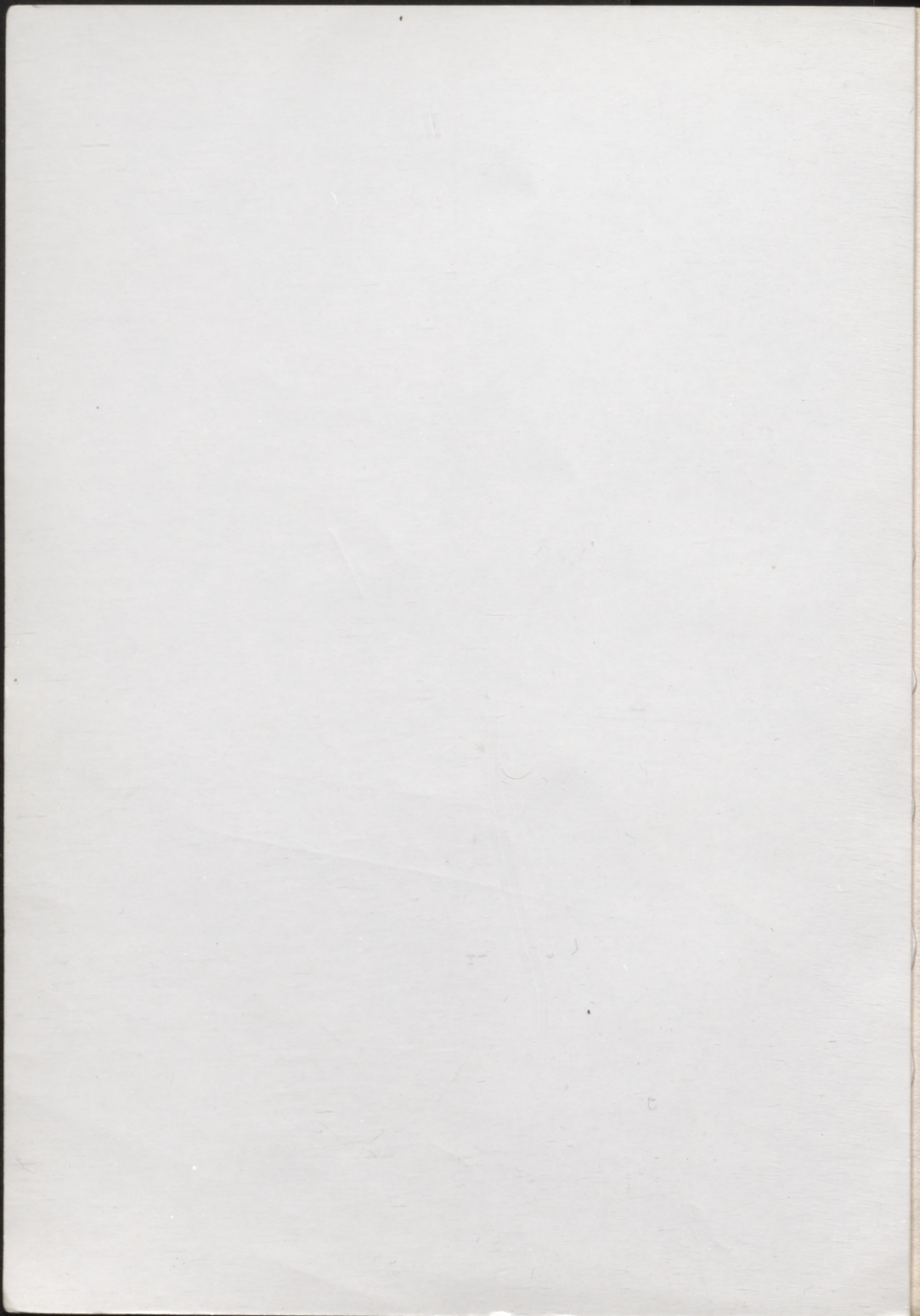

VALENTĪNS EDMUNDS KLEŠNIKS

CIBLAS NOVADS

2. GRĀMATA

99-3
L 614

L
9

VALENTĪNS EDMUNDS KLEŠNIKS

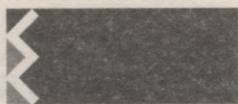
1749021

CIBLAS NOVADS

2. GRĀMATA

LATGALES KULTŪRAS CENTRA IZDEVNIECĪBA
RĒZEKNE 2004

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Uz vāka: Eversmuižas aizsargsiena, 2001. gads. Autora foto

Redaktore Valentīna Unda

**Latvijas Nacionālā
bibliotēka**

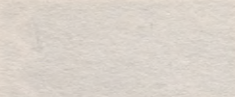
03040521510

Ciblas novada vēstures sākums – »Ciblas novads. 1. grāmata«: Latgales
Kultūras centra izdevniecība. – Rēzekne, 1999.

ISBN 9984-29-069-7

© Valentīns Edmunds Klešņiks. Ciblas novads. 2. grāmata, 2004.
© Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004.

CIBLAS NOVADA VĚSTURE

THE NATIONAL ARCHIVES

1964

RECORDED

INDEXED

FILED

OZUPINES MUIŽA

Ozupines muižas vārds nozīmīgs Latgales vēsturē vismaz no trim aspektiem: 1) vieni no senākajiem uzvārdiem, datējums vismaz ar 1646. gadu; 2) Napoleona kara laiku dramatiskā demogrāfija; 3) Polijas karalistes austrumos tālākā protestantu baznīca – vienīgā Latgalē. Savukārt Ciblas nosaukums rakstos pirmoreiz minēts 1772. gadā kā Ciblas krogs (tagad Tridņa).

OZUPINES PAGASTA LAIKI

Polijas karalistes jeb Žečpospolitas 1646. gada 18. decembra valsts muižu inventārā¹ aprakstīta arī Ludzas stārastija. Ludza (*Miasto Lucyn*) toreiz bija pavisam maza: tirgus placis ar krogu un 27 dažāda lieluma gruntsgabaliem; Lielā pils iela – 28, Rēzeknes iela – 3 un bezvārda ieliņa ar 4 gruntsgabaliem.

Ludzas stārastijā bija tikai 7 pagasti un divi miesti (*miasteczko*), arī viens krogs. Miestos Vecsloboda (38 plači) un Jaunsloboda (103 plači un pusplači) strauji auga iecelotāju skaits. Pagastos stāvoklis bija bēdīgs, maz zemieku un daudz aizlaisto zemju – postažu (*pustosz*), kur tomēr sāka apmetties strādnieki (*chłopi*). Lielākajā – Plušinska – pagastā bija 66 saimnieki un 4 postažas. Holišovas (*Holyszowska*), tagad Golišovas, pagasts bija liels un patukšs – 14 saimes un 11 postažas, t. sk. Koršova (*Korszowa*), kura var nebūt tagadējā Kārsava. Nirzas (*Nirzenska*) pagasts bija lielāks, līdz Sološa un Laudera ezeram – 33 saimes, kā arī 6 postažas. Nirzas pagastā bija arī 6 bitenieki (*bartnicy*) un Jaunslobodā – 9, citos pagastos tādu nebija. Ludzas pils pagastā, kurā ietilpa arī Ozupine, Isnauda un Pilda, bija 20 saimnieki ar $\frac{1}{4}$ līdz 4 nelieliem iecirkņiem (*sluzba*). Vēl bija 6 postažas, kur jau apmetās trīs krievi, katram $\frac{1}{8}$ iecirkņa. Tagadējais Ciblas novads toreiz (1646) arī bija mazs un saukts par Ozupines pagastu (1654), un tajā dzīvoja 10 saimes un bija 4 postažas. Saimniekiem jau bija uzvārdi: Valters Mozga, Andrejs Sprūdžs, Ādams Kašs, Miks Dziervs (visiem $\frac{1}{2}$ iecirkņa); Sipulovas Stirnikovas postažā apmetušies: Jānis Mulčs ($\frac{1}{4}$ iecirkņa) un Andrejs Prancs (4 iecirkņi). Divas postažas – Macierkova un Ciškova – piederēja pa-

nam Staņislavam Karņickim. Antonovas postaža sauĶta par Karņicka ģpašumu. Tajā saimniekoja: Veceniāns Klovinš, Tums Kašš, Andrejs Zele un Źogota (katram ½ iecirkņa). Pildā bija saimnieki: Jāns Andžāns (*Ian Andzan*), Biernš un Andrejs Auziņi, Omeliāns Veremš, Andrejs Krivins u. c.). Pie Križuta ezera dzīvoja Čivžulis (*Czywzull*). Uzvārdi parasti doti pēc dzīves vietas – un te ir vieta pārdomām.

Šai muižu aprakstā (1646) nav minētas privātās muižas (Karņicku, Sokolovsku u. c.), tās parādās 1690. gada 31. jūlija muižu »dūmu sarakstā« aplīkšanai ar nodokli². (Apdzīvoto māju saraksts.)

Bagātākie pani bija Sokolovski, viņiem bija muižas visā Latgalē un piederēja 37 »dūmi«, t. sk. Istalsnā – 3 (Jāzepam Sokolovskim) un Kurjanovā – 2 (Jerži Sokolovskim), Pildā – 5 (Jēkabam Sokolovskim), citi tālāk.

Karņickiem bija 5 »dūmi« – t. sk. Źivultovščiznā un Bricovščiznā – 4 (Jānam Karņickim), vēl Bricovščiznā – 1 (Kristapam Karņickim).

Stefanam Bugveckim bija 9 »dūmi« divās muižās: Ozupinē un Teverismuižā (varbūt Eversmuiža, kuru tajā laikā, kad Karņickis atradās gūstā, pārvaldīja Bugveckis; robeža starp Ozupines un Bricovščiznas muižu noteikta arī 1690. gadā).

Kaimiņos – Dūnakļu muižai piederēja 2 »dūmi«, ģpašnieks Šadurskis.

Latgales lielākais bagātnieks bija Rēzeknes stārasts un Asūnes voits Mīkolajs Korfs ar 110 »dūmiem«, viņam toreiz vēl piederēja Zaļmuiža.

1772. gadā visa Latgale pārgāja Krievijas impērijas valdījumā, un pirms zemnieku brīvlaišanas nodibināts Eversmuižas pagasts, kurā ietilpa: muižnieku Karņicku ģpašumi – Lucmuiža, Rozanovas, Franopoles, Eversmuiža un Zabolotjes muiža; Zarembu – Ozupines muiža; Sokolovsku – Istalsnas un Kurjanovas muiža.

CIBLAS VĀRDS

Ciblas vārds rakstos pirmoreiz minēts 1772. gada Ozupines muižas iedzīvotāju sarakstos, kad tagadējā Tridņā pie lielceļa bijis krogs – viesnīca un kas saukts Ciblas vārdā (poliski – *Cyblanska*). Kā jau visos krogos, arī Ciblas krogā saimniekoja ebreju ģimene, piederīga Krāslavas kahaatam (draudzei). Ciblas vārds Tridņas krogam saistāms ar blakus esošo Ciblas kalnu, kura D mala piederēja pie Ozupines muižas. Krogs atradās nevis pie zemnieku sādžām, bet pašā muižas teritorijas malā pie lielceļu krustojuma, ļoti tuvu Zeltiņu krogam (vai konkurence?). Iespējams, ka laikā, kad Pasienes dominikāņi cēla kapličas (vēlāk baznīcas) arī Eversmuižā un Slobodincos, šis lielceļš bija nozīmīgs virzienā uz Ozupini, Briģiem, Zilupi, Pasieni. Vēlāk palika tikai Djatlovkas – Felicianovas – Ludzas virziena ceļš, kas

ziemā kļuva par svarīgu Krievijas preču tranzīta ceļu līdz dzelzceļam (gar Jasenciem gāja t. s. Krievu ceļš). Otrreiz Ciblas kalna vārds minēts 1846. gadā Tērbatā izdotajā žurnālā »Das Inland« sakarā ar Ciblas uzkalniņu kapulauka pētījumiem, kurus veica Opočkas ārsts A. Brants.

OZUPINES UZVĀRDI

Vispirms īsa uzvārdu došanas vēsture Latvijā³. Latviešiem senatnē ne-
daudzi uzvārdi bija doti uz ieradumu tiesību pamata, tos varēja mainīt pats,
citi dot iesaukas, arī mainot dzīves vietu. Latviešu vārdi sastopami gan In-
driķa hronikā (Tālivaldis, Druvvaldis, Viesturs u. c.), gan Atskaņu hronikā
(Namejs, Šabis), gan *Libri Reditum* (Dravastēvs, Bērtulis Mūrmeistars, Ni-
kolajs Ķīvīte), gan Rīgas Nesēju biedrības sarakstos, gan ordeņa mestra
Pletenberga 1494. gada lēņu grāmatā (Jānis Melnmežs). Kuršu ķoniņš An-
drejs Peniķis 1504. gadā oficiāli nosaukts par kuršu karali, un Kurzemē
uzvārds *Gailis* bijis ap 1515. gadu. Uz likuma tiesību pamata zemniekiem
uzvārdus sāka dot tikai pēc brīvlaišanas: Vidzemē 1822. – 1826. gadā, Kur-
zemē – 1835. gadā un Latgalē ap 1866. gadu. Uzvārdus deva gan pēc in-
strukciju (patentes) ieviešanas. Uzvārdus praktiski deva pagasta tiesa ar
muižnieka piedalīšanos un viņa iespaidā. Uzvārdus ierakstīja protokolos,
bet tie nav saglabājušies. Ir tikai viena Gatartas muižas valsts tiesas sprie-
dumu grāmata (1818–1835), kur tikai 6 tiesas sēdēs doti uzvārdi visam pa-
gastam, piemēram, vienā sarakstā 33 uzvārdi. Uzvārdu došanas likumīgais
pierādījums paliek dvēseļu revīziju saraksti, kuri netieši kļuva par tiesību
avotu. Uzvārdi doti ilgākā laikā pa iedzīvotāju grupām (muižām, sādžām)
un vairākus gadus. Pēc protokoliem bijuši sarakstīti arī »vārdu ruļļi«, no ku-
riem tad rakstīti dvēseļu revīziju saraksti. Uzvārdu mainīt varēja tikai li-
kumā noteiktā kārtībā. Tomēr bija liela patvaļa, un, tā kā nebija pases,
baznīcas metriku grāmatās un revīziju (skaitīšanu) sarakstos dažādos gados,
līdz pat Latvijas neatkarības gadiem, uzvārdiem ir daudz variantu. Poļu va-
lodas ietekme ir vairāk polonizētie, nevis no poļu valodas celmiem atva-
sinātie uzvārdi, un uzvārda sakne varēja būt latviska, un tikai galotne *-zki*,
-ski deva polisku izskatu un raksturu.

Latgales 1646. gada valsts muižu inventārā⁴ Ludzas stārstijā reģistrēti
daudzi uzvārdi. Ozupines pagastā (Eversmuižas pagasts bija simts gadus
vēlāk) saimniekiem bijuši uzvārdi: Sprūdžs, Kašs, Dziervs, Mozgs, Mulčs,
Prancs, Mutuls, Kļovins, Zele un Žogota (Zogota). Čivžuļs dzīvojis citā pa-
gastā. Isnaudas (poļu *Isnawda*) pagasta Pildā (Pylda) dzīvoja: Andžāns
(Andzan), Auzins, Vērems, Krivins u. c. Holišovas (*Holyszowska*), tagad
Golišovas – Pudāns, Škirpāns, Ļamāns, Kovaļs, Kurpniks u. c. Nirzas (*Nir-
zenska*) pagastā – Klagišs, Rudzišs, Dauguļs, Laurins, Brigs, Punculs u. c.

Daļēji saglabātos 1772. gada dvēseļu revīzijas sarakstos⁵ minēti daudzi uzvārdi. Latgalē, piemēram: muižnieka S. Saltana Andrupenes (Andrepna) muižā – Zvidreņs, Miurīniks, Stalizāns, Lapa, Brencis u. c.; grāfu Hilzenu Bukmuižā (Ezernieki) – Andzāns, Astičs, Matuļs, Murāns, Poļaks, Špeļs u. c.; Vereščinsku Rezekmuižā (pie Rēzeknes) – Bušs, Bleiva, Ratņiks, Daudguļs, Pandurs, Zapans, Vaičuļs u. c.; Šadursku Pušā – Zunda, Plešs, Bobrs, Kokins, Stikuts, Butlers, Locs u. c.; fon Korfa muižās – Lozda, Pokšins, Zušs, Ruduks u. c. Šeit minēju tikai latgaliskos uzvārdus. Pārsvarā uzvārdi sakrīt ar sādžu vārdiem. Pārceļot saimes uz citām sādžām, dotais uzvārds saglabājās. Bieži pārceļot un dalot saimes, viena dzimta izklīda pa daudzām sādžām, un veidojās liela uzvārdu dažādība.

1772. gada Ludzas apriņķa iedzīvotāju sarakstā⁶ Ciblas novada iedzīvotājiem (saglabājušies tikai Eversmuižas, Zabolotjes, Ozupines un Istalsnas muižas saraksti, bet trūkst Lucmuižas, Rozanovas un Kurjanovas muižas sarakstu) bija uzrādīti uzvārdi, kuri vēlākos gados dīvainā kārtā pazuda (Ozupines muižā saglabājās), un pēc zemnieku brīvīšanas ap 1866. gadu doti pavisam citi uzvārdi. Tā kā līdz 1858. gada dvēseļu revīzijai nav atrasti citu revīziju reģistri, tad starplaiks – 86 gadi – ir pārāk liels, lai konstatētu radniecību (Ozupines muižas saraksti ir vienīgie visā Latgalē, kas saglabāti, sākot ar 1772. gadu). (Sīkāk skat.: Ciblas dzimtu raksti. Pazudušie uzvārdi.)

1812.–1816. gada dvēseļu revīzijas saraksti⁶ liecina, ka Ludzas apriņķa Eversmuižas (tagad Ciblas) pagasta Ozupines muižā uz 66 saimēm bijuši 39 uzvārdi. Dažreiz uzvārds nebija saimniekam, bet bija ienācējam saimē (kalpam, audzēknim vai t. s. daļīniekam). Senākais uzvārds datējams ar 1811. gadu, t. i., pirms Napoleona kara laikiem, kad Udinu sādžas zemnieks Jezups Dudars aizbēdzis. Ar 1812. gadu datējams Jurānu sādžas rekrūtis Dusuļs un Voloju sādžas Dudars, arī 3 mirušie: Tereška, Udins un Kašs. Ar 1813. gadu – Volojs un Čakšs, ar 1814. gadu – Onzuls, Grunda, Meišs, Jurāns, Harka (?), Dubčonoks. Vēl ir Kondrāts, Laurāns, Rikums, Grečs, Jankovskis, Deglišs, Čornijs, Bobišs, Rudišs, Trumuļs, Spručs, Blizneņs, Žogots, Vamža. Uzvārdi pārsvarā doti pēc sādžu vārda, bet, tā kā sādža bija līdz 9 saimēm, doti arī citi, atšķirīgi. Zemnieki bieži tika pārcelti uz citu sādžu, bieži arī likvidētas sādžas, un Ozupines muiža izceļas ar lielu uzvārdu dažādību un mazām dzimtām. Spriežot pēc uzvārdiem, liekas, bija vēl Laurānu, Rikumu, Deglišu un Rudišu sādža. Grūti iedomāties, kā radās uzvārdi *Vamža* un *Harka*. Vēl minami muižas ļaužu trīs uzvārdi: Zenkovskis, Rutkovskis un Kudrins, kuri varētu būt poļi. Mūsdienās daudzi uzvārdi izzuduši (Udins, Meišs, Grunda, Deglišs, Spruļs), citi atrodami tikai Latvijas spoguļi – Rīgā (Vamža, Rudišs, Valujs, Čakšs).

DRAMATISKĀ DEMOGRĀFIJA

Ozupines muižā vērojama neparasta sādžu un cilvēku pārvietošana. 1772. gadā bija sādža Gvelova, kura 1784. gadā »pazudusi«, bet uzradušās sādžas Azupina jeb Vaizuļi, Kreļi, Mazie Udini. No 1784. gada līdz 1816. gadam, t. i., 32 gados, likvidētas 10 sādžas: Azupina jeb Vaizuļi – ezera krastā, Degliši, Skobuļeva, Mekši un Rudiši – abas Civlas (Cvyla) upītes kreisajā krastā, Kovaļi, Mosejeva, Kreļi, Cegeļniki, Mazie Udini – bezvārda straute labajā krastā, nav zināms, kur bija Gvelova (1772); no 1816. līdz 1858. gadam likvidētas 6 sādžas: 1825. gadā – Čakši, 1829. gadā – Kaši Civlas upītes kreisajā krastā, 1831. gadā – Plindži (Plindzi) bezvārda straute kreisajā krastā, 1831. gadā – Dirvani (Dyrvani) jeb Jaški Ilžas upes labajā krastā, 1844. gadā – Onzuļi, kad pēc pēdējā saimnieka nāves pārcelti 3 bērni – bāreniši, 1858. gadā Meišonki »pieskaitīti« Jurāniem. 1835. gadā atjaunota Kovaļku sādža, kad no Udiniem pārcelta Ādama Barčuka saime.

1858. gadā Ozupines muižas sādžas sadalītas divās daļās: 1) Bobiši, Vabaļi, Meiši, Kaļvi (1866. gadā saukta – Ozupines lauku sabiedrība, piederēja Ivanam Zarembam Ivana d.); 2) Felicianovas folvarks, Jurāni, Kondrāti, Voloji, Ūdiņi (1866. gadā saukta Felicianovas muiža, piederēja Aleksandram Zarembam Ivana d.).

Zemnieku skaits arī dramatiski mazinājies. 1784. gadā bija 459 vīrieši, 1816. gadā – 255 jeb 55%, t. i., 32 gados gandrīz divreiz mazāk, sieviešu skaits samazinājies uz pusi: no 432 uz 219 jeb 50%. Nākamajos 42 gados (1816–1858) vīriešu skaits samazinājās nedaudz: no 255 uz 244 jeb –5%, sieviešu skaits pat audzis no 219 uz 256 jeb +17%. Kas tad notika?

Zemnieki tika nodzīti kā zirgi, un viņu mūžs bija īss. Neparasts ir veco cilvēku skaits: 1816. gadā uz 474 iedzīvotājiem nebija neviena »pensionāra«, tikai divi Degliši: vīrs – 61 g., sieva – 62 gadi. 1812. gadā bija miruši pēdējie 63 un 66 gadus veci vīrieši. Napoleona kara laikā – tikai 4 gados (1812–1816) – miruši 48 vīrieši, mirušās sievietes nav uzskaitītas, jo toreiz vērā ņēma tikai zaldātus un saimniekus. Nākamajos 8 gados (1816–1823) miris vēl 31 vīrietis.

Otrs iemesls bija – bēgšana no muižas un kļaušu darbiem. Tai pašā laikā, tikai 4 gados (1812–1816), aizbēguši 37 cilvēki, tai skaitā: 11 māju saimnieki, atstājot sievas un bērnus; 5 precētas sievas, atstājot vīrus un mazgadīgus bērnus; un pat divi 13-gadīgi audžubērni no vienas saimes.

Vīriešiem bija jāiet arī rekrūšos: šajos 4 gados zaldātos (krievos) aizgāja 13 jauni vīri. Sākot ar 1794. gadu, rekrūšos ņēma dažādu skaitu (no 500 vīriešiem): 1810. g. – 3, 1811. g. – 4, 1812. g. – 2, 1813. g. – 8, 1814. g. – neviena, 1815. gadā vienu rekrūti.

Lielās mirstības, bēgšanas un iesaukšanas zaldātos dēļ daudzi bērni palika bez vecākiem un tika nodoti audzināšanā svešās saimēs. Šajos 4 gados tāds bija 21 bērns. Viņu liktenis bija skarbs un nežēlīgs – izdzīvot.

Šeit jāņem vērā Napoleona armijas iebrukums Latgalē 1812. gada jūlijā. Kara dēļ lauki palika neapsēti, un visu nākamo – 1813. – gadu muižniekiem nācās uzturēt zemniekus un apsēt viņu laukus. Pazuduši arī daudzi zirgi, kuri paņemti kara transportam. Pēc kara zemnieku dzīve kļuva sevišķi grūta, jo muižnieki centās atgūt radītos zaudējumus ar zemnieku rokām. Tomēr zemnieki bija muižnieku galvenā bagātība, jo bagātākās muižnieku dzimtas noteica pēc dvēseļu skaita, un turpmākajos apmēram 100 miera gados zemnieku skaits vairojās.

Ozupines saimes 1772. gadā bija lielas: 12 saimes ar 6 cilvēkiem saimē, 28 saimes ar 7 cilvēkiem, 9 ar 8, 15 ar 9, 9 ar 11, 7 ar 12, 5 ar 13 un viena pat ar 22 (Meišos) cilvēkiem saimē. Saimes 1816. gadā bija mazas: vairumā 4 – 8 cilvēki, mazākā – 1, lielākā – 17 cilvēki. Līdz 1850. gadam saimes ievērojami izauga, mazākā bija 6 cilvēki un divās lielākās pa 18 cilvēkiem, bet vairumā bija 11–14 cilvēku. Muižnieki bija ieinteresēti izveidot lielas saimes, spējīgas klausās sūtīt daudz strādnieku. Nonākot grūtībās, vājās saimes tika papildinātas ar jauniem strādniekiem. Pēc brīvlaišanas (1861) un uzvārdu piešķiršanas saimju lielums samazinājās. 1897. gadā vairums bija 4 – 9 cilvēku saimes, bet vienā – 16 un kādā pat 22 cilvēki. Saimju dalīšanos var izskaidrot ar kļūdu atcelšanu, peļņa iešanu uz pilsētām un būvēm, patstāvības iespējām, laulības neatkarību no muižniekiem. Saimju vietā radās ģimenes, kurā bija tikai vecāki, bērni un kāds vecvecāks, bet nebija »daļinieku«, strādnieku u. c. Muižnieku nostāja mainījās, no vairākām saimēm ar mazu zemes iecirkni cerēja iegūt lielāku peļņu, nekā no vienas – lielas. Arī peļņa iešana nodrošināja jauno ģimeņu maksātspēju.

Saimes un ģimenes veidošanā liela nozīme ir laulības iespējām.

ROMANTISKĀ DEMOGRĀFIJA

Ozupines muižā vērojamas neparasti agras laulības. 1772. gadā Ozupines muižā minētas 12 agrās laulības, sevišķi izceļas Kašu sādža, kur uz 8 saimēm bija 4 nepilngadīgo laulības: Laurs – 15 g., viņa sieva Onka – 14 g.; Joniks – 15 g., Audula – 15 g.; Hriška – 20 g., Alona – 15 g.; Martuks – 15 g., viņa sieva – 16 gadi. 1816. gadā reģistrētas 4 pusaudžu laulības, tai skaitā diviem vīriem bija 14 gadu, viņu sievām – 15 un 16 gadi, tad abiem pa 16 gadiem, tad sievai 16 gadi. Un vēl piedevām no vienas saimes 1812. gadā izbēguši divi 13-gadīgi audzēkņi, zēns un meitene.

Iemesls varētu būt saimnieciskais aprēķins: vedekla kļuva par papildus

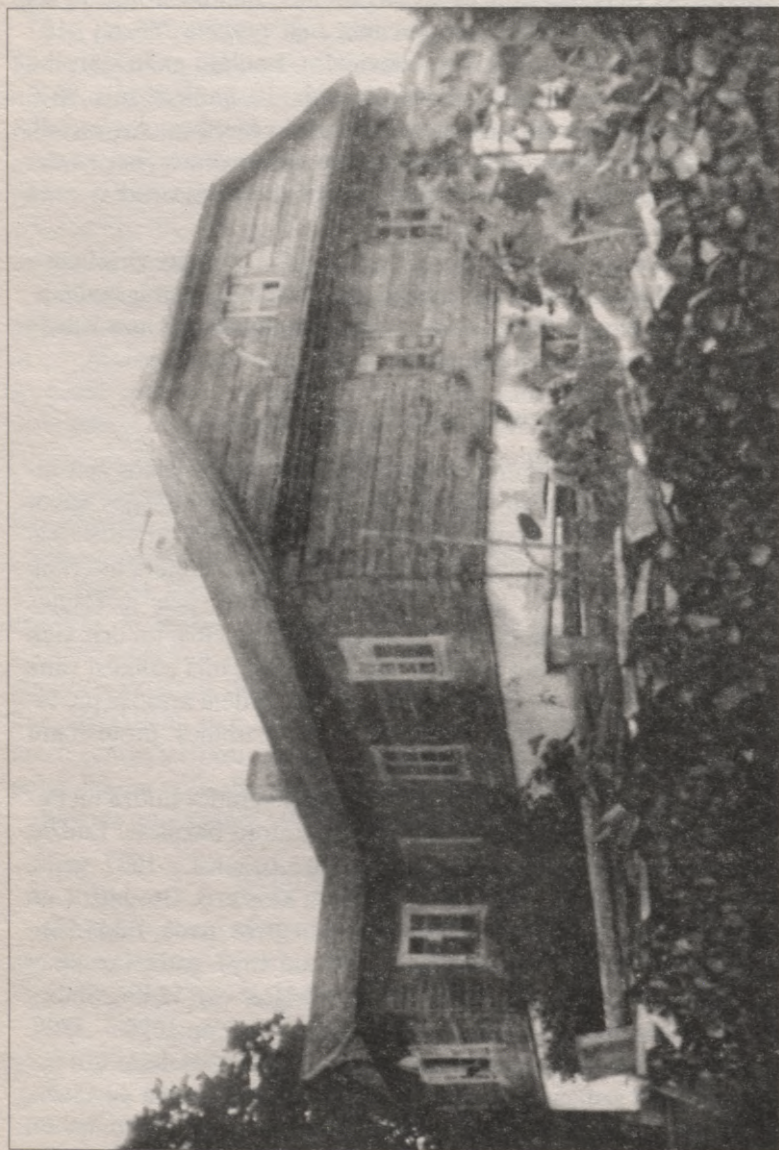
darbaspēku, jo dzimtbūšanas laikos arī pēc precībām dēli palika kopējā saimē. Ja darba roku pietika, precības varēja nesteidzināt. Tajos laikos arī citās apsekotajās 52 Latgales muižās⁷ (Zvirgzdenes, Landskoronas u. c.) reģistrētas agras laulības: 16–20 gadu vecumā bija precēti 786 no 4107 (19%) vīriešiem un 2171 no 4643 (47%) sievietēm. Laulāto gadu starpībā arī bijušas dīvainības: vīrs līdzīgs vai vecāks līdz 10 gadiem bija 80% laulību, bet bija arī starpība virs 20 gadiem 36 (1%) laulībās. Arī otrādi, kad sieva vecāka līdz 5 gadiem – 216 (6%) laulību, ir saprotams, bet 13 sievas vecākas par vīru 11–15 gadus un 3 sievas pat 16–20 gadus vecākas – tīrs aprēķins.

1830. gadā Vitebskas guberņā ierobežoja agro laulību vecumu: vīriešiem – 18 un sievietēm – 16 gadi. Vai pirms tam Ciblas novadā bija agrās laulības, nav zināms, bet citur Latgalē bija, sevišķi steidzās meitenes. Romas katoļu Baznīca stingri ievēroja šo ierobežojumu.

PROTESTANTU SALA LATGALĒ

Ozupines muiža bija izņēmums Latgales vēsturē – poļu laikos šeit atradās Latgalē vienīgā protestantu baznīca. Livonijā pēc reformācijas, sākot ar 1525. gadu, bija daudz protestantu baznīcu. Toreiz baznīcas atradās tikai pie Livonijas pilīm. Arī Ludzā 1599. gada Inflanšu revīzijā minēta luterāņu baznīca, tā minēta arī 1679. gadā. Polijas karalistē vācu izcelsmes muižniekiem bija jāklūst poliskiem, arī jāpieņem katoļu ticība, un drīz vien Latgalē dominēja Romas katoļu Baznīca, un 1784. gadā bija palikusi vairs tikai Ozupines un Krustpils protestantu baznīca, bet pēdējā atradās pie luteriskās Kurzemes un Vidzemes robežas. Tikai Ozupines protestantu baznīca – vienīgais un neizprotamais izņēmums.

Pēc 1679. gada, kad baznīcu atjaunošanas komiteja ieradās Ludzā un Polijas karalis Stefans Batorijs pavēlēja celt Romas katoļu baznīcas, Ludzas pils apkārtnē strauji cēlās vairākas baznīcas: Ludzā baznīca – 1687. gadā, Pasiēnē kapliča – 1680. gadā, vēlāk arī baznīca un klosteris, Brodaižos un Eversmuižā kapličas – 1697. gadā, Briģos kapliča – 1698. gadā, Pildā kapliča – 1699. gadā, Slabodincos arī kapliča – apmēram 1697. gadā. Ozupinei tuvākās baznīcas bija Eversmuižā – tikai 6–7 km, Briģos – ap 12 km, Slabodincos – arī ap 14 km attālumā. Un tomēr tai pašā laikā, ap 1698. – 1706. gadu, Ozupinē celta protestantu baznīca, mūra, kad visas citas, ieskaitot liepo un skaisto Ludzas baznīcu, bija no koka. Protestantu baznīca pastāvēja līdz 1850. gadam, kad nomira poļu muižnieks Ivans (Jans) Zaremba un mantinieki drīz vien muižu pārdeva, baznīcu likvidēja vienlaicīgi ar uniātu baznīcām, jo tā nepatika ne katoļiem, ne pareizticīgiem.

Ozupines muižas kungu māja, 1923. gads. LVM Vēstures nod. fotonegatīvu krājums

Protestantu baznīca bija poļu muižnieku Zarembu protests un varbūt arī nepakļāvīgā Zarembu dzimtas zara izsūtījums uz Polijas karalistes nomali – Inflan-tiju (Latgali). Zemniekiem bija jāpieņem tā ticība, kuru izvēlējās muižnieki.

MUIŽNIEKU ZAREMBU DZIMTA⁸

Zarembu dzimta ir viena no vecākajām Polijā, iespējams, no monarhijas laikmeta, Boļeslava Drosmīgā laika. Vladislava Hermana Magnusa valdīšanas laikā Zaremba bija Silēzijas stārasts, plaši īpašumi Polijas austrumos. Pjastu valdīšanas laikā muižām bija grāfistu (*comistates*) tituls. Tolaik parakstījās muižu vārdos. Dzimtas sākums datēts ar 1146. gadu. Sākot ar 13. gadsimtu, Zarembas bija starp izcilākiem Polijas darbiniekiem, bet arī opozicionāri pret karali Pšemislavu I un 1296. gadā piedalījās atentātā pret viņu. 1300. gadā atbalstīja čehu karaļa Vacslava kronēšanu. Vēlāk Lietuvā panāca Polijas karaļa Svidičelo nomaņu ar Sigizmundu Keistutu. 1494. gadā Jans – Kališas vojevoda utt. Zarembu dzimtā zināmi 14 vojevodas, viens ministrs, 3 bīskapi un 16 kastelāni. Vroclavas bīskapa Jana piemiņas monētai vienā pusē Zarembu ģerbonis, otrā – Jana galva un uzraksts »Baptista succura Sancta Joannes«, kas varētu nozīmēt – »kristīto pateicība...« vai pat saistību ar baptistiem.

Zarembu dzimtas Latgales zars sākas ap 1695. gadu, kad no Ozupines muižas ar tiesas lēmumu tika izraidīti nesaticīgie muižnieki Jans un Jēkabs Bugvecki, kas bija spiesti muižu pārdot. Nav zināmi pirmie Zarembas, kuri ienākuši no Kalinovciem, bet, iekļaujot Latgali Krievijas impērijā, 1772. gadā iedzīvotāju sarakstus apstiprinājis Felicijans Zaremba no Kalinovciem (Felicijan z Kalinowcy Zaremba), kavalērijas rotmistrs Krievijas armijā, bet jau 1784. gada dokumentos Ozupines muižas īpašniece ir Marija Zaremba (Zarembina). Viņas vīrs Ivans (Jans) Aleksandra dēls Zaremba (1768–ap 1850) bija valsts dienestā – pulkvedis. Felicijans vēl minēts 1789. gada dokumentos. 1833. gada muižnieku sarakstos reģistrēta Ivana Zarembas Aleksandra d. ģimene: sieva Marija, dz. Ļvova, dēli: Ivans – 25 g., Nikolajs – 23 g., Aleksandrs – 12 g., Felicijans – 8 g.; meitas: Agneška – 19 g., Aleksandra – 17 gadi. Pēc Ivana nāves 1850. gada dvēseļu reģistrā minēti mantinieki, arī militāristi: štāba rotmistrs Ivans, kolēģijas asesors Nikolajs, poručīks Aleksandrs un praporščīks Filicins. Interesanta ir Felicijana (1772, 1789) un juniora Filicina (1850) vārdu līdzība ar vārdu Felicianova (varbūt pareizāk būtu Felicijanova?). Sādžas 1850. gadā bija sadalītas divās daļās. 1877. gadā Felicianovas folvarks un 8 sādžas pārdotas Plenam, kurš 1899. gadā nopirka arī Marienpoles pusmuižu. 1879. gadā muižnieku sarakstos figurē Ivana Zarembas Ivana d. ģimene (pats Ivans miris): atraitne Ļubova, 55 g. – Pēterburgā, tad ārzemēs; dēli: Vladimirs, 33 g. – Varšavā, leibgvar-

des štāba kapteinis; Nikolajs, 24 g. – grāmatvedis Petrozavodskas rūpnīcā; Mihails, 22 g. – Helsingforsā, kājnieku pulka poručīks; meitas: Marija Malvicka, 31 g. – Ozupinē; Jevgeņija Bēra, 29 g. – Felicianovā pie Plena; Aleksandra Diļ, 25 g. – no 1880. gada Austrijas pavalstniece; Nadežda Zaremba, 20 g. – Ludzā. 1890. gadā Ozupinē vēl valdīja par pulkvedi kļuvušais Vladimirs Zaremba Ivana d., 45 g., ar jaunu sievu Annu Sergejevnu, 23 g., viņiem bija tikko (1890) dzimis dēls Sergejs. Vēl Ozupines muižā uzturējās Vladimira brāļi: Nikolajs, 35 g. un Mihails, 33 gadi. 1907. gadā, muižas atlikumu pārdodot, minēts gvardes pulkvedis Vladimirs Ivana dēls Zaremba. Tad no plašās muižas bija palikusi tikai Ozupines ferma ar Žerebjatnika ciematu (poļu muižnieku lepnums bija zirgi).

Izpētot slavenās dzimtas darbību gadsimtu gaitā, redzams protesta gars gan politikas, gan ticības lietās. Iespējams, ka Zarembu nopelni Polijas labā devuši dzimtai laicīgo un garīgo uzskatu neatkarību, iespēju pastāvēt, nerēķinoties ar visu pārējo sabiedrību.

Zarembu dzimtas Latgales zars un protestantu baznīcas pastāvēšana vēl pētāma.

EVERSMUIŽA – NOCIETINĀTA MUIŽA

Nepamatoti aizmirsta ir Eversmuižas (Ciblas), kā nocietinātas muižas, eksistence pirms 300 gadiem, kura, šķiet, ir vienīgais tāda veida arhitektūras piemineklis Latvijas austrumos un salīdzināma ar Šlokenbeku pie Tukuma.

SITUĀCIJAS APSKATS

Uz austrumiem no Ludzas un 12 km pirms tagadējās valsts robežas atrodas Eversmuiža (tagad Cibla). Arī Livonijas laikos šeit beidzās Ludzas pils novads, Polijas-Lietuvas karalistes laikos bija robeža ar Novgorodas-Pleskavas zemi. Visos laikos karagājieni vispirms skāra šo pierobežas zemi un postīja to. Jābaidās bija arī no kaimiņiem – muižniekiem, kuri pie izdevības centās sagrābt kaimiņu zemi un mantu, sevišķi juku laikos. Tā no 1654. gada līdz 1667. gadam, kad Latgalē iebruka Maskavas zemes karapulki un cīņā pret tiem, aizstāvot Ludzu, krita poļu muižnieks Aleksandrs Karņickis, viņa brālis Andrejs tika sagūstīts un atgriezās tikai pēc 7 gadiem, toreizējā Karņicku Bricovščiznas muiža bija bez saimniekiem, un Ozupines muižnieks Bugveckis lietoja Karņicku īpašumus. Pēc atgriešanās no gūsta Andrejam Karņickim sākās strīdi robežu dēļ. Kaut arī 1690. gadā tika noteikta robeža starp Ozupines un Bricovščiznas muižu, tomēr 1693. gadā vairāki muižnieki ar 80 bruņotiem vīriem uzbruka Bricovščiznas muižai, Karņickus piekāva un sašāva, izlaupīto mantu un lopus aizveda uz Ozupini, bet muižu nodedzināja. Polijas karaļa tiesa bija barga – un 1695. gadā vainīgie tika izraidīti no dzīves vietām uz mūžu. Karņickiem atlīdzināti zaudējumi: 17122 poļu zloti un 15 graši⁹. Tā bija ļoti liela nauda, kuru varēja ieguldīt muižas atjaunošanā. Drīz sākās Ziemeļu karš (1700–1721), tas gan neskāra Ludzas novadu. Ņemot vērā gan tuvo, gan aizrobežas kaimiņu pastāvīgos draudus, vajadzēja celt drošu patvērumu – istu cietoksni. Nauda arī bija, bez tam Karņicki bija labos amatos. Tā bijušās Bricovščiznas muižas teritorijā cēla jaunu un stipru muižu ar citu vārdu – Eversmuiža. Nav gan zināms, vai tieši tai pašā vietā, vai tās tuvumā, bet izdevīgā vietā pie

Ilžas (Ludzas, Lužas) upes, kur beidzas kritums no Latgales augstienes un upe tālāk plūst pa purvaino un mežaino pierobežas zemieni. Senatnē šeit bijuši vairāki latgaļu pilskalni.

EVERSMUIŽA

Citur Latvijā muižas – cietokšņi celti senāk, piemēram, Šlokenbekā pie Tukuma, domājams, 15. gadsimtā kā franku tipa slēgts komplekss: mūri ar šaujamlūkām, ēkas pagalmā visapkārt gar mūri, platība apmēram 0,7 ha. Jāpiezīmē, ka atrašanās upes ielejā ļāva to pārskatīt no apkārtējiem pakalniem. Ap 1675. gadu Šlokenbekas muiža bija zaudējusi nocietināta punkta nozīmi un tika pielāgota saimnieciskām vajadzībām.

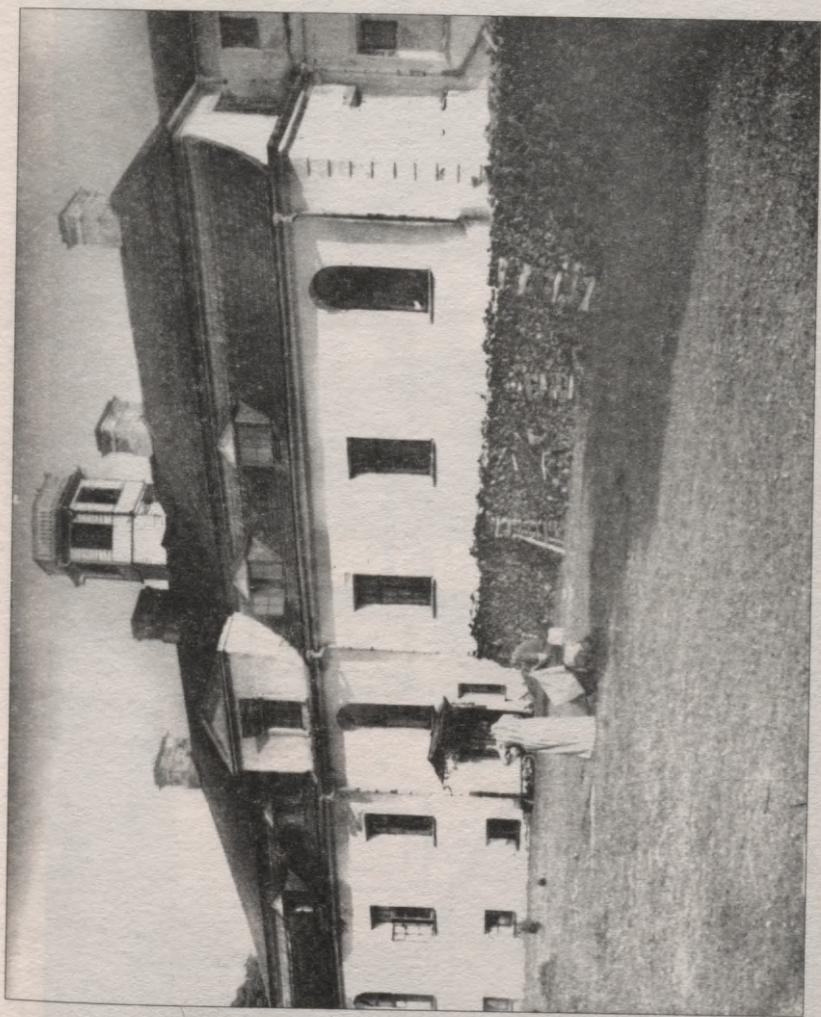
Eversmuiža celta ap 1700. gadu, tikai lielāka un sarežģītāka. Tāpat šaujamlūkas mūra sienās, bet divstāvu mūra pils atradās pagalma vidū, kas vēl ar mūra sienu pārdalīts divās daļās: priekšpils jeb saimniecības – ziemeļu pusē un parādes jeb parka – dienvidu un austrumu pusē. Ziemeļu pusē mūrim pieklāvās saimniecības ēkas un bija iebraucamie vārti (četros stūros pa lielai ēkai un divas mazas vārtu malās). Pēc uzbūves, ir neliela vizuāla līdzība ar seno latgaļu pilskalniem, kuru pastiprina nogāze uz upes pusi. Otrā upes pusē ir īsts Ciblas pilskalns – Kapukalns.

Muižas – cietokšņa uzbūve. Divstāvu mūra pils (38 × 11 × 4 m) ir ar ļoti biežām sienām, pirmā stāva līmenī ap 1,5 metri, otrā – kungu stāva logi ap 4 m augstumā un nedaudzi, apakšā puspagrabs jeb pirmais stāvs. Ēka celta klasicisma stilā, samērā vienkārša, ar balkonu parka pusē, abos ēkas galos bijušas piebūves – tualetes ar ieeju no otrā stāva gaiteniem. Mūsdienās pils pārbūvēta: uzcelts trešais stāvs, nojaukta piebūve – tualete, aizsargmūris palicis tikai upes pusē, sabrukušas saimniecības ēkas.

Katrai pilij ir sava teika, arī šeit »droši zināms«, ka no pils apakšzemes eja ved uz pāri upei atrodošos seno pilskalnu, kurā pirms dažiem gadiem meklētas bagātības, palikusi tikai šahta vairāku metru dziļumā. Pirms piecdesmit gadiem eja vēl bijusi, un skolnieki tajā līduši, tikai tālāk aizbirusi...

CITAS MUIŽAS LATGALĒ

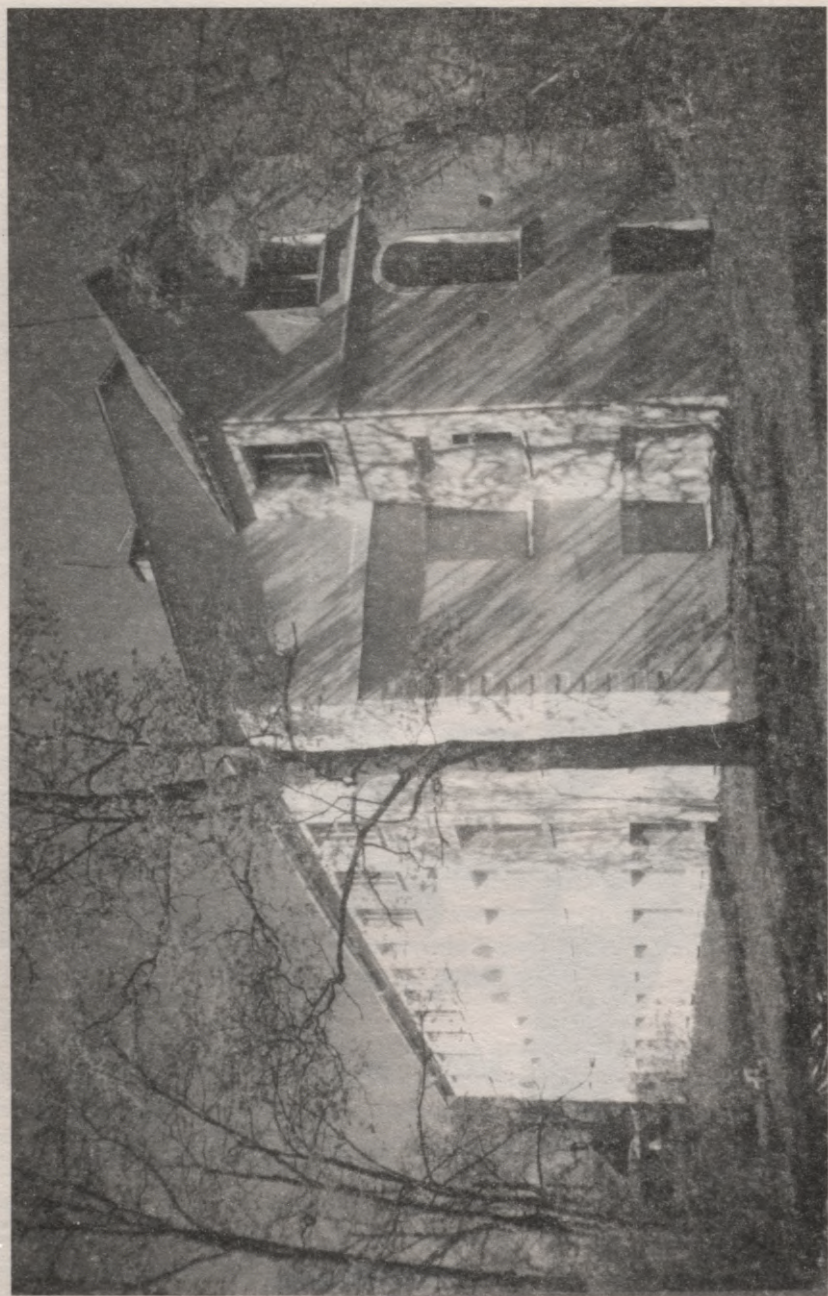
1784. gada muižu ģenerālās mērīšanas aprakstos¹¹ Ludzas apriņķī nav nevienas citas muižas ar mūra pili, kur nu vēl cietoksni. Muižu ēkas parasti bija koka, reti uz mūra pamatiem (Ozupine, Brodaiži), parasta arhitektūra, tikai Runtortā izcila arhitektūra. Pat grāfi Borhi dzīvoja pieticīgās koka ēkās, arī bīskaps Povelovskis (Viļakā). Var jau būt, ka tas vēl nebija kļuvis prestiža jautājums. Rēzeknes apriņķī tikai Felkerzemam Rozentovā (Malta) bija divstāvu mūra pils, apriņķa priekšniekam fon Korfam vismaz muižās bija koka ēkas, arī Borhi Varakļānos vēl nebija

Eversmuižas pils no pagalma puses, 1923. gads. LVM Vēstures nod. fotonegatīvu krājums

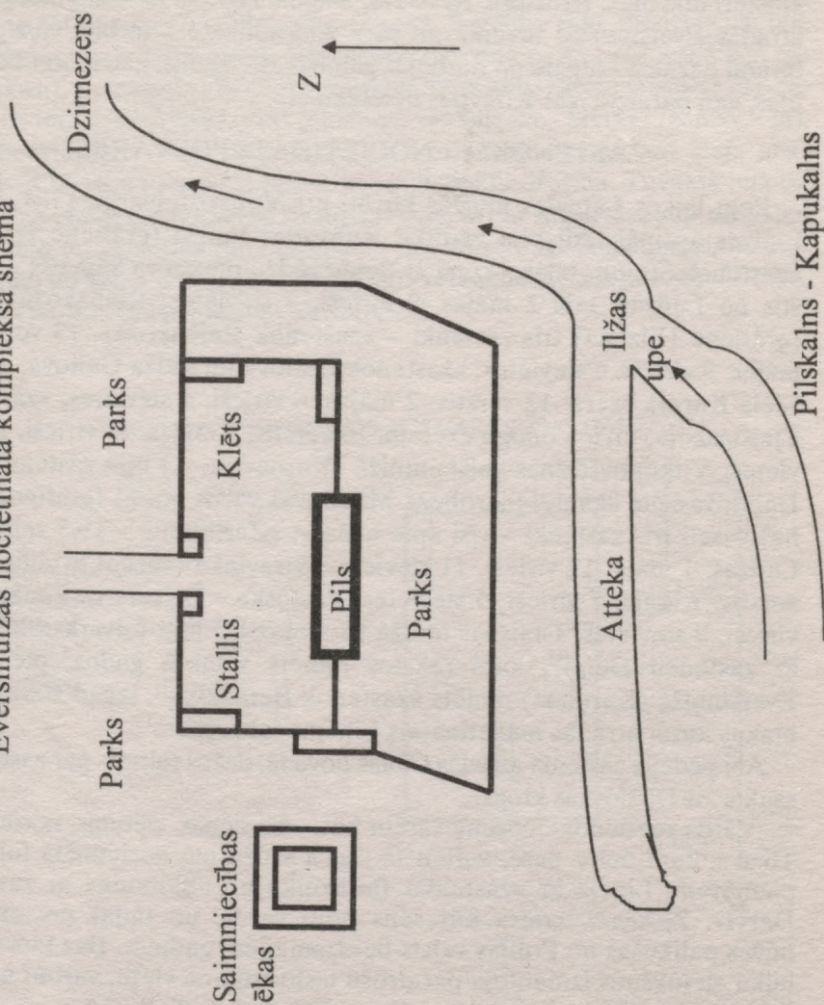
Latvijas Nacionālā
bibliotēka

0304052510

1. shēma

Eversmūižas nocietinātā kompleksa shēma ¹⁰

uzcēluši mūra pili. Daugavpils apriņķī vairāk: Plāteriem Krāslavā 2-stāvu mūra pils, Zībergiem Liksnā – arī mūra, ar »izcilu arhitektūru«, vēl Korfiem Krustpilī mūra pils un mūra baznīca, un viss. Arī mūra baznīcas un klosteri bija maz: Krustpilī, Krāslavā, Dagdā, Aglonā un Ozupinē, pēdējā atradās Eversmuižas tuvumā un savā ziņā unikāla – tā bija vienīgā luterāņu baznīca Latgalē un darbojās gandrīz 200 gadus, gan katoliskās Polijas, gan pareizticīgās Krievijas neietekmēta.

»ZASTENOKS« – NOCIETINĀTS FOLVARKS

Poļu laikos Latgales muižās būvēti nocietināti folvarki. 1784. gadā¹² Ludzas apriņķī tādi bija vairāki: Runtortas muižā (grāfiene Hilzena) »zastenok Stolunovskoj« kopā ar Soidu sādžu pie ezera Samaiss – 6 verstis no Ludzas: tajā 2 mājas, 9 vīrieši, 7 sievietes; Reibakozu muižā (grāfiene Hilzena) trīs zastenki – »zastenok Reibakoza«, 13 verstis: 3 mājas, 9 vīrieši, 6 sievietes; »zastenok Gailov« un sādža Gailova, abi pie Lielā Kurma ezera, 12 verstis: 2 mājas, 6 vīrieši, 4 sievietes; »zastenok Tjaišinskoj«, tuvu Vonogu ezeram, 16 verstis: 5 mājas, 13 vīrieši, 12 sievietes; Vitkopovščiznas valsts muižā (Korņevi u. c.) bija zastenoks jeb Danilova »pie akām«; pierobežā Mihalovas valsts muižā (grāfiene Borha) veseli trīs zastenki – visi »pie akām«: »Zatihtani« – 19,5 verstis no Ludzas: 1 māja, 11 vīrieši, 11 sievietes; Stravinka (varbūt Strauja?), 23 verstis: 1 māja, 7 vīrieši, 5 sievietes; Pustoška – 24 verstis: 2 mājas, 11 vīrieši, 9 sievietes; Istalsnas muižā (Sokolovski) bija folvarks Slobodka ar zastenku Dervi¹³, kurš rakstos minēts vēlākos gados; pierobežā Eversmuižā (Karņicki) minēts »zastenok Bereznik«¹⁴, tagad Berezovka, blakus kurai atradās nocietinātais Linejas folvarks.

Abi pēdējie zastenki atradās Ciblas novadā, dažos rakstos par zastenoku saukts arī Djatlovkas krogs.

Vārda »zastenok« nozīme varētu būt – aiz sienas, cietums, nocietināts. Tikai – kurā mūra pusē, varbūt tā sauca sādžu pie nocietinātā folvarka, piemēram, Lineja ar »zastenku Bereznik« un »Slobodka ar zastenku Dervi«. *Zastenki* varētu būt sens poļu vārds, un tādas nocietinātas būves palikušas no Polijas valsts beidzamajiem gadiem. Bez tam viduslaiku cietokšņus izmantoja par drošu ieslodzījuma vietu, varbūt arī zastenkus.

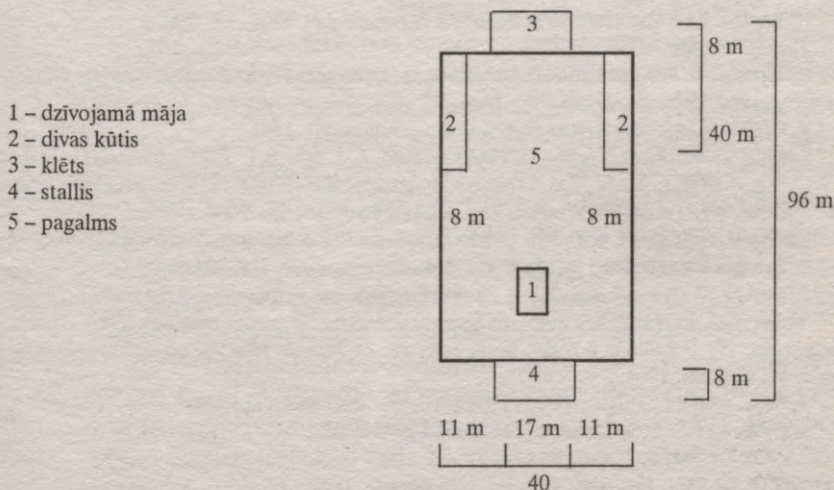
Eversmuižas folvarks Lineja, kas atradās purvainā zemienē, ap 15 km uz ziemeļiem no Eversmuižas un 4 km no robežas, bija saglabājies līdz agrārai reformai un aprakstīts sīkāk. Berezovka (zastenok Bereznik), vēlākā sādža, atradās pie Linejas, 1858. gadā¹⁵ tajā dzīvoja viena sešu zemnieku saime un seši folvarka gani, sargi un bija krogs. Līdz dzimtbūšanas atcelšanai

muižnieki samazināja Berezovkas zemnieku skaitu, 1853. gadā pārceļot uz citu sādžu vienu saimi – 11 zemniekus.

1922. gada zemes ierīcības projektā¹⁶ sniegts folvarka apraksts un zīmējums. Pagalms 78×40 m iežogots ar 1,8 m augstu laukakmeņu mūra sētu, orientēts ziemeļu – dienvidu virzienā. Pagalma vidū, dienvidgalā, bija laukakmeņu mūra dzīvojamā ēka (izmēri nav zināmi, jo 1922. gadā bija jau sabrukusi), ziemeļgalā gar abiem mūriem divas kūtis (katra 40×8×3 m). No ārpuses mūrim pieklāvās divas piebūves: ziemeļgalā – klēts (17×8×2,9 m), bet dienvidgalā – stallis (arī 17×8×2,9 m). Nav zināms, vai ieeja abās piebūvēs bijusi no pagalma puses, kas palielinātu drošību. Tuvumā bija divi labības šķūņi (35×9,5×2,8 m un 39×9×3 m) ar mūra stabiem un balķu pildījumu un pamatīga rija (51,5×9×3 m), mūrēta no laukakmeņiem, ar 5 nodaļām un kalpu istabu galā. Rijas mūri vēl saglabājušies līdz mūsdienām, pārējie mūri nojaukti viensētu celtniecībai.

2. shēma

LINEJAS NOCIETINĀTAIS FOLVARKS 1922. GADĀ

Linejas folvarka slēgtais komplekss aizņēma 0,34 ha (3405 kv. m), visas apbūves kopplatība 0,45 ha. Salīdzinājumam, ar mūri iežogotā Šlokenbekas platība tikai divreiz lielāka – apmēram 0,7 ha. Arī Eversmuižas kompleksa tiešā tuvumā, otrā Ilžas upes pusē, Zeltiņu sādžā atradās lopu kūts 20,1×8,0×2,6 m ar 0,5 m biežām mūra sienām, celta pirms 200–300 gadiem. Salīdzinot ar Li-

nejas kompleksu, tā ir vienlaikus celta, viena platuma (8 m), bet tieši divreiz īsāka. Ēku platumu 8 m jeb apmēram 4 asis var uzskatīt par tā laika standartu, kurš pieļaujams saimniecības ēku, vienjoma, koka baļķu pārsegumos bez atbalsta.

Vēl nedaudz par Linejas vārdu. Pirmoreiz tas parādās 1784. gada muižu ģenerālās mērīšanas aprakstos. Linejas vārda izcelsmi varētu skaidrot divējādi: 1) lineja – Latvijā reti sastopams, ložņājošs augs ar mūžzaļām, iepaļām lapām, kurš senāk tur varēja augt; 2) poļu »linja sepracijna« – robežlīnija. Livonijas laikos puskilometru uz rietumiem bija Rīgas bīskapa valsts, Lineja ictilpa ordeņa valstī, bet pāri purviem, 7 km uz ziemeļiem – Pleskavas zeme, 4 km uz austrumiem – Polockas zeme (sākumā Liellietuvas kņazistes ziemeļu stūris, vēlāk Žečpospoļitas, tad Pleskavas zemes sastāvā). Tāds nosaukuma variants ir diezgan ticams. Šeit vienmēr ir bijusi robeža.

Mums līdzās ir brīnumaina, neticama un aizmirsta senatne, vajag tikai palūkoties ar vēsturnieka acīm.

ATSAUCES

¹ B. Brežgo. Latgolas vēstures materiāli, I. – Daugavpils, 1944. – 9. lpp.

² Turpat. – 3. lpp.

³ K. Upenieks. Uzvārdu došana Vidzemes un Kurzemes zemniekiem // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. – 1936, Nr. 2, 225.–315. lpp.

⁴ B. Brežgo. Latgolas vēstures materiāli, I. – Daugavpils, 1944.

⁵ Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA). – 1881. f., 1. apr., 8. l.: 1772. gada dvēseļu revīzija.

⁶ LVVA. – 1881. f., 1. apr., 7. l.: Ozupines muižas dvēseļu revīzija 1816., 1834., 1850., 1858. g.

⁷ Jefremova L. Latišķskaja krestjanskaja semja v Latgalii 1860–1939. – Rīga, 1982.

⁸ LVVA. – 1100. f., 14. apr., 841. l.: Muižnieku dzimtu dokumenti. Zarembu dzimta.

⁹ B. Brežgo. Latgale dažū VI–XIX g. s. dokumentu gaismā. – Rēzekne, 1938.

¹⁰ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 82. l., 28. lp.: Eversmuižas neatsavināmā daļa, 1922–1931.

¹¹ B. Brežgo. Latgales inventāri un ģenerālās mērīšanas zemju apraksti 1695–1784. g. – Daugavpils, 1943; LVVA. – 6984. f., 1. apr., 26. l.: Ludzas pilsētas un apriņķa ģenerālās mērīšanas apraksti, 1784.

¹² LVVA. – 666. f., 1. apr., 473. l.: Zabolotjes muižas robežu apraksts.

¹³ LVVA. – 1679. f., 181. apr., 15. l.: Slobodkas folvarks.

¹⁴ LVVA. – 6984. f., 1. apr., 26. l.

¹⁵ LVVA. – 1881. f., 1. apr., 2. l.: Dvēseļu revīzija, 1858.

¹⁶ LVVA. – 1679. f., 174. apr., 625. l.: Zabolotjes muižas zemes ierīcības projekts.

PIRMAIS PASAULES KARŠ

REVOLŪCIJU GADS

1917. gads bija notikumiem bagāts. Februārī – revolūcija un cara varas gals. Maijā Rēzeknē notika Latgales latviešu kongress, kas lēma par Latgales atdalīšanos no Vitebskas guberņas un apvienošanas ar Vidzemi un Kurzemi. Pamazām tika mainīta pastāvošā iekārta, un augustā Ludzas apriņķa vadībā ir komisārs barons A. Krudeners-Strūve. Pazudis bija apriņķa muižniecības maršals Leons fon Brummers. Frontes līnija pie Daugavas saķustas. Vācu armija 19. augustā pāriet Daugavu pie Ikšķiles un 21. augustā ieņem Rīgu. Kaut vāciešus aptur pie Inčukalna, tomēr Latgalē tika gaidīts uzbrukums. Daugavpilī atradās 5. armijas štābs, Rēzeknē – apgādes daļas. 26. augustā Ludzā saņemta guberņas komisāra telegramma par evakuāciju uz Rjazanu. Apriņķa kanceleja, sekretāra vietas izpildītājs un divi ierēdņi ar 10 cilvēku ģimenēm un dokumenti bija jāizved divu dienu laikā. Bet jau jūlija beigās trūka naudas ierēdņu algām un tos atrbrīvoja. Ludzas apriņķa zemstes 2. iecirkņa priekšnieks barons G. R. Manteifels pats kārtoja arhīvu. Lielākā daļa tiesas lietu atradās viņa personīgajā Viļakas (Marienhauzas) muižā. Naudas braucienam nebija, barons lūdza izsniegt ceļazīmi (otritij list) braucienam ar zemstes zirgiem. Kārtības vairs nebija, un lūgums Ludzas apriņķa sapulcē saņemts pēc 4 nedēļām, aprīlī piešķirtā nauda šim mērķim notērēta. Ludzā trūka papīra, dokumenti rakstūti uz abām lapas pusēm.

Par laimi vācieši tālāk uzbrukt nespēja, un Ludzā iestādes turpināja darbu. Pagastos, arī Eversmuižā, oktobrī mainīja amata nosaukumus: tas pats pagasta vecākais Augusts Salinieks Jegora d. kļuva komisārs, 1917. gadā nomainījās vairāki pagasta vecākie. Līdz 19. martam par pagasta vecāko bija Ādams Kalvāns Meikula d., no 4. marta(?) līdz 4. jūlijam – Jānis Molotnovs Jāņa d. un līdz gada beigām – Augusts Salinieks Jegora dēls. Par rakstvedi strādāja Jānis Trukšāns Mārtiņa d. (saukts Martinovičs), tikai kādu 20. marta dokumentu rakstījis kāds Antons Gints. 1917. gadā bija liela inflācija, un vēl algas pagasta amatvīriem kara apstākļu dēļ laikā nemaksāja. Gada alga rakstvedim bija 1000 rubļi, pagasta vecākajam mazāk – 250 rubļu, tomēr nauda algām bija jāpieprasa īsam periodam – ik 4 mēnešiem: 1. maijs līdz 1. septembris, līdz gada beigām.

Oktobra beigās (pēc vecā stila) Pagaidu valdība tika gāzta. Eversmuižas pagastā nekas nemainījās. Bet Rēzeknē decembra sākumā notika otrais kongress, kas atkārtoti lēma par Latgales apvienošanos ar Vidzemi, kuras lielu daļu okupēja vācu karaspēks, un Kurzemē jau vairākus gadus atradās vācu armija, tāpēc būtībā nekas nemainījās. Pēc pāris mēnešiem vācu armija okupēja arī visu Latgali.

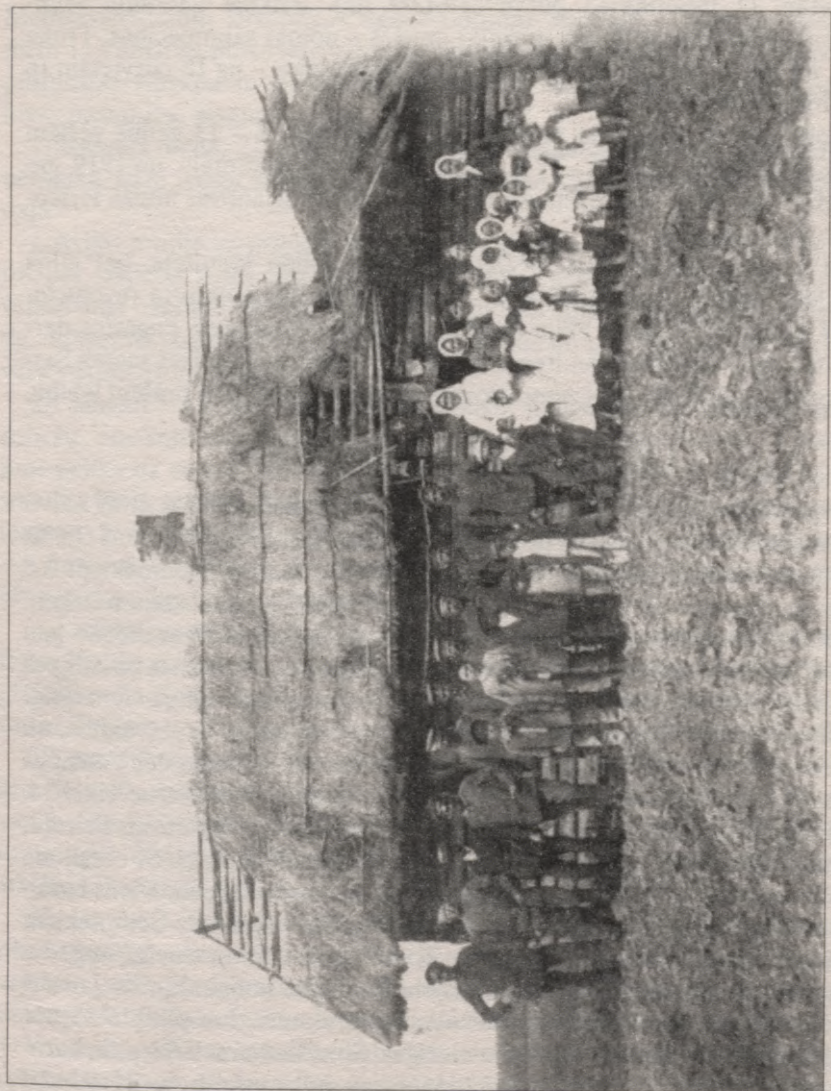
VĀCU LAIKS¹

1918. gada 18. februārī vācu karaspēks ieņēma Daugavpili un dažu dienu laikā visu Latgali. Tika ieviests karastāvoklis. Eversmuižas pagasta teritorijā – Petrucānu sādžā, pie tagadējās valsts robežas, toreizējās apriņķu (Ludzas un Opočkas) robežas, bija neliels vācu armijas garnizons, kas apsargāja Ludzas – Opočkas lielceļu. Petrucānos atradās neliela vācu kareivju nodaļa, kas dzīvoja zemnieku mājās, kuras bija ļoti mazas un kara laikos arī trūcīgas, bet plašajā Zabolotjes muižā uzturējās pārējie – austrieši, kuri bieži vizinājās pa ezeru. Pagasta vecākais bija Kalvāns no Kozlovsku sādžas.

Vācu varas iestādes rekvizēja visu: pārtiku, lopbarību, lopus un izveda uz Vāciju. Piedevām bija neražas gads. Pavasarī nebija lietus, rudzi aizkalta, mieži un auzas auga slikti. Maizes trūka un kartupeļus izraka priekšlaicīgi, nepalika pat sēklai. Ieviesa arī darba klaušas: šķūtis, ceļu labošanas darbus u. c. 1918. gada aprīlī vācu karaspēka komandants Ludzas apriņķī majors fon Grīms izdeva rīkojumu, ka pārtikas produkti, lopbarība un sēkla tiek rekvizēti un nododama par diezgan zemām cenām vācu iestādēm. Arī zivju nozveja tika rekvizēta. Katrā pagastā izveidoja uzskaites un rekvizīcijas komisiju, kura noteica, cik ņemt no katra zemnieka. Katram pieaugušam iedzīvotājam atstāti tikai 3 pudī un 17,5 mārciņas labības. Vācu kareivji bija izbadējušies un naktīs patvaļīgi raka zemnieku kartupeļus.

Runtortā un Mihalovā (Mērdzene) notika zemnieku sadursmes ar bruņotajiem »racējiem«. Arī Janovoles (Brīgu) pagastā pie Vindrižiem bruņoti zemnieki no mežmalas apšaudīja uzskaites un rekvizīcijas komisiju, kuru pavadīja vācu kareivji, un vienu kareivi ievainoja, komisija uz laiku darbu pārtraukusi. Arī Goliševas apkārtnē izveidojās partizānu grupa, kas atvairīja pat Kārsavas un Malnavas komandantūras sūtītos palīgspēkus. Maijā izveidoja policiju kārtības uzturēšanai pilsētās. Oktobrī pilsētās sāka veidot bruņotus spēkus.

Novembra sākumā Vācijā sākās revolūcija, un vācu armija atstāja Latviju. Sekojošā Sarkanā armija Eversmuižā un Ludzā ienāca 28. novembrī, Rēzeknē – 1. decembrī.

Vācu karavīri un Petručonku sādžas iedzīvotāji pie kādas atraitnes dzīvojamās mājas, 1918. gads

BOĻŠEVIKU VARAS GADS

Sākās Stučkas valdības laiks. Lielākajās muižās, ar zemes platību virs 300 pūrvietām (1 desetīna=3 pūrvietas=1,09 ha), ierīkoja padomju saimniecības, arī Eversmuižā, bet mazajās muižās – nomas saimniecības. Trūka zirgu, un tika izgudrota »proporcionālā zirgu sadale« – uz 18 pūrvietām (6 desetīnas) viens zirgs.

Skolās ieviesa divu tipu programmas: sešklasīgo 8 – 13 gadus veciem bērniem un četrklasīgo 14 – 17 g. veciem. Nepietika skolotāju, un 1919. gada vasarā Rēzeknē organizēja skolotāju kursus. Felicianovas muižā ierīkoja bāreņu patversmi.

1919. gada februārī tika ievēlēta apriņķa izpildu komiteja, bet jūlijā pārvaldes sistēma tika pārkārtota – visa vara tika koncentrēta revolucionārā komitejā. Frontes līnija atradās 60 km aiz Rēzeknes. Pagastos darbojās trūcīgo zemnieku komitejas, kuras nodarbojās ar pārtikas sagādi Sarkanarmijai. Tās kontrolēja zemnieku saimniecības un neļāva paslēpt labību.

LATVIJAS NEATKARĪBAS CĪŅAS

Eversmuižas pagasta teritorijā par Latvijas neatkarību cīnījās divas Latvijas armijas divīzijas: Latgales divīzijas 1. Liepājas kājnieku pulks², kas cīnījās pagasta ziemeļu (Z) daļā, un Kurzemes divīzijas 2. Ventspils kājnieku pulks³ – pagasta dienvidu (D) daļā. Arī Ludza bija Ventspils pulka kauju iecirknī.

Ludzas pilsētā līdz 26. janvārim bija sešas grūtas bezvaldības dienas: gan pilsētā, gan apkārtnē. Sarkanarmija strauji atkāpās no Rēzeknes uz Zilupes (toreiz Rozanovas) pusi bez apstājas, bet Latvijas armija sekoja vienmērīgi visā frontes līnijā. Šajās dienās Ludzā tika izveidota pagaidu pašvaldība, un kārtību uzturēja ugunsdzēsēji. Apgērba trūkuma un lielā sala dēļ Ventspils pulka uzbrukums kavējās, un Sarkanā armija paspēja evakuēties. Tikai 24. janvārī pulks saņēma pavēli no Cirmas virzīties gar dzelzceļu un lielceļu, ieņemt Ludzu un izvirzīties līdz līnijai Mežavepri–Šelupinki. Šī bataljona rīcībā nodeva vienu artilērijas bateriju un vienu bruņuvilcienu. Viens bataljons palika rezervē Rēzeknē, bet trešam bija jāizvirzās līdz Šelupinkiem (izslēdzot) un Skradeljiem (ieskaitot). Tomēr lielā sala un trūcīgā apgērba un apavu dēļ uzbrukumu atlika, bet darbojās izlūku komandas. 26. janvārī sals mitējās, un visā armijas frontē sākās uzbrukums. Jau plkst. 9.15 bez kaujas ieņemta Ludza, trofejas bija necīgas. Šo sešu dienu laikā abas karojošās puses »ciemojās« Ludzā. Arī 1. Liepājas pulka eskadrons 24. janvārī ap pusdienlaiku ieradies un palicis 3,5 stundas, tad atstājis Ludzu. Arī Sarkanā armija savilka spēkus Sebežas rajonā un 26. janvāra vakarā ar bruņuvilcienu uzbruka Ludzai, bet tas tika sašauts un lēnām atkāpās.

1920. gada 26. janvārī 1. Liepājas pulks no plkst. 6 līdz plkst. 18 pietuvojās pagasta Z galam un vakarā atradās uz līnijas Svetlica–Miškina–Po-boikava–Belousi–Šķirpāni–Dubrovka–Spirki–Jakuči–Aleksandrovka–Mediševa–Vonogi–Ērzeļeva–Gutki–Čodorāni–Skradeļi. Tālāk uz dienvidiem 1. Ventspils pulks līdz vakaram nonāca līdz Skradeļiem – Franopoles pusmuižai–Kovaļkiem un ieņēma Šelupinkus, Bleivus, Morozovku, Boguslovas pusmuižu, Naļļus, Vidrus, Mežaveprus.

Nākamajā dienā, 27. janvārī, Eversmuižas pagasta teritorijā karadarbība nenotika, tikai izlūku sadursmes, bet sīvas cīņas risinājās Ludzas apriņķa D daļā.

Latvijas armija uz priekšu virzījās nesteidzīgi, pēc pedantiska plāna, turot pēc iespējas lielas rezerves, uzturot ciešus sakarus ar kaimiņu daļām, velkot līdz bataljona štābam telefona līnijas un ziņojot par stāvokli ik stundu. Ventspils pulka štābs, pārsienamais punkts un patronu rezerve 27. janvāra vakarā atradās Ludzā.

28. janvārī 1. Liepājas pulka 3. bataljons Z flangā pārgāja tagadējo valsts robežu Visokoje ezera virzienā līdz Aleksandrovai–Tatarinovai, 2. bataljons palika uz vietas, bet D flangā ar nelielām sadursmēm 1. bataljons sasniedza līniju Bārtuļi–Jaski–Kaļvi–Kušneri. Tālāk uz D 1. Ventspils pulks ieņēma līniju Miuriniki–Čivžuļi–Jasenci–Babrava–Čižiki–Ozupine–Greči. Arī rezervē esošā rota no Skradeļiem caur Franopoles muižu nonāca Hmeļnickos, kur ieņēma kaujas iecirkni.

Lielāka pretestība bija jāpārvar Eversmuižā, kur saņemtas nelielas trofejas: 3 lauka virtuves, elpes (barības) noliktava un 15 nonīkuši, kašķaini zirgi. Citu pulku kauju iecirkņos uz D norisinājās sīvas cīņas, jo Sebežā bija ieradies Trockis un Latvijas armija uzbrukt varēja tikai ar artilērijas atbalstu.

29. janvārī pārmaiņas bija tikai apriņķa D daļā. Šai un nākamajā dienā bija liels sals, bet karavīriem nepietika silto apģērbu. Bez tam 28.–30. janvārī notika pārgrupēšanās. Tomēr 1. Ventspils pulka izlūki aizgāja līdz Zilupes upei, sastopot pretinieku Krupišos, Vidros, Astincos un Miņinā: pa 10–30 sarkanarmiešiem katrā, divās vietās arī pa ložmetējam.

30. janvārī 1. Liepājas pulka 1. rotas izlūki izgāja cauri Slobodinciem, pāri tagadējai valsts robežai pie Peiteļa ezera. Izlūki uzzināja, ka 99. sarkanarmiešu pulks jau iepriekšējā naktī atkāpies aiz Slabodinciem. Izlūku nodaļa apšaudīja divas sādžas, iebruka vienā un tad atgāja uz izejas pozīcijām. 2. Ventspils pulks uz D veica tikai izlūku darbību un ar kreiso spārnū aizgāja līdz Ustinovai, pie tagadējās valsts robežas.

31. janvārī arī bija liels sals, bet 1. Liepājas pulks pagasta Z daļā ieņēma pēdējās sādžas, un 2. bataljons nonāca pie līnijas Tatarinova–Oļhovka (abas Krievijā)–Klešniki–Kozusola–Pupuri (Latvijā). 2. Ventspils pulks vēl netika

Frontes līnija ap 1920. gada 1. februāri

pie valsts robežas. 31. janvāra pavēle Ventspils pulkam uzdeva ieņemt Zilupes R krastu: Ustinovu, Vindrižus, Šnitnikus, Ļagušnikus, Krivandu, Vācukalnu. Pulka saimniecības daļa no Rēzeknes pārcēlās uz Ludzu, pirmās šķiras vezumnieki un munīcijas noliktava uz Zeltiņiem, Ventspils pulka štābs no Ludzas pārvietojās uz Eversmuižu. Pulka pārsiešanas punkts palika Ludzā, tikai vienu nodaļu izvirzīja uz Eversmuižu. Tai pašā laikā pie Goliševas Latvijas armija jau bija 12–15 km aiz robežas. Citos frontes iecirkņos – bez pārmaiņām.

1. februārī 1. Liepājas pulks galīgi ieņēma Zabolotji, Petrucānus, kur jau divas dienas iepriekš bija iegājuši izlūki, un cauri Slobodinciem devās tālāk Krievijā, kur pēc niknas kaujas ieņēma Dimovas sādžu. 2. Ventspils pulks pēc nelielām sadursmēm apstājās uz līnijas Ustinova–Vindriži–Šnitniki–Krivanda–Vācukalni–Akaši. Pulks negāja līdz pašai upei, bet palika uz Zilupes ielejas augstā krasta kilometra attālumā.

2. februārī karadarbības nebija.

3. februārī 2. Ventspils pulka iecirknī Sarkanarmijas daļas atstāja pēdējo nelielo purvaino teritoriju pie tagadējās valsts robežas.

Ludzas apriņķa D daļā Briģu, Pasienes un Šķaunes pagasta teritorija starp Zilupi un tagadējo valsts robežu palika neieņemta (starpjosla) līdz pat miera līgumam augustā. Šai joslā notika abu pušu izlūku gājieni¹, sīvas cīņas un zaudējumi. Šajos bezvaldības mēnešos Pasienes pagasta starpjoslā bija pat izveidojusies Latvijai draudzīga partizānu vienība. Vēl notika Sarkanarmijas pretuzbrukums Pasienei no 20. marta līdz 1. aprīlim un Pasienes apšaude 4. aprīlī (Lieldienās).

Karadarbība mūsu pagastā beidzās, un sākās nemierīgā pierobežas dzīve.

KARA KOMANDANTŪRAS⁵

Latvijas neatkarības cīņu laikā frontes aizmugurē nekavējoties tika ieceltas kara komandantūras, kuras nodrošināja gan policejiskās funkcijas: kārtības uzturēšanu, iedzīvotāju reģistrāciju, pasu un uzturēšanās atļauju izsniegšanu, cīņu ar noziegumiem un spekulāciju; gan iecēla pagastu, miestu un pilsētu pašvaldības, kuras darbojās līdz vēlēšanām; gan organizēja pašaizsardzības grupas; gan veica mobilizāciju. Kara komandanta rīcībā bija karavīri, piemēram, Baltinavas iecirknī bija 39 karavīri. Zemākā bija iecirkņa komandantūra: iecirknis aptuveni aptvēra vienu divus pagastus. Eversmuižas iecirkņa komandantūras dokumenti gan nav atrasti. Tas izskaidrojams ar to, ka pagasts atradās armijas darbības zonā. Iecirkņi bija pakļauti Ludzas apriņķa komandantūrai, tā savukārt Vidzemes–Latgales rajona komandantūrai.

Ludzas apriņķa pirmo priekšnieku iecēla Iekšlietu ministrija jau 1919. gada 17. novembrī. Tai laikā atkarots bija tikai apriņķa ziemeļu stūris – Balvu (toreiz Bolvu) apkārtnē, un apriņķa komandantūra līdz Ludzas (toreiz Ludses) ieņemšanai 1920. gada 26. janvārī palika Balvos. Iecirkņu komandantūras izveidoja, tiklīdz tika ieņemts kaut vai neliels pagasta stūris: vispirms Viļakas (tolaik Marienhauzas), Baltinavas un Kokarovas, Domopoles un Strūžānu komandantūras iecirknis. Tikai pašaisardzības nodaļas tika izveidotas pēc frontes attālināšanās. Līdzīgi laikam bija arī Eversmuižas pagastā.

Ludzas pilsētā stāvoklis bija nedaudz citāds. Pēc Rēzeknes zaudēšanas 21. janvārī Sarkanā armija atkāpās bez apstāšanās, bet Latvijas armija uzbruka bez izrāvieniem, tad Ludza vairākas (6) dienas palika bez kādas varas. Pēc padomju iestāžu un karaspēka aiziešanas 1920. gada 23. janvārī notika Ludzas pilsoņu sapulce A. Buklovska vadībā. Ziņojumu sniedza ugunsdzēsēju komandas priekšnieks Gamze. Sapulce izvēlēja pagaidu valdi – 7 cilvēkus, lai uzturētu kārtību pilsētā, apsargātu pamesto iestāžu un dienesta dzīvokļu mantu, nodrošinātu slimnīcas apsildīšanu un apgaismošanu. Pagaidu komitejas priekšsēdētājs bija A. Buklovskis, sekretārs – O. Gerstenmeijers, bet kārtību uzturēja Gamzes vadītā ugunsdzēsēju komanda. 26. janvārī valde nolēma izveidot policiju: priekšnieks, sekretārs, rakstvedis, 10 kārtībnieki, t. sk. viens vecākais. Uz kapteiņa Zemīša pieprasījumu valdē iekļauti vēl 7 locekļi.

1920. gada 26. janvārī Ludzas pilsētas valde ziņoja pilsētas komandantam (apriņķa komandants vēl atradās Balvos), ka pēc padomju varas aiziešanas Zvirgzdenes, Eversmuižas un Pildas pagastā nav ne valdes, ne amata vīru. Nebija kam iesniegt komandanta pavēles, un pilsētas valde lūdza atļauju pagasta priekšnieka amatu pildīt bijušiem vācu okupācijas laika stārstiem līdz jaunas valdes iecelšanai, kas nekavējoši pildītu kara pavēlniecības rīkojumus. Eversmuižas pagastā tāds bija Kalvāns no Kozlovsku sādžas.

Ludzas komandanta rīkojums nāca uzreiz 27. janvārī: no šiem trim pagastiem 28. janvārī plkst. 9 no rīta Ludzā ierasties 70 pajūgiem no katra pagasta. Par pavēles neizpildi sods – 10000 Latvijas rubļi vai 6 mēneši cietumā. Tajā 28. janvāra rītā Latvijas armija vēl nebija ieņēmusi pat pusi Eversmuižas pagasta un atradās uz līnijas Franopole–Bleivi–Morozovka–Nagļi–Mežavepri. Pat pagasta priekšnieks Kalvāns, formāli ņemot, neatradās Latvijas teritorijā, bet neitrālajā joslā. Jāšaubās, vai pavēle bija reāli izpildāma.

Ludzas apriņķa komandants Kronbergs 27. janvārī no Balviem uz Ludzu

nosūtīja («nobrauca uz Ludsi») palīgu kapteini Liniņu ar 24 kareivjiem, lai sameklētu telpas apriņķa komandantūrai, nodrošinātu kārtību pilsētā un apkārtnē. Līdz tam darbojās armijas komandants. Ludzas apriņķa komandants 2. februārī deva pavēli komandantūrai pārvietoties no Balviem uz Ludzu pa dzelzceļu (caur Gulbeni un Pļaviņām), pēdējā pavēle Balvos datēta ar 3. februāri, nākamā jau Ludzā 4. februārī, jo komandants Ludzā ieradās ātrāk, bet ierēdņi ceļā pavadīja četras dienas.

Ludzas ārsti pilsētas valdei ziņoja, ka sevišķi pilsētā, un nedaudz mazāk apkārtnē, izplatījies tīfs.

Pēc apriņķa komandantūras pārceļšanās uz Ludzu Latgales divīzijas komandieris 1. februārī uzdeva pabeigt iedzīvotāju reģistrāciju un pasu vai uzturēšanās atļauju izsniegšanu, kas atvieglotu cīņu ar «noziedzīgiem elementiem».

Apriņķī bija arī citi, mazāki komandanti: dzelzceļa stacijā, cietumā, etapos. Komandantūras darbojās 1919. – 1921. gadā, pēc tam – Ludzas apriņķa kara pārvalde.

ATSAUCES

¹ J. Babris. 1919. gads Latgalē. – Rīga, 1996.

² Sast. Skujiņš. 1. Liepājas kājnieku pulka tapšanas un pārbaudīšanas gadi. – Rīga, 1926.

³ 2. Ventspils pulks. – Liepāja, 1936.

⁴ H. Helmanis. Kapteiņa Helmaņa izlūku gājieni. – Rīga, 1921.

⁵ LVVA. – 3498. f., 1. apr., 5., 11., 12., 16., 18., 57. l.: Ludzas apriņķa komandanta pavēles.

LATVIJAS NEATKARĪBAS GADI

PĒCKARA STĀVOKLIS

no 1920. gada 1. februāra līdz karastāvokļa atcelšanai

1923. gada februārī

Informācijas par pirmajiem pēckara gadiem ir maz, un fragmentāras ziņas par Eversmuižas pagastu šeit sniegtas uz Latgales fona.

Visas muižas bija vispirms vācu, tad līnietu karaspēka iztukšotas. Arī zemnieki dabūja savu laupījuma daļu. Tikai dažās muižās, kurās bija ierīkotas padomju komūnas, kaut arī patukšotas, vēl bija dažādi materiāli. Tos tagad izlietoja Latvijas karaspēks. Izbēgušie muižnieki sāka atgriezties savās muižās. Tas pa daļai sarūgtināja zemniekus, kuri gaidīja muižu zemes sadalīšanu. Pēckara nenoteikto stāvokli savā labā izmantoja ebreju tirgotāji un radīja nepatikšanas zemniekiem. Kara laikā visas armijas bija jāapgādā, un zemniekiem tagad trūka lopu un labības, bet vēl bija līni. Ebreju tirgotāji ar Apgādības ministrijas izdotām apliecībām ieradās kā līnu saņemšanas pilnvarnieki. (Laikraksts »Latgolas Vārds« – turpmāk LV. – 1920, 25. I.) Līni bija pirmā produkcija no Latgales. Jau 25. janvārī, tikai 16 dienas pēc kaujām, no Viļakas uz Rīgu izsūtīja 43 birkavus līnu. Tais dienās Ciblas pagastā vēl tikai sākās karadarbība. (LV. – 1920, 28. I.) Visur organizēja līnu nodaļas un centros ierīkoja lielākus līnu pieņemšanas punktus. Drīz ieviesa līnu monopolu, un, ārzemēs pastāvot lielam līnu pieprasījumam, palielinājās arī to cenas. Par līniem maksāja ar precēm: sāli, siļķēm, sērskociņiem u. c.

Pēc armijas demobilizācijas vairāk naudas atlika lauksaimniecības mašīnu un mēslojuma iegādei. (LV. – 1920, 18. II.) Toreiz no ārzemēm pirmās nepieciešamības preces iegādājās Ārējās apgādības departaments un nodeva Iekšējās apgādības departamentam. 1920. gada februārī Latvija saņēma 125000 pudu sāls, tai skaitā Latgale – 20000 pudu, bet jūnijā no Austrijas saņemtas 74000 izkaptis, kuras vispirms saņēma līnu nodevēji. Tais gados hroniski trūka pirmās nepieciešamības preču (sāls, sērskociņu u. c.) ne tikai Latgalē, bet arī aiz robežas, kas vēl tikai veidojās. Arī to uzreiz izmantoja spekulanti un pie Krievijas robežām ierīkoja bodītes, un no turienes nāca līni, vilna, zvērādas u. c. vērtīgas mantas apmaiņā pret saharīnu, sērskociņiem un pat sāli, kas pie robežas bija sevišķi dārgs (180 Latvijas rubļi par mārciņu). (LV. – 1920, 29. XII.) Tai laikā strādnieks dienā nopelnīja

25–30 rubļus, amatnieks 70–75 rubļus pie brīva uztura, bet kroņa darbos 25–40 rubļus. (LV. – 1920, 6. VII.) Tirgus cenas Rēzeknē 1920. gada 27. janvārī bija šādas: rudzi un auzas – 180 rubļi pudā, mieži – 160, kartupeļi – 100, rudzu milti – 200, siens – 15, liellopu gaļa – 600, cūkgaļa – 1200 rubļi pudā, sviests – 15 rubļi mārciņā, piens – 15 rubļi stopā.

1920. gada martā sākās aizliegums no Latgales uz Vidzemi un Kurzemi izvest labību un tās produktus vairāk par vienu pudu (16 kg). Latvijā maijā un jūnijā ieveda zirgus. Jāpiezīmē, ka pēc ilgā un sevišķi postošā kara Zemgalē un Kurzemē stāvoklis bija daudz grūtāks un daudz lielāki postījumi. Tāpēc valdība Latgalē iepirka un apgādāja ar lopiem (arī zirgiem) šos izpostītos novadus.

Saimnieciskā rosība bija pilnīgi apstājusies. Valdība bija ņēmusi savā apgādībā bezzemniekus laukos un izsniedza »kartīšu maizi« pilsētu un miestu iedzīvotājiem. Tam tērēja lielu naudu no valsts kases. Jau 1920. gada vasarā dzīves apstākļi uzlabojās, un katrs varēja nopelnīt pats. Tāpēc »obligātorisko« nodevu cenas varēja palielināt līdz ražošanas apstākļiem atbilstošām. Cenas par pudu rubļos: kvieši – 50, rudzi – 40, kartupeļi – 10, liellopi dzīvsvārā – 120, cūkgaļa – 240, sviests un tauki – 400. Laikraksti rakstīja, ka 1921. gada aprīlī strauji auga pārtikas cenas, ik dienas par 10%, jo Krievijā bija atļauta brīvā tirdzniecība un visu pārtiku pa ceļam uz Rīgu pārpirka par augstākām cenām nogādāšanai Krievijā.

Saimniecisko darbību pirmajos pēckara gados atspoguļo nodokļu aprēķini. 1920. gada decembrī aprēķināts kara peļņas nodoklis, kuru noteica īpaša komisija pēc visai aptuveniem ieņēmumu aprēķiniem. Eversmuižas pagastā divi lielākie nodokļa maksātāji bija: 1) Felicianovas muižas īpašnieks Mihails Plens – par ūdens dzirnavām no 50000 rubļiem nodoklis bija 22500 rubļi. Plens gan iesniedza pārsūdzību, bet komisija to atstāja bez ievēribas, jo mantas stāvoklis pa kara laiku nav cietis; 2) Franopoles muižas īpašnieks Juljans Salcevičs par dažādu kara mantu piesavināšanos un tirdzniecību frontē – no 50000 rubļiem nodoklis 22500 rubļi. Arī J. Salceviča pārsūdzība atteikta, jo viņa mantas stāvoklis kara laikā nav cietis, bet uzlabojies no plašām tirdzniecības operācijām. Mazāki nodokļi aprēķināti Eversmuižas ūdens dzirnavu pārvaldniekam Juljanam Jarošinskim – no 5000 rubļiem nodoklis 500 rubļi. Tieši tāds nodoklis arī par Kubulovas dzirnavām no Jāņa Cera (Zehrs). Par ko bija jāmaksā kara peļņas nodoklis? Par kara laikā iegūto īpašumu no 10100 rubļiem nodoklis 2020 rubļi (10100–2020), saimniecības paplašināšanu (2100–210), ūdens dzirnavām (10100–2020), tvaika dzirnavām (10000–1500), rūpniecību (10000–1500), ādu ģērēšanu (5000–500), par malkas piegādāšanu dzelzceļam (20000–5000), stacijas bu-

fetes turēšanu (5000–500), lopu uzpirkšanu (10000–1500). Visvairāk nodokļa maksātāju bija par tirdzniecību »pie frontes«: jo lielāka peļņa, jo lielāks nodoklis – no 5000 rubļiem 500 un no 30000 – 10500 rubļi. Tirgotāji visi bija no miestiem, un maz latvisku uzvārdu.

Latgales pierobežā vēl ilgi saglabājās karastāvoklis, un robežas apsargāja armija. Tikai ar 1922. gada 1. martu dibināja atsevišķu policiju, kurā uzņēma bijušos virsniekus un kareivjus. Tomēr karastāvokli 15 km joslā gar Krievijas u. c. robežām vairākas reizes pagarināja līdz pat 1923. gada februārim. Pēc tam tika pārtraukta pierobežas maiņas tirdzniecība ar Krieviju, tomēr, piemēram, Garšānos ar to nodarbojās līdz 1924. gadam.

KRIMINĀLĀ SITUĀCIJA

Ļoti izplatīta bija zirgu zagšana, bruņotas laupīšanas un spekulācija. Bēgļiem un arī laupītājiem atgriežoties no Krievijas, veidojās laupītāju bandas. Laupītāji, bruņoti ar automātiskiem ieročiem, sāka uzbrukt gandrīz atklāti. Dzīve kļuva nedroša. Lielākās bandas gan darbojās ap Rēzekni. Piemēram, 1921. gada decembrī pie Malts darbojās 60 laupītāju banda (arestēja 37). Arī pie Cirmas ezera tika aplenkti trīs bruņoti zirgu zagļi, kuri pretojās. Visos gadījumos laupītāji bija maskās. Zirgus, kuru sevišķi trūka, zaga visur, pat izrāva no rokām uz ceļa. Arī Eversmuižas pagastā 1921. gada aprīlī bija daudz zagļu, iepriekšējā vasarā nozagti 10 zirgi, bez tam lielieki atkāpjoties daudz zirgu paņēma sev līdzī. Visvairāk zemnieki sūdzējās par kareivjiem. Sākās sēja, zirgu trūka, nopirkt nevarēja, pārāk dārgi. Zirgu zagšanu pārtrauca daudz vēlāk, ieviešot zirgu pasēs. Pa visu Ludzas apriņķi siroja laupītāju–teroristu grupa, kas 1921. gada jūnija beigās tika apcietināta gandrīz pilnā sastāvā.

1923. gada martā drausmīga traģēdija notika pie pašas pagasta robežas – Mērdzenes pagasta Robežnieku folvarkā, kurš atradās pie Ludzas–Deglevas ceļa. Tur dzīvoja vecticībnieku saime. No Atašienes braukāja viens precinieks, arī vecticībnieks, bet tika atraidīts. Atriebjoties viņš nogalināja gandrīz visu saimi. Dzīvē toreiz bija daudz ļaunuma, bet pēckara nenoteiktais stāvoklis pamazām beidzās.

ROBEŽSARDZE

Robežjoslas bija divas: 2 km un 15 km attālumā no robežas. Mazākā robežsargu vienība bija sardze (6 sargi un viens priekšnieks), kurai bija jāsargā vidēji 3,2 km robežas. Atkarībā no reljefa, tās atradās 1–2 km viena no otras. Pēc reglamenta, uz robežas atradās divi sargi: viens – apgaitā, otrs – kādā no šifrētiem slēpņiem, pēc sardzes priekšnieka rīkojuma.

No vietējiem robežsargiem centās atbrīvoties, jo viņi daudz laika veltīja privātām saimniecībām. Trīs sardzes un vēl rezerves sardze veidoja vadu. Vada noietne atradās 3–5 km no robežas, kurā rezerves sardze veica saimniecības, apgādes un būvniecības darbus, kopa zirgus, apstrādāja zemi. Rotas noietne atradās patālu no robežas, teritorijas vidū. Tur bija štābs, telefona centrāle, stajli, smēde, veikals, mācību šautuve.

MĒRNIĒKU LAIKI. MUIŽU LAIKU BEIGAS

Agrārā reforma Latvijā radikāli mainīja lauku ekonomisko struktūru. Izpada gadu simtiem pastāvējušī teritoriālā un administratīvā vienība – muiža. Pat muižas vārdu centās iznīcināt, piemēram, Eversmuižas vietā – Cibla. Muižu zeme un ēkas tika atsavinātas, atstājot bijušajiem īpašniekiem neatsavināmo daļu – 50 ha, turpmāk sauktu par viensētu. Izdevīgākā stāvoklī nokļuva mazāku saimniecību (folvarku, viensētu), t. i., sadalīto muižu īpašnieki, jo viensētai varēja atstāt 100 ha zemes. Vēl atpalika sādžu kopīpašuma zemes sadalīšana viensētās.

Lielākā muižu īpašnieku daļa Pirmā pasaules kara laikā, sevišķi pirms boļševiku varas gada, bija izbraukuši no savām muižām un atstājuši pilnvarniekus. Daudzi arī pēc kara palika ārzemēs (Polijā, Vācijā, Padomju Krievijā) un bija to valstu pilsoņi. Vairums palika Polijā, kas bija palīdzējusi brīvības cīņās Latgalē, un tagad Latvijas valdība palīdzēja poļu muižniekiem neatsavināmo īpašuma daļu atgūšanā un to uzpirkšanā. Citādi domāja pagastu pašpārvaldes un zemnieki, cenšoties atsavināt muižu centrus, augļu dārzus, dzirnavas, ēkas izglītības un kultūras iestāžu vajadzībām.

Cības pagasta bijušo muižu īpašnieku piedzīvojumi neatsavināmo daļu atgūšanā bija sarežģīti un aprakstīti pa atsevišķām muižām.

LUCMUIŽA UN ROZANOVAS (ROŽANOVAS, RAŽANOVAS) MUIŽA¹

Pēc Aleksandra Karņicka Jāzepa d. nāves 1909. gadā arī šīs muižas tika dalītas mantiniekiem: atraitnei Valerijai Karņickai Leopolda m. – Miltukolna (Myltukolns) folvarks, dēliem Staņislavam Zigizmundam – Lucmuiža un Vaclavam (Vjačeslavam) – Rozanova, meitai Valerijai Hinčai – Orehovas (Vibornij Orehova) folvarks. Atraitne Valerija nomira 1914. gadā, un Miltukolnā saimniekoja meita Valerija Hinča, par ko liecina kvītis un rentnieku liecības. 1917. vai 1918. gadā nomira Staņislavs, bet 1922. vai 1923. gadā arī

viņa sieva Jūlija, palika adoptētā meita Broņislava. 1918. gadā izbrauca Hinču ģimene un pazuda bez pēdām, zināms, ka arī Valerija mirusi un kaut kur dzīvo atraitnis Henrihs un dēls, arī Henrihs. Arī Vaclava ģimene, atstājusi muižā pilnvarnieku Ādolfu Blaževiču, izbrauca uz Poliju un pēc kara atradās Polijas valsts dienestā. Nomira 1923. gada martā, tikko sācis muižas atgūšanas procedūru. Reālie visu šo īpašumu mantinieki kļuva Vaclava bērni Bruno un Sofija, kas arī dzīvoja Polijā. Tikai muižas neatsavināmās daļas atgūšanas laikā padzīvoja Rozanovā.

Lucmuižas folvarks (ferma) 1886. gadā, pēc guberņas datiem, bija – 109 desetīnas zemes, kas bija Staņislava Karņicka audžumeitas Broņislavas īpašums un 1915. gada jūlijā pārdots Boļeslavam Rutkevičam, arī pie folvarka piederušo Lielā Ludzas un Valna ezera daļu. 1921. gadā Lucmuižas platība bija 182 desetīnas un neatsavināmā daļa – 100 ha un visas ēkas. Bija desmit ēkas, visas vecas, vairums no koka un salmu jumtiem, tikai viena – mūra stabos, t. sk. 2 dzīvojamās mājas. Lepnais muižas nosaukums nesaderēja ar vienkāršas zemnieku sētas »bagātību«. Cīņu par īpašuma atgūšanu turpināja atraitne Veronika. Ezera daļa valstij nebija atsavināta pēc koroborēšanas akta (1924), bet samazināta uz 50 ha. »Ūdeņu lieta« turpināta 1936. gadā, kad 650,3 ha Lielais Ludzas ezers dalīts 9 daļās: no 45 līdz 140 ha, un starp daļu valdītājiem bija gan dekāns Urbšs (Jurizdika), gan Rutkeviča (Lucmuiža).

Rozanovas muižā kara gados un pēc tam valdīja pilnvarnieks Ādolfs Blaževičs. Par to viņš Miltukolnā bija saņēmis lietošanā 15 desetīnas zemes, uz kuras bija uzcēlis savas ēkas (māju, stalli, šķūni, kaļķu noliktavu, pagrabu un smēdi) un iestādījis jaunu augļu dārzu (25 koki), kā arī uz Čodorānu (Dzeņa) upītes uzbūvējis nelielas ūdensdzirnavas, t. s. Miltukolna patmales (koka ēka 3,5×3 asis, dēļu sienas, jumts un piebūve), puse dzirnavu ēkas atradās uz Čodorānu sādžas zemes. Dzirnavu ezers bija 650 metrus garš un 50 m plats. Dzirnavās bija 10 zirgspēku (ZS) turbīna, viens maļamais gaņģis, pārējā iekārta vēl nebija uzstādīta (pēc kara). Vēlāk Ā. Blaževičs kādu laiku strādāja M. Plena Felicianovas dzirnavās, apguva amatu, saņēma kredītu un rekonstruēja savas dzirnavas.

Jau 1920. gada novembrī Polijas konsulāts Latvijā iecēla Ā. Blaževiču par Vaclava pilnvarnieku, un viņš sāka muižas neatsavināmās daļas atgūšanu. Tikai sākumā viņam dotā pilnvara bija poļu valodā, laikam Latvijas konsulāta Polijā vēl nebija, kur pilnvara bija jātulko un jāapstiprina. Rozanovas muižas zeme arī bija aizlaista, un tādu varēja atsavināt. Polijas konsulāts (Rīgā, vēlāk arī Daugavpilī) nepārtraukti interesējās par atgūšanas gaitu. 1922. gadā Senāts atzina kāda Meža Hocku zemnieka

Medvedeva tiesības uz Orehovas folvarka īpašumu (servitūtu) pēc pārdošanas-pirkšanas līguma (poļu valodā). 1922. gadā Zemkopības ministrija apstiprināja Rozanovas muižas neatsavināmo daļu – 50 ha un visas ēkas. Ēkas lielāko tiesu bija koka, ar salmu jumtiem, daudzas jau sabrukušas. Ēku sarakstā minētas 20 ēkas, dažas interesantākās: dzīvojamā ēka 10×6 asis, ģipša mūris, šindeļu jumts; rija ar piedarbu (šķērsbūve) 14×9 asis, rija – mūra, piedarbs – koka, sienas – mūra stabos, šindeļu jumts; kūts ar stalli 13×4 asis, mūra sienas, šindeļu jumts; bijušais krogs 6×3,5 asis, koka, bez jumta un logiem. 1924. gadā parakstīts akts par neatsavināmās daļas ierādīšanu dabā (jau pēc Vaclava nāves) un 1925. gadā – nodošanas-pieņemšanas akts.

Tikai 1927. gada sākumā Bruno Karņickis apstiprināts par vienīgo mantinieku, bet mantojuma pārņemšanu sāka pēc pusotra gada, kad jau tuvojās termiņš, kurā Polijas pavalstniekiem Latvijā bija jālikvidē nekustamie īpašumi. Pircēja bija Valsts Zemes banka. Bruno vilcinājās un tikai 4 gadus pēc mantošanas tiesību apstiprināšanas ieradās Latvijā parakstīt pārņemšanas aktu, vēl bija jāpierāda nodokļu samaksa. 1932. gada sākumā Rozanovas muižas neatsavināmā daļa pārdota. Bet tas vēl nebija viss.

Arī Miltukolna folvarks palika Bruno mantojumā, šoreiz uz savu daļu pretendēja arī viņa māsa Sofija Dimša. Agrārais likums noteica, ka bijušo muižas īpašnieku neatsavināmā daļa ir tikai 50 ha, bet viensētu (arī bijušo folvarku) platība var sasniegt 100 ha. Atlika tikai pierādīt, ka Miltukolna viensēta nav Rozanovas muižas sastāvdaļa. To viegli varēja pierādīt ar 1909. gada dalīšanas līgumu. Bet problēma bija cita: atgūt otru īpašumu – Miltukolna viensētu – sāka 1929. gadā, kad visa zeme sen jau bija ieskaitīta Valsts zemes fondā (VZF) un sadalīta viensētās. Palika vēl divas iespējas: neatsavināmos 100 ha ierādīt līdzvērtīgas kvalitātes brīvajās platībās vai novērtēt bijušo īpašumu un izmaksāt atlīdzību naudā. Ēkas Miltukolnā neņēma vērā, jo visas bijušas koka un ar salmu jumtiem, sapuvušas un sen jau nojauktas. Brīva VZF zeme bija tikai Rozanovas muižas meža daļa, uz austrumiem no Rozanovas, būtībā zaļu purvs ar retiem bērziņiem, kuru varētu meliorēt un iekopt pļavas. Lucmuižas meža gabals apaudzis ar eglēm, pēc iekultivēšanas varētu būt tirums, bet vērtība jāsamazina par 20 %. Miltukolnā bija arī neizmantota mežsarga dienesta zeme – 7 ha. Vēl bija Karņicku ģimenes kapi, labi saglabājušies, bet jau izmantoti par viensētnieku ganībām.

1930. gada sākumā Bruno un Sofija piekrita saņemt Rozanovas meža gabalu – 53 ha, mežsarga zemi – 7 ha un nelielo ģimenes kapsētu. Iztrūkstošo daļu (līdz 100 ha) izmaksāja pēc jaunsaimniecības zemes vidējās vērtības.

Pēdējie kādreiz varenās Karņicku dzimtas pēcteči pēc trīssimt gadu valdīšanas atstāja Ludzas apriņķi un Ciblas novadu.

FRANOPOLES MUIŽA²

Franopoles muižu ar 412 desetīnām zemes 1907. gada janvārī no Guļkeviča nopirka Juljans Salcevičs par 45433 rubļiem 41 kapeiku. Bez tam bija apgrūtinājums, pēc »vietējo cilvēku likumiem«, jau no dzimtbūšanas laikiem sādžām piederēja servitūta tiesības ganīt muižas mežos (42 ha), sēt un plaut gan nedrīkstēja. Pikstuļu un Virpu sādžai – mežā »Bor« (15 desetīnas), Černimordu un Severku sādžai – Borozdas purvā, vēl Pikstuļu un Kaļvu sādžai – ar brideni zvejot ezerā.

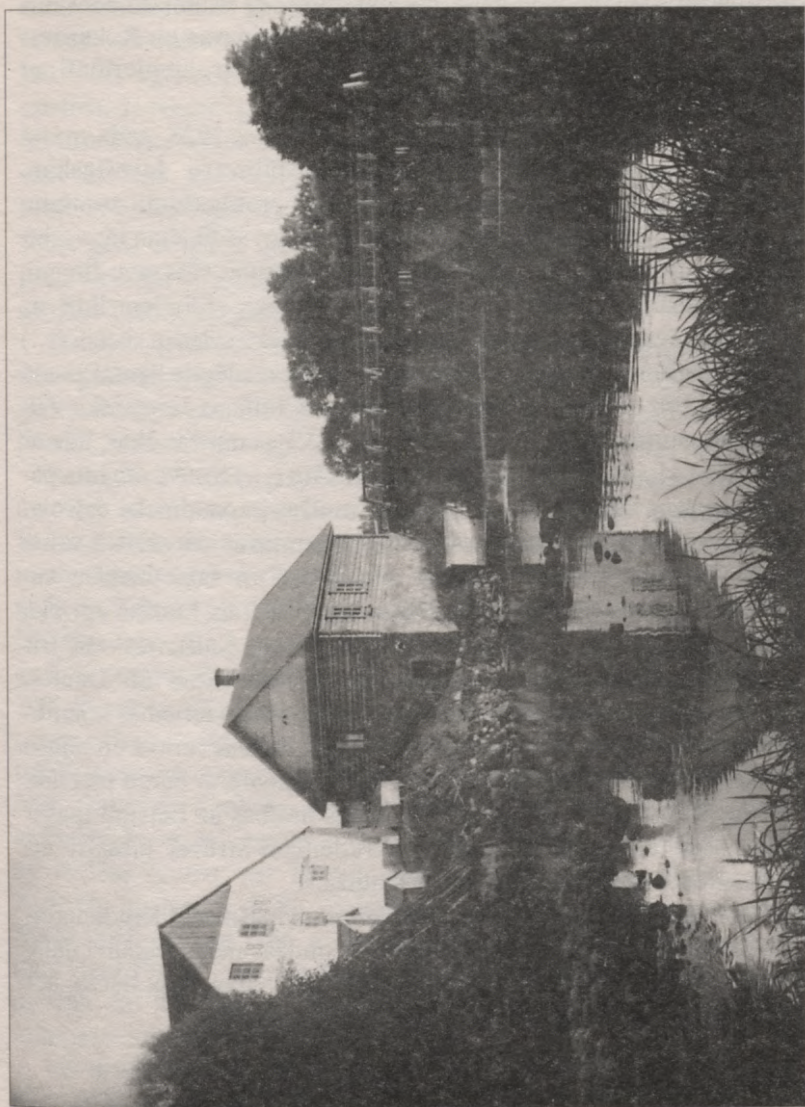
Salcevičs dzīvoja Rīgā, un visi viņu atbalstīja: gan Zemkopības ministrija, gan apriņķa valde. Muižas ēkas, ieskaitot jauno pili ezera malā, mūra ūdens dzirnavas ar 2 gaņģiem, kaļķu un ķieģeļu ceļus un kalvi, netika atsavinātas. Zemes platību dabūja, cik vien gribēja. Pēc 1922. gada noteikumiem, bruņniecības muižām pielīdzināja muižas ar platību virs 300 desetīnām, ja šai platībā bija vismaz 100 desetīnas aramzemes. Tātad Franopolē pienācās 50 ha neatsavināmā daļa, bet vispirms – 1924. gadā – Salcevičs dabūja 125 ha, ieskaitot Franopoles (Istras) ezeru – 71 ha, kuru atdeva pēc zemkopības ministra Miglinika rīkojuma, kaut gan ezerā tika projektēta zivsaimniecība un bija izsludināti »torgi«. Sākumā (1924) – 336 ha, tad Salcevičam atdots viss ezers un palika atsavinātā VZF zeme – 265 ha, no kuras (1925) atdalīts zemes gabals »Olūts« – 7 ha.

Neskatoties uz kāda Veinberga (Rīga) sūdzību, apgabaltiesas un pat Valsts kontroles iejaukšanos, 1929. gadā Salcevičam piederēja 100 ha derīgas zemes, 2 ha nederīgas un 93 ha ūdeņu. Salcevičs to visu pārdeva, vispirms 31 ha privātpersonai, pārējo – Valsts Zemes bankai, pēc muižas centra vērtēšanas akta.

EVERSMUIŽA³

Eversmuiža no 1910. gada bija baroneses Helēnas Krudeneres-Strūves īpašumā. Kad vācu armija 1918. gadā atstāja Latviju, arī baroneses ģimene aizbrauca tai līdzī uz Vāciju. Pazuda arī viņas pilnvarotais muižā Julijans Jarošinskis. Pēc boļševiku varas gada Jarošinskis dzīvoja Ludzā un steidzīgi atgriezās Eversmuižā, lai sāktu īpašumu atgūšanu. 1921. gada septembrī tika noteikta muižas neatsavināmā daļa – 52 ha zemes un apmēram $\frac{1}{10}$ daļa muižas centra. Lielākā muižas centra daļa tika atsavināta, pili ieskaitot. Robežas dabā iemērija 1922. gadā. 1921. gadā sākās cīņa par Eversmuižas dzirnavu atgūšanu, kas bija atsavinātas.

Dzirnavas būvētas 1833. gadā ar trim miltu gaņģiem, maluši pārsvarā muižas vajadzībām, ienākumi bijuši tikai 200 rubļi gadā. Dzirnavās tajā laikā (1921) bija 3 miltu gaņģi, 1 grūbu gaņģis, drēbju velšanas mašīna, 2 vil-

Eversmuižas dzīrnavas, 1923. gads. LVM Vēstures nod. fotonegatīvu krājums

nas kāršamās mašīnas un dēļu zāģējamā mašīna ar 2 apaļajiem zāģiem. Rīgas turbīnu un dzirnaviņu fabrika apliecināja, ka 1912. gadā Eversmuižas dzirnavām izgatavoja un uzstādīja vienu Franzis sistēmas ūdens turbīnu ar 75 ZS jaudu pie 11 pēdu ūdenskrituma. Baltinavas un Kokarovas pagasta valde 1921. gadā apliecināja, ka arī viņi ir apmierināti ar Eversmuižas dzirnavu darbu.

Baronese Krudenere-Strūve dzīvoja Vācijā un tikai 1923. gada martā Berlīnē Latvijas ģenerālkonsulātā noformēja pilnvaru Jarošinskim. Eversmuižas pagasta padomes nostāja bija ļoti asa pret īpašumu atdošanu bijušajai baronesei. 1923. gada aprīlī pagasta padomes sēdē lēma tā: »...bijusī Eversmuižas īpašniece baronese Krudenere-Strūve ar visu savu ģimeni, kopā ar savu muižas pilnvarnieku Jarošinski, aizbēga vāciešiem līdz uz Vāciju kā latviešu ienaidnieki un Eversmuižas zemnieku sviedru sūcēji. (...) līdz ar viņu aizbēgšanu, uz likuma pamata, visi agrāk noslēgtie līgumi zaudē savu spēku. (...) līdz šai dienai Polijas pavalstnieks Julijans Jarošinskis valda Eversmuižas centru, mājas un dzirnavas (...) Visas muižas ēkas, līdz ar dzirnavām, celtas klaušu laikā ar mūsu senču rokām (...) Strūve atņēma pagastam mūra maizes klēti un pārvērtā to par muižas pārvaldnieka dzīvojamā māju – un vēl atrodas viņa lietošanā. (...) dzirnavas pārgājušas valsts īpašumā un tās vajag piešķirt brīvības cīnītājiem un sabiedriskām vajadzībām.« Sēdē piedalījās Vladislavs Sloskāns (vēlākais Ludzas apriņķa pašvaldību priekšsēdētājs), Vladislavs Salinieks, Jāzeps Katkevičs – šie trīs ievēlēti rīcības komitejā. Vēl piedalījās Izidors Maklakovs un Daniels Leščinskis. Pagasta pilnvarnieks V. Sloskāns lūdza zemes ierīcības komiteju piešķirt pagastam Eversmuižas ūdensdzirnavas, muižas centru un bijušo pagasta mūra maizes klēti (pēdējo kultūras veicināšanai), ar bargu piebildi: »Ja jau aizbēgušiem baroniem likumi dod kādas tiesības uz Latvijas īpašuma iegūšanu, tad aizbēgušai baronesei Krudenerei-Strūvei piešķirt atiecīgu zemes daudzumu Bondarovkas pusmuižā.«

Tomēr 1924. gada augustā bijušajai Eversmuižas īpašniecei Krudenerei-Strūvei ar nodošanas-pieņemšanas aktu atdota muižas neatsavināmā daļa, arī ūdensdzirnavas. Atsavinātas bija $\frac{9}{10}$ centra: pils, parks, daļa dārza, bet lielais augļu dārzs, kā dārzsaimniecība, piešķirts Rancānam.

ZABOLOTJES MUIŽA ⁴

Rozenšildu-Paulīnu iekļāto Zabolotjes muižu pārdeva Muižnieku Zemes banka Smoļenskā publiskā izsolē 1910. gada novembrī. Muižai tolaik piederēja 5254 desetīnas zemes (pēc Valsts palātas datiem) vai 5448 de-

setīnas (pēc iesniegtā plāna) ar diviem folvarkiem – Zabolotje un Lineja. Šī starpība radīja problēmas 30 gadu garumā. Muiža bija ieķīlāta par 111700 rubļu kredītu uz 61 gadu. Bija arī daudzi apgrūtinājumi: 1) līgums ar kupci Izraeli Lihtenšteinu no 1907. gada aprīļa par egļu meža ciršanu 8 gadu laikā. Šis līgums pie muižas pārdošanas zaudēja spēku un bankai nebija saistošs; 2) rentes līgumi: folvarks Bobovka (par folvarkiem nepareizi dēvētas atsevišķas rentes mājas) aiz Spirku sādžas izrentēts Domkam Maklakovam no 1908. gada Jurgiem (23. aprīļa) līdz 1914. gada Jurgiem par 150 rubļiem gadā; līgums ar Jāzepu Grahoļski par Linejas folvarka nomu no 1906. gada Jurgiem līdz 1912. gada Jurgiem par 750 rubļiem gadā; uz to pašu termiņu bija izrentētas pārējās 11 rentes mājas (folvarki) par kopējo summu 1455 rubļi gadā.

Pircējs – ierēdnis Pāvels Semjonovs Nikolaja d. – muižu nopirka ar visiem parādiem un saistībām par 127100 rubļiem, kas bija sakrāti 28 darba gados. Muižu īstenībā sācis pārvaldīt tikai pēc trim gadiem – 1914. gada janvārī, un tam bija viens nopietns iemesls – neskaidrības īpašuma tiesībās.

Rozenšildi-Paulini palika Zabolotjes muižā un neielaida Semjonovu, pamatojot ar to, ka banka pārdevusi tikai ieķīlāto īpašumu daļu, bet Rozenšildiem-Paulīniem palikušas 200 desetīnas muižas centrā – ar nosaukumu »zemes gabals Zabolotje«. Tiešām, Konstantins Nikolajevičs 1878. gadā no Zabolotjes teritorijas atdalīja 200 desetīnas un pārdeva Nikolajam Eberhardam, pēc kura nāves 1882. gadā zemi mantoja dēls Pauls. 1911. gada novembrī Eberhards atsavinājās (pārdevis par 7000 rubļiem) minētās 200 desetīnas Elizabetei Konstantinovnai Rozenšildei-Paulīnai, kuru Vitebskas tiesu izpildītājs 1912. gadā ievēdis valdīšanā. Pirkšanas dokumentā teikts, ka zemes gabals atradās pie paša Piteļa ezera Petručonku zemes gabalā. Tomēr dabā robežas nebija iezīmētas. 1913. gadā mērnieks Karņickis (!) ar lieciniekiem, arī muižas kučieri Mihailu Rožkovu, apmērīja ar ķēdi zemi ap muižas centru: gar Bārtuļu malu, Pūstošku, Petručonku, Dolgošeju, Kušneru un Kaļvu sādžu. Zabolotjes ezers šajos dokumentos saukts par Mazo Piteli, lai gan 1786. gada muižu ģenerālās mērīšanas aprakstā minēts tikai viens Pitelis – uz robežas ar Sebežas apriņķi – un bezvārda ezeriņš pie muižas. Arī 1872. gada zemnieku zemju norobežošanas plānā Piteļa ezers minēts uz apriņķu robežas.

Vēl neskaidrību radīja Piteļa ezera malas piegriezums Petručonku sādžai ap to pašu laiku: vai nu 1878. gadu, vai kādu gadu vēlāk. Semjonovs griezās tiesā, iznākums nav zināms, bet Rozenšildi-Paulīni, pēc zemnieku Kuziku liecības, 1913. gada rudenī atstāja muižu, domājams, pēc tiesas sprieduma, un 1914. gada janvārī Semjonovs ienāca muižā. Drīz sākās Pirmais pasaules karš.

Īpašums (200 desetīnas) reāli pastāvēja, jo pēdējā mirklī – 1914. gada 6. februārī – šīs 200 desetīnas ar nosaukumu *Zabolotje* ieķīlātas par 6000 zelta rubļu aizņēmumu uz 6 mēnešiem no kādas privātpersonas (Dernova), kurš savukārt 1915. gada februārī ķīlu nodevis īpašumā guberņas sekretāram. Bija karš, un nauda bija zudusi (beidzamajam īpašniekam). Turpinājums sekoja pēc kara (skat. raksta beigās).

Pirmā pasaules kara laikā pats cars norīkojis Semjonovu par akcīzes un spirta monopola pārvaldnieku Donas armijā (Voiska Donskogo), bet pēc Donas armijas atdalīšanās no Padomju Krievijas (teritorijā 4,5 miljoni iedzīvotāju) – par Donas valdības akcīzes pārvaldnieku un finanšu ministra biedru. Pēc atvaļināšanas pieņēmis Polijas pavalstniecību un atgriezies Latvijā 1921. gada jūnijā (pēc vīzas noformēšanas). P. Semjonovs bija labs spirta rūpniecības speciālists. Vēl 1914. gadā par pēdējiem naudas ietaupījumiem, neskatoties uz grūto kara laiku, saremontēja Zabolotjes spirta rūpnīcu Nr. 150 un sāka spirta ražošanu. Tā bija neliela rūpnīca, divstāvu ķieģeļu ēka, viens gals koka, ēka 29×11×3 m un atsevišķi spirta pagrabs (mūra) 8×8×2,8 m. Gadā ražoja 500 tonnas spirta jeb apmēram 1500 litru dienā, tam laikam ievērojamu apjomu. Spirtu veda uz Ludzu. Trīs ceturtdaļas spirta dedzināja no ievestās Besarābijas kukurūzas, pārējo no vietējiem kartupeļiem, kuri šai apvidū bija nelielās platībās un mazražīgi. Protams, Pirmā pasaules kara juku laikos, gan vācu, gan boļševiku varas gadā spirta rūpnīcas un spirta krājumi netika taupīti. Vācu okupācijas laikā rūpnīcu atstāja pārvaldnieks, un rūpnīca tika izdemolēta. Latvijas valdības Zemkopības ministrija neatzina pilnvaras vācu okupācijas laika pārvaldniekam un rūpnīcu ieskaitīja valsts īpašumā bez akta par nodošanu kādas personas atbildībā. Tai laikā no rūpnīcas bija palikuši tikai mūri un trīs bojāti katli. Semjonova pirmais darbs pēc atgriešanās Latvijā bija atgūt savu muižu un vērtīgo spirta rūpnīcu. Jau 1921. gada augustā viņš rakstīja motivētu lūgumu: ir labs speciālists spirta dedzināšanā, jau sācis organizēt Latvijas spirta rūpniecību biedrību, gatavojas atsākt spirta ražošanu Zabolotjē, par izejvielām izmantojot nevis kartupeļus un graudus (arī kukurūzas piegādes vairs nebija), bet melasi (černoī patoki), kas dotu papildus lopbarību; uzsācis sarunas ar Austrumprūsiju par lētu rezerves daļu iegādi rūpnīcas atjaunošanai, darbus veiks un koka daļas gatavos pats. Lūdza atjaunot īpašuma tiesības, jo citi īpašnieki to nevarētu izdarīt gan zināšanu trūkuma dēļ, gan dzelzceļa attāluma (23 verstis) dēļ.

Spirta brūži (vīnokurenij zavod) un dzirnavas (lielākās – ūdens un mazās – vēja) tika sauktas par rūpnīcām. Neliela atkāpe uz 1864. gada spirta ražošanu un patēriņu. Spirta brūzis bija tikai Eversmūižā, Rozenšildi-Pau-

lini to būvējuši 1833. gadā ar vienu tvaika mašīnu, seši strādnieki. Gadā saražoja 270000 grādu »bezūdens vīna« par 18900 rubļiem, ar akcīzi (0,07 rbļ. grāds), un pārdeva apkārtējos krogos – arī par grādu 7 kapeikas. Akcīzes nodoklis bija liels. Salīdzinājumam, citos apriņķa muižu krogos par grādu, bez akcīzes, maksāja 1,5; 2,0; 2,25; 2,5 kapeikas jeb 80 kapeikas par spaini (laikam jau dzēra spaiņiem, kā zirgi). Alus krogos maksāja 10 kapeikas sudrabā par spaini.

Jāuzsver, ka Semjonovs savulaik taču bija Krievijas Akcīzes pārvaldes ilggadējs darbinieks un speciālists valsts spirta monopola lietās. Bez tam kā Polijas pilsonis ieguva stipru aizmuguri – Polijas vēstniecību. Stipri argumenti garantēja uzvaru, kaut arī ne bez cīņas un daudziem sarežģījumiem.

Zabolotjes muižas neatsavināmā daļa tika noteikta 50 ha apmērā, kaut Semjonovs centās paturēt lielāku – 100 ha, pamatojot ar divu folvarku pastāvēšanu. Bet muižas centrā Semjonovs atkal netika iekšā. 1922. gada martā Centrālā zemes ierīcības komiteja (CZIK) Zabolotjes muižas augļu dārzu piešķīrusi Pildas pagasta pilsonim, Balvu komercskolas direktoram Aleksandram Silovam (Sylovam) par dārzniecību. Dārzā bija 70 ābeles, ģimene apdzīvoja vienu māju un izmantoja muižas lopu kūti. Atsavināta tika arī muižas galvenā dzīvojamā ēka, kas bija paredzēta pamatskolas ierīkošanai, bet Skolu valde no tās atteicās lielo remontu dēļ. Vispār to vajadzēja nojaukt. Sākumā Semjonovam – 1922. gadā – kā bijušajam īpašniekam neatsavināmajā daļā iemērīja 52 ha, visas muižas ēkas, t. sk. 3 dzīvojamās ēkas, no kurām divas pavisam jaunas, vienā gan dzīvoja Silova ģimene. Semjonova pilnvarotie ātri nojauca nelielu mūra māju un ķieģeļus pārdeva zemniekiem, jo pēc tiem bija liels pieprasījums. Sāka nojaukt, atkal ķieģeļu dēļ, arī lielo kūti (klāvu), kurā atradās arī Silova lopī un tā bija vēl labā stāvoklī, vajadzēja tikai labot jumtu. Augļu dārzs 1 ha platībā ar 50 ābelēm, kurā atradās mūra māja un jauna dzīvojamā māja, tika arī Semjonovam, bet ar to nepietika.

1922. gada jūlijā atbalstu Semjonovam sniedza Polijas vēstniecība, un Latvijas Senāta tiesas sēde atcēla Zabolotjes muižas augļu dārza piešķiršanu Silovam, kuram deva iespēju pieprasīt augļu dārzu citā muižā. 1923. gadā ieradās cits mērnieks, un Semjonovs varēja būt apmierināts un drošs, viņš neatsūtīja pat savu pilnvarnieku, dabūja visu augļu un sakņu dārzu – 4 ha, parku un mežu – 2,1 ha, tīrumus – 36 ha, priežu mežu – ap 5 ha, ezera daļu – 2,3 ha, kopā 54,6 ha zemes, arī visas muižas ēkas. Lielo dzīvojamo māju gan bija jājauc nost, tik nolaiستا un veca bija. Tai pašā 1923. gada jūlijā Senāts atcēla arī lēmumu par spirta rūpnīcas atsavināšanu. 1924. gada martā tika parakstīts nodošanas-pieņemšanas akts, kuru Semjonovs parakstīja latviski, lai gan visi daudzie un plašie lūgumraksti bija tikai krievu valodā.

Semjonovs dzīvoja Rīgas centrā, vasarās gan dzīvoja Zabolotjes muižā – brūža ēkas otrajā stāvā ar skatu uz ezeru, kura dienvidu gals viņam piederēja. Turpat blakus esošajā garenajā kalniņā bija izrakts četrstūrainis iedobums, kur netraucēti sauloties, ar eju uz ezeru – peldēties. Zemnieki drīkstēja iet tikai pa ceļu gar kalna otru malu un tik vien, cik pāri ezeram var saredzēt. Zabolotjē pastāvīgi rikojās pilnvarnieki. Vēl sekoja pļavu starpgabala, kurš atradās 10 km attālumā, apmaiņa pret tīrumu pie muižas. Vēl 1929. gadā Semjonovs tiek minēts rakstos, bet nemitīgā cīņa noveda pie tā, ka 1930. gadā neatsavināmās muižas daļas īpašnice jau ir viņa sieva M. Semjonova, kura vēl apmaina 6 ha meža pret tīrumiem, bet 1935. gadā neatsavināmo Zabolotjes muižas daļu nopirkusi Valsts Zemes banka.

Mistisko zemes gabalu ar nosaukumu *Zabolotje* (agrārās reformas dokumentos lietots nosaukums *Priedulāji*) 1927. gada beigās pieprasīja atdot neatkarīgās Polijas pilsonē Elizabete Konstantina m. Rozenšilde-Paulina ar pilnvarotās radnieces Jekaterinas Modesta m. Boļšesoļskas (dzim. Rozenšilde-Paulina) starpniecību. Vēlāk arī otrs pilnvarnieks – kāds advokāts. Pie Peiteļa ezera reālas apmēram 200 ha platības nebija, ja neskaita sūnu purvu. Petručonku sādža tika dalīta viensētās. Gorki jeb bijušais folvarks *Osinovaja Gorka* bija pirktis no Slabodincu muižas, un 1913. gadā Rozenšildi to pārdeva Ivašulam, bet dokumentu un plānu paņēma boļševiki, izsniedzot kvīti, kas 1922. gadā nosūtīta uz Rīgu īpašuma tiesību atjaunošanai.

Nezināmā zemes gabala atrašanās vieta un īpašuma tiesības tika skaidrotas vairākus gadus. Tā kā sādžu zeme jau bija sadalīta viensētās, abi pilnvarnieki lūdza neatsavināmo daļu iemērīt citur, piemēram, Kosovkā 50 ha un Brukušos arī 50 ha vai Borokā (Petručonki) 50 ha, bet lūgums noraidīts. Tomēr 1929. gada septembrī, ievērojot zemkopības ministra Alberinga rezolūciju, abas puses piekrita neatsavināmo daļu iemērīt 100 ha, t. sk. 10 ha – Pustoškas meža mala un 90 ha – sūnu purvs (ar visiem akačiem un dzērvenēm) līdz valsts robežai, Peiteļa ezera tuvumā. Pieņemšanas aktu parakstīja 1930. gada jūnijā. Ārvalstu pilsoņu zemes īpašumu likvidācijas termiņš ekonomiskās krīzes dēļ (arī Valsts Zemes bankai trūka naudas) tika pagarināts vairākas reizes. Beidzamais termiņš – 1938. gada jūlijs, bet diez vai Ulmaņa laikā šo lietu pabeidza līdz kara sākumam – 1939. gada septembrim, ja tik ilgi vilka garumā, un vai bijusi īpašnice vēl bija dzīva.

KURJANOVAS MUIŽA⁵

Kurjanovas muižas pastāvēšanas beigu posms bija dramatisks. Kurjanovas muiža gandrīz 200 gadus bija poļu Sokolovsku privāts īpašums. 1890. gadā Ignats Sokolovskis muižu pārdeva Konstantīnam Nikolajevičam

Rozenšildam-Paulinam. Tolaik muižai piederēja 1251,94 desetīnas zemes. 1892. gadā no tā atdalīts Lopstu zemes gabals – 14,18 desetīnas – zemniekam Josifam Zaharam (vai Jāzepam Zaharānam). Konstantins Nikolajevičs miris 60 gadu vecumā, un 1899. gadā muižu mantoja: atraitne Natālija Konstantina m., dzimusi Ušakova Kurskas guberņā (1840–1924) – $\frac{1}{7}$ daļu, dēls Konstantins Konstantinovičs – $\frac{5}{14}$ daļas, meitas Helēna (Jeļena, dzimusi 1863. gadā) un Marija – $\frac{1}{14}$ daļu katra. Vecākais dēls Nikolajs miris dažas nedēļas pēc tēva nāves, pēc tam māsa Marija. 1905. gadā Konstantins ieguva māsas Marijas $\frac{1}{14}$ daļu.

Konstantins Konstantinovičs bija štāba rotmistrs, un īpašumus pārvaldīja viņa pirmā sieva Marija Mitrofanovna, vēl 1903. gadā tā galvoja vīra aizņēmumu. Viņiem bija dēls Konstantins (jaunākais), meitas Natālija un Alina (Aleksandra), bet sekoja šķiršanās. Marija izgāja pie gvardes rotmistra Ivaškina un ar visiem trim bērniem izbrauca uz Orlu. Sākās revolūcijas, karš, bēgšana uz dienvidiem, bads, slimība un nāve.

Tomēr aizņēmumi bija nodrošināti ar Kurjanovas īpašumiem, un 1908. gadā Marija Ivaškina atdalīja no Kurjanovas muižas Jasencu folvarku un Platpirovas postažu (pustoš) – 1152 desetīnas (pēc bankas plāna) vai 1183 desetīnas (pēc ķīlas zīmes). Šo daļu nopirka Aleksandra Plena par 80000 rubliem. Pārpalikums – 54,08 desetīnas – palika kopīpašumā: $\frac{4}{14}$ daļas atraitnei Natālijai ar meitu Helēnu un $\frac{10}{14}$ daļas Konstantinam. 1915. gada decembrī (bija kara laiks) Konstantins savas īpašuma tiesības ($\frac{10}{14}$ no 54 ha) pārdeva Marijai Ivaškinai par 2625 rubliem, būtībā par sīknaudu kara laika inflācijas dēļ.

Marijas Ivaškinas pastāvīgās prombūtnes laikā Krievijā viņas pilnvarnieks bija Mihails Plens, arī Natālija ar meitu Helēnu dzīvoja Polijā, un viņu pilnvarniece bija Katrīna Boļšesoļska (Modesta Rozenšilda-Paulina meita) un viņas vīrs, kuri palika Latvijā. Pēc Pirmā pasaules kara un Latvijas un Polijas neatkarības abas kopīpašnieces nezaudēja savas tiesības uz īpašumu, kaut viena dzīvoja Polijā, otra PSRS. Agrārās reformas laikā arī viņām pienācās neatsavināmā muižas daļa: tās pašas 54,08 desetīnas jeb 59 ha, kas nebija izdalīti vienā zemes gabalā, bet starpšņoru lietošanā kopā ar zemniekiem 5 sādžās: Antonki – 19,25 ha, Babrava un Čižiki – 18,18 ha, Kujerci – 5,0 ha, Ārmaņi – 3,9 ha, Joski (Zoski) – 7,0 ha. Tagad bija iespējams katrai – Helēnai (Natālija bija mirusi) un Marijai Ivaškinai – izdalīt atsevišķas viensētas. Marijas pilnvarnieks Mihails Plens, kuram nebija un nevarēja būt īstas pilnvaras (cara laiku pilnvara vairs nederēja) no sen mirušās Marijas, tagad rīkojās ar »papīra« pilnvaru un balstījās uz mērnieka K. Ķikuta labvēlību. Helēnas pilnvarnieki Boļšesoļski netika aicināti pie zemes sadales un tikai pēc gada uzzināja, ka viensētas iedalītas, kopīpašumā ar Mariju (neesošo), vairākās sādžās.

Marijas Ivaškinas vēl viensētās nesadalīto zemi 1927. gadā pilnvarnieks M. Plens ieķīlāja, garantējot bankas aizdevumu 794 lati kādam N. Averčenko vai ar viņa starpniecību naudu dabūja pats sev. Pēc gada tiesu izpildītājs aprakstīja N. Averčenko zemi Antonku un Čižiku sādžā, kas it kā bija Marijas Ivaškinas ieķīlātā $\frac{10}{14}$ daļa, lai to pārdotu ūtrupē. Bet ūtrupe nevarēja notikt, kamēr zeme nebija tikai uz Marijas Ivaškinas vārda. 1930. gadā Helēnas puse protestēja, ka Ivaškina nevar būt līdzīpašniece, kamēr nav izsludināta avīzē par līdzīpašnieci. 1931. gadā M. Plens lūdza izdalīt kopīpašumu atsevišķās viensētās, bet seko aizliegums līdz koroborēšanai zemi pārdot, ieķīlāt un apgrūtināt ar parādiem. 1935. gadā pieņemts lēmums par bezsaimnieka nekustamās mantas ieskaitīšanu VZF. Līdz tam Mihails Plens šo zemi uz nepilnīgas pilnvaras pamata iznomāja dažādām personām. Likumīgu pilnvaru vairs nebija no kā dabūt, jo Ivaškina sen kā mirusi SPRS (vēlāk PSRS). Zemi ilgāku laiku neviens nebija kultivējis vai iestrādājis. Atsavināta Ivaškinas zeme Antonku sādžā – 15 ha, Čižikos – 11 ha, Kujercos – 4 ha, uz kuru bija vairāki pieprasījumi. Tikai 1937. gadā Ivaškinas $\frac{10}{14}$ īpašuma daļas koroborētas uz valsts vārda kā bezsaimnieka zeme.

Nav zināms, vai Marija saņēma kādu atlīdzību līdz revolūcijai un kariem un – vai varēja, jo viņa mira Pilsoņu kara laikā Maikopā, kurp aizbēga kopā ar pieciem bērniem, kuri pēc tam nomira vai izklīda pa plašo Krieviju un zaudēja muižnieku identitāti. Mihails Plens to varēja arī nezināt, bet iespēju nelaida garām.

Vēl sekoja dažu zemes gabalu maiņa, lai iegūtu zemi vienā vietā ar nolūku izdevīgāk to pārdot. Dažādas skaidrošanās ievilkās, un par Helēnas viensētu zemi (Antonkos – 12,5 ha, Čižikos – 5,5 ha, Kujercos – 1,5 ha) visus zemes ierīcības aktus izsniedza tikai 1938. gadā, tas ir, 10 gadus pēc Latvijas sūtniecībā Polijā izsniegtās Helēnas pilnvaras. Arī pircējs bija jau 1935. gadā. Tā beidzamais muižnieku Rozenšildu-Paulinu pēctecis ar grūtībām atstāja Kurjanovas zemi.

Kurjanovas muižas lielāko daļu – ieķīlāto zemes platību 1913. gada jūlijā nopirka Aleksandra Plena un pilnvaroja vīru Mihailu to pārvaldīt. Agrārās reformas sākumā Pleni centās ātri atgūt muižu, bet pirmais neatsavināmās daļas robežu variants viņiem nebija pieņemams. Talkā nāca advokāts. Plenu daļa bija ierādīta nevis Kurjanovas muižas centrā, bet Jasencu folvarkā, pamatojot ar to, ka visa labā zeme paliktu Pleniem un jaun-saimniecības tur nevarētu iemērīt. Plenu sūdzībā teikts, ka Jasencos nav iespējas saimniekot, nav visas saimniecības ēkas, zeme slikta, nav pļavu, bet iemērīts purvs. Jasencos (1922) bija 7 ēkas, visas koka, tikai viena mūra kūts

31×9,5×3 m, dzīvojamā ēka 11×7×3 m, divi pagrabi. Jasencos atsavināt gribēja 3 ēkas, t. sk. dzīvojamo ēku. Plenu ģimene panāca jaunu neatsavināmās daļas projektu Kurjanovas muižas centrā. Tur bija 11 ēkas – arī visas koka un vecas, t. sk. 3 dzīvojamās ēkas (23×10×3; 17×6×3; 17×7×3), šķūnis (65×8,5×3,5), klēts (24×9×3,5), kura sabruka. 1924. gadā parakstīts pieņemšanas-nodošanas akts, bet vēl gribējās arī visu ezeru, tikai Zemkopības ministrija noraidīja lūgumu. Kurjanovas ezers 130 ha platībā bija iznomāts M. Kušekam līdz 1927. gadam par 100 latiem gadā. Zivis ezerā tikai zvejoja, mazuļus neielaida, un nebija nevienas upītes, pa kuru ienākt zivīm.

FELICIANOVAS MUIŽA⁶

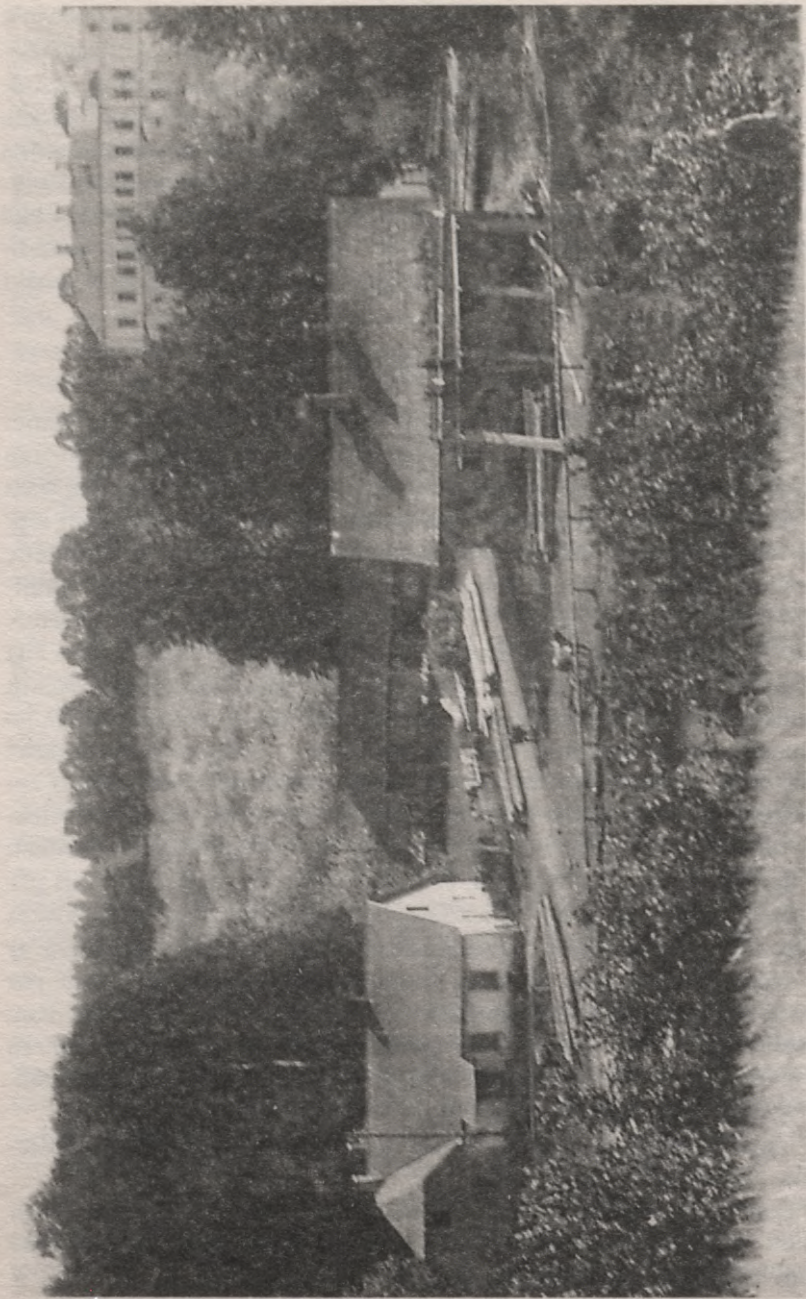
Ozupines muižas Felicianovas folvarks 1877. gadā pārdots Plenu ģimenei (Vasilija un Mihaila mātei Olgai Plenai Vasilija m.). Tai laikā folvarkā bija tikai vecs krogs un gandrīz nekādu ēku. Plenu ģimene uzbūvēja visas ēkas, iekultivēja zemi, izveidoja priekšzīmīgu muižu: zemkopība un lopkopība, arī dārzkopība (7 desetīnas) un rūpniecība. Muiža netika izrentēta, to pārvaldīja Plenu ģimene. Felicianova pēc Ivana Plena nāves palika atraitnes, tad pēc dāvinājuma līguma – dēlu Vasilija un Mihaila kopīgā īpašumā.

Vēl vairāk, Plenu ģimene pirka arī citus īpašumus. Plenu ģimene bija bagāta un Ciblas novadā centās nopirkt visas izdevīgās muižas un folvarkus (pusmuižas). Pēc Felicianovas (visa Ozupine bez muižas centra) sekoja no Franopoles muižas atdalīto Šelupinku un Ustjes (Ameljanovas) folvarka pirkums 1878. gadā no Grotusa, bet pirkums apstiprināts Pēterburgas apgabala tiesā tikai 1891. gadā. Pēc Plenu ģimenes galvas Mihaila Plena Aleksandra dēla nāves šis pirkums 1894. gadā bija bērnu kopīpašums. Mihailam bija 5 bērni: Nikolajs, Ivans, Pavls, Elizabete Umnova un Jeļena, kuri pēc gada pārdeva Šelupinku un Ustjes (Ameljanovas) folvarku, ar Jeršovkas ganībām un piederošo Lielā Lūdzas ezera daļu – kopā 519 desetīnas ar visām ēkām un saistībām četriem Pleskavas guberņas zemniekiem par 14500 rubļiem, bet parāds bankai (1883. g. – 2748 rubļi) pārgāja pircējiem.

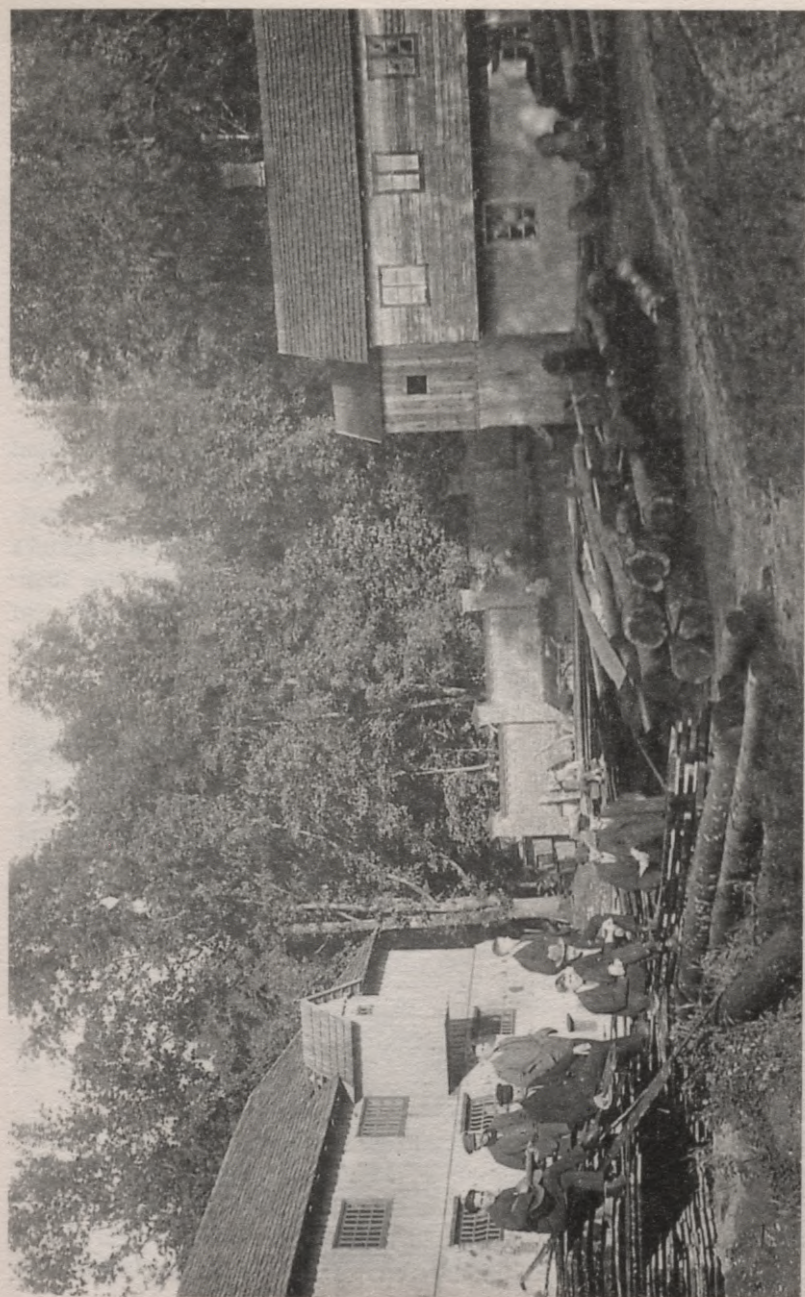
Mihails Plens 1904. gadā no Ozupines muižas mantiniekiem nopirka Marienpoles folvarku: 146 desetīnas nekultivētas zemes, gandrīz bez ēkām. Drīz, ieguldot lielu kapitālu, to apbūvēja un iekultivēja.

1913. gadā ieķīlāto Kurjanovas muižu nopirka Aleksandra Plena Andreja meita – muižnieka sieva.

Pirmā pasaules kara laikā un boļševiku gadā (1919) Pleni bija kaut kur slēpušies. 1920. gada decembrī atradās Mihails Plens un ļoti enerģiski sāka īpašumu atgūšanu – un vispirms dzirnavas.

Felicianovas muižas pils un dzirnavas, 1920-tie gadi. LVM Vēstures nod. fotonegaīvu krājums

Felicianovas dzirnavu gateris, Ludzas novadpētniecības muzeja krājums

Felicianovas ūdens dzirnavas bija lielas un modernas. Rīgas turbīnu un mašīnu fabrika 1903. – 1912. gadā bija uzstādījusi trīs turbīnas ar 25, 35 un 65 ZS jaudu, kopā 125 ZS pie 17 pēdu ūdenskrituma, un visas strādāja caur vienu transmisiju. Tā pati fabrika uzstādīja arī 6 maļamos gaņģus, t. sk. bīdeļgaņģi, un 5 kokapstrādes mašīnas. Vēl dzirnavas ražoja elektrību sev un plašai apkārtnē (skat. Pagasta vieta Ludzas apriņķī). Vēl dzirnavās bija vilnas kārstuve un vērptuve, vadmalas veltuve un presētava. Felicianovas dzirnavas izmantoja ne tikai pagasta zemnieki, bet pat Istras pagasta un Višgorodas (Augšpils) pagasta zemnieki, lai gan atrodas 40 – 98 verstis tālu, kā rakstīts pagastu izziņās »no seniem laikiem un tagad« (1921). 1921. gada pirmajā pusgadā Felicianovas dzirnavas samala 45000 pudu labības, otrajā bija gaidāms 65000 pudu, t. sk. 14000 pudu bīdeļmiltu, kurus plašā apkārtnē mala tikai Felicianovā.

Arī apriņķa valde un pagasta padome jau 1921. gada janvārī tikpat enerģiski pūlējās paturēt valstij 6 muižu centrus apriņķī, t. sk. Felicianovu – dārzkopības skolu, Runtortu – slimnīcai un bērnu patversmei, Istru – sanatorijai. Felicianovas lielajā muižas mājā jau no 1919. gada atradās apriņķa valdes uzturētā bērnu patversme, kurai vēl vajadzēja daļu muižas saimniecības ēku, dārzu un nedaudz aramzemes. Vēl bija domāts par dārzkopības skolu. 1921. gada oktobrī arī Izglītības ministrija (ministra biedre V. Seile) uzstāja, ka Felicianovas muiža piemērota Ludzas apriņķa vidusskolas vajadzībām, pietiktu ar lielo dzīvojamo māju, vienu saimniecības ēku, augļu dārzu un ap 10 ha aramzemes. Pleniem varēja atdot kādu no bijušiem folvarkiem.

Bet Mihailam Plenam Rīgā bija labs advokāts un Ludzā – Jezups Soikāns, kas 1919. gadā bija apprecējis Plena radnieci Olgu Tabuleviču un bija Ludzas apriņķa priekšnieka vietnieks, kādu laiku arī priekšnieks, kā arī Skolu valdes priekšsēdētājs. 1921. gada aprīlī apriņķa zemes komisijas sastāvā redzams arī J. Soikāns. Savu viensētu ar nosaukumu *Gersika* viņš saņēma bijušajā Plena Marienpoles folvarkā. Plena labā latviešu valodā un labi argumentētie lūgumi arī palīdzēja. Pagasts 1921. gada novembrī atzina, ka neatsavināmā daļa jau ierādīta, Marienpole sadalīta viensētās, un ir nevēlama muižas ēkas atsavināšana skolas vajadzībām – »lai nepazustu varasā padarītais darbs«.

Ludzas apriņķa zemes ierīcības komisija atzina, ka Felicianovas neatsavināmā daļa 50 ha paliek Vasilijam un Mihailam kopīgi, kā arī 12 ha dzirnavu zemes, un Marienpoles folvarkā – Mihailam vēl 50 ha. Tika atļauts visu platību saņemt vienā gabalā bijušajā Felicianovas muižā. Apriņķa komisija apliecināja, ka 17 pēdu ūdenskritums dod iespēju paplašināt rūp-

Felicianovas muižas ļaudis. Vidū muižnieks Plens. Ludzas novadpētniecības muzeja krājums

niecību, arī jaunuzceltā divstāvu muižas ēka vajadzīga ražošanas paplašināšanai. Pagasts gan gribēja to skolas vajadzībām, bet līdz pagastam tikai 1,5 verstis un jau atstāta muižas māja (pils) ar vairāk kā 30 istabām, kur pietika telpu visām iestādēm.

Nākamā problēma bija kieģeļu cepļa neatsavināšana, kuru sāka risināt 1922. gada beigās. Līdz karam cepļis ražoja 600000 kieģeļu gadā, bet apjomus varēja palielināt. Cepļim bija 5 tuneļi. Plašā apkārtnē bija tikai šis cepļis, un vēl Ludzā. No cepļa ZR virzienā māls bija izlietots, bet uz D māla slānis bija vismaz 400 pēdu, tikai virsū bija lapu koku mežs, arī strautiņš cepļa vajadzībām. 1923. gada maijā ar Senāta rīkojumu kieģeļu cepļis un 2,17 ha zemes atstāti Plenam, un vēl varētu rezervēt platību izejvielu iegūšanai. 1925. gada aprīlī koroborēta zeme 6,2 ha platībā.

Zemkopības ministrijas lēmums par dzirnavu neatsavināšanu bija 1921. gada februārī, bet akts par visu īpašumu pieņemšanu parakstīts 1924. gadā, tāpat citās bijušajās muižās.

OZUPINES MUIŽA⁷

Ozupines muižas lielāko daļu – Felicianovas folvarku un 8 sādžas – 1877. gadā no Zarembu mantiniekiem nopirka Mihails Plens (seniors). Ozupines muižas centrs ar folvarku *Žerebjatniks* – platībā 450 desetīnas (pēc pieņemšanas akta), bet dabā 440 desetīnas, palika Ivana dēla Vladimira īpašumā. 1907. gada maijā šo zemi ar visām ēkām nopirka Janovoles (Briģu) pagasta pilsonis pareizticīgais Pēteris Akaševs, kuram Puncuļu (Mihalino) sādžā piederēja vēl ap 99 desetīnām sādžas zemes. Akaševs miris pirms 1920. gada, jo maijā Akulina Akaševa apstiprināta par pilnvaroto, kamēr nav apstiprināti mantinieki. Jaunslobodas pareizticīgo baznīca liecināja, ka Akaševiem bija 8 bērni: 4 dēli un 4 meitas, dzimuši no 1888. līdz 1904. gadam. Meitas jau precētas: viena, vecākā, dzīvoja Kurskā, Padomju Krievijā, bet 1929. gadā redzama mantinieku sarakstā (kas gan »buržujam« varēja apliecināt pilnvaru un vai bija iespēja sarakstīties – ?). Tieši mantinieku apstiprināšana ievilkās, arī Viļņas Zemes banka līdz 1928. gadam neļāva koroborēt, kamēr neatmaksā kādu parādu.

1922. gadā Ozupini atzina par muižu, kurai pienācās tikai 50 ha zemes, lai gan dokumentos dēvēta par Ozupines fermu, un neatsavināmā daļa, līdzīgi viensētām, dabūja nosaukumu »Osīši«. No muižas ēkām pagasts pieprasījis 7 ēkas, t. sk. jaunu koka māju skolai (154 kv. m) ar 4 ha zemes, mežsarga dienesta zemi un grantsbedres. Neatsavināmajā daļā palika 11 ēkas, t. sk. vecā kungu 2-stāvu dzīvojamā māja, kurai pirmais, kieģeļu, stāvs neapdzīvots, otrais – koka. Muižnieku Zarembu celtās muižas ēkas bija ka-

pitālas un izcēlās ar lielumu, piemēram, sabrukusi kūts (ar akmeņu pamatiem) L veida, 50×48×10 m bijusi 880 kv. m, kūts (akmeņu) ar šķūni (kieģeļu) – (30+25)×13×3,5 m, bijusi mūra spirta noliktava – 20×15×3 m, bijušais krogs – 31×8 m, šķūnis (baļķi akmens stabos) – 48×10 m, labības šķūnis (akmens mūris, vēl labā stāvoklī) – 30×12×3 m, klēts (koka) ar pagrabu – 25×10×4,5 m. Ozupinē Zarembu laikā bijusi luterāņu baznīca (akmens) – 15×8×8 m.

Ģimenes savstarpējie pirkšanas-pārdošanas līgumi bija vēl līdz mantinieku apstiprināšanai. Tikai 1933. gadā sastādīts akts par neatsavināmo daļu, otrs – pat 1935. gadā, t. i., 14 gadus vēlāk.

Šeit runa būs arī par dažiem zemes gabaliem, kuri atdalīti no Nierzas pagasta Barisu sādžas, bet piederēja pie Ciblas pagasta. Šie zemes īpašumi iegūti pirkšanas ceļā. Lielākā teritorijas daļa (Felicianovas folvarks un 8 sādžas), galvenokārt uz ziemeļrietumiem no Ozupines un divas sādžas pie Ludzas–Zilupes šosejas (Bobeiši, Vabaļi), pārgāja Plenu īpašumā. Pārējā teritorija – uz dienvidiem no Ozupines – ar daudziem maziem folvarkiem, būtībā viensētām – palika Marijas Meļnickas Ivana m. (dzimusi Zaremba) īpašumā un pakāpeniski tika pārdota. Zemes gabalu atrašanās satiksmes ceļu un pilsētas tuvumā radīja pieprasījumu pēc tiem. Pircēji varēja atļauties tikai nelielu īpašumu vai pat kopīpašumu vairākām saimēm.

Marienpoles folvarks 1904. gadā pārdots Mihailam Plenam.

Ceģeļņa – nav datu.

Jansonu (Jančevas)⁸ viensētu – 22 desetīnas, kas atradās starp Bobeišu sādžas zemi un folvarkiem *Rekki*, *Balceri* un *Lozdi*, muižniece Marija Meļnicka bija ieguvusi no brāļa Nikolaja pēc dāvinājuma līguma 1881. gadā, kuru 1899. gadā pārdeva trim īpašniekiem.

Liflandca-Pipero⁹ saimniecība ar Ladino pļavu gabalu arī bija pirkta zeme, kopā 107 desetīnas, un atradās uz dienvidiem no Bobeišu sādžas, robežojās ar Dervu folvarku. Tikai 1939. gada decembrī izteikta vēlēšanās sadalīt viensētās, bet 1940. gadā tā arī nepabeidza.

Anči-Pustošu¹⁰ viensēta, kas atradās starp Vabaļu–Barisu ceļu un Vabaļu strautu, 1913. gadā izdalīta no Nierzas pagasta Barisu sādžas – 31 desetīna zemes. Šī zeme 1937. gada beigās sadalīta 4 ļoti mazās viensētās.

Porečku¹¹ bijušā folvarka un daļa »priselka Rudiši« zeme – 58 ha un 5 saimnieki – atradās pagasta nomalē, 25 km no Ludzas, 13 km no Ciblas, 8 km no Istarsnas stacijas, uz D no Ozupines, pie Briģu pagasta Greču sādžas. Viensētas dalīt sāka tikai 1937. gadā un pabeidza 1940. gada jūlijā (padomju varas gadā).

Mogiļniku un Peski¹² zemes gabali, kas atradās uz rietumiem no Barisu un Greču sādžas (abas Nierzas pagastā), starp Anči-Pustošu (dienvidos) un

Porečku viensētu (ziemeļos), 1913. gadā atdalīti no Nierzas pagasta Barisu sādžas. Sākumā ar nosaukumu *Mogiļnik*, vēlāk no tā atdalīts gabals *Peski*. Daļa Mogiļniku zemes saucās *Nemeckij*. Kopējā platība – 52 desetīnas, sadalītas ļoti mazos gabaliņos: 1 – 14 desetīnās, un vēl kapsēta.

ISTALSNAS MUIŽA ¹³

Istalsnas muižai 1862. gadā piederēja 1562 desetīnas, 1921. gadā mantniecei Helēnai Dinovskai bija apmēram 600 desetīnas, bet pēc agrārās reformas – 50 ha. Muižas dzīvojamā ēka bija atsavināta skolas vajadzībām, pārējās 12 ēkas bija koka un vecas, t. sk. 4 dzīvojamās mājas. Pēc neatsavināmās daļas saņemšanas (1924) H. Dinovska no savas daļas baznīcai dāvāja 6 ha zemes. Nav zināms, kā atmaksāts vecs parāds Viļņas bankai, kura 1927. gadā cēla pretenzijas. 1929. gadā Dinovska jau dzīvoja Polijā, Varšavā un ar konsulāta palīdzību pārdeva īpašumu, un noskaidroja, ka atsavināti 626 ha un 30 ha servitūtu zemes, kopā 706 ha.

Slobodkas folvarks ar »zastenku« Dervi palika Jadvīgas Bulgakas īpašumā (1891) un atkal tika dalīts un pārdots pa daļām. Atsevišķais īpašums – Rusiņu¹⁴ folvarks (ap 190 ha), kurš atradās 12 km no Ludzas un 3 km no Istalsnas (toreiz Pumpuru) dzelzceļa stacijas, starp Zambaru, Činkuru, Suharu un Diervanišu sādžu, no Jadvīgas Bulgakas (dzim. Sokolovska) »pirkuma ceļā« par 10000 rubļiem pārgāja Batu sādžas pilsoņa Jāņa Berozas īpašumā, pēc kura miršanas 1913. gadā – viņa divu dēlu īpašumā. Dēli bija uzcēlušī ēkas atsevišķi, bet nenoformēja īpašuma sadali Zemesgrāmatā. Faktiskā zemes sadale netika atzīta, un neatsavināmā daļa bija 102 ha abiem kopā. »Zastenoks« Dervi pārdots 1917. gadā. Palicis bija tikai Slobodkas folvarks – apmēram 130 desetīnas, 9 koka ēkas ar salmu jumtiem, vecas. 1922. gada sākumā piešķirti 100 ha un visas ēkas – neatsavināmā daļa.

Kubulovas jeb Boguslovas¹⁵ folvarks izdalīts no Istalsnas muižas 1903. gadā 418 desetīnu platībā, ieskaitot atsevišķo meža gabalu starp Stocinovas, Činkuru un Pekševas sādžu, un apstiprināts mirušā Josifa Sokolovska meitai Alinai Pavlickai. 1911. gadā folvarku no māsas nopirka Helēna Dinovska par 25000 rubļu, kura 1915. gadā pārdeva nepilnas 3 desetīnas par 14500 rubļiem (bija Pasaules karš un inflācija). 1918. gada jūlijā (vācu laikā) Helēna pārdeva visu zemi Ādamam Liņavskim par 40000 rubļiem. Vācu laika Zemesgrāmatu 1921. gadā atzina par spēkā esošu. Ādams nomira 1921. gada sākumā, un neatsavināmo īpašuma daļu piešķiršanu kārtoja dēls Alberts. Sarežģījumus radīja Dinovskas aizņēmums no Viļņas Zemes bankas 1915. gada jūnijā – 16600 rubļu, bet inflācijas dēļ kļuva arvien mazvērtīgāks. Parāds, neatkarīgi no politiskās varas (cara, pagaidu varas, vācu,

boļševiku, neatkarības), bija jāatmaksā. 1919. gada 1. janvārī vēl bija 16344 rubļu parāds un 435 rbļ. soda nauda, bet 1927. gadā jau pārrēķināts latos – 934 lati, kuru pārņēma Latvijas Valsts Zemes banka. 1925. gadā VZF atsavināja 234 ha zemes. Pēc 1927. gada piešķirta neatsavināmā daļa – 101 ha un visas 11 ēkas, t. sk. 3 dzīvojamās mājas, visas no koka, tikai viena bija mūra stabos.

Italsnas muižas bijušais folvarks Slobodka¹⁶ pēc muižas sadales 1891. gadā palika Jadvīgas Bulgakas īpašumā. Pirmā pasaules kara laikā Jadvīga izbrauca uz Poliju un kļuva par Polijas pilsoni. Ludzā vēl dzīvoja māsa Helēna Dinovska, kuru varēja pilnvarot neatsavināmās īpašuma daļas atgūšanai un pārdošanai. 1924. gada novembrī, vēl pirms sādžu iziešanas viensētās, 27 zemnieki no Batu, Boku, Pekševas un Ūdeņu sādžas nopirka šo neatsavināmo zemi divos gabalos – 49 un 52 ha, visas ēkas, iesētos ziemājus un saimniecības piederumus, kā arī pārņēma parādus. 1923. gadā zeme bija saprātīgi ieķīlāta pret 11000 latu kredītu, kuru pircēji solidāri uzņēmās atmaksāt bankai. Pārdodamā zeme novērtēta (no abām pusēm) Ls 18600, t. sk. skaidrā naudā Ls 7600, parāds bankai Ls 11000, pirkšanas izdevumi jāsedz pircējiem. Bet 1924. gadā tikko piešķirto meža servitūtu pārdevēji atstāja sev un apņēmās līdz 1926. gada Jurgiņiem to galīgi izcirst.

Pircēji zemi sadalīja 100 gabalos: pa 2 – 4 katram saimniekam, tikai 6, 7, 8 daļas pa vienam saimniekam. Batu sādžas 3 saimniekiem tika 18 ha, 18 daļas; Boku 6 – 27 ha, 22 daļas; Pekševas 3 – 11 ha, 9 daļas; Ūdeņu 14 – 44,9 ha, 51 daļa. Visu pirkumu sādžu gabalos sadalīja tā, lai atrastos blakus katras sādžas teritorijai.

Podplindžu un Aizboru¹⁷ bijušo folvarku (zastenku) zemi – 68 ha – pirkuši 3 saimnieki, un 1935. gadā sadalīja viensētās.

Balceru¹⁸ folvarka zemi – 27 ha – pirkuši tikai divi zemnieki 1894. gadā, bet dokumentus noformējuši tikai 1905. gadā.

PAGASTA ZEME¹⁹

Bijušie muižnieki saņēma neatsavināmo īpašuma daļu, sādžu zemnieki saņēma jaunsaimniecības no VZF vai no sādžu kopīpašuma. Ciblas pagastam 1937. gadā radās īpašuma problēma ar zemi zem pagasta valdes nama. Labi, ka atradās liecinieks Voicehs Truksāns no Čivžuļiem, kurš ilgu laiku tolaik (ap 1908. gadu) bija sādžas »izvēlētais« (vybornij) un bieži ieradās pagasta valdē. Ap 1908. gadu muižniece Helēna fon Mevesa dāvināja »vienu krievu desetīnu« zemes, uz kuras uzcelta pamatskolas ēka, un pēc sko-

las pārceļšanas uz pili šajā ēkā 1937. gadā atradās jaunais Ciblas pagasta nams. Tā arī Ciblas pagasts pats dabūja neatsavināmo zemes gabalu ar nosaukumu »Vienība«.

VIENSĒTU LAIKI

Agrārā reforma Latvijā sāka 1920. gada septembrī, kad agrārlikums likvidēja muižu īpašumus. Noteikumi pieņemti vēlāk un papildināti līdz pat 1924. gadam. Ciblas novadā bijušo muižu īpašniekiem neatsavināmā īpašuma daļa ierādīta 1924. gadā. Muižām atsavinātā zeme ieskaitīta VZF sadalīšanai jaunsaimniecībās. 1922. gada oktobrī, kā pēdējais, jau bija gatavs Zabolotjes muižas sadalīšanas projekts.

JAUNSAIMNIECĪBAS²⁰

Vispirms viensētās izgāja uz Valsts zemes fonda (VZF) jaunsaimniecībām, atstājot savas daļas tiesības uz sādžas kopīpašumu citiem dzimtas locekļiem. Jaunsaimniecības parasti saņēma klajā laukā un krūmājos, kurus vēlāk varēja iekultivēt. Toties jaunsaimniecību platība sasniedza vidēji ap 25 ha, uz ko nevarēja cerēt sādžas palikušie. Visas ēkas bija jāceļ no jauna, bet bankas kredīts bija pieejams. Sādžu iziešana viensētās kavējās dažādu īpašuma tiesību pierādījumu grūtību dēļ.

Lucmuižas VZF 106 ha 1922. gada augustā sadalīts 6 gabalos: divas vien zirga, bez ēkām, jaunsaimniecības »Mazie Bleivi« un »Kalna mājas« pa 10 ha pie Bierziniku sādžas zemes un »Sila mājas« mežā, uz Miltukolna pusi – ap 7 ha. Divi piegriezumi mазsaimniekiem – 18 ha, mežs – 60 ha – palika VZF.

Franopoles muižas VZF 290 ha 1922. gada augustā sadalīti 26 gabalos: viena jaunsaimniecība ar ēkām – 17 ha, 16 – bez ēkām – 116 ha, 3 amatnieku sīksaimniecības bez ēkām – 5 ha kopā, 3 piegriezumi mазsaimniekiem Bērziniekos, Pikstuļos un Špegos, 1 ha sabiedriskām vajadzībām, 3,4 ha skolai un vislielākā platība – 77 ha Franopoles ezers – zivkopības saimniecībai. Vien zirga jaunsaimniecības bez ēkām, platībā 11 – 13 ha, bija šādas: Lageri – starp veco Ludzas ceļu, ezeru un Pikstuļu sādžas zemi; Velna ezeriņš – otrpus vecā lielceļa, starp tā likumiem; Barona kapi – blakus, pie kalna un lielceļa, krūmu gabaliņš starp jaunsaimniecībām, kuru nevarēja izmantot, jo tur atradās pāris vecu kapu; tad Miltukolna virzienā – Gailiši, Dzeniši, Lukstiņi, Ceļmalas, Ezeriņi; tad Franopoles kapu virzienā – Pļaviņas, Kalniņi (div zirgu, 17 ha), Ulmaniši (div zirgu, 18 ha), Zujeva krogs; tad Kitkovas virzienā – Čerpaki (ar vecām ēkām, div zirgu, 18 ha), Līdumnieki un Jaunās mājas (tikai mežs 2,4 ha).

Rožanovas (Rožanovas, Ražanovas) muižai atsavināto zemi 830 ha, 46 ga-

balos, 1922. gada septembrī sadalīja šādi: 6 jaunsaimniecības ar ēkām (12 – 23 ha) – 91 ha; 16 viensētas bez ēkām – 251 ha; 1 dārzsaimniecība ar ēkām – 9,5 ha; dzirnavu zeme – 13 ha (A. Blaževičs); mežsarga dienesta zeme – 7 ha; 17 piegriezumi sādžām – 147 ha; mežs un rezerve – 309 ha. Dārzsaimniecība saņēma 250 ābeles un bumbieres, ap 50 gadus vecas, un 240 ķiršu kociņi, ap 3 gadi, 2,8 ha platībā. Ēkas gan bija vecas, šķūnis bez jumta, un koka klēts ar salmu jumtu. Viensētu zemes gabalu nosaukumi šādi: Mežvidi, Riekstiņi, Brīvzemnieki, Celmiņi, Bērzieši, Ceļmalnieki, Rudava, Sevki, Salenieki, Laizāni, Zelči, Čīžiki, Miglinīki, Upmalnieki, Kaļķi, Krievmala, Guitāni, Ruduši.

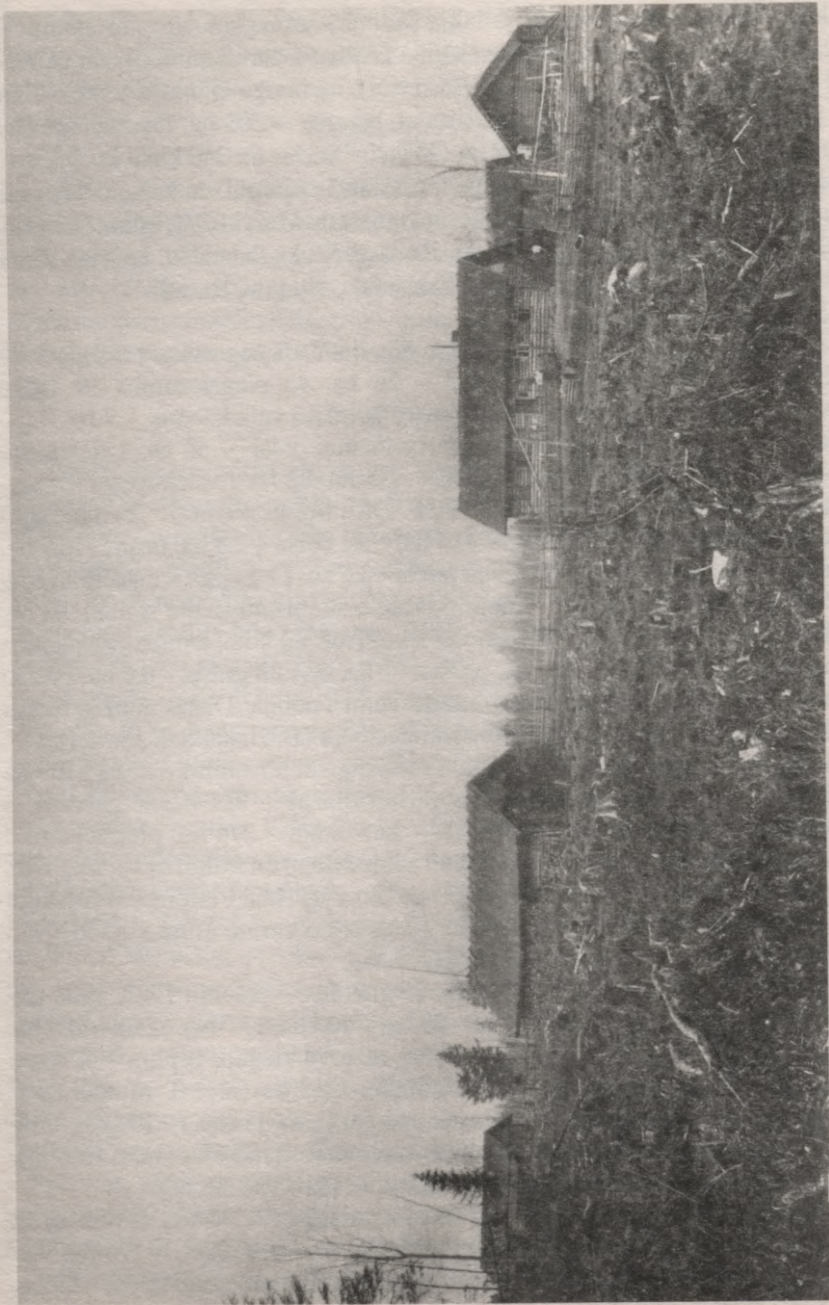
Eversmuižas datu nav.

Zabolotjes muižas VZF pēc platības bija lielākais pagastā – 1311 ha, kuru sadalīja 20 jaunsaimniecībās pa 15 – 26 ha, 43 piegriezumus 19 sādžu sīksaimniekiem – 625 ha, sabiedrības un kultūras vajadzībām – 7 ha, 4 gabalus 7 – 9 ha valsts vajadzībām, neatsavināmai daļai – 55 ha, 1 dārzsaimniecība 20 ha, 1 izpirktās zemes gabals – 35 ha, 82 ha 7 vietās rezervēti servitūta likvidēšanai un 83 ha palika VZF. Daži tipiski piemēri: 1) dārzsaimniecība muižas centrā (7 F): kopā 20,3 ha, t. sk. dārzs – 2,8 ha, tūrumi – 6,9 ha, ganības – 5,2 ha, pļavas – 1,5 ha, zāļu purvs – 3,5 ha; 2) 1 zirga jaunsaimniecība bez ēkām (57 F) »Smilgas« – kopā 25,8 ha, t. sk. tūrumi (balta smilts) 3,8 ha, jaukts mežs, vietām sauss – 8,5 ha, var iekultivēt ap 4 ha, ganības apaugušas krūmiem, vietām sausas – 6,9 ha, pļavas – 2 ha, ceļš un grāvis – 0,6 ha, pēc 20 gadiem tūrumi bija 7 ha un vairāk sausas zemes nebija. Dažas muižas rentes zemes ar ēkām arī sauktas par jaunsaimniecībām (Buzinka, Selezņevka).

Kurjanovas muiža sadalīta divreiz: 1) 1922. gada novembrī – kopā 1109 ha – 62 gabalos; 2) 1923. gada novembrī, bet mazāk – 911 ha 56 gabalos: 3 jaunsaimniecības ar ēkām – 56 ha, 17 – bez ēkām – 274 ha, piegriezumi 9 sādžām 23 gabalos – 180 ha, sīki gabali sabiedrības un kultūras vajadzībām, mežu fonds – 257 ha, palika VZF 132 ha. Ēkas bijušajā Platpirovas folvarkā bija 8, visas koka, un Jasencu folvarkā 10 ēkas, no kurām mūra kūts 31×9 m un otra – mūra stabos, pārējās ēkas bija koka.

Felicianovas muižas zemi – 795 ha 55 gabalos – sadalīja 1923. gada oktobrī 7 jaunsaimniecībās ar ēkām (16 – 22 ha) – 132 ha, 17 – bez ēkām – 285 ha, 1 mežsarga dienesta zemes gabals – 7 ha, rezerve ķieģeļu ceplim – 48 ha, 6 gabali servitūta likvidēšanai – 30 ha, VZF – 293 ha (mežs). Muižai atsavinātas daudzas ēkas: folvarkā *Fridni* (laikam domāta Tridņa) – 10 ēkas, t. sk. jauna mūra kūts (17×12×4 m) un klēts, liela dzīvojamā ēka (14×11×4 m); folvarkā *Meiši* – 7 ēkas, t. sk. jauna mūra kūts (22×10×3,5 m).

Ozupines muižas atsavināto zemi 388 ha sadalīja 1922. gada novembrī 32 gabalos: 2 jaunsaimniecības ar ēkām – 37 ha, 10 – bez ēkām – 173 ha, viena amatnieka sīksaimniecība – 2 ha, 10 piegriezumi mazaizsaimniekiem – 89 ha,

Smilgu jaunsaimniecība Lidumnieku stūrī, 1929. gads

1 ha divos gabalos – sabiedriskām vajadzībām, 9 ha divos gabalos – kultūras vajadzībām, 12 ha rezerve zemes gabalu apmaiņai, 7 ha – mežsarga dienesta zeme un 58 ha atstāja mežu fondā. Bijušajā Žerebjatnika folvarkā bija 6 vecas ēkas.

Marienpoles folvarka atsavināto zemi 188 ha sadalīja 10 jaunsaimniecībās pa 10 – 25 ha. Bijušā folvarka ēkas, pārsvarā vecas, sadalīja 4 jaunsaimniekiem. Piemēram, Jezupam Soikānam piešķīra dārzsaimniecību (6 F gabals) 10 ha kopplatībā, t. sk. 5 ha ābeļdārzs (15–30 gadus vecs), 3,5 ha tūrumi un 1 ha pļavas. Arī 5 ēkas: mūra kūti (23×14×3,5 m), koka malkas šķūni, kūti, pirti un zem viena jumta kūti, klēti, šķūni (18×6×3,5 m). Citam saimniekam – divas dzīvojamās ēkas (viena ķieģeļu) un lielu kūti ar stalli (34×7,5×3,5 m), un 15 ha zemes. Jaunsaimniecības 25 ha platībā bija uz sliktākas zemes.

Istalsnas muižas VZF atsavinātā zeme – 628 ha 42 gabalos – sadalīta 1922. gada jūlijā: 6 jaunsaimniecības ar ēkām (15 – 26 ha) – 110 ha, 15 – bez ēkām – 293 ha 22 gabalos, 1 amatnieku sīksaimniecība – 2 ha, 5 piegriezumi sādžām – 63 ha, 3 gabali sabiedriskām vajadzībām – 8 ha, 1 – kultūrai, zivkopības saimniecība (ezers) – 68 ha, mežsarga dienesta zeme – 7 ha, mežs VZF – 69 ha.

Kubulovas–Boguslavas bijušais folvarks – 264 ha 30 gabalos – sadalīts 1922. gada septembrī: 1 jaunsaimniecība ar ēkām – 18 ha, 5 – bez ēkām – 86 ha 9 gabalos, 8 piegriezumi sādžām – 135 ha, Kubulovas dzirnavu zeme – 8 ha, servitūta likvidēšanai – 11 ha.

Slobodkas folvarka zemes bija maz, sanāca tikai viena jaunsaimniecība – 9 ha un piegriezumi sādžām – 20 ha 6 gabalos. Vēl »Dervu zastenka« zeme 21 ha tika piegriezumos: Turaku sādžai – 15 ha, Putāna un Dundura viensētai – 6 ha.

SĀDŽU VIENSĒTAS²¹

Sādžu kopienas kopīpašumā agrārās reformas sākumā bija trīs dažādu veidu zemes gabali: lustrācijas jeb šņoru zeme, par servitūta tiesībām piedalītā zeme (ganību tiesības muižas mežos un kopējās ganībās), piegriezumā no muižas (vēlāk valsts) zemes. Visi sādžas saimnieki kopsapulcē nolēma par iziešanu viensētās, esošo biržu (šņoru) saimniecību vietā, ar privātīpašuma tiesībām uz piešķirtām viensētām. Bija arī tādi saimnieki, kuri nepiekrita pāriet uz viensētām. 50 – 70 šņoru vietā vajadzēja iedalīt zemi pēc iespējas vienā gabalā. Visi zemes apgrūtinājumi ar parādiem un citi ar zemi saistītie pienākumi tika pārnesti uz viensētām. Zeme viensētās bija sadalāma starp saimniekiem, savstarpēji vienojoties vai »caur torgiem«, t. i., mazāksolīšanu. Saimnieki apņemas mērniekus nodrošināt ar dzīvokli, pastāvīgus strādniekus ar darbarīkiem, materiālus robežu zīmju izgatavošanai un šķūtniekus, kā arī piegādāt par mērenām tirgus cenām

nepieciešamo pārtiku. Līguma neizpildes gadījumā vai nekārtīgi pildot, viss tika pirktis un tēriņš piedzīts tiesas ceļā. Saimnieki izvēlēja pilnvaroto, kas tiesīgs būt klāt pie ārējo robežu apiešanas, atjaunošanas un saskaņošanas ar kaimiņu sādžām, uzrādīt faktiskās robežas, izšķirt miera ceļā strīdus starp kaimiņiem, kopā ar mērnīku novērtēt zemi, kopīgi izstrādāt zemes sadalīšanas projektu, izdarīt zemju apmaiņu, robežu regulēšanu, servitūtu tiesību likvidēšanu, noslēgt līgumus, parakstīt dokumentus u. c. Pilnvaras nedrīkstēja nodot citām personām. Saimnieki apņēmās piekrist visam, ko pilnvarotais darīs.

Aprīņa Zemes ierīcības komiteja apsekoja visas sādžas un no mērnīkiem saņēma ziņojumus (55 jautājumi). Noskaidroja: zemes platības pa veidiem (piešķirtās, servitūta tiesību, pirktās saimnieku grupai un atsevišķi, piegriezumi no VZF), attālums līdz pļavu starpgabaliem, cik zemes pietrūkst līdz normai, purvu platība, satiksmes ceļi; ūdens nodrošinājums – cik aku, to dziļums, gruntsūdens līmenis, dabiskie avoti; robežas ar kaimiņiem, sveši starpgabali, citi servitūti un citas tiesības (čīnš – mūža nomas zeme, muižnieku šporu zemes), robežu un īpašuma tiesību strīdi, kreditoru un «čīnša» īpašnieku iebildumi; dokumenti (plāni, akti, īpašuma tiesību dokumenti); ieinteresēto personu vēlēšanās (kā apmainīt zemes gabalus, kā dalīt pārplūstošās platības, cik piegriezumus grib, kuri saimnieki grib iziet no sādžas uz VZF jaunsaimniecībām) u. c.

Vispirms likvidēja servitūta tiesības uz zemi vai apmainīja zemes gabalus. Noskaidroja, kāda daļa «učastka» pienākas katram saimniekam un līdzīpašniekam. Vērā ņēma iepriekš nopirkto un atstāto mantojuma daļu no radīniekiem, kuri viensētas saņēma pirmie no VZF, ārpus sādžas teritorijas. Saskaņoja ārējās robežas ar kaimiņu sādžu pilnvarotajiem. Mežu robežas saskaņoja ar Zilupes virsmežniecības 5. iecirkņa mežzini Seku. Aizbildņi pārstāvēja bērnu tiesības. Zemes sadalīšanas noteikumus izsprieda sādžas sapulcē.

Noteikumi par pārcelšanos uz viensētām paredzēja: 3 gadu laikā no projekta spēkā stāšanās dienas drīkstēja novākt akmeņus no šporēm; bija atļauts novākt šporēs sadalītos mežus un krūmus; 1 gadu izmantot vecos līnu mārkus; 3 gadu laikā bija jāpārceļ ēkas uz viensētām; 3 gadu laikā arī augļu koki un ogulāji; bet 3 gadus vēl varēja lietot zemi vecajā vietā zem ēkām, ceļiem un pagalmiem, bet par zemes lietošanu jādod vietā pirmajā gadā tāda pat platība, otrajā – divreiz lielāka, trešajā – trīsreiz lielāka platība; viss termiņā nepadarītais pārgāja jaunajam īpašniekam bez atlīdzības; jaunsaimniecībā sēja bija jāsāk jau pirmajā gadā (no 1. maija); projektā paredzētie ceļi bija jāuztur kārtībā.

Torgu kārtība. Ja vienošanās nebija iespējama, viensētas dalīja torgos (mazāksolišanās). Lai saimnieki ar mazu zemes normu (doļu) varētu konkurēt ar lielas zemes normas īpašnieku, tie varēja apvienoties, izvēlot pilnvaro (tā darija Spirkos). Tāpat darija arī lielo saimju līdzīpašnieki. Torgu būtība ir mazāksolišana, nolaižot no katra piešķirtās normas hektāra vismaz 0,01 ha. Šo normu pārrēķināja pēc katra gabala »notorgošanas«. Par solišanā liktā zemes gabala īpašnieku kļuva tas, kurš to ņēma par vismazāko zemes platības normu, skaitot uz 1 ha. Torgu kārtību varēja mainīt, piemēram, ja traucēja ceļš, kas palika zemes gabala vidū. »Pārtorgot« varēja tikai ar ieguvēja un vēl neieguvušo piekrišanu. Atsevišķi dalīja tīrumus, pļavas, mežus, dažreiz ganības (Klešņikos) u. c. atsevišķi esošus gabalus.

Pēc VZF un sādžu zemju sadalīšanas viensētās zemes platība – gan kopējā, gan pa izmantošanas veidiem – nedaudz mainījās. Mežus un krūmājus pakāpeniski pārvērtā tīrumos, pļavās un ganībās. Papildus piešķīra piegriežamās platības (biežāk pļavas). Zemes un sējumu platībās uzskaites sarakstos 1942. gadā, salīdzinot ar agrārās reformas sadalījumu, bija lielas izmaiņas.

Izišana viensētās. Katrs zemnieks gribēja savu stūrīti zemes. Kaut arī sādžu zeme bija saimju kopīpašums, tomēr katrs tīrums un pļava tika dalīta šaurās strēmēlēs (šņorēs) – līdz pat divu metru platumam, un, ja tīrumi mazi un daudz, vēl tad uz saimi sanāca 50 – 70 šņores. Katru jaunu »piegriežuma« gabalu vajadzēja dalīt uz visām »učastka« saimēm. Daudz bērnu saimēm daloties, samazinājās arī tā saucamās daļas tiesības katrai »učastka« saimei.

Visu zemnieku problēmas labi raksturo divu sādžu saimnieku lūgumi (abi pagasta rakstveži no šīm sādžām). Tumovas sādžas lūgums aprīnča Zemes ierīcības komitejas kungiem (kā oriģinālā): »...musiem ir brismīgi apribuses šitej veca šnuru zemes apstrodošonas iekarta; caur kuru mes nevariem tikt sovos saimestibos pie augstokas kuļturas un caur tu paliekam pie vistrucigakas nabadzibas. Vairokajem saimniekiem ir galīgi sabrukušas akas un butu napiecišama jacel jaunas un jaremontei vecas un ilgodames pec izišonas uz vinsatiem paliekam pie vecu sabrukušu.« Babravas sādža: Geronima Ivzāna brālis izgāja uz jaunsaimniecību, atstāja savas šņores, un bija jāceļ visas ēkas no jauna, pagaidām dzīvoja pirtī; Izidoram Ļagušnikam labības šķūnis nav vairs lietojams; Francis Kozlovskis bija nopircis jaunu, gatavu dzīvojamo māju, kas nesalikta puva zem klajas debess, arī klēts un kūts jāremontē; Broņislavam Ciganskim galīgi novecojusi dzīvojamā ēka, iegādāta jauna kūts, kas nesalikta pūst; Augustam Romancānam galīgi novecojuši un nošķiebušies uz sāna trīs lopu barības šķūņi. Babravas sādžas

lūgumu par zemes ierīcības steidzamību noraidīja un viensētās dalīja reģistra kārtībā. Visās sādžās bija tieši tāds pat stāvoklis, kad pēc kara visas ēkas ir nolaistas un jāsakārto visa saimniecība.

Šeit aprakstīti tikai neparastākie gadījumi un sarežģījumi. Sīkas problēmas bija daudzās sādžās, kāds vienmēr gribēja pierādīt savas tiesības – »vienīgi man« vai pieprasīja »ievest līdzīpašniekos«. Sādžu apskats sniegts alfabētiskā kārtībā.

Antonku sādžā tikai 5 viensētas, t. sk. viena ap 20 ha viensēta, kā bijušo muižas īpašnieku neatsavināmā daļa, kura bija šņoru veidā vairākās sādžās, bet nevis vienā gabalā.

Ārmaņu sādžā 8 viensētas, visi saņēma normā aprēķināto platību. Lielākas daļas tiesības – $\frac{1}{2}$ (17 ha) no »učastka« bija diviem saimniekiem: Konstantīnam Ārmanim un Gajetānam Plotkānam, bet mazākās – $\frac{2}{5}$ (15 ha) – astoņiem Švediem, t. sk. $\frac{6}{49}$ daļas katram. Tās varētu būt mazākās normas visā pagastā.

Babravas sādža gribēja ātrāk iziet viensētās (1924), bija labi argumentēts iesniegums, jo viens no pagasta rakstvežiem dzīvoja Babravā. Tomēr tikai 1928. gadā sādžas zemi sadalīja 9 viensētās. Platības bija lielākas uz purva rēķina. Piemēram, Ļagušniki saņēma 24 ha derīgās zemes un 17 ha purva, tiesa gan, vēlāk daudzi sadalīja divās un vairāk mazās viensētās.

Balalaiku sādžā bija 13 saimes, 4 »učastki«, 75 ha zemes, kuru sadalīja viensētās bez problēmām.

Batu sādža bija neliela: 2 »učastki«, 5 saimes, katrai $\frac{1}{2}$ vai $\frac{1}{3}$ daļas tiesību. Mērnieks Kalniņš sadalīja pēc sava prāta, bez saimnieku pieaicināšanas, atsevišķi sādžas zemi, kura bija daudz labāka, un pirkto no bijušā Slobodkas folvarka. Daži neapmierinātie protestēja un pieprasīja revīziju.

Bārtuļu sādža pie Zabolotjes muižas bija tikpat liela kā Zeltiņi, tāpat 25 saimnieki. Zemes bija 294 ha, lielākā norma – 22 ha Jezupam Trukšānam, mazākā – 8 ha F. Svjaščenokam.

Berezovkas sādža Ilžas upes krastā bija viena no vismazākajām sādžām pagastā, tikai 4 saimnieki, 20 ha dārzu un aramzemes, kopplatība 67 ha. Muižas laikos blakus sādžai bija Linejas folvarks, Berezovkā dzīvoja gani un sargi, kā arī bija krogs, kas 1890. gadā vairs nedarbojās, un kroga zemi – 105 kvadrātasis – nopirka Konstantīns Loss. 1915. gadā trīs saimnieki kopā pirka vēl vienu nelielu zemes gabaliņu – Lipovecas 1 desetīnu. Sādžai nebija mežu ganībām, visapkārt liču pļavas.

Bleivu sādžā bija 10 saimnieki, 3 »učastki«, ap 80 ha un vēl 10 ha piegriezuma zemes. Sadales noteikumos bija īpaši punkti, kuri nebija citām

sādžām. Zemi pie upes un daļu krasta augšpus Kubulovas dzirnavām – 2,5 ha – atstāja visas sādžas kopīpašumā (ideālās daļās). Blakus esošās viensētas drīkstēja tajā ganīt, pļaut, dzirdināt un peldināt lopus un lietot ūdeni citām vajadzībām bez ierobežojumiem. Citi kopīpašnieki tur nedrīkstēja pļaut, bet otrais kopīpašuma gabals no dambja puses bija visu saimju lietošanā, tur peldināt lopus drīkstēja visi. Zvejot upē drīkstēja visi. Pārējie noteikumi neatšķīrās no citām sādžām. Interesanta gabalu sadale »torgos«. Tikai 10 saimnieki, bet ļoti azartiski. Pirmo gabalu pie Ustjes folvarka divatā solija 28 reizes (ieguva Aleksandrs Pozņaks); par otro gabalu pie Ustjes un Maztrukšānu sādžas 4 pretendenti cīnījās 72 (!) reizes, ieguva Pozņaks Jānis: sākot ar otro soli, neatlaidīgi 36 reizes, kamēr 72. reizē citi atteicās, vienalga viņš dabūja ar koeficientu 1,46 virs normas (sākts bija ar 2,14), solišanas rekords (81 reize) pieder Krīveņiem; vēl par ceturto gabalu Pozņaks Vaclavs 31. soli bija atteicies, tomēr neizturēja un 39. soli pieteicās atkal – un saņēma kāroto zemi; pārējie saimnieki dalīja viensētas bez azarta. Vēl tika dalīts 10 ha »piegriezums«: un atkal izcēlās Jānis Pozņaks – otro gabaliņu solija 24 reizes (otrs pretendents tikpat) un 48. soli, samazinājis savas prasības no 1,0 uz 0,53, saņēma 2,1 ha (norma 4,0 ha). Kaut mazs, ka tik labs! Bonifācijs Golubovskis saņēma 5 ha zemes, kaut gan viņš pirms kara bija izbraucis uz Krieviju, palicis SPRS (PSRS) un nebija atgriezies, bet 1925. gadā atsūtījis formālu pilnvaru. Pilnvarnieks 1927. gadā, pēc priekšlīguma, pārdevis »mājas kārtībā« 5 ha par Ls 2000 un galīgi pārdevis 1930. gadā »notariālā kārtībā« bezzemniecei A. Laizānei. Jāšaubās, vai naudu vispār bija iespējams nosūtīt uz SPRS un diez vai pilnvaru viņš varēja piesūtīt.

Bobeišu sādžā bija 14 saimnieki, bet viens izgāja uz VZF, palika 13 viensētas.

Boku sādžā, sākot zemes dališanu (1921), bija 14 saimes, bet sanāca 9 viensētas (1925), tās sadalīja, brīvprātīgi vienojoties. Pārējie, šķiet, saņēma no VZF.

Bortniku sādža – tālu Ponizovē (Ludza caur Deglevu – 18 km, Cibla – arī 18 km), upes un meža ieskauda, 6 saimnieki, tikai 28 ha aramzemes, kopplatība gan 97 ha. Grūti bija mērīt zemi, jo 1928. gads bija plūdu gads, lielākā platību daļa zem ūdens. Visas viensētu mājas rindiņā uz vienīgā garēnā kalniņa, tūrumiņi šķērsām. 1929. gada augustā zemi sadalīja vienojoties. Pie Bortņikiem no seniem laikiem bija tilts pār Ilžas upi, uz āžiem (kozuliem), palos izjaucams, kuru izmantoja arī Verumu, Garšānu, Rečnu sādža. Mērnieks bija ieprojektējis tiltu citā vietā, kur krasti stāvi – un jābūvē veseli 3 tilti, arī pāri divām attekām. Aplamā projekta izmaiņa prasīja pāris gadus, traucēja arī plūdi.

Britiku (Cjapku) sādža atradās uz nelielas salas, iespiesta sparp purviem un mežiem, 2 »učastki«, 112 ha zemes, 7 viensētas. Viensētās izgāja jau 1923. gada jūnijā. Arī Jezups Soikāns, kurš tobrīd bija apriņķa priekšnieka palīgs robežsardzes lietās un viņam pienācās, kā jau daudz bērnu saimē, nedaudz – $\frac{1}{8}$ daļa jeb 18 ha. Viņš gan izgāja no sādžas un viensētu saņēma uz VZF zemes bijušajā Marienpoles folvarkā, vērā ņemot arī nopelnus.

Černomordu sādžā bija 6 saimnieki, 2 »učastki«. Daļu zemes, kopā ar Kļovu un Severku sādžu, saņēma pie servitūtu tiesību likvidēšanas no Ustjes un Šelupinku folvarkiem.

Čeverovas sādža – 22 saimnieki, 4 »učastki«, 211 ha, t. sk. 30 ha purvu. Sādžā bija 3 akas, ap 3 m dziļas. Divi pļavu starpgabali atradās 14 – 15 km no sādžas, pie Ludzas upes Kreņevu tuvumā. Viens, saukts »Brasla«, bija abos upes krastos, un to šķērsoja gan upe, gan Ciblas–Kreņevu ceļš. Lai katram saimniekam tiktu daļa upes, pļavu gabali iemēriti šķērsām pāri upei. Daži saimnieki izgāja uz VZF jaunsaimniecībām: 3 – uz bijušās Zabolotjes un 2 – Kurjanovas muižas zemes. Diviem »bobiļiem« izdalīja mazus zemes gabaliņus. 1929. gada jūnijā viensētas dalīja pēc vienošanās, jo sādžai visapkārt bija mazvērtīgie purvi, un tas apstākļi apgrūtināja »torgus«. Problēma bija ar Ozupines muižas zemnieka Geronima Mjartāna 1914. gadā pirktu zemes gabalu, apmēram 4 ha. Kad Mjartāns saņēma jaunsaimniecību, zemes ierīcības komisija piespieda likvidēt (pārdot) šo zemi Donatam Zaharānam, kurš zemi gan lietoja, bet naudu nemaksāja. Tad Mjartāns vēlreiz likvidēja zemi – tikai mazzemniecei (5 ha) Čerpakovai par 1000 latiem, bet Zaharānam nesanāca piešķirtā platība (divos gabalos) – un sekoja pārsūdzība, beigas nav zināmas.

Čivžuļu sādža bija liela – 18 saimes, 6 »učastki«, 119 ha, kas sadalīti 595 šņorēs. Viensētās dalīja jau 179 ha. Lielā sādžā sadalīt viensētas – vienojoties – grūti un bija jādala »torgu« kārtībā, t. i., mazāksolišanā. Par labāko gabalu solīts 47 reizes (Vaclavs Čodars), citu – 42 reizes un, cīnoties tikai divatā vai mazāk un mazāk solot, saņēma tikai 0,64 no iespējamās platības normas. Pļavu savrupgabaliem gar Ilžas upes vecās gultnes krastiem interesanti nosaukumi: Olkšna, Čerepa, Galidņa un Ludzenkas pļavas.

Čižiku sādža maza: 6 saimnieki, 2 »učastki«, 68 ha. Sarežģījumi bija tikai ar bijušo muižas īpašnieku zemi vairākās sādžās, nevis vienā gabalā.

Degteru sādža bija muižai tuvākā un pagastā lielākā: 32 saimes, 9 »učastki«, 318 ha zemes. Atšķirībā no citām sādžām, tikai Degteros un Zeltņos sadalāmajiem zemes gabaliem bija daudz nosaukumu (vietvārdu), kurus nevajadzētu aizmirst: Krūtaines kaktis – pie Lukašovkas meža (saņēma Izidors Bārtulāns), Vonogu sola, blakus iepriekšējam (Staņislavs Boldāns),

Dērvas – pie Voitu sādžas (Ādams Duncāns), Pirmās Dērvas – uz D (Vinca Sprudzāns), Ploskī siliņi – vēl uz D (Jānis Bārtulāns), Silagols – vēl uz D (67 reizes solot, ieguva Meikuls un Vaclavs Trukšāni), Stenderovka – uz D no iepriekšējā (Donats Duncāns), Soldonie purini – uz D pie Tumovas pļavām (Izidors Boldins), Aciņas vieta – tik laba, ka solīja 67 reizes (Zigizmunds Zaharāns), Kokli – uz D no iepriekšējā (Modests Jukiškāns), Pēdējie Elkšņi (Ontons Aleksāns), Žūga pļova (Donats Aleksāns), Ruča gols (varbūt domāts Riuča-?) – pie Voitu sādžas (Ontons Sprudzāns), Vušku dārzs – sādžas malā (Jānis un Francis Aleksāni), Ruča pļava – pie Voitiem, tikai trīs pretendenti, bet cīnījās 73 reizes, sākuši ar koeficientu 2,42 un nolaiduši līdz 1,70 (saņēma Jānis Sprudzāns), Sila kalns – pie Voitiem (Vladislavs Boldins), Valatine – arī pie Voitiem (Jozefata Duncāne), Smilkšu kalns – uz D no Sila kalna (Modests Trukšāns), Kozla purvs – sādžas D daļā, un Aizupes pļaviņas (Izidors un Uļjans Aleksāni), uz »torģu« beigām likmes un reizes kritās, sāka ar 0,91 – un jau trešajā gājienā ar 0,89 zemes gabalu saņēma Jānis Aleksāns. Viensētu gabalu sadale Degteros sāka 1929. gada oktobrī.

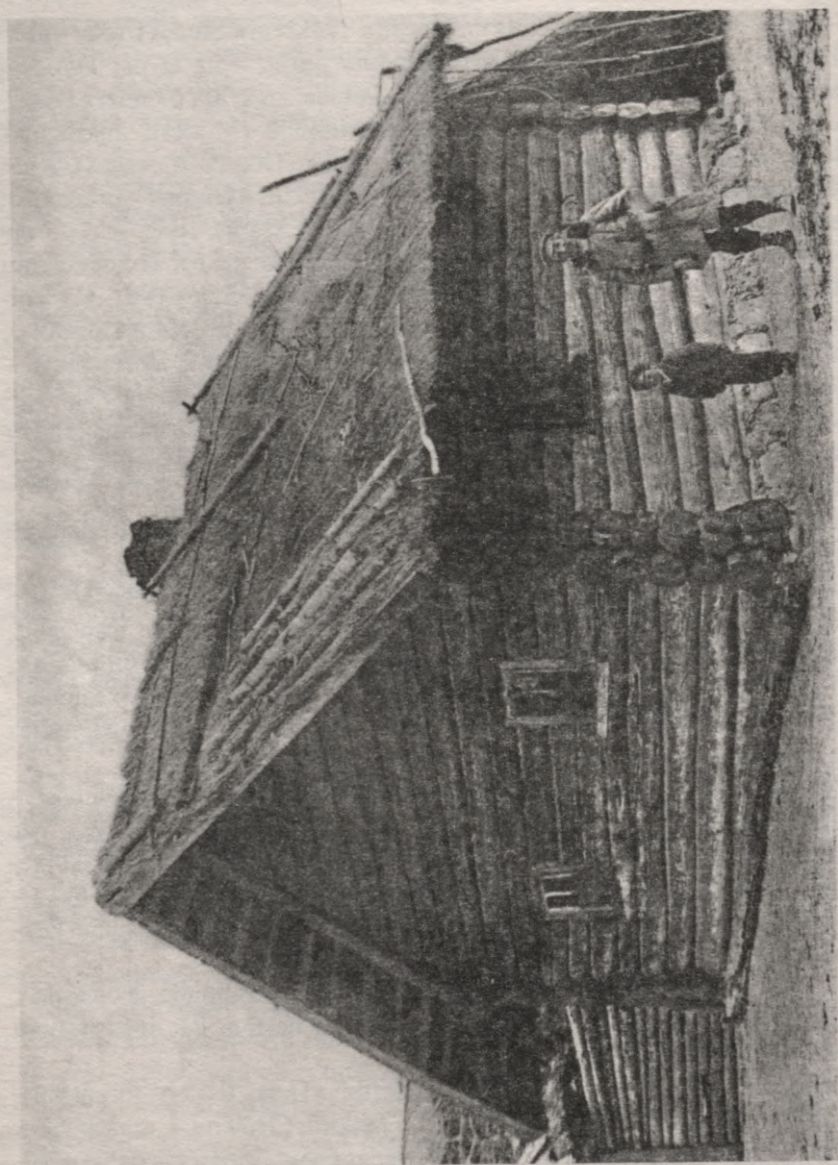
Diervanišu sādžā 14 saimes, 2 »učastki«, 105 ha zemes. Daļas tiesības no $\frac{1}{3}$ līdz pat $\frac{1}{18}$ daļai, kas bija ļoti maza.

Dolgošeju (Dolgašu) sādžas vārda izcelsme ir jāpaskaidro. Senāk bijusi Dolgašu – parādnieku sādža (krieviski »derevņa Dolgašeī«), iespējams, klaušu parādu dēļ. Vēlākais nosaukums *Dolgošeji* ir pārveidots un tam nav pamata. Sādža pie Aizpūres baznīcas un lielā Lebedinca purva: 6 saimnieki, 2 »učastki«, 109 ha zemes, kuru 1930. gada augustā sadalīja viensētās »torģu kārtībā«, solīja daudz, labākos zemes gabalus pat 43 reizes.

Garšānu sādža atradās Ponizovē, pagasta pašā Z stūrī, no divām pusēm Peiteļa purvs, līdz valsts robežai tikai 1 km. 1881. gadā no muižas, pēc dāvinājuma līguma (»darnaja krepostj«), likvidēts servitūts, un sādžai piederēja 27 desetīnas aramzemes un sētu vietas, kopā 84 desetīnas (92 ha) zemes. Sādžā bija 11 saimnieki, tagad jau ap 40 ha aramzemes, sadalāmā kopplatība 124 ha. Viensētas no 3,5 līdz 28 ha.

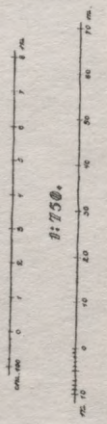
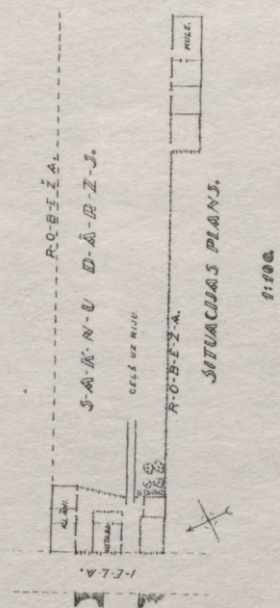
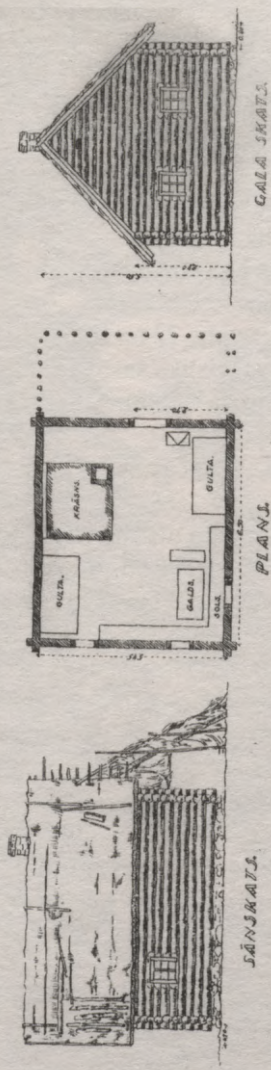
Gribņiku (Grebņiki, Grebežņiki) sādžā bija tikai 4 saimnieki, 2 »učastki«, 52 ha zemes – un katrai saimei iznāca $\frac{1}{2}$ daļas tiesību. Pēc piegriezumam saņemšanas sadalīti 72 ha.

Hmeļnicku sādža – 18 saimnieki, 4 »učastki«. Daļas tiesības ļoti atšķirīgas: no $\frac{1}{2}$ (Silvestris Trukšāns) līdz $\frac{1}{10}$ (Izidora Cirulāna 4 mantinieki). Divās saimēs $\frac{1}{4}$ un pat $\frac{1}{8}$ daļu dalīja vēl piecās daļās. Viensētas dalīja 1927. gada septembrī, »torģi« bija aktīvi, solīja pat līdz 64 reizēm 5 saimnieki, bet saņēma Apolinārs Cirulāns, kurš bija sācis solīt tikai 37. gājienā. Citi solītāji

Kristīnes Boldānes dzīvojamā māja Degteru sādā, 1923. gads

Kristīnes Boldānes dzīvojamā māja. Kārt. 22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

Kristīnes Boldānes dzīvojamās mājas shēma

bija mērenāki. Viena saimnieka uzvārds neparasts – Pupurāns-Bravs. Sādžas zemē ietilpa 45 ha zāļu purva. Pļavu starpgabali bija 4 vietās: »Sola« pie Babravas pļavām, lielceļa tuvumā, »Ludzenka«, »Golidņa un lai-pas« un »Luksti« pie Ilžas vecās gultnes un Vacim Dvorim.

Jasku (Jaskino) sādža bija otra lielākā sādža pagastā – 29 saimnieki, 8 »učastki«, 103 ha sētas vietu un aramzeme, bet kopā 202 ha zemes. Saimnieku daļas tiesības ļoti dažādas: Aleksandram Dovidānam – $\frac{1}{12}$ daļa, 1 ha 37 šņorēs; 8 saimniekiem – $\frac{1}{3}$ daļa, ap 4 ha 37 šņorēs (Laurs Kovalāns u. c.), pļavas gar Ilžas upi abos krastos – pie Kreņeviem (labajā krastā gar ve-co gultni), aiz upes un Kreņeviem. 1927. gada septembrī sadalīja viensētās, »torgi« bija mierīgi, lielākā solišana – tikai 15 reizes, neparasti mierīgi, jo lielajās sādžās bija grūti vienoties. Beigās bija dažas neskaidrības ar daudzajiem šķērsojošiem ceļiem.

Josku (Ioski) sādžā 6 saimnieki, 2 »učastki«, 72 ha zemes. 1926. gada novembrī viensētās sadalīja vienojoties. Ēkas palika savās vietās diviem saimniekiem (Antonam Romancānam, Antonam Štanam), bet mērnieka zīmētajā plānā ceļš gadījās tieši pāri ēkām.

Jurānu sādžā bija tikai 5 saimnieki, 2 »učastki«, 57 ha, kas sadalīti, labprātīgi vienojoties.

Kaļvu (Franopoles) sādžā bija 27 saimnieki un 203 ha zemes, kas 1926. gada decembrī »torgos« sadalīta, sākot no Lielā Ludzas ezera un Šelupinku malas. Kādas viensētās mantošanas lieta dod ieskatu tā laika sarežģītajās attiecībās. 1911. gadā Bārtuļš Leščinskis pārdeva Klešniku sādžas iedzīvotājam Jugazei Klešnikai 9,816 desetīnas (10,2 ha) ar visām ēkām tikai par 350 rubļiem. Muižu laikos bija no senčiem mantota trīslauku zemkopības sistēma: 1) ziemāju lauks – 23 šņores (»polos«), 100 asis garas un 6 asis platas; 2) vasarāju lauks – 11 šņores, 200 m garas, 6,5 m platas; 3) papuve – 29 šņores, 75 m garas, 4 asis platas. Lopus ganīja muižas mežos. Saimniece Jugaze mira 1919. gadā, meitas Annas vīrs Antons Vrubļevskis mira 1928. gadā – un atkal jāpierāda mantošanas tiesības, jāapstiprina ideālās daļas tiesības, šoreiz (1929) Antona mātei Annai (dz. 1870) – $\frac{1}{7}$, brālim Albertam (1913) – $\frac{3}{7}$, atraitnei Leonorai (1913), meitai Marijai (1918), dēlam Vitālijam (1914) – kopā $\frac{3}{7}$ daļas.

Kaļvu (Aizpūres) sādžā 10 saimnieki, 63 ha, viensētās izgāja 1929. gada aprīlī. Kaļvu sādžai piederēja Zabolotjes (dažreiz nepareizi – Mazais Pite-lis) ezera daļa – apmēram 2 ha, kuru atstāja sādžas kopīpašumā tiem saimniekiem, kuriem tika piešķirts piegriezumā no VZF. Vaclavs un Boļeslavs Rudusāni kopējo ēku dēļ kopīgi »notorgoto« viensētu nesadalīja. Laikam saimes labi satika.

Aizpūrciņi ap 1935. gadu

Kaļveišu (Ozupines Kaļvu) sādžā tikai 6 saimnieki, 2 »učastki«, 77 ha zemes, kas robežojās ar Ozupines muižas valsts mežu, Marienpoles jaun-saimniecībām gar Kačupīti un Ūdeņu sādžas zemi. Viensētās izgāja 1929. gada septembrī: 3 – »torģu kārtībā«, pārējie vienojoties – arī liču pļavas pie upes.

Kitkovas (Kitku) sādžā 12 saimnieki, 3 »učastki«, 88 ha zemes, ko šķērsoja 5 ceļi, un robežas bija ar 7 kaimiņiem. 1928. gada maijā sadalīja viensētās, bet nav atsevišķu torģu protokolu. Reģistrēts viens skumjš gadījums, kas skāris cilvēku likteņus Pirmā pasaules kara laikā. Boļševiku varas laikā, 1919. gada 2. septembrī, Ludzas baznīcā salaulājās Antons Tirtanovs ar Zuzannu Leščinsku, laulībā nodzīvoja 3 dienas, un 6. septembrī Antonu mobilizēja, nosūtīja uz fronti – un no tā laika nebija nekādu ziņu. Agrārās reformas laikā tiesa šķīra laulību (pēc vismaz 3 gadu laulāto atšķirtības), atjaunoja uzvārdu, dzīve turpinājās.

Klešniku sādža (Ponizovē) atradās uz zemas un mazas purva salas (27 ha aramzemes) starp Peiteja un Spirku purvu, bet uz tās izauga šī līdumnieku stūra plašākā dzimta. Visapkārt sādžai sūnu purvi, un tikai divi ceļi pāri purvam. Lietainās vasarās izmirka visi lauki. Sādžā bija palikuši 8 saimnieki, skaitījās 2 »učastki«, ar visiem piegrieztajiem purvājiem un liču pļavām sanāca 95 ha zemes, un kur vēl neapraķstāmi plašie dzērveņu lauki. Zemes maz, bet daļas tiesības bija jāraksta lieliem cipariem: $\frac{5}{24}$, $\frac{13}{48}$, $\frac{3}{72}$ un pat $\frac{49}{144}$ (!) daļas – un to pašu ($\frac{5}{24}$) vēl sadalīja trim līdzpašniekiem: $\frac{5}{7}$, $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{7}$. Vairāki saimnieki jau bija saņēmuši viensētas uz VZF. Viensētas sadalīja 1930. gada augustā, solot – lielākais – līdz 16 reizēm. Ganības un liču pļavas dalīja atsevišķi.

Kļovu (Kļavu, Kliovu) sādžā bija 10 saimnieki, 4 »učastki«. Salīdzinot ar citām sādžām, Kļovu saimniekiem bija lielākas daļas tiesības: tikai dažiem $\frac{1}{6}$, vairumā $\frac{1}{3}$ un $\frac{1}{2}$, bet vienam saimniekam pat $\frac{3}{5}$ daļas. Sadalīta viensētās 1927. gada septembrī.

Kondrātu sādžā bija 10 saimnieki, 4 »učastki«, 104 ha zemes, ko šķērsoja 3 ceļi. Robežas bija jāsaķaņo ar 7 kaimiņiem. Zemi sadalīja bez lielām emocijām, tomēr bija divas ievēriņas cienīgas epizodes. No blakus esošās Felicianovas muižas zemes 1909. gadā Aleksandrs Onzuļs nopirka 3,7 ha zemes un 1926. gadā no VZF nopirka 15,1 ha atdalīto zemes gabalu ar nosaukumu *Ondzuļi*. Jāņa Onzuļa mantinieki (1929) bija: divas meitas, vecākas par 40 gadiem, viņu dzīves vieta nebija zināma, un divi dēli, abi vārdā Aleksandrs. Līdzīgi karaliskai ģimenei, dokumentos rakstīja – Aleksandrs I un Aleksandrs II. Pagastā šis bija trešais gadījums, kad vienā vārdā nosaukti divi bērni. Tajos laikos uz baznīcu kristīt jaundzimušos veda tikai

krusttēvs ar krustmāti, līdz ņemot labi satuntuļotu bērniņu. Arī vārdu deva viņi, reizēm pat bez vecāku ziņas, varbūt neatcerējās, kādi vārdi ģimenē jau ir, vai deva pašiem tīkamāko. Bet, kas ierakstīts metriku grāmatā, to nevarēja mainīt. Aleksandrs II (jaunākais) bija aizbraucis peļņā uz Pēterburgas guberņu, 1911. vai 1912. gadā miris, turpat apglabāts, drēbes atsūtītas brālim. Tā vienīgais Onzuļu mantinieks palika Aleksandrs I.

Kāda problēma gadījās Jurim Rasinam, kas bija ļoti neapmierināts ar to, ka pāri viņa 10 ha viensētai gāja divi ceļi, t. sk. no Felicianovas uz Ciblu, un piedevām Voloju iedzīvotāji iesākuši iet uz Ciblu pāri laukiem un pļavām, kaut likums caur Kondrātiem tikai dažas asis tālāk. Iedami 3–4 cilvēki blakus, visu nomīdīja. Mērnieka plānā taciņa iezīmēta par vēl vienu ceļu, tas viss nebija zināms pie sadales, kad varēja atteikties no neērtā gabala.

Kozlovsku sādžā 18 saimniekiem piederēja maz zemes – 44 ha (2 un $\frac{1}{5}$ »učastka«), kas bija sadalīta 797 šņorēs jeb vidēji 42 šņores saimei. Pēc piegriezumam piešķiršanas bija 115 ha. Sādžas kopīpašumā palika papildus iedalītie 0,52 ha: »smilšu bedres un kūdras purvs«. Viensētās izgāja 1931. gada martā. Viensētu zemes gabaliem tikai daži nosaukumi: »Lobordiņa« pie Zeltiņu sādžas, »Stūrītis« pie Kondrātu un Gribņiku sādžas, »Leja« pie Zeltiņu sādžas ZR, »Laiviņa« un »Puriņš« arī Z robežojās ar Zeltiņiem; siena pļavu trīs gabali: »Zimniks« aiz Zeltiņiem pie Gribņiku, Balalaiku pļavām, līdz valsts mežam; »Tjapku pļava« un »Priedītes«.

Kozusolas sādža, arī pēc vārda spriežot, atradās uz salas starp Peiteļa un Spirku purvu, tikai divreiz lielāka par Klešniku sādžu. Kozusolā bija 10 saimnieki, 2 »učastki«, ap 50 ha aramzemes, 24 ha – slapjie meži, kopā sadalīti 130 ha. Tai skaitā no VZF piešķirto Pupuru zemi – 56 ha, kuru 1923. gadā sadalīja četriem Plotkāniem. Sādžas zemi dalīja 1927. gada oktobrī »torgos« un solīja tikai līdz 4 reizēm.

Kreņevu sādža pirmoreiz minēta 1654. gadā. Sādža atradās 5 km uz Z no Ciblas, uz Ilžas upes kreisā krasta. Lielos plūdus, iespējams, 1709. gadā, kad Latvijā bija sevišķi lieli plūdi un Venta pie Piltenes mainīja gultni, arī Ilžas upes jaunā gultne no Zeltiņu sādžas mainījās tieši uz Kreņevu sādžu, sadalot sādžas zemi divās daļās, mazākā (ap 11 ha) palika aiz upes straumes. Ilžas vecās gultnes līkums gar Balalaikiem un Vacīm Dvorim līdz Kreņeviem ilgi palika divu muižu robeža. Arī Kreņevu viensētas palika abos upes krastos. Sādžā bija 13 saimnieki, 4 »učastki«, 141 ha zemes. Robežas tikai ar valsts mežiem un tālāko sādžu pļavām, ceļi palos pārplūstoši. Viensētas dalīja 1930. gada jūlijā »torgu kārtībā«. Sādžā kopš 1916. gada dzīvoja arī brālis ar māsu (Miklucāni) no Rudušiem, kuriem nepienācās zemes daļa, tomēr palika 0,04 ha mājiņai un sakņu dārzam.

Krīveņu sādža – vidēja lieluma, bet neparasti azartiska. Sādžā bija 17 saimnieki, 4 »učastki«, 167 ha zemes, kuru šķērsoja 3 ceļi, un sādžā bija tikai viena aka (tā apgalvo mērnieks). Apkārtējās sādžas jau bija viensētās, vajadzēja kopīgi sākt zemju nosusināšanu, vienam saimniekam bija nodegušas mājas, citam cietušas no negaisa, bet sādža palika pēdējā kārtā. 1929. gada oktobrī sākās »torgi«: divi zemes masīvi, dalīti atsevišķi. Pamatmasīva 1,6 ha atstāja kopīpašumā, un pirmo gabalu solīja 3 saimnieki 47 reizes (saņēma Jezupata Katkeviča), trešo – atkal 3 saimnieki 47 reizes (Bernats Laizāns), sesto – jau iesiluši 3 saimnieki solīja 77 reizes, sākuši ar 1,98 no normas, beidza pie 1,22. Tekla Katkeviča sāka solīt tikai ar 61. soli, bet uzvarēja. Sievietes bija enerģiskākas, tālāk viss ritēja mierīgi. Ar daudz lielāku sparū dalīja 57 ha lielu starpgabalu pie Meža Hocku sādžas, kur pienācās zeme 15 saimniekiem. Jau pirmo gabalu 3 saimnieki solīja 42 reizes, kā rezultātā savas prasības samazināja no 1,41 uz 0,61 (saņēma Ignats Mičulis); otro – tikai divatā solīja 81 reizi (rekords!) un nieka 2,2 ha dēļ, kurus ieguva Franciska Mičule (atkal sieviete), pārspējot Voiciku Laizānu; trešo – trijatā 49 reizes; ceturto – trijatā 61 reizi; piekto – divatā 21 reizi; nākamās piecus gabalus solīja 28–45 reizes; vienpadsmito gabalu izcīnīja Vaclavs Mičulis ar Salimonu Laizānu 62 reizes, samazinot savas prasības uz pusi – no 1,26 uz 0,65. Uzvarēja Mičulis un ar lielu gandarījumu saņēma 3,4 ha. Palika maz saimnieku, un pašās beigās jau dalīja bez »torgiem«, mierīgi vienojoties. Šo mazāko masīvu dalīja 3 dienas, un tā drīzāk bija sacensība neatlaidībā, nekā praktiska rīcība. Citas sādžas visā pagastā tika pārspētas!

Kubulovas (Kobylovas) sādžā 3 »učastki«, 14 saimes, bet sanāca 16 viensētas. Gadījās arī mērnieku vaina. 1926. gadā zemi sadalīja »privātā kārtā«, bet nenoformēja dokumentus, un banka nedeva aizdevumu. 1929. gadā brauca otrs mērnieks un projektu pabeidza. Visi jau bija veikuši palielus zemes ielabošanas darbus. Vēl sadalīja dažus piegriezumus. Galīgo projektu apstiprināja 1933. gadā.

Kujercu (Drjuļu) sādžā bija 11 saimnieki, ieskaitot bijušo muižnieku tiesību daļu vairākās sādžās, 4 »učastki«, 120 ha. Ar zemniekiem bija vienkārši, bet bijušo divu īpašnieku (Rozenšildu-Paulinu un Ivaškinas) prombūtne (ārvalstīs) un viņu pilnvarnieku savstarpējās nesaskaņas radīja daudz problēmu (skat. Muižu laiku beigas).

Kušneri Īsie, dažreiz saukti Miurinīki: 17 saimnieki, 5 »učastki«, 82 ha, bet ar piegriežumiem 122 ha. Īpašuma daļas tiesības – mazākā $\frac{1}{6}$, bet bijušajam Zabolotjes muižas stārastam Augustam Kapustānam $\frac{2}{3}$ »učastka«, kas bija lielākā muižā, bet ne pagastā. »Torgi« bija mierīgi: 2–5 pretendenti, kuri maz reizes solīja. Sanāca 19 viensētas, klāt nāca Meikuls Zaharāns.

Kušneri Garie saimnieku skaita ziņā (20 saimnieki, 4 učas̄tki, 150 ha zemes) tikai nedaudz lielāki kā Īsie Kušneri. Aramzemes maz, bet sādžai piederēja 6 ha sūnu un 15 ha zāļu purva. Mērnieks rēķināja zemes dalīšanas darbus paveikt 60 darba dienās. Visai sādžai bija tikai viena aka un tā bija ļoti dziļa. Vienam saimniekam (Klimanam Bondarenko) sādžas vietā bija uzcelta gara ķieģeļu (dzīvojamā) un daļēji koka (kūts un šķūnis) ēka zem viena jumta. Mūra daļa bija sena muižas celtne (?), pielāgota dzīvošanai. Dzīvojamā ēkas daļa – 10,5×7,3 m, augstums līdz 3 m, sienu biezums 0,65 m, saimniecības daļa: uz mūra pamata kūts – 7 m gara, un virsū siena šķūnis. Pārceļot tādu ēku, varētu nojaukt koka daļas: jumtu, griestus, grīdas, starpsienas, paliktu mūri, kuri nevienam nebūtu vajadzīgi. Tikai rijas un piederība atstāšana nebija nepieciešama. Tika pieņemts saprātīgs lēmums: atstāt mūra ēku, zemi gan tikai ap 4 m gar katru sānu no ēkas, ieskaitot »dārzu« – 2 bumbieres un 3 ābeles. Šim saimniekam, pēc daļas tiesībām, piederēja tikai 4 ha tīrumu un 5 ha purva zemes. 1928. gada septembrī zemi sadalīja, kaislību nebija, tikai pirmo gabalu 6 pretendenti solīja 26 reizes (no 1,00 līdz 0,78). Pļavas pie Berezovkas daļija nākošā gadā, arī tikai divus gabalus solīja 32 un 37 reizes.

Lopstu sādža – 15 saimnieki, 5 »učas̄tki«, 106 ha zemes viensētās sadalīja 1927. gada jūlijā. Dažās viensētās bija daudz līdzīpašnieku: ¼ daļu daļija uz 6 un 1/10 daļu uz 2 līdzīpašniekiem. Daudziem »torgos« piedāvātiem zemes gabaliem bija vietvārdi. Pirmos divus gabalus gribēja daudzi saimnieki un solīja ar azartu, pārējos – mierīgi. Pirmā zemes gabala nosaukums »Cibla« liek domāt par seno Ciblas kalna vai Cīvlas (arī Ciblas) upītes tuvumu. Šis gabals atradās uz R no Čižiku sādžas. Solīja 5 saimnieki 65 reizes (Daniels Pokšāns ar līdzīpašniekiem). Otrs – »Velna kalns« R no tā – bija ceļā no Lopstiem uz Vacumniekiem, D – Vacumnieku sādžas zeme, A – Kurjanovas muižas zeme. Solīja 5 saimnieki 42 reizes, un saņēma 4 saimnieku grupa kopā 35 ha, kurus vēlāk paši sadalīja. Gabals »Pie lielā akmeņa« uz Čižiku pusi atradās pie Čižiku sādžas; »Garās špores« – tikai 5,8 ha – tiešām ļoti šaurs un izstiepts lauks; »Magazina klēts vieta« uz DR no Čižikiem (Donats Laurāns); »Birze« DA bija Vacumnieku sādžas zeme, ZR Ozupines muižas zeme (O. Bokišs); »Akmesteja« gabala DR bija Ozupines muižas zeme (Antons Ciganskis); citu viensētu vidū divi gabali – »Eglīte« (Jānis Dudarovs) un »Plintavceņa« (Geronims Ļagušņiks). Ēkas vecajā vietā varēja palikt trim saimniekiem.

Ļagušņiku sādža pie Briģu (Janovoles) pagasta un Krivandas sādžas robežas bija maza: 6 saimnieki, 2 »učas̄tki«, 76 ha zemes. Vienam saimniekam (J. Grauzs) pienācās ¾ daļas tiesību. Viensētas sadalīja 1931. gada augustā bez »torgiem«, tikai pļavas daļija ar solišanu.

Masteru sādža pie Istalsnas muižas bija maza: 5 saimnieki, 2 »učastki«, 69 ha zemes. Līdz Ludzai – 13 km, Ciblai – 7 km. Sādžā 2 akas, līdz 2 m dziļas. Augsts gruntsūdens līmenis, un pavasaros daži tīrumi applūda. Ap 13 ha krūmu varēja iekultivēt tīrumus. Sādžai piederēja ganību tiesības (servitūts) uz Istalsnas muižas mežiem un krūmiem. Daļas tiesības Jāzepam Bokišam bija – 1 »učastks« (lielākās visā pagastā). Viensētas dalīja 1927. gada maijā.

Mazo Trukšānu sādžā 16 saimnieki (neviens Trukšāna), 2 »učastki«, 121 ha zemes. Noskaidrojās, ka 1899. gadā no Rozanovas muižas izdalīts folvarks »Trukšāni« – toreiz atsevišķas muižas rentes sētas pārdodot, tās godināja par folvarkiem, 67 desetīnas, un pārdots par 810 rubļiem Pleskavas guberņas zemniekiem Loginoviem; 1901. gadā ½ daļa (no 67 des.) pārdota par 1900 rubļiem un 1910. gadā vēl 33 desetīnas par 2500 rubļiem. Tā bija pirkta zeme, bet sādžas zemi dalīja 1926. gada maijā uz 9 saimēm, labprātīgi vienojoties.

Mjaišu (Meišu) sādža bija lielākā bijušajā Felicianovas muižā – 24 saimes. Sadalīta »torgos« 1926. gada rudenī. Tikai dažiem zemes gabaliem bija nosaukumi: »Priseloks« sādžas A daļā (Antons Mjartāns), »Kačupe« pie Ozupines–Ciblas ceļa (Čiputs), »Magazinas kalns« pie lielceļa un ceļa uz Ūdeņu sādžu (Mosejevi), »Kruces kolns« pie Kaļvu un Ūdeņu viensētas (Genovefa Krocāne, dzim. Juricāne), »Avots« (Antons Timoškāns).

Meža Kocku (Hocku) sādžā bija 18 saimnieki, 5 »učastki«, 125 ha zemes. Trim saimniekiem bija lielas daļas tiesības – ½, bet mazākās – ¼ daļa »učastka«. 1927. gada oktobrī »torgos« sadalīja viensētas, kuras atradās lielceļa Cibla–Ludza abās pusēs, līdz Saltupītei pie Lielo Trukšānu sādžas.

Morozovkas 10 saimnieki viensētās izgāja bez strīdiem.

Muizinīku (Muiženieku) sādža atradās Franopoles (Istras) ezera D krastā, 7 km no Ludzas un 6,5 km no Ciblas, starp citām sādžām. Sādžā 2 akas, 1 – 8 m dziļas, un vēl ezera ūdens. Sādža izaugusi līdz 13 saimēm (4 »učastki«, 91 ha piešķirtās zemes), un, izejot viensētās, pietrūka 31 ha aramzemes līdz normai. Mērnieki jau 1924. gada pavasarī varētu dalīt, bet sadalīja 1925. gada maijā. Saimnieku palika mazāk – 11, zemes vairāk – 109 ha. Kādai viensētai bija 7 līdzīpašnieki (Lopušonoki).

Nagļu sādžā bija 12 saimnieki, 3 »učastki«, 124 ha zemes, bet, pēc normas, vajadzēja vairāk – 166 ha. Robežas līdz Istalsnas upītei (ar Iudru sādžu), Lielā Ludzas ezera krastam (līdz Ludzai gan 9 km), Kubulovas un Rusinu bijušo folvarku. Pļavas bija pie Lukašovkas meža novada un pie Degteru un Kļovu viensētas. Viensētas dalīja 1930. gada augustā »torgos«.

Pekševas sādža, 4 km no Ciblas, viena no vismazākajām sādžiņām pagastā – 3 saimnieki (bet 5 viensētas), viens »učastks«, 64 ha zemes, t. sk. 5 ha

sūnu purvs. Daudzi tīrumi pavasaros pārplūda. Bija iespējams iekultivēt 25 ha tīrumu un pļavu. Sādžā bija 3 akas, 2–5 m dziļas. 1926. gada augustā zemi sadalīja vienojoties.

Petručonki (Petrucāni) bija liela sādža pie bijušās Zabolotjes muižas. Sādžā 26 saimnieki, 4 »učastki«, vislielākā kopplatība pagastā – 567 ha, bet 300 ha bija sūnu purvs pie Peiteļa ezera un vēl 3 pļavu starpgabali pie Ilžas upes. Sādžā bija tikai 4 akas (uz 26 saimēm). Viensētas dalīja 1928. gada jūlijā »torgos« un labākos zemes gabalus solīja : pirmo – 6 saimnieki 65 reizes (Francis Matvejenka), ceturto – 6 saimnieki 47 reizes, pat deviņpadsmito – 2 saimnieki 67 reizes (Kazimirs Novožilovs tikai 6 ha dēļ). Viensētu saņēma arī Viktors Novožilovs, kurš ap 1919. gadu bija izbraucis uz Krieviju un nebija atgriezies, un viņam piederošo $\frac{1}{6}$ daļu (22 ha) – mātes brālis Aloizijs Pudāns, pēc tam – pēc tiesas sprieduma – lietojis Viktora brālēns Bernards un viņa dēls Bronislavs. Arī Salimons Stripkāns bija zemi rentējis. Gan Viktora, gan Bernarda viensēta bija ap 20 ha, t. sk. pa 15 ha sūnu purva, kuru nevarēja nosusināt, jo grāvji būtu jārok pa citas valsts – SPRS (PSRS) – teritoriju, un kopā sanāca tikai 8,5 ha derīgas zemes, ko 1935. gadā nolēma apvienot un piešķirt Bernarda mantiniekiem.

Pikstuļu sādža pie Lucmuižas: 12 saimnieki, 3 »učastki«, 115 ha – izgāja viensētās 1926. gada septembrī »torgos«, sanāca 13 viensētas, 1,6 – 13,6 ha lielas.

Rečni (Rečnaja) bija pagastā vismazākā un vistālākā sādža, pie Ilžas upes. Sādža bija jau 1784. gadā. Ludza tikpat tālu kā pagasta centrs Cibla (abas ap 22 km), tikai ziemas ceļā satiksme labāka. Līdz ar valsts robežas iekārtošanu, uzcēla tiltu un salaboja ceļu arī Kārsavas virzienā. Rečnos bija tikai 4 saimnieki, 18 ha aramzemes, tik vien, cik neliels uzkalniņš pie upes, kopplatību mērnieki »izstiepa« līdz 66 ha. Viena pļava bija plūdus »nokļuvusi« aiz upes, un sienu pārveda pa ledu.

Rudušu sādža maziņa – 6 saimnieki, 2 »učastki«, 106 ha zemes. Līdz Ludzai 26 km, Ciblai – 12 km, Bārtuļu skolai – 3 km. Sādžā 2 akas, līdz 5 m dziļas. Daudz slapju platību, mērīt varēja tikai jūnijā un jūlijā. Zemi sadalīja 1930. gada jūlijā. Vienā viensētā (Rudusāni) bija 7 līdzīpašnieki.

Seimaņi, sādža uz Seimaņu kalna pie lielceļa, 8 km no Ciblas, ar 10 saimniekiem un 155 ha zemes, no kuriem 64 ha bija sakņu dārzi un aramzeme. Līču pļavas pie Vecās Ilžas upes 1 – 3 km attālumā, četros gabalos, t. sk. ar nosaukumu »Lielais līcis«. Sādžā bija tikai viena aka, »pārējo ūdeni pieved no lauka, kur ir avots«. Robežas bija jāsaskaņo ar 9, bet pļavas ar 12 kaimiņiem. 1920. gadā Silvestrim Calmānam bija nodeguši 2 šķūņi un rija. Viensētas dalīja 1925. gada septembrī – gan vienojoties, gan ar »torgiem«,

un sanāca 10 viensētas pa 7 – 24 ha. »Linu mārki« 1 ha platībā palika kopīpašumā.

Severki – nav dokumentu.

Spirki – Ponizoves lielākā, šķiet, arī vecākā sādža, ar 15 saimēm, 4 »učastkiem«, zemes kopplatību 140 ha. Ludza – 18 km, Cibla – 16 km. 1927. gada septembrī viensētas sadalīja »torgos«, bet ļoti mierīgi.

Stocinovas sādža – 3 km no Ciblas, 12 km no Ludzas, ar 10 saimniekiem, 2 »učastkiem«, 81 ha zemes, no kuriem 20 ha purvu. Bija 5 akas, līdz 5 m dziļas. Sādžu šķērsoja 3 ceļi: Suhari–Felicianova, Činkuri–Felicianova, Stocinova–Kubulova. 1929. gada augustā sādža ar »torgiem« izgāja viensētās.

Suharu sādža: vidū starp Ciblu (4 km) un Istalsnu (3 km), ar 11 saimniekiem, 2 »učastkiem«, 89 ha zemes. Daļas tiesības arī bija mazas: $\frac{5}{24}$ uz 4 līdzīpašniekiem un $\frac{1}{6}$ – uz trim. Uz 11 saimniekiem 2 akas. Viensētas sadalīja mierīgi »torgos«, ļoti maz solot.

Spedži (Špegi) bija vidēji liela sādža: 14 saimnieki, 126 ha zemes, kuru sadalīja 0,27 – 12,8 ha viensētās. Tā 0,27 ha sēta bija Geronima Katkeviča smēdes gabals, saukta arī »bobiļa zeme«, un atradās pie Ciblas–Ludzas lielceļa, bet tika pārcelta uz sādžas R malu pie bijušā Orehovkas folvarka viensētām. »Torgi« notika 1926. gada septembrī. Četriem saimniekiem ēkas nebija jāpārceļ (Vaclavam Sloskānam, Viktorijai Sloskānei, Marijai Leidumai, Jānim Katkevičam). Zitišku sādžas iedzīvotāji protestēja par likvidēto ceļu uz Felicianovas dzirnavām.

Škinči (Skingi) – maza sādža: 8 saimnieki, 3 »učastki«, 117 ha zemes. Sādžas zeme atradās Škinču (arī Ārmaņu, agrāk Daļkas, senlaikos Salušanika) ezera ziemeļu krastā. Pļavas atradās pie Akašu sādžas, robeža pa upīti. Daļas tiesības – no $\frac{2}{3}$ jeb 21 ha (Broņislavs Ļagušņiks) līdz $\frac{1}{6}$ jeb 9 ha (Franciskai Ekimānei). Matveja Ļagušņika viensēta – 14,2 ha divos gabalos (pie ezera, un pļavas citur) – sadalīta septiņiem līdzīpašniekiem.

Lielie Trukšāni – liela sādža: 26 saimnieki, bet sanāca 29 viensētas, 7 »učastki«, 221 ha zemes. Daļas tiesības $\frac{1}{2}$ un mazāk, arī $\frac{33}{102}$ daļas (tomēr tā bija $\frac{1}{3}$ daļa). Ludza un Cibla – abas 8 km tālu (?). Sādžā bija 5 akas, 2 – 6 m dziļas. Zemes robežas ar 9 kaimiņiem, un vēl 6 pļavu kaimiņi. 1927. gada augustā »torgos« dalīja viensētas, sākot no Ilžas upes krasta pie Kupcikiem, līdz Morozovkas zemei pie upes sanāca 4 viensētas. Ēkas nebija jāpārceļ tikai vienam – Bernardam Trukšānam.

Teiruma Kocki (Hocki) uz Lielā Ludzas ezera krasta bija Ludzai tuvākā sādža – 5 km, bet līdz Ciblai divtik – 12 km. Pļavu starpgabali bija Lukašovkā, pie Rozanovas, gar Čodarānu sādžas zemes robežu. 1930. gada maijā »torgos« sadalīja viensētas. Sāka no Lucmuižas malas, bet lielāka

cīņa bija par stūra gabalu pie Kaļviem un Pikstuļiem: 4 saimnieki solīja 52 reizes, un neatlaidīgākais Uljans Kučinskis saņēma 8,1 ha.

Tumovas (Kupciku) sādža maza, tikai 7 saimnieki – un visi Trukšāni. Sādžā bija veikals stāvā krasta nogāzē un asā ceļa līkumā (180 grādu), uz Felicianovas dzirnavu tiltu nobraucot, veikals bija jāapbrauc riņķi. Sādžas laikos aramzemes platība bija tikai 32 ha un sētu vietas 2,2 ha, vienam saimniekam $\frac{1}{3}$ daļa »učastka« bija 5,3 ha, sadalīti 52 šņorēs, un vēl sētas vieta 0,36 ha. Viensētās izgāja vēlu – 1930. gada oktobrī. Viensētas bija no 3,5 ha (Martai un Helēnai) līdz 19,5 ha (Valentīnam), kopā sanāca 82 ha. Vēlāk dalīja nelielas meža platības.

Turaki pie Istalsnas ezera austrumu krasta, 7 km no Ciblas, 12 km no Ludzas, bija liela sādža – 21 saimnieks (viensētas no sādžas zemes saņēma 18), 4 »učastki«, 166 ha zemes vienā gabalā, tikai 50 ha zāļu un sūnu purvs. Ap 15 ha varēja iekultivēt tīrumus un pļavas. Sādžas zemes robeža D pusē gāja pa Istalsnas upi līdz ietekai ezerā. Vienai saimei daļas tiesības – $\frac{1}{6}$ jeb 9,6 ha viensētā bija jādala uz 7 daļām ($\frac{1}{7}$ katram). Cits zemes šņorgabals – $\frac{1}{4}$ »učastka« daļa – 1913. gadā pārdots Alekšam Blonskim. Bija arī divas »bēdīgas sievietes«, kurām tēvs Tadeušs Silkāns nomiris 1901. gadā, zemi valdīja divi Tadeuša brālēni, pēc tam viņu septiņi dēli. Tagad abas »neredzīgas un ļoti nabadzīgas« dzīvoja divās mājiņās, bija kūtiņa un »pūne«, un prasīja »ievest līdzīpašniekos«. Sādžas saimnieki viņām izdalīja nelielu zemes gabaliņu. Tad 1928. gada septembrī »torgos« sadalīja viensētas, sākot no ezera un gar Vorkaļu (Istalsnas) upi.

Ūdeņu (Udiņu, Udino, Odiņu) sādžā bija 24 saimnieki, 6 »učastki«, 263 ha zemes. Sādžā 9 akas, ap 3 m dziļas. Cibla – 4,5 km, Ozupines skola – 3 km. Liela sādža, bet viensētās izgāja mierīgos »torgos« 1926. gada jūnijā.

Ustje, bijušais folvarks, 1895. gadā pirtā zeme – 519 desetīnas, tikai 1933. gadā sadalīta 14 viensētās. Daudz līdzīpašnieku: 6 viensētās pa 1 īpašniekam, 4 – pa 2, 1 – 4, 1 – 5, 1 – 6 līdzīpašnieki. Lai gan Ustjes viensētās dzīvoja gandrīz tikai pareizticīgie, tām bija skaisti, latviski māju vārdi: Ilžas, Zvārguļi, Vijgrieži, Laumiņas, Stirnkalni, Veldznieki, Kugras, Āliņģi, Puplakši, Mentinieki u. c.

Vabaļi (Vabuļi) ar 17 saimniekiem, 5 »učastkiem«, 138 ha zemes atradās 10 km no Ciblas, 15 km no Ludzas, bet pie laba satiksmes lielceļa Ludza–Zilupe. Tuvākā skola bija bijušajā Pesku folvarkā – 1 km. Sādžai bija robežas ar 9 kaimiņiem. Viensētās izgāja 1926. gada oktobrī. Bagātākais saimnieks bija Kodars Bimbirulis, kuram piederēja 2 dzīvojamās ēkas, 2 klētis, 2 kūtis, 2 šķūņi, rija ar piederību, bet nebija pirts. Vēl viņam bija pirtā zeme kaimiņu pagasta Barisu sādžā pie Vabaļu sādžas zemes robežas.

Vacī Dvori (Starij Dvor, Vecsētas) varētu būt ļoti sena sādža, pat vecākā šajā augstienes atzarojumā un Ilžas vecās gultnes krastā, bija 2 »učastki«, 10 saimnieki. Daļas tiesības ļoti dažādas: no $\frac{1}{3}$ daļas līdz $\frac{7}{72}$ daļām, kuras vēl dalīja trim līdzīpašniekiem ($\frac{1}{7}$, $\frac{5}{7}$, $\frac{1}{7}$). Aleksandrs Valters viensētu saņēma citur. Mērnieki, tīšām vai netīšām, nevarēja noskaidrot divu gar upes veco gultni esošo pļavu piederību. Pēc 1872. gada plāna, piederēja Kurjanovas muižai (Sokolovskiem), bet 1860. gada Zabolotjes muižas privātplānā šī zeme nebija uzrādīta. Kurjanova tālu, īpašnieki vēl tālāk – ārzemēs, ja vēl dzīvi, un strīdus pļavas ieskaitīja VZF.

Vacumnīku sādžā 13 saimnieki, 3 »učastki«, 118 ha zemes. Vienam saimniekam daļas tiesības $\frac{69}{240}$ (!), būtībā $\frac{1}{3}$ daļa. 1927. gada jūlijā vispirms kopīgi izdalīja 2 viensētas vienojoties un pārējās – 11 »torgos«.

Iudru (Vidru) sādžā bija daudz cilvēku un maz zemes, arī nedaudz Alkšņu purva zemes: 25 saimnieki, 5,5 »učastki«, 133 ha zemes. Dažiem »saimniekiem« tikai $\frac{1}{18}$ daļas tiesību.

Verumi (Vjarami u. c) – tālu Ponizovē, pagasta ziemeļu stūrī, viensētās izgāja pēdējā kārtā – 1934. gada augustā. Sādžā bija 9 saimnieki, 2 »učastki«, beigās 133 ha zemes. Atšķirībā no visām muižām tuvajām sādžām, Verumiem un Garšāniem servitūta tiesības uz ganībām (mežos) bija likvidētas pirms 45 gadiem. 1924. gadā 3 saimnieki saņēma jaunsaimniecības no VZF, 1929. gadā sāka īpašuma tiesību sakārtošanu. Bija viena tiesas lieta (1907–1928), kura iekavēja sadali. Pirmos 4 zemes gabalus dalīja »torgos«, solot līdz 37 reizēm, bet pēdējos piecus sadalīja vienojoties. 1938. gadā ieviesti viensētu nosaukumi, kuri praktiski netika lietoti. Attālumi starp viensētām uz nelielās sauszemes salas bija ap puskilometru. Vēl 1938. gadā vajadzēja labot plānu un izveidot grantsbedres valsts robežas ceļa uzturēšanai.

Virpānu (Virpu) sādža atradās Franopoles ezera A krastā, starp Ludzu (7 km) un Ciblu (6 km), skola Franopolē – 0,5 km. Sādžā bija 11 saimnieki, 4 »učastki«, 120 ha, bet sādžas zeme 83 ha bija sadalīta 636 šņorēs. Sādžā bija 3 akas, ap 4 m dziļas, sādžas zemi šķērsoja 5 ceļi. Viensētās izgāja 1930. gada jūnijā, »torgos«. Kāda sēta (Jāņa Pleskovska) bija cilvēkiem bagāta (3 brāļi un 3 māsas), bet sādžā pienācās $\frac{1}{4}$ daļa »učastka« jeb 5,2 ha, sadalīti 57 šņorēs, arī viensētas platība tikai 11 ha uz 7 līdzīpašniekiem.

Voitu (Duču) sādžā pie Ciblas–Ludzas lielceļa bija 14 saimnieki, 3 bezzemnieki, 4 »učastki«, 91 ha zemes. Viensētās izgāja 1926. gada maijā, »torgos«. »Labākais« zemes gabals – starp Krīveņu sādžu (rietumos) un Degteru sādžu (austrumos) – tika solīts 53 reizes, un to ieguva Kazimirs un Vladislavs Pozņaki.

Voloji pēc saimnieku skaita (33 saimnieki) – nosacīti lielākā sādža pagastā, tomēr pēc »učastku« skaita (Volojos – 6, Jaskos – 8, Degteros – 9) ti-

kai vidēji liela. Arī zemes platība: Volojos – 242 ha, Jaskos – 202 ha, Degteros – 318 ha, Petrucānos – 567 ha. Daļa saimnieku izgāja uz VZF jaun-saimniecībām, uz sādžas zemes palika 28 saimes. Zeme bija divos gabalos, applūstošas liču pļavas 2 ha atradās 3 km attālumā. Pagasta centrs – 4 km. Iziešana viensētās 1930. gada jūlijā noritēja mierīgi, »torgu kārtībā«.

Minami trīs neparastāki gadījumi. Pirmais atgādina par latgaliešu pēdām Sibīrijā. 1912. gada jūnijā Voloju pilsonis Albins Auza Izidora d. pārdeva 1/3 daļu »učastka« – apmēram 4,5 desetīnas šporu zemes, ieskaitot pļavas, ganību servitūtu, par 250 cara rubļiem Francim Trumuļam. Albina brāļi Ādams, Voiciks, Broņislavs (vēl nepilngadīgs) 1912. gadā jau bija izbraukuši uz Sibīriju, Tomskas gubernu, Kanskas apriņķi un pagastu, Karpušenku ciemu. Nav zināms viņu tālākais liktenis. Otrs gadījums – Klimans Čerņavskis 1918. gadā pārgājis dzīvot uz Balalaikiem, kur brāļi viņam »aizpirka« zemes gabalus. Tos viņš pārrakstīja uz sievas Helēnas vārda, bet pats nopirka 22 ha Porečku folvarkā. Tad apmainīja Balalaiku sādžas zemi pret piegriezumu Balalaikiem no bijušās Ozupines muižas teritorijas, kas robežojās ar Porečku folvarkā esošo zemi, atlika tikai juridiski apvienot īpašumus. Volojos zeme vairs nepienācās. Trešais raksturo ārlaulības bērnu problēmas. Emīlija Kincāne meitai Leontīnei (1927) apgabaltiesā pieprasīja no Vaclava Kalvāna uztura naudu, bet viņš izvairījās maksāt un vēl gribēja pārdot viensētu (6,8 ha). Tiesa piesprieda maksāt Ls 406 un turpmāk līdz 14 gadu vecumam pa 20 latiem mēnesī. Ārlaulības bērni »gadījās« arī citās sādžās.

Vorkaļi (Varkaļi), šķiet, ļoti sena apdzīvota vieta Ciblas pagasta malā, DA aiz Istalsnas ezera un starp Istalsnas upi, strautu vai upīti »Dolgoje Boloto« un dzelzceļu, bija pirmā viensētās sadalītā sādža Ciblas pagastā – 1921. gada oktobrī. Vorkaļu 14 saimniekiem sadalīja 120 ha (95 ha šporu) zemes.

Zambaru sādžā bija 11 saimnieki, 3 »učastki«, 100 ha zemes. Agri izgāja viensētās – 1924. gada decembrī, un ar nelielu »torgošanas«. Diviem saimniekiem ēkas nebija jāpārceļ.

Zeltiņi – viena no lielākām sādžām pagastā, 25 saimnieki, 7 »učastki«, 180 ha zemes, t. sk. aramzeme 93 ha. Viens sādžas zemes gabals atradās aiz upes, blakus Degteru sādžas zemei, kuru samainīja ar muižas zemi. Iespējams, ka tas bija dabas untums, upe kādreiz nogriezusi šo gabalu, varbūt tad, kad plūdos radās Ilžas upes jaunā gultne tieši uz Kreņeviem. Sādžas vietā atradās dažas senas ēkas. Francim Ekimānam mūra kūts (20×8×2,6 m) celta pirms 200–300 gadiem, kuru nevarēja pārcelt citur. Iespējams, ka tā bija senā Zeltiņu kroga stadula, jo muižai šai upes pusē folvarks bija tikai Bondarovkā. Komisija (1930) atzina, ka visi iedzīvotāji ieinteresēti palikt sādžas vietā, kas atradās ļoti tuvu pagasta centram un ar laiku varēja izvei-

doties par biezi apdzīvotu vietu, un sētas vietas vērtība – ievērojami celties. Arī senā kūts tik veca, ka savest kārtībā vairs neatmaksājās. Visām saimēm zeme tika ierādīta »caur torgiem« vai pēc vienošanās. Gadījās arī netipiska problēma: viens Ulass atradās Rīgas Centrālcietumā, un viņa daļu saņēma tēva brālis.

Salīdzinot ar degteriešiem, zeltinieši bija mazāk azartiski solīšanā, tikai daži gabali solīti 37, 38 un 48 reizes. Solītiem gabaliem zīmīgi vietvārdi: Lobordiņa – solīta 38 reizes, lai gan bija sādžas malā (Viktors Stripkāns), Kopu Lobordiņa – 23 reizes (Leons Miklucāns), Lopu kapi – 3 reizes (Donats Ulass), Lukstu mola – radīja vislielāko interesi, solīja 48 reizes (Klimans Ulass), Skarba dierva – 37 reizes (Bernats Ulass), Akmeņa pļova – 23 reizes (Justa Ulase), Atvareņš, blakus Dārziņa mājām – 13 reizes (Ludvīks Miklucāns), Sētas vietas – solītas 8 reizes, komisija bija kļūdījusies, tās augstu vērtējot (Jānis Ulass Domkas d., sādža bija vēl divi Jāņi Ulasi), Luksti – 9 reizes (Francis Ekimāns), Aluksna (Antoņina Zubkāne), Aluksnas otrs gals – pie Britiku ceļa un pļavas, gabals Auzaite (Meikuls Bariolo), Ezeriņš (Uliens Miklucāns), Ezeriņa zeme (Zofija Ulase). Vēl daži pļavu gabali: Priedītes pļavas, no kurienes ceļš ved uz Čerepa pļavām (gar upes seno gultni), Priedīšu bērzos, Raudu sala – pie upes (Bernats Ulass D galā, Germans Mitrijans Z galā), Luksti. Ilžas upē atradās divas salas, viena lejpus dzirnavām, otra – augšpus. Mērnieka komisija lēma, ka salas »uz visiem laikiem pieder Zeltiņiem«. Arī gar upi pļavu ceļš veda uz Čerepu pļavām. Šeit, domājams, abi ceļi veda uz senkapiem (atrastiem vai upes izskalotiem), vieni senkapi zināmi starp Britikiem un upes jauno gultni, otri varēja būt pie upes vecās gultnes – Britiku otrā pusē vai pie Vaciņim Dvorim.

Zitiški – maza sādža Franopoles tuvumā, 8 saimnieki, 60 ha zemes. Viensētas sadalīja 1927. gada augustā bez »torgiem«.

Zuzeiši (Zuzi, Zjuzi) atradās 8 km no Ludzas, 3 km no Ciblas. Sādža dzīvoja 20 saimes, valdīja 105 ha zemes, viensētās negribēja iziet 3 saimnieki. Viensētu skaits sanāca 23, un zemes kopplatība – 124 ha. Sādža uz 20 saimēm bija tikai viena aka (?), 2 m dziļa. Viensētās izgāja 1925. gada jūlijā, »torgi« bija mierīgi.

Pēc iziešanas viensētās, teorētiski, sādžas vairs nepastāvēja. Arī starp bijušajām sādžām uz VZF iespiestās jaunsaimniecības nojauca robežas, izņemot Ponizovi, kur apkārtējie purvi atšķīra sādžu salas vienu no otras. Pagastā nosacīti saglabājās sādžu nosaukumi, jo bija neiespējami orientēties 1312 viensētu (1935) nosaukumos. Tomēr bija beigušies gan muižu laiki, gan sādžu laiki!

ATSAUCES

- ¹ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 78. l.: Lucmuižas neatsavināmā daļa.
- ² LVVA. – 1679. f., 87. apr., 93., 94. l.: Rozanovas muižas neatsavināmā daļa.
- ³ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 81., 82. l.: Eversmuižas neatsavināmā daļa.
- ⁴ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 77., 95. l.: Zabolotjes muižas neatsavināmā daļa.
- ⁵ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 79., l.: Kurjanovas muižas neatsavināmā daļa.
- ⁶ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 74., 80. l.: Felicianovas neatsavināmā daļa.
- ⁷ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 91. l.: Ozupines muižas neatsavināmā daļa.
- ⁸ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 569. l.: Jansonu saimniecība.
- ⁹ LVVA. – 1679. f., 87., 92., 169. apr., 957. l.: Liflandca–Pipero saimniecība un Ļadinas pļavas.
- ¹⁰ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 9. l.: Anču–Pustošu saimniecību zemes ierīcības lieta.
- ¹¹ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 1381., 1383. l.: Porečku saimniecība.
- ¹² LVVA. – 1679. f., 169. apr., 965. l.: Mogiļniku un Peski zemes gabali.
- ¹³ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 96. l.: Istalsnas fermas neatsavināmā daļa.
- ¹⁴ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 98. l.: Rusiņu folvarka neatsavināmā daļa.
- ¹⁵ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 75. l.: Kubulovas–Boguslavas folvarka neatsavināmā daļa.
- ¹⁶ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 76. l.: Slobodkas folvarka neatsavināmā daļa.
- ¹⁷ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 1375. l.: Podplinžu un Aizboru zemes gabals.
- ¹⁸ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 223. l.: Balceru saimniecība.
- ¹⁹ LVVA. – 1679. f., 87. apr., 97. l.: Zemes gabala ar nosaukumu »Vienība« neatsavināmā daļa.
- ²⁰ LVVA. – 1679. f., 174. apr. – Muižu sadalīšanas lietas: 538. l. Kubulovas–Boguslavas muiža, 547. l. Eversmuiža, 548. l. Felicianovas muiža, 551. l. Franopoles muiža, 559. l. Istalsnas muiža, 568. l. Kurjanovas muiža, 575. l. Lucmuiža, 581. l. Marienpoles folvarks, 595. l. Ozupines muiža, 610. l. Rozanovas muiža, 615. l. Slobodkas folvarks, 625. l. Zabolotjes muiža.
- ²¹ LVVA. – 1679. f., 169. apr., 20. l.: Ārmaņu sādžas (s) zemes ierīcības lietas, 43. l. Antonku s., 44. l. Černomordu s., 69. l. Britiku s., 101. l. Batu, Boku, Pekševas, Ūdeņu sādžas kopīpašums, 103. l. Boku s., 108. l. Batu s., 126. l. Bobišu s., 132. l. Bārtuļu s., 147., 148. l. Balalaiku s., 163. l. Babravas s., 168. l. Berezovkas s., 178. l. Bleivu s., 210. l. Bortniku s., 253. l. Černomordu s., 270., 271. l. Čivžuļu s., 291. l. Čižiku s., 330. l. Diervanišu s., 345. l. Degteru s., 355. l. Dolgošeju s., 456. l. Garšānu s., 469., 470. l. Gribniku s., 494. l. Hmeļnicu s., 517. l. Īšie Kušneri., 539. l. Jurānu s., 540. l. Josku s., 548., 550. l. Jasku s., 670. l. Kozsolas s., 678. l. Kitkovas s., 709. l. Kušneri Garie, 711. l. Kļovu s., 713. l. Kaļvu s., 718. l. Kondrātu s., 726. l. Kovaļku s., 730. l. Kubulovas s., 732. l. Krīveņu s., 752. l. Kreņevu s., 754. l. Klešniku s., 761. l. Kujercu s., 763., 764. l. Kozlovsku s., 860., 961. l. Lopstu s., 935. l. Ļagušņiku s., 988. l. Muiziniķu s., 997. l. Mazo Trukšānu s., 1005. l. Masteru s., 1024. l. Mjāišu s., 1030. l. Morozovkas s., 1055., 1056. l. Meža Hocku s., 1150., 1151. l. Nagļu s., 1157. l. Ūdeņu (Odiņu) s., 1180. l. Ozupines Kaļvu s., 1254. l. Pekševas s., 1282. l. Pikstūru s., 1339. l. Petručonku s., 1496., 1498. l. Rečnu s., 1508. l. Rudušu s., 1571. l. Šeimaņu s., 1620. l. Suharu s., 1626. l. Špegu s., 1648. l. Spirku s., 1693. l. Stocinovas s., 1733. l. Škinču s., 1807. l. Trukšāni Lielie, 1824. l. Turaku s., 1837. l. Tūroma Hocku s., 1841., 1843. l. Tumovas s., 1881., 1882. l. Ustjes un Šelupinku zemes gabali, 1889. l. Vorkaļu s., 1912. l. Voitu s., 1920. l. Vabaļu s., 1939. l. Vacumniku s., 1950. l. Voloju s., 1962. l. Vacī Dvori (Vecsētas) s., 1966., 1968. l. Vidru s., 1970., 1991. l. Verumu s., Virpu s., 2024. l. Zambaru s., 2025. l. Zuzeišu s., 2060. l. Zitišku s., 2103., 2105. l. Zeltiņu sādžas zemes ierīcības lietas; 174. apr., 634. l. Antonku sādža, 641. l. Čižiku s., 652. l. Kujercu s., 663. l. Petručonku sādža.

SAIMNIECISKĀ DZĪVE. PLŪDI

Pēc kara ekonomikas atjaunošanu traucēja arī vairāki neražas gadi. 1922. gada pavasarī pārplūda Lubāna ezers. 1927. gada jūnijā pēc stipra lietus sākās plūdi, sevišķi pie Lubāna. Siena izredzes bija mazas. Arī Eversmuižā pēc ilgāka karstuma bija pērkons ar krusu 3–4 pupu lielumā, kura bojāja sējumus, izsita logus, vienā salā izdzenāja lopus, bet ganiņiem cieta kailās kājas un pat galvas. Lielāki zaudējumi bija Pasienes un Šķaunes pagastā.

1928. gada pavasarī un vasaras sākumā uzkrītušā sniega un pārmērīgo nokrišņu dēļ izveidojās kritiska situācija. Upes pārplūdināja pļavas un ganības, izmirka ziemāji, bet vasarājus nevarēja iesēt, arī ar grūtībām iesētie mieži iznīka, auzas gan izturēja, tikai raža samazinājās, kartupeļi sapuva vagās. Arī sienu nebija kur sapļaut, ne arī izžāvēt. Ap Jāņiem bija skaidrs, ka, laikam neuzlabojoties, gaidāms maizes un lopbarības trūkums un pat bads. Sēt arī vairs nebija jēgas, līdz rudenim nekas neizaugtu, vienīgi zaļbarība. Lopu skaits bija stipri jāsamazina.

Ciblas pagasta valdes priekšsēdētājs Salimons Molotanovs 25. jūnijā ziņoja par zaudējumu apmēru. Ziemāju stāvoklis, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, sliktāks par 40%, apsēta tikai puse vasarāju, zirņi un lini iznīkst, lini sēti 30%, auzas 50%, auzu raža būs tikai puse, ja būs silts un sauss laiks, lopbarība būs 20%. Kartupeļi, kuri iestādīti, pūst. Rudzu un vasarāju zaudējumi jārēķina uz 2452 ha. Zaļbarības sējai 2 nedēļu laikā bija jāiegūst 3000 pudu vīķu un 2000 pudu auzu sēklas. Ierosināja ievest labību par cietām cenām, lai maizei nepieaugtu cenas. Noliedzama dzērienu brīvvešana no maizes. Jāaptur nodokļu piedzišana un jāsniedz palīdzība algu izmaksai. Caur attiecīgām biedrībām jāiepērk no zemniekiem lopi, lai spekulantiem nedotu iespēju izmantot momentu lopu iepirkšanai par ļoti zemām cenām. Vajadzēja arī atļaut lopu ganīšanu un sienu pļaušanu mežos, izņemot jaunaudzies. Pļavas un ganības ganīšanai varētu izmantot tikai pēc 3 nedēļām silta un sausa laika. Dzirnavu slūžas bija jāatver, lai ūdens ātrāk aizplūst un lai samazinātu applūdinātās platības.

Ciblas pagastā vairāk cieta sādžas, kuras bija upes tuvumā: Vidri (31 saimniecība), Naļļi (14), Ustje (3), Kreņevi (11), Jaski (23), Ruduši (6), Berezovka (3). Berezovkā saimnieki ganību trūkuma dēļ izdzinuši lopus (8 zirgi, 15 liellopi) uz svešām ganībām. Barības 100% zaudējumi Ciblas pagastā jūlijā bija – 93 saimniecības ar 239 govīm (42% aprīņķī cietušo govju), Kārsavas – 48 saimniecības ar 122 govīm, Mērdzenes – 20 ar 53, Briģu – 19 ar 50 govīm. Ciblas pagastā lopbarības trūkuma dēļ likvidēti 188 un vēl

jālikvidē 275 liellopi, attiecīgi 19 un 89 cūkas, 126 un 172 aitas. Sējumi iznīcināti 2374 ha, neapsēti 323 ha. Pļavas, ganības un āboliņš – cietuši 88% platības. Piedevām liela salna 27. septembrī skāra negatavos miežu un auzu sējumus un kartupeļu lakstus.

Kaimiņu pagastos stāvoklis bija vēl bēdīgāks. Mērdzenes pagastā bija applūdinātas 79 sādžas, 1270 saimniecības (no 2434), 3 saimes savas applūdušās mājas bija atstājuši ar visiem lopiem un ilgstoši nevarēja atgriezties mājās. Kārsavas pagastā 30 lauksaimnieku bija atstājuši savas mājas un ar visu ganāmpulku mitinājās pie pazīstamiem augstākās vietās. Pildas pagastā ziemāji cietuši 75% platībā. Briģu pagastā neapsēti 65% vasarāju, 50% linu. Nirzas pagastā neapsēti tikai 25–30% vasarāju.

Latgalē lietusgāzes sākās 19.–20. jūnijā, bet Zemgalē un Kurzemē plūdi sākās agrāk, aukstums un slapjums radīja vēl lielākus zaudējumus. Bija domāts lopus pārdot vai sūtīt izmitināšanai uz Latgali, bet no plūdu apgābaliem izvestie lopu tika izvietoti tuvākajā apkārtnē. Tāds pat stāvoklis bija Igaunijā, Lietuvā, Polijā un Prūsijā. Bet Amerikā bija laba raža, un tamdēļ cenu celšanās nebija domājama.

Ludzā 29. jūnijā plūdus cietušo pagastu pārstāvji ziņoja par stāvokli un lēma par seku likvidēšanu. Apriņķa valdes priekšsēdētājs bija Rudzišs, viņa biedrs – J. Soikāns, valdes loceklis – F. Ankipāns. Ciblas pagastu pārstāvēja valdes priekšsēdētājs S. Molotanovs un loceklis Semučs, Viškērs, kā arī lauksaimniecības skolas pārzinis Kanaviņš.

Kanaviņš novērtēja stāvokli laukos. Rudzi tikko sākuši ziedēt, bet aukstums un slapjums ziedēšanu pārtraucis, un, ja laiks neuzlabojas, tad raža gaidāma 50%, auzu raža – 25%, miežus vēl tikai sēj (pēc Jāņiem), tie var nenogatavoties, jo septembra beigās var būt salnas, zaļbarība jāsēj noteikti, lai iegūtu vērtīgu lopbarību. Linu laukus pārņēma nezāles, tos var vēl sēt, jo tie neprasa nogatavošanos un pēc ziedēšanas var plūkt pazaļus, šķiedra tad pat vērtīgāka, tikai nebūs sēklu, linu mērcēšanu un izbalināšanu uz lauka jāveic līdz salam un sniegam, var arī nemērcēt, bet izkaltēt un uzglabāt līdz pavasarim, tad turpināt apstrādi.

Palīdzība plūdus cietušajiem pagastiem tika sniegta. Latgales lauksaimniecības biedrību savienība (Daugavpilī) sūtīja lopkopības, zemkopības, dārzkopības un būvniecības speciālistus darbam pagastos. Zemkopības ministrija līdz 15. jūlijam piedāvāja spēkbarību pēc rēķina – 2 mārciņas uz govi dienā, ja zaudējumi 75–100% un 1 mārciņu – 50–75%. Piedāvāja arī vīķu un auzu sēklu zaļbarības sējai, auzu augšanas un nogatavošanās laiks rēķināms 90 dienas. Atļāva izmantot mežus ganīšanai un siena pļaušanai, bet saudzējot jaunaudzes. Valsts Zemes banka atvēra kredītus, apturēja

aizdevumu piedziņu, īstermiņa kredītus pārvērta par ilgtermiņa. Organizēja sabiedriskos darbus ceļu un tiltu būvniecībai.

Ciblas pagastā spēkbarība pieprasīta 809 govju vajadzībām, t. sk. 426 – 75–100% zaudējumu un 383 50–75%. Augusta beigās Ciblas pagastam piešķirts valdības pabalsts Ls 3850 no aprīņķim atvēlētiem Ls 10000. Arī minerālmēslu Ciblas pagastam iedalīts vairāk, apmēram $\frac{1}{3}$ daļa no aprīņķa: superfosfāts – 143 pudu Ciblai, 226 – pārējiem pagastiem utt. Decembrī valdība aprīņķim iedalīja 45 t rupjās lopbarības, t. sk. Ciblai 400 pudu. Nākamā gada februārī izsniedza aizdevumu aprīņķim (12 pagasti) – Ls 101475, t. sk. Ciblai Ls 10479 un 3000 otrreiz. Pabalsts vasarā bija sniegts Ls 5250. Sadaļei bija izveidota īpaša komisija. Bet, kur ir mantas dališana, tur vienmēr rodas neapmierinātie. Sekoja daudzas sūdzības, kas palika neapmierinātas, piemēram, Meža Hocku zemnieki, kuri bija mazāk cietuši, u. c. Vairāk vajadzēja palīdzēt tiem, kuriem zaudējumi bija virs 50%.

Nautrēnu, Pasienes, Šķaunes pagastā cietušo saimniecību bija daudz, bet mazāk cietušas. Pildas un Nirzas pagasts cieta maz.

Šis bija smagākais neražas gads Latvijas neatkarības periodā. Agrārā reforma ar Valsts zemes fonda sadali viensētām bija pabeigta, bet sādžu kopīpašumā esošo zemju sadale viensētās tikko bija sākusies. Decembrī bankai sniegts Ludzas aprīņķī zaudējumus cietušo saimniecību kopsavilkums.

I. tabula

PLŪDOS CIETUŠO SAIMNIECĪBU SKAITS

Pagasts	Saimniecības	Cietušas	Tai skaitā %		
			25–50	51–75	76–100
Ciblas	1395	1080	463	415	202
Mērdzenes	2434	1759	926	596	237
Kārsavas	1954	1415	96	610	709
Zvirgzdenes	1368	342	254	83	5
Brīgu	961	605	435	152	18
Aprīņķi	17650	10458	4951	3622	1885

1931. gads atnāca ar dziļu un postošu ziemu. Marta beigās – iespaids kā janvārī, sniegš vēl krīt. Parādi un nodokļi jāmaksā, bet nebija peļņas. Ceļi un lauki tā ieputināti, ka ar smagākiem vezumiem netika nekur. Vedot malku uz pilsētu, tik lauza ragavas, mocīja sevi un zirgu. Arī meža izvešana nebija iespējama, un izstrāde mazāka. Gaidāms bija siena trūkums, tā cenas cēlās, un, kam bija nauda, tas centās steidzīgi iepirkt. Ziemāji ielejās zem sniega bojājās. Dziļā sniega dēļ upes tuvumā bija gaidāmas plūdu briesmas. Tomēr tik lieli plūdi vairs neatkārtojās.

SATIKSME

Vilcieni bija vienīgais satiksmes līdzeklis ar Rīgu un apgabala centru – Daugavpili. Starp Rīgu un Zilupi kursēja viens vilciens un ceļu veica 6,5 – 7 stundās, kurš no Rēzekne-2 pārveda pasažierus uz Rēzekni-1 un atpakaļ 30–40 min. Otrs – Krustpils–Zilupe bija preču-pasažieru vilciens un ceļu veica 7 st. 20 min., tas Ludzas stacijā stāvēja pusstundu, Rēzeknē 50 min. kursēja starp abām stacijām. No Daugavpils līdz Jaunlatgalei (Abrenei, Pitaiļai) kursēja divi vilcieni.

No Ludzas (arī Istalsnas) Ciblas pagasta iedzīvotāji biežāk brauca uz Rīgu un Daugavpili, piemēram, apgabaltiesu. Abos gadījumos no Ludzas bija jāizbrauc ar Rīgas vilcienu pulksten vienos un 19 min. naktī, un septiņos no rīta braucējs bija Rīgā. Uz Daugavpili vajadzēja pārsēsties Rēzeknē, kur 2,5 st. bija jāuzgaida vilciens uz Daugavpili, kur ieradās septiņos no rīta. Atpakaļceļā no Daugavpils braucējs varēja doties septiņos vakarā, deviņos bija Rēzeknē, pēc pusstundas ar minēto preču-pasažieru vilcienu (Krustpils–Zilupe) doties uz Ludzu, kur iebrauca pusvienpadsmitos vakarā (naktī), bet Istalsnā pēc pusnakts, jo šis vilciens Ludzā stāvēja 27 min. No Rīgas arī brauca naktī, no pusdivpadsmitiem līdz pussešiem rītā. Visi vilcieni Rēzeknē veica rokādi starp abām stacijām un atviegloja pārsēšanos.

1934. gada jūnijā starp Rēzekni un Zilupi vienreiz dienā sāka braucienus »sliēžu autobuss« (dzelzceļa autobuss): pievakarē no Rēzeknes, rīta agurumā uz Rēzekni, pusotru stundu ceļā. Vilcienu pietura Pumpuri tika pārdēvēta par Istalsnu, Sarkaņi – par Cirmu, bet novembrī jauna pietura – Briģi.

1933. gada oktobrī radās ideja par Translatgales šaursliežu dzelzceļu Sita (Balvi)–Bērzpils–Rēzekne I–Kaunata–Bukmuiža (Ezernieki)–Dagda–Krāslava. Jau 1927. gadā uzbūvēja 22 km garo Sitas–Rugāju posmu, 1930. gadā pagarināja līdz Bērzpiliņ (kopā 40 km) un 1934. gadā 48 km garo posmu no Bērzpils līdz Rēzeknei. 22 km no Bērzpils beidzās līdzenums, tad 6 km pacēlums par 45 metriem, ierakums kalnā – 11 m, līkloči starp kalniem un pēdējie 10 km pa platsliežu dzelzceļa uzbūrumu. Kopā 88 km. Kursēja divi vilcieni, ceļu veicot apmēram 6 stundās. Šo dzelzceļa līniju domāja turpināt vēl 80 km līdz Krāslavai. Svarīgi bija uzlabot arī satiksmi ar 18 km attālo Rāznes ezeru. Reizē plānoja arī Rīgas–Ērgļu–Madonas–Lubānas–Kārsavas dzelzceļu, kurš tā arī netika uzbūvēts. Tai pašā laikā būvēja lielceļu Ludza–Dagda–Krāslava un šoseju Ludza–Rēzekne. Rēzeknes nosaukuma vietā ierosināja daudz latviskāku vārdu – Rāzna.

KULTŪRAS DZĪVE

Pēc skolu atvēršanas pagastā ienāca daudz inteligences, un sākās rosība arī kultūras laukā. Laikraksts »Latgolas Vārds« 1922. gadā raksta, ka 7. maijā Eversmuižas pamatskolā – »arī mūsu kaktiņā pēc ilga klusuma«, piedaloties skolotājiem un vietējai inteligencei, tika sarīkots vakars, kas apmeklētājiem atstāja paliekošu iespaidu. Izrādīta komēdija »Guņš grāks« un joks »Es nūmyru«. Daži uz skatuves bija pirmoreiz, bet izdevās apmierinoši. Radās cerība, ka tauta tiks pamodināta uz gaismu, izglītību un mākslu. (LV.–1922, 24.V.) 1921. gada 25. oktobrī nodibināts Jaunatnes savienības pulciņš, kas 1922. gadā pārgāja uz jaundibināto Ludzas latgaleišu kultūrveicināšanas biedrības »Gaisma« Eversmuižas nodaļu, kurā darbojās galvenokārt Eversmuižas skolas skolotāji. Tika rosināti arī citi pagasta skolotāji. Ozupines latviešu pamatskolas skolotājs P. Rakovs, un sevišķi viņa brālis Puncuļu pamatskolas skolotājs V. Rakovs, kurš dzīvoja 2 verstis no Ozupines, iesaistījās kultūras veicināšanas darbā. Biedrība izbrauca izrādīt lugu, vietējiem atbalstītājiem bija jānodrošina telpas un cilvēku sanākšana. V. Rakovs aktīvi iesaistījās tāda izrādes vakara organizēšanā, bet radās daži pārpratumi. Kad vairāki biedrības valdes locekļi aizgāja uz Ozupines muižu apskatīties, ko un kā ierīkot, izrādījās, ka ar muižas īpašnieci telpas vēl nav sarunātas. Vēlāk atkal V. Rakovs ierosināja atcelt izrādi, it kā muižniece būtu pārdomājusi un telpas neatvēl. Bet tas atkal bija pārpratoms, un izrādes vakars tomēr sarīkots 1923. gada 26. maijā. (LV. – 1923, 13. VI.) Pēc dažiem mēnešiem »Latgolas Vērdā« sekoja, šķiet, no Rakovu puses (ar pseidonīmu) pārmetumi Eversmuižas skolai, ka biedrība cenšas iekasēt vairāk naudas, bet tas nav biedrības mērķis. Arī par to, ka referāti vāji sagatavoti, ka provinces publika vēl ir tumša un vajag nedaudz izstāstīt, kas lugā notiek.

Daudzās skolās nevarēja neko izrādīt. Tā Īso Kušneru skola atradās starp kūtīm, šķūņiem u. c. ēkām, kur saule iespīdēja tikai īsu brīdi. Griesti tik zemi, ka tos aizsniegt varēja pat bērni. Logi maziņi, rāmju vairāk nekā stiklu. Bērni zīmuļus un spalvas turēja rokās: ja nokrīt, pustumsā nevar sameklēt, un vēl grīdā ir šķirbas. Bērniem pastāvīgi sāpēja galvas. Ko lai noorganizē šādās telpās?

1924. gada 13. janvārī Eversmuižas pamatskolā »rīkota eglīte« un arī izrāde »Dievs, svētī Latviju«, kora dziedāšana un dejas. Diemžēl daudzi apmeklētāji bija slikti audzināti un trokšņoja. 27. aprīlī atkal lugas izrāde (?), un pirmoreiz uzstājās četrbalsīgs pieaugušo koris. 15. jūnijā Eversmuižas pamatskola sarīkoja skolnieku vakaru, kurā izrādīja R. Blaumaņa ludziņu »Pamāte«. Tomēr daudzi cilvēki vēl nesaprata šos vakarus un gāja tikai uz

Cūblas pag. inteliģence: (no kr.) 1. rindā Salinieka meita, skolotāji Jānis Lapselis, 5. Anna Ulase (Zvirbule) un Pēteris Zvirbulis;
2. rindā pag. sekretārs Jānis Romāncāns, 3. Vladislavs SemuĶs, Salimons Molotanovs, Vera Gudļevska, Bropislavs Sprudzāns.
1920-tie gadi

Pēc teātra izrādes 1930. gada 20. jūlijā: (no kr.) 1. rindā 2. skolas direktors Aleksandrs Valters, 4. skolotājs Jānis Lapselis, Salinieks, Franciska Molotanova (Truksāne), Salimons Molotanovs; 2. rindā 1. Boldāns; 3. rindā 2. Pietrāns, skolotājs Konstantīns Kravalis, ēģēlnieka Sprudzāna māsa un brālis

Eversmuizas teātra kolektīvs pēc izrādes, 1930. gads

»večerinkām«. 29. novembrī atkal kārtējā teātra izrāde (?). Pirmās un otrās pakāpes skolnieki kopā izdeva savu žurnālu »Saule«. (LV. – 1924, 11. XII.) 1924. gadā Rēzeknē notika pirmie Dziesmu svētki, bet 1927. gada 9. jūnijā – Jaunatnes dziesmu svētki.

Šajā, toreiz vēl tumšajā kaktiņā, cilvēki nebija izglītoti. Tolaik teica, ka sliktas tās kāzas vai balles, kurās nesakāvās. Pat laikraksts »Latgolas Vārds« 1922. gada jūlijā rakstīja, ka Kalveišu sādžā kāzās »pie alus« sākās kaušanās: vienu nosita, viņam palika sieva ar bērnu, un otru nāvīgi ievainoja, arestēti tika 11 cilvēki. 1929. gada oktobrī publicēts Žūpības apkarošanas likums.

1924. gada 28. decembrī Kušneru pamatskolā bērniem tika sarīkota eglīte. Bērni kopīgi nodziedāja vairākas dziesmas, un daži skolnieki deklamēja. Arī tas mazumiņš bērnos radīja drosmi un prieku. 1925. gada avīzes rakstīja, ka maija beigās Eversmuižā un līdz Krievijas robežai bija ieradies Lielbritānijas sūtnis un ASV sūtņa padomnieks. 1925. gada augustā, pēc liela pārtraukuma, Eversmuižā X kungs sarīkoja kino izrādi, ļoti skaidras bildes un nopietna programma. Sevišķi pamācoša bija drāma »Alkohola upuris«, arī smieklu joks »Makss tika citā stāvā« – kā dzeršana rada nepatīkšanas. Ceļojošais kino arī turpmāk solīja nopietnas izrādes. 26. augustā skolu jaunatne sarīkoja jaunu teātra izrādi – komēdiju »Aizdzerības« un tēlojumu »Darbs un dziesma«, kā arī deklamācijas. LKVB valdi avīzē kāds »Tyvōkais« kritizēja par »pēdējā laika pagurumu«.

1926. gada 7. februārī pirmā teātra izrāde (?) sarīkota arī Istalsnas 4-klasīgajā pamatskolā, un 25. jūnijā pirmo vakaru rīkoja jaundibinātā Istalsnas izglītības biedrība ar 3 cēlienu komēdiju »Dzīvie miroņi«. 12. maijā Ludzas pilskalnā notika skolotāju arodbiedrības organizētie dziesmu svētki, piedalījās 500 dziedātāju.

1927. gada 15. maijā Eversmuižā no visām pusēm sanāca skolu jaunieši uz bērnu svētkiem. Viņus sagaidīja baznīcas zvani. Sekoja dievkalpojums un svinīgs gājiens skolotāja Andreja Boldāna vadībā, ar pūtēju orķestri, sākot no vingrošanas laukuma pa »lielo Eversmuižas alejas riņķi«. Laika apstākļu dēļ koncerts nenotika brīvā dabā, bet nepiemērotās telpās. Harmonija pavadībā uzstājās vingrotāji. Bija arī skolnieku darbu izstāde. Rotaļas orķestra pavadījumā turpinājās līdz pusnaktij.

Arī robežsargi kopa kultūras druvu un 25. septembrī Kušneru ciemā sarīkoja teātra izrādi ar divām lugām (latgaliešu un krievu valodā).

1929. gadā radās kristīga problēma – sarīkojumi sākās pēc darba sestdienas vakarā un ilga līdz vismaz trijiem svētdienas rītā – un uz baznīcu jaunieši gāja negulējuši vai vispār negāja. Citu problēmu radīja valsts robeža. Seimaņos Boņa mājā rīkoja visas izrādes un balles. Daudzas sādžas atradās

2 km pierobežas zonā, kura vietām bija 5 km plata. Nakts kustība šeit bija aizliegta un uz izrikojumiem caurlaides nedeļa. Aizpūres jauniešiem uz sarīkojumu bija jāierodas pirms tumsas un jāpaliek zālē visu nakti, ziemā līdz pat astoņiem rītā. Tādos apstākļos liela daļa cilvēku palika bez sabiedriskās dzīves, jo dienā zemniekam nav vaļas.

1930. gada 19. janvārī pēc P. Kanaviņa un skolotāja N. Nikuļina lekcijām par saimniekošanas lietām rādīja »miglu bildes«, un skolēni izrādīja R. Blaumaņa lugu »Zagli«, kurā Ješkas lomu labi tēloja Reinicāns.

Radās intrigas, 1930. gadā arī Ozupines skolā. Avīzē apvainots skolotājs V. A., kurš dibinājis LKV biedrības Ozupines nodaļu. Citā avīzē skolnieku vecāki gribēja uzteikt skolas pārzinim P. R., kurš sagrābis sabiedrisko darbu, rīko »večerinkas«, pats tajās ierodas iedzēris, nesatiek ar skolotājiem.

Pie kultūras dzīves apstākļiem jāpiemin arī 1929. gadā publicētais žūpības apkaršanas likums, kas skāra visu Latgali un Ciblas pagastā aizliedza mājas alus brūvēšanu bez atļaujas šādās vietās: Zaļkalnu mājas (Kubulova), Felicianovas un Istalsnas muižas jaunsaimniecībās ar muižas neatsavināto daļu un amatnieku gabaliem.

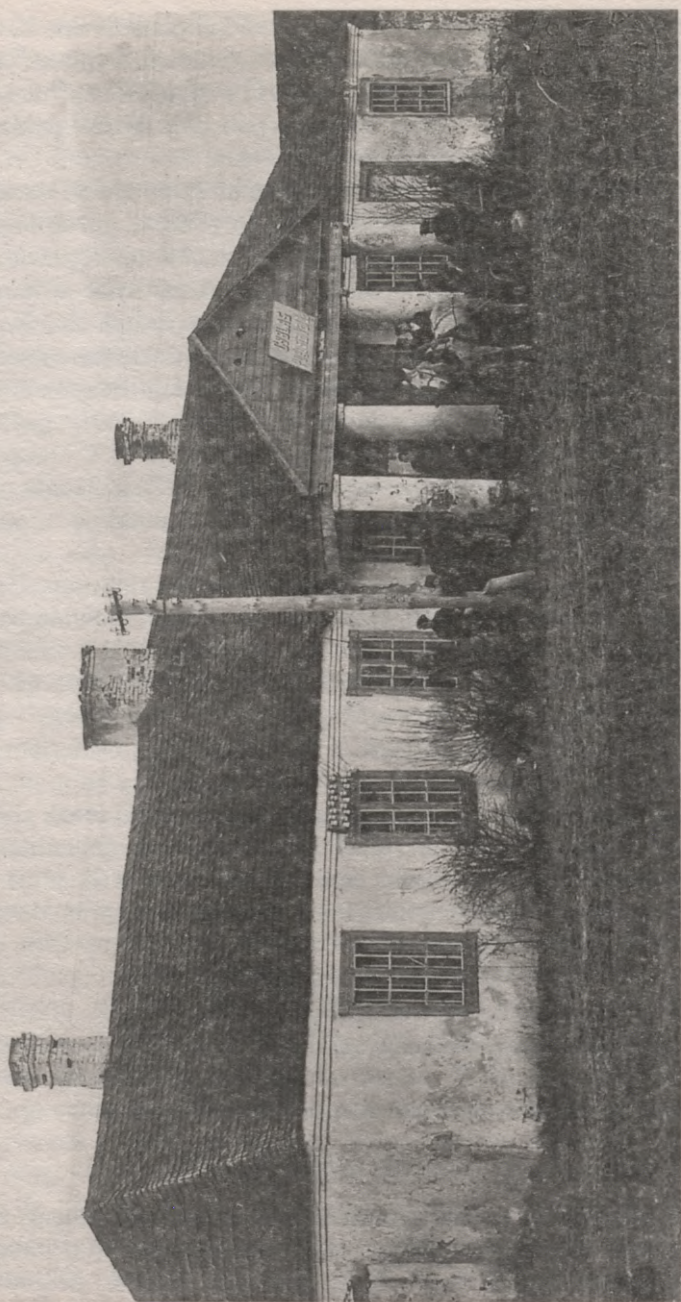
1935. gada »Katōļu Dzeive« par Eversmuižu rakstīja: »Plūdi un dubļi pārgāja, lai tāpat iznīkst draudzē moralisko plūdu un dubļu posts. Degvīna un alus pārmērīga lietošana ir tie visbriesmīgākie plūdi... Sievietes sāk sekot pilsētnieču modei. Savādi izskatās dažas pieaugušas meitas ar jaunmodīgām nošļukušām zeķēm. Maziem bērniem tas piestāv – pieaugušiem gan nav skaisti. Valodas ziņā te ir dažas savādības, tā vārdam tiek pielikta nevajadzīgā galotne »ja«, piemēram, *dzidļa, siļa* u. c.«

Sabiedriskā dzīve bija ne tikai teātru un koncertu jomā. 1928. gada 18. maijā Eversmuižas draudzē dibināta Latvijas katoļu jaunatnes biedrība.

Eversmuižas Pienšaimnieku sabiedrība 1930. gada 20. jūlijā svinēja koppienotavas atklāšanu. Pienotava kopā ar divām krejotavām dienā pārstrādāja 1000 litru piena. Tagad saimniekiem bija pamats zem kājām, bet vajadzēja sākt apgūt zināšanas. Skaistas runas, daudz apsveikumu, parkā zem sirmiem ozoliem kopmielasts. Paši zemnieki teica: »Šie mūri, kas apkārt parkam, un varenie ozoli ir mūsu tēvu tēvu celti un stādīti. Tagad tie pieredz tos laikus, kad šo cēlāju pēcnācēji, kā uzvarētāji, brīvi pulcējas pie viņiem, lai paši spriestu sev mērķus un laužtu ceļu uz saulaināku nākotni.«

PAGASTA VALDE

Par pagasta valdes un priekšsēdētāju sastāvu (uzvārdiem) ziņas ir fragmentāras. 1926. gada jūnijā valde atklājusi Ls 700 zaudējumu: no Eversmuižas skolai par vienu kubikasī mazāk piegādāto malku.

Vecais Ciblas pagasta nams

Pagasta valde 1920-to gadu I pusē: (no kreisās) 1. rindā sekretāra palīgs Jānis Romancāns, Čīžiks, sekretārs Jānis Truksšāns, pagasta vecākais Katkevičs, Pēteris Terēška (no Volajiem); 2. rindā Bronislavs Sprudzāns (no Degeriem), Vladislavs Semučs, apkopējs Lāurs Truksšāns

Pagasta padomes un kancelejas darbinieki 1931. gadā: (no kr.) 1. rindā 2. Salimons Molotjanovs, sekretārs Jānis Romancāns, skolotājs Salinieks, 6. pagasta vecākais Pēteris Terēška, Pēteris Calmāns; 2. rindā 1. Katkevičs

Pie vecā pagasta nama, 1930-to gadu I puse: (no kr.) 1. rindā 2. Salinieks, 4. Viškers, Semučs, Čūžks, Jāzeps Pudars; 2. rindā 3. Antons Romancāns, 6. Pēteris Tereska, 8. Pēteris Calmans; 3. rindā 2. no staba Alberts Abramāns, 4. Jānis Truksāns, Jānis Romancāns, aiz viņa Bārtulāns

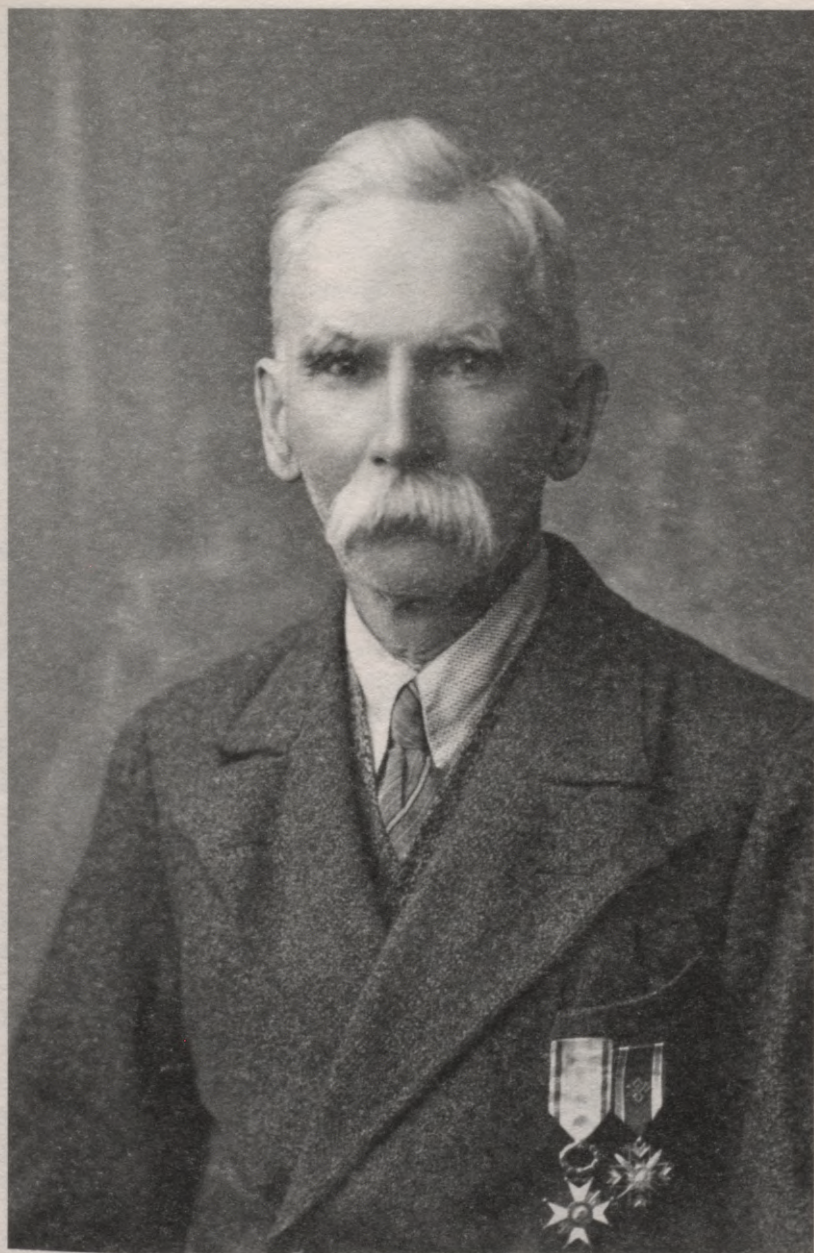
Ciblas pagasta valde: (no kr.) 1. rindā Riučs, pagasta vecākais Pēteris Calmāns (no Seimaniem), sekretārs Jānis Romancāns, Vladislavs Semuēš; 2. rindā Miklucāns, Leščinskis, Gajma Gudļevska, Salimons Bārtulāns

Pagasta valde 1938. gada rudenī: (no kr.) 1. rindā Riučs, sekretārs Jānis Romancāns, pagasta vecākais Jāzepts Pudars, Čīžiks (Ozupine), 6. Ludvigs Anaškins; 2. rindā Vladislavs Semučs (Voloj), Salinieks, Salimons Bārtulāns (Degteri); logā Jānis Romancāns (dēls)
ar auklīti

Pagasta varas vīri 1938. gada novembrī: (no kr.) 1. rindā skolas direktors Aleksandrs Valters, Riučs, sekretārs Jānis Romancāns, pag. vecākais Jāzepts Pudars, Čižīks, Miklučāns; 2. rindā Jānis Trukšāns, Salimons Kapustāns (no Kozlovskiem), Salinieks; 3. rindā Ludvīgs Anaškins (Kušnerī), 6. Salimons Bārtulāns, Vladislavs Semučs, Salinieks Miklučāns

Ilggadējais Ciblas pagasta sekretārs Jānis Trukšāns

Pagasta sekretārs Jānis Romancāns, 1938. gads

Priekšsēdētājs Katkevičs atlaists no darba. 1931. gadā pagasta vecākais bija Pēteris Tereška. 1935. gadā pagasta vecākais bija Jezups Pudars no Strazdu viensētas, pagasta padomes priekšsēdētājs Vladislavs Salinieks dzīvoja Bārtuļu pamatskolā, pagasta tiesas priekšsēdētājs – Pēteris Calmāns no Seimaņiem. 1938. gadā pagasta vecākais – Jezups Pudars, tad Pēteris Calmāns (gads nav zināms).

Priekšsēdētāji un vecākie mainījās bieži, bet visu brīvvalsts laiku stabili bija divi rakstveži: Jānis Trukšāns – līdz 1929. gada maijam – un Jānis Romancāns – līdz 1940. gada sākumam.

Jānis Trukšāns no Kupcikiem, saukts par »Martinoviču«, arī »pisaru«, bija ilggadējs Eversmuižas (vēlāk Ciblas) pagasta sekretārs: no 1885. gada līdz 1929. gada maijam, gandrīz 45 gadus. Viņam bija divi apbalvojumi. Precējies ar Annu Žuromsku. 1929. gada 8. maijā Ciblas sabiedrība, bija ieradies arī apriņķa valdes loceklis Jezups Soikāns, godināja sirmo Jāni Trukšānu, aizejot no darbveža amata.

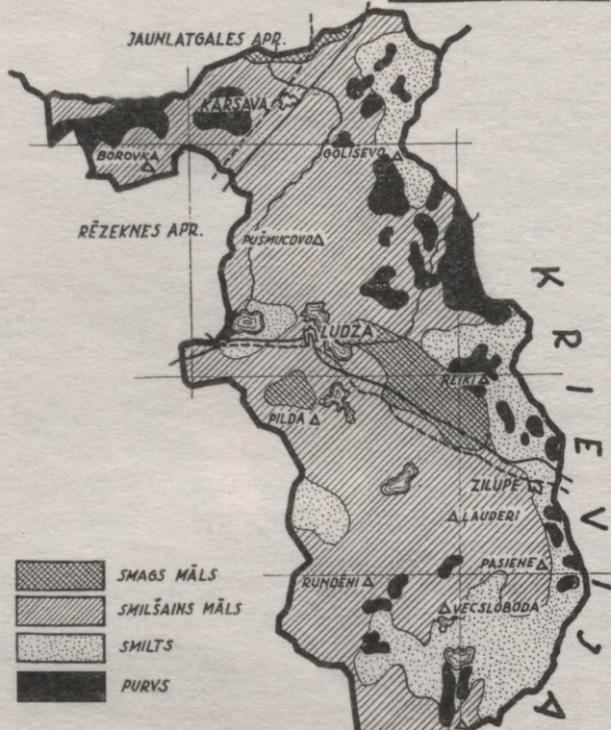
Jānis Romancāns (1890–1940), ilggadējs pagasta valdes sekretārs, dzimis Babravas sādžā. 1906.–1910. gadā mācījies Ludzas četrgadīgajā pilsētas skolā, tad Rīgā telegrāfistu kursos, pēc kuru beigšanas strādājis par telegrāfistu Pļaviņās, arī Pirmā pasaules kara laikā. 1914. gadā par mobilizācijas veikšanu apbalvots ar »svetlo bronzovaja medaļ«. Tad evakuēts uz Sibīriju, atgriezies 1922. gada jūlijā. Pēc karantīnas nometnes uzreiz – 1. augustā – sācis strādāt par sekretāru Jāņa Trukšāna palīgu un no 1929. gada maija par sekretāru (ar 11. kategorijas algu Ls 210). 1924.–1933. gadā bija arī Ciblas pasta pārzinis. Precējies ar Māru no Kupcikiem, dēls Jānis.

Jānis Romancāns laikam ir viens no Ciblas vārda iniciatoriem, kad 1925. gadā visā Latvijā mainīja daudzu pagastu nosaukumus, likvidējot vārdu »muiža« (Eversmuiža). Jānis Romancāns ik dienas ar velosipēdu braucis pāri Ciblas kalnam uz tēva mājām Babravā. Ciblas kalna toponīmu izvēlējās, jo no Ciblas viss pagasts redzams (latgalieši tā arī teica: »Nu Cyblas vyss pogosts radzams«). Bez tam arheoloģijā tas bija pazīstams kā plašākais uzkalniņu kapulauks.

Pagasta valde 1936. gada augustā pārcelta uz bijušās pamatskolas ēku. Lai apmeklētāji nedrūzmētos ap galdiem, viena gara telpa ar starpsieni pārdalīta, un apmeklētāji varēja griezties pie attiecīgā lodziņa. Uzgaidāmajās telpās paredzēja ierīkot lasītavu. Vecās telpas izmantoja pasts un policijas kanceleja.

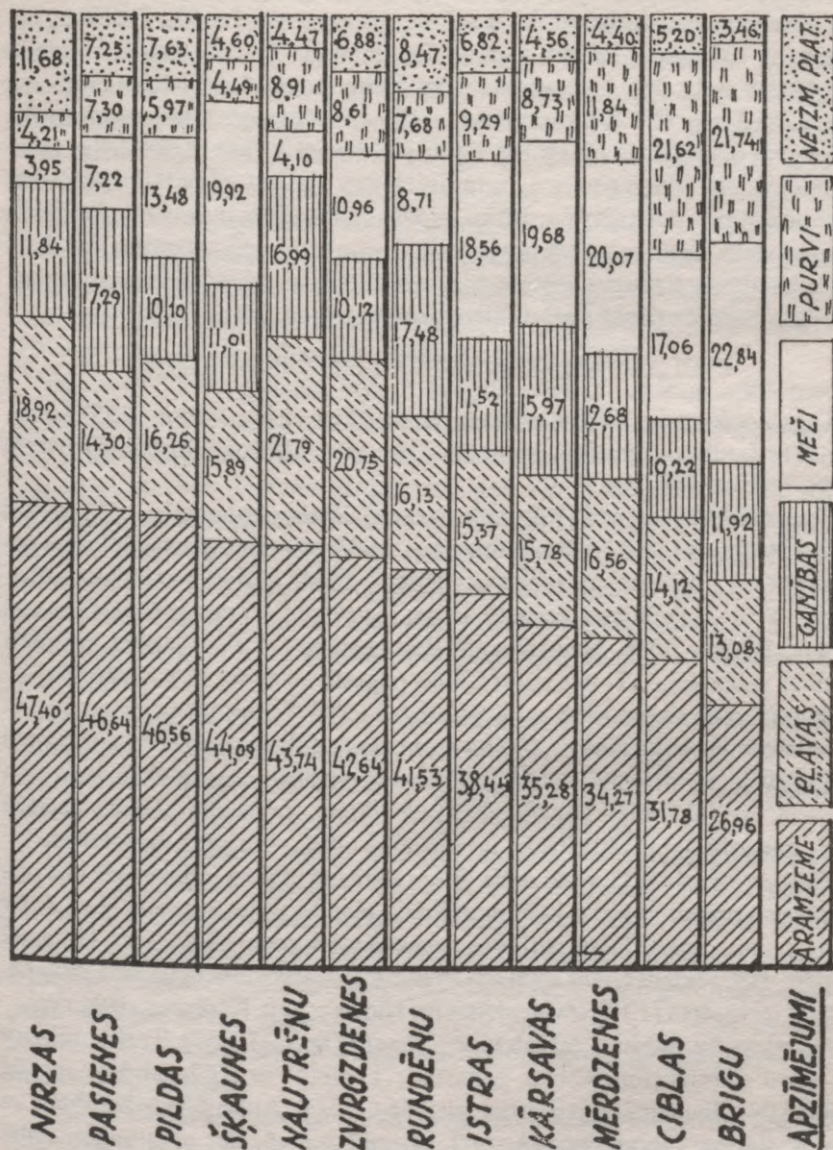
Pagasta tiesa bija noslogota ar Daugavpils apgabaltiesas civilnodaļas izpildrakstu piedziņu no Valsts Zemes bankas parādniekiem. Zemnieki neņemaksāja termiņmaksājumus, un pagasta tiesai bija jāapraksta parādnie-

ZEMES RAKSTUROJUMS LUDZAS APR.

Zemes raksturojums Ludzas apriņķī, 1937. gads

Zemes kultūrveidi Ludzas apriņķī (%)

Zemes kultūrveidi Ludzas apriņķa pagastos

ku kustamā manta, jānodod glabāšanā kādam un jāpārdod ūtrupē. Parādi bankai bija nelieli: 1937. gadā bija 11 izpildraksti par Ls 11 – 83. Aprakstītas tika šādas mantas: rudzu garkūļu salmi (100 gab. par Ls 20); linsēklas, nekultas (ap 130 kg par Ls 26); nemalti lini (80 kūļi – Ls 20), sivēni, 3 nedēļas veci (4 gab. – Ls 28); kalēja lakta – ap 50 kg, novērtēta Ls 20; kājminamā šujmašīna *Singer* (Ls 30), kamanas (Ls 25), ar drēbi segts aitādas kažoks (Ls 20); jauna dzīvojamās mājas trīs sienu piebūve (Ls 114). Aprakstītās mantas nodeva glabāšanā gan tuviem radniekiem, gan pašam parādniekam, bet minētie sivēni – pat kaimiņu, Josku, sādžā; glabātājiem manta bija jānogādā ūtrupes vietā. Bieži rakstītnepratēju vietā parakstījās pieaicinātie. Var droši teikt, ka tiesas lēmumu izpilde bija dārgāka par iekasētajiem parādiem. Kopējais pagasta tiesas dažādu lietu skaits sasniedza 213 (1937).

CIBLAS PAGASTA VIETA LUDZAS APRIŅĶĪ

Tagad aplūkosim Ciblas pagasta vietu starp 12 pagastiem 1937. gadā. (Latvijas Lauksaimniecības kameras izdevums: Ludzas apriņķis. Dzīve un darbs. – Rīga, 1937.)

Zemes kultūrveidi (pēc 1929. gada datiem). Zemes kopplatība – 172 kv. km jeb 8,7 % apriņķa teritorijas. Aramzemes un dārzu zemes īpatsvars Ciblas pagastā – 32% – bija otrs mazākais pēc Briģu pagasta (27%), bet lielākais īpatsvars – 47% – bija Nirzas pagastā. Pļavu īpatsvars tieši tāpat: Ciblas pagastā – 14%, Briģu – 13%, Nautrēnu un Zvirgzdenes – 21%. Ganību un mežu platības vidēji lielas. Toties purvi Ciblas pagastā aizņēma 22% teritorijas.

Saimniecību skaits 1935. gadā bija 1312 jeb 7 % apriņķī.

Iedzīvotāju skaita ziņā uz 100 ha aramzemes Ciblas pagasts bija otrā vietā ar 83 cilvēkiem, pirmajā vietā bija Kārsavas pagasts – 101, pēdējā vietā Nirzas – 74. Apriņķī vidēji bija 88 cilvēki uz 100 ha aramzemes. Ciblas pagastā 1935. gadā dzīvoja 6740 cilvēki, no kuriem – 48% vīrieši, 52 % sievietes.

Mājlopu skaits (1935. gada dati). Zirgu skaits uz 100 ha aramzemes bija otrs mazākais apriņķī, jo par 0,12% mazāk bija tikai Šķaunes pagastā, bet tas nav vērtā ņemams cipars. Tiesa gan, visos pagastos stāvoklis bija līdzīgs: no 19 līdz 22 zirgiem. Bet, rēķinot zirgus uz vienu saimniecību, atšķirības nelielas: Ciblas pagastam trešā vieta (1,18), Zvirgzdenes un Nirzas – 1,19, Kārsavas – 0,96 zirgi.

Govslopi uz 100 ha – 60 jeb vidējā līmenī (apriņķī – 59). Toties, rēķinot uz vienu saimniecību, Ciblas pagasts ir 1. vietā ar 3,67 galvām, apriņķī vidēji 3,04. Slaucamās govys attiecīgi: 2,56 un 2,08. Aitkopībā galvu skaits uz zemes platību Ciblas pagastā – 62, apriņķī – 66,5, bet uz 1 saimniecību tomēr 4. vieta. Cūkkopībā stāvoklis līdzīgs: Ciblas – 33 galvas, apriņķī – 36, uz 1 saimniecību – 2,04 un 1,88 galvas.

Putnkopībā Ciblas pagasts vispār netiek minēts.

Zirgaudzēšanā priekšgalā minēts Nirzas, Ciblas, Pildas un Mērdzenes pagasts. Šķirnes zirgu audzēšana iespējama pat mazā saimniecībā: ar 7–10 ha platību. Ciblas pagasta Mjaišos minētā Ļebeda saimniecība ar 7 ha zemes turēja valsts vaislas ērzeli un pirmās šķiras ķēvi un katru gadu audzēja vienu kumeļu. Par 6 mēnešus vecu kumeļu saņēma Ls 440, un tas bija galvenais ienākums. 1928. gada janvārī zirgu skriešanās sacīkstēs Rēzeknē Juljans (Ļebeds) Ļebedevs no Ciblas pagasta ar ķēvi Maņku 50 zirgu konkurencē ieguva trešo godalgu (no deviņām). 1930. gadā Ludzā 12 ērzeļu izsolē viens rikšotājs no Ciblas pagasta pārdots par Ls 1500, otrs no Viļāniem – par Ls 1000. Abi ērzeļi atzīti par labākajiem Latgalē. Ciblas pagasta Ozupinē muižnieki Zarembas attīstīja zirgkopību, palicis tikai vietas nosaukums Žerebjatniks. Arī Istalsnas muižā bija Kobilovas sādža.

Biškopībā Ciblas pagasts bija priekšgalā, sevišķi Istalsnas apkārtnē, kur uz pāris kvadrātkilometriem bija līdz 150 saimēm, un biškopji ar ienesumu bija apmierināti. Otrā vietā bija Mērdzenes pagasts. Pārējos pagastos dravas sīkas, dažādu sistēmu stropos un pat vēl klučos. Gar valsts robežu robežsargiem bija kārtīgas dravas, kas bija labs paraugs apkārtējiem zemniekiem. Sākās stropu biškopības attīstība, agrāk bija tikai bluķu biškopība. 1926. gadā pagastā bija 386 saimes, pārziemoja tikai 36 saimes. Visvairāk bišu saimes bija ap Istalsnu. Istalsnas virsmežsargam Grinevičam (Augustam Samsonam) bija 15 saimes. Vēl pieminēti: Rudovičs, Tutins, Tutina jaunkundze.

Jaunas kultūras. 1923. gada janvārī laikraksts »Latgolas Vārds« mudināja audzēt cukurbietes. Cukurfabriku Krustpīlī uzcēla vēlāk.

Linkopībā Ciblas pagastam 4. vieta apriņķī ar 775 ha jeb 10% no aramzemes. Kārsavas un Nautrēnu – 13%, Mērdzenes – 12%.

Meliorācijā zināmas tikai 1935. un 1936. gadā nosusinātās platības – 1 ha un 7 ha. Nautrēnos attiecīgi – 29 un 34 ha. 1937. gadā jau bija izstrādāts projekts Ludzas upes regulēšanai. Meliorācijas projekti finansēti jau 1929. gadā. Ludzas apriņķim 136 km novadgrāvju izrakšanai piešķirti Ls 189650, t. sk. Pildai Ilžas (tagad Isnaudas) upes regulēšanai 3 km garumā, Ciblas pagastā saņēma divas meliorācijas sabiedrības: »Ilža« – Ilžas upes »apskatīšanai«, »Cibla« – divu novadgrāvju atjaunošanai, vienam projektam un viena »noteikšanai«.

Elektrifikācija. Relatīvi visvairāk apdzīvoto vietu ar elektrisko apgaismojumu bija Ciblas pagastā. No 1265 saimniecībām elektrība bija 23 jeb 2%. Otrā vietā apriņķī – Kārsavas pagasts ar 1%. Apriņķī vidēji – 0,33% jeb 54 saimniecības. Salīdzinot Latgales apriņķus, mazāks procents bija tikai

Rēzeknes un Jēkabpils apriņķī. Elektriības ražošanā Felicianova deva 6000 kilovatstundas gadā, salīdzinājumam – Ludzas pilsēta gadā patērēja 127000.

Dzirnavas. Ciblas pagastā darbojās 5 ūdensdzirnavas: Felicianovas (ar palīgmotoru, ar valču krēslu, vilnas apstrādi, gateri, elektroģeneratoru un vienīgās ar bīdeļgaņģi – īpašnieki Mihails un Vasilijs Pleni); Eversmuižas (ar tvaika palīgdzinēju, ar valču krēslu – īpašnieks M. Plens); Kubulovas (ar palīgmotoru, ar valču krēslu, vilnas apstrādi); Franopoles (īpašnieks – Izglītības ministrija); Miltukolna, tagad Čodorānu (ar palīgmotoru, īpašniece – Lūcija Blaževiča). Pirmās dzirnavas bija nodegušas; Ādolfs Blaževičs dabūja kredītu un uzcēla jaunas, bet pats mira. Sieva un vecākais dēls kredīta izmaksu beidza 1940. gadā, bet dzirnavas nacionalizēja un īpašnieci ar 2 dēliem un 3 meitām izsūtīja. 1923. gadā darbojās arī Ozupines »naftas« dzirnavas, īpašnieks Daniels Beroza; Mihailam Plenam piederēja arī Ludzas (Latgales ielā 75) motora dzirnavas ar vilnas apstrādi un elektroģeneratoru. Apriņķī pavisam skaitījās 38 dažādas dzirnavas. Felicianovai līdzīgas bija tikai Zilupes ūdensdzirnavas, ar tādiem pašiem agregātiem. Toties Zvirgzdenes pagasta Pokuminā bija vienīgās vēja dzirnavas. Vairāk dzirnavu (sešas) bija tikai Nautrēnu pagastā. Kaimiņu pagastos bija: Briģu – 1 (Sviļevas), Pildas – 3, Zvirgzdenes – 3, Mērdzenes – 3 (Mežernieku, Mērdzenes, Pūdinovas) dzirnavas.

Ciblas pagastā bija 13 *tirgotavas*. 1929. gadā tika atvērta aptieka, tikai ārsta atkal kādu laiku nebija.

Torgi. 1922. gada septembrī apriņķa valde avīzē izsludināja »torgus« Istarsnas skolas remontam. Personas, kuras gribēja piedalīties »torgos«, iemaksāja drošības naudu – 5% no remontdarbu vērtības. Arī turpmāk tāda konkursa izsludināšana tika plaši praktizēta.

Budžets. 1936./37. gada budžets bija Ls 57000 jeb Ls 8,46 uz vienu iedzīvotāju. Lielākais budžets bija Zvirgzdenes pagastā – Ls 10,59, mazākais Istrā – Ls 6,68, apriņķī vidēji bija Ls 9,57 uz 1 iedzīvotāju. Redzam, ka Ciblas pagasta līdzekļi nedaudz mazāki par vidējo līmeni. Nodokļi Ciblas pagastā bija – 7,82, apriņķī – 7,67 lati, t. i., nodokļi lielāki par vidējo līmeni.

OTRAIS PASAULES KARŠ

1940. GADS¹

Otrais pasaules karš bija sācies 1939. gada 1. septembrī. PSRS un Vācijas līgums (1939) karu uzspieda arī Latvijai: gan kara bāzes, gan bēgļus no Polijas, gan repatriāciju uz Vāciju, gan ostu blokādi un ekonomikas panīkumu, un beidzot arī – Sarkanarmijas ienākšanu.

1940. gada 14. jūnijā pirms pusnakts PSRS Lietuvai iesniedza ultimātu, un nākamajā dienā Sarkanā armija pārgāja robežu, bet Lietuvas prezidents atstāja valsti. Latvijā vēl bija mierīgi, Daugavpili sākās Latgales dziesmu svētki. Bet jau 15. jūnijā uz valsts austrumu robežas notika pirmais nopietnais incidents – ap pulksten trijiem no rīta sākās specdienestu uzbrukums vairākām Abrenes robežsargu bataljona sardzēm Mašlenkos: pirmie trīs kritušie un gūstā aizvesti robežsargi un iedzīvotāji. Robežsargi pa telefonu saņēma pavēli sagatavoties atvairīt uzbrukumu: mīnēt tiltus, lai kavētu, ložmetējus izvietot uz robežas, atstāt kordonus un pārcelties nedaudz tālāk no robežas – uz zināmu viensētu šķūņiem un kūtsaugšām, robežsargu bērnus nogādāt valsts iekšienē. Arī aizsargu ieroči naktī uz 16. jūniju tika pārvesti uz robežu un nakti ierīkotas pozīcijas pie lielceļu robežpārejām. 16. jūnijs bija saulains un silts, bet visos kordonos kūpēja dūmeņi, jo bija saņemta mutiska pavēle dedzināt slepenos dienesta dokumentus: mobilizācijas dokumentus, kartotēkas (aizdomās turamie u. c.), aģentūras lietas (pārskati, kvītis), aizturēto žurnālus ar pirmo pratināšanu ierakstiem. Naktī uz 17. jūniju pienāca mutiska nepretošanās pavēle.

Pirmās Sarkanarmijas daļas Ludzas apriņķī ienāca 1940. gada 17. jūnijā pulksten astoņos no rīta un devās stratēģiskajā – Rīgas – virzienā, bet Mērdzenes pagastā – 18. jūnijā, nomaļajā Šķaunes pagastā – pat 28. jūnijā. 1940. gada 17. jūnijā pa Ludzas–Opočkas traktu (lielceļu) no Slobodincu puses arī Ciblas pagastā ienāca Sarkanarmijas daļas un virzījās uz Ciblu. Pirmie Latvijas teritorijā iejāja kavalēristi sirmos zirgos. Pēc kāda laika sekoja kājnieku kolonna. Aiz tās vieglajā automašīnā brauca virsnieks. Pie Īso Kušneru krustcelēm bija sapulcējies bariņš apkārtējo iedzīvotāju. Pēc tam cauri Ciblai nepārtraukti virzījās kājnieku, jātnieku un beigās bruņumašīnu

vai vieglo tanku kolonnas. Karaspēka vienības gāja ilgi, pusi dienas, un nepastājoties devās uz Ludzu. Ciblā pie vecā pagastnama kolonnas sagaidīja pagasta vecākais Pudars, valde, aizsargi, bija rīkojums par nepretošanos. Pirms tam gar Ludzas upi tika organizēta aizsardzības līnija. Aizsargu vienības sagatavoja pozīcijas, uzstādīja ložmetējus, Tumovā atradās rotas štābs ar rāciju. Īsi pirms 17. jūnija tika saņemta pavēle atiet no aizsardzības līnijas.

Latvijas beidzamajos neatkarības gados Ciblas pagastā pagrīdē darbojās 17 komunisti, kuri jau 18. jūnijā »šūnas« pagrīdes sapulcē nolēma sūtīt vienu komunistu uz Rīgu pēc norādījumiem. Pēc sūtņa atgriešanās 21. jūnijā savā sapulcē nolēma gatavoties veco pagasta darbinieku atlaišanai. Līdz tam pagasta valdei nebija drošu ziņu par komunistu »šūnas« pastāvēšanu, it kā bijusi, un par komunistiem uzskatīja Augustu Samsonu, Viktoru un Leonu Molotanovus, Jāzepu un Vladislavu Trukšānus. No viņu vidus nāca redzamas amatpersonas, un līdz ar biedru skaita samazināšanos nebija vairs vietējās »šūnas«.

Pašvaldību darbības pārņemšana kaimiņu pagastos sākās agrāk: Pildas pagastā – 8. jūlijā, Zvirgzdenes – 11. jūlijā, Kārsavā un Zilupē vēlāk – augusta beigās, bet Ludzā, divainā kārtā, tikai gada beigās. No 1940. gada 31. jūlija aprīļa vecākā amatu pārņēma Florians Ankipāns, bet jau 16. septembrī viņa vietā nāca V. Rubulis, kuru savukārt gada beigās nomainīja A. Samsons.

Pirmais solis jaunajā kārtībā bija policijas palīgdienesta (PD) organizēšana, katrā pagastā apmēram 20 bruņotu grupa (aprīķi 270), kas sākumā praktizējās pie vecajiem policistiem un tad tos nomainīja. Tad PD pārveidoja par tautas miliciju (TM) un ar 1. oktobri par Strādnieku-zemnieku milicijas daļu, pārkārtoja štatus, likvidēja PD, aprīķi palika 122 štata darbinieki, visa milicijas aparāta darbība tika sakoncentrēta Ludzā.

24. jūnijā Ciblā pie skolas noorganizēja mītiņu, kurā aicināja ievēlēt jaunu pagasta vadību. 30. jūnijā partijas sapulcē izvirzīja kandidātus pagasta valdei, revīzijas komisijai un policijas palīgdienestam. 5. jūlijā bez iebildumiem visi kandidāti tika ievēlēti. Par Ciblas pagasta padomes priekšsēdētāju kļuva Augusts Samsons un izpildkomitejas priekšsēdētāju Leons Molotanovs, valdes locekļiem: Apolinārijs Kovalāns, Jānis Beroza un Aleksandrs Donskis. 14. jūlijā sekoja Saeimas vēlēšanas, kur par deputātu ievēlēja Jāzepu Trukšānu. Pašvaldības darbība Ciblā pārņemta 17. jūlijā.

Nedaudz par svarīgākām amatpersonām. Augusts Samsons bija Mālupe pagasta (pie Alūksnes) Luņķu māju saimnieka dēls. Tēva mājas drīz vien izputēja, un Augusts kļuva par kalpa dēlu ar nemainīgu komunistisku pārliecību. Jau 1905. gadā dabūja pērienu. Īsajā 1917. gada nogalē kļuva

par Alūksnes rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju. 1918. gadā vācieši viņu arestēja, bet tūlīt arī atbrīvoja, bet, tā kā Vācijā trūka darbaspēka, tika izmantoti karagūstekņi un politiski neuzticamie. Arī A. Samsonu nosūtīja uz Polijas ogļraktuvēm, no kurienes viņš atgriezās 1918. gada beigās, boļševiku varas laikā, un atkal tika augstā amatā Alūksnē – tikai padomju vara bija neilgi. Citi aktīvistu pēc padomju varas krišanas devās uz Krieviju un tās plašumos un Staļina represijās pazuda, bet A. Samsons devās tepat – uz Ludzas pusi, Ciblas pagastu: un Istalsnas pusē mierīgi dzīvoja ar Matveja Grineviča vārdu. Sākumā bija kurpnieks, tad mežsargs un pat virsmežsargs. Visu laiku darbojās komunistu pagrīdē. Savā mājā un pirtiņā slēpa robežas pārgājējus. 1929. gadā Ludzā uz ielas nejauši satika kādu mālupeiti, kurš viņu pazina. A. Samsonu arestēja, bet nelegālo darbību nevarēja pierādīt, tāpēc sodīja ar Ls 40 par dzīvošanu ar svešu vārdu. Mežsarga amatu tomēr atņēma, bet zeme palika, un viņš kļuva par bitenieku. Ulmaņa laikā saņēma pat godalgu par bišu labu kopšanu. Citu latviešu komunistu liktenis Krievijā viņu neskāra. 1940. gadā uz neilgu laiku atgriezās Māilupes pagastā, kur atkal organizēja padomju varu. Līdz kara sākumam A. Samsons tika iecelts par policijas 1. iecirkņa priekšnieku, tad no 1940. gada 1. decembra bija Ludzas apriņķa izpildkomitejas priekšsēdētājs.

Jāzeps Trukšāns (1910–?), latvietis, dzimis Bārtuļu sādžā, ieguvis vidējo izglītību, LKP no 1932. gada. 1940. gada 29. jūnijā iecelts par Valsts Drošības pārvaldes Rēzeknes apriņķa priekšnieku, pēc kara bija Rīgas pilnietas milicijas priekšnieks.

Leons Molotans (1911–1942), latvietis, dzimis Kaļvu sādžā, mācījies divus gadus lauksaimniecības skolā, LKP no 1939. gada, 1934. – 1939. gadā izcietis sodu par komunistisko darbību, kara sākumā evakuējies un kritis frontē.

Viktors Molotans (1914–1942), Leona brālis, beidzis 5 klases, LKP kandidāts no 1932. gada, 1939. gadā uz īsu laiku arestēts par komunistisko darbību, kādu laiku bija milicis, tad iecelts par Ludzas apriņķa prokuroru, kritis frontē.

Prokurora V. Molotanova otrais palīgs Boļeslavs Rudusāns arī bija no Ciblas pagasta. Par Ludzas 2. iecirkņa tautas tiesnesi iecēla Jāni Karpovicu, dzimis 1917. gadā Zambaros, beidzis Ludzas komercskolu, pēc tam pāris mēnešus bijis rezerves skolotājs, tad bez iepriekšējas sagatavošanas iecelts par tiesnesi. Jāpiezīmē, ka visas personas bija bez juridiskās izglītības, pat ar pamatskolas izglītību, bet izvirzītas pēc partejiskās piederības.

Tiesu piesēdētāji Ciblas pagastā bija 11, no kuriem viens bija analfabēts. Astoņi aizgāja armijai līdzī, vienu vācu laikā apcietināja.

Skolu lietas aprīņķī pārzināja speciālisti. Par Skolu valdes priekšsēdētāju un tautskolu inspektoru pirmajos mēnešos bija izraudzīts lojāls darbinieks – Florians Ankipāns, bijušais skolotājs, brīvvalsts aprīņķa valdes loceklis, Saeimas deputāts. Viņam bija pārmetumi no partijas vadības, bija jāpieņem darbā skolotāji bez vispārējās un pedagoģiskās izglītības, beidzot bija jāiesniedz atlūgums. Ar 1. janvāri Skolu valdī pārdēvēja par Tautas izglītības nodaļu, kuru vadīja L. Vaiders, bet F. Ankipāns palika par iecirkņa inspektoru. Izglītību sāka kontrolēt sabiedriski politiskās audzināšanas inspektors Vilis Samsons, visvarenā Augusta Samsona brāļadēls, kurš gan bija beidzis Rēzeknes Skolotāju institūtu, bet bez prakses, un viņam bija tikai 20 gadi.

Ciblas pagastā tika nacionalizētas 3 dzirnavas (Mihailam Plenam, Albertam Liņavskim un Blaževičiem), 2 koloniālpreču tirgotavas (Jurim Putānam un Naumam Žmudzem) un aptieka (Damje). M. Plens sākumā palika dzirnavās, bet vēlāk tika izraidīts. Pārējie bijušie dzirnavu īpašnieki palika līdz izvešanai. Arī Damje palika par aptiekas pārvaldnieku. 26 zemiņu saimniecībām ar platību virs 30 ha samazināta zemes platība, kur ierīkoja 10 ha jaunsaimniecības vai sadalīja piegriezumos.

Sākās represijas. Pirms 14. jūnija izvešanas tika apcietināti 4 pagasta iedzīvotāji: Edmunds un Leopolds Liņavski, Broņislavs Sprudzāns, Aleksandrs Klešņiks. Bet 14. jūnija naktī un vēlāk aizvests vēl 41 cilvēks, no kuriem lielākās ģimenes bija: Pāvela Čerpaka (7), Lidijas Blaževičas (6), Vladislava Sloskāna (5), Aleksandra Valtera (4). Apcietināti un aizvesti 36 aprīņķa skolotāji, tai skaitā trīs no Ciblas pagasta: Ezersalas palīgskolas skolotājs Aleksandrs Valters, Istalsnas 6-gadīgās pamatskolas pārzinis Juljans Rudzišs un skolotāja Eleonora Rudziša.

Dienu pirms Sarkanarmijas atkāpšanās (3. jūlijā) Ciblas pagastā tika nošauti trīs iedzīvotāji: Antons Strupulis, 26 gadi – muižnieka Plena gada dēls, kurš bija vērpējs Felicianovas dzirnavās; Vaclavs Kruvids-Mickevičs, polis, 47 gadi – Felicianovas dzirnavu strādnieks, un mūķene (arī Eversmuižas dienestniece) Veronika Valtere, 56 gadi, no Zeltiņiem. Viņi atrasti mežā starp Verumiem un Rečņiem, 20 km attālumā. Tā laikam bija kaimiņu atriebība par to, ka abiem neprecētajiem puisiem bija lielāka piekrišana, bet mūķene («manaška») laikam tāpēc, ka ticis meklēts prāvests K. Buto, kurš bija paslēpies. Nošautos apbedīja 11. jūlijā Eversmuižas kapos.

Zudušajiem vēl jāpieskaita pēdējos brīvvalsts gados nelegāli uz PSRS robežu pārgājušie pagasta iedzīvotāji. Valstu robeža, sevišķi no PSRS puses, bija slēgta ar t. s. dzelzs priekškaru, un sazināšanās pārtraukta. Pirms Pirmā pasaules kara Aizpūrē (Zabolotjē) dzīvojošiem pareizticīgiem bija radniecības saites ar Sineozerskas sādžu iedzīvotājiem. Pēc robežas sakār-

tošanas sazināšanās pārtrūka. Par dzīvi PSRS uzzināja no baumām, radioaparāti bija retums – un tie solīja gandrīz vai paradīzi. Pēdējos brīvvalsts gados arī Latvijas prese vairs nerakstīja par represijām, un sevišķi par latviešu arestiem. Attieksme pret latviešiem bija kļuvusi naidīga, par ko neviens Ciblas pagastā nezināja. Trīsdesmito gadu beigās nelegāli, bez dokumentiem, robežu pārgāja pieci pagasta iedzīvotāji, visi latvieši: Jezups Dudarovs (Garšāni), Modests Kuzmins (Kozusola), Klimans Molotans (Kaļvi), Alberts Maklakovs (Aizpūre) un Jūlijs Romancāns (Babrava). Trīs no viņiem pazuda bez pēdām, tai skaitā minēto komunistu Leona un Viktora Molotanu brālis Klimans, kuram 1940. gadā it kā vajadzēja atgriezties. Tikai Alberts Maklakovs drīz atgriezās, jo ģimene rūpējās par viņa izdošanu Latvijai. Viņš, pēc robežas nelegālas pāriešanas – bez dokumentiem, aizturēts un aizvests uz komandantūru Tatarinovas ciemā, atņemtas mantas un pratināts. Ziemeļu nometnēs bija izdzīvojis un pēc kara atgriezās, kaut uz kruķiem, Jūlijs Romancāns no Babravas. Nezināšana maksāja veselības un dzīvības cenu.

Sarkanarmijai līdzī deviņās 26 aprīļa skolotāji, t. sk. Skinču pamatskolas skolotājs V. Petrovskis. Pavisam no Ciblas pagasta uz PSRS devušās 398 personas (ieskaitot bērnus).

KARA SĀKUMS

Vācu armijas uzbrukuma galvenais virziens bija Rēzekne–Kārsava–Pleskava. Kārsavā vācu daļas ienāca 1941. gada 3. jūlijā, Mērdzenē – naktī no 4. uz 5. jūliju, arī Ludzā – 4. jūlijā pulksten 23, pēc nelielas Sarkanarmijas tanku grupas pretestības Cirmas ezera rajonā. Vairākas dienas pirms Sarkanarmijas daļām uz Krieviju devās 2930 Ludzas aprīļa iedzīvotāji.

Kara sākumā karadarbība neskāra nomaļo Ciblas stūri. Tikai pa lielo satiksmes ceļu Ludza–Zilupe un mazāko Ludza–Cibla–Peiteļa ezers–Opočka atkāpjošās armijas daļas tika apšaudītas. Seimaņu kalnā bija sašauti trīs tanki (laikam T–26). Vācieši ar motocikliem un vienu prettanku lielgabalu bija izrāvušies un atradās starp divām armijas kolonnām. Lielgabalu novietoja un nomaskēja kādā šķūnī lielceļa malā uz Seimaņu kalna. Kad pret kalnu tuvojās tanku kolonna, šķūņa vārtus atvēra, sašāva pirmo tanku, tad vēl divus, un pārējos tankus ekipāžas panikā atstāja uz ceļa. Turpat palika arī daudz kravas mašīnu ar mantām, kuras noderēja vietējiem iedzīvotājiem. Tā, šķiet, bija vienīgā nopietnā kauja pagastā.

Sarkanarmijai atkāpjoties, vācieši sabombardēja robežas pārejas pie Peiteļa ezera un Goliševā (tiltu). Pārejas bija aizsprostotas ar degošām un sprāgstošām mašīnām. No Peiteļa pārejas liela armijas kolonna, pirms

minētās kaujas, ar dažiem tankiem priekšgalā devās gar robežu uz ziemeļiem. Arī uz Goliševu nevarēja doties, bet citu robežas pāreju šeit nebija. Tāpēc Verumos kolonna nogriezās strupceļā uz Brukušu pļavām, kuras atrodas pie valsts robežas. Ceļš izbeidzās pie dziļās robežupītes Peiteļneicas, kur nav tilta un tālāk nav arī ceļa. Pāris tanku nogriezās no meža ceļa un devās taisni pāri purvam uz robežu, bet pēc pāris simts metriem iestīga. Pārējie tanki palika uz ceļa. Atkāpšanās steigā visa kolonna pameta mašīnas un kājām aizgāja uz Krieviju. Armijas kolonna bija apmēram 20 km garumā, no Goliševas līdz Bārtuļiem un no Verumiem līdz Brukušiem. Dažas mašīnas tika aizdedzinātas. Verumos degoša munīcijas mašīna stāvēja blakus Juļas Valteres dzīvojamai mājai. Aizdegās ēkas, munīcija sprāga nepārtraukti, dzēst nevarēja. Bez tam visi iedzīvotāji, ar lopiem un labākām mantām, slēpās mežos un izgāja tikai pēc karavīru aiziešanas.

Vācieši Ponizovē ienāca tikai pēc vairākām dienām. Līdz tam iedzīvotāji savāca ļoti daudz pārtikas un apģērba, arī daudz ieroču. Izjauca un noraka pat dažas automašīnas. Vācieši gan daļu mantas vēlāk atņēma. Munīciju zemnieki izmantoja gan zivju apdullināšanai, gan šaudīšanai. Garšānos bija lielāki munīcijas krājumi, ložmetēju lodes lidoja pāri Verumiem. Policija atņēma atrastos ieročus, bet, tikko aizbrauca, uzreiz tika izvilkti citi, un šaušana turpinājās.

Ciblā ienāca un ilgāku laiku atpūtās vācu tanku daļa. Pēc tam skolas telpas aizņēma robežsargu štābs. Skola 1. septembrī mācības gan atsāka, bet visu kara laiku mainīja telpas dažādās vietās.

ROBEŽSARDZE

Ciblas pagasta teritorijā robeža bija apmēram 14 kilometrus gara, ar četriem pirmskara laika kordoniem, no kuriem tikai divos atradās robežsargu grupas. Toties daudzas nelielas grupiņas atradās daudzās viensētās.

1943. gadā no 15. februāra līdz marta beigām vācieši veica plašu partizānu apkarošanas operāciju gar robežu no Daugavas līdz Zilupei, sevišķi Osvejas ezera rajonā, »...visumā ar niecīgiem panākumiem«². Šajās cīņās bija iesaistīts arī 273. Ludzas policijas bataljons, kopā ar 5 citām vienībām. Sākoties pavasara šķīdonim (pēc 31. III), latviešu policijas bataljoni atgriezās Latvijā un tika novietoti atpūtā gar robežu, kā arī robežas sardzē. Tie bija izvietoti gar robežu pa kordoniem. Lielā izkliede radīja pastāvīgu satraukumu, mazo grupiņu un slikto sakaru dēļ. Atstarpes starp kordoniem un citiem atbalsta punktiem sākumā bija 5 un vairāk kilometru. Šādos apstākļos apsargāt varēja tikai atbalsta punktus, bet ne iedalītos iecirkņus. Nevar zināt, kādi bataljoni palika Ciblas pagastā, bet tie bieži tika apvieno-

ti un pārformēti. No Osvejas atvilktie latviešu policijas bataljoni ievērojami pastiprināja robežsardzi.

Tāpat, fronteī tuvojoties, pastiprinājās arī padomju partizānu uzbrukumi. 1943. gada 25. aprīlī (1. Lieldienās), kad Verumu skolā izvietotie latviešu policisti citā mājā svinēja svētkus, pāri robežai iebruka padomju partizāni, divus kantīni iebaudījušus dieniniekus nošāva, savāca ieročus un karamantas, atceļā Garšānos sastaptos divus policistus atbruņoja un paņēma līdzī par nesējiem. Sekoja pēdu dzišana Krievijas teritorijā, tur tika uzziņāts par Garšānu iedzīvotāja Vitālija Dudarova līdzdalību un atceļā 30. aprīlī nodedzināta Dudarovu viensēta, nošauti trīs nepilngadīgi bērni un viņu māte nosūtīta uz koncentrācijas nometni. Pārējie Garšānu iedzīvotāji tika brīdināti. Tai laikā neviens nezīnāja, ka vēl viens no Garšāniem, Jānis Šalamagins, aizgājis pie Samsona partizāniem. Ciblas pagasta pašā pierobežā bija arī daudz kreisi noskaņotu jauniešu, kuri, fronteī tuvojoties, aizgāja partizānos. Lai neciestu ģimenes, tika organizēti it kā uzbrukumi jauniešu »večerinkām«, puiši aizvesti, daži »izbēga«, daži pazuda.

Sākoties mobilizācijai latviešu leģionā, partizāni veica uzbrukumus pagastu valdēm, lai likvidētu mobilizējamo sarakstus, sevišķi aktīvi pirms frontes tuvošanās. 1944. gadā tika vienlaicīgi nodedzināts pagasta nams Mērdzenē, Nirzā un arī Ciblā. Tuvumā ir Lukašovkas mežu un purvu masīvs un viegla piekļūšana, kaut arī skolā, pāris simts metru attālumā, atrodās robežsargu štābs. Vispirms, šaujot virs galvām, partizāni izdzina no dzīvokļa sekretāra ģimeni, tad kantora telpās caur logiem iemeta degmaisījumu un pazuda nezīnāmā virzienā. Mobilizāciju tas neaizkavēja.

Robežsardzes zaudējumi bija pārsvarā no mīnām. Arī Ciblas robežsargu štābā bija kritušais: viens sakarnieks burtiski nokrita no staba. Bet jau 1944. gadā, fronteī tuvojoties, sākās arī gaisa uzbrukumi. Tā 1944. gada 6. aprīlī pēc plkst. 21 uz Līdumnieku kordonu tika nomestas 7 sprāgstošas un 3 degbumbas, bet zaudējumu nebija. Atkāpjoties robežsargi paši nodedzināja visus kordonus, palika viens Gribkovkā, mežā.

SAIMNIECISKĀ DZĪVE

Felicianovas muižā atkal saimniekoja Mihails Plens, viņa brālis Vasilijs bija pazudis, sievas arī vairs nebija. Plens padomju varas gadā nebija repatriējies uz Vāciju, bet strādāja miltu un maizes trestā par direktoru (?). Tikai uz izvešanas brīdī Plens paslēpās. Viņa abas dzirnavas darbojās. Eversmuižas dzirnavās bija tikai vienkāršie gaņģi, bet Felicianovas – arī putraimu un bīdelēšanas gaņģi, vilnas kārstuve un veltuve, gateris. Graudus

bīdelēt veda pat no Kārsavas, atstāja pie saimniekiem Tumovā un pie-
rakstījās rindā. Kubulovas dzirnavas arī mala miltus, bet bija cits īpašnieks.
Visas trīs dzirnavas ražoja arī elektrību. Kara laikā ādu apstrādes darbnīca
(»koževņa«) vairs nedarbojās. Pie Plena strādāja arī karagūstekņi, kurus pa-
domju iestādes tāpat uzskatīja par nodevējiem un izveda »uz neatgriešanos«.
Plens kara beigās nokļuva Vācijā, bet Drēzdenes bombardēšanā gāja bojā.

Pagasta valde darbojās. Vācieši pieļāva arī dažus Latvijas neatkarības
simbolus, piemēram, Latvijas karogu beidzamā septītā klase izlaidumā no-
deva sestajai vācu robežsardzes štāba virsnieku klātbūtnē.

KARA BEIGU CĪŅAS³

Kara beigu posmā karadarbība skāra arī Ciblas pagastu. Valsts robeža iet
pa purviem un upēm, un ir maz robežas pāreju. No Zilupes (D) līdz Goliševai
(Z) ir apmēram 50 km, un vidū tikai viena pāreja – pie Peiteļa ezera.

Iemītā taka. Jau 1599. gadā Inflantu revīzijā tā saukta par »iemīto taku«:
»Ludzas pils īpašumus no krievu zemes atdala purvi un lieli meži, ne tik ka-
raspēkam, arī atsevišķam cilvēkam ir jāiet pa iemītām takām, kuras zināmas
sardzei un kuras no paslēptuves uzmana.« Guberņu laikos pa šo taku gāja
jau trakts (lielceļš) starp apriņķu pilsētām Ludzu un Opočku. Iespējams, ka
arī Napoleona armija pa šo spraugu virzījās uz Krieviju (Djatlovkas krogā
bija franču hospitālis). Pirmā pasaules kara laikā to izmantoja boļševiku ar-
mija abos virzienos (gan 1918. gada beigās – ienākot, gan 1920. gada
sākumā – atkāpjoties). Otrā pasaules kara sākumā vācieši pāreju sabumbo-
ja un nosprostoja atkāpjošās sarkanarmijas daļas, bet kara beigās »iemītā
taka« bija pirmā vieta Latvijā, kur ienāca PSRS karaspēks.

Kauja pie Mozuļiem. Vispirms smagas kaujas norisinājās Latvijas
robežas tuvumā. 1944. gada 10. jūlijā vācu armija bija spiesta steigā atkāp-
ties no Opočkas. Lai izvairītos no ielenkuma, vācieši pameta daudz smagās
tehnikas. Apvidus bija purvaini, un nedaudzos ceļus apšaudīja padomju lid-
mašīnas. Vienīgais tilts pāri Zilupes upei bija pie Mozuļiem, 8 km no Lat-
vijas robežas. Abas armijas to centās paturēt savā rīcībā. No Opočkas
atkāpās arī daļa latviešu leģiona – K. Aperāta kaujas grupa, apmēram 540
latvieši, un 200 vācieši, kuri tai pievienojās ceļā. Kaujas grupas rīcībā bija ti-
kai vieglie ložmetēji, divi prettanku lielgabali ar 5 šāviņiem, ap 10 tanku
dūres, trūka arī citas munīcijas, jo kaujas vezumi bija atgājuši jau
iepriekšējā dienā un piegādes nebija iespējamā. Atkāpties varēja tikai pa
vienu pieņemamu ceļu starp purviem un mežiem. Kaujas grupa virzījās,
izcīnot sīvas kaujas ar partizāniem. Bija daudz ievainoto. Tad liktenīgi iz-
beidzās apvidus kartes, un avangards aizgāja Zilupes pilsētas virzienā, lai

gan naktī uz 16. jūliju kaujas grupai bija jāierodas pie Pokrovskas sādžas, kur gar Zilupes krastu ierīkoja jaunu vācu aizsardzības līniju. Ap pusnakti pie Aksenovas sādžas kļuva skaidrs, ka virziens aplams, un tika mainīts uz ziemeļrietumiem. Gājiena virzienā bija dzirdams kaujas troksnis. 16. jūlijā ap plkst. 15 pie Pesku sādžas leģionāriem izdevās sakaut tālu izlauzušos kaujas skolu bataljona stiprumā un iegūt labas trofejas: zalvju lielgabalu, prettanku lielgabalu, ložmetējus, munīciju un galvenais – transporta līdzekļus: 5 smagās un 4 vieglās apvidus automašīnas un 10 zirgu pajūgus, kuru visvairāk trūka. Saņemtos ieročus nevarēja līdzī paņemt un tos sabojāja. Panākumu iedvesmota, kaujas grupa pagriezās uz ziemeļiem, uz Mozuļiem, lai, pārejot vienīgo tiltu uz Zilupes un nemeklējot braslus, vieglāk sasniegtu Latvijas zemi.

Arī uzbrūkošā 10. gvardes armijas 8. gvardes Panfilova divīzija tai pašā 16. jūlijā pēkšņi mainīja uzbrukumu no rietumu – Zilupes – virziena uz ziemeļiem – uz Mozuļiem. Nolūks bija ieņemt tiltu un aiziet aizmugurē vāciešu daļām. Tā pie Mozuļiem sākās dramatiska kauja.

Kauju sāka padomju sapieri, kuri pirmie tuvojās tiltam un atklāja niknu uguni. Vācieši mēģināja tiltu mīnēt, bet bija spiesti atkāpties. Tad pāri tiltam uz upes R krastu pārgāja 8. gvardes divīzijas daļas, lai sāktu uzbrukumu Ludzas virzienā. Tomēr smago tehniku pāri dabūt nevarēja un tika izsaukti 75 sapieri, lai tiltu pastiprinātu. Darba laikā tiltam tuvojās K. Aperāta kaujas grupa un gaitā uzbruka tiltam un 8. gvardes divīzijas komandpunktam tilta tuvumā. Tai laikā komandpunktā atradās arī armijas komandieris ģenerālis M. Kazakovs. Situācija uzbrukuma sākumā bija nedroša arī Sarkanarmijai, kaut bija milzīgs pārspēks. Dzīvē gadās vienam veiksmes dienas, kad viss izdodas, un otram – neveiksmes. K. Aperāta kaujas grupas avangards, tikko iegūtājās automašīnās tuvojoties tiltam, tika apšaudīts no upes pretējā krastā, kur jau atradās 8. divīzijas galvenie spēki un komandpunkts. Spējā uzbrukumā leģionāriem izdevās tikt pāri tiltam. Tiltu sāka apšaudīt ap 10–12 prettanku lielgabali, »katjušas«, granātmetēji – nekāda kustība vairs nebija iespējama, tomēr, pārpeldējuši upi, leģionāri ieņēma R krasta augstienes. Tad kaujas laukā parādījās apmēram 30 padomju tanki, kuri uzbruka no Z tiltam un Mozuļu muižai. Leģionāri tika atspiesti pāri tiltam, komandieris smagi ievainots. Drīz bija jāatkāpjas D virzienā apmēram 2 km un pārpalikušajā grupā bija tikai apmēram 100 karavīru.

Tagad leģionāriem no aizmugures uzbruka pulks, kurš tiem sekoja no Opočkas. Leģionāri nokļuva krustugunīs no divām pusēm, un, lai gan vāciešu lidmašīnas bombardēja tilta pieejas un leģionāriem izdevās sašaut 6–8 tankus, tomēr kaujas grupu gandrīz pilnīgi iznīcināja. K. Aperāta kaujas

grupa bija iedrāzusies starp divām padomju izlases divīzijām. Pārspēks bija vismaz desmitkārtīgs. Vakarā ap 100 karavīru sadalījās 3 grupās un sāka izlaušanos R virzienā. Tomēr visur priekšā bija Sarkanarmijas aizmugures kolonnas, atkal bija lieli zaudējumi. Izlauzties tieši uz R nebija iespējams. Kāda grupa pat apmeta lielu līkumu pa purviem, pie Dolgiju sādžas šķērsoja Latvijas robežu, uz Z no Linejas šķērsoja Ludzas upi un pēc 6 dienu klišanas atlikušie 5 vīri (no 30) sasniedza vācu pozīcijas Kreiču apvidū. Uz Z no Mozuļiem vēl 18. jūlija pusdienlaikā notika cīņas, iespējams, ar Ape-rāta grupas paliekām. Kaujas beigu daļā leģionāri mazās grupiņās iegāja mežā un kopumā apmēram 60 izlauzās no ielenkuma.

Kaujā krita 28 virsnieki (no tiem 22 latvieši) un apmēram 300 kareivju un instruktoru un tikpat ievainoto nokļuva gūstā, drīzāk iznīcināti, jo 18. jūlijā vācu lidotāji pārlūkoja Mozuļu apkārtni un pie Mazjazviciem vienviet redzēja 300 vācu formas tērpos kritušos. No lielās vācu vienības pāri palika tikai viens leitnants un 8 vīri.

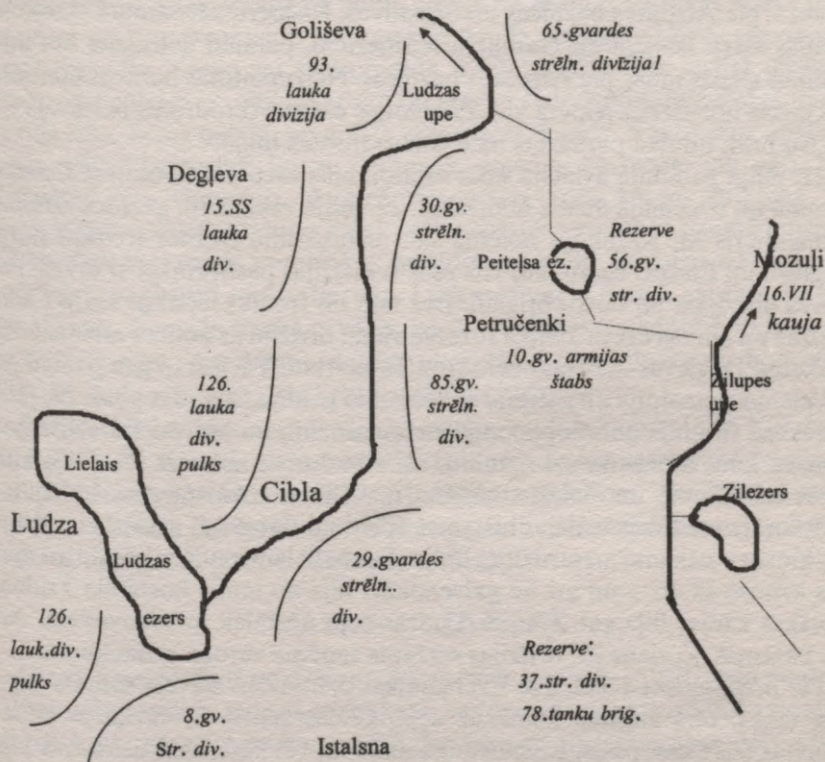
Vācieši atkāpšanās steigā nepaspēja izveidot aizsardzības līniju gar Latvijas robežu, kurai Ludzas apriņķī bija maz pāreju un būtu vieglāk nobloķēt. Atcerēsimies, ka kara sākumā vācieši viegli aizsprostoja robežas pārejas pie Goliševas un Peiteļa ezera, sabombardējot tās, un iesprostoja atkāpjošās padomju daļas.

Cīņas Ciblas pagastā. Padomju armijas 8. gvardes divīzija tā pašā 16. jūlija pievakarē šķērsoja Latvijas robežu Peiteļa ezera tuvumā pie apdzīvotas vietas Petrucāni (Petručonki). Strauji virzoties tālāk divos virzienos: uz DR sasniegts kāds ceļu krustojums, 8 km uz ZA no Istalsnas, uz ZR līdz Ludzas upei. Abi koka tilti (pie Berezovkas un Rečņiem) bija nodedzināti, krasti zemi un dūksnaini. Frontes līnija 16. jūlijā uz neilgu laiku apstājās pie Ludzas (Ilžas) upes visā tās garumā un starp Lielo Ludzas un Nirzas ezeru. Vācieši gan bija iepriekš sagatavojuši ierakumu līniju no Felicianovas uz Kondrātiem, bet tā netika izmantota. 19. jūlijā 30. gvardes divīzija, korpasa artilērijas atbalstīta, sāka uzbrukumu no Linejas virzienā uz Plaužiem un Ludzu. Vāciešiem šajā frontes iecirknī cīnījās 15. SS lauka divīzija, kuras sastāvā bija arī dažas latviešu vienības. Padomju armija forsēja upi un ieņēma Deglevu, izveidojot placdarmu 3 km platumā un 4 km dziļumā, kurš apkārtējo purvu dēļ nebija izdevīgs karaspēka koncentrēšanai un tālākai darbībai. Placdarma rietumu puses augstienēs vāciešiem bija labas pozīcijas ar dzeloņstieplu aizžogiem. Placdarms aizņēma nelielu augstienes salu, visapkārt purvī, ceļi tikai uz Ludzu, uz Mērdzeni un trešais – paralēli upei, uz Goliševu. Tai pašā 19. jūlijā pēc tumsas iestāšanās pāri Ludzas upei pārcēlās arī 85. gvardes divīzijas daļas un izveidoja nelielu placdarmu pie Kreņeviem, bet tur priekšā pletās Lukašovkas purvainais mežs.

Starp Lielo Ludzas un Nirzas ezeru atradās galvenie vāciešu spēki – 126. divīzija: 7 kājnieku pulki, 2 atsevišķie bataljoni, lielākā artilērijas daļa – visi tanki un pašgājēji lielgabali. Ludzas apkārtnē vāciešiem bija daudz lidmašīnu, kuras bieži bombardēja un apšaudīja padomju pozīcijas, kolonnas un aizmuguri. Vāciešu 126. divīzijas komandieris galveno uzbrukumu gaidīja uz D no Ludzas.

Gar Ludzas (Ilžas) upi līdz Ciblai ir Latgales augstiene, tālāk uz ZA ir tikai atsevišķas pauguru salas starp plašiem purvājiem un slapjiem mežiem. Tur abas karojošās puses nevarēja izveidot stipras ierakumu līnijas un izdevīgus novērošanas punktus.

FRONTES LĪNIJA 1944. GADA JŪLIJĀ

Vāciešiem šeit atradās novājinātas vienības, pat bez vienotas vadības. Šeit atradās gan lauka SS, gan apsardzes, gan policijas vienības. Tā kā šeit bija arī vairākas latviešu daļas, bija gaidāma sevišķi enerģiska aizstāvēšanās. Jāpiezīmē, ka vāciešu 126. lauka divīzija bija izmētāta garā frontes līnijā: pie Isnaudas, pie Ciblas un vēl aiz Goliševas, toreizējā Abrenes apriņķī – gar Ludzas upi. Vidū bija SS lauka divīzija, un cita lauka divīzija – pie Goliševas.

Padomju frontes līnijas aizmugurē – Petrucānos – atradās 10. gvardes armijas komandpunkts, kurā pabija arī LPSR valdības locekļi. Tuvumā atradās arī rezerves: A – 56. gvardes divīzija, D – vēl viena uz laiku no citas armijas »aizdota« strēlnieku divīzija un tanku brigāde. Sākot uzbrukumu, šīs rezerves iesaistīja kaujās. Bez tam steidzīgi tika ierīkoti divi lauka aerodromi – pie Aizpūres baznīcas un Sčastlivos. Kušneru aerodromā skrejceļš atradās starp Īsajiem un Garajiem Kušneriem, paralēli lielceļam, bet lidmašīnas slēpās mežā pie Aizpūres baznīcas. Neizmantotās bumbas lidmašīnas pirms nolaišanās izmeta virs Zabolotjes ezera. Aerodroms pastāvēja tikai īsu brīdi un tika pārbāzēts uz nākamo frontes līniju.

21. jūlijā padomju aviācija sāka uzlidojumus vācu aerodromiem Ludzas tuvumā un iznīcināja daudz lidmašīnu. 22. jūlija vakarā 10. gvardes armijas komandieris M. Kazakovs nolēma sākt uzbrukumu frontes iecirknī starp Degļevu un Ludzas ezeru, kur trīs esošās divīzijas pastiprināja ar divām rezervēs divīzijām un tanku brigādi. Bez tam no frontes iecirkņa starp Lielo Ludzas un Nirzas ezeru atvilka rezervē vienu divīziju ar nolūku atbalstīt uzbrukumu Degļevas–Ludzas ezera frontes iecirknī. Vācieši to gan pamanīja, bet plānus nemainīja un galveno uzbrukumu gaidīja Isnaudas pusē. 22. jūlija vakarā viss bija gatavs padomju uzbrukumam, un jau vakarā artilērijas divīzija, kura atbalstīja uzbrukumu, sāka intensīvu apšaudi. 23. jūlija rītā sākās uzbrukums, un vācieši atkāpās. Tikai Ciblas apkārtnē vāciešu kājnieki noturēja uzbrūkošās daļas un, tikai apieti no flangiem, atkāpās uz Rītupe krastu – nākamo aizsardzības līniju. Par nelielām kaujām liecina arī mazais kritušo skaits – un arī tie galvenokārt bija no lauka hospitāļa Tridņā. Lielākas kaujas bija gar Zilupes–Ludzas ceļu un tālāk uz dienvidiem. Arī pie Istalsnās, jo viens 29. divīzijas seržants saņēma varoņa nosaukumu.

Par notikumiem Ciblā. Pie Eversmuižas dzirnavām stāvēja sašauts smaigais tanks, otrs augstāk kalnā uz ceļa. Ciblas centrā ar šāviņiem nodedzinātas trīs ēkas: pasts, baznīckunga māja un vēl kāda. Arī dzirnavas bija nodedzinātas, tajās bija kritušie. Vietējie iedzīvotāji pirmās 2–3 dienas slēpās Kupciku gravā »pie Martiņas« ar vezumiem un visiem lopiem, tikai cūkas palika kūtīs – un tās gāja barot naktī. Grava atradās pie upes, pa kuru gāja frontes līnija, krievu tanki pienāca pie upes, vāciešiem vajadzēja gra-

vu lazaretēs izvietošanaī un bēgļus padzina. Tumovā vācieši nodedzināja redzamību traucējošās ēkas: riju un šķūni. Pēc tam no augstā Tumovas kalna ar trasējošām lodēm nodedzināja Jūrānu viensētu ēkas upes otrā krastā. Arī Kubulovas dzirnavas bija nodedzinātas. No Kupciku gravas bēgļi devās uz plašajiem Lukašovkas mežiem, kur glābās arī Mērdzenes pagasta iedzīvotāji. Liela kolonna ar ratiem, govīm un gājējiem pāri Eversmuižas tīrumiem virzījās Voitu un Krīveņu virzienā. Ilgi nevarēja tikt pāri Ludzas lielceļam, pa kuru nepārtrauktā straumē plūda vācu armija. Bieži uzlidoja lidmašīnas, un visapkārt sprāga bumbas. Iedzīvotāji par laimi necieta. Kad ļāva pāriet lielceļu, bēgļi apmetās Lukašovkas meža malā. Arī no turienes vācieši viņus izdzina, lika braukt uz »fāterlandi«, bet mācītājam izdevās vācu virsniekus atrunāt. Tad veči nolēma doties meža dziļumā, kur tikai vietām sausas salas, visapkārt purvi. Ratus un mantas vairākas reizes pāri purviem pārnesa uz rokām, vezumu bija daudz. Kritiskos brīžos visu darīja kopā, vienalga – sava vai sveša manta. Dziļi mežā varēja justies diezgan droši, pāri galvām no abām karojošām pusēm svilpdami lidoja šāviņi, vasara bija silta, lietus nebija, un gulēja zem klajas debess. Naktīs gāja aplūkot savas mājas. Izdzirduši krievu dziesmas, domāja, ka fronte jau pāri, bet dziedātāji bija vlasovieši. Atgriežoties mājās »pēc kara«, izrādījās, ka atstātās cūkas daļēji nošautas gaļai, bet neapēstās vasaras karstumā bojājās. Kādās Tumovas mājās saimniekus sagaidīja arī bullis, atbēdzis no meža.

Vācieši, saņēmuši stipru triecienu Ludzas ziemeļu flangā, saprata, ka gūt panākumus dienvidu flangā nevarēs, un 27. jūlijā sāka atkāpties no Ludzas, lai izvairītos no »knaiblēm«. Ludza tikai daļēji tika mīnēta un nopostīta (stacija, skola, slimnīca), bet ielu kaujas nenotika.

Karadarbība Ciblas novadā ilga 13 dienas, bet līdz kara beigām Kurzemē vēl bija deviņi mēneši. Kara troksnis aizdunēja uz Kurzemi, līdzī bija jāiet arī daudziem mobilizētajiem Ciblas novada jauniešiem. Tur tālumā krita daudz ciblāniešu. Bet leģionā mobilizētos gaidīja filtrācijas nometnes dzimtenē vai pārvietoto personu nometnes Vācijā.

MAZAIS MEŽA KARŠ

Otrais pasaules karš beidzās, un pēc četriem gadiem – 1949. gada martā – Ciblas novadā sākās mazais meža karš, kas nepārtraukti turpinājās gandrīz piecus gadus. Mazo meža karu radīja divi faktori: gaidāmās represijas pirms kolektivizācijas un runas par drīzo karu starp PSRS un ASV, Angliju. Vairākās ģimenēs bija dēli, kuri kara laikā dienējuši gan leģionā, gan policijā, gar robežsargos, izgājuši filtrācijas nometnes – un bija pamatotas bažas par turpmākajām represijām. Iespējas bija trīs: izvešana uz Gulaga no-

metnēm, pārceļšanās uz tālu novadu vai pilsētu un brīva, bet riskanta dzīve dzimtās pusēs mežos. Daudziem tomēr negribējās atstāt dzimteni – un tika pieņemta beidzamā iespēja.

1949. gada 25. martā Kozusolā pēc Benedikta un Edes Plotkānu izvešanas uz Sibīriju divi viņu dēli Apolinārijs un Vladislavs, abi bijušie robežsargi, paglābās mežā un kļuva par pirmajiem mežabrāļiem jeb mežiniekiem. Kopā ar viņiem mežā iegāja viens kaimiņš – Teodora Plotkāna dēls Vitālijs. Tā paša gada jūnijā, izvairoties no aresta, mežā devās Ignata Šalamagina divi dēli – Eduards un Modests, abi bijušie policisti. Augustā nelegālu dzīvi uzsāka bijušais leģionārs Konstantins Klešņiks. 1950. gada maijā sekoja bijušais leģionārs Bronislavs Klešņiks un Vladislava Klešņika ģimene (sieva Agata, dēls Vladislavs, meita Aleksandrina), jo viens dēls, bijušais leģionārs, jau bija arestēts. Pēc mēneša, jūnijā, Linejas viensētā aresta brīdī no vietējo »istrebiteļu« rokām izlauzās un grupai pievienojās Ignats un Marija (Mōra) Šalamagini no Linejas. Viņu meita Oktāvija mājās neuzturējās. Šīs divas ģimenes nevēlējās arī iestāties kolhozā. Grupai pievienojās arī trīs krievi no Ostrovas pusēs, kuriem šeit nebija radnieku – un tie bija savādāki attiecībās ar mežinieku radniekiem un kaimiņiem. Pēc čekistu datiem, mežinieku grupā skaitījās 11 un sakaros ar grupu – nelegāli dzīvojošie 5 viņu ģimeņu locekļi. Istenībā bija divas mežinieku grupas.

Viena neliela bruņotu mežinieku grupa izvietojās Lebedinca purvā, uz dienvidiem no Peiteļa ezera, valsts robežas tuvumā, bet grupas mūžs bija īss – nepilns gads. Trim tur mītošajiem mežiniekiem 1949. gada augustā pievienojās trīs jaunieši no Klešņikiem. Nometne atradās uz DR no Lebedinca ezera, purva salīņā Gazilinska. Tā bija aktīva grupa – ar mērķi rīkot diverzijas uz dzelzceļa, cerībā uz drīzu palīdzību no angļiem un amerikāņiem. 1950. gada 15. maijā pie Ozupines skolas izkāra sarkanbaltsarkano karogu un skrejlapu. 1950. gada maijā triju mežinieku grupa mēģināja spridzināt dzelzceļa tiltu pie Istalsnas stacijas ar paštaisītu mīnu. To iedarbināja, kad tuvojās ešelons, tomēr sliktas detonatoru kvalitātes dēļ mīna tikai uzliesmoja un izmētāja sprāgstvielu. Tad tika atrasti četri 76 mm šāviņi, no kuriem izņēma labus detonatorus, un Ivuļš no tola izgatavoja vēl trīs mīnas, bet sekoja grupas sagrāve. Šī grupa bija bez militāras pieredzes un neuzmanīga, nebija pat posteņa: un tā paša gada 5. jūlijā tika aplenkta un iznīcināta. Vispirms, pēc aģentūras datiem, čekisti noteica aptuvenu atrašanās vietu, meža ķemmēšanu veica apvienotie drošības dienesta, milicijas un iznīcinātāju bataljona »maksas karavīri« (?). Rīta agrumā, pulksten trijos, tika atklāta zaru būda, kurā, atgriezušies no kārtējā gājiena, pieci mežinieki atpūtās, divi

bija nomodā, bez ieročiem. Apšaudē pieci būdā gulošie un uzbrucējiem nedzami mežinieki krita, divi redzami tika sagūstīti: Vladislavs Klešņiks (jaunākais) un viņa māsa Aleksandrīna – vienīgā sieviete, viņa tika ievainota abās kājās. Krituši bija divi brāļi – Vladislavs un Vitālijs Ivuļi no Mjaišiem, Konstantīns Klešņiks, Valentīns Ļagušņiks no Škinčiem un krievs Vinogradovs no Krasnogorodskas puses. Jaunākais – Vitālijs Ivuļs – bija atnācis brālim līdzī paskatīties nometni. Pēc čekistu operācijas akta, redzams grupas apbruņojums: 4 šautenes, 1 karabīne, 3 dažādi automāti, 1 pistole, 5 granātas, 2000 patronu, daži rezerves diski, 3 paštaisītas mīnas, 10 kg sprāgstvielu, binoklis, kompass, arī 2 drēbju un apavu maisi. Spridzekļi tika nogremdēti akacī.

Otra – lielākā – bruņotu mežinieku grupa, čekistu dokumentos saukta Plotkāna–Šalamagina grupa, kaut tai nebija formāla vadītāja, bija ar lielāku militāro pieredzi, kaut gan visi bija kareivja pakāpē, un tikai viens dižkareivis. Vajadzības gadījumos pienākumus izlozēja. Lielā grupa bija piesardzīgāka, veica tikai vietēja mēroga darbību. 1950. gada augustā pamestajā Šalamaginu viensētā Linejā nošāva finansu aģentu Bondarenko no Kušneriem un nejauši turpat sastapto Linejas zemnieku Viktoru Trukšānu, kurš mājup veda baļku kravu ēku remontam. Tas bija nejaušs gadījums, jo daži mežinieki tajā brīdī atpūtās uz savas rijas, kad abi, pie rijas uz ceļa satikušies, sadomāja apskatīt riju... un zirgs ar baļķu vezumu mājās pārbrauca bez saimnieka. Otrajā, iepriekš plānotajā, operācijā kolhoza »Čiņa« kantorī Klešņiku sādžā, Cezara mājā iemeta paštaisītu spridzekli. Mājās vakarā bija tikai jedzīvotāji, kas guva savainojumus. Tai drīzāk bija radinieku savstarpējo rēķinu, nevis politiska motivācija, jo pārējie mežinieki Broņislavu centās atrunāt, bet nesekmīgi.

Grupa trīs ziemas izmantoja ļoti neparastu un neiedomājamu mītnes vietu – purva slapjumā celtajā »sūnu mājā«. Ideja ir ļoti oriģināla un nekur nav aprakstīta. To ieteica viens vecs un pieredzējis kaimiņš, kurš Pirmā pasaules kara laikā, pēc izbēgšanas no armijas, bija turpat Peiteļa purvā pie lielā muizas novadgrāvja uzcēlis mazu pirtiņu. Izrādās, ka siltu ziemas mītni purvā var uzcelt no vietējā materiāla: sūnām, sīkām priedītēm un niedrēm. Purva niedrēs, sagaidījuši dzērveņu sezonas beigas, pāris dienās to uzcēla. Uz pāļiem uzlika koku grīdu, sienas »mūrēja« no sūnām, apmēram pusmetra biezumā, ik pēc sūnu kārtas uzliekot kārtiņas, kuras stūros sastiprināja. Sūnas pēc izžūšanas lieliski pasargāja no sala. Griestos noklāja vispirms priedītes un tad virsū niedres, izturēja pat cilvēka svaru, kad pavasarī kāds sildījās saulītē. Arī durvis veidoja ar kārtiņu un niedru palīdzību. Gaismai ielika divus mazus rāmišus ar stikliem. Agrākie kaimiņi aizdeva mazu čugu-

na krāsniņu – un mītne bija silta un sausa, tajā uzturējās ap 10 cilvēku. Dienā gan nekurināja, lai dūmi nenodotu. Arī dzeramais ūdens neradīja problēmas, jo sūnu purvā ūdens ir sterils, un senos laikos burinieki tālos braucienos līdzī nēma tikai sūnu purva ūdeni: mucās tieši no akača, jo tas ilgi nebojājas. Pirts arī atbilstoša neparastiem apstākļiem: mazgājās zem klajas debess, mītnē noģērbās kaili un tikai ar galošām kājās un karsta ūdens spaini rokās turpat pie »sūnu mājas«. Neviens arī neslimoja. Lai norūdītu muskuļus, starp purva priedītēm ierīkoja vingrošanas stieni (koka). Brīvā laika īsināšanai no veca telefona detaļām izgatavoja mazu virpu un no koka virpoja suvenīrus. Vēl tagad šī virpa glabājas kāda purvmalas koka dobumā. Mītņi cēla diezoknītī un tālāk no ogotāju taciņām vai arī uz taciņām sasprauda priedīšu diezokni. Nomaskēja tik labi, ka paši mežinieki, pēc izgājiena atgriežoties, dažreiz ilgi meklēja savu mītņi. Pavasarī, kad purvā var ienākt ziemas saldo dzērveņu vācēji, savlaicīgi mītņi nojauca, neatstājot pēdas, un pārvietojās uz daudzajām vasaras mītnēm. Pirmo ziemu grupa pavadīja Klešniku sādžas tuvumā, Peiteļa purva malā, t. s. Platonikā, netālu no lielceļa un bijušās robežsargu šautuves, otro – nedaudz tālāk no purva malas, bet trešo – purva otrā pusē, Krievijas malā, netālu no Oļhovkas. Šoreiz mītne bija sausākā vietā, starp lielām priedēm. Čekistu tā saucamās izlūkošanas-meklēšanas grupas no Ludzas bieži brauca smagajās mašīnās uz Līdumnieku stūri un ierīkoja slēpņus arī mežos. Peiteļa purva malās vietām bija redzami tā sauktie perēkļi – sēdēšanai uz ciņiem salikti priedīšu zari. Ceturtajā ziemā grupa mainīja taktiku un izbūvēja pazemes bunkuru sausā purva salā, bet tādās vietās arī ziemā staigā gan mežsargi, gan meža cirtēji.

1952. gada rudenī grupa pārcēlās ap 8 km aiz valsts robežas, uz D no Pestovecu »drevņas« (Vladislava Klešnika vecmāmiņa tur jaunībā dzīvojusi) un Visokoje ezera A krasta tuvumā, purva augstajā salā ar nosaukumu »Melnā sala« (Čornij ostrov), izbūvēja bunkuru (ap 15 kv. m, ar noliktavu un tualeti), bet 1953. gada marta sākumā to atklāja divi mežsargi, kuri uzgāja tieši virsū gaismas lūkai zem kadiķa. Jaunākie mežinieki nekavējoties tai pašā vakarā atstāja bunkuru, bet vecie – viens vīrietis (70 gadi) un divas sievietes (75 un 58 gadi) – negribēja atlikušo ziemu pavadīt zem klajas debess un palika. Kad nākamajā rītā, 6. martā, lielāka čekistu un armijas grupa aplenca bunkuru, vēl atšaudījās, un tad bunkurs saspridzināts. Bunkurs izdedzis tā, ka vecā vīra ieroči – ložmetējs DP un šautene – bija kļuvuši nederīgi. Kritušos Ignatu un Mariju Šalamaginus un Agatu Klešniku identificēja pēc fotogrāfijām. Agata iepriekšējā rudenī nesekmīgi mēģināja legalizēties pie radniekiem.

Bunkuru atstājusi, grupa pārvietojās uz dzimto pusi. Sniegs bija dziļš, līdz jostas vietai, un garās ziemas bezdarbībā novājinātie mežinieki spēja pabrist

tikai pāris simts metrus. Pietrūka »sporta laukuma«, kuru šai purva salā nedrīkstēja ierīkot, pat sapēdot sniegu nedrīkstēja. Tad no dēlīšiem un auklām ātri tika izgatavotas slēpes, kā arī izmantoti mežacirtēju iebrauktie ceļi. Drīzumā sākās snieggputenis, kas paslēpa pēdas. Pēc bunkura atstāšanas grupa apmeta lielu likumu: pāri Visokoje ezeram, caur Brukušiem, pāri Ilžas upei, neilgi uzturējās Kuratu silā un atpakaļ pāri upei pie Rečņiem, tad pāris mēnešus pavadīja pagaidu nometnē mežā Bortņiku tuvumā, pie Rovieja grāvja. Vieta bija izvēlēta pārdoši, lielas malkas krautuves dziļajā galā, kur ceļa pusē rosījās krāvēji. Sniegs bija dziļš, tika uzbērti sniega vaļņi. Malkas bija daudz un ar sausu malku – bez dūmiem – kurināt varēja pat dienā, un arī vajadzēja – lai nenosaltu. Kurināja ar sausu, nomizotu apses malku, kuru pareizi sakraujot »juntiņā« novērsa dūmus. Aprīļa sākumā, kad laukos vairs nebija sniega, tikai mežā vēl turējās, grupa, pārgājusi upi pa tiltu pie Berezovkas, devās uz Jakučiem. No turienes pāri pārplūdušajām pļavām līdz jostai aukstajā aprīļa ūdenī aizbrida līdz Kreņeviem. Nosaluši sakūra lielu ugunsgrāvu, šoreiz bez piesardzības, un izžāvējās. Kreņevu apkārtnes purvos viņi palika ne jau pirmo reizi. Vasaras mītne atradās starp Kreņeviem un Britikiem, ap 100 m no mežmalas – uz maziņas saliņas (ap 30 kv. m), kurai visapkārt bija ūdens. Neviens nemanīts nevarēja tai tuvotes. Šeit gan varēja droši justies tikai līdz ūdeņu sasalšanai. Arī šī »vasarnīca« netika atklāta.

Grupa daudzreiz lenkta, bet izlauzusies. 1951. gada 6. augusta vakarā grupa apmetās Spirku purvā, ap 400 m uz DR no Verumu mežmalas, naktī gāja pēc pārtikas pie Vladislava Šalamagina, no rīta, iespējams, pēc uzrādījuma, čekistu izlūkošanas-meklēšanas grupa uzbruka tai, izcēlās apšaude, krita Vladislavs Klešņiks (tēvs), kuram jau bija 62 gadi, bet gados jaunākie atkāpās. Atstātās mantas liecina par gatavošanos ziemai: 8 puskažoki, pusmēteļi, lielāks skaits silto drēbju, t. sk. sieviešu apģērbs, arī saimniecības trauki, t. sk. 40 un 20 litru kannas, kurās parasti glabāja produktus. Palika arī trīs pases, viena karaklausības apliecība un 5 fotogrāfijas, no ieročiem palika tikai kritušā Vladislava šautene un medību bise, arī nedaudz patronu. Jāpiezīmē, ka dokumenti (pases, karaklausības apliecības) tika nēsāti līdzī.

Nelaimi dažreiz vēstīja čūska. Arī pirms uzbrukuma pie Verumiem uzradās divas čūska, kuras nevarēja nosist. Arī citreiz karstā vasaras saulē sardzē stāvošajam uzbruka čūska – un to bija grūti atvairīt. Un drīz sekoja uzbrukums: kad grupa nakti pavadīja klajā purvā, no rīta (atkal ļoti agri no rīta) gulētājiem uzkrita iztraucēts rubeņu bars un kādu mežinieku pamodināja, tas, ar automātu plecā, pagāja nedaudz sāņus un ieraudzīja lencējus – nešāva, bet metās atpakaļ modināt biedrus, un grupa veiksmīgi izglābās.

Mazākas sadursmes bija bieži, gadījās arī ievainojumi. Tā kādā apšaudē aiz Ciblas, pie Trukšāniem krūtīs sašāva Broņislavu, viņš noasiņoja un zaudēja spēkus, bet viņam sekoja ar suņiem. Trasējošās lodes lidoja gar kājām. Tomēr, nojaucot pēdas ar terpentīnu, viņam izdevās paslēpties klajā laukā, ierakties zem kociņa saknēm un naktī cauri Ciblai aiziet uz tikšanās vietu – mazo saliņu. Ievainojums drīz vien sadzija. Citreiz grupu ielenca mežā starp Bortņikiem un Verumiem, bet pāris vietējo »istrebiteļu« ļāva tai izlauzties. Radniecība bija savstarpēja, abās meža frontes pusēs atradās tuvi radi un labi kaimiņi. Arī mežinieki bieži vien neizmantoja daudz iespējas.

Dažreiz čekisti rīkoja lielākas operācijas, ar pieaicinātā karaspēka palīdzību ķemmējot lielus mežu un purvu masīvus. Šoreiz bija cietuši civiliedzīvotāji. Vietējie čekisti pazina vietējos iedzīvotājus, bet regulārās armijas daļas svešā pusē aizturēja katru uz ceļa sastapto un pratināja. Tā nelai me gadījās arī Agatai no Kozusolas: uz lielceļa viņu aizturēja tikai tāpēc, ka vārds sakrita ar mežā esošo Agatu. Pēc pratināšanas Agata sajuka prātā – neuzticējās svešiniekiem un nekad neatstāja savu māju veselus četrdesmit gadus.

Grupas taktikā saskatāmi divi veiksmīgi risinājumi: pārvietojoties no vienas pastāvīgās nometnes uz citu, pēdu nojaukšanai izmest likumu pāri upei turp un atpakaļ (kā to darīja gan ziemā, gan pavasarī); otrs – nometnes vietu izvēlēties neticamā vietā: ziemā – sūnu purvā, vasarā – uz mazas saliņas, kuru parasti neviens nezina. Briesmas biežāk draudēja ļoti agri no rīta, kad pēc nakts gaitām ir ciešākais miegs.

Mežu kaujas pamazām izretināja grupu, arī nodevība gadījās bieži. Čekisti pamazām bija izsekojuši atbalstītājus un viņu mājās ierīkoja lamas. Pārtikas un apģērba sagāde kļuva bīstama. 1953. gads bija mežiniekiem neveiksmīgs – un pēdējais brīvajā, bet nedrošajā meža dzīvē. Jau minēta triju gados veco mežinieku bojā eja martā. Vladislavs Plotkāns krita Kreņevos Vladislava Salinika mājā, kad viņš gāja pēc pārtikas. Māja bija ielenkta, un diviem sedzējiem nācās atkāpties. Vienu, šķiet(?), sagūstīja, otrs – Vitālijs Plotkāns – paslēpās. Septembrī čekisti ar viena kaimiņa palīdzību (par atlīdzību 20000 rubļu, solīto 25000 vietā – par ko viņš dzērumā sūdzējās) Linejā, pamestajā Viktora Krocāna viensētā ievilināja un tumšā naktī nošāva Eduardu Šalamaginu. Pie viņa atrada mauzera tipa šauteni, pasi un, pārmeklējot ēkas, arī otru tā paša tipa šauteni. Arī šī māja bija ielenkta, un tika sagūstīti abi sedzēji – Eduarda māsa Oktāvija un brālis Modests. Broņislavu Klešniku apcietināja Ziciškos pie māsas Emīlijas, kur arī viņu jau gaidīja slēpnis. Rudenī, apmēram vienā laikā, Ciblā pie vecāsmātes apcietināja arī Apolināriju Plotkānu. Viens no čekistiem slēpās istabā,

vairāki ārpusē. Saimniece bija piespiesta iekarot konfektes ar miega zālēm, jo viņš nedzēra, un, kad vairs nespēja pretoties, tika arestēts.

Pēdējais mežabrālis Vitālijs Plotkāns, palicis viens, ilgi slēpās pie brūtes kādās mājās Mediševā un dažus gadus pēc Staļina nāves pats pieteicās. Viņš tika notiesāts tikai uz 10 gadiem un pēc atgriešanās varēja turpināt kopdzīvi ar savu medišavieti, gan citā Latvijas novadā. Sagūstītie mežinieki tika notiesāti uz 25 gadiem ieslodzījumā, un vienam – Bronislavam Klešņikam – piespriests augstākais soda mērs. Pēc atbrīvošanas Oktāvija un Modests Šalamagini palika dzīvot Sibīrijā, Vladislavs Klešņiks atgriezās Latvijā. Apolinārijs Plotkāns 15 gadus bija ieslodzījumā Mordovijas cietumos, strādāja un apprecējās Rīgā. Dzīve cietumā visiem bija fiziski grūta, bet relatīvi brīvā dzīve mežā – gan fiziski, bet sevišķi grūta bija nervu saspringtības ziņā.

Cerības uz angļiem un amerikāņiem nepiepildījās, un mazais meža karš – gandrīz piecu gadu garumā – bija beidzies.

ATSAUCES

¹ Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. – 1993, Nr. 2, 139.–162. lpp.

² Latviešu karavīrs Otrā pasaules kara laikā. 2. Pirmās latviešu aizsardzības vienības. – Mīnsterē, 1972.

³ Turpat. 4. Ciņas Latvijas robežu tuvumā. – Mīnsterē, 1976. – 222. – 228. lpp.; M. Kazakov. A my s toboj, brat, iz pehoty ... – Rīga, 1980. – 70. – 93. lpp.

PĒCKARA TERITORIĀLĀS IZMAIŅAS

Pēc Otrā pasaules kara Latvijā tika ieviesta mazākā teritoriālā vienība – ciems, tāpat kā pirms divsimt gadiem (1784), kad, Latgali iekļaujot Krievijas impērijā, visas lielākās muižas nosauca par ciemiem, mazākās – ciematiem (*selo, selco*).

1945. gada 10. septembrī visa Latvija sadalīta ciemos. 1946. gadā administratīvi teritoriālais iedalījums Latvijā vēl saglabāja 20 apriņķus un visus pagastus, kuri sīkāk dalījās ciemos (ciemu padomēs). Daļa bijušā Abrenes apriņķa tika pievienota Pleskavas apgabalam. Republikā palika 1361 ciems, Ludzas apriņķī – 73, no kuriem Briģu pagastā – 4, Mērdzenes – 8, Zvirgzdenes – 6, Ciblas – 6 ciemi. 1945. gada 10. septembrī Ciblas pagasta teritorija – 233,95 kv. km – sadalīta Ciblas, Franopoles, Istalsnas, Ozupines, Jasencu un Līdumnieku ciemā. Sadalījums atbilda bijušo muižu teritorijām, pamatā saglabājot to vēsturiskos nosaukumus. Tikai Jasencu vārds dots bijušajai Kurjanovas muižas teritorijai, bet latgaliskais *Leidumnīku* nosaukums – bijušās Zabolotjes (Aizpūres) muižas teritorijai. Līdumnieku vārds, tāpat kā senāk Ponizoves vārds, labi raksturoja šo mežaino un purvaino apvidu.

Gadu gaitā ciemu teritorijas tika reformētas un deformētas.

Ciblas ciemam (1945. g. 10. septembris – 90-to gadu sākums) 1954. gada 14. jūnijā pievienots Franopoles ciems, bet 1958. g. 15. augustā bijušā kolhoza »Padomju Latgale« teritorija atdota Zvirgzdenes pagastam. 1975. gada 14. martā pievienots Ozupines ciems, 1979. g. 25. oktobrī Ciblas ciemam vēl pievienoti: Istalsnas ciems un daļa Isnaudas ciema teritorijas.

Franopoles ciems pastāvēja no 1945. g. 10. septembra līdz 1954. gadam, kad tiek pievienots Ciblas ciemam.

Ozupines ciems (1945. g. 10. septembris – 1975. g. 14. marts) 1954. gadā likvidēts, un teritorija pievienota Istalsnas ciemam. Bet no 1971. gada 16. marta tā bija atjaunotā Ozupines ciema kolhoza »Ozupine« teritorija, kas 1975. g. 14. martā pievienota Ciblas ciemam.

Istalsnas ciemam (1945, 10. IX – 1979, 25. X) vispirms pievienots Ozupines ciems, tad 1956. g. 18. septembrī Skrinu ciema kolhoza »Darba varonis« teritorija, bet 1971. g. 16. martā pievienota likvidētā Eglāju ciema pa-

domju saimniecības »Istalsna« teritorija, un tai pašā dienā kolhoza »Ozupine« teritorija atdota atjaunotajam Ozupines ciemam, bet 1979. g. 25. oktobrī Istalsnas ciems likvidēts, un teritorija pievienota Ciblas ciemam. Arī daļa Isnaudas ciema teritorijas 1979. gadā pievienota Ciblas ciemam.

Jasencu ciems (1945, 10. IX – 1954, 14. VI) likvidēts 1954. gadā un pievienots Līdumnieku ciemam.

No Līdumnieku ciema (1945. g. 10. septembris – 90-to gadu sākums) 1971. gada 16. martā atdalīta Puškina kolhoza teritorija un pievienota Krivandas ciemam, bet jau 1973. gada 29. martā Krivandas ciems likvidēts, to pievienojot Līdumnieku ciemam.

1949. gada 31. decembrī sekoja lielāka teritoriālā reforma: likvidēti apriņķi un pagasti, nojauktas vēsturiskās muižu un pagastu robežas, izveidoti daudzi mazi rajoni, kas sastāvēja no ciemiem. Tad sekoja ciemu un rajonu apvienošana, un 1984. gadā Ludzas rajonā bija 24 ciemi (ciemu padomes).

Pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas, 90-to gadu sākumā pagasti atjaunoti ciemu (ciemu padomju) teritoriju robežās un ar to pašu nosaukumu. 2000. gadā Ciblas un Līdumnieku pagasts apvienots Ciblas novadā, kura teritorija ir 241,4 kv. km. Teritorija gan ir lielāka par vēsturisko Ciblas pagastu (līdz 1949. gada 31. decembrim) un nesakrīt ar senajām robežām: daļa teritorijas pievienota Zvirgzdenes un Isnaudas pagastam, savukārt Ciblas novads ieguvis daļu bijušā Briģu pagasta un nelielu daļu Nirzas pagasta. Problemātiska kļūst pēckara jeb kolhozu laiku vēstures pētīšana, paliel iespēja turpināt pētījumus par teritorijām, kuras bija gan pirmskara Ciblas pagastā, gan palikušas tagadējā Ciblas novadā. Pēc paredzamās teritoriālās reformas stāvoklis var kļūt vēl sarežģītāks.

ROZANOVA. KONDRĀTU ĢIMENES ATMIŅAS

Vai tev neilgojas prāts redzēt tālo dzimteni –
Tur, kā bērņībā, arvien spoža saule tevīm mirdz ...
Bērņībā gramofona platē dzirdēta dziesma

IESKAŅA

Kādu es iedomājos Rozanovu pirms simt, divsimt un trīssimt gadiem, kā tapa Rozanovas muiža ar skaisto ābeļdārzu Duncāna kalna pakājē, diķi iemērkusi atveldzēt kājas, nogurušas tālus ceļus staigājot, pasauli apskatot. Ik dienas, no Franopoles skolas pārnākot, palicis atmiņā skaistais skats no Stases kalna – ielejā starp kokiem no skursteņiem paceļas dūmi, mīļā māmiņa sagaida bērņus no skolas. Pa labi redzams smilšainais Duncāna kalns ar novērošanas torni augšā, priekšā kilometra attālumā mežs saplūst ar debess velvi, tumšāks tuvumā un gaišāks tālumā.

MUIŽA

Rozanovas muižu cēlušī dabas mīlotāji. Tā bijusi bagāta muiža ar labi nostādītu lopkopību. Vēl tagad saskatāmi mūru pamati, kur bijušas govju, zirgu un cūku kūtis. Vēl var redzēt kūtsaugšās uzbraucamo ceļu uzbērumus. Kūtis bija diķa austrumu un vakaru pusē. No avota diķi ietecēja tīrs ūdens un ziemēļu pusē iztecēja, savienojoties ar lielāku grāvju ūdeņiem. Uz mūra pamatiem bijušas trīs koka klētis un piena pārstrādes vieta. Trīs pagrabi – atsevišķi āboliem, dārzājiem, kartupeļiem un bietēm. Zem muižas galvenās ēkas bija pagrabs, kurā varēja iebraukt ar zirgu, pagrabā bija aka, un zem galvenās ejas izmūrēta notekcaurule pusmetra diametrā. Pagraba akas ūdens bija garšīgs. Kad pār Rozanovu gāja fronte, šajā pagrabā daudzi kaimiņi un karavīri meklēja patvērumu un ēdiena vārīšanai lietoja šīs akas ūdeni. Virs pagraba bija skaidu jumts, lai lietus to nebojātu, un frontes laikā jumtu noklāja ar zariem, lai nebūtu pamanāms. Bet padomju saimniecības gudrie zem jumta virs daudz cietušā pagraba novietoja traktoru, ar kuru mala lopbarību, un tas iebrauka pagrabā. Pagrabs bija tikai līdz parādes durvīm, zem viena mājas gala.

DĀRZS

Muižas augļu dārzs, kā tēvs un māte stāstīja, bija 9 ha platībā. No ābelēm vairāk bija – antonovkas, kitovkas, baravinkas, serinkas, ziemas rožu (malinovkas), dzidrais vasaras un rudens, cukuriņi (renetkas), ničnera, rudens

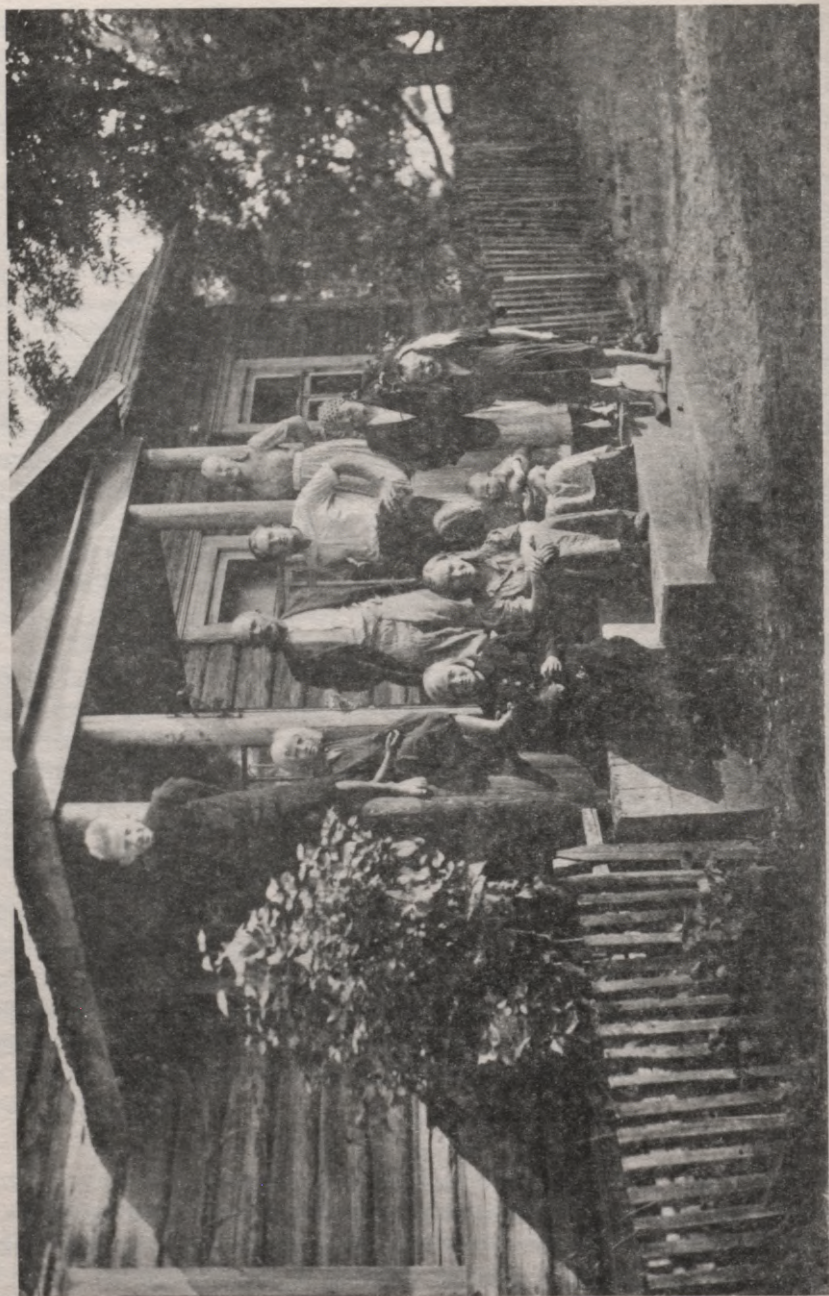
strīpotais, aports, pepiņš, sīpoliņš un zaķa purniņš. Bumbieri arī vairākas šķirnes: vasaras – mīksti, sulīgi, rudens un ziemas – cieti kā akmens, kurus ēst varēja tikai pēc Jaunā gada. Dārzā bumbieres auga četrās vietās. 1938. gadā visas bumbieres un ābeles izsala. Alejas veidā bija ķiršu, zilo un dzelteno plūmju izvietojums. Auga dažādu šķirņu lazdas – gan diķa dienvidu pusē starp simtgadīgiem bērziem, gan ap pulvera un pirts kalniņiem. Dārza ziemeļu pusē auga ozoli un gobas. Bija arī viena gara lapegle ar stārķa perēkli galotnē un veca, veca vikсна (četratā to nevarēja aptvert), kuras dobumos dzīvoja ūpis un dārza saimniece – pūcē jeb palāda. Bērniem bija aizliegts kāpt kokā un aiztikt putnu perēkļus, jo tie bija derīgi putni, medija naktīs un pārtika lielāko tiesu no grauzējiem. Viksnu nodedzināja ziņkārīgie zēni, kad jau mūsu ģimene bija izdzīta no mājām, kuri dobumos iekūra ugunsgrūdu un pūci izdzina. Viksna aizgāja bojā, aiznesot līdzī visus mūžā redzētos labos un sliktos muižas notikumus. Dārzā bija izveidots liepu aplis, sporta pļava ar liepu rindu ziemeļu pusē. Dārza dienvidu pusē auga smiltsērķšķu rinda (viena suga), arī gar muižā iebraucamo ceļu, un vairākās vietās auga ceriņi, akācija un sarkanie kārkliņi. Dienvidu pusē auga ķirši, bet dzeltenās un zilās plūmes vairāk gar dārza celiņu malām. No lielās muižas mājas cauri ceriņu dārzam celiņš veda uz pulvera kalniņu, kas bija apstādīts ar dažādu šķirņu lazdām, bet gar celiņu auga baltas rozes un pa starpām arī plūmes. Viens rožu krūms, ieslēpies starp plūmēm, uzziedēja vēl 40.–50. gados.

Apkārt dārzam bija divrindu liepu aleja austrumu un ziemeļu pusē un aiz tās augsta mūra sēta austrumos, ziemeļos un vakaros. Gar dārza dienvidvakaru pusi vijās ceļš no Eversmuižas uz Čodarānu (Blaževiča) dzirnavām un tālāk uz Mērdzenes pagastu. Izejot no dārza pa vidus ceļu, kur bijuši vārti un sarga mājiņa, viena kilometra attālumā ceļa labajā pusē bijis mūra krogs ar lieliem logiem, kurā ceļinieki varēja paēst, atpūsties un pārnakšņot, bet stalī pabarot arī zirgus, lai ar jauniem spēkiem turpinātu ceļu uz citu muižu.

Izjukušā mūra žoga laukakmeņus apstrādāja uz aizveda 1938. gadā nodedzušās Ludzas Romas katoļu baznīcas pamatiem. Visas muižas ēkas pieveicis laika zobs, palikusi tikai T veida augsta mūra celtne uz V. Salinieka zemes, kurai bijušas piebūves vai kalpu dzīvojamās telpas. No pārējām ēkām palikuši tikai mūra pamati un aku vietas, simtgadīgas liepas un rožu saknes ar jauniem dzinumiem pie muižas galvenās ēkas.

NOSTĀSTI

Klīda nostāsti, ka no muižas kungu mājas pagraba bijusi pazemes eja līdz krogam – apmēram puskilometru tālu. Vai tāda eja bijusi, tas ir jautājums, bet bija ar ķieģeļiem izmūrēta noteka ap pusmetru diametrā, ļoti gara, cik tālu vien ar spuldzīti varēja izgaismot, tālāk eja iegrīma tumsā.

Meža malā nelielā uzkalniņā atradās kungu kapi. Visi vecie cilvēki zināja, ka zem lielā akmens apglabāts ļoti bagāts muižnieks un viņam līdz ielikts zelta zobens. Daudzi bija rakuši, bet viss bijis veltīgi.

Daudz nostāstu dzirdēts par zelta naudas parādīšanos Rozanovas muižas dārzā, jo muižnieki naudu slēpa podos, ierokot to zemē, laika gaitā piemirsuši tās vietas, un, mūžu nodzīvojot, palikuši neatrasti. Tagad, mierinājumu meklējot, nauda reizēm parādoties visā savā spožumā un, ja nepieskaras šai parādībai, tad tā atkal pazūd. Rudenī, ābolus lasot un lapkritī lapas ar grābekli sakasot, gadījās visus akmeņus apklausināt, vai tur neskan nauda zem akmens. Vienam akmenim bija metāliska skaņa, bet to nevarēja pakustināt, un to nestāstījām citiem. Ābeles izsala, sākās nemieru laiki, piemirsās. Nav zināms, vai tas akmens vēl atrodas tai pašā vietā.

MUIŽNIEKI KARŅICKI

Pēdējais Rozanovas muižas īpašnieks bija Bruno Aleksandrs Karņickis (1898–?). Bija labi izglītots, beidzis Tartu universitātes Juridisko fakultāti, Vitebskā – Fizikas un matemātikas fakultāti, Viļņā – Agronomijas fakultāti. Bija virsnieks un parasti nēsāja formas tērpu.

Eleonora Karņicka (1904–?) Varšavā beigusi dižciltīgo meiteņu institūtu, līdz muižas pārdošanai dzīvoja Rozanovā.

Bruno dēls Vladislavs (1927–1944) ar tēvu vairāk dzīvoja Polijā, kara laikā kājām atnācis no Polijas uz Lucmuižu pie mātes, šeit gribēja organizēt pretošanās kustību pret vāciešiem, bet neizdevās un kājām aizgāja uz Poliju, kur Varšavas sacelšanās laikā krita.

Bruno meita Sofija Karņicka-Koniševska dzimusi 1933. gadā, beigusi Rīgas medicīnas skolu, dzīvo Rēzeknes rajona Mākoņkalna pagastā, ir dēls – skolotājs.

Bruno dēls Jānis (Janeks) dzimis 1935. gadā, dzīvo Ventspils rajonā, skolotājs.

Bruno Karņickis trīsdesmito gadu vidū pārdeva to, kas bija palicis pāri no senās un bagātās muižas.

BUMBIERU MĀJAS

Uz jaunsaimniecības zemes bija vecas mājas, kur vienā galā atradās dzīvojamā istaba. Mājai bija divas ārdurvis. Ziemā staigāja tikai pa vienām, kur tuvāk kūts, aka, malka un žagari. Mājas otrā galā bija klēts. Tur atradās graudi un milti. Pa trepēm varēja uzkāpt bēniņos, kur žāvēja izmazgāto veļu. Klēts galā zem trepēm bija vecas klavieres, un varēja uzspēlēt gammu.

Žēl, ka tās pazuda līdz ar veco māju. Zem mājas bija pagrabs, kur glabāja ievārījuma podus. Vecākais brālis Julijans pārbaudīja katru podu, neskato ties – aizsiets vai ne. Aka bija pagalmā ar t. s. dzērvi, kur vienā galā atsvars, otrā – kārts galā spainis. Māju ar kūti savienoja »sātmaļs«: dēļu vienā pusē, zedeņu – otrā. Arī apkārt dīķim bija zedeņu žogs. Mājas priekšā divās rindās bija stādīti ceriņi, ķirši un ogulāji, attālāk arī ābelītes. Vēl mājas priekšā tēvs ierīkoja lecekti ar stikliem, kur sākumā audzēja tomātus, bet rudenī tajā salika novāktos tomātus, lai ātrāk nogatavojas. Vienreiz govis Bite un Brūnaļa iekāpa lecektī un gribēja apēst visus tomātus. Kādus simts metrus no ceļa tēvs uzcēla jaunu klēti, un pagalmu noslēdza divi vārti: lielie un mazie. Mazie vārti bija staigāšanai un govju dzišanai. Govis toreiz ganīja tikai pa mežu un grāvju malām. Pāri jaunsaimniecībai stiepās trešās šķiras lielceļš, kur katram zemniekam bija savā iecirknī jātīra grāvji un jāuzber grants. Ap avotiņu bija auglīga melnzeme, kurā pēc lietus grima kājas līdz potītēm. Tur audzēja lopbarības bietes. Jaunsaimniecība robežojās ar muižnieku Karņicku, Klimana Valtera, Juliana Duncāna, skolotāja Salinieka un Veronikas Katkevičas zemi. Tēvs no sava brāļa Ignata rentēja Janovkas pļavas, sienu pārveda tikai ziemā, ragavu ceļā. Govju pulks bija diezgan liels, zemes maz, un vasarā teļus nodeva ganīšanai meža malā pie Emīlijas Tercānes, kurai bija trīs dēli: Moduss, Viktors un Žeņka. Drīz vecā māja tika pārdota un nojaukta.

Kondrātu ģimenei pieaugot, tēvs sāka domāt par savas 9 ha zemes platības paplašināšanu. Bijušais muižnieks Bruno Karņickis pārdeva savu Rozanovas muižu. Radiem piepalīdzot un bankā naudu aizņemoties, uz mātes vārda nopirka 50 ha zemes, kur puse no platības bija domāta mātes brālim. Tad kādus 5 vai 6 gadus visa ģimene, gan lielie, gan mazie, strādāja vaiga sviedros no agra rīta līdz vēlam vakaram. Jaunākie bērni pieskatīja viens otru: Jūlija Terēze un Zuzanna ganīja govis, teļus, aitas un pat cūkas, bet brālis Vilis palīdzēja tēvam visos lauku darbos un uzmanīja, lai zirgi vienmēr būtu labi paēduši un rītā varētu strādāt.

Pirtās muižas ēkas bija vecas, visi jūmti tecēja. Vispirms mājai uzsedza apses skaidu jumtu, tas jauns un gaišs starp zaļiem kokiem vienmēr priecēja skatu, nākot no skolas pāri Stases kalnam, kamēr palika pelēks. Pēc tam jaunus jūmtus uzlika kūtīm, šķūnim, un beidzamais jumtu dabūja lielais pagrabs. Vēl ievilka ūdens vadu kūtī un virtuvē, remontēja virtuvi, ierīkoja netīrā ūdens notekcauruli, mājai piebūvēja tualetes pieaugušiem un bērniem, uzstādīja garu radio antenas kārti, nopirka vienu vīriešu un vienu sieviešu riteni. Tēvs centās atjaunot 1938. gadā izsalušu augļu dārzu ar savā kokscolā izaudzētām ābelītēm. Pašu izlasītās un stratificētās sēklas pavasarī iesēja, ravēja, acoja, veidoja kroni. Stādīja veco koku vietā, kuru celmi bija izvil-

Kondrātu saime 1939. gadā: (no kr.) sēž māte Zuzanna ar Jāzepīnu (1939), tēvs Juliāns, priekšā Vīlis (1928),
Valentīna (1931), Joanna (1923) un Māra (1933); stāv Zuzanna (1924), Juliāns (1921) un Juliā Terēze (1926)

kti un izmantoti malkai. Ar ābeļu malku kurināja maizes krāsni un rijas krāsni.

Tēvs savu jaunsaimniecību centās atbrīvot no akmeņiem, iztīrīja grāvjus no krūmiem, ierīkoja kultivētās ganības, ieviesa augu seku. Nopirka sējmašīnu, zirga grābekli, slidgrābekli, kultivatoru, divlemešu arklu, zāles un labības plāvējus. Izkopa tīrasinīgu Latvijas brūnās ganāmpulku, pirka sugas teļus.

Visi Rozanovas saimnieki bija gandrīz vienādi bagāti. Istabas iekārtas paštaisītas un vienkāršas: koka gultas ar cisu maisiem, lieliem, mīkstiem putnu spalvu spilveniem, austiem linu palagiem, pašu gatavotām vatētām segām. Istabas vidū paliels galds, taburetes un paštaisīti krēsli, lai kuplā saime var sasēst pie brokastu galda. Sienas un griesti tumši tonēti, toties grīda balta izberzta, ko greznoja skaisti izaustie grīdas celiņi, un balsināti mūriši. Istabas slaucīja ar bērza zaru slotu, arī pie lieveņa bija slota dubļu un sniega noslaucīšanai. Pie griestiem piekārtie salmu lukturiši no vēja plūsmas grozījās un šūpojās. Katrā mājā bija paliela maizes krāsns, uz kuras sildījās un gulēja bērni. Katrā mājā bija arī bērza liksts ar šūpuli, kurā gulēja jaunākais bērniņš, kamēr iemācījās staigāt.

KONDRĀTU SAIME

Tēvs Julijans (1883–1972) dzimis Mērdzenes pagasta M. Blontos katoļu Māras un Jezupa ģimenē. Jezups rūpējās par bērnu izglītošanu un savās mājās bija atvēris skolu. Julijans pašmācības ceļā bija ieguvis pilsētas skolas izglītību, bija mežsargs un jaunsaimnieks ar 9 ha zemes, apbalvots ar 5. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni. Jadviga un Ignats bija skolotāji, Antons neizturēja konkursu konservatorijā, Jānis nopirka zemi, Kazimirs bija jūrnieks, Albīns pieskatīja skolu un apstrādāja 2 ha zemes.

Tēvs bija enerģijas pilns, mīlēja lasīt grāmatas, laikrakstus un žurnālus. Kad nebija jāsteidzas, varēja skaisti un kaligrāfiski rakstīt. Tēva dokumentus, kuri stāvēja skapja plauktā, nedrīkstēja aiztikt un pārvietot. Skapī atradās arī zilais, ar atlokiem, goda uzvalks, pie kura viņš reizi pa reizei piesprauda savu dārgumu – Triju Zvaigžņu ordeni, kas parasti atradās baltā, izpolsterētā kastītē. Ordeni viņš ļoti sargāja, bet notika pats nepatīkamākais – ugunsgrēkā nodega māja: sadega siltie ziemas apģērbi un visi dokumenti, arī ienākumu un izdevumu burtnīcas par 1920. – 1945. gadu, vērtīgie izgriezumi no žurnāla »Zemkopis« un ordenis, kas bija saņemts 1937. gada 3. septembrī. Tēvs bija ļoti taupīgs: nedzēra, nesmēķēja, laboja bērnu skolas apavus, sacirta visus žagarus, un tie tika sadedzināti plīti. Māte bieži teica: »Mežsorga sīva, bet jōvōrej ēst ar žogorim.«

Māte Zuzanna (dzimusi Čakša, 1894–1975) piedzima Zvirgzdenes pagasta Rauzās katoļu Sofijas un Vincas divu bērnu ģimenē. Vinca strādājis Zvirgzdenes pagastā par ierēdni. Sofija bija beigusi 4 klases un dzemdējusi 13 bērnus: 7 meitas un 6 dēlus, no kuriem 5 miruši bērnībā un viens dēls kritis karā. Sofijai jaunībā zilniece pareģoja: būsi ļoti bagāta, būs viss, bet būsi nelaimīga, grūtas dzemdības. 1948. gadā lielo ģimeni padomju valdība izlika no mājām. Vecumdienās māte ilgi slimoja.

Zuzanna bija vecākais bērns, un uz viņas pleciem gūlās visi mājas un pat zemes darbi, jo tēvs bija aizņemts dienesta darīšanās un māte bija slimīga. Zuzanna tēvam palīdzējusi novākt ražu, kult rijas un sanest ūdeni ar nēšiem no akas. Aka bijusi lejā, bet māja kalnā, un mazā meitene nesusi pilnus ūdens spaiņus. Skolu viņa apmeklēja Runtortā, kur kopā ar viņu mācījušies nākošie skolotāji, aprinča kultūras dzīves vadītāji un pilsētas galva. Pēc Runtortas skolas beigšanas, tikai ar teicamām atzīmēm, Zuzannai bija vēlšanās turpināt izglītību, bet tēvs tam nepiekrita, jo domāja, ko gan sievietei var iesākt ar izglītību. Viņa esot lūgusi tēvu ļaut tālāk skoloties, bet tēvs nebija pielūdzams. Viņa ļoti pārdzīvoja tādu netaisnību un veselu gadu lēja asaras. Vēlāk saviem bērniem stāstīja, kurš kļuvis par inspektoru, kurš – skolotāju un kāds ir pilsētas galva, bet viņš skolā raustīja Zuzannu aiz biezēm, lai dabūtu zināt pareizo matemātikas uzdevuma atbildi. Mātei bija garas bizes. Zuzannas brālis Jānis, kuram ne vienmēr bija teicamas atzīmes, beidza Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultāti ar agronoma grādu un vēlāk ieņēma daudzus augstus amatus kultūras un lauksaimniecības jomā, bija vecākais Latgales agronoms. Miris izsūtījumā Krievijā 1942. gadā. Māte par savām meitām teica: manas meitas, ja tikai vēlēsies, ies uz augstskolu – un mēs ar tēvu nešķirosim bērnus pēc dzimuma. Un tēvs pilnībā atbalstīja bērnu ceļu uz izglītību. Meitai Joannai, pirmajai iestājoties Ludzas valsts ģimnāzijā, par to bija liels prieks. Cik daudz cukurbiešu tika ravēts, apstrādāts un aizvests uz rūpnīcu, lai iegūtu naudu vidusskolas un augstskolas izdevumiem. Tikai karš pārtrauca mazāko bērnu ieceres un sapņus. Kā gandarijums mātei ir tas, ka viņas mazmeita Joanna māca matemātiku Ludzas vidusskolā.

Māte bērniem šuva kleitīņas, blūzītes un biksītes. Krekliņus dāvāja vecāsmātes māsas – vecmeitas, kuras dzīvoja Rīgā un Pildas pagasta Priedainē. Māte pati auda vadmalu mēteļiem, ko vēla un krāsoja Čodorānu dzirnavās pie Blaževičiem.

Dēls Julijans (1920–1941), LU Vēstures un filoloģijas fakultātes students, mīlēja sportu un dziesmu, grāmatu un makšķeri. Karš visu izmainīja, un palikušas tikai atmiņas. Vasarās viņš strādāja tēva mājās un ar dziesmu

ķērās pie visiem darbiem, vai tā bija siena pļaušana, vai mašīnas salikšana un pārbaudīšana. Reiz aizsapņojās, un asais pļaujmašīnas asmenis pārskrēja pār mazo pirkstiņu. Vecākā māsa, kā Sarkanā Krusta dalībniece, pārvarēja visus sirds vājumus un, noplēsusī palagam strēmeli, pārsēja brāļa ievainojumu. Svētdienā jau varēja iet uz Eversmūižu spēlēt volejbolu un, rīta pusē mājās pārnācis, lielījās, ka kopā ar skolotāju Nagli uzveikuši Ezersalas salasīto komandu. Citreiz, braucot no Janovkas līču pļavām, viņš savu māsu Terēzi mājās veda ar riteni, jo viņa bija mazākā un vieglākā. Braucot caur skujkoku mežu, viņa baidījās no pērkona. Brālis māsiņu mierināja, ka braucējam ar riteni pērkons nevar iespert. Kad pērkons pierima, nokāpa no riteņa, ieveda mežā un aicināja paskatīties visapkārt. Meža tumsā, sūnu, zāles un skuju paklājā varēja redzēt tūkstošiem mirdzošu spīguļiņu, kurus sauc par jāņtārpiņiem. Brālis izstāstīja, ka tie ir mazi, sīki kukainiņi. Sodomāja aizvest mājās un parādīt Rozanovas bērniem, bet, braucot uz velosipēda rāmja, laikam pazaudēti – un mājās vairs nebija jāņtārpiņu. Tik mirdzoša meža sega vairs nekad nav redzēta. Varbūt tas ir tikai ap Jāņiem?! Vasarā, kad siens jau bija šķūnī, visi bērni gulēja uz siena, kur nebija blusu un bija svaigs gaiss.

Pēc Sarkanarmijas ienākšanas Julijans aizbrauca uz Rīgu. Tēvs viņu lūdza, lai nemaisās politikā. Māte vairākas reizes lūdza par viņu noturēt Svēto Misi. Karam sākoties, aizbrauca uz PSRS un brīvprātīgi iestājās armijā, piedalījies cīņās pret vāciešiem, saslimis un ilgu laiku pavadījis Bežeckas hospitālī, no kurienes saņemtas pēdējās vēstules, rakstītas 1941. gada 21. augustā. Vēstules atveda Anna Viļuma, kura viņu satika svešumā, hospitālī, un apķērušies abi stipri raudājuši. Vēl Mērija Cālīte atcerējās, kā vienreiz bija atnācis uz kara virtuvi, novārdzis līdz nepazīšanai, un lūdzis ēst. Arī vēstulē viņš rakstīja, ka izredzes palikt dzīvam ir ļoti mazas. Māte kara laikā vēl cerēja, ka kādā gūsteknī ieraudzīs savu dēlu, ka atnāks mājās un izsalkuma mierināšanai paņems kumosu, kad kukuliņi pēc cepiena bija salikti rindiņā uz garā sola pie loga, pa kuru, pārnākot no dančiem, bieži kāpuši iekšā. Velti māte gaidīja, dēlu paņēma zemes māte izrakņātajos kara ceļos.

Meita Joanna Kondrāte-Baranovska (dzimusi 1923. gadā) kara beigās devās uz Vāciju, vēlāk – ASV un vienmēr paturēja sirdī un prātā mātes nepiepildītos sapņus par izglītību. Pirmo diplomu ieguva Minsteres augstskolā, otro – Lojolas universitātē Čikāgā. Mātes sapnis palīdzēja visās grūtībās, pa nakti strādājot slimnīcā, dienā apmeklējot augstskolu. Māte tomēr bija daudz vairāk pūlējusies, bērnus auklējot, strādājot cukurbiešu laukā un bekonu audzēšanā, pat naktis ieskaitot. Tagad Joanna ir zobārste ASV, Čikāgā. Vīrs Dominiks, izglītība augstākā, miris 1979. gadā, dēls Pauls (dzi-

mis 1961. gadā) – izglītība augstākā, viņa sieva Petija ir skolotāja, bērni Pēteris, Laura, Patriks, Maikls un Merija. Joanna Latvijā jau bija nosvinējusi atvadas bērņībai, beigusi ģimnāziju un uzreiz pēc izlaiduma kā labākā skolniece brauca uz tikšanos ar Valsts prezidentu.

Meita Zuzanna Kondrāte-Sjakste (dzimusi 1924. gadā) – pamatskolas izglītība, zemkope. Uzreiz pēc 6-klasīgās pamatskolas beigšanas bija jāatstāj tēva mājas un jākopj paralizētā vecāmāte Sofija Čakša Rauzos un tantes Priedainē, tad arī vekaistēvs, jo viņa dēls Jānis ar ģimeni 1941. gada 14. jūnijā bija izvesti. Pats Jānis miris mocekļa nāvē Vjatlagā, viņa dēls Juris viena gada vecumā miris bada nāvē ceļā uz Dudinku, kur sieva Tatjana ar otru dēlu Viktoru (Vici) palika līdz 1966. gadam, jo pēc kara nav ļāvuši atgriezties. Tatjana atgriezās un guļ Daugavpils pareizticīgo kapos, bet Viktora liktenis nav zināms. Tā Zuzanna, vēl jauna meitene, sāka saimniekot vectēva sētā. Pusi no 30 ha viensētas un daļu ēku piešķīra Pusenieku ģimenei. Palika tikai māja, klēts, stallis, ratnīca un pagrabs. Zuzannas vīrs Francis bija zemkopis, miris. Meita Joanna Sjakste-Čakša (dzimusi 1961. gadā) – izglītība augstākā, ir matemātikas skolotāja Ludzas latviešu ģimnāzijā. Vīrs Aleksandrs, dēli Gunārs un Raimonds.

Meita Jūlija Terēze (dzimusi 1926. gadā) – izglītība nepabeigta augstākā (LVU bibliotēku zinātne), dzīvo Daugavpils rajona Eglaines pagastā, dzied trijos koros. Vīrs Valentīns – polis, katolis, izglītība augstākā, ģeogrāfijas skolotājs.

Dēls Vilhelms (dzimis 1928. gadā) – izglītība vidējā, agronoms, paņēma daļu dzimtas zemes. Sieva Veronika, dzimusi Kalvāne, agronome – biškope. Dēls Vilis, meita Aina. Jaunībā Vilis agri iemācījās valdīt divlemešu arklu ar diviem zirgiem. Viņam bija īpatnēja skaistuma izjūta, labi dejoja, pirksti uz klaviatūras atrada vissmalkākās skaņas, kuras atgādina bērņību, jaunību un dejas pagalmā.

Meita Valentīna Kondrāte-Freimane (Valda Venta) dzimusi 1931. gadā, izglītība augstākā – zootehniķe. Ar vīru šķirusies, meitas Antra un Sandra. Valentīna atguvusi tēva saimniecību, kurā palikuši tikai ēku mūra pamati.

Meita Māra Sofija Kondrāte-Kozlovska dzimusi 1933. gadā, dzīvo Rīgā. Vīrs Nikolajs, dēli Juris un Jānis, meita Aina.

Dēls Jāzepe Vinca dzimis 1939. gadā, zemkopis.

Mātei bieži palīdzēja attāla radniece Sofija Čakša no Rauziem. Citreiz palīdzēja onkulis no Blontiem – tēva brālis Albīns. Bērņiem patika atrasties viņa tuvumā, jo viņš prata ļoti interesanti runāt, no viena vārda varēja uzburēt veselu teikumu. Ar lūpām viņš atdarināja dažādas skaņas. Prata labi

apstrādāt koku, izgatavot skaistu maizes vai gaļas dēlīti, ķebli, kur mātei uzlikt kāju, kad baroja mazāko māsiņu. Bieži nāca arī Albīna sievas māsa Helēna no Seimaņiem, viņa mazgāja veļu. Mājās bieži dzīvoja arī tēva māte Māra. Viņa bija ļoti dievbijīga un bērniem mācīja tēvreizi un dziedāt garīgas dziesmas. Tēva māsa Jadviga (Hedviga), kamēr bija skolotāja M. Blontu skolā, meitenēm daudz ko pastāstīja par sevis kopšanu, rokdarbiem, mācīšanos, iemācīja cept pankūkas un vārīt mizotus kartupeļus un iemācīja daudz rotaļu un dziesmu: *Kas dōrzā, kas dōrzā; Odat meitas, kū odat, vylkam zečes nūodat; Ej, peleite, bārnus zagt* u. c.

BĒRNĪBA

Tēvam ar māti mūsu, bērnu, bija daudz. Ziemā bērni spēlējās guļamistabā uz platās gultas, kas bija galvenā spēļu vieta. Tur bija miksti spilveni, kā kalni, ciets cisu guļammaiss, kurā negrima kājas, gultas malas bija gandrīz bērna augstumā, labi varēja staigāt, turoties pie gultas malas. Gulta atradās pie loga, caur kuru citreiz bija novērojami ziemas dabas jaukumi: baltais sniegs, apsarmojušie dārza un pagalma koki un krūmi, zedeņu žogam uzliktās smalkās, baltās cepurītes, no šķūņa gar māju ar ragavām svaigā sniegā iebrauktās sliedes ar zirga pakavu nospiedumiem, citreiz par brīnumu šis ceļš bija izrotāts ar melnām apaļām bumbiņām. Citreiz, sabāzuši degonus pie loga stikla, izkausējām ledus puķes un gaidījām māti un tēvu pārnākam mājās.

Tēvs katru dienu brauca ar zirgu Maļčiku uz mežu, jo viņš bija Lukašovas un Bērziņiku sila mežsargs. No meža pārveda bērza zaru slotas, ar ko slaucīja istabas un lieveni. Kad māte veda ābolus uz pilsētu, tēvs aptina kājas ar autiem, uzgērba garos ādas zābakus un uz mežu gāja kājām. Pirms tam tēvs salika ābolu kastes ragavās ar atzveltni, apsedza ar pašausto lupatu deķi, ielika svarus, zirgam galvā uzmauca stiprus iemauktus un iejūdza, bet māte silti saģērbās. Tēvs iesēdināja māti pie ragavu atzveltnes, apsedza kājas ar kažoku, iedeva rokās grožus un pātagu. Tēvs nepiemirsa arī auzu kulīti zirgam, paglaudīja savu uzticamo draugu un, dievpalīgu novēlējis, pavadīja māti uz tirgu. Āboli gan bija lēti, daži santīmi kilogramā, un citreiz pat neietirgoja vienu latu un vēl pārbrauca mājās nosalusī. Māte no tirgus pārveda konfektes, citreiz kukulīti saldskābās maizes vai kliņģerus – gan lielos, gan mazos, citreiz mākslīgā medus bļodiņu vai krāsaino cukuru, bet to biežāk veda vecaistēvs no Rauziem.

Mazie, sausie kliņģeriši bija visgaršīgākie. Paslēpes spēlējot zem gultām, bieži atradām kādu nokritušu kliņģera gabaliņu, par ko ļoti priecājāmies un saucām: »Milō māmeņ, atrodom kliņģera puseiti. Māmeņ, lyudzu nūgaršoj, tys ir teirs, putekļu nabeja.« Vēl tagad bieži ausīs skan *milō māmeņ* – un jūti mātes pateicības glāstus.

Kad tēvs un māte nebija mājās, pie bērniem nāca auklīte – Virgas tante no Krīvenim. Paldies viņai par garšīgo mannas biežputras karotīti, kad nelielā krūzītē apaļās krāsns priekšā vārīja mazajai māsiņai Vaļai. Jūlija laiku pa laikam šūpoja aiz šūpuļa malas, bet reizēm šūpoja, pati iekāpusi šūpulī, un mazā māsiņa pārstāja raudāt un smaidot skatījās uz lielo māsu, un klausījās viņas dziesmiņas, kuras bija iemācījusies no mīļās māmiņas. Paldies Virgas tantei, ka iemācīja »Tāvs myusu, kas esi debesīs...«

Vienu laiku mājās dzīvoja kāds vīrietis, nav atmiņā palicis, ko viņš darīja, bet gan tas, kā viņš skaisti spēlēja uz savām koklēm. Jūlija ar Vili noskatījās un paši ar naža, zāģīša un ēveles palīdzību izgatavoja kokles. Tēvam bija liels ēvelbeņķis, kas stāvēja ēdamistabā, un, kamēr vecāku nebija mājās, tur varēja darboties. Kokles stīgām izmeklēja tievākās drātis. Nu bija savas kokles, stīgas skanēja, kad ar plānu ķemmes zobu tām vilka pāri. Nav palicis atmiņā, cik stīgu bija koklei. Citreiz par padarītiem nedarbiem bija jāsaņem žagaru pēriens. Vienreiz Jūlija ar Vili ēdamistabā pie ēvelbeņķa atrada kastīti ar pagarām naglām un uz ēvelbeņķa arī vieglāku āmuru. Tēvam tie bija vairāki, tāpēc izvēlējās to piemērotāko un sāka strādāt. Grīdas dēļi izrādījās par cietiem un naglu nevarēja iedzīt, bet grīdas dēļu starpās naglas lida bez pretestības. Tā pa dienu cītīgi pastrādājuši, vakarā gaidīja tēva un mātes paslavēšanu, bet no tēva saņēma pērienu ar bērza žagaru, kurš vienmēr atradās aizsprauts aiz griestu sijas. Māte mūs pamācīja: »Nikū nadreikst aiztikt bez tāva voi mōtes atļōves.« Pēc asaru plūdiem nosolijāmies neaiztikt nevienu lietiņu bez atļaujas. Tad māte bērņus noglāstīja, nobučoja un aicināja ēst kviešu miltu klimpas ar pienu. Vakara bērņi, gaidot vakariņas, bieži pie galda aizmiga.

Pirtī iešana notika katru sestdienu un visos gadalaikos. Vispirms mazgāties gāja tēvs un vecākais brālis, vārdu sakot – vīrieši, pēc tam māte ar visiem bērņiem. Māte vispirms nomazgāja pašus mazākos un tos, kuri paši vēl nespēja sevi nomazgāt. Māte bērņū galvas mazgāja ļoti uzmanīgi, un, lai gan lietoja pirtās ziepes, tomēr kāda pilīte iekļuva acīs, un tad sākās raudāšana. Jūlija raudāja vissāpīgāk un solījās uz pirti vairs neiet. Nākamajā sestdienā, kad māte aicināja visus silti saģērbties, lai nenosaltu, raudāšana bija aizmirsusies. Katrs mazais centās ātrāk saģērbties, jo gribējās pabrist pa dziļo sniegu, un bieži gadījās, ka šņorzābaki uzāvās nepareizā kājā. Kad bērņi bija nomazgājušies, tēvs atnāca tiem pretī.

Ziemas lielākie prieki bija Ziemassvētku eglīte. Liela, līdz griestiem, izpušķota ar svecītēm, brīnumsvēcītēm, krāšņām konfektēm un spožu zvaigzni galotnē. Pie eglītes bērņi kopā ar tēvu un māti dziedāja garīgās un laicīgās dziesmas. Atmiņā palikušas spilgtākās dziesmas: *Engēls gonim sace-*

ja, Klusa nakts, Tī pi vīnas līknes, Ak egleite, ak egleite. Mīļākās rotaļas bija: *Suni začam pādas dzyna, Kas dōrzā, Odat meitas, kū odat, Reiga dimd, Kumeleni, kumeleni, Patais manim bōleleni, Kur tu teci, Tūdaliņ, tagadiņ*. Bērnu čalas un pieaugušo runas skanēja latgaliski, bez piesārņojumiem. Skolā mācību stundas notika latviešu valodā, baznīcā lūgšanas un garīgās dziesmas skanēja latgaliski, arī kāzu apdziedāšanās dziesmas dziedāja latgaliski.

Aizgavēnī bērniem ļāva vizināties ar ragaviņām no nelielā kalniņa turpat pie mājām lielākās māsas un brāļa uzraudzībā.

Lieldienas, tāpat kā Ziemassvētkus, gaidīja ar lielu nepacietību, jo zināja, ka tēvs istabā uzkārs šūpoles, varēs pēc sirds patikas izšūpoties un iesist krāsainās olas.

Atmiņā palikuši vecākā brāļa nedarbi, kurš bija seši gadi vecāks par Jūliju, kura skolā vēl negāja. Reiz pārnācis mājās, laikam iedzēris, un tēvs sāka viņu pērt ar savu siksnu, bet brālis palīda zem lielās, platās gultas un dziedāja dziesmu *Čupčik čupčiks*. Kur viņš bija un kas viņam deva glāzīti, ir grūti pateikt. Ģimnāzijas gados viņš tēvu dažreiz bija tā aizdusmojis, ka skolā pēc pēriena citu skolēnu priekšā lūdzis tēvam un skolotājiem piedošanu un solījies laboties. Mācījās vidēji, tikai latviešu valodas rakstos bija vasaras darbs, pārejot no klases uz klasi. Toties viņam bija ļoti skaists rokraksts. Pavasaros visas burtnīcas no internāta atveda mājās un nolika bēniņos. Mazie bērni tās burtnīcas šķirstīja un pētīja. Rakstītos dzejoļus izlasīja un saprata, bet citā burtnīcā ciparus nevarēja saprast. Piemēram, ko nozīmēja cipars »5« ar burtiņu apakšā. Istabas augšā bija arī māsas kārtīgās latviešu literatūras piezīmes, piemēram, *Pērļu zvejnieks, Sidraba šķidrants* un vēl daudzi citi pieraksti, kuri izbalējuši atmiņā.

Bēniņos varēja mīklaini un burvīgi iztēloties, cilājot dažādas vecas lietas, kuras visi jau bija aizmirsuši. Bija arī divu aizsaulē aizgājušo brāliņu matiņi, kuri skaisti un rūpīgi salikti mātes jaunības dienu somiņā. Bija vecās mātes mēteļi, dažādi petrolejas lampu abažūri, gari, gari velteņi un pudelītes.

Bija arī citas mīļas spēļu vietīņas. Meža malā bija divi dīķi (mōrki), kur bērni vēroja, kā zivtiņas palecas virs ūdens.

Liels piedzīvojums bija fotografēšanās, pirmoreiz Lieldienās pie šūpolēm – ap 1932. gadu, otrreiz 1939. gada vasarā, kad piedzima jaunākais brālītis Vinca Jāzeps. Bet tēva un mātes zelta kāzas fotografētas Rauzos pēc kara, kad Kondrāti bija izdzīti no mājām.

Agri bērniībā bija jāmacās dažādi darbi: nest malku, slaucīt istabas, attīrīt no sniega taciņas uz kūti, rudeņos novākt ābolus, audzēt puķes, laistīt istabas un dārza puķes. Vēlāk arī govīs barot ar sienu un salmiem, vasarā no-

ganīt mazā platībā, slaukt govīs un kāst pienu. Govīs slaukt bērni iemācījās, kad vēl negāja skolā. Zuzanna, novērojusi, kā māte slauc govīs, vienreiz pati izslauca mīkstāku gotiņu Betu un atnesa pienu mātei. No tā laika māte dažreiz sūtīja meitu slaukt govīs.

Ziemā pēc skolas un svētdienās bērni mīlēja vizināties no Duncānu kalna, uz kura atradās novērošanas tornis, ar ragaviņām, bet ar slidām »Polār nurmis« prieku baudīja uz mazā diķa ledus, kur vasarā gandrīz visi bērni iemācījās peldēt. Peldvieta bija viena. Zēni un meitenes peldējās atsevišķi un kaili: kuri pirmie atnāca, tie pirmie peldējās. Diķī dzīvoja arī līdakas un karūsas.

Mājās bija telefons, jo tēvs bija mežsargs, un viņam bieži zvanīja mežzinis Seks. Bērni arī to reizēm izmantoja, zvanot uz Ciblas pastu, Blontu onkulim un pat uz Rīgu, kad māte atradās slimnīcā.

DĀRZA DARBI

Tēvs pašmācības ceļā, lasot zinātniskas grāmatas, žurnālu *Zemkopis* un laikrakstu *Jaunākās Ziņas*, bija iemācījies daudzus darbus dārzkopībā, piemēram, kā nokasīt sūnas no ābeļu stumbriem, kā iznīcināt kaitēkļus – gan apsienot stumbrus ar sveķainām pergamenta strēmelēm, kur kukaiņi pielipa, gan ar mīkstiem apsējiem, kuros kukaiņi salīda ziemošanai, tos atlika tikai sadedzināt, gan apsmidzinot kukaiņu vairošanās periodā – martā un aprīlī. Mēsloja ar kūstmēsliem, ierokot tos visapkārt zaru vainaga attālumā. Martā izgriezta sausos un nevajadzīgos zarus. Pavasara salnās kurināja ugunsurus, māte gāja tēvam palīgā, bet bērni rudenī sagrāba nobirušās lapas. Dārzā vēl palika daudz darba: salikt vienkopus zaru atspaidus, trepes, grozu piesienamos āķus, lai nākošajā rudenī viss būtu pie rokas.

Ābolus ilgākam laikam saglabāja speciālās nojumēs, kur pēc saudzīgas noņemšanas ābolus novietoja biežākā kārtā pa šķirnēm, atsevišķi kritušos un norautos. Aukstumā apsedza ar salmiem. Tuvojoties ziemei, visus ābolus vajadzēja pārļasīt un labos sanest pagrabā. Pagrabā bija speciālas sastatnes, kur kastes varēja izvilkēt, kā kumodes atvilktņi, un ābolus pārļasīt. Puvušos ābolus izbaroja cūkām. Pie āboliem visi bērni strādāja – gan pārnākuši no skolas, gan no rīta pirms iešanas uz skolu. Katru ābolu vajadzēja apmīļot ar vilnas lupatiņu vai cimdu, lai tirgū izskatītos skaisti.

Ābolus bērni ņēma uz skolu pusdienām, bet, ja kāds skolēns palūdza, vienmēr iedeva, kaut iekostu. Augļu dārza atjaunošanai bērni, ēdot vai gatavojot ievārījumu, izlasīja sēkliņas, sajauca ar smiltīm, lai ziemas salā norūdās. Pavasarī labi mēslo tā augsnē iesēja, ravēja nezāles un nākamajā pavasarī pārstādīja kokskolā. Tad acošanas darbus veica tēva apmācīta vecākā māsa Joanna un vidējais brālis Vilhelms. Acošanai sagatavotie ābeļu

zariņi tika sasprausti kartupelī. Acoja no rīta līdz vakaram, ar dēlīšiem atzīmēja šķirnes, vēlāk sekoja pumpuriņa pieaugšanai. Mazākajiem bērniem vajadzēja stādīņus uzmanīgi apravēt.

BITES

Mūsmājā bija arī bišu stropi. Apkārt dārzam auga lielas liepas, un ziedēšanas laikā bites ievāca daudz medus. Bišu dravā strādāja tēvs, māte un brāļi, bet meitenes izsvieda medu speciālā medus sviedē. Medus izsviešana notika bērnu istabā, kur atradās trīs gultas, bet pusdienlaikā bērni negulēja, katrs veica savu darbu: Vilis atvākoja rāmīšus, Zuzeite grieza medus sviedī, Vaļa tecināja medu kādā traukā un lēja piena kannā, Mārīte skatījās darba gaitu un laizīja pirkstus, tikmēr Terēze slauca govīs, māte vārija ēdienu. Medus ievākšanas laikā istaba bija pilna ar bitēm, strādāt vajadzēja ļoti uzmanīgi, lai nenospiestu kādu bitīti, kas izsauktu bišu dusmas – un tās sāktu dzelt, kaut arī pašas ietu bojā.

LAUKU DARBI

Tēvs rūpējās par zemes iekopšanu. Laukus nosusināja ar grāvjiem, izcirta krūmus, zemi mēsloja ar kūtmēsliem un minerālmēsliem. Lielās platībās tika audzētas cukurbietes. Tās sēja ar mazu »Planētas« sējmašīnu, retināja, ravēja, apbēra ar mākslīgiem mēsliem. Lapas šķīna govīm un cūkām. Grūts darbs bija novākšana, lapu nogriešana un zemes notīrīšana. Tad salika kastēs vai maisos, sakrāva ratos un veda agri no rīta – ceļš tāls, rudeņains. Ludzas dzelzceļa preču stacijā katrs saimnieks sakrāva cukurbietes savā kaudzē. Zināmā dienā iekrāva vagonā un aizveda uz Krustpils cukurfabriku. Pēc kāda laika no fabrikas turpat stacijā pienāca cukurbiešu grauzījumi un melase, ko deva govīm un bēra arī cūku silēs.

TALKAS

Labības kulšanas talkas bija interesantas, sevišķi vakariņas ar dažādiem stāstiem no dzīves, anekdotēm, dziesmām un alus dzeršanu. Šķūnī savesto un kulā izkaltēto labību izkūla ar Antona Trukšāna kuļmašīnu »Imanta«, citreiz palīdzēja A. Razumovskis no Franopoles ar traktoru, kuru darbināja ar īsi sazāgētu malku. Ritmiskai kulšanai vajadzēja daudz strādnieku, un kaimiņi nāca talkā. Pats darbs, kaut sviedrains, tomēr bērniem, no kūtsaugšas raugoties, likās draiskulīgs, kad garāmejojot puīši ķerstīja jaunas meitas. Pusaudži jau arī gribēja, lai viņiem pievērs uzmanību kulšanas pārtraukumos, kad iepildīja benzīnu vai speciālā bunkurā iemeta malku. Visi piecājās, kad graudi bija sabērti klēts apcirkņos.

Mēslu vešanas talkas notika pēc Jāņiem, kad zāle noganīta un papuve »nopederēta«. Mēslu vešanai bija vajadzīgi vairāki zirgi un speciāli rati. Uz tīrumu zēni-kučieri gāja kājām, bet tukšā brauca ratos, kājās stāvot. Spēcīgi vīrieši, līdz ceļiem atrotījuši bikses, basām kājām, kreklus novilkuši, spalvainās krūtis izriezuši, mēza mēslus. Piekrauto vezumu atdodami zēniem, bija nosvīduši, bet asām mēlēm apveltīja katru zirga dzinēju, ar zēniem sūtīja milestības vārdus mēslu ārdītājām, apjautājās, vai var paspēt visus vezumus izārdīt un vai nepaliek pašas vai puīšus neatstāj kaunā. Pusdienlaikā noskaloja netīrumus ar auksta ūdens šalti vai izpeldējās dīķī. Talkās bija stipri, sātīgi ēdieni: skābeņu vai kāpostu zupa ar jēra vai puscūča gaļu, mīcīti kartupeļi ar cūkas taukiem vai sviestu un salds miežu alus.

LOPKOPĪBA

Galvenos iztikas līdzekļus deva lopkopība. Vasarā – pienu, biezpienu, rūgušpienu, krējumu, sviestu, paniņas, olas un dažreiz pa kādai vistai vai gailim, citu gaļu pat pagrabos nevarēja saglabāt. Vasarā, kad govīs deva vairāk piena, sēja sierus, izkaltēja, un ziemā, kad govīs bija aiztrūkušas, cieto sieru grauza gan bērni, gan pieaugušie. Rudenī un ziemā kāva aitas, jērus, teļus un cūkas. Ādas nodeva meistaram izstrādāt kažokiem un apaviem. Vilnu kārsa Plena dzirnavās. Vadmalu auda uz pavasara pusi, kad dienas kļuva garākas un istabas siltākas.

Govju ganāmpulku uzlaboja ar pirktiem un pašu izaudzētiem sugas lopiem, lai govīs dotu pienu ar tauku procentu – 4. Attīstīja arī aitkopību, cūkkopību un putnkopību. Nodrošinot ar kūtsmēsliem laukus, varēja ieviest pareizu lauku sistēmu.

Ganišana bija bērnu darbs. Vispirms ganija mežos, papuvēs, kultivētās ganībās, bet pēc nopļaušanas – pļavās un rugainēs. Lai govīs nebizotu, priekšējās kājas sapina ar pakulu pinekļiem. Ganot govīs papuves laukos, kā arī pēc nopļaušanas āboliņa laukos un pļavās, varēja lasīt grāmatas, bet, ganot mežā, nevarēja pārredzēt visu ganāmpulku, jo vēl bija teļi un aitas. Kā pirmie tika izlasīti Jāņa Akuratera kopoto rakstu sējumi. Tos lasīja arī citi Rozanovas jaunieši. Kad visu izlasīja, meitenes ganos adīja rakstainus cimodus un zeķes. Reizēm izbaudīja jāšanas prieku sapīta vērsa mugurā. Vērši bija mierīgi, viņus bija jāpamudina ar gana riksti, lai paietu kaut desmit soļus. Pēc ganu gadiem meitenēm bija jāstrādā lauku darbi. Ar jauniem, neiebrauktiem zirgiem grāba āboliņu kalnainā laukā. Bija jāuzmanās, lai grābeklis ar visu zirgu neslidētu atpakaļ. Mājās braucot, gadījās, kad zirga muguru klāja daudz dunduru, nenoturēt zirgu un ar visu grābekli ieskriet ceriņu krūmos.

UZ SKOLU

Franopoles 6-klasīgā skola izauga no 2-klasīgās. Divu skolotāju (Kučīnska un Gorbačevska) vietā sāka strādāt: skolas pārzinis Cipriāns Dreimanis, skolotāji Anna Dreimane, Ženija Rugele, Antons Orlovskis un prāvests Pudāns. Par Franopoles skolas izaugšanu rūpējās arī tēvs Julijans Kondrāts un ar godīgu darbu savas tautas labā nopelnīja V šķiras Triju Zvaigžņu ordeni, kuru saņēma 1937. gada septembrī. Tāpat viņa tēvs Jāzeps senāk bija rūpējies, lai M. Blontos būtu skola, kur bērniem iegūt pašu pirmo klašu izglītību. Tēva sabiedrotie Franopoles skolas jautājumā bija Piterāns un Pleskovskis. 1935. gada jūnijā notika pirmais sestās klases izlaidums. Franopoles 6-klasīgo pamatskolu beidza: Joanna Kondrāte, Julians Lankovskis, Apolinārs Katkevičs, Rozālija Rubule un Imants Kravalis. Bronislavs Beķers turēja pēcpārbaudījumu rudenī. Pie skolas ierīkoja sporta laukumu, iestādīja dažādu koku aleju un ābeļdārzu. Skolas kori mācīja Ludzas baznīcas ērgelnieks. Skolu sāka apmeklēt daudz jauniešu, lai iegūtu sešklasīgo izglītību. Mācījās ap 200 skolnieku, vienā telpā mācījās pat pa divām klasēm.

Uz Franopoles skolu reizē ejot, bērni aizgāja viens pie otra. Ieejot klases meitenes mājā, viss jau bija uzkopts, gultas maiss novākts, istaba izslaucīta, uz galda bija mīcīto kartupeļu bļoda, blakus krūzītē piens un bļodiņā biezi piens ar krējumu. Draudzenes māte aicināja pie galda reizē ēst: »Reneit, nōc reizē ēst ar Staseiti.« Ārēji neviens nebija izlēpis, nelielijās ne ar apģērbu, ne apaviem vai galvas segu. Sirds bija bagāta, nekad netika liegts neviens kumoss. Ja kāds skolēns paprasīja maizes gabaliņu vai ābolu, dalījās draudzīgi. Viens otru nekad neizsmēja un neaprunāja. Meitenes skolā centās nēsāt zilu kleitiņu un garas vilnas zeķes, zēni – tumšas krāsas uzvalkus, aizpogātus līdz kaklam.

Franopoles skolā darbojās mazpulks Nr. 277. Savās mājās bērni audzēja kāpostus, burkānus, bet biežāk cukurbietes, kuras nododot tika pie savas naudas. Cukurbiešu lauciņā stūros bija jāiezīmē ar vienu metru gariem balti vai balti zaļi krāsotiem mietiņiem. Mazpulka vadītājs Antons Orlovskis bieži brauca skatīties lauciņus, vai izravēti un apbērti ar mākslīgiem mēsliem. Mājas celiņam vienmēr bija jābūt tīram. Mācīja arī adīt cimdus un rīkoja adīšanas sacensības. Govju slaukšanas sacensības notika Franopoles Razumovsku saimniecībā. Vasarā rīkoja mazpulku nometnes. Citreiz Run-tortas lauksamniecības skolā notika sacensības govju slaukšanā. Zēni neviens negribēja slaukt, bet Franopoles mazpulkā bija Bronislavs Beķers, kuru Orlovskis bija ietekmējis, un viņš piedalījās sacensībās. Slaukt vajadzēja, ievērojot noteikumus: apslaucīt tesmeni, izdarīt masāžu un tikai tad slaukt.

Franopolis pamatskolas kolektīvs, 1935. gada maijā

Franopolis skolas 6. klases izlaidums, 1935. gads

Franpoles skolas mazpulks, 1938. gads

Vakarā bija uguņošana, dejas un visādi joki. Uz svinīgo daļu atbrauca Rēzeknes galvenais agronoms Jānis Čakšs, mūsu onkulis. Sacensību dalībnieki saņēma godalgas – grāmatas. Nakti gulēja klasē uz svaiga siena, ezers blakus, un varēja peldēties. Mazpulka nometne bija arī Ciblā. Vakarā uz uguņošanu un dancošanu sabrauca no visas apkārtnes, arī Rozanovas. Brauca ar riteņiem, puīši meitas veda uz rāmja. Pretī Ciblas pastam kāds pāritis nogāzās, visiem bija ko pasmieties.

Mazpulka 5 gadu jubilejā 1939. gada 15. maijā brauca arī uz Rīgu, kur gāja parādē, visi mazpulka formas tērpos. Runu teica prezidents K. Ulmanis. Pa nakti tika novietoti pie Rīgas mazpulcēniem. Tas notika pirmo reizi, arī brauciens ar vilcienu, un palika spilgtā atmiņā.

Rudeņos Franopoles skolā rīkoja izstādi – ražas svētkus. No Kondrātu bērniem mazpulkā bija Ņina, Zuzanna un Vilis. Zuzanna piedalījās trīs gadus – ar cukurbietēm, ābolu sieru un rokdarbiem. Viens zēns (J. Kravaļš) pudelē bija izaudzējis lielu gurķi, kuru visi aprbrīvoja. Godalgās tika saņemtas grāmatas: *Pavāra grāmata; Kā izaudzēt veselīgus tefus, jērus, sivēnus un kumeļus; Punduru augļu koki*. Franopoles mazpulks rīkoja zaļumballes Ezersalas skolā.

Franopoles skolu 1939. gadā beidza 8 meitenes un 9 zēni: Voldemārs Laurinovičs (miris), Francis Katkevičs (miris), Iljass Jonikāns (kritis karā), Leons Višķers, Geņs Katkevičs, Pīters Pleskovskis (kritis karā), Marija Putāne, Geņa Kučinska (mirusi), Vera Leščinska (mirusi jauna), Sofija Mečule no Lucmuižas (mirusi), Valentina Kravale, Antoņina Kozlovska un Zuzanna Kondrāte.

VILKI

Ceļš uz skolu vijās caur mežu, gar kapsētu, bet nekad nebija bail. No skolas ejot, ja kapos kādu glabāja, Rozanovas bērni nepagāja garām, ne-uzbēruši aizgājējam trīs saujas smilšu, un, ejot gar lielo krustu, vienmēr pārmeta krustu, un zēni noņēma cepuri. Tēvs (Julijans Kondrāts), mežsargs, bērnus iedrošināja, ka vilku mūsu mežos nav un viņš, katru dienu pa mežu staigājot, tos nav redzējis. Visi bērni tam ticēja, līdz tam laikam, kamēr paši ieraudzīja vilku. Ņina Kondrāte, Vaļa un Vera Laizānes, pustumsā no skolas nākot un aizrautīgi pārrunājot notikumus nodarbībās, ejot gar Ā. Trukšāna mājām, viena atskatījusies un ieraudzījusi uzkalniņā pie neliela akmens divas mazas uguntiņas, un atlikušo ceļu skrējušas neatskatoties. Kara laikā vilks aizvīlināja un saplosīja Bumbieru māju sunīti Džimku. Bērni apskatīja vilka pēdas sniegā, tās veda uz lielo mežu. Vilka pēdas nav likumotas, kā zaķim vai kaķim. Pēc kara vilku bija vairāk. Gadījās, ka vienu nakti tēva vietā zirgus pie-

guļā ganiņa meitas Vaļa un Mārīte. Zirgi mierīgi plūca zāli, laiks bija silts, mēness spoži spīdēja pāri laukiem, un meitenes mierīgi runājās, cik skaista šī glezna. Pēkšņi zirgi saslēja ausis, sastājās ap mazajiem kumeliņiem ar galvām uz āru un sāka krākt. Meitenes ieraudzīja no kalna tuvojamies suniem līdzīgus dzīvniekus – laikam vilki, un viņas sāka kliegt, ar nūjām sita pa alkšņiem un skrēja pie tuvākiem kaimiņiem. Laikam troksnis vilkus izbaidīja, un viņi nozuda.

Pēc kara vilki bieži nāca baroties ar nomestiem kritušajiem teļiem pie fermas uz mēslu kaudzes. Vienreiz, kad tēvs dienas laikā nāca no pļaušanas uz mājām, viņam pa gabaliņu sekoja vilks. Tikai, kad mājinieki sākuši kliegt un sist pa spaiņiem, vilks vēl vairāk ierāva asti starp kājām un pagriezās uz aizaugušo gravu.

Māte stāstīja, ka pa Rauziem (Rauzu mājas Zvirgzdenes pagastā) iet vecs vilku ceļš. Sekoja grūtie kara un pēckara gadi.

KARA LAIKI

1940. gada jūnijā Jūlija Terēze, Zuzanna, tēva brālis ar sievu Mariju brauca uz Latgales dziesmu svētkiem Daugavpili, kur apmetās pie tēva māšas Jadvigas Kindzules. Rēzeknē, ilgi gaidot vilcienu uz Daugavpili, daži aizgāja apskatīt pieminekli »Vienoti Latvijai«, citi sēdēja vilcienā, satika brāli Julijanu, ar meitām runājoties. Mazākie bērni pirmoreiz brauca ar vilcieni. Daugavpili iebrauca naktī. Krustmāte Jadviga bija skolotāja, dzīvoja Niderkūnos, zināja visu Daugavpili un izvadāja pa izstādēm. Uz dziesmu svētku estrādi kursēja autobusi. Dalībnieki nēsāja svētku nozīmītes. Dziesmu svētku laikā atbrauca māsa Johanna no tikšanās ar K. Ulmani, un mazās māšas neatkāpās ne soli. Ludzas dziesmu svētku laikā pirmoreiz dzirdētā dziesma »Tev, dārgā tēvija« vēl tagad ausis skan tik valdzinoši, bet no Daugavpils atmiņā nepalika ne skaņas, tikai Prezidenta gaidīšana.

Mājās brauca ar ģimnāzijas kori, kurā Johanna dziedāja, preču vagonā. Rēzeknē atkal ilgi stāvēja, un ceļā pagāja visa nakts, un Ludzā iebrauca agrā rītā. Vecākā māsa aizgāja pēc riteņa, Jūlija ar Zuzi kājām devās pie vectēva uz Rauziem. Nepieejot pie Martišiem, viņas ieraudzīja, ka pa Zilupes lielceļu Ludzai tuvojas siena kaudzēm līdzīgi priekšmeti. Izrādījās, tie bija krievu tanki, no kalna nobraukuši, lejiņā apstājās. Tā iznāca satikties ar lielo kaimiņvalsti, kurai trūka savas zemes, kaut gan tā stāvēja neapstrādāta – un, tāpat kā Vācija, gribēja izplesties pa visu pasauli. Pie vecsmātes atpūtušās, pēc pusdienas pa tuvāko ceļu caur Kubulovu devās uz Rozanovu. Kāds ceļa gabaliņš bija jāiet pa Zilupes–Ludzas lielceļu, redzēja vienu mašīnu ar krievu virsniekiem. Lielceļš bija izdangāts, kājas grima smiltīs

Jānis Antons Čakšs (1896) – Rēzeknes apriņķa galvenais agronoms, ar ģimeni deportēts 1941. gada 14. jūnijā

līdz potītēm. Meitenes nobijās un gāja pa pļavu. Ivdros cilvēki pie mājām izskatījās nospiesti. Pievakarē ierodoties mājās, zuda visa baiļu izjūta.

Ķiršu dārzā pēc dienas darbiem atpūtās Jānis un prātoja, kādu dzejoli mums, bērniem, vakarā teiks. Kalpa zēna vasara ar to arī beidzās. Palika dzeja nepabeigta, dzīve neizdzīvota, karš pievāca jaunās dvēselītes, Zemes māte viņus apsedza, cik nu sega bija liela, kuram nepietika, to aijāja vējš, putni apdziedāja viņu izbalējušos kaulus – tā daudzi jauni puīši vēl tagad klejo pa nežēligiem kauju laukiem. Aizbrauca Jānis, palika atmiņā viņa dzeja, zilās acis, gaišie, lokainie mati un samtainā balss. Aizbrauca brālis Julijans. Vilim palicis atmiņā: lielais brālis skumīgs sēdēja ratos, tēvs turēja grožus, gribējās iekliegties – nebrauc nekur, mīļais, labais, gudrais brālīt, paliec pie mums, ziemā atkal brauksim no visiem augstākajiem Čodorānu kalniem, nobraukšu pirmais, lai tu varētu droši braukt pa manām sliedēm... Tas bija visu bērnu kliedziens – nebrauc! – vairāk mēs viņu neredzējam. Šī vasara bija neveiksmīga. Gatavojoties nelielām viesībām par godu ģimnāziju beigušajai vecākajai māsai, pati jaunākā māsiņa – 7 gadus vecā Mārīte – uz izkopts savainoja kāju, neuzmanīgi pieskrienot pļavā pie brāļa. Vecākā māsa pārsēja un aizveda uz Ludzas slimnīcu, kur sašuva brūci. Viesību prieki bija zuduši, negribējās dziedāt, dancot vai smiet. Labākais mierinājums bija pie govju pulka.

1940. gadā pēc 17. jūnija, kad austrumu kaimiņš iebruka Latvijā, atskanēja pirmais telefona zvans, un vīrieša balss lika nodot visus ieročus: tēvam bija jānodod medību bise. Zemi apvienoja: tēva 9 ha jaunsaimniecība, mātes 25 ha pirtā zeme un mātes brāļa 25 ha – kopā sanāca 60 ha. Un vēl muižas centrs, tātad muižnieki – un atņēma 30 ha, kaut zeme bija pirkta. Austrumu kaimiņš atkāpās, viņa vietā nāca Rietumu kaimiņš. Padomju armija atkāpās bez cīņām, arī vācu armija bez cīņām iebruca pagastā ar motocikliem. Karam sākoties, padomju valdība bija likusi nodot visus radioaparātus, tos savāca pagastā. Kad uzzināja, ka Ciblā krievu vairs nav, ar riteņiem brauca pēc radio: kādu atrada pašā stūrītī, bet citiem tie bija sadauzīti. Atceļā, jau nogriezušies no lielceļa, redzēja daudz vāciešu braucam Ciblas virzienā. Vācu laikā Ciblas draudzes ērgelnieks Beķers bija arestējis tēvu, bet ar baznīckunga Bojāra gādību viņu atbrīvoja, tad vēl bija bailes par izvešanu uz Vāciju. Zupniks katru dienu un vakaru sargāja, gaidot, vai neatnāks Julijans, bet neviens neatnāca. Vācu laika sākumā pie Kondrātiem dzīvoja un skolā gāja Vera, jo viņas tēvs bija pazudis. Vera vēlāk strādāja Ludzas slimnīcā, tad nosūtīta uz fronti.

Atņemto zemi atdeva atpakaļ 1941. gada rudenī, pēc ražas noņemšanas, un attīstība turpinājās. Tēvs ar prieku noglāstīja katru vārpu. Dēls Vilis bija lielākais tēva atbalsts. Lielākās meitas (kā nekā pāri piecpadsmī) Jūlija

un Zuzīte sāka mācīties strādāt ar vieglākām lauksaimniecības mašīnām: zirga grābekli, slīdgrābekli. Ganu rīkstes tika atdotas jaunākām māšīnām – Vaļai un Mārītei. Vienu ziemu tēvs bija paņēmis gūstekņus, viņi bija ļoti novārguši, un uz šineļa bija uzšūti burti, bet, kad gūstekņi atkopās, lika viņus aizvest uz Ludzu. Gadījās, ka Putāns tika apzags, un Kondrāts, Saliņieks un Duncāns pa naktīm sargāja mantu. Klausas bija lielas, galvenokārt malkas vešana. Vajadzēja nodot labību un pienu, ko pieņēma Kondrātu mājās un kļaušu kārtā ar diviem zirgiem veda uz Ludzu. Vakaros logi bija jāaizklāj, tikai tad drīkstēja iededzināt uguni.

Vācu laikā Eversmuīžas draudzi apkalpoja prāvests Pēteris Bojārs. Viņš bija arī Ludzas Valsts ģimnāzijas 1940. gada izlaiduma klases audzinātājs. Rozanovas jaunieši dziedāja baznīcas korī un pirms Ziemassvētkiem brauca uz mēģinājumiem.

Karoja tālu no Latvijas robežas, bet 1943.–1944. gadā pāri Rozanovai laidās lidmašīnas un ļoti nežēlīgi bombardēja Rēzekni. Reizēm spilgtā apgaismojumā nometa bumbas uz Tīrumnieku un Bumbieru māju zemes. Ludzas Valsts ģimnāzijā apmetās vācieši. Mācību stundas notika privātās mājās, un agri pavasarī palaida vasaras brīvlaikā. 1944. gada sākumā zāgēja mežus: Surikovas mežs tika nozāgēts, un kļuva redzamas visas mājas līdz Silagaiļiem. Zuzanna jau dzīvoja Rauzos un kopā ar citām Rauzu apkārtnes meitām tika atsūtīta darbos uz Surikovas mežu. Marta sākumā Zuzanna nebija aizgājusi uz mežu, naktī atnāca policija un gribēja aizvest uz nometni, bet tēvs viņus pierunāja – un neaizveda. Kad Zuzanna pierakstījās Rauzos, viņu atkal sāka pa īstam dzīt klausās desmitnieks Geļkina. 1944. gada janvārī Nīna pēc skolas palika Rauzos, bet Zuzanna ar Vili un kaujamo cūku devās uz Rozanovu, kur palika līdz krievu ienākšanai.

No katrām mājām kaut vienam cilvēkam katru dienu bija jāiet rakt ierakumus. Vācieši atkāpdamies dzina sev līdz krievu iedzīvotājus ierakumu rakšanai un ļoti daudz ganāmpulku. Govis bija atpūtā pie Lielā Ludzas ezera un stipri mauroja, jo netika regulāri slauktas. Ezersalā vācu laikā bija karavīru – dezertieru apcietinājuma nometne. Fronte tuvojās ar katru dienu. Dienas laikā bieži notika gaisa kaujas, biežāk parādījās vācu zaldāti. Vācieši ar precīziem dunča metieniem nogalināja pagalmā staigājošās vistas un lika izvārtīt zupā. Pienu dzēra tikai vārītu. Ievilka telefona vadus, bet ātri tos noņēma un teica, ka drīz atkāpsies. Citi vācieši gribēja visus izdzīt no pagriba, lai brauktu projām. Bija arī labi vācieši, kuri teica, lai daudz nerunājas ar tiem SS vāciešiem, ka tie var iemest pagrabā granātas. Pagrabā bija sapulcējušies daudzi kaimiņi. Viļa vadībā pagrabu noklāja ar zariem, lai būtu mazāk redzams. Pagrabā nodzīvoja divas dienas, kopā ar kareivjiem.

Sevišķi stipras apšaudes notika naktīs, kad šāva »katjušas« un »andrijušas«. Karavīri, kuri naktīs atpūtās pagrabā, gulēja cieši viens pie otra, kopā ar iedzīvotājiem.

Vakarpusē aizgāja visi vācieši, palika tikai tie, kuri ierakās siena kaudzēs un naktī šāva raķetes, dodot ziņu par krievu armiju. Rīta saulei lecot, ieradās pirmie krievu izlūki. Padomju armija pāri purvam naktī bija noklājuši koka tiltu un no meža malas sāka apšaudīt Rozanovu. Vienu izlūku ievainoja kaklā un tēvu kājas augšstilbā, kur šķemba palika uz visu atlikušo mūžu, un kāja sāpēja lietaiņā laikā. Krita pusotru gadu veca ķēvīte un ievainoja vislabāko piena devēju, kuru atdeva kareivjiem. Visus četrus zirgus paņēma padomju armija, bet vietā atstāja nodzītu, nespēcīgu un maza auguma zirgu.

Kad frontes līnija attālinājās, izgāja no pagraba, no ierakumiem, kurus karavīri sev bija izrakuši ar mazažām sapieru lāpstiņām, izlasīja spilvenus. Vācu ierakumos laikam neviens nebija iekāpis, pat ne ziņkārīgie puikas. Pēc kādas nedēļas no frontes atpūtā atnāca karavīri. Viņi mazgājās diķī, ūdens kļuva balts no ziepēm. Trīs virsnieki apmetās mūsu mājā. Brīvajā laikā viņi mācījās angļu valodu un interesējās arī par latviešu valodu. Karavīriem rādīja kinofilmas par velti, citreiz vakaros rīkoja dejas. Bija ogu laiks. Ejot ciemos pie krusttēva uz M. Blontiem, vairākās vietās ceļa malās bija redzamas »katjušu« izārdītās pļaviņas, un no dažām mājām bija palikuši tikai skursteņi. Visas Kondrātu ēkas arī bija nodegušas. Māte, ejot pie savas mātes uz Rauziem caur Kubulovu, pie Ivdriem brida pāri upitei, jo tilts bija uzspridzināts, un laimīgi pārbrida. Kāds cits, tai pašā vietā brienot, uzkāpa uz mīnas un mira.

Grūti iedomāties, ko jūta Rozanovas puikas, kad ar atrastām šautenēm izmēģināja roku, šaujot uz īstu mērķi – vīrs Rozanovas lidojošo lidmašīnu, un tika noķerti. Netālu no Valtera mājām Vilis un citi puikas bija nostādīti uz bedres malas, kā nošaušanai. Mātes asaras izglāba pārgalvīgos puikas, un tā bija liela mācība – neaiztikt atrastos ieročus. Āboliņa laukā bija vairāki neuzsprāguši artilērijas lādiņi, un govīs turējās tālāk no bīstamām vietām. Tie, kuriem mājas nodega frontes laikā vai tās aizdedzināja vācieši, dzīvoja pie kaimiņiem, kamēr uzcēla jaunas mītnes vai aizbrauca uz tādu vietu, kur ziemā varēja dabūt dzīvokli. Baznīckungs Bojārs, brīdināts par iespējamo arestu, devās emigrācijā un pēdējos dzīves gados kalpoja katoļu draudzēs ASV.

Četrdesmitajos gados modē bija no koka izgatavotas skaistas klikatiņas. Šiki apavi bija – baltas drēbes tenisa čības, ko tīrīja ar krītu. Svētdienās uz baznīcu 5 km attālumā gāja basām kājām pa lielceļa maliņu, lai smiltis nespīestu kājas, līdz Ciblai apavus nesa rokā. Mēteļus vīriešiem un sievietēm

šuva no nonēsātiem apgērba gabaliem, kombinējot dažādus krāsu salikumus, tos sauca par »amerikankām«. Galvā sievietes sēja rūtainus lakatus, virieši nēsāja ausaines.

Sākot ar 1944. gadu, Zuzanna, kurai bija tikai 20 gadu, dzīvoja Rauzos, un viņu sāka dzīt klaušās pa istam: divas dienas uz dzelzceļa; mēnesi uz Zilupes ceļa krāva kokus, kurus vācieši bija noklājuši uz ceļa; raka grāvjus jaunajam Ludzas–Dagdas ceļam; 1946. gadā grieza malku Ķīvdoloju mežā, tad Mulču mežā, tad Kurmes mežā; uz Ludzu veda malku no Dubroku un Ķīvdoloju mežiem; divas reizes bija Viļakā pie kokmateriālu izvešanas no meža; vēl Būrišku purvā vienu nedēļu griezta kūdra; uz šosejas vesta grants. Tad vēl dzenāšana ar pienu, kas ar nēšiem (kāšiem) bija jānes uz Ludzu. Vairākas reizes bija aprakstīta manta par piena un labības nenodošanu. Tas viss piedzīvots no 1944. līdz 1949. gadam. No 1944. gada par priekšsēdētāju bija kāds krievs Špaks, kurš Zuzannu dzenāja kā suni, viņa bija pat norīkota uz Rēzeknes staciju par krāvēju. Tēvs gāja runāt ar Ludzas priekšsēdētāju.

Rauzu vectēvs nomira 1946. gada 15. martā, tai pašā naktī Špaku sašāva, un viņa vietā nāca Romanovska. Tad kļuva vieglāk. Klaušās bija jābrauc, bet vairs tā nelamāja. Tad iešana kolhozā... Un cik viss bija briesmīgi 1949. gada 25. martā!

ATSTĀJOT TĒVA SĒTU

1948. gadā tēva saimniecībai piešķīra titulu »kulaku saimniecība«, kur viss bija sasniegts ar grūtu un raženu darbu, un zemniekam augstāko grādu – »kulaks«. Tēvam bija jāmaksā lieli nodokļi, valsts aizņēmums un lielas graudu nodevas. Tad lika atstāt māju, neļāva līdzī nēmt ne labību, ne darba rīkus un mašīnas, ne lopus. Tēvs un māte ļoti pārdzīvoja – uz kuriem lai dodas? Armijas atstātais, novārgušais zirgs jau bija atkopies. Ratos sakrāva visu iedzīvi – galdu, taburetes, atlikušās gultas segas un spilvenus, katliņus, piena kannas, spaiņus, slauktuvi, pie ratiem piesēja piena devēju Ogrī un lēnām ar nelielo kleperi sāka ceļojumu pa pasauli. Caur Ludzu lielceļš aizveda uz pirmo pieturu – vectēva Vincas Čakša mājām Rauzos. Tur pēc vectēva un vecāsmātes nāves saimniekoja Zuzanna. Sajūta bija nepatīkama arī bērniem. Neviena sirdsraudzene, ar kurām kopā iets uz skolu, pārrunāti visi sirds noslēpumi, aprunāti visi puīši un notikumi, apmeklējušas dejas, mainījušas kleitas, kopā pārdzīvojušas frontes apšaudes laiku, neatnāca un neaicināja apmesties pie viņām. Pēkšņi meitenes un zēni palika auksti un novērsās. Tas bija darīts ar nolūku, viena sieviete teica, ka tā lika darīt – pacelt roku.

Tēvam un mātei nebija pastāvīga pieraksta. Tēvs bieži dzīvoja pie

attālākiem radniekiem, brāļiem un kaimiņiem. 1949. gada 25. martā, kad notika lielā arestēšana un izsūtīšana, tēvu nevarēja atrast, kur viņš bija, nezināja neviens. Tēvs bija aizgājis pie Duncāna jau 24. martā, bija arī baznīcā, pēc tam aizgāja uz Bolūžovu pie Antona Ruškas. Bērni meklēja tēvu un nezināja, kur viņš ir. Isnaudas ciema sekretārs skolotājs Mičerevskis bija pateicis, ka tēvu meklē. Māte bija aizgājusi gulēt pie Teklas Čakšas upītes krastā. Tā bija briesmīga diena. Bija bieža migla, neko nevarēja redzēt. Cilvēki bija uztraukti. Rauzu mājās bija palikuši tikai bērni: Zuzanna un Čakšu Viktoriņš. Atnāca divas kaimiņienes un gulošo puiku aiznesa pie sevis.

Zuzanna palika viena un no bailēm visu nakti nosēdēja ezera malā. Dienā satika kaimiņieni Helēnu Samušu, kura atgriezās no dzirnavām (patmalēm), un uzzināja, ka vakarā ar zirgu pajūgiem jāierodas Ludzā. Kaimiņiene steidzīgi uzšāva ar pīcku zirgam un, aizbraukusi mājās, tūlīt devās mežā, kur jau atradās viņas bērni Jānis un Geņa, tikai neatrada viņus. No rīta bērni gribēja iet uz māju, bet pagalms bija pilns ar pajūgiem – un abi raudādami atgriezās mežā. Viņu vecaistēvs mājā gulēja slims un pats nespēja apgērbties. Zaldāti vectēvu sagērba un aizveda uz Sibīriju, kur viņš pēc divām nedēļām nomira. Bērni, staigādami pa mežu, satika māti. Tad visi trīs kādu pusgadu dzīvoja pie labiem cilvēkiem dažādās mājās. Tomēr bērni tika aizvesti uz Ludzas staciju. Māte, baznīcā uzzinājusi, ka bērni paņemti, pati aizgāja pie viņiem. Kaimiņi līdzī iedeva maizes kukulīti.

Rauzu Jāņa dēls Juļuss Čakšs bija precējies ar Geņu no Klešņikiem, kuras tēvs (kritis), māte (kritusi), brālis un māsa (abi ievainoti un izsūtīti) 1949. gadā bija devušies mežā, bet vecākais brālis pēc leģionāra gaitām bija filtrācijas nometnēs. Viņus bieži izsauca uz pratināšanu.

Piecdesmitajos gados Māra Kondrāte apprecējās ar Nikolaju Kozlovski: tēva pierunāti, dabūja atļauju kā īrnieki dzīvot tēva mājās Rozanovā. Vienu mājas galu viņi dabūja kā dzīvokli, otrā galā vienā istabā pieņēma pienu, un lielajā virtuvē dzīvoja slaucēja ar savu ģimeni. Tēvs ar māti, lai kaut cik uzlabotu veselību, kādu laiku dzīvoja pie meitas Valentīnas Aknīstē un Ilūkstē. Tomēr sirds vilka uz Rozanovu, un abi atgriezās pie jaunākās meitas Māras un znota Nikolaja. Kaut bija jāmaksā par dzīvokli savā mājā, bet varēja staigāt pa savu zemi, kura oficiāli vairs nepiederēja. Sešdesmitajos gados, kad neviena nebija mājās, izcēlās ugunsgrēks, un māja nodega, bojā gāja Narņickis ar savu suni. Tēvs bija ar mieru dzīvot kaut vai savā pirtīņā, ne par ko nesūdzējās un neko nelūdza. Atbrauca dēls Vilhelms un paņēma tēvu pie sevis. Tēvs padzīvoja pie Vilhelma, tad viens un abi ar māti, reizēm arī Māras dēls Juris, pie Valentīnas gan Aknīstē, gan Ilūkstē, gan Sventē,

gan Birzgalē, bet visilgāk tomēr dzīvoja pie Zuzannas Rauzos un Māras Rozanovā.

Kad Māras ģimenei iedeva dzīvokli uz Salinieka zemes uzceltajā mājā, tēvs ar māti steidzīgi brauca uz Rozanovu. Kaut ceļš grūts, no autobusa ap trīs kilometri bija jāiet sāpošām kājām – tomēr uz savu pusi, kur kopējā dzīvē pagājusi lielākā mūža daļa ar veiksmēm un nedienām, kaut svešā mājā, bet savā pusē, savā zemē.

IZSKAŅA

Tagad Rozanova ir cilvēku pamesta, krūmiem un nezālēm aizaugusi, dažviet palikuši tikai ēku mūra pamati. Kas iekops laukus, iestādīs jaunu augļu dārzu un izaudzēs simtgadīgu liepu aleju?

Rozanova, Rozanova – mana tēva kārtais šūpulis!

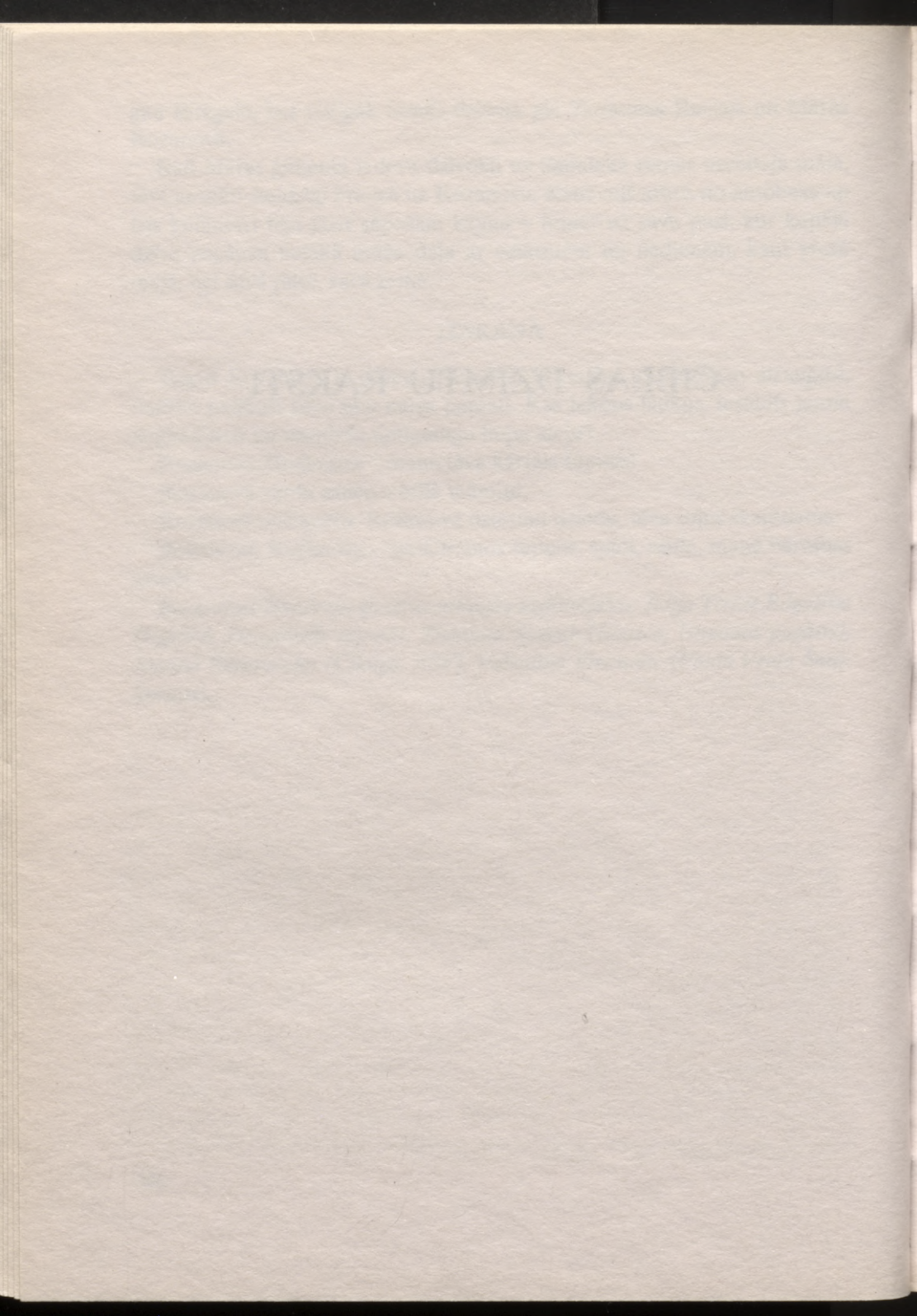
Rozanovā vārdu saucu – mīļā māmiņ!

Rozanovā soli spēru, Rozanovā dziesmu dziedu, tēva soļus skaitīdama.

Rozanova, Rozanova – ziedi manos sapņos, spīdi, saule, manā bērnības zemē!

Rozanovas Kondrātu ģimenes atmiņas saglabājušas: Jūlija Terēze Rogožina (Eglainē, Daugavpils rajonā), Zuzanna Sjakste (Rauzos, Isnaudas pagasts), Joanna Baranovska (Čikāgā, ASV), Valentīna Freimane (Valda Venta Saulkrastos).

CIBLAS DZIMTU RAKSTI

MUMS KATRAM SENČU SAKNES JĀATROD!

IEVADS

Ciblas (Eversmuižas) novadā pēc Polijas sadalīšanas un Latgales pievienošanas Krievijai dvēseļu revīzijas sāka 1772. gadā, bet Krievijas impērijā tā bija pēc skaita trešā, un pirmā bijusi 1718. gadā. Laikā no 1718. līdz 1858. gadam Krievijas impērijā notika 10 dvēseļu revīzijas ar maziem starplaikiem. Pēc 40 gadiem notika pirmā Viskrievijas tautas skaitīšana – 1897. gadā, t. i., pēc brīvlaišanas un uzvārdu došanas.

1772. gada dvēseļu revīzijas sarakstu lielākā daļa, par 56 muižām, ieskaitot arī Ciblas novada muižas, ir pazudusi. Palikusi daļa par 39 muižām, ieskaitot kaimiņu – Briģu (Janovoles) – muižu. Tomēr ir saglabājušies Ludzas apriņķa iedzīvotāju (nodokļu maksāšanas) saraksti par Eversmuižas, Zabolotjes, Ozupines un Istalsnas muižu, kuri pēc satura atbilst dvēseļu revīzijas sarakstiem. Zināms, ka 19. gs. 40.–50. gadu dvēseļu revīziju saraksti, un varbūt arī vēl senāki, atrodas Baltkrievijas Vēstures arhīvā Minskā, bet tie pagaidām nav izmantojami. Mums pieejami saraksti, sākot ar 1772. gadu, kad visās Ciblas novada muižās zemniekiem bija uzvārdi (1858. gadā uzvārdi bija palikuši tikai Ozupines muižas zemniekiem). Tomēr tie praktiski izmantojami tikai par Ozupines muižas sādžām, bet Istalsnas, Eversmuižas un Zabolotjes muižai intervāls ir 86 gadi, tik vecu cilvēku 1858. gadā vairs nebija.

Ozupines muižas stāvoklis ir unikāls visas Latgales vēsturē – par to ir 1646. gada valsts muižu inventāri ar saimnieku uzvārdiem un ir pilnīgi iedzīvotāju saraksti vairāk kā 200 gadu garumā: 1772., 1816., 1834., 1850., 1858. gada dvēseļu revīziju un 1897. g. Viskrievijas tautas skaitīšanas saraksti. Bez tam 1816. g. sarakstā minēti iedzīvotāji 1812. gadā un to kustība līdz 1816. gadam (kara laiks ar Napoleonu); arī 1850. gada sarakstā ir 1834. gada dati un kustība šajos 16 gados; 1897. gada sarakstos nav iepriekšējā perioda datu, arī visas Ozupines sādžas jau atradās Felicianovas muižas īpašumā, bet ir sīka informācija par dzimšanas vietu, amatiem, izglītību, tautību, ticību, valodu u. c. Bez tam Ozupines muižas zemniekiem uzvārdi

jau bija, vismaz sākot ar 1646. gadu, tiesa gan, ne visiem, 1816. gadā uz 66 saimēm bija 39 uzvārdi, pārējie doti pakāpeniski. Ciblas novada muižās jaunus uzvārdus deva ap 1866. gadu.

Eversmuižai un Zabolotjes muižai ir 1772. gada (ar vecajiem uzvārdiem), 1858. g. (bez uzvārdiem) un 1897. gada (ar jauniem uzvārdiem) saraksti. 1772. gada saraksti nav izmantojami, jo līdz 1858. gada sarakstiem pagājuši 86 gadi. Iespējams, ka starpposma saraksti atrodas Minskas vai Viļņas arhīvos.

Istalsnas muižai ir tikai 1772. gada (ar uzvārdiem) un 1858. gada saraksti (bez uzvārdiem), bet nav 1897. gada sarakstu – un tāpēc nevar sameklēt dzimtu saknes, jo līdz 1920. gada reģistriem pagājuši 60 gadi.

Kurjanovas muižai ir 1858. gada (bez uzvārdiem) un 1897. gada (ar jauniem uzvārdiem) saraksti.

Lucmuižas, Rozanovas un Franopoles 19 sādžām ir 1897. gada saraksti, bet 1858. gada saraksti ir tikai par Rozanovas 8 sādžām, un nav 1772. gada sarakstu.

Šajā darbā visi saraksti sakārtoti pa muižām, sādžām un gadiem. Vispirms doti 1897. gada¹, tad 1858. gada² saraksti, izņemot Ozupines muižu (1897. gadā Felicianovas muiža), kurai doti 1897., 1850., 1816.³ un 1772. gada⁴ saraksti un pat nedaudznie 1646. gada saimnieku uzvārdi, bet 126 gadu starplaikā »pazudušas« piecas vai sešas paaudzes. Tāda atpakaļejoša secība izvēlēta tāpēc, ka 1897. gadā dzīvojošos vēl iespējams atcerēties un tad meklēt tālāk – 1858. gada sarakstos (bez uzvārdiem).

Vēl pieejamas Eversmuižas draudzes metriku grāmatas: 1841.–1905. g. (Latvijas Valsts Vēstures arhīvā Rīgā, Slokas ielā); 1908. g. (Rīgā, Kaļķu ielā); 1906.–1907. g. un 1909.–1916. g., arī pēc 1924. gada (Ludzas dzimtsarakstu no-
daļā).

Dažas īpatnības. Krievijas impērijas laikos visi saraksti rakstīti krieviski, vīriešu vārdi pārveidoti krieviskajā interpretācijā un grūti atpazīstami. Arī tāpēc šeit bieži būs sastopamas iesaukas, nevis grūti izrunājami kristāmvārdi. Tikai vīriešiem, rekrūšos ņemšanas dēļ, rūpīgi reģistrēta dzimšana, miršana un pārceļšana uz citām sādžām. Gadu skaits vecajiem iedzīvotājiem ir aptuvenš, starpība liela, salīdzinot tā paša cilvēka vecumu ar iepriekšējo – 1858. gada – sarakstu, līdz ar to ticamāks ir jaunības gadu skaits. Bērniem gan atcerējās pareizo vecumu. Daudz *Bogdane* (Dieva dotu) bērnu. Līdz dzimtbūšanas atcelšanai zemniekus bieži pārcēla uz citām sādžām un izkļiedēja radniekus, kā arī bija ierobežotas laulību iespējas ar cita muižnieka īpašumu (zemniekiem). Vēl jāatzīmē daudzie gadījumi, sevišķi 1772. gada sarakstos, kad vienā ģimenē diviem bērniem ir vienāds vārds. Situāciju glāba iesaukas, kas stipri vien dažādoja populārāko vārdu nelielo izvēles iespēju.

PAZAUDĒTIE UZVĀRDI

1772. gada iedzīvotāju sarakstos (poļu valodā) visiem zemniekiem ir bijuši uzvārdi, 1858. gada sarakstos uzvārdi ir tikai Ozupines muižas sarakstos, ap 1866. gadu doti jauni, pavisam citādi uzvārdi, kuri parādās 1897. gada sarakstos. 1772. gadā zemnieku uzvārdi, ar maziem izņēmumiem, atbilda sādžu nosaukumiem. Tā kā muižnieki bieži pārvietoja zemnieku saimes, kur vajadzēja vairāk darba roku, vieglāk varēja izsekot, no kurienes bija ienācēji. Nav saprotams, kāpēc pazuda »loģiskie«, sādžu vārdiem atbilstošie uzvārdi. Bet pēc dzimtbūšanas atcelšanas dotie jaunie uzvārdi – ja nu vienīgi, lai būtu lielāka uzvārdu dažādība (vairāk par sādžu skaitu). Iespējams, tas notika ar muižu īpašnieku maiņu, kad muižnieki Karņicki pārdeva Eversmuižu un Zabolotjes muižu Rozenšildiem-Pauliniem. Kāpēc tad atteicās no uzvārdiem muižnieki Sokolovski Istalsnas muižā, bet Zarembas Ozupines muižā zemniekiem uzvārdus paturēja? Par Lucmuižas, Rozanovas, Franopoles, Kurjanovas muižu nav 1772. gada iedzīvotāju sarakstu. Jādōmā, ka tāpat vecie uzvārdi atcelti, jo 1897. gada skaitīšanas sarakstos tikai retie uzvārdi atbilst sādžu nosaukumiem. Vēl iespējams arī cara valdības politisks pasākums.

Vecie – 1772. gada – uzvārdi bija šādi.

Eversmuižā un Zabolotjes muižā:

Sprudži (poliski – Sprudzy) – 6 saimes: Sprudžs, Jaškovs, Brovduns;

Abramiši (Obromise) – 4 saimes: Sorniks (Šorniks), Skrins, Jerinišs (Jerinicz);

Trukšāni (Trukszyny) – 4 saimes: Trukšins (Trukszyns), Horbuns;

Morozovka – 5 saimes: Čivžuļs (Czywzul), Inčoneks (Inczonek), Incuks, Guits(?);

Tumova – 2 saimes: Čivžuļs;

Kozlovski – 4 saimes: Kozlovski;

Zeltiņi (Zieltyny) – 8 saimes: Zeltiņš (Zieltyń), Jurjovs, Zielezovs(?), Barila;

Gribniki (Griebiezniki) – 4 saimes: Kušnirs, Baldyns, Evertvidovičs(?);

Balalaiki (Balalayki) – 4 saimes: Balalaiko;

Bondarovka (Bondary) – 3 saimes: Bondars, Stepanovs;

Britiki (Brycyki) – 2 saimes: Briciks, Cjapkovs (Ciapkow);

Krepevi (Kreniowo) – 4 saimes: Zvers, Burda, Pokkepens(?);

Vači Dvori (Starodwrskie) – 3 saimes: Starodvorski, Romanovneks;

Hmeļnicki (Chmelnickie) – 10 saimes: visi Hmeļnicki (Chmielnicki);

Seimaņi (Sieymany) – 6 saimes: Seimaņi, Semjonovs;

Čivžuļi (Czywzuli) – 7 saimes: Čivžuļs;

Čivliši (Czywliszy) – 6 saimes: Čivlišs;

Čeverova (Czewerowo) – 4 saimes: Čeveroska;

Īsie Kušneri (Kusznerow Karotkih) – 2 saimes: Slabodinski;
Garie Kušneri (Kuszniery Dowhie) – 4 saimes: Kušners;
Dolgošeji (Dowhoszeja) – 2 saimes: Dovhošejs, Kondratovs;
Petručonki (Pietruszonki) – 6 saimes: Petručoneks (Pietruczonek),
Bārtuļs;

Kaļvi (Kawale) – 2 saimes: Kovalovs, Kuznioneks;
Bārtuļi (Bartule) – 6 saimes: Bārtuļs, Seipuļs;
Jaski (Jaskiny) – 7 saimes: Jaskins, Stirons, Zabolotnis;
Ruduši (Ruduszy) – 3 saimes: Rudušs, Zušovs;
Lineja – 1 saime: Salamaha;
Berezovka (Bierozowka) – 1 saime: Zujovs;
Spirki (Szpirki) – 4 saimes: Petručoneks, Petrikovs, Spiridovs, Baraviks;
Bortnīki (Sierguszonki) – 2 saimes: Bortniks;
Kosovka – 1 saime: Dričs (Drycz);
Rečni (Rzeczna) – 1 saime: Jaskins, Holubs;
Verumi (Wiarymy) – 4 saimes: Viarims, Holubs;
Garšāni (Potaši, poliski – Potaszy) – 2 saimes: Potašs, Garšāns;
Klešniki (Kleczniki) – 2 saimes: Klečniks, Kozlovskis;
Kozusola (Pupury) – 2 saimes: Zujoneks, Pupurs.

1772. gadā Eversmuižā un Zabolotjes muižā bija 149 zemnieku saimes:
783 vīrieši, 703 sievietes un muižas ļaudis – 9 vīrieši, 2 sievietes. Abas
muižas reģistrētas uz Rozālijas (no Moliem) Karņickas vārda.

Istalsnas muiža 1772. gadā piederēja Ignatijam Sokolovskim:
Bati (poliski – Baty) – 3 saimes: Bata;
Zambari (Zambary) – 3 saimes: Zambars;
Rusina – 5 saimes: Rusins;
Suhari (Suchadary) – 2 saimes: Suhars, Suhodors;
Diervaniši (Dziervanieny) – 2 saimes: Dierveniška, Saleks(?);
Nagli (Nagle) – 5 saimes un krodzinieka, ebreja, ģimene: Nagļi, Naglišs
(t. sk. Jōņs Nagļis);
Preivi (Prewy) – 2 saimes: Preivs, Greiva;
Vorkaļi (Workale) – 6 saimes: Vorkaļs;
Kubulova (Kubylova) – 3 saimes un krodzinieka, ebreja, ģimene: Kubi-
lovseks;
Činkuri (Czunhury) – 5 saimes: Čunkurs, Čunhars;
Pekševa (Piekszewa) – 3 saimes: Piekškis, Grinis(?), Hekra(?);
Sloboda – 4 saimes: Suplāns;
Čiputova (Czyputowo) – 3 saimes: Čiputs;

Zagari (Zagary) – 2 saimes: Zagars;

Turaki (Turyki) – 3 saimes un krodzinieka, ebreja, ģimene: Turiks, Turaks;

Blini (Bliny) – 2 saimes: Blins, Blinovs.

DZIMTU RAKSTI – CILTSRAKSTI

Pasaules senākie ciltsraksti uzrakstīti 750 – 500 gadus pirms Kristus dzimšanas un atrodami Vecajā Derībā, sākot ar Pirmo Mozus grāmatu. Neliels ieskats: »Un Ābrams (Ābrahams) ņēma Sāru, savu sievu, un savu brāļa dēlu Latu un visu īpašumu, kādu tie bija ieguvuši, un visas dvēseles, kādas tie Hāranā bija iemantojuši, un tie izgāja, lai dotos uz Kānaānu. (..)Dēls Īzaks dzima lielā vecumā. (..)Un Ābrahams nodeva visu, kas tam bija, Īzakam. Bet blakussievu bērniem, kas Ābrahamam bija, Ābrāhams izdalīja dāvanas. Un viņš, vēl dzīvs būdams, šķīra tos no Īzaka, aizsūtīdams viņus austrumu virzienā, uz Austrumu zemi. Īzakam ar sievu Rebeku bija dēli Ēzavs un Jēkabs. Lūk, Jēkaba dzīves stāsts. Jēkabs iemīlēja mātes brāļa meitu Rāheli un tās dēļ kalpoja 7 gadus. Bet viņam ieveda vecāko meitu Leu, jo šīnī vietā neizdeva jaunāko pirms vecākās. Tad Jēkabs Rāheles dēļ kalpoja vēl 7 gadus un »viņš mīlēja Rāheli vairāk nekā Leu...«. Lei dzima 4 dēli, bet Rāhelei neviens – un viņa Jēkabam deva savu kalponi, un tā dzemdēja 2 dēlus. Tad arī Lea deva savu kalponi, un arī dzima divi dēli, pēc kā arī Lea dzemdēja vēl 2 dēlus un meitu. Beidzot arī Rāhelei piedzima dēls Jāzeps. Pēc tam Jēkabs ar sievām, bērniem un sīklopiem devās atceļā pie savas cilts ļaudīm. Tur Jēkabs kļuva Israels.« Cilvēku dzīves gājums 2500 gadus nav nemaz tik daudz mainījies.

Mūsdienās raksta dzimtu rakstus. Dzimta atgādina kuplu ozolu. Saknes – vecākais sencis, viņa bērni veido vienu vai vairākus stumbrus, tie savukārt resnos zarus, tālāk – zarus, zariņus, lapiņas. Paaudzes vienā līmenī, labi, ja zariņi pēc vecuma ir no kreisās uz labo pusi. Dēlu zari turpina savu dzimtu, meitu zari vairo citas dzimtas. Ja dzimtas koks attēlo pilnu radniecību, tad arī meitu zari būtu jāzīmē, tikai citā krāsā. Jāiezīmē arī potzari – vedeklas un iegātni. Daudzi zari nolūzuši kara vētrās, daudzi nokaltuši vientulībā. Jaunos asnus pat grūti saskaitīt, tie zaļo plašā pasaulē, bet viņus kādreiz interesēs senču vārdi, dzīves apraksti, kas reizēm bija ļoti dramatiska. Saglabāsim dzimtas atmiņas!

(Dzimtas koka zīmēšanai ar datoru var izmantot *Excel* programmu. Tas dod iespēju katrā kolonnā sakārtot vienas paaudzes cilvēkus, iespīest jaunus ierakstus, kopēt un pārvietot tekstus, līnijas, rāmišus u. c. iespējas. Tikai dzimtas koks, atšķirībā no zīmējuma, būs guļus.)

Paraugam īss Slokānu dzimtas apraksts un dzimtas koks.

SLOSKĀNU DZIMTA

Sloskānu dzimtas šūpulis kārts Ludzas apriņķa Eversmuižas (Ciblas) pagasta Špegu (Spedžu) sādžā, kura atradās 9 km uz austrumiem no Ludzas. Špegu sādža dažādos laikos bija gan Lucmuižas, gan Rozanovas, gan Franpoles muižas robežās un piederēja poļu muižniekiem Karņickiem.

Eversmuižas pagasta zemniekiem uzvārdi doti ap 1866. gadu. Sloskānu dzimta bija neliela, un pirmie dati ir no 1858. gada »dvēseļu revīzijas« (tad vēl nebija uzvārdu). Vecākais sencis Antons Jura d. (1804–1865) un viņa dēls Matvejs (1831) dzīvoja Špegos (1858), bet tālāk viņu pēdas izzudušas.

Meikula zars. Otrs Jura dēls Meikuls (1808–1865) dzīvoja kaimiņu – Kitkovas – sādžā (1858). Muižnieki zemniekus bieži pārcēla. Meikulam ar sievu Kastuli Andreja m. (1809–?) zināmi trīs dēli: Ignats (1830–1885), Staņislavs (1833–1881) un Krištofs (1843–?). Iespējams, ka bijušas arī meitas, bet izgājušas pie vīra.

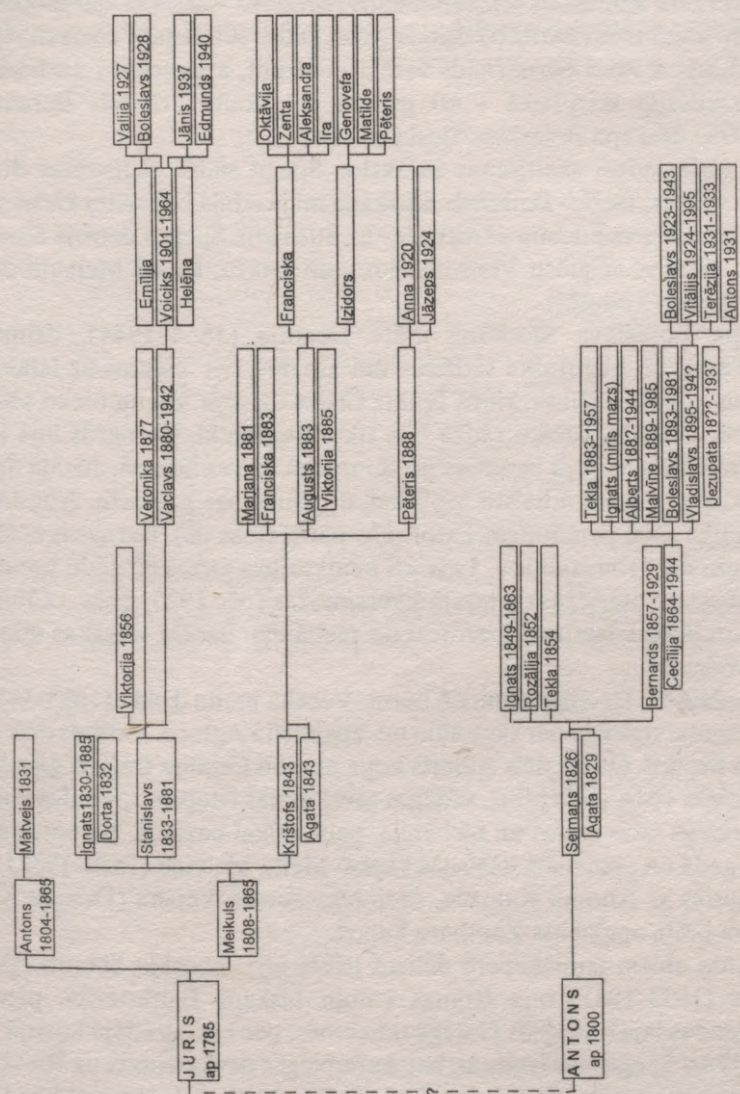
Ignats pēc apprecēšanās ar Dortu Jāzepa meitu (1841–?) dzīvoja Špegos atsevišķi (1858), par viņa pēctečiem ziņu nav.

Staņislavs bija precējies ar Rozāliju Andreja meitu, un viņiem bija meitiņa Viktorija (Vikta), dzīvoja Kitkovā (1858) kopā ar vecākiem un brāli Krištofu, kuram bija 15 gadi. Zemnieku mūžs smagā darba un neārstēto slimību dēļ bieži bija īss. Staņislavs mira, nenasniedzis 50 gadus, viņa sieva arī, palika divi mazi bērni: Veronika (1877) un Vaclavs (1880–1942), kuri dzīvoja kopā ar Staņislava brāļa Ignata, kurš miris 55 gadu vecumā, atraitni Dortu (Darju). Vaclavam ar sievu Rozāliju (dzimusi Laizāne, Krīveņu sādžā) bija viens dēls Voiciks (1901–1964), kuram ar pirmo sievu Emīliju (dzimusi Katkeviča), turpat no Špegiem, bija divi bērni: Valija (1927) un Boļeslavs (1928). Emīlija palu laikā noslika mazajā Saltupītē, un Voiciks apprecējās otrreiz – ar Helēnu Pozņaku no Voitiem, ar kuru bija vēl divi dēli: Jānis (1937) – kara lidotājs, dzīvo Ukrainā, un Edmunds (1940) – pēdējais Sloskāns Špegos, tagad dzīvo citur. Voicika dēlam Boļeslavam 1947. gadā drošāk bija atstāt Špegus un pārcelties uz Rīgu. Vārda un uzvārda sakrītība ar agrāk represēto bīskapu nesolīja neko labu.

Meikula jaunākā dēla Krištofa un viņa sievas Agatas dzīve bija labvēlīgāka. Viņiem izauga 4 bērni: Marjana (1881), Franciska (1883), Augusts (1883) un Pēteris (1888). Augustam ar sievu Viktoriju (dzimusi Andžāne, Verumu sādžā) dzima 11 bērni, bet izdzīvoja tikai divi: Franciska (4 meitas) un Izidors (3 bērni), vēl viens dēls – Salimons – mira pēc obligātā dienesta. Izidora meita Genovefa mira 1942. gadā, kad ceļā uz Ludzas slim-

S L O S K Ā N U D Z I M T Ā

1825-1850 1850-1875 1875-1900 1900-1925 1925-1950

Sloskānu dzimtas koks

nīcu zirgs nobijās no vācu armijas auto un viņu izmeta no ratiem tieši zem mašīnas riteņiem. Krištofa jaunākajam dēlam Pēterim bija divi bērni: Anna Loča (1920) – dzīvo Rīgā – un Jāzeps (1924) – dzīvo Ludzā.

Seimaņa zars. Jaunākais sencis Seimaņš (Semions – krieviskajās metrikās visi vīriešu vārdi tika rusificēti) dzimis 1826. gadā. Seimaņam ar sievu Agatu (1829) bija 4 vai 5 bērni (kāds varēja piedzimt, apprecēties un nomirt tautas skaitīšanu starplaikā – 40 gados), tai skaitā arī dēls Bernards (1857–1929), bīskapa Boļeslava Sloškāna tēvs.

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Špegu sādžā reģistrētas divas Sloškānu saimes, trešā – Bernarda Sloškāna māja – bija iznomāta kādai saimei, jo Bernarda saime bija pārcēlusies uz Stirnieni. Špegos dzīvoja Staņislava dēls Vaclavs ar māsu Veroniku un tanti Dortu, kā arī Meikula dēla Krištofa saime (5 cilvēki).

Bīskapa Boļeslava Sloškāna māte Cecīlija (1864–1944), dzimusi Ļagušnika vai no Ļagušniku sādžas – nav zināms, bet ciemos uz Istalsnu bieži nācis »dzeds Čižiks«, viens Ignats Čižiks dzīvoja Vecumnieku sādžā (1897), bet kaimiņu Čižiku sādžā bija tikai Ļagušniki. Bernards bija ļoti spējīgs un atrada iespēju izrauties no zemnieka dzīves līmeņa, atstāja Špegus un Stirnienē guva atbalstu izglītībai, un kļuva par policistu. Augstākā amatā netika tikai nemainīgās katoliskās pārliecības dēļ. Bernards centās arī bērniem dot labu izglītību. Latvijas neatkarības gados 60 gadu vecumā Bernarda saime atgriezās dzimtajā Eversmuižas (pēc 1925. gada – Ciblas) pagastā un blakus Istalsnas baznīcai un plebānijai uzcēla vairākas mājas, bija arī veikals.

Bernardam un Cecīlijai dzima 6 bērni. Vecākā meita Tekla (1883–1957) bija neprecēta, strādāja par skolotāju un apglabāta Aglonā. Pirmais dēls Ignats mira maziņš. Otrais dēls Alberts kopā ar māti Cecīliju tragiski gāja bojā kara beigās 1944. gada jūlijā, sadegot savās mājās Istalsnā apšaudes laikā. Toreiz nodega visas mājas un plebānija, palika tikai baznīca. Bernards miris 1929. gadā un apglabāts Istalsnas kapos. Meita Malvīne (1889–1985) bija precējusies ar Antonu Kalnaču, dzejnieka Andra Vējāna (Donata Kalnača) tēva brāli, apglabāta Zambaru kapos.

Bernarda abiem jaunākajiem dēliem lemts bija mocekļu liktenis. Dēls Boļeslavs (1893–1981) bija Romas katoļu bīskaps Baltkrievijā, piecus jaunības gadus bija ieslodzīts Gulaga noietnēs, pēc tam strādāja Latvijā un apciemoja arī Špegus un Istalsnu, bet kara beigās devās trimdā uz Rietumeiropu. Jaunākais dēls Vladislavs (1895– ?) līdz 1940. gada jūnijam bija Ludzas apriņķa lauku pašvaldību priekšsēdētājs, apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. 1941. gadā kopā ar bērniem deportēts uz Sibīriju. Vladislava sieva

Jezupata bija mirusi 1937. gadā, bet Vladislavs – izsūtījumā nezināmā vietā. Vladislava un Jezupatas vecākais dēls Boļeslavs (1923–1943) miris 20 gadu vecumā izsūtījumā. Vidējais dēls Vitālijs (1924–1995) pēc izsūtījuma gadiem dzīvoja Rēzeknē. 1931. gadā dzimuši dviņi: Terēzija nomira 1933. gadā un apglabāta Istalsnā, bet jaunākais dēls Antons pēc izsūtījuma dzīvo Rēzeknē.

OZUPINES (FELICIANOVAS) MUIŽA

Ozupines muižas sādžas piederēja Zarembu dzimtai līdz 1877. gadam, kad pārdotas Plenu ģimenei un kļuva piederīgas Felicianovas muižai. Ozupines muiža atšķīrās no citām Latgales muižām ar to, ka Ozupīnē – vienīgajā muižā Latgalē – bija luterāņu ticība. Līdz ar to atšķīrās kristāmie vārdi, lielāka vārdu dažādība, daudz slāvisko vārdu, uzvārdi agrāk nekā citās muižās, kā arī tika pieļautas agras laulības. Dvēseļu revīzijas sarakstos ierakstīti nevis kristītie vārdi, bet saimē lietotās iesaukas, kuras dažreiz nevar identificēt ar zināmajiem vārdiem, piemēram: Onka, Troška, Boguta, Poļa, Jas, Raina, Joza, Kastule, Avdokišs u. c. Vēl grūtāk izskaidrot 1772. gada iesaukas, kas pierakstītas poliskajā interpretācijā: Chviedors (Teodors), Hriška (Grigors?), Jehnats (Ignats?), Izods, Cimko, Ulla, Ulka, Martuks, Proska, Raina utt. Statuss ģimenē arī grūti izprotams: *corka* – meita, *naimitna* – algota kalpone, *parobek* – kalps, *zienc* – iedzīvotājs, bet, kurš zinās, kas bija »kolizāt, kolizātka«? Tāpēc, lai saglabātu tā laika kolorītu un atbilstību dokumentiem (1772., 1816. un 1850. gada dvēseļu revīzijas saraksti), šeit saglabāti oriģināla vārdi (iesaukas).

BOBEIŠI

Bobeišu (Bobišu) sādža pirmoreiz rakstos minēta 1772. gadā Ozupines muižas sastāvā, bet pēc 1877. gada Bobiši piederēja Felicianovas muižai.

1897. gadā Bobeišos dzīvoja šādas saimes.

1. saime: Karpis Nikitenko Andreja d., 48 gadi – 2 mājas, sieva Agneta Gavriļa m., 45 g.; dēli: Kazimirs – 19 g., Pāvels – 18 g., Pēteris – 10 g.; meitas: Franuse – 24 g., Elena – 16 g., Marija – 7 g.;

kalps Pēteris Mjaišenoks Pāvila d. – 40 g., viņa sieva Barbara Antona m. – 40 g.; meitas: Elena – 13 g., Brigita – 9 g., Jūlija – 7 gadi.

2. saime: Stepons Kotiks Ignata d., 48 g. – kurpnieks un seglinieks, sieva Barbara Stepona m. – 30 g.; dēli: Daniels – 12 g., Staņislavs – 3 g., Jāzeps – 4 mēn.; meitas: Tekla – 18 g., Veronika – 17 g., Paulina – 5 g.;

brālis Laurs – 40 g.; māsa Salomeja – 20 g.; māte Marcela Antona m. – 80 gadi.

3. saime: Aleksis Kotiks Avera d., 50 g., sieva Jadviga Frola m. – 38 g.; dēls Augusts – 19 g., meita Apaļa – 21 gads.

4. saime: Ādams Kravaļš Izidora d., 33 g., – divas mājas; sieva Adele Jegora m. – 25 g.; dēli: Francis – 3 g., Vladislavs – 2 g.;

māsa Tekla – 18 g.; patēvs Bernards Ļebeds Pētera d. – 45 g.; pamāte Roža Borisa m. – 35 g.; pusbrāļi: Geronims – 20 g., Pēteris – 11 g., Daniels – 8 gadi.

5. saime: Konstantins Juricāns Antona d., 55 g. – sieva Klāra Meikula m. 49 g.; meitas: Klāra – 19 g., Zoja – 12 gadi.

6. saime: Bernards Knipacāns Stepona d., 30 g. – divas mājas, sieva Apaļa Jāņa m. – 25 g.; dēls Augusts – 4 g., meita Benedikta – 7 g.;

māsa Rozālija – 20 g., viņas dēls Andrejs Bogdana (Dieva dots) – 3 mēn.

7. saime: Semions Timoška Stepona d., 45 g., sieva Apaļa Vasilija m. – 35 g.; dēli: Antons – 16 g., Boļeslavs – 13 g., Aleksejs – 10 g., Jānis – 7 g.; meita Emīlija – 5 g.; māsa Marcela – 30 gadi.

8. saime: Ignats Meisāns Andreja d., 89 g. (?), sieva Rozālija Jāzepa m. – 65 g.; dēli: Nikita – 40 g. (?), Jāzepe – 24 g., Eduards – 15 g., Andrejs – 6 g.; meitas: Marija – 20 g., Elizabete – 18 g., Valeriana – 15 g.; »pleminiks« Andrejs Jāņa d. – 30 gadi.

9. saime: Jānis Meisāns Pāvela d., 50 g., sieva Cecīlija Andreja m. – 50 g.; dēli: Jāzepe – 23 g., Dominiks – 19 g., Pāvels – 12 g.; meita Jekaterina – 9 g.; māte Marcela Ādama meita.

10. saime: Aleksandrs Gross Dementija d., 35 g. – galdnieks, mucinieks; sieva Tekla Frola m. – 30 g.; dēls Staņislavs – 6 g., meita Elena – 3 gadi.

11. saime: Jegors Tereška Jāņa d., 50 g., sieva Petruļa Antona m. – 48 g.; meitas: Dorota – 25 g., Apaļa – 23 g., Leokadija – 15 g., Jadviga – 12 gadi.

Apaļas dēls Juljans Bogdana d. – 6 mēneši.

12. saime: Anna Ļebeds Pētera m., 40 g.; meita Antoņina Feliksa m. – 13 g.; māsa Tekla – 20 gadi.

1850. gada dvēseļu revīzijā Bobeišos reģistrētas 4 saimes.

1. saime: Andrejs Meišanoks Jāņa d. – miris 1835. gadā 62 gadu vecumā; sieva Nasta Laura m. – 56 g.; dēls Ignats – 24 g., viņa sieva Marcela Andreja m. un dēls Meikuls – 2 g.; Andreja meita Marta – 12 g., māsa Nasta – 34 g.; Pāvels Jēkaba d. – 39 g., sieva Marcela Ādama m. – 25 g., meita Mora – 5 g., dēls Jānis – 1 g.; brālis Jānis – 29 g., armijā no 1850. gada; brālis Stepans – miris 1842. g., 12 g.;

strādnieks Ignats Jurčenoks Jura d., 16 g. (pārcelts 1842. g. no Mjaišiem); strādnieks Stepans Meikula d. – miris 1841. g., 29 g.; strādniece – atraitne

Ieva – 45 g., viņas meitas: Aņa – 27 g., Darja – 24 g., Roža – 22 g., Ilža – 19 g., Margita – 9 gadi.

1834.–1850. gadā izbijuši:

Lauris un Prohors – miruši; Laura dēli: Bārtuļš – aizbēdzis 1840. g., Jānis – rekrūtis 1845. g., Odums – pārcelts 1844. g.; Laura padēli: Gabruss – miris, Lauris – pārcelts 1842. g. uz Jurāniem; Odums Jēkaba d., 27 g. (1834) – aizbēdzis 1849. g.; Juris Jāņa dēls un viņa dēls – miruši; Andreja brālis Ignats Jāņa d., 30 g. (1834) – pārcelts 1842. g. uz Volojiem; Andreja 2. brālis Bārtuļš Jāņa d., 22 g. (1834) – pārcelts 1842. g. uz Udiņiem, viņa dēls Domka, 1 g. (1834) – turpat; Jura audzēknis Jāzeps Oduma d., 13 g. (1834) – pārcelts 1847. g. uz Volojiem.

2. saime: Jāzeps Filipa d., 48 g. (1834) – miris 1844. g.; sieva Agata Semiņa m. – 46 g.; meita Pa... – 35 g.; dēls Lauris Parkaņš Jāzeps d. – 36 g., dēla sieva Mora Ādama m. – 38 g., meita Roža – 1 mēn.; dēls Izidors – 5 g.; Jāzeps 2. dēls Mikuls, 14 g. (1834) – miris 1845. g.; 3. dēls Francis, 5 g. (1834) – miris 1846. g.; Semions Prokopa d., 44 g. (1834) – miris 1843. g.; Laura Parkaņa »doļinīks« Franks Jāņa d., 26 g. – pārcelts no Volojiem 1842. g.; sieva Dorota Jāzeps m. – 30 g., meita Ieva – 3 mēn., dēls Ignats – 5 g.; audzēknis Odums Laura d., 16 g. – pārcelts 1844. g. no šīs sādžas; Laura strādnieks Andrejs Lučka Paula d., 21 g. – pārcelts 1846. g. no Volojiem; strādniece ... – 18 g.; Lauris Jāņa d., 42 g. (1834) – pārcelts 1844. g. uz Kondrātiem; viņa dēls Jāzeps, 19 g. (1834) – miris 1839. g.; 2. dēls Aleksis, 5 g. (1834) – pārcelts ar tēvu; Laura brālis Kazimirs, 32 g. (1834) – miris 1843. g.; dēls Jezups, 10 g. (1834) – pārcelts 1844. g. uz Volojiem; strādnieks Pēteris, 45 g. (1834) – miris 1840. gadā.

3. saime: Andrejs Mikitāns Tuma d., 37 g. – pārcelts 1844. g. no Vabājiem; sieva Krise Ādama m. – 28 g.; dēls Kaspars – 4 g.; meitas: Ieva – 8 g., un Cecīlija – 2 g.; »doļinīks« Augusts Ondzuls Alekša d., 31 g. – pārcelts 1844. g. no 4. saimes; sieva Katre Jēkaba m. – 25 g.; dēls Aleksa – 5 g.; Mikitāna audzēknis: Dominiks Grečs Tuma d. – 12 g.; Dominika Greča māte Kastule Andreja m. – 40 g.; Mikitāna strādnieks Ignats Jāzeps d., 48 g. – pārcelts 1844. g. no Volojiem; 2. strādnieks Pāvels Meišanoks Stepona d., 21 g. – pārcelts 1844. g. no Udiņiem.

4. saime: Jezups Onzuls (Odzuļš) Alekseja d. – 45 g., sieva Kristina Jāņa m. – 41 g.; meita Ieva – 21 g., dēls Dominiks, 27 g. (1834) – pārcelts 1848. g. uz Vabājiem; 2. dēls Augusts, 25 g. – pārcelts 1844. g. uz 3. saimi; 3. dēls Ignats – 28 g., sieva Marcela Andreja m. – 25 g.; Jezupa audzēknis Ludviks Bizjunovs Ādama d. – 10 gadi.

1816. gadā sādžā dzīvoja 9 saimes.

1. saime: Semens Jura (Jurkovs) d., 58 g. (1812) – miris 1815. g.; 1. dēls Mikuls, 39 g. (1812) – miris 1812. g.; dēla sieva Avdotja – 40 g., meita Katra – 15 g., dēls Jānis (Joniks) – 9 g.; 2. dēls Jāzepts (Osips) – 30 g., sieva Nasta – 28 g.; meita Mara – 8 g., dēls Dominiks – 7 gadi.

2. saime: Andrejs Jāņa d. – 43 g., sieva Maruse – 42 g.; meita Agata – 20 g.; dēls Andrejs 4 g. (1812) – miris 1813. g.; brālis Jēkabs Jāņa d. – 39 g., sieva Anna – 36 g., dēls Pauļuks – 5 g.; māte Dorota – pazuda bez vēsts 1813. gadā; 2. brālis Stepans Jāņa d. – 31 g., sieva Ilža – 24 g.; trešais brālis Antons Jāņa d., 24 g. – miris (?).

3. saime: Stepans Pitera d. – 21 g.; māsa Palageja – 20 g.; Ādams Ignata d. – 36 g., sieva Katra – 27 g., dēls Lauruks – 7 gadi.

4. saime: Pāvels Bārtoļa d. – 47 g. (vēlāk Mjartāns), sieva Nasta – 39 g.; dēli: Andrejs – 14 g., Pīters – 11 g., Mikuls – 4 gadi; Staņislavs Pitera d. – 43 gadi.

5. saime: Tomašs Jēkaba d. – 46 g., sieva Varuška – 40 g.; meita Agata – 8 g.; dēls Jēkabs – 16 g., viņa sieva Maduļa – 16 g. (!); 2. dēls – Stepuļs, 12 gadi.

6. saime: Jānis Jura d., 19 g. – rekrūtis 1813. g.; Matvejs Kondrāts Geroniņa d., 43 g. (1812) – miris 1816. g., sieva Agata – 38 g., dēls Semens – 13 gadi.

7. saime: Jēkabs Trenka Tuma d. – 38 g., sieva Nastaha – 35 g.; meita Toļka – 13 g.; dēli: Domka – 9 g., Joniks, 3 g. – miris 1811. g., Pauļuks – 4 g.; »doļinīks« Dominiks Andreja d., 19 g. (1812) – rekrūtis 1813. gadā.

8. saime: Odums Jēkaba d. – 27 g.; sieva Katra – 29 g.; dēls Ignats – 2 g.; padēls ... – 2 g. (1812) – miris 1815. g.; māsa Melgrita (?) – 25 gadi.

9. saime: Jānis (Joiniks) Vamža Jura (Jurka) d. – 47 g., sieva Agata – 46 g.; dēls Pēteris, 19-g. (1812) – rekrūtis 1813. g., dēls Pauļuks – 14 g. (1816), viņa sieva Kristina – 15 (!) gadi.

1772. gadā sādžā dzīvoja 8 saimes.

1. saime: Siemions Meišonoks, 20 g. – miris; sieva, atraitne Greta – 22 g.; dēli: Kržistovs – 2 g., Mikuļa – 9 mēn.; brālis Joniks – 18 g., sieva Anna – 18 g., dēls Andrejs – 1 g.; brālis Pieters – 10 g.; māsa Darta – 12 g.; audzēkne Dmitra – 10 g.; saimnieka māte Marta – 50 gadi.

2. saime: Jānis Pops (Jonija Popa), 45 g. – miris; sieva, atraitne Matorika(?) – 40 g.; dēli: Pietrs – 8 g., Siemions – 4 g.; meitas: Margita – 7 g., Greta – 1 g.; Jonika brālis Laurs – 22 g., sieva Mora – 20 g.; dēls Stepuļs – 3 gadi.

3. saime: Tums Pops, 60 g. – miris; sieva, atraitne Mora – 30 g.; ... Madaļa – 15 g., ... Jonars – 20 g.; Piotrs Pops – 30 g., sieva Anna – 25 g., meita Mora – 2 g., dēls Jakubs – 6 mēn.; Piotra brālis Joniks – 10 g., māsa Alona – 12 g., māte Mora – 60 gadi.

4. saime: Andrejs Pops – 90 g.(?); dēls Matvejs – 30 g., sieva Darka – 30 g., meitas: Matra(?) – 5 g., Madaļa – 3 g.; »bobiļka« Paloka(?) – 50 g., viņas meita Anka – 2 gadi.

5. saime: Hriška Pops – 50 g.; sieva Katra – 40 g.; dēli: Staņislavs – 20 g., Joniks – 17 g., Siemions – 7 g.; meitas: Margita – 15 g., Paļaha – 5 g.; Staņislava sieva Mora – 20 gadi.

6. saime: Joniks Pops, 30 g. – miris; sieva, atraitne Katra – 30 g.; meitas: Margita – 5 g., Nastaha – 1 g.; brālis Pīters – 25 g., sieva Ilza – 20 g., dēls Staņislavs – 1 g.; māte Anna – 50 g.; māsa Mora – 15 gadi.

7. saime: Jakubs Vabuls – 37 g.; sieva Agata – 20 g.; dēls Tomašs – 3 g.; audzēkņi: Bartuks – 17 g., Mora – 13 gadi.

8. saime: Siemions Pops – 30 g.; sieva Ilza – 31 g.; dēli: Osips – 6 g., Pīters – 4 g.; meitas: Aņka – 10 g., Katerina – 8 g.; mājā dzīvo krodzinieka (ebreja) saime – 11 cilvēki.

VABAĻI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 14 saimes.

1. saime divās mājās: Teodors Bimbiruļš Mārtiņa d. – 40 g., sieva Nastasja Seimaņa m. – 35 g. (audēja); dēli: Eduards – 14 g., Staņislavs – 9 g., Broņislavs – 4 g., Julians – 2 g.; meitas: Marjana – 15 g., Cecīlija – 11 g., Jevfrosiņa – 7 g., Tekla – 5 g.; māte Jadviga Laura m. – 60 g.; onkulis Andrejs Pokuļevs Dementija d. – 73 g., sieva Roža Jāņa m. – 73 g.; dēls Jānis – 38 g.; meita Viktorija – 33 g.; Jāņa sieva Franciska Meikula m. – 35 g.; dēli: Aleksandrs – 13 g., Andrejs – 5 g.; meita Marija – 8 g.; Andreja dēls Jāzeps – 30 g., sieva Anna Jāņa m. – 28 g., meita Marija – 2 gadi.

2. saime arī divās mājās: Jegors Bimbiruļš Matveja d. – 46 g., sieva Benigna Vincas m. – 40 g.; dēli: Donats – 15 g., Jānis – 12 g., Meikuls – 10 g., Boļeslavs – 6 g.; meita Benigna – 5 gadi.

3. saime: Salimons Bimbiruļš Donata d. – 20 g.; māte Tereze Franča m. – 50 gadi.

4. saime: Stepans Rikums Ignata d. – 60 g., sieva Jugaze Laura m. – 30 g.; dēli: Voitehs – 21 g., Meikuls – 14 g., Ignats – 10 g.; meitas: Ieva – 25 g., Leonora – 18 g., Helēna – 5 gadi.

5. saime: Jāzeps Rikums Ignata d. – 50 g., sieva Eleonora Stepana m. – 50 g.; dēli: Jegors – 22 g., Aleksejs – 10 g.; meitas: Zoļa – 23 g., Klāra – 21 g., Zuzanna – 6 gadi.

6. saime: Antons Mikitāns Donata d. – 30 g.; sieva Adele Dementija m. – 30 g., dēls Antons – 18 g.; brāļi: Staņislavs – 25 g. (kurpnieks), Albins – 19 g., Ignats – 8 g.; meitas: Ieva – 6 g., Adele – 13 g., Veronika – 11 g.; māte Zoļa Stepana m. – 45 gadi.

7. saime: Tadeušs Zaušs Antona d. – 37 g., sieva Roža Jegora m. – 50 g.; meitas: Agata – 19 g., Helēna – 13 g., Marta – 7 gadi.

8. saime: Bernads Rudišs Stepana d. – 20 g.; māte Agata Matveja m. – 40 gadi.

9. saime: Juris Lebeds Ignata d. – 80 g., sieva Marjana Dementija m. – 80 g.; dēls Jānis – 40 g., sieva Marija Alekseja m. – 38 g.; dēli: Ignats – 19 g., Broņislavs – 13 g., Jāzevs – 2 g.; meitas: Gertrūde – 15 g., Emīlija – 7 gadi.

10. saime: Ulenors(?) Lebeds Jāņa d. – 42 g.; dēli: Germans – 15 g., Jānis – 12 g., Augusts – 9 g.; meita Viktorija – 6 g.; Tekla Pētera m. – 25 gadi.

11. saime divās mājās: Jānis Soroka Ustina d. – 25 g.; māte Brigita Jāņa m. – 45 g.; brālis Ādams – 13 g.; māsas: Apaļa – 27 g., Jezofata – 17 gadi.

12. saime: Ieva Soroka Pētera m. – 40 g.; meita Emīlija – 20 gadi.

13. saime: Nastasja Soroka Jāņa m. – 30 g.; ģimene: Jāzevs Tereška Jāņa d. – 30 g. (grāvracis), sieva Ieva Timofeja m. – 30 g.; dēli: Geronims – 14 g., Donats – 3 g.; meitas: Jadviga – 10 g., Marija – 2 g., Rozālija – 8 mēn.

14. saime: Karps Soroka Jāzeva d. – 30 g. (kurpnieks); māsa Marija – 35 gadi.

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Vabaļos registrētas 5 lielas saimes.

1. saime: Stepans Rikums Stepuļa d. – 71 g.; dēls Ignats – 39 g., sieva Agata Jāņa m. – 36 g.; dēli: Stepans – 9 g., Jānis – 6 g., Jāzevs – 4 g.; meitas: Alina – 10 g., Ilze (Iļža) – 1 g.; strādnieks Vinca Jāņa d. – 61 g., sieva Agata Teodora m. – 45 g., meita Zoļa – 22 g.; otrs strādnieks Jāzevs Vovers Alekseja d. – 35 g., pārcelts 1844. g. no Volojiem; sieva Rozālija Jāņa m. – 25 g.; meitas: Elizabete – 5 g., Ieva – 0,5 g.; trešais strādnieks Dominiks Alekseja d., 43 g., pārcelts 1848. g. no Bobeišiem; Francis Jēkaba d. Grečs miris 1836. g. 35 g. vec.; viņa dēls Kazimirs miris 1840. g. 6 g. vec.; Tums Meikuļa d. miris 1842. g., 45 g.; viņa dēls Jānis – 19 g., pārcelts 1848. g. uz Kondrātiem; »doļinīks« Pavļiks Jēkaba d. – 28 g., rekrūtis 1840. gadā.

2. saime: Ādams Jura d. Bimbirulis – 59 g., sieva Paija(?) Laura m. – 59 g.; dēls Laurs – 35 g., Laura sieva Ieva Pētera m. – 33 g., dēls Antons – 22 g.; Ādama 2. dēls Matvejs – 23 g.; sieva Krise Dominika m. – 31 g.; dēli: Iljass – 6 g., Donats – 3 g.; Ādama 3. dēls Mārtiņš – 19 g.; Ādama »pleminīks« Jāzevs Jāņa d. miris 1842. g. 35 g. vec.; strādnieks Dominiks Laura d. – 57 g., viņa sieva Avduļa Laura m. – 54 g.; Andrejs – 22 g., Andreja sieva ... – 32 g.; strādnieces: Poļa – 20 g., Rozana – 8 gadi.

3. saime: Juris Lebeds Ignata d. – pārcelts 1844. g. no Mjaišiem; sieva Mora Ādama m. – 26 g.; pameitas: Marcela – 8 g., Raisa(?) – 4 g.; dēls Jānis – 0,5 g.; Jura brālis Pēteris, 24 g. – pārcelts 1844. g. no Mjaišiem, sieva Nasutuļa Andreja m. – 26 g., dēls Jezups miris; audzēknis Modests Cimkāns Laura d. – 12 g.; Jura »vražnīca« Marcela Jāņa m. – 25 g.; strādnieks Jānis Mei-

kula d. – 58 g., pārcelts 1842. g. no Volojiem; sieva Nasta Jāņa m. – 46 g.; meitas: Vikta – 22 g., Brigita – 19 g., Katre – 10 gadi.

4. saime: Jānis Žogots Ādama d., 36 g. – pārcelts 1842. g. no Meišāniem (nejaukt ar Mjaišiem); māte Mone Alekseja m. – 51 g.; sieva Roža Meikula m. – 38 g.; dēli: Ustins – 6 g., Tadeušs – 0,5 g.; māsa Zuzanna – 21 g.; »doļinīks« Pīters Vincas d. – 22 g., pārcelts 1842. g. no Meišāniem (Meiņonkiem); otrs »doļinīks« Seimaņš Krutojs Laura d. – 43 g., pārcelts 1844. g. no Udeņiem; viņa sieva Madaļa Meikula m. – 41 g., meita Poļa – 15 g., dēls Stepuļs – 7 g.; audzēknis (vyhovaņec) Jānis Trukaļs(?) Jāņa d. – 15 g.; Andrejs Krištofa d. – 35 g., un dēls Grigors – 4 g., pārcelti 1835. g. uz Meiņonkiem; Odums Krištofa d., 31 g., un dēls Dominiks, 3 g., pārcelti 1835. g. uz Kaļveišiem.

5. saime: Kazimirs Mikutāns Jāņa d., 60 g., pārcelts 1846. g. no Mjaišiem; sieva Barbara Jāņa m. – 48 g.; dēli: Silvestris – 20 g., Donats – 8 g.; meitas: Mora – 15 g., Justa – 6 g.; Kazimira audzēkņi (vzročennik): 1) Odums Bobišs Meikula d. – 28 g., viņa sieva Agata Jēkaba m. – 30 g.; 2) Juris Jāņa d. – 4 g.; viņa māte Nasta Jezupa m. – 30 g.; 3) Katre – 12 g.; 4) Marcela – 9 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Vabaļos (Vabuļos) reģistrētas 8 saimes.

1. saime: Tums Pāvela d. – 26 g., sieva Nasta – 26 g.; dēls Andrejs – 3 g.; meitas: Ieva – 14 g., Mora – 4 g.; Vinca Meikula d. – rekrūtis 1813. g., 30 g. vec.; Kazimirs Jāņa d. – 16 gadi.

2. saime: Jēkabs Blizneņš Lavčonoka d. – 42 g., sieva Mora – 40 g.; dēli: Jāzeps – 8 g., Jānis – 1 g.; meita Agnuška – 6 gadi.

3. saime: Antons Grunda Antona d., 48 g., izbēdzis 1814. gadā (v begah); sieva Agata – 50 g.; meita Borbula – 12 g.; Agatas brāļi: 1) Andrejs Jāņa d. – 27 g., sieva Maruta(?) – 27 g.; 2) Semens Deglišs Jāņa d. – 38 g., sieva Nasta prombūtnē no 1816. g.; dēls Jāzeps – 6 g.; saimnieka audzēknis Jāzeps Onufrija d. (Jozifs Anufrija d.) – 9 gadi.

4. saime: Stepans Rikums Stepuļa d. – 37 g.; sieva Nasta – 37 g., dēls Ignašs – 5 g.; »pleminīki« – Laura (Lavrika) bērni: Jezups – 22 g., Agata – 12 gadi.

5. saime: Dominiks Meikula d. – 34 g.; sieva Ieva (Jevka) – 33 g.; dēls Kazimirs – 7 g.; Tomašs Meikula d. – miris 1812. g. 40 g. vec.; viņa meita Olka – 15 g.; audzēknis Teodors Andreja d., izbēdzis 1812. gadā 13 g. vec.; audzēkne Avdotja Jēkaba m. izbēgusi 1812. gadā.

6. saime: Antons Jankovskis Jāņa d. – 35 g., sieva Onnis(?) – 30 g.; meita Zoļa – 8 g.; padēls Dominiks Timoškins – 13 g., pārcelts 1812. g. no Čakšiem.

7. saime: Jēkabs Grečs Meikula d. – 46 g., sieva Madaļa – 41 g.; dēls Francis (Františs) – 13 g.; audzēknis Tums Mikuļa d. – 19 g., viņa sieva Margita – 16 gadi.

8. saime: Meikuls (Mikula) Deglišs Semena d. – 61 g., sieva Anna – 62 g.;

meita Katre – 30 g.; viņas meitas: Nasta – 7 g., Mara – 5 g.; mazdēls Jānis Andreja d. – 14 gadi.

1772. gadā Vabaļu sādžā (poliski – *Wies Wabule*) dzīvoja 6 saimes.

1. saime: Kuzma Vabuls – 60 g.; meitas: Morka – 16 g., Anka – 12 g.; iedzīvotājs Mikulo – 30 g., sieva Nasta – 30 g.; dēli: Pīters – 4 g., Joniks – 1 gads.

2. saime: Tums Vabuls – 31 g., sieva Ilza – 30 g., dēls Jakubs – 1 g.; Tuma brālis Pīters – 25 g., sieva Madaļa – 25 g., dēls Mikolo – 4 g., meita ... – 9 mēn.

3. saime: Mikita Vabuls – 40 g., sieva Alona – 40 g.; dēli: Joniks – 15 g., Pavluks – 12 g., Osips – 1 g.; meitas: Audula – 10 g., Katerina – 8 g., Kastula – 4 g.; Mikitas brālis Jakubs – 23 g., sieva Katerina – 23 g.; Mikitas brālis Andrejs – 20 g., sieva Katerina – 20 gadi.

4. saime: Tums Vabuls – 30 g., sieva Ulka – 30 g.; dēli: Matviejs – 8 g., Joniks – 6 g., Jakubs – 4 mēn., dvīnis Andrejs – 4 mēn.; »plemiņiks« Kuzma – 20 gadi.

5. saime: Piotrs Vabuls – 40 g., sieva Mora – 20 g.; brāļi: Bartuks – 25 g., Mikulo – 15 g., Joniks – 9 gadi.

6. saime: Siemions Vabuls – 40 g., sieva Axa – 40 g.; dēli: Pīters – 18 g., Joniks – 9 g., Jakubs – 5 g.; meita Mora – 3 gadi.

MJAIŠI (MEIŠI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 18 saimes.

1. saime: Laurs Meisāns Jāzeps d. – 37 g., sieva Zoļa Ādama m. – 30 g.; brālis Grigors – 29 g.; tēvs Jāzeps Stepana d. – 70 g.; māsa Agata – 28 g.; dēli: Francis – 7 g., Eduards – 5 g.; meita Tekla – 3 g.; īrnieki: Francis Juricāns Jegora d. – 65 g., sieva Karuse(?) Jāņa m. – 60 gadi.

2. saime: Marija Juricāne (Juricina) Meikula m. – 42 g.; dēls Vladislavs Jegora d. – 16 g. (skola); meitas: Leonora – 18 g., Helēna – 14 g., Jezofata – 12 g., Tekla – 8 g., Generata – 1 g.; īrnieks Augusts Salinieks Jegora d. – 42 g. (skola).

3. saime: Kristaps Juricāns Jegora d. – 70 g., sieva Viktorija Alekseja m. – 70 g.; dēli: Staņislavs – 34 g., Pēteris – 31 g.; Staņislava sieva Salomeja Frola m. – 27 g.; meitas: Emīlija – 4 g., Mihalina – 1 g.; Kristapa meita Helēna – 37 g., viņas vīrs Jānis Vincas d. – 38 g.; dēli: Uljans – 10 g., Boļeslavs – 6 gadi.

4. saime: Marcela Juricāne Meikula m. – 35 g.; strādnieces: Jadviga Meisāne Jāņa m. – 65 g., Dorota Meisāne Stepana m. – 70 g.; īrnieku ģimene: Jānis Blonskis Tadeuša d. – 27 g. (strādnieks), sieva Apolonija Pētera m. – 28 g., dēls Ādams – 1 mēn.

5. saime: Jāzeps Mjartāns Meikula d. – 61 g., sieva Klāra Jāņa m. – 60 g.; dēls Antons – 32 g., sieva Izabela Feliksa m. – 29 g.; meitas: Leonora – 3 g., Geņa – 2 g.; Jāzeps meita Emīlija – 20 gadi.

6. saime: Jānis Mjartāns Meikula d. – 53 g.; dēli: Pēteris – 24 g., Alberts – 17 g. (skola), Geronims – 15 g. (skola); meita Elizabete – 26 gadi.

7. saime: Aloizs Timoškāns (Timoška) Kaspara d. – 30 g., sieva Agata Jāzepa m. – 23 g.; māte Madaļa Ādama m. – 70 g.; dēls Jāzepe – 4 mēn.; meitas: Viktorija – 6 g., Benedikta – 3 gadi.

8. saime: Andrejs Timoškāns (Timoška) Laura d. – 70 g., sieva Marija Kazimira m. – 60 g.; dēli: Laurs – 26 g., Antons – 30 g., Gospers – 28 g., Kazimirs – 22 g.; meita Anna – 40 gadi.

9. saime: Bernards Pidovičs Meikula d. – 42 g., sieva Roža Karpa m. – 38 g.; dēli: Stepans – 13 g., Bronislavs – 8 g.; meita Valērija – 10 gadi.

10. saime: Ādams Čipots Feliksa d. – 33 g., sieva Zuzanna Teodora m. – 18 g.; tēvs Felikss Pētera d. – 65 g.; māte Olena Laura m. – 50 g.; brāļi: Staņislavs – 27 g. (skola), Laurs – 23 g.; māsa Jezofata – 18 g.; Ādama dēls Staņislavs – 2 mēn.

11. saime: Jānis Trepkins Andreja d. – 43 g., sieva Marija Dementija m. – 43 g.; dēli: Jāzepe – 6 g., Jānis – 4 g., Daniels – 3 g.; meitas: Franciska – 19 g., Adele – 13 g., Izabela – 12 g., Juljana – 11 gadi.

12. saime: Meikuls Bivalo Jāņa d. – 29 g. (skola); māte Karuse Borisa(?) m. – 60 g.; brāļi: Francis – 33 g., Aleksandrs – 26 g., Voiteks – 18 g.; māsas: Sofija – 23 g. (skola), Franciska – 23 g. (skola); Sofijas dēls Teodors Bogdana d. – 4 g., meita Tekla Bagdana m. – 6 g.; Franča sieva Boguse Alekseja m. – 33 gadi.

13. saime: Donats Mosejenoks Meikula d. – 23 g.; brālis Antons – 26 g.; māsa Zuzanna – 29 g.; otra ģimene, kura pastāvīgi dzīvo Felicianovā: Jānis Kapusts Ignata d. – 29 g., sieva Ieva Jāzepa m. – 40(?) g., dēls Fabijans – 2 g., meita Jozefata – 7 gadi.

14. saime: Izidors Lebeds Kazimira d. – 37 g., sieva Jugita Meikula m. – 27 g.; dēli: Kazimirs – 3 g., Fabijans – 1 mēn.; meita Izabela – 7 g.; brāļi: Bernards – 28 g., Ignats – 22 gadi.

15. saime: Aloizs Lebeds Kazimira d. – 32 g., sieva Franciska Meikula m. – 22 g.; dēls Uljans – 3 g., meita Helēna – 9 gadi.

16. saime: Jānis Muraška Pētera d. – 34 g., sieva Leose Karpa m. – 30 g.; dēls Albins – 7 g., meita Jadviga – 3 gadi.

17. saime: Florians Muraška Pētera d. – 40 g., sieva Boguse Jāzepa m. – 39 g.; dēls Apolinārijs – 16 g., meita Malvīne – 7 g.; māte Jadviga Ādama m. – 60 g.; māsa Salomeja – 26 g.; onkulis Laurs Ādama d. – 60 gadi.

18. saime: Brigita Lebeds Laura m. – 50 g.; strādnieka ģimene: Teodors Juricāns Jegora d. – 59 g., sieva Ieva Karpa m. – 56 g.; dēli: Geronims – 25 g., Pēteris – 19 g., Eduards – 16 gadi.

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Mjaišos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Andrejs Paula d., miris 1846. g. 44 g. vec.; Pēteris Paula d., miris 1840. g. 35 g.; Paula dēls Dominiks pārcelts 1842. g. uz Ūdeņiem – 13 g. vec. un vēlāk, 1858. g., uz Kondrātiem; Meikuls (vēlāk Mjartāns) Paula d. – 34 g., sieva Iļža Laura m. – 33 g.; meita Raika – 5 g., dēli: Jezups – 14 g., Jānis (Joniks) – 8 g.; Meikula »doļiniks« Seimaņš Deglišs Jāņa d. – 72 g.; viņa »pleminiks« Vinca Čižiks Andreja d. – 26 g., Vincas sieva Marcela Tuma m. – 20 g., meita Anna – 0,5 g.; Meikula strādnieks Stepuļš Staņislavskis Vincas d., – 37 g., pārcelts 1840. g. no Ūdeņiem; sieva Madaļa Semena m. – 30 g.; meitas: Marija – 12 g., Jugaze – 9 g.; dēli: Steps – 7 g., Jānis – 4 gadi.

2. saime: Ignats Jāņa d. miris 1842. g. 40 g. vec.; dēli 1847. g. pārcelti uz Vabaļiem: Juris – 23 g. vec., Pēteris – 21 g.; Ignata brālis Odums – 46 g., sieva Avduļa Semena m. – 41 g.; meitas: Edviga – 17 g., Kastule – 10 g.; dēli: Kazimirs – 12 g., Jānis – 8 g., Laurs – 6 g.; Oduma »doļiniks« Jānis Meikula d. – 43 g., pārcelts 1844. g. no Bobeišiem; sieva Paija(?) Jura m. – 46 g.; dēli: Ignats – 18 g., Jezups – 5 g.; meitas: Marcela – 23 g., Nasta – 19 g.; divas strādnieces – 32 un 28 g. vecas.

3. saime: Jānis Jēkaba d. miris 1844. g. 54 g. vec.; Jāņa dēls Laurs Jurikovs – 36 g., sieva Roža Laura m. – 36 g.; meitas: Mora – 15 g., Amona – 10 g., Brigita – 7 g., Agata – 4 g., Tekla – 5 mēn.; Jāņa brālis Juris Jurikovs miris 1846. g. 39 g. vec.; sieva Kristīne Jāņa m. – 46 g.; dēli pārcelti 1850. g.: Kristaps, 15 g. vec., turpat sādžā, Ignats, 12 g. vec., uz Bobeišiem; audzēknis Kodars Jāņa d. – 8 g.; audzēknis Jezups Zahars Andreja d. – 6 g., viņa māte Mora – 30 g.; Jāzeps Semena d. – 28 g.; sieva Amona Martina m. – 20 g.; dēls Vladimirs – 4 g.; meita Anna – 2 mēn.; Jāzēpa brālis Staņislavs – 15 g.; Jāņa »pleminīki«: 1) Silvestris Staņislava d. – izbēdzis 1844. g. 10 g. vec.; 2) viņa māsa prombūtnē no 1845. g.; 3) Jezups Staņislava d. – 19 g.; Jura »doļiniks« Jezups Maļēnsks Laura d. – 40 g., pārcelts 1844. g. no Ūdeņiem.

4. saime: Andrejs Treņķa Jēkaba d., 28 g., pārcelts 1844. g. no citas saimes; sieva Karolina Jāņa m. – 26 g.; meitas: Madaļa – 7 g., Ksavera – 2 g.; »plemineica« Brigita Jēkaba m. – 6 g.; »pleminiks« Meikuls (Nikula) Maseņoks Jura d. – 19 g., pārcelts 1844. g. no Ūdeņiem; Meikula māte Paija Jēkaba m. – 40 g.; viņas audzēkne Sofija Jāņa m. – 12 g.; Andreja audzēknis Avdokišs Semučs Ādama d. – 12 g.; viņa māte Maruze – 50 g.; strādnieks Jānis (Joniks) Osinenoks Andreja d. – 46 g., pārcelts no citas saimes.

5. saime: Pēteris Jura d. miris 1846. g. 57 g. vec.; sieva Roža Meikula m. – 59 g.; meita Borbula – 22 g.; dēls Antons miris – 1847. g. 32 g. vec.; Antona sieva Mora Matveja m. – 32 g.; dēli: Kodars – 8 g., Jas(?) – 6 g.; Pētera brālis Bārtuļš miris 1850. g. 58 g. vec.; dēls Kaspers – 28 g.; sieva Agneska

Laura m. – 30 g.; meitas: Iva – 8 g., Raina – 2 mēn.; audzēkne Kastule Jēkaba m. – 12 g.; Kaspera dēls ...; strādnieki: 1) Kazimirs Dementija d. – 41 g., pārcelts no citas saimes; 2) Krištofs Jura d., 19 g., pārcelts no citas saimes; 3) Matvejs Jāņa d. miris 1848. g. 39 g. vec.; Vasilis Andreja d. izbēdzis 1850. g., 51 g.; Andrejs izbēdzis 1846. g.; Juris Treņka Stepana d. miris 1849. g. 70 g. vec.; viņa dēls Jezups miris 1845. g. 46 g. vecumā.

6. saime: Semens Timoškins (uzvārds?) – 58 g.; sieva Borbula Jezupa m. – 57 g.; dēls Kaspers – 25 g.; otrs dēls Dominiks miris 1843. g. 12 g. vec.; Kaspera sieva Madaļa Oduma m. – 20 g.; audzēknis Laurs (Lavriks) Pudņiks Jāzepa (Osipa) d. – 44 g.; sieva Zoļka Timofeja m. – 41 g.; dēli: Aleksejs – 19 g., Lavriks – 1 mēn.; otrs audzēknis Francis (Franka) Jurčenoks Jura d. – 12 g.; strādnieks Andrejs Treņka Jēkaba d. pārcelts 1844. g. uz citu saimi; audzēknes: Agnetka – 15 g., Zofija – 7 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Mjaišos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Dominiks Timoškins izbēdzis 1814. g. 32 g. vec.; sieva Dorta – 30 g.; meita Mora – 2 g.; brālis Semens – 24 g.; sieva Borbula – 23 g.; 2. brālis Jāzepts (Osips) – 27 g., miris 1820. gadā.

2. saime: Osips Jāņa d. – 51 g.; sieva Marija – 41 g.; dēli: Jānis – 14 g., Dominiks – 11 g., abi pārcelti 1822. g. uz Volojiem; meita Krise – 13 g.; »doļinīks« Vasilis Ivana d. – 44 g.; sieva Roža – 29 g.; dēls Odums – 6 g.; meitas: Ieva – 14 g., Anna – 10 gadi.

3. saime: Juris Meišs Pētera d. miris 1815. g. 63 g. vec.; dēls Pēteris – 27 g.; sieva Roža – 25 g.; dēls Antons – 1 g.; Jura 2. dēls Bārtulis – 24 g.; sieva Nasta – 25 g.; audzēkņi: Jāzepts Meikula d. (Osips Mikiļa) – 10 g.; Juris Pētera d. – rekrūtis 1813. g., 15 g.; Andrejs Semena d. – 18 g., pārcelts 1812. g. no Čakšiem; viņa sieva Margita – 18 g.; strādnieks Vinca Jāņa d. – 27 g.; Jura meita Iļža – 29 g., pārcelta 1813. g. no Kašiem; viņas dēls Matvejs Jāņa d. – 7 gadi.

4. saime: Juris Meišs Meikula d. miris 1816. g., 49 g.; sieva Mora – 44 g.; dēls Vinca – 30 g.; sieva Anusja – 28 g.; dēli: Jezups – 4 g., Mikiļs – 1 g.; meita Roža – 7 g.; Jura 2. dēls Pīters – 14 g.; meita Roža – 13 g.; Jura audzēkņi: Martins Jāņa d. – 17 g., Pāvels Jāņa d. – 11 g., abi pārcelti no Volojiem.

5. saime: Andrejs Blizneņš Laura d. – 47 g.; sieva Iļža – 45 g.; dēls Vasilis – 17 g.; meitas Roža – 12 g., Katre – 7 g.; brālis Tums Blizneņš – 47 g.; sieva Marija – 43 g.; audzēkņi: Osips Tuma d. pārcelts 1813. g. uz Ūdeņiem, 25 g. vec.; Andrejs Osipa d. pārcelts 1815. g. uz Meišiem – 10 g. vec.; Dmitrijs Ivana d. izbēdzis 1811. g., 48 g. vecs.

6. saime: Ādams Jura d. (»ņe Jonikov, a Jurkov«); sieva Poļa – 25 g.; dēls Laurs – 1 g.; Jegors Jāņa d. – 9 g.; Jurka Mičkovs izbēdzis 1814. g., 51 g.; Pēteris Čakšs Filipa d. izbēdzis 1813. g. 27 g. vec.; sieva Agnese – 27 gadi.

7. saime: Meikuls (Mikula) Paula d. – 39 g.; sieva Nasta – 38 g.; dēls Stepuļš – 4 g.; audzēknis Pāvels Laura d. – 18 gadi.

1772. gadā Mjaišos (Meiši) dzīvoja 9 saimes.

1. saime: Jānis Meišs (Jonja Meyša) – 40 g.; sieva Varvara – 42 g.; dēli: Timofejs (Cimochwiew) Tums – 6 g.; māsas: Kristina (Krystyna) – 18 g., Katra – 8 g.; Timofeja sieva Ania – 18 g.; audzēkne Mora Trumule – 8 g.; strādnieks (parobek) ... 56 g. vecs.

2. saime: Ivans Meišs – 40 g.; sieva Chodoska – 40 g.; dēli: Ādams – 12 g., Osips – 9 g., Laurs – 8 g.; meitas: Marja – 4 g., Nasta – 1 mēn.

3. saime: Piotrs Meišs – 50 g.; sieva Madaļa – 52 g.; dēls Jurka – 22 g.; viņa sieva Marja – 23 g., dēls Jakubs – 3 g., meita Paļapka – 1 mēn.; mazdēls Piotrs – 4 g.; audzēkne – 11 g.; ienācējs no Sebežas Andrejs – 30 gadi.

4. saime: Matvejs (Macwiewj) Meišs – 30 g.; sieva Lucija – 31 g.; dēli: Jans – 8 g., Marcins – 6 g., Vasils – 4 g., Tomašs – 1 gads.

5. saime: Mikuļa Meišs – 40 g.; sieva Marja – 40 g.; dēli: Jurs – 7 g., Martuks – 6 g.; meitas: Anka – 4 g., Nasta – 1 g.; ienācējs no Sebežas Matīss – 30 gadi.

6. saime: Laurs (Lavriks) Meišs – 40 g.; sieva Madaļa – 30 g.; dēli: Ivans – 15 g., Jans – 12 g., Andrejs – 5 g., Tums – 5 g.; meitas: Katra – 11 g., Barbara – 4 gadi.

7. saime: Matvejs (Macwiewj) Meišs – 20 g.; sieva Agata – 22 g.; māsa Audula – 14 gadi.

8. saime: Osips Meišs – 30 g.; sieva Madaļa – 30 g.; dēls Andrejs – 3 g.; meita Maja – 6 g.; sievasmāte Marija – 70 gadi.

9. saime: Krišs Meišs – 40 g.; sieva Tacianna – 50 g.; dēls Jons – 25 g., sieva Marja – 20 g.; dēls Osips – 15 g.; brālis Osips – 35 g., viņa sieva Lucija – 30 g., dēls Jurs – 11 gadi.

KONDRĀTI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 15 saimes.

1. saime: Jāzepts Laurāns Kazimira d. – 70 g.; dēls Bernards – 24 g.; sieva Apaļa Vladimira m. – 20 g.; meita Paulīna – 8 mēn.; otrā ģimene: Elizabete Zubkāne – 40 g. (strādniece); dēls Jēkabs Bogdana d. – 14 g.; Bogdana meitas: Leonora – 9 g., Marija – 7 g. (S. Pēterburgā).

2. saime: Juris Laurāns Jāzeps d. – 45 g.; sieva Marfa Jāzeps m. – 45 g.; dēli: Geronims – 16 g., Apolinārijs – 9 g.; meita Anna – 22 gadi.

3. saime: Aleksejs Zabilevskis (Zabylevskis) Jāņa d. – 45 g.; sieva Rozālija Kazimira m. – 36 g.; dēls Augusts – 18 g., Antons – 5 g., Broņislavs – 2 g.; meitas: Anna – 20 g., Jozefata – 2 mēn.

4. saime: Pēteris Zabilevskis Jāņa d. – 30 g.; sieva Ieva Ādama m. – 25 g.; meita Helēna – 6 mēn.; brālis Francis – 26 gadi.

5. saime: Meikuls Barčuks Semjona d. – 70 g.; sieva Ieva Jegora m. – 70 g.; dēli: Jānis – 35 g., Bernards – 26 g.; meitas: Apaļa – 20 g., Helēna – 18 gadi.

6. saime: Dominiks Rasims Semjona d. – 80 g.; sieva Marcela Alekseja m. – 80 g.; dēli: Jegors – 26 g., Jānis – 24 g., Teodors – 25 g.; meitas: Zoļa – 22 g., Eleonora – 19 gadi.

7. saime: Voitehs Rasims Semjona d. – 50 g.; sieva Agata Kazimira m. – 50 g.; dēls Geronims – 22 g.; meita Agata – 20 gadi.

8. saime: Staņislavs Kraucāns Jēkaba d. – 50 g.; sieva Jekaterina Ādama m. – 50 g.; meitas: Viktorija – 21 g., Marjana – 19 g., Apaļa – 17 gadi.

9. saime: Donats Kraucāns Jēkaba d. – 28 g.; sieva Apaļa Jāņa m. – 22 g.; dēls Andrejs – 3 mēn; brālis Ignats – 22 g.; māsa Nastasja – 30 g.; māte Marcela Teodora m. – 60 gadi.

10. saime: Ignats Jurkāns Teodora d. – 40 g.; sieva Nastasja Stepāna m. – 40 g.; dēls Eduards – 24 gadi.

11. saime: Stepāns Levuška Staņislava d. – 60 g.; sieva Ksavera Jāņa m. – 30 g.; dēli: Antons – 19 g., Aleksejs – 30 g.; meitas: Ieva – 25 g., Valērija – 23 gadi.

12. saime: Ignats Bizāns Ādama d. – 60 g.; sieva Ieva Pētera m. – 60 g.; dēli: Aleksandrs – 35 g., Ādams – 28 g.; meita Monika – 24 g.; Aleksandra sieva Salomeja Jāņa m. – 26 g.; dēli: Augusts – 5 g., Jānis – 3 g.; meita Ieva – 9 gadi.

13. saime: Ustins Sikiters Vladimira d. – 40 g.; sieva Karuse Semena m. – 26 g.; meitas: Agata – 7 g., Benigna – 5 g., Emīlija – 3 gadi.

14. saime: Antons Benda(?) Ignata d. – 55 g.; sieva Apaļa Ādama m. – 45 gadi.

15. saime: Antons Dubovskis Vincas d. – 37 g.; sieva Apaļa Jēkaba m. – 25 g.; dēls Ilja – 2 gadi.

1850. gada dvēseļu skaitīšanas sarakstos Kondrātos reģistrētas 3 saimes.

1. saime: Andrejs Semiona d. miris 1840. g. 66 g. vec.; »doļiniks« Semjons Rasims Matveja d. – 47 g.; sieva Agata Meikula m. – 40 g.; dēli: Matvejs – 19 g., Dominiks – 16 g., Voicehs – 4 g.; meitas: Agata – 8 g., Roža – 6 g.; audzēkņi («vihovanci»): Taduļš – rekrūtis 1850. g., 22 g., Ignats – rekrūtis 1849. g., Pēteris miris 1841. g.; Dorta Jēkaba m. – 18 g.; Stepāns Cigānkis (Cigāns) Meikula d. – 48 g.; sieva Mora Meikula m. – 48 g.; strādnieki: 1) Andrejs Veprs Semena d. – 56 g., pārcelts 1844. g. no Meišiem; 2) Ignats Auza (Avza) Ādama d. – 36 g., pārcelts 1844. g. no Volojiem; 3) Ilža Mikula m. – 28 g.; meitas Antoņina Andreja m. – 8 g., Briģita Andreja m. – 1 g.; 4) Marcela Hodara m. – 15 gadi.

2. saime: Jezups (Osips) Jāņa d. miris 1838. g. 51 g. vec.; dēls Jēkabs miris 1835. g. 21 g. vec.; Jēkaba dēls Staņislavs pārcelts 1845. g. uz Ūdeņiem; Jezupa dēls Bārtuļš – 33 g.; sieva Ieva Kaspera m. – 31 g.; dēli: Vinca – 12 g.,

Odums – 6 g.; meitas: Elžbeta – 4 g., Marcela – 3 g.; Jāzepa brālis Juris Jāņa d. – 50 g.; sieva Katre Meikula m. – 42 g.; meita Ieva – 17 g.; strādnieks Andrejs Semena d. miris 1845. g. 50 g. vec.; Bārtuļa »doļinīks« Jānis Vabļevskis, 21 g., pārcelts 1848. g. no Vabāļiem; sieva Agata Jura m. – 21 g.; dēls Iljass – 1 g.; Bārtuļa strādnieki: Marta Dementija m. – 31 g., Agata – 21 gads.

3. saime: Hodars Jāņa d. – 65 g., miris 1835. g.; dēls Osips, 49 g., izbēdzis 1842. g.; Osipa dēli: Jānis, 22 g., izbēdzis 1843. g., Dominiks, 12 g., miris 1844. g., Lavriks izbēdzis 1842. g.; Hodars Tereška Pāvela d., 43 g., »pieskaitīts« 1843. g. (t. i., atgriezies no bēgļa gaitām); sieva Nasta Tuma m. – 28(?) g.; meita Ieva – 9 g.; dēli: Vinca – 7 g., pārcelts 1849. g. uz Meišiem, Hodars – 3 g.; »doļinīki«: 1) Lavriks Laurāns Jāņa d., 58 g., pārcelts 1840. g. no Bobeišiem; dēls Alekss – 21 g.; meita Marcela – 9 g.; 2) Ignats Matīss Vasilija d., 45 g., pārcelts 1847. g. no Volojiem; sieva Agata Krištofa m. – 34 g.; meita Madaļa – 12 g.; dēli: Taduļš – 15 g., Bārtuļš – 10 g.; strādnieks Matvejs Šadurskis Kaspera d., 33 g., pārcelts 1840. g. no Meišiem; sieva Zuza – 30 g.; meitas: Amona – 5 g., Agata – 4 g.; dēls Joniks – 0,5 g.; strādniece Nasta – 26 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kondrātos reģistrētas 3 saimes.

1. saime: Antons Stepuļa d., 47 g., izbēdzis 1812. g.; Tomašs Kondrāts Semena d., 42 g., izbēdzis 1815. g.; sieva Anna – 40 g.; Tomaša brālis Andrejs – 42 g.; sieva Nasta – 30 g.; meitas: Kastuļa – 14 g., Agata – 2 g.; dēls miris; audzēknis Kaspers Andreja d. – 6 g., pārcelts 1814. g. no Volojiem; »doļinīks« Tums Jāzepa d. – 24 g.; sieva Agnuse – 20 g.; Ignats Andreja d. izbēdzis 1815. g. 41 g. vec.; sieva Marija – 35 g.; dēls Andrejs – 6 g.; meitas: Mora – 14 g., Anna – 11 g.; Matvejs Meišs Stepuļa d. izbēdzis 1814. g. 60 g. vec.; »doļinīks« Juris Andreja d. – rekrūtis 1813. g., 43 g. vec.; viņa dēls Bārtuļš, 4 g., pārcelts 1814. g. uz Jurāniem.

2. saime: Jāzeps Jurāns Pitera d., 50 g., izbēdzis 1814. g.; Jānis Laura d. – 54 g.; sieva Anna – 50 g.; dēls Osips – 29 g.; viņa sieva Anna – 24 g.; dēls Jēkabs – 2 g.; Jāņa 2. dēls Laurs – 24 g.; sieva Katre – 22 g.; dēls Jezups – 1 g.; Jāņa 3. dēls Kazimīrs – 21 g.; 4. dēls Juris – 11 g.; meitas: Ieva – 14 g., Anna – 9 g.; Jāņa audzēknis Staņislavs Matveja d. – 16 g.; strādnieks Juris Trenka Stepona d. – 47 g.; sieva Onka – 39 g.; dēls Jezups – 17 g.; meita Roža – 16 gadi.

3. saime: Hodars Jāņa d., 46 g., pārcelts 1815. g. no Ūdeņiem; sieva Roža – 40 g.; meitas: Agata – 15 g., Anna – 9 g.; dēls Osips – 23 g.; sieva Agata – 20 g.; meita Marija – 1 g.; Hodara 2. dēls Pavļiks – 11 gadi.

1772. gadā Kondrātos (Wies Kondraty) dzīvoja 5 saimes.

1. saime: Stepuls Kondrāts – 50 g.; sieva Maja – 40 g.; dēli: Petriks – 16 g., Antons – 9 g., Marcins – 5 g.; meita Onka – 10 gadi.

2. saime: Jakubs Kondrāts – 45 g.; sieva Nasta – 35 g.; meitas: Paļapka – 10 g., Roza – 3 g.; »bobiļka« Audula – 40 gadi.

3. saime: Mikuls Spručs (Mikula Sprucz) – 70 g.; dēli: Joniks – 30 g., Iga-cis – 9 g.; meitas: Katerina – 15 g., Hviadera – 8 g., Lucija – 5 g.; Jonika sie-va Okula – 20 g.; »pleminiks« Bartuks – 33 g.; viņa sieva Madaļa – 30 g.; meitas: Onka – 8 g., Mora – 4 g., Margita – 3 mēn.

4. saime: Siemions Kondrāts – 45 g.; sieva Katerina – 45 g.; dēli: Tomašs – 4 g., Hriša – 3 g., Andrejs – 2 mēn.; meitas: Madaļa – 8 g., Nastazija – 2 mēn.; Siemiona brālis Andrejs – 30 g.; sieva Barbara – 30 g.; dēli: Hodars – 4 g., Iehnats – 1 mēn.; Siemiona māsa Anka – 4 g.; māte Mora – 60 gadi.

5. saime: Macviejs Kondrāts (Macwiew Kondrat) – 30 g.; sieva Nasta – 40 g.; dēli: Ādams – 10 g., Hviedots – 7 g., Andrejs – 4 g.; meita Kristina – 5 gadi.

1646. gadā tālaika Ozupines pagastā sādžu vēl nebija, reģistrēta Andreja Sprudža saime, kuru var uzskatīt par dzimtas pamatlicēju.

JURĀNI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Jānis Onukrāns Pētera d. – 26 g. (skola); māsa Veronika – 19 g.; uz Sibīriju izceļojusi brāļa Franča ģimene: Francis – 39 g. (skola); sieva Agata Augusta m. – 30 g.; dēli: Jānis – 9 g., Jāzeps – 6 g.; meita Zuzanna – 7 gadi.

2. saime: Antons Onukrāns Teodora d. – 58 g.; sieva Aneta Jāzepa m. – 40 g.; dēli: Izidors – 26 g., Aleksejs – 23 g., Ādams – 20 g., Teodors – 8 g., Uljans – 6 g.; meitas: Barbara – 30 g., Franciska – 20 g., Jezofata – 16 gadi.

3. saime: Jānis Onukrāns Teodora d. – 60 g.; dēli: Ignats – 34 g., Andrejs – 27 g. (skola); meitas: Salomeja – 23 g., Veronika – 20 g.; Ignata sieva Elizabe-te Alekseja m. – 32 g.; meitas: Izabela – 5 g., Marjana – 3 g., Helēna – 2 gadi.

4. saime: Laurs Knipacāns Stepāna d. – 37 g. (namdaris); sieva Marjana Jāņa m. – 37 g.; dēli: Jānis – 10 g., Pēteris – 7 g., Aleksandrs – 2 g.; meita Tekla – 9 g.; māsa Valērija – 25 gadi.

5. saime: Jegors Knipacāns Meikula d. – 58 g.; sieva Brigita Pāvela m. – 58 g.; dēli: Jānis – 31 g. (kurpnieks), Pāvels – 29 g. (kurpnieks), Donats – 23 g. (sko-la, dienestā), Andrejs – 17 g., Francis – 8 g.; meita Valērija – 19 g.; Pāvela sie-va Jezofata Andreja m. – 25 g.; dēli: Kazimirs – 2 g., Uljans – 2 mēn.

6. saime: Antons Romancāns Meikula d. – 25 g.; sieva Veronika Kazimi-ra m. – 25 g.; dēli: Ilja – 3 g., Jānis – 6 mēn.

1850. gada dvēseļu revīzijā Jurānos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Jānis Deglišs Andreja d., 48 g., pārcelts 1842. g. no Volojiem; sieva Nasta Pētera m. – 39 g.; dēli: Stepāns – 20 g., Jānis – 8 g., Dominiks –

6 g.; meitas: Mora – 12 g., Ksavera – 7 g.; strādnieki: Laduss Dementija d. – 20 g., pārcelts 1842. g. no Bobeišiem; Bārtuļš Vincas d. – 25 g., pārcelts 1850. g. no Meišiem; Ignats Oduma d., 30 g. (1834), un sieva Mora Jāņa m., 30 g. (1834), abi pārcelti citur; Kaspars Jāzeps d. miris 1842. g. 56 g. vec.; sieva Boguta – 60 g. (1850), meita Rozālija – 19 g.; Kaspera brālis Semions miris 1848. g. 49 g. vec.; dēls Meikuls pārcelts 1844. g. uz Volojiem, 11 g. vecs.

2. saime: Hodors Gavrila d. – 44 g.; sieva Zoļa Matveja m. – 40 g.; meita Agata – 4 g.; dēli: Pēteris – 17 g., Jānis – 8 g., Antons – 6 g.; »doļiniks« Ādams Andreja d. miris 1842. g. 50 g. vec.; dēls Ignats pārcelts 1850. g. uz Volojiem 16 g. vec.; Hodara audzēkņi: Staņislavs – rekrūtis, 1842. g. 19 g. vecs; Pavļiks izbēdzis 1845. g.; Hodara znots Jānis Andreja d. – 23 g., pārcelts 1849. g. no Ūdeņiem, sieva Franciska Hodara m. – 18 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Jurānos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Stepans Meikula d. – 41 g.; sieva Katre – 36 g.; dēli: Vinca – 10 g., un Dominiks – 4 g., abi miruši 1813. g., Odums – 5 g.; »doļiniks« Dominiks Meikula d. – 27 g.; sieva Mora – 24 g.; dēls Lurs miris 1813. g. 3 g. vec.; padēls Meikuls Jura d. – 12 g.; Stepana audzēkņi: Andrejs Jāņa d. – 24 g., Jēkabs Matveja d. miris 1811. g. 3 g. vec.; Stepana strādnieks Bārtuļš Jāņa d. – 8 g.(?), pārcelts 1814. g. no Kondrātiem.

2. saime: Antons Dusuļš Andreja d., 32 g., rekrūtis 1812. g.; brālis Andrejs miris 1814. g. 28 g. vec.; sieva Borbula – 33 g.; audzēknis Staņislavs (Tanclavs) Jēkaba d. miris 1815. g., 12 g.; »plemineica« Avduļa – 12 gadi.

1772. gadā Jurānos (Wies Jurany) dzīvoja viena saime: Osips Jurāns – 50 g.; sieva Kristina – 46 g.; dēli: Bartuks – 30 g., Jākubs – 6 g., Tomašs – 2 g.; meitas: Apolonija – 17 g., Marija – 16 g., Anna – 9 g., Anna II – 6 g.; Bartuka sieva Palaficija – 30 g.; dēls Jurs – 3 gadi.

KAĻVEIŠI (KAĻVI, KOVAĻKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Jānis Mosejenoks Staņislava d. – 39 g.; sieva Apaļa Jāņa m. – 28 g.; dēli: Ādams – 10 g., Uljans – 2 g.; meitas: Veronika – 8 g., Marija – 6 g., Monika – 4 g.; māte Zuzanna Vincas m. – 60 gadi.

2. saime: Semens Mosejenoks Bārtuļa d. – 65 g.; sieva Barbara Vincas m. – 30 g.; meitas: Viktorija – 5 g., Magdalena – 3 gadi.

3. saime: Staņislavs Mosejenoks Bārtuļa d. – 55 g.; sieva Magdalena Andreja m. – 50 g.; dēli: Donats – 25 g., Voitehs – 22 g. (dienestā); meita Jefofata – 18 gadi.

4. saime: Antons Lazarevs Jāzēpa d. – 34 g.; sieva Marija Jāzēpa m. – 24 g.; dēls Francis – 3 g.; brālis Meikuls – 27 g.; ģimēnis Dominiks Barčuks Odu-
ma d. – 70 gadi.

5. saime: Jānis Lazarevs Jāzēpa d. – 39 g.; sieva Cecīlija Jāzēpa m. – 37 g.;
dēli: Jāzēps – 14 g. (skola), Pēteris – 5 g.; meitas: Valērija – 16 g., Anele –
11 g., Tekla – 8 gadi.

6. saime: Jāzēps Lazarevs Augusta d. – 70 g.; dēls Staņislavs – 30 g.; sie-
va Rozālija Jāņa m. – 25 g.; dēls Boļeslavs – 3 g.; meita Broņislava – 1 gads.

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kaļveišūs reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Ādams Barčuks Krištofa d. – 46 g., pārcelts 1835. g. no Volojiem;
sievā Anna Jāņa m. – 31 g.; meita Mora – 17 g.; dēls Dominiks – 18 g.; padēls
Jezups Lazarevs (Lazars) Augusta d. – 20 g., pārcelts 1835. g. no Ūdeņiem;
»doļiniks« Jezups Ivuļs Ādama d. – 24 g.; Jezupa sieva Agata Semena m. – 20 g.;
audzēkne Margita Jezupa m. – 9 g.; strādniece Margita – 61 gads.

2. saime: Bārtuļs Macionoks Laura d. – 50 g., pārcelts 1850. g. no
Ūdeņiem; dēli: Stepuļs – 19 g., Stepans – 11 g., Staņislavs – 8 g.; Bārtuļa sie-
va Iļža Staņislava m. prombūtnē no 1837. g.; strādnieks Krištofs
Pranciškāns Jāzēpa d. – 46 g., pārcelts 1844. g. no Meišiem.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kaļveišu sādžas nav. Tā likvidēta
pēc 1784. gada, kad vēl pastāvēja ar nosaukumu *Kovaļi*.

1772. gadā Kovaļos (Kowale) dzīvoja 3 saimes.

1. saime: Piotrs Voluļs – 30 g.; sieva Kristina (Krystyna) – 26 g.; dēls Jā-
kubs – 2 mēn.; meita Darka – 2 g.; brāļi: Jākubs – 18 g., Andrejs – 16 g.; Jā-
kuba sieva Katra – 18 g.; Andreja sieva Paļāška – 16 g.; Piotra māte Katari-
na – 70 g.; audzēknes: Audula – 10 g., Roza – 2 g.; strādnieks (parobek) Pe-
trijs – 40 gadi.

2. saime: Leoška Grohovins – 50(?) g.; sieva Anka – 52 g.; dēls Piotrs –
34 g., viņa sieva Hristina – 26 g., meitas: Katra – 4 g., Agata – 2 mēn.; māsa
Barbara – 17 g.; iedzīvotājs Jans – 30 g., viņa sieva Ilza – 19 g., meita Anja
– 2 g.; audzēknis Jakubs Spručs (Spruczonek) – 12 g.; »bobiļs« Joniks Nam-
sons, 30 g. – ienācējs no Borhu muižas; viņa sieva Ahapka – 30 g., dēli: Mar-
cins – 8 g., Pietrs – 1 gads.

3. saime: Hriška Kovalanks – 27 g.; sieva Marija – 25 g., dēls Jurka – 6 mēn.;
brālis Jākubs – 9 g.; māsa Avdolia – 20 g.; audzēknis, bārenītis – 10 g.; »bo-
biļs« Maksims (Maxims) – 40 g., no Nierzas, sieva Katarina – 40 g., dēls Jo-
kims – 3 g., meita Madaļa – 3 g.; mājā dzīvoja krodzinieka ebreja (Krās-
lavas kohanāts) ģimene – 5 cilvēki.

ŪDEŅI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 19 saimes.

1. saime: Stepans Ivuļš Kazimira d. – 60 g.; sieva Marcela Stepana m. – 60 g.; dēli: Grigors – 35 g., Matvejs – 27 g., Klimans – 23 g.; meita Leose – 20 g.; Grigora sieva Kunigunda (Kuņa) Jāņa m. – 25 g.; dēls Vladimirs – 24 g.; meita Olga – 2 gadi.

2. saime: Jānis Ivulāns Stepana d. – 30 g.; sieva Tekla Jāņa m. – 30 g.; dēls Jānis – 3 gadi.

3. saime: Jāzevs Ivulāns Jēkaba d. – 60 g.; sieva Elizabete Matveja m. – 55 g.; dēli: Dominiks – 27 g., Jānis – 25 g. (dienestā), Klimans – 13 g. (skola); meita Franciska – 19 gadi.

4. saime: Kaspars Ivuļš Dementija d. – 30 g.; sieva Elizabete Dementija m. – 25 gadi.

5. saime: Dementijs Ivuļš Kazimira d. – 70 g.; dēli: Jānis – 22 g., Staņislavs – 27 g.; meita Salomeja – 24 gadi.

6. saime: Meikuls Tereška Ignata d. – 48 g. (galdnieks, mucinieks); sieva Elizabete Ignata m. – 48 g.; dēli: Meikuls – 4 g., Jezups – 4 g.; meitas: Monika – 18 g., Marta – 14 gadi.

7. saime divās mājās: Augusts Tereška Ignata d. – 30 g.; sieva Viktorija Andreja m. – 30 g.; dēli: Boļeslavs – 8 g., Jāzevs – 4 g.; meitas: Veronika – 6 g., Leonida – 1 g.; tēvs Ignats Alekseja d. – 70 g.; pamāte Marija Vincas m. – 30 gadi.

8. saime divās mājās: Jāzevs Tereška Alekseja d. – 60 g.; sieva Ieva Vasiļija m. – 60 g.; dēls Aloizs – 32 g.; sieva Leonora Pētera m. – 32 g.; otra ģimene: Augusts Konovalovs Jāzepa d. – 30 g.; sieva Ļubova Jegora m. – 22 g.; dēls Broņislavs – 4 g.; sievas brāļi: Jānis – 20 g., Kārlis – 18 g.; audzēkņi: Francis Ivuļš Matveja d. – 17 g., Apaļa Ivule Matveja m. – 19 gadi.

9. saime: Florians Dudars Jāņa d. – 32 g.; sieva Brigita Feliksa m. – 25 g.; meitas: Uljana – 3 g., Emīlija – 2 g.; māte Jevfrosiņa Teodora m. – 60 g.; otra ģimene no Ludzas: Pēteris Čudars Dementija d. – 60 g. (galdnieks, ratu meistars); sieva Marija Benedikta m. – 30 g.; dēli: Viktors – 10 g., Uljans – 2 gadi.

10. saime: Krištopš Dudars Andreja d. – 60 g.; dēli: Meikuls – 25 g., Aloizs – 22 g.; meita Anna – 30 g.; viņas dēls Augusts Bogdana d. – 6 gadi.

11. saime: Laduss Sikiters Dementija d. – 45 g.; sieva Franciska Antona m. – 30 g.; dēli: Aloizs – 18 g., Jānis – 11 g., Ignats – 9 g.; meitas: Zoļa – 14 g., Feliciana – 7 g., Elžbeta – 4 g., Malvine – 12 g.; māte Marija Matveja m. – 60 g.; brālis Aleksandrs – 22 gadi.

12. saime: Jāzevs Ceiruļš Dementija d. – 65 g.; sieva Marcela Andreja m.

- 70 g.; dēli: Andrejs - 30 g., Leons - 28 g.; Andreja sieva Jūlija Teodora m. - 22 gadi.

13. saime: Jānis Kulačkovskis Antona d. - 30 g.; sieva Jugita Dementija m. - 26 g.; meitas: Helēna - 4 g., Emilija - 2 g.; māte Pelageja Matveja m. - 65 g.; brālis Stepans - 28 gadi.

14. saime: Aloizs Maksimāns Feliksa d. - 30 g.; sieva Ieva Alekseja m. - 30 g.; dēls Uljans - 10 g.; meitas: Anna - 13 g., Generata(?) - 3 g., Marjana - 2 mēn.

15. saime: Vinca Maksimāns Stepana d. - 30 g.; sieva Veronika Jāņa m. - 30 g.; dēli: Donats - 6 g., Jānis - 4 g.; brālis Matvejs - 22 g. (dienestā); māšas: Valērija - 25 g., Ieva - 19 g.; māte Agata Semena m. - 60 gadi.

16. saime: Alberts Maksimāns Feliksa d. - 24 g.; māte Marcela Jāņa m. - 70 g.; māsa Valērija - 22 g.; otra ģimene: Antons Trenka (Trenkins) Paula d. - 28 g. (strādnieks); sieva Viktorija Konstantina m. - 27 g.; meita Veronika - 3 gadi.

17. saime: Meikuls Ciganskis (Cigans) Andreja d. - 50 g.; sieva Avdotja Grigora m. - 40 g.; padēls Tumašs Bogdana d. - 15 g.; pameitas: Zuzanna - 9 g., Helēna - 7 g., Leonora - 3 g., visas Augusta Mičāna meitas; otrā ģimene: Roža Bizāne Andreja m. - 33 g. (strādniece); dēls Antons Bogdana d. - 5 g.; Elizabete Meikula m. - 90 gadi.

18. saime: Karols Konovalovs Jāzepa d. - 25 g.; brāļi: Izidors - 23 g., Eduards - 20 g.; māte Zuzanna Kazimira m. - 50 g.; viņas māsa Marija - 55 gadi.

19. saime: Jānis Loss Matveja d. - 43 g.; sieva Rozālija Dementija m. - 40 g.; dēls Jānis - 9 g.; meita Veronika - 11 g.; brālis Rūdolfš - 30 gadi (S. Pēterburgā).

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Ūdeņos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Dominiks Jāzepa d. miris 1839. g. 55 g. vec.; brālis Amoksa Tereška Jāzepa d. - 60 g.; meita Marcela - 18 g.; dēls Ignašs - 23 g.; sieva Katre Pāvela m. - 20 g.; dēls Meikuls - 2 g.; Amoksa 2. dēls Jāzeps - 20 g.; audzēkne Ieva Dominika m. - 8 g.; Dominiks Jēkaba d. miris 1842. g. 58 g. vec.; dēls Jezups miris 1846. g. 19 g. vec., Bārtuļš - 18 g.; Dominika »doļinīki«: 1) Jēkabs Laura d. izbēdzis 1845. g. 32 g. vec.; 2) Jānis Andreja d. miris 1844. g. 20 g. vec.; Amoksa audzēknis Meikuls Cigans Andreja d. - 8 g.; viņa māte Katre Andreja m. 41 g.; Amoksa strādnieks Staņislavs Laurāns Jēkaba d., 16 g., pārcelts 1845. g. no Kondrātiem; Dominiks Laura d. miris 1837. g. 25 g. vec.; Semens Laura d. pārcelts 1844. g. uz Vabaļiem 37 g. vec.; Pāvels Blizneņš Amoksa d. miris 1837. g. 62 g. vec.; dēls Juris izbēdzis 1840. g. 40 g. vec.; 2. dēls Dominiks - rekrūtis 1849. g., 22 g. vec.; »doļinīki«: 1) An-

drejs Blizneņš Jāņa d. miris 1842. g. 50 g. vec.; 2) brālis Jānis miris 1840. g. 65 g. vec.; dēls Stasis miris 1839. g. 25 g. vec.; Andrejs Jāņa d. miris 1842. g. 50 g. vec.; dēls Laurs miris 1844. g. 11 g. vecumā.

2. saime: Andrejs Udins Jura d. miris 1841. g., 65 g.; dēls Jānis izbēdzis 1844. g., 45 g.; »doļiniki«: Odums Jāzeps d. miris 1844. g., 58 g.; Kazimirs Jāņa d. miris 1836. g., 33 g.; Matvejs Ivuļš – 54 g.; Matveja brālis Jēkabs Ivuļš miris 1844. g., 45 g.; dēli: Jānis miris 1843. g. – 12 g., Jezups (Joza) – 12 g.; Matveja »pleminiki«: Meikuls Oduma d. izbēdzis 1842. g., 27 g., Jezups Oduma d. pārcelts 1835. g. uz Kaļveišiem, 19 g.; sievas brālis Jānis Oduma d. miris 1840. g., 47 g.; Kazimirs Ivuļš Matveja d. – 44 g.; sieva Katre Matveja m. – 40 g.; dēli: Dominiks – 21 g., Stepuļš – 19 g.; meitas: Rūze – 18 g., Anna – 8 g., Brigita – 6 g., Jadviga – 4 g.; Kazimira brālis Laurs miris 1844. g., 35 g.; otrs brālis Hodars miris 1845. g., 31 g.; Kazimira strādnieces: Mora – 50 g.; Mora – 46 g., Moras meita – 21 gads.

3. saime: Andrejs Dudars Jāzeps d. miris 1840. g., 47 g.; dēli: Jānis pārcelts 1849. g. uz Jurāniem – 22 g., Bārtuļš izbēdzis 1844. g., 14 g.; padēls Dominiks – rekrūtis, 1843. g. 17 g.; audzēknis Stepuļš Vincas d. pārcelts 1840. g. uz Meišiem – 27 g.; Ignats Trumuļš Pētera d., 31 g., pārcelts 1844. g. no Onzuļiem; sieva Anna Ādama m. – 31 g.; dēls Laurs – 7 g.; meitas: Agata – 5 g., Amona – 3 g., Mora – 0,5 g.; audzēknis Krištofs Andreja d. – 12 g.; strādnieks Amoksa Zaharāns (Zahars) Jura d. – 40 g., pārcelts no citas saimes; sieva Agata Matveja m. – 30 g.; dēls Martins – 15 g.; meita A... – 6 gadi.

4. saime: Laurs Maksimāns Oduma d. – 57 g.; sieva Anna Hodara m. – 41 g.; meita Ludvika – 23 g.; dēli: Felikss – 18 g., Stepuļš – 8 g.; »plemineica« Marta – 8 g.; divas strādnieces – 46 un 26 g.; Augusts Jura d. miris 1835. g., 32 g.; dēls Jezups, 5 g., pārcelts 1835. g. uz Kaļveišiem; Augusta brāļi: Amoksa – 27 g., pārcelts sādžā, Andrejs – 35 g., izbēdzis 1848. gadā.

5. saime: Bārtuļš Sikiters (Sikiterāns) Jāņa d. – 38 g., pārcelts 1842. g. no Bobeišiem; sieva Marija Ādama m. prombūtnē no 1840. g.; dēls Donats – 20 g.; māsa Agnese – 50 g.; viņas meita Ieva – 17 g.; Bārtuļa audzēkņi: Stepans Staņislavāns Staņislava d. – 12 g., Dominiks Hodara d. – 7 g.; strādnieks Jānis Laura d. – 56 g.; sieva Nasta Pētera m. – 57 g.; strādnieks Dominiks Traškova Timoškas d. – 47 g., pārcelts 1848. g. no Meišonkiem; sieva Anna Matveja m. – 46 g.; meita Marcela – 7 gadi.

6. saime: Filips Staņislavskis Aškova(?) d. miris 1840. g., 53 g.; dēli: 1) Stepans, 29 g., miris 1844. g.; 2) Pēteris – 31 g.; sieva Zuzanna Ignata m. – 31 g.; meitas: Paija – 6 g., Ieva – 1 g.; 3) Tumašs (Tumka), 26 g., pārcelts 1850. g. uz Volojiem.; strādnieks Hodors Žogots Ahrema d. – 31 g., pārcelts

1849. g. no Volojiem; sieva Mora Jezupa m. – 36 g.; Zuzanna – 17 g.; dēli: Staņislavs – 15 g., ... – 2 g.; divas strādnieces – 40 un 12 g.; Laura Grundas (Kaši) dēli, vēlāk ar uzvārdu Mosejenoks: 1) Bārtuļs Laura d. pārcelts 1844. g. uz Kaļveišiem, 44 g.; dēli: Laurs miris 1844. g., 16 g., Stepuļs, 13 g., pārcelts 1844. g. uz Kaļveišiem; Bārtuļa brālis Jānis, 43 g., miris 1847. g.; viņa dēli: Tums, 16 g. – rekrūtis 1843. g., Meikuls, 13 g., pārcelts 1844. g. uz Meišiem; Bārtuļa brāļi: Jēkabs, 32 g., izbēdzis 1842. g., Jezups, 34 g., pārcelts 1844. g. uz Meišiem, Andrejs, 29 g., pārcelts 1844. g. uz Kaļveišiem.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Ūdeņos (Udyni) reģistrētas 8 saimes.

1. saime: Jezups Tereška (Cereška) Andreja d., 66 g., miris 1812. g.; dēls Dominiks – 32 g., sieva Mora – 30 g.; Jezupa 2. dēls Amoksa – 26 g., sieva Poļa – 23 g.; Jezupa audzēknis Dominiks Andreja d. – 12 g.; Jānis Meikula d., 45 g., pārcelts 1815. g. uz Kondrātiem un 1826. g. uz Volojiem; viņa dēli: Osips, 22 g., un Pēteris, 10 g. – abi pārcelti 1815. g. uz Kondrātiem.; divas strādnieces – 14 un 7 gadi.

2. saime: Pēteris Udins, 63 g., miris 1812. g.; Jānis Laura d. – 31 g. (no 1811. g. »v krepostnoj rabote, ne vorotiļi«); sieva Anna – 32 g., dēls Dominiks – 4 g., meita Poļa – 6 g.; Jāņa brālis Odums – 26 g., rekrūtis 1820. g., viņa sieva Mora – 22 g.; otrs brālis Dominiks – 23 g., sieva Avduļa – 20 g.; Pāvels Staņislava d. – 27 g., miris 1815. g.; brālis Jēkabs – 25 g., sieva Kristīne – 24 g.; Pēteris Teodora d. – 18 g., izbēdzis 1812. g.; »doļinīks« Andrejs Pētera d., 34 g., pārcelts 1814. g. no Volojiem, sieva Agata – 26 g.; audzēknis Semens Laura d. – 9 g.; trīs strādnieces – 11, 16, 18 gadi. (Avdoļka Kazimira m. izbēgusi 1815. g.)

4. saime: Pāvels Blizneņs (Blizneks) Amoksa d. – 41 g.; māsa Kristīne – 15 g.; dēls Juris – 16 g.; Pāvela brālis Jānis – 41 g.; sieva Agata – 37 g.; meitas: Roža – 14 g., Nastaha – 9 g., Katra – 5 g.; dēli: Lavriks – 5 g., Stasis – 2 gadi.

5. saime: Jēkabs Udins Jura d., 40 g., izbēdzis 1816. g.; sieva Ieva – 37 g.; dēls Jānis – 17 g.; meita Anna – 6 g.; »doļinīks« Odums Jezupa d. – 30 g.; sieva Roža – 22 g.; Andrejs Andreja d. – 35 g., miris 1812. g.; Tums Dubčonoks Dāvida d., 44 g., miris 1814. g.; Andrejs Jāņa d. – 40 g., miris 1815. g.; Matvejs Semena d. – 15 g., pārcelts 1815. g. uz Ozupines muižu.

6. saime(?) Kazimīrs Jāņa d. – 13 gadi.

7. saime: Ivuļs Laura d., 56 g., miris 1815. g.; dēls Matvejs – 38 g.; sieva Katra – 35 g.; dēli: Kazimīrs – 10 g., Laurs – 7 g., Hodars – 2 g.; meita Poļa 8 g.; otrs dēls Odums – 28 g.; sieva Dorta – 26 g.; meita Agata – 7 g.; dēls Meikuls – 1 g.; Ivuļa 3. dēls Jēkabs – 17 g.; strādnieks Stepans Matveja d., 22 g. – rekrūtis 1813. gadā.

8. saime: Jezups (Osips) Dudars Paula d., 53 g., izbēdzis 1811. g.; sieva ... – 40 g.; dēls Andrejs – 23 g.; meita Roža – 9 g.; Pāvels Laura d., 19 g. – rekrūtis 1813 g.; »doļiniks« Osips Tuma d., 28 g., pārcelts 1813. g. uz Meišiem; sieva Agnese – 17 gadi.

1772. gadā Ūdeņos (Udynie) dzīvoja 15 saimes.

1. saime: Joniks Tereška (Ciereška) – 30 g.; sieva Nasta – 25 g.; dēli: Hordors – 4 g., Andrejs – 2 mēn.; brālis Jozups – 27 g.; māsa Katra – 18 g.; iedzīvotājs Mikuļa – 45 g., sieva Ilza – 43 g., dēls Jurka – 12 g., meita Katra – 5 g.; māte Ahapka – 60 gadi.

2. saime: Piotrs Ūdins (Udunia) – 25 g.; sieva Borbula – 30 g.; brāļi: Gavriks – 30 g., Staņislavs – 15 g.; māsa Onka – 7 g.; Gavrika sieva Nasta – 20 g.; Staņislava sieva Audula – 18 g.; strādniece (naimitka) Katra – 15 g.; strādnieks Martuks – 40 g., sieva Ania, 40 g. – abi no Nierzas (Borhu).

3. saime: Dāvids Ūdins (Dawyd Udunia) – 50 g.; sieva Katra – 30 g.; dēli: Pauluks – 6 g., Jakims – 4 g.; Joniks Jurāns – 25 g., sieva Krzysia – 22 g.; audzēknis Mikuļa – 9 gadi.

4. saime: Andrejs Ūdins – 36 g.; sieva Vasia – 40 g.; dēli: Tums – 16 g., Gavriks – 6 g., otrs Gavriks – 2 g.; meita Mora – 13 g.; brālis Petriks – 32 g.; sieva Iriška – 35 g.; dēli: Joniks – 8 g., Staņislavs – 5 g., Matvejs (Macwiew) – 8 mēn.; audzēkne Audula – 14 gadi.

5. saime: Antons Ūdins – 30 g.; sieva Dorta – 30 g.; brāļi: Joniks – 28 g., Aļohsa – 26 g.; Jonika sieva Anka – 30 g., dēls Ignašs – 6 g.; Aļohsas sieva Katra – 26 g.; audzēkņi: Jākubs – 15 g., Madale – 12 gadi.

6. saime: Joniks Ūdins – 36 g.; sieva Helēna – 36 g.; dēli: Jurko – 12 g., Jozups – 8 gadi.

7. saime: Hriša Ūdins – 60 g.; sieva Nastaha – 55 g.; dēli: Bartuks – 25 g., Petriks – 17 g., Mikuļa – 7 g., Piutrs(?) – 4 g.; meita Marusia – 19 g.; Bartuka sieva Jadvisia – 20 g.; audzēkne Katra – 11 gadi.

8. saime: Jurka Ūdins – 36 g.; sieva Katra – 40 g.; dēli: Jozups – 12 g., Odums – 5 g.; meita Onka – 1 g.; »algotņi« (nayemnik): Lauriks – 17 g., Katra – 16 gadi.

9. saime: Ilza Andžeja (Andzieniowey) – 50 g.; dēls Andrejs – 25 g., sieva Borbula – 25 g., meita Onka – 2 g.; Andreja brālis Jurka – 22 g., viņa sieva Anna – 20 g.; Andreja brālis Staņislavs – 15 g.; audzēknis Mikuļa – 13 g., viņa māsa Mora – 6 gadi.

10. saime: Anasims Ūdins – 50 g.; sieva Ahapka – 40 g.; meitas: Ieva – 12 g., Madale – 9 g., Nastaha – 7 g., Anna – 4 gadi.

11. saime: Lauriks Joski – 40 g.; sieva Borbula – 40 g.; meitas: Marusia – 9 g., Razia – 7 g., Mora – 6 mēn.; brālis Mikuļa – 36 g., viņa sieva Nasta –

30 g., dēls Jozups – 9 g.; māsa Katra – 18 g.; iedzīvotājs (zienc) Pīters – 30 g., viņa sieva Anna – 24 g.; audzēkņi: Francišeks – 25 g., Paia(?) – 9 gadi.

12. saime: Dāvids Kašs – 50 g.; sieva Cviokla – 50 g.; dēli: Joniks – 24 g., Tums – 4 g.; Jonika sieva Katra – 20 g., dēls Jurka – 3 g.; iedzīvotājs Pauļuks Trons (Frons) – 20 g., viņa sieva Borbula – 17 gadi.

13. saime: Joniks Grečs – 28 g.; sieva Onka – 30 g.; dēli: Odums – 12 g., Staņislavs – 8 gadi.

14. saime: Laurs Ūdins, 90 g. – atraitnis 10 g.; dēli: Andrejs – 35 g., Kaspers – 30 g.; Andreja sieva Ilza – 30 g., dēli: Odums – 6 g., Jurka – 4 g., Siemions – 5 g.; Kaspera sieva Madaļa – 25 g., dēli: Mikuļa – 3 g., Joniks – 6 mēn.; audzēknis Justs – 8 g.; »algotnis« Mavriks Potapka, 30 g., no Sokolovska muižām.

15. saime: Siemions Ondzuls – 50 g.; sieva, bez vārda(?) – 50 g.; dēli: Kazimers – 30 g., Joniks – 25 g.; meita Marusia – 15 g.; Kazimera sieva Katra – 25 g.; Jonika sieva Anka – 20 g., dēls Siemions – 6 mēn. vecs.

VOLOJI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos registrētas 18 saimes.

1. saime: Augusts Auza Jāzepa d. – 50 g.; sieva Anna Alekseja m. – 49 g.; dēli: Ādams – 35 g., Geronims – 26 g., Salimons – 20 g., Daniels – 18 g., Alberts – 12 g.; meitas: Viktorija – 24 g., Valērija – 18 g., Brigita – 14 g., Tekla – 7 gadi.

2. saime: Izidors Auza Jāzepa d. – 47 g.; sieva Agata Stepana m. – 34 g.; dēli: Albins – 14 g., Viktors – 13 g., Ādams – 10 g., Broņislavs – 3 gadi.

3. saime: Bariss Laurāns Jāzepa d. – 75 g.; dēls Ādams – 50 g.; sieva Apaļa Andreja m. – 45 g.; dēli: Bernardss – 27 g., Kazimirs – 18 g., Ignats – 13 g.; meita Uljana – 8 g.; otra ģimene: Antons Sprudzāns Laura d. – 31 g. (strādnieks); sieva Valērija Ādama m. – 26 gadi.

4. saime: Vinca Laurāns Barisa d. – 55 g.; sieva Katerina Pētera m. – 50 g.; dēli: Augusts – 23 g., Jāzepe – 27 g. – Vitebskas guberņā, Ignats – 33 g., ar ģimeni izbraucis uz Sibīriju: sieva Cecīlija Krištofa m. – 28 g.; dēls Eduards – 12 g.; meitas: Jadviga – 9 g., Viktorija – 7 g., Malvīne – 2 gadi.

5. saime: Aleksandrs Trumuļš Donata d. – 29 g.; sieva Marija Jāņa m. – 27 g.; sievasmāte Barbara Matveja m. – 60 g.; strādniece Ieva Matveja m. – 40 g.; Leons Romanovskis Staņislava d. – 45 g.; sieva Brigita Meikula m. – 40 g.; dēli: Eduards – 22 g., Salimons – 17 g., Ādams – 12 g.; meitas: Marjana – 14 g., Zosja – 5 gadi.

6. saime: Francis Trumuļš Meikula d. – 28 gadi.

7. saime divās mājās: Meikuls Žēivots Feliksa d. – 40 g.; sieva Zosja Jāņa m. – 35 g.; dēli: Teodors – 13 g., Aleksejs – 10 g., Viktors – 5 g.; meitas: Zuzan-

na – 8 g., Emīlija – 2 g.; brāļi: Jāzeps – 30 g., Pāvels – 22 g. (dienestā); māsa Nastasja – 45 g.; brālis Francis – 23 g.; sieva Eleonora Andreja m. – 22 g.; brālis Staņislavs – 35 g., ar ģimeni izceļojis uz Sibīriju; sieva Petruļa Ignata m. – 35 g.; dēls Ādams – 8 g.; meita Barbara – 6 gadi.

8. saime: Gastons Žeivots Feliksa d. – 42 g.; dēls Jānis – 8 g.; meitas: Dorothea – 15 g., Jugita – 12 gadi.

9. saime: Jāzeps Riučs (Rivčs) Ādama d. – 65 g.; sieva Nastasja Dementija m. – 60 g.; dēli: Ādams – 33 g., Jānis – 23 g., Kazimirs – 22 g.; meitas: Marija – 25 g., Anna – 17 g.; Ādama sieva Franciska Jāzepa m. – 23 g., meita Monika – 3 g.; dēls Cezars – 1 mēnesis.

10. saime: Matvejs Semučs Matveja d. – 36 g.; sieva Veronika Ludviga m. – 28 g.; brāļi: Kārlis – 25 g., Jāzeps – 22 g.; māsa Juzefata – 19 g.; Matveja dēls Fabijans – 1 g.; meitas: Zuzanna – 8 g., Agata – 6 g., Eleonora – 2 gadi.

11. saime: Helēna Žogota Pētera m. – 50 g.; meitas: Leose – 24 g., Izabela – 21 g., Dominika – 19 g., Helēna – 12 g. (visas Staņislava meitas).

12. saime: Vinca Tereška Pāvela d. – 67 g.; sieva Marija Semena m. – 70 g.; dēls Pāvels – 35 g.; sieva Veronika Vincas m. – 24 g.; dēls Kazimirs – 6 mēneši.

13. saime: Meikuls Tereška Vincas d. – 38 g.; sieva Brigita Jāņa m. – 25 g.; dēls Meikuls – 7 g.; meita Vanda – 6 mēn. Sievasmāte Marcela Matveja m. – 70 gadi.

14. saime: Staņislavs Čornijs Jēkaba d. – 50 g.; sieva Valērija Vincas m. – 40 g.; dēli: Klements – 16 g. (skola), Francis – 14 g., Valerians – 4 g.; meitas: Salomeja – 20 g., Monika – 18 g., Juļa – 7 gadi.

15. saime: Jāzeps Voitāns Dementija d. – 25 g.; brālis Aleksejs – 31 g. (Kijevā); māte Marcela Jāzepa m. – 55 gadi.

16. saime: Andrejs Matīss Ignata d. – 60 g.; dēls Andrejs – 16 g.; meita Salomeja – 30 g.; iegātnis Matvejs Jāņa d. – 40 g.; dēli: Eduards – 13 g., Ignats – 10 g., Antons – 7 g., Vladislavs – 1 g.; meita Helēna – 4 gadi.

17. saime: Tadeušs Matīss Ignata d. – 70 g.; sieva Bogota Pāvela m. – 60 g.; dēli: Eduards – 19 g., Antons – 17 g.; meita Franciska – 13 gadi.

18. saime: Leons Romanovskis Staņislava d. – 45 g.; sieva Brigita Meikula m. – 40 g.; dēli: Eduards – 22 g., Salimons – 17 g., Ādams – 12 g.; meitas: Marjana – 14 g., Zosja – 5 gadi.

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Volojos (Valujos) reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Jānis Semena d. miris 1844. g., 64 g.; dēls Jānis Semučs – 43 g.; sieva Helēna Jezupa m. – 38 g.; meitas: Ieva – 15 g., Marcela – 12 g., Agata – 6 g.; dēls Staņislavs – 20 g.; sieva Ilža Pētera m. – 20 g.; »doļņiks« Mei-

kuls Jura d. miris 1842. g., 34 g.; Jāņa audzēknis Francis, 18 g., pārcelts 1842. g. uz Bobeišiem; Jāņa znots Jaks Meikula d., 50 g., pārcelts 1842. g. uz Vabājiem; viņa dēls Kristofors, 20 g., izbēdzis 1844. g.; Odums Jura d., 37 g., miris 1837. g.; Semuča audzēknis Antons Pušnica Jēkaba d. – 12 g.; Semuča »doļinīks« Felikss Pētera d. – 23 g.; sieva Paija Paula m. – 21 g.; meita Ieva – 1 ned.; strādnieks Ignats Oduma d., 32 g., pārcelts 1850. g. no Jurāniem; Ahrens Jāņa d. – 58 g., miris 1835. g.; viņa dēls Hodars, 40 g., pārcelts 1849. g. uz Ūdeņiem; Jozefs Amoksa d., 29 g., pārcelts 1844. g. uz Vabājiem; Ahrema brālis Matvejs, 42 g., miris 1835. g.; viņa dēls Domka, 7 g., miris 1840. g.; Kristofors Kristofa d., 23 g., izbēdzis 1838. gadā.

2. saime: Pāvels Maksimāns Matveja d., 46 g., pārcelts 1840. g. no Meišiem; sieva Agnetka Filipa m. – 30 g.; Auza znots Osips Oduma d., 29 g., pārcelts 1847. g. no Bobeišiem; sieva Rozālija Pāvela m. – 25 g.; dēli: Augusts – 4 g., Izidors – 1 g.; »pleminīks« Laurs Matveja d. – 8 g.; audzēknis Jezups Rivčs Ādama d. – 13 g.; viņa māsa Krisja – 15 g.; strādnieks Ignats Sikiters Jāņa d., 41 g., pārcelts 1842. g. no Bobeišiem; Paula »plemineicas« – Kazimira meitas: Zuzanna – 14 g., Krise – 20 g.; audzēkne Zuzanna Tuma m. – 18 g.; Pīters Bārtuļa d., 66 g., miris 1836. g.; viņa dēls Dominiks, 35 g., no 1838. g. izsūtījumā; Andrejs Ignata d., 32 g., izbēdzis 1842. g.; Jēkabs Ignata d., 20 g., pārcelts uz citu saimi; Andreja »doļinīks« Ignats Filipa d., 41 g., miris 1845. g.; Andreja »pleminīki«: Dominiks, 17 g., izbēdzis 1845. g.; Semens, 14 g., izbēdzis 1846. g.; Stepuls, 13 g., pārcelts 1847. g. uz Ūdeņiem.

3. saime: Matīss Tīmoškāns Ignata d., 44 g., pārcelts 1840. g. no Onzuļiem; sieva Anna Jāņa m. – 35 g.; meita Marcela – 17 g.; dēls Matvejs – 12 g.; padēls Kaspers Razgaļš Jezupa d. – 12 g.; »doļinīks« Tumašs Siļkevičs Filipa d., 26 g., pārcelts 1850. g. no Ūdeņiem; sieva Marcela Kastuļa m. – 25 g.; dēli: Kaspers – 4 g., Jānis – 0,5 g.; strādnieks – Matīsa brālis Pīters Ignata d., 50 g., pārcelts 1840. g. no Onzuļiem; audzēkne Nasta Semena m. – 8 g.; strādniece Nasta Ignata m. – 20 g.; Ignats Vasilija d., 42 g., pārcelts 1847. g. uz Kondrātiem; viņa dēls Andrejs, 13 g., pārcelts 1847. g. uz Meišiem; Ignata »doļinīks« Meikuls Jura d., 41 g., miris 1845. g.; audzēknis Ignats Domkas d., 30 g., pārcelts 1844. g. uz Kondrātiem; strādnieks Bārtuļš Jura d., 31 g. – rekrūtis 1839. gadā.

4. saime: Jezups Laurāns Kazimira d., 26 g., pārcelts 1844. g. no Bobeišiem; māte Katra Jāņa m. – 56 g.; sieva Maruse Semena m. – 20 g.; dēls Jānis – 2 g.; māsas: Nasta – 29 g., Rozālija – 19 g., Zahvija – 10 g.; audzēknis Antons Benuza(?) Ignata d. – 10 g.; »doļinīks« Jēkabs Kravčonoks Ignata d. – 28 g.; sieva Gunta Kazimira m. – 30 g.; meita Mora – 10 g.; dēli: Staņislavs – 4 g., Ignats – 0,5 g.; strādnieks Jezups Troška Dominika d. – 18 g., pārcelts 1840. g. no Meišiem; Ignats Jezupa d., 42 g.,

pārcelts 1844. g. uz Bobeišiem; Domka Jezupa d., 38 g. miris 1843. g.; viņa dēls Jezups – 11 g., pārcelts 1844. g. uz Meišiem; »doļinīks« Vasilījs Jāņa d. – 62 g., viņa dēli Odums, 34 g., un Kristaps, 22 g. – visi trīs miruši 1844. g.; strādnieks Jānis Deglešs Akurja(?) d., 40 g., pārcelts 1842. g. uz Jurāniem.

5. saime: Meikuls Trumuļs Pētera d., 26 g., pārcelts 1844. g. no Onzuļiem; sieva Amona Semena m. – 28 g.; meita Krise – 6 g.; dēls Donats – 3 g.; »doļinīks« Kazimirs Dementija d., 32 g., pārcelts 1844. g. uz Meišiem; sieva Nasta Semena m. – 24 g.; meita Zuze – 0,5 g.; Trumuļa strādnieki: 1) Mikula Barčuks Semena d., 17 g., pārcelts 1844. g. no Jurāniem; 2) Benedikts Bārtuļa d., 33 g., pārcelts 1844. g. no Vabaļiem, brālis Semens – 20 g.; 3) Jānis Onzuls Lukas d., 23 g., pārcelts 1844. g. no Onzuļiem; Meikula tante Ilža Ādama m. – 54 g.; viņas meita Mora – 24 g.; audzēkne Zoļa Teodora m. – 10 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Volojos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Jānis (Joniks) Semena d. – 46 g., sieva Ilža – 44 g.; dēli: Andrejs – 14 g., Jānis – 9 g.; meita Nastaha – 10 g.; brālis Meikuls (Mikuļs) Semena d. – 38 g., sieva Poļka – 35 g., meita Marija – 6 g.; audzēkņi: Nasta – 10 g., Tums Jezupa d. – 20 g., pārcelts 1814. g. no Kondrātiem; Andrejs Pētera d. – 30 g., pārcelts 1811. g. uz Ūdeņiem; Jānis Pētera d., 23 g., pārcelts 1811. g. uz Ozupines muižu; Jānis Dudars Andreja d. – 35 g., rekrūtis 1812. g.; Pavļiks Jāņa d. – 8 g., pārcelts 1813. g. uz Meišiem; Andrejs Volujs Matveja d. – 44 g., izbēdzis 1813. g.; viņa sieva ... izbēgusi 1812. g.; dēli: Matvejs – 5 g., miris 1814. g., Kaspers – 4 g., pārcelts 1814. g. uz Kondrātiem.

2. saime: Andrejs Volujs Matveja d.; brālis Ādams – 37 g.; brāļa sieva Amona – 30 g.; Meikuls (Mikula) Spručs Jāņa (Jonika) d., 34 g., pārcelts 1811. g. uz Meišonkiem (nejaukt ar Meišiem); dēls Vinca, 5 g., miris 1815. gadā.

3. saime: Kirila Homčenoks, 45 g., izbēdzis 1811. g.; dēls Mikula – 22 g.; dēla sieva Mora prombūtnē no 1812. g.; Ahrems Jāņa d. – 39 g.; sieva Avduļa izbēgusi 1813. g.; dēls Hodors – 7 g.; Amons Jāņa d. – 34 g.; sieva Agnetka – 25 g.; dēls Jezups – 1 g.; brālis Matvejs Jāņa d. – 23 gadi.

4. saime: Pētereis Bārtuļa d. – 50 g.; sieva Agata – 40 g.; dēls Dominiks – 17 g.; meita Roža – 5 gadi.

5. saime: Jānis Matīsa d. – 51 g.; sieva Avdotja – 47 g.; meita Poļka – 8 g.; dēls Odums – 24 g.; sieva Mora – 17 gadi.

1772. gadā Volojos (Wies Woļue) dzīvoja 7 saimes.

1. saime: Sciepan Volujs – 40 g.; sieva Katra Jurka m. – 30 g.; dēli: Jākubs – 13 g., Jurka – 5 mēn.; meitas: Morka – 10 g., Kristina (Krystyna) – 8 g., Audula – 3 gadi.

2. saime: Pritons Volujs – 50 g.; sieva Anna Jekima m. – 46 g.; dēls Mikuls – 9 g.; meita Marusia – 10 g.; »bobiļs« Ilupks Turhans – 40 g.; sieva Anka Andreja m. – 28 g.; iedzīvotājs Pietriks Trons (vai Brons) – 20 g.; sieva Katra – 15 gadi.

3. saime: Siemions Volujs – 30 g.; sieva Ania Hrika m. – 30 g.; dēls Joniks – 4 g.; meita Katra – 2 g.; strādnieks (parobek) Stepuls Trumuls – 60 g.; sieva Nasta – 50 g.; dēls Joniks – 3 gadi.

4. saime: Pavls Dudars – 50 g.; sieva Katra – 50 g.; dēli: Ignašs – 20 g., Jozefs – 15 g., Joniks – 12 g., Augusts – 8 g.; meitas: Marianka – 13 g., Anka – 4 g.; Ignaša sieva Margita Jukana m. – 15 g.; »bobiļs« Joniks – 30 g.; sieva Audula – 30 g.; dēls Antons – 10 g.; Pavla brālis Andrejs Dudars – 40 g.; sieva Ilza Tuma m. – 40 g.; dēls Kaspers – 4 g.; meita Ania – 13 gadi.

5. saime: Sciepuls Trenka – 60 g.; sieva Hadoska Ivana m. – 50 g.; dēli: Tums – 20 g., Jurka – 5 g., Joniks – 7 mēn.; Tuma sieva Mora Bartuka m. – 20 g.; audzēknis ... – 13 gadi.

6. saime: Hriška Klukovs(?) – 50 g.; sieva Anja Sciepula m. – 40 g.; dēli: Himko(?) – 15 g., Jermaks – 7 g., Janka – 4 g.; meita Anka – 10 g.; audzēkne ... – 10 gadi.

7. saime: Pauls Volujs – 50 g.; sieva Palaša – 50 g.; dēls Joniks – 16 g.; meita Marusia – 9 g.; Jonika sieva Ilza – 15 g.; Paula brāļi: Macviejs – 40 g., Petriks – 30 g.; Macvieja sieva Kristīna Petrika m. – 30 g.; meitas: Mora – 9 g., Nasta – 7 g.; Petrika sieva Madaļa Jākuba m. – 25 g.; dēls Vasils – 3 g.; audzēknis Mikula – 10 gadi.

LIKVIDĒTĀS SĀDŽAS

Onzuļi

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minēta pēdējā Onzuļu saime: Pēteris Meikula d., 51 g., miris 1846. g.; »doļinīks« Odums Martuža d., 35 g., miris 1844. g.; Oduma audzēkņi: Ignats Pētera d., 25 g., pārcelts 1844. g. uz Ūdeņiem; Mikula Pētera d., 20 g., pārcelts 1844. g. uz Volojiem; Jānis Onzuls (Ondzuls) Lukjana d. pārcelts 1844. g. uz Volojiem; Ignata dēli: Pēteris, 40 g., pārcelts 1840. g. uz Volojiem; Matīss, 34 g., pārcelts 1840. g. uz Volojiem; Ignats, 34 g., miris 1844. gadā.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Onzuļu sādžā reģistrētas 3 saimes.

1. saime: Lukišs Onzuls Matveja d., 35 g., izbēdzis 1814. g.; Pāvels Semenā d. – 45 g.; sieva Poļa – 41 g.; meita Kastuļa izbēgusi 1816. g.; Pīters Semenā d. – 38 g.; sieva Nasta – 36 g.; dēli: Ignats – 6 g., miris 1813. g., Ignašs – 2 g.; meita Ieva (Iva) – 7 g.; Pītera »pleminīki«: Odums Mikula d. – 26 g.,

sieva Roža – 25 g.; Pīters Mīkula d. – 23 g.; sieva Ilža – 23 g.; padēls Odums Martuža d. – 8 g., pārcelts 1813. g. uz Meišiem.

2. saime: Amoksa Onzuls Hodara d. – 37 g.; sieva Ieva – 37 g.; meitas: Poļa – 6 g., Maruse – 2 g.; dēli: Jezups – 11 g., Dominiks – 9 g., Augustīns – 7 g.; audzēknis Lavriks Amoksa d. – 27 g.; sieva Margita – 24 g.; strādniece – 33 gadi.

3. saime: Krištofs Bārtuļa d., 40 g., izbēdzis 1815. g.; sieva Roža – 37 g.; dēli: Stasis – 5 g., izbēdzis 1812. g., Tums – 6 g., Krištofs – 1 g.; strādniece – 22 gadi.

1772. gadā Ondzuju (Onzuļu) sādžā dzīvoja 7 saimes.

1. saime: Matvejs (Macwiej) Ondzuls – 21 g.; sieva Madaļa – 20 g.; brālis Joniks – 9 g.; māsa Chviedzia – 17 gadi. Matveja (doļinīks – ?) Stričs Trumuls – 40 g.; sieva Audula – 40 g.; dēli: Mikuļš – 18 g., Ādams – 16 g., Jākubs – 13 g., Jurko – 7 g., Pauļuks – 3 g.; Mikuļa sieva Morka – 15 gadi.

2. saime: Jozups Ondzuls – 30 g.; sieva Onka – 30 g.; dēli: Joniks – 3 g., Jurka – 3 mēn.; brālis Mikuļš – 10 g.; strādnieks (parobek) Hriša Paulukovs – 60 g., viņa sieva Madaļa – 40 g., meitas: Ilza – 15 g., Ania – 9 gadi.

3. saime: Mīkulo Miczki – 53 g.; sieva Elena – 41 g.; dēls Jurka – 12 gadi.

4. saime: Mīkulo Onzuls – 40 g.; sieva Ilza – 35 g.; dēli: Pietriks – 12 g., Jurko – 10 g.; meita Ania – 2 g.; Mīkula brālis Pietriks – 30 g., viņa sieva Ilza – 25 g.; dēli: Andrejs – 10 g., Jākubs – 6 g., Ādams – 3 mēn.; meita Onka – 12 gadi.

5. saime: Kodars (Chodors Kisielonko) – 30 g., sieva Ilza – 30 g.; meitas: Onka – 9 g., Maja – 7 g., Borbula – 1 g.; »plemineica« Kristina Mikuļa m. – 15 gadi.

6. saime: Joniks Ondzuls – 30 g.; sieva Katra – 30 g.; dēli: Mortuks – 10 g., Siemions – 7 g.; meitas: Mora – 8 g., Marusia – 8 mēneši.

7. saime: »bobiļš« Petriks Grizons – 30 g.; sieva Ahapka – 30 g.; dēli: Martuks – 9 g., Joniks – 4 g., Bartuks – 2 mēneši.

Meišonki

1850. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas divas saimes.

1. saime: Vinca (Troška) Čakšs Antona d., 65 g., miris 1835. g.; dēls Semens – 60 g.; sieva Ilža Jezupa m. – 46 g.; padēls (kura – ?) Amoksa Martina d. – 44 g.; sieva Roža Jezupa m. – 42 g.; Amoksa dēls Bārtuļš – 20 g.; meita Iva – 18 g.; Dominiks Timoškīns – 45 g., pārcelts 1848. g. uz Ūdeņiem; dēli: Stepans – 17 g., izbēdzis 1844. g., Osips – 14 g., pārcelts 1846. g. uz Vollojiem; Andrejs Bizāns Jezupa d. – 33 g.; sieva Anna Antona m. – 30 g.; meita Ieva – 10 g.; Vinca Jura d. – 50 g., miris 1836. g.; dēli: Bārtuļš (Bartoška),

25 g., pārcelts 1850. g. uz Jurāniem, Pīters – 14 g., pārcelts 1842. g. uz Vabaļiem; Jānis Ādama d. – 36 g., pārcelts 1842. g. uz Vabaļiem; Osips Ādama d. – rekrūtis 1837. g.; Krištofs Juzefa d. – 40 g. pārcelts 1844. g. uz Kaļveišiem; Vincas dēla Semena znots (iegātnis, primaks) Hodars Tereška, – 23 g., pārcelts 1849. g. no Kondrātiem; sieva Mora Semena m. – 23 gadi.

2. saime: Andrejs Barčuks Krištofa d., 50 g., pārcelts 1835. g. no Vabaļiem; sieva Kristīne Jāņa m. – 41 g.; dēls Grīgors – 25 g.; sieva Marisja Osipa m. – 25 g.; meita Agata – 1 g.; dēls Jānis – 3 g.; audzēkņi («vzročēņiki»): Andrejs Matīss Ignata d. – 12 g., Taduļš Rudišs Staņislava d. – 12 g., Agata Matveja m. – 8 g.; divi strādnieki – 19 un 16 gadi.

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Jurs Osipa d. – 25 g., rekrūtis 1813. g.; Andrejs Osipa d. – 6 g., pārcelts 1815. g. uz Meišiem; Semens Andreja d. – 26 g.; brālis Odums – 24 g.; māsa Iļža – 14 gadi.

2. saime: Juris (Jurka) Harka Jēkaba d., 46 g., miris 1814. g.; sieva Katre – 45 g.; dēls Odums – 16 g.; meitas: Anna – 14 g., Roža – 5 g.; Meikuls (Nikula) Spruļš Jāņa (Jonika) d., 33 g., pārcelts 1811. g. no Voloļiem; sieva Anna – 34 gadi.

3. saime: Andrejs Jēkaba d. – 37 g.; sieva Madaļa – 36 g.; dēls Jēkabs – 3 g.; liekas, padēli («nenaševy»): Pīters – 16 g., Matīss – 10 g., Ignats – 6 g.; »plemineica« Anna – 14 gadi.

4. saime: Andrejs Čakšs Osipa d., 48 g., pārcelts 1812. g. no Čakšiem; sieva Avduļa – 40 g.; dēli: Joniks – 12 g., Juris – 6 g., Petrs – 2 gadi.

5. saime: Troška Čakšs Antona d., 58. g., pārcelts 1812. g. no Čakšiem; sieva M... – 55 g.; dēls Semens – 26 g.; meitas: Agafja – 14 g., Iva – 10 g.; padēls Aleksejs Martuža d. – 10 gadi.

1772. gadā Meišonkos (Meišonka) dzīvoja 2 saimes.

1. saime: Ivans Meišonks – 45 g.; sieva Audula – 45 g.; dēli: Mikuļa – 16 g., Osips – 13 g.; meitas: Kristīna – 15 g., Anna – 11 g., Roza – 8 g., Nastazia – 3 gadi.

2. saime: Stepuls Meišonks – 45 g.; sieva Borbula – 45 g.; dēli: Mikuļa – 7 g., Martuks – 2 g.; meita Alona – 5 g.; tante Uļka – 63 g.; viņas dēls Jakubs – 13 g.; meitas: Kristīna – 17 g., Mora – 15 gadi.

Degliši

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minēta 1811. gadā likvidētā Deglišu sādža un divi tās pēdējie iedzīvotāji: Ādams Andreja d., 33 g., miris 1811. g.; viņa brālis Jezups (Osips) Andreja d., 17 g. – rekrūtis 1811. gadā.

1772. gadā Deglišos (Deglisze) dzīvoja 2 saimes.

1. saime: Jurs Zankovskis – 40 g.; sieva Katarina – 45 g.; dēls Joniks – 12 g.; meitas: dvīnītes Agafia un Alona – 9 g., Mora – 1 g., »bobiļs« Vasils Vobils (varbūt Vabuls – ?) – 40 g., sieva Fiokla – 40 g., dēls Aleksejs – 1 g., meita Proska – 5 gadi.

2. saime: Siemions Deglišs – 60 g., sieva Matra – 60 g., dēli: Mikulo – 19 g.; Kuzma – 13 g.; meita Kristina – 15 g.; Mikula sieva Madaļa – 19 g.; iedzīvotājs Joniks – 30 g., viņa sieva Audula – 21 g., meita Mora – 2 gadi.

Dirvani jeb Jaški

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Prohors Cimkovs – 40 g.; sieva Mora – 37 g.; meita Nasta – 5 g.; dēls Vinca – 8 g., 1815. g. pazudis bez vēsts; brālis Laurs – 35 g.; sieva Mora – 34 g.; meita Iļža – 4 g.; brālis Meikuls (Mikuls) – 33 g., rekrūtis 1812. g.; divas strādnieces – 21 un 26 gadi.

2. saime: Ādams Meišs Jāņa d., 53 g., miris 1815. g.; dēls Andrejs – 13 g.; meita Krise – 10 g.; audzēkņi – Semena bērni: Andrejs – 21 g., Ādams – 18 g., Agata – 16 g., Margita – 6 gadi.

3. saime: Pēteris Čornijs Jāņa d. – 41 g., sieva Marisja – 43 g.; audzēknis Pavļiks Pītera d. – 13 g.; strādniece Rosja (laikam Roža) – 24 gadi.

4. saime: Jezups Bobiļs Jura d. – 61 g., miris 1815. g., dēli: Petriks – 36 g., Ādams – 22 g. (abi prombūtnē no 1811. g.), Semens – 25 g., Jēkabs – 24 g., Andrejs – 16 g., Mikuļs – 9 g.; meita Anna – 6 g.; strādniece – 9 gadi.

5. saime: Matvejs Rudišs Hodara d. – 39 g., sieva Mora prombūtnē no 1814. g., meita Anna (Aņa) – 7 g.; brālis Filips – 35 g., sieva Marisja – 29 g., dēli: Ignats – 12 g., Odums – 1 g.; Matveja padēls Ignats – 11 gadi.

1772. gadā Dirvanos (Dyrwany) dzīvoja 3 saimes.

1. saime: Joski Hančara – 60 g., sieva Agafija – 60 g., meita Uscipka – 7 g., audzēknis Cemopka(?) – 30 g., sieva Katra – 25 g., dēls Filips – 9 mēn.; audzēkne Chima(?) – 15 g.; »pleminīki« Havdriks – 20 g., Filats – 15 g., Havdzinka sieva Alona – 20 g.; »bobiļs« Hrika Hančars – 40 g.; sieva Darka – 40 g., dēli: Filips – 18 g., Jurka – 7 gadi.

2. saime: Jozefs Jurka (varbūt Jurāns – ?) – 20 g., sieva Agata – 40 g., dēls Pāvels – 14 g., meita Roza – 4 gadi.

3. saime: Stepuls Merka(?) – 60 g., sieva Agafia – 42 g., meita Nastazia – 4 g.; audzēknis Joniks – 14 gadi.

Čakši

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minēta viena, beidzamā, Čakšu sādžas saime: Uļka(?) Trumuļs Stepuļa d., 47 g., miris 1815. g.; brālis Jānis

(Joniks) – 45 g., sieva Nasta – 46 g., dēli: Jurks – 23 g., Ignats – 12 g., Dominiks – 8 g., Bārtuļš – 4 g., meitas: Katra – 14 g., Roža – 10 g., Agnese – 4 g.; audzēknis Pēteris Volujs Pētera d. – 27 g., sieva Agata – 25 gadi.

No saimes izbijušie: Andrejs Čakšs Osipa d., 44 g., pārcelts 1812. g. uz Meišonkiem kopā ar dēliem: Jāni – 8 g., Juri – 2 g.; Andrejs Semena d., 14. g., pārcelts 1812. g. uz Meišiem; Joniks Čakšs Filipa d., 43 g. – rekrūtis 1813. g.; dēls Dominiks, 6 g., miris 1811. g.; Jēkabs Filipa d., 34 g., izbēdzis 1811. g.; Troška Čakšs Antona d., 54 g., pārcelts 1812. g. uz Meišonkiem kopā ar dēlu Semenu, 22 g., un padēlu Aloiziju Matīsa d. – 6 g.; Timoška Antona d., 39 g., miris 1811. g.; dēls Dominiks, 9 g., pārcelts 1812. g. uz Vabaļiem; Hodars Gavriļa d., 6 g., pārcelts 1812. g. uz Udeņiem; Dominiks Pētera d., 3 g., izbēdzis 1811. gadā.

1772. gadā Čakšos (Czakšy) dzīvoja 6 saimes.

1. saime: Osips Čakšs – 50 g.; sieva Ulla – 40 g.; dēli: Joniks – 10 g., Andrejs – 6 g.; meitas: Darka – 15 g., Ilza – 9 g., Iva – 3 gadi.

2. saime: Filips Čakšs – 40 g.; sieva Nasta – 30 g.; dēls Joniks – 2 g.; brālis Aloha – 35 g.; sieva Ania – 25 g.; meita Agata – 2 gadi.

3. saime: Antons Vesers (Wesiers) – 50 g.; sieva Iruška – 40 g.; dēli: Troška – 16 g., Janko – 13 g., Cimko – 6 g., Cimošdko – 2 mēn.; meita Himka – 4 g.; Troškas sieva Onka – 18 g.; Antona brālis Andrejs, 40 g. – savervēts uz Krieviju; sieva Iriška – 40 g.; dēli: Izods – 17 g., Kirila – 7 g., Voska – 4 g.; meita Alona – 10 gadi.

4. saime: Mikuls Čakšs – 47 g., sieva Nasta – 30 g., dēli: Anukrijs – 6 g., Havriļa – 2 mēn.; »doļinīks« Teodors vai Kodars (Chwiedors) – 50 g., dēli: Mikifors – 7 g., Hriška – 6 gadi.

5. saime: Ivanka Čakšs – 25 g., sieva Katarina – 22 g., meita Alona – 6 mēneši.

6. saime: Piotrs Vesers (Wiesiers) – 90 g., sieva Audula – 80 g., dēli: Vasils – 40 g., Mikula – 30 g., meita Marusia – 25 g., Vasila sieva Anna – 30 g., dēli: Pietriks – 7 g., Andrejs – 6 g., meita Mora – 4 g., Mikula sieva Katarina – 25 g., dēli: Siemions – 3 g., Osips – 6 mēn.; radnieks Joniks – 25 g., viņa sieva Alona – 20 g., meita Agafia – 4 mēn.; Osips... – 10 gadi.

Plindzi

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 3 saimes.

1. saime(?): Stepans Trumuļš Mikula d. – 14 g., Laurs Jezupa d. – 10 g., strādniece...

2. saime: Jēkabs Meišs Jura d. – 45 g., sieva Roža – 42 g., meita Magduļa –

14 g., dēls Joniks – 26 g., viņa sieva Marisja – 24 g., un dēls Laurs – 2 g.; Jēkaba 2. dēls Juris – 9 g.; audzēknis Semens Sidora d. – 24 g., sieva Anna – 21 gads.

3. saime: Joniks Žogots Mikula d., 61 g., miris 1815. g., sieva Mora – 55 g., meita Mora – 15 g., dēls Odums – 27 g., sieva Mora – 24 g., un dēls Joniks – 2 g.; audzēknis Krištofs Jezupa d. – 12 gadi.

1772. gadā Plindžos (Plindzi) dzīvoja 4 saimes.

1. saime: Tums Punculs – 50 g., meita Anka – 15 g.; iedzīvotājs Teodors (Chviadors) Miczka – 30 g., sieva Rosia – 22 g., meita Krzisia – 3 g.; algots strādnieks (naymit) Simeons – 10 g., viņa māsa Onka – 7 gadi.

2. saime: Mikuls Grunda – 60 g., dēli: Joniks – 30 g., Jozups – 15 g.; meita Marusia – 10 g.; Jonika sieva Madaļa – 20 g., dēls Jākubs – 8 g.; strādniece Nasta – 40 gadi.

3. saime: Kazimirs Trumuls – 30 g., sieva Katra – 30 g., dēls Kazimers – 5 g., meita Mora – 1 g.; strādnieks (naymit) Jurko – 12 g.; audzēknis Mikulo – 15 gadi.

4. saime: Mikuls Trumuls – 42 g., sieva Ania – 45 g., dēli: Joniks – 12 g., Ādams – 5 g., Mikulo – 3 g., Andrejs – 2 g., meita Marusia – 4 gadi.

Kaši

1816. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Kristaps Bārtuļa d., 44 g., izbēdzis 1814. g.; sieva Rasja – 40 g., dēli: Andrejs – 16 g., Odums – 12 g.; brālis Osips – 52 g., sieva Katra – 50 g., dēli: Kaspers – 30 g., Semens – 17 g. – abi pārcelti 1825. g. uz Jurāniem; Kaspera sieva Boguta – 26 gadi.

2. saime: Vincentijs Jonika d., 28 g., izbēdzis 1816. g., sieva Roža – 26 g., dēls Stepiļs – 3 g.; Vincas brāļi: Odums – 12 g., Ignats – 14 g. (!) un viņa sieva Nasta – 16 g.; Kazimirs Pavļika d. – 9 g.; audzēknis Jezups Jēkaba d. – 8 gadi.

3. saime: Odums Maksima d., 44 g., izbēdzis 1815. g.; sieva Madaļa – 41 g.; dēli: Laurs – 23 g., Andrejs – 6 g., miris 1811. g.; meita Katra – 5 g.; Joniks Matveja d. – 24 g., miris 1814. g.; viņa dēls Matvejs – 10 g., pārcelts 1813. g. uz Meišiem; Laurs Osipa d. – 14 g., izbēdzis 1816. g.; Jonika brāļi: Jēkabs – 19 g., rekrūtis 1820. g., un viņa sieva Mora – 20 g., Pavļuks – 12 g., Kazimirs – 10 g., Tums – 8 g.; strādniece – 10 gadi.

4. saime: Filips Maksima d., 51 g., miris 1816. g.; dēls Osips – 30 g.; sieva Roža – 28 g.; dēls Laurs – 2 g.; meita Poļa – 6 g.; Filipa znots Semens Parfenovs – 26 g.; sieva Roža Filipa m. – 23 g.; Filipa brālis Jānis, 20 g., izbēdzis 1815. g.; Filipa »doļinīks« Joniks Paula d., 54 g., izbēdzis 1816. g.; Semens Tuma d., 48 g., izbēdzis 1814. g.; Matvejs Jāņa d. – 6 g., miris 1813. gadā.

5. saime: Laurs Kašs Zahara d., 53 g., miris 1812. g.; dēls Petriks – 36 g., sieva Anna – 34 g., dēls Pavliks – 5 g., miris 1813. g.; Laura 2. dēls Juris – 27 g., rekrūtis 1816. g., dēli: Augusts – 13 g., Amoksa – 8 g., Andrejs – 3 g.; Laura 3. dēls Joniks – 28 g., sieva Nasta – 23 g.; strādniece Mora – 8 gadi.

6. saime: Laurs Grunda Andreja d. – 48 g.; sieva Anna – 43 g.; meitas: Anna – 13 g., Dorta – 6 g.; dēls Bārtuļs, 16 g.(!), un viņa sieva Roža – 17 g.; Laura pārējie dēli: Joniks – 13 g., Jēkabs – 11 g., Jozefs – 6 g., Andrejs – 1 gads (visi pārcelti 1820. g. uz Ūdeņiem); Laura brālis Staņislavs, 40 g., miris 1814. g.; »doļiniks« Lavriks Mikula d., 33 g. – rekrūtis 1811. g.; viņa dēls Semens, 8 g., pārcelts 1815. g. uz Ūdeņiem.

1772. gadā Kašu sādžā dzīvoja 8 saimes.

1. saime: Mikuļs Kašs – 60 g., sieva Ania – 70 g., dēls Bartuks – 25 g., viņa sieva Lucija – 24 g., dēli: Martuks – 15 g., Piotrs – 6 g., Martuka sieva Stepulovna – 16 g.; audzēknes: Varvara – 8 g., Marja – 13 g.; strādnieks (parobek) no Sebežas Potapka – 20 gadi.

2. saime: Chavka Parchviens Kašs – 30 g., sieva Morka – 45 g.; dēli: Hriška – 20 g., Andrejs – 8 g., Jurka – 6 g.; meitas: Alona – 15 g., Nastacha – 12 g., Alona II – 11 g., Agata – 4 g.; Hriškas sieva Alona – 15 gadi.

3. saime: Bartuks Kašs – 30 g., sieva Anka – 25 g.; dēli: Osips – 10 g., Kržstovs – 4 g.; meitas: Polusia – 5 g., Maria – 3 mēn.; brālis Joniks – 15 g., viņa sieva Audula – 15 gadi.

4. saime: Staņislavs Vamza – 30 g., sieva Agata – 30 g.; dēli: Joniks – 10 g., Pauluks – 5 g.; meitas: Mora – 7 g., Kristina (Krystyna) – 6 g.; brāļi: Jurka – 25 g., Andrejs – 23 g. (Štamgretenas muižā), Jozefs – 12 g.; māsas Katra, 40 g., atraitle, un Jurkas sieva Ilza – 25 gadi.

5. saime: Maksims Mihiels Kašs – 35 g.; sieva Agata – 28 g.; dēli: Filips – 9 g., Matvejs – 7 g., Ādams – 3 g.; meitas: Anka – 11 g., Anka II – 6 g., Tacianna – 5 g.; Martuka sievasmāte Mora – 64 g.; viņas dēls Tums – 25 g., sieva Madaļa – 20 g., dēli: Semons – 7 g., Laurs – 5 g., meitas: Maja – 4 g., Paļaska – 4 mēn.; Moras dēls Kazmers – 20 g., sieva Ilza – 20 g., meita Roza – 3 g.; strādnieki (parobek teize wlosci): Osips Martuka d. – 15 g., Jurka Mikolaja d. – 15 g., Jurko Marcina d. – 7 g.; audzēkne Lucianna Martuža m. – 12 gadi.

6. saime: Simions Stučs (Stucz) – 36 g., sieva Ulka – 36 g.; dēli: Tomašs – 11 g., Ādams – 8 g.; meitas: Iva – 7 g., Maria – 4 g.; brāļi: Mikuls – 20 g., Tomašs – 7 g.; māsas: Katarzina – 15 g., Anka – 12 g., Onka – 7 g.; Mikula sieva Darka – 20 g., dēls Tomašs – 2 gadi.

7. saime: Zahars Kašs – 34 g., sieva Katarina – 30 g.; dēli: Laurs – 15 g.,

Ādams – 11 g., Joniks – 2 mēn.; meitas: Anka – 14 g., Roza – 8 g., Marija – 6 g., Ania – 4 g.; Laura sieva Onka – 14 g. (jaunākais pāris 1772. gadā!).

8. saime: Siemions Kašs – 30 g., sieva Onka – 25 g., dēli: Matvejs – 8 g., Tomašs – 6 g., meitas: Iva – 3 g., Audula – 5 mēn.; »bobiļka« Onka – 40 gadi.

1772. gadā Kašu sādžā minētas 4 nepilngadīgo laulības: Laurus – 15 g., sieva Onka – 14 g.; Joniks – 15 g., Audula – 15 g.; Hriška – 20 g., Alona – 15 g.; Martuks – 15 g., Stepuļa meita – 16 g. (vārds nav minēts). Agrās laulības bija arī citās sādžās, bet mazāks skaits.

1646. gada valsts muižu inventārā, tolaik Ozupines pagastā, reģistrēti Ādams Kašs un Tums Kašs. Katrai saimei bija ½ daļa iecirkņa (služba). Viņus nosacīti var uzskatīt par Kašu dzimtas un sādžas pirmsākumu.

Skobuleva (Skobulowo)

1772. gadā dzīvoja 5 saimes.

1. saime: Stasis Naglis (Stasia Nagly) – 70 g., sieva Mora – 50 g.; dēli: Jākubs – 30 g., Pāvels – 7 g., Osips – 5 g.; meitas: Katarina – 16 g., Alona – 13 g.; Jākuba sieva Katarina – 33 g., meita Agafija – 6 mēneši.

2. saime: Jakubs Illunia(?) – 25 g.; sieva Ilza – 34 g.; dēls Martins – 9 g.; meitas: Borbula – 11 g., Rozalija – 1 g.; māte Alona – 70 gadi.

3. saime: Joniks Žovners (Czowego) – 46 g.; sieva Dorta – 25 g.; brāļi: Jākubs – 32 g., Pauļuks – 11 g.; māsa Nastazia – 13 g.; Jākuba sieva Mora – 34 g., meita Anna – 6 mēn.; Jākuba māte Prosia – 70 gadi.

4. saime: Bārtuls Spračs – 30 g.; sieva Agafia – 35 g.; dēls Ādams – 6 g.; meita Roza – 2 gadi.

5. saime: Pavls Rutkovskis – 35 g.; sieva Polonija – 26 g.; meita Raina – 2 g.; audzēknis Semions – 14 g.; »bobiļs« Tums Jankovs – 45 g.; sieva Fiokla – 30 g.; dēls Vasils – 2 g.; mājā dzīvoja svešinieku ģimene – 6 cilvēki.

Masejeva (Mosiejowo)

1772. gadā sādžā dzīvoja 2 saimes.

1. saime: Masiejs Kašs – 99(?) g. (šķiet, ka saimnieka vārds devis vārdu sādžai); sieva Helēna – 60 g.; dēli: Pauļuks – 30 g., Osips – 25 g.; Paula sieva Katerina – 25 g., dēls Ādams – 6 mēn.; Jozupa sieva Matruka – 24 g.; audzēkņi: Jākubs – 4 g., no Nierzas muižas (Borha), Katarina – 6 gadi.

2. saime: Joniks Masiejs – 35 g.; sieva Nasta – 40 g.; dēli: Mikiels – 11 g., Ādams – 7 g.; meita Marija – 8 g.; brālis Bartuks – 32 g., viņa sieva Onka – 30 g., meita Roza – 5 g.; audzēknis Tums – 6 gadi.

Gvelova (Gwelovo)

1772. gadā sādžā, kuras nosaukums nesaistās ar līdzīgu uzvārdu, dzīvoja 2 saimes.

1. saime: Joniks Matvejs Grečs (Greks) – 40 g., sieva Onka – 40 g.; dēli: Mikula – 4 g., Jākubs – 2 g.; meita Marja – 5 g.; padēls (synowiec) Matvejs Antona d. – 20 g., viņa sieva Ilza – 20 g.; »plemineica« Margita – 15 g.; Matveja māte Onka – 60 g.; audzēknis Mikula, 5 g., no Lideksnas muižas (Sol-tānu īpašums); strādnieks (parobek) Onis, 40 g., no Nierzas (Borhu īpašums), viņa sieva Ania – 30 g., dēls Trachims – 4 g., meita Marja – 5 g.; »bobiļs« Kozuls – 100 g.(?), viņa dēls Osips – 35 g., sieva Tacia – 15 g., dēls Matvejs, 6 g., no iepriekšējās sievas.

2. saime: Matīss Vabuls – 38 g., sieva Nastazia – 39 g.; dēli: Siders – 15 g., Andrejs – 12 g.; meitas: Alona – 18 g., Margita – 8 g., Agata – 5 g., Katra – 3 g., Maria – 1 gads.

Cegelniki (Cegielniki)

1772. gadā sādžā dzīvoja 4 saimes.

1. saime: Antons Grunda – 65 g.; sieva Katarina – 65 g., dēls Antons – 10 g.; brālis Andrejs – 30 g., viņa sieva Varvara – 30 g.; dēli: Laurs – 6 g., Staņislavs – 6 mēn.; audzēknis Mikula – 22 g., viņa sieva Agata – 23 g.; Antona brālis Pauliks – 5 g.; Antona »pleminiks« Tums Grunda – 20 g., viņa sieva Maria – 19 gadi.

2. saime: Matvejs Rikums (Rikuns) – 36 g., sieva Chviedoska – 30 g., dēls Joniks – 10 g., meita Daria – 4 mēn., »švāgers« Sciepuls Piuerins – 25 g., viņa sieva Agata – 20 g., meitas: Anka – 3 g., Nasta – 7 mēn.; Jana Matveja – 100 g.(?); audzēkne Maria, 8 g., no Lauderiem (Kublicka īpašums); strādnieks Savins, 20 g., no Pildas (Borhu īpašums); strādniece (naimitka) Marija – 30 gadi.

3. saime: Vasils Čuhna (Czuchny) – 55 g., sieva Ilza – 55 g., dēli: Matvejs – 26 g., Andrejs – 20 g., Pjotrs – 15 g.; meita Audocia – 10 g.; Matveja sieva Krisia – 26 gadi.

4. saime: Mikuļš Žogota (Zogota) – 60 g., sieva Nastaha – 50 g.; dēli: Andrejs – 30 g., Piotrs – 25 g., Joniks – 20 g., Ādams 8 g.; Andreja sieva Maria – 30 g., meita Nastaha – 2 g.; Piotra sieva Onka – 20 g.; Mikuļa meitas: Jadvisia – 18 g., Iva – 6 gadi.

EVERSMUIŽA

DEGTERI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Degteros reģistrētas 26 saimes.

1. saime: Dominiks Aleksāns Jāzeps d. – 80 gadi; sieva Florijana Dominika m. – 58 g.; vedekla Tekla Alekseja m. – 58 g.; mazbērni: Antons Floriana d. – 17 g., Jānis Floriana d. – 13 g., Marcela Floriana m. – 19 gadi.

2. saime: Aloīzs Duncāns Franča d. – 39 g.; brāļi: Vinca – 42 g., Albīns – 31 g. (abi S. Pēterburgā); māsa Ksavera – 23 gadi.

3. saime: Jānis Aleksāns Matveja d. – 60 g., sieva Sofija (tēvu neatceras) – 40 g.; dēli: Vinca – 28 g. (kalējs Nirzas pag.), Vladislavs – 26 g. (kalējs Nirzas pag.), Francīskis – 8 g., Klements – 6 g.; meitas: Apolonija – 29 g., Broņislava – 20 g., Jadviga – 4 gadi.

4. saime: Izidors Aleksāns Pētera d. – 33 g.; māte Ustina Teodora m. – 60 g.; māsas: Franciska – 23 g., Apolonija – 17 g.; Franciskas dēls Juris Bogdana d. – 6 gadi.

5. saime: Francis Boldāns Matveja d. – 76 g., sieva Agata Meikula m. – 70 g. (no Zaļmuižas); dēls Antons – 50 g.; vedekla Benigna Andreja m. – 42 g.; mazdēli: Izidors – 17 g. (skola, strādā S. Pēterburgā), Jānis – 15 g., Konstantīns 10 g.; mazmeitas: Valērija – 9 g., Rozālija – 7 g., Aņuta – 4 g.; Franča dēli S. Pēterburgā: ... – 48 g. (skola, šveicars), Andrejs – 33 g. (sulinis), Matvejs – 26 g. (skola, sētnieks).

6. saime: Teodors Boldāns Matveja d. – 65 g., sieva Marija Matveja m. – 60 g.; dēli: Ignats – 33 g., Bernards – 30 g., Benedikts – 27 g. (skola, S. Pēterburgā krāsotājs); meitas: Helēna – 20 g., Franciska – 18 g.; brālis Jānis – 53 g., Jāņa sieva Rozālija Seimaņa m. – 50 g.; dēli: Izidors – 13 g., Staņislavs – 8 g., Aleksandrs – 5 g., Meikuls – 2 g.; meitas: Sofija – 12 g., Veronika – 10 gadi.

7. saime: Laurs Boldāns Rūdolfa d. – 22 g.; māte Marija Andreja m. – 50 g.; māsa Kristīne – 17 gadi.

8. saime: Ludvigs Aleksāns Franča d. – 65 g.; dēls Teodors 40 g.; vedekla Marija Kazimira m. – 30 g.; mazdēli: Antons – 17 g., Izidors – 10 g., Juliāns – 10 g., Donats – 9 g.; mazmeitas: Helēna – 11 g., Jezupata – 3 g.; Ludviga dēls Jānis – 37 g. (skola, ar ģimeni Franopoles muižā); sieva Sofija Matveja m. – 25 g.; dēli: Ludvigs – 3 g., Jānis – 1 g.; meita Veronika – 5 g.; strādniece Madaļa Izidora m. no Hmeļņickiem – 19 gadi.

9. saime: Pēteris Bārtulāns Jāņa d. – 65 g., sieva Anna Jēkaba m. – 63 g.; padēls Izidors Floriana d. – 36 g., viņa sieva Veronika Teodora m. – 35 g.; dēli: Broņislavs – 13 g., Andrejs – 3 g., Modests – 2 g.; meitas: Rozālija – 11 g., Lucija – 7 g., Ludovika (izgājusi uz Verumiem).

10. saime: Francis Bārtulāns Stepana d. – 53 g., sieva Agata Laura m. – 50 g.; dēls Geronims – 14 g.; meita Agata – 28 g.; māte Barbara Jāņa m. – 75 gadi.

11. saime: Ignats Jukiškāns Floriana d. – 31 g., sieva Salomeja Staņislava m. – 30 g.; dēls Kazimirs – 4 g.; meitas: Emīlija – 6 g., Genovefa – 2 g.; patēvs Jāzeps Jāņa d. – 61 g. (mucinieks); strādniece Tekla Katkeviča Alekseja m. 17 gadi (no Voitiem).

12. saime: Francis Aleksāns Pētera d. – 35 g. (kalējs); sieva Franciska Floriana m. – 26 g.; dēls Fabians – 2 g.; meita Benigna – 2 gadi.

13. saime: Ādams Sprudzāns Jāzeps d. – 56 g.; sieva Marcela Meikula m. 50 g.; dēls Jānis – 25 g., dēla sieva Helēna Jāņa m. – 21 g. (no Nirzas pag.); meita Tekla – 2 gadi.

14. saime: Gastons Sprudzāns Jāzeps d. – 58 g.; sieva Eva Jāņa m. – 39 g.; meita Helena 16 gadi.

15. saime: Mārtiņš Boldāns Krištofa d. – 75 g.; dēls Francis – 35 g. (skola); dēla sieva Veronika Albina m. – 28 g.; dēls Jānis – 6 gadi.

16. saime: Donats Boldāns Mārtiņa d. – 43 g.; sieva Elizabete Jāņa m. – 40 g.; dēli: Ignats – 10 g., Apolinārijs – 5 g.; meitas: Helēna – 18 g., Franciska – 14 g., Sofija – 12 g., Emīlija – 3 gadi.

17. saime: Jāzeps Boldāns Krištofa d. – 60 g., sieva Barbara Ādama m. – 55 g.; dēls Vinca – 22 g., meita Sofija – 25 gadi.

18. saime: Aleksejs Boldāns Krištofa d. – 65 g., sieva Agata Matveja m. – 64 g.; dēls Kazimirs – 25 gadi.

19. saime: Laurs Trukšāns Feliksa d. – 42 g., sieva Sofija Jāzeps m. – 38 g.; dēli: Felikss – 16 g., Vaclavs (Vjačeslavs) – 12 g., meita Jezupata – 18 gadi.

20. saime: Meikuls Trukšāns Feliksa d. – 40 g., sieva Rozālija Gastona m. – 32 g.; dēli: Vladislavs – 10 g., Modests – 2 g.; meitas: Helēna – 8 g., Marija – 5 gadi.

21. saime: Ignats Trukšāns Feliksa d. – 33 g., sieva Agata Antona m. – 30 g.; dēli: Boļeslavs – 6 g., Jānis – 3 g.; meitas: Veronika – 10 g., Helēna – 8 gadi.

22. saime: Floriāns Trukšāns Feliksa d. – 35 g., sieva Salomeja Alekseja m. – 34 g.; meitas: Franciska – 6 g., Marija – 4 g., Mihalina – 2 gadi.

23. saime: Teodors Duncāns Alekseja d. – 54 g.; dēli: Donats – 16 g. (skola), Juzefats – 6 g.; meita Helēna – 18 gadi.

24. saime: Aleksejs Duncāns Feliksa d. – 30 g.; brāļi: Apolinārijs – 25 g. (skola), Donats – 22 g. (skola); māsa Eleonora – 23 g.; māte Karolina Meikula m. – 50 g.; tēva brāļi: Izidors Matveja d. – 49 g. (skola), Jāzepts Matveja d. – 47 gadi.

25. saime: Albins Duncāns Bernarda d. – 32 gadi.

26. saime: Jānis Bārtulāns Stepāna d. – 51 g.; sieva Rozālija Jēkaba m. – 50 g. (no Zvirgzdenes pag.); dēli: Geronims – 24 g., Izidors – 14 g., Florians – 12 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas 9 saimes.

1. saime: Matvejs Jāzeпа d. – 43 g.; dēli: Pēteris – 20 g., Jānis – 16 g., Rūdolfs – 6 g.; meita Cecīlija – 12 g.; brālis Dominiks – 42 g., sieva Leonora Matīsa m. – 36 g.; Dominika dēls Florins – 15 g., meita Elžbeta – 12 g.; 2. brālis Juris – 37 g., sieva Marta Semiona m. – 35 g., meita Zoļa – 2 g., māsa Madaļa – 35 gadi (?).

2. saime: Francis Nikitas d. – 61 g.; dēls Ludvigs – 27 g.; viņa sieva Vale-ra Matveja m. – 25 g.; dēls Teodors – 3 g.; Franča – 2. dēls Vinca – 24 g.; viņa sieva Zuzanna Dominika m. – 25 g.; meita Brigita – 2 gadi.

3. saime: Matvejs Ādama d. – 41 g.; Pēteris Jāņa d. – 26 g.; viņa sieva Rozālija Krištofa m. – 23 g.; meita Ludvika – 2 g.; audzēknis (kā?) Stepāns Stepāna d. – 43 g., sieva Borbula Jāņa m. – 38 g.; dēli: Francis – 18 g., Jānis – 16 g., Izidors – 12 g., Matīss miris – 1 g. vec.; meita Brigita – 2 g.; Andrejs Matveja d. – 39 g., sieva Anele Atona (?) m. – 34 g., meita Veronika – 2 g., dēls Aloizs, 8 g., miris 1865. g.; strādnieks Jānis Meikula d., 45 g. (1850) – miris 1854. g., dēls Laurs, 18 g. (1850), pārcelts 1851. g. uz Trukšāniem; dēls Ādams, 16 g. – rekrūtis 1855. g.; audzēkne Apaļa Jāņa m. – 14 g.; Jāzepts Meikula d. – 55 g., viņa sieva Marta Jura m. – 50 g. (abi pārcelti 1854. g. no Rudušiēm).

4. saime: Krištofs Tuma d. – 58 g.; dēls Mateušs – 37 g.; viņa sieva Madaļa Martuža m. – 35 g.; dēli: Donats – 7 g., Vinca – 5 g.; meitas: Elžbeta – 9 g., Petrunela – 3 g.; Krištofa 2. dēls Aloizs – 27 g., sieva Agata Matveja m. – 27 g., meita Brigita – 2 g.; 3. dēls Jāzepts – 25 g., sieva Borbula Ādama m. – 23 g.; gane Cecīlija Alekseja m. – 12 gadi.

5. saime: Matvejs Teodora d. – 57 g., sieva Kristīne Jāzeпа m. – 54 g.; dēls Francis – 31 g., sieva Agata Meikula m. – 29 g.; Franča dēli: Antons – 10 g., Donats – 7 g.; meitas: Franule – 4 g., Anna – 1 g.; Matveja 2. dēls Kodars – 22 g., sieva Mora Matveja m. – 22 g.; Matveja 3. dāls Rūdolfs – 17 g.; 4. dēls Jānis – 12 g.; Matveja meitas: Apaļa – 20 g., Agata – 15 gadi.

6. saime: Aleksejs Jēkaba d. – 49 g.; sieva Krise Tuma m. – 54 g.; dēls Florins – 27 g.; viņa sieva Beņa Ādama m. – 25 g., meita Marta – ½ g.; onkulis

Bārtuļš Jāņa d., 65 g., miris 1868. g.; sieva Jadviga Jēkaba m. – 64 g.; Bārtuļa dēls Viktors – 25 g.; Viktora sieva Anna Jāņa m. – 26 g.; dēls Izidors – 3 mēn.; Bārtuļa meita Ludvika – 20 g.; Bārtuļa znots Tumašs Alekseja d., – 31 g. (1850), pārcelts 1853. g. uz Seimaņiem, arī dēli: Donats – 3 g. (1850), Ksaverijs – ½ g.; strādnieks Kodars Ignata d. – 16 g., pārcelts no Spirkiem.

7. saime: Aleksejs Andreja d. – 54 g., sieva Ieva Jura m. – 54 g.; dēli: Aleksandrs miris 1851. g. 21 g. vec., Teodors – 10 g.; meita Tekla – 15 g.; Alekseja brālis Matvejs, 44 g., miris 1866. g., sieva Ieva Andreja m. – 39 g.; dēli: Felikss – 20 g., Bernards – 17 g., Pēteris – 13 g., Izidors – 10 g., Jāzeps – 7 g.; meitas: Vikta – 15 g., Elžbeta – 11 g., Ksavera – 5 g.; Francis Semi-ona d., 35 g., miris 1868. g., sieva Madaļa Antona m. – 30 g., dēls Vinca – 4 g.; meita Lovīze – 2 g.; strādniece Māra Tuma m. – 57 gadi.

8. saime: Jezups Jāņa d. – 47 g., sieva Margita Ādama m. – 46 g.; dēls Odums – 20 g., sieva Marcela Meikula m. – 22 g., dēls Vinca, 2 g., miris 1864. g.; Jezupa 2. dēls Kajetans – 18 g.; meitas: Tekla – 15 g., Marta – 11 g.; Laurs Pētera d. – 26 g., sieva Vikta Jāzeps m. – 25 g.; Jānis Tančevs (?) – 14 g.; strādnieks Odums Teodora d. – 52 g., viņa dēls Francis – 27 g.; Jāzeps tēva brāļa Pētera sieva Krise Oduma m. – 54 g., viņas meita Marcela Pētera m. – 18 gadi.

9. saime: Laurs Staņislava d., 55 g. (1850), miris 1857. g.; dēls Felikss – 35 g., Feliksa sieva Vikta Matīsa m. – 33 g.; dēli: Laurs – 4 g., Meikuls – 1,5 g.; strādnieki: Ādams Ādama d. – 49 g.; Pēteris Andreja d., 20 g. (1850), miris 1852. g.; strādnieks Jānis Astafija d. – 36 g., ģimene pārcelta 1853. g. no Garšāņiem; sieva Dorta Ahrema (?) m. – 40 g.; dēls Florins – 1 g.; meita Brigita – 5 gadi.

1772. gadā dvēseļu revīzijas sarakstos Dekteru sādžas nav, bet starp Kreņevu un Trukšānu sādžu minētas divas: Abramišu (Obromise) ar 4 saimēm un Sprudžu (Sprudzy) sādža ar 6 saimēm, no kurām četrām bija uzvārds *Sprudžs* (*Sprudzāns?*). 1784. gada zemju ģenerālmērīšanas aprakstos minētas: Sprudyna (vai Sprudži – ?) ar 5 saimēm – pusversti no Eversmuižas, Ludzas virzienā; Abramiši ar 8 saimēm – arī pusversti, no Ludzas tālāk par Eversmuižu; Vonogusola ar vienu saimi – blakus Abramīšim; Pridvornaja ar 3 saimēm – ¼ versti aiz Eversmuižas (no Ludzas ceļa). Iespējams, ka Dekteru sādža izveidojusies, apvienojot vairākas sādžas.

1646. gadā valsts muižu inventārā, tālaika Ozupines pagastā – kad vēl nebija Eversmuižas pagasta, minēti 11 saimnieki, arī kāds Andrejs Sprudžs, kuru nosacīti var uzskatīt par Sprudžu dzimtas un sādžas pamatlicēju.

LIELIE TRUKŠĀNI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos minētas 19 saimes.

1. saime: Teodors Trukšāns Ādama d. – 50 g., sieva Bronislava Stepana m. – 50 g.; dēls Zigmunds – 21 g.; meitas: Cecilija – 23 g., Prakseša – 18 g., Marija – 16 gadi.

2. saime: Felikss Trukšāns Ādama d. – 40 g., sieva Anna Ādama m. – 39 g. no Mihalovas pagasta; dēli: Ignats – 18 g., Donats – 14 g.; meitas: Veronika – 20 g., Aloizija – 7 g., Sofija – 4 gadi.

3. saime: Florijans Trukšāns Teodora d. – 55 g., sieva Rozālija Semiona m. – 45 g.; dēli: Francis – 31 g., Dominiks – 27 g., Staņislavs – 25 g. (visi trīs kurpnieki), Iliass – 22 g.; Franča sieva Veronika Bernarda m. – 27 g.; Florijana meita Veronika – 13 gadi.

4. saime: Bernards Trukšāns Jāzepa d. – 50 g., sieva Sofija Laura m. – 40 g.; dēli: Antons – 27 g. (zaldātos), Tadeušs – 24 g.; meitas: Marija – 17 g., Franciska – 13 gadi.

5. saime: Krištopss Trukšāns Jāzepa d. – 44 g., sieva Marija Andreja m. – 39 g.; dēli: Jāzeps – 40 g., Francis – 11 g., Vaclavs – 3 g.; meita Marcela – 8 g.; »plemineica« Franciska Iljas m. – 20 g.; Krištopa brālis Laurs – 34 g., ar ģimeni izbraucis uz Tomskas guberņu Sibīrijā: viņa sieva Marija Semiona m. – 30 g.; dēls Tadeušs – 4 g.; meitas: Marija – 9 g., Anna – 6 gadi.

6. saime: Bernards Trukšāns Andreja d. – 33 g., sieva Petrunela Pētera m. – 22 g.; dēls Germans – 6 g.; brālis Ludvigs – 27 g., viņa sieva Franciska Izidora m. – 27 g.; māsa Elizabete – 30 gadi.

7. saime: Francis Trukšāns Krištofa d. – 68 g., sieva Agata Jāņa m. – 65 gadi.

8. saime: Jāzeps Trukšāns Andreja d. – 36 g., sieva Jekaterina Agafona m., 35 g., no Mihalovas pagasta; dēli: Albins – 12 g., Teodors – 8 g.; meitas: Marija – 13 g., Genovefa – 3 mēneši; māsa Viktorija – 22 gadi.

9. saime: Ignats Trukšāns Staņislava d. – 25 g., Zvirgzdenes muižas dzirnavu strādnieks; māte Rozālija Ādama m. – 40 (?) g.; māsas: Dorota – 22 g., Petrunela – 19 g.; brālis Pēteris Bogdanovs – 10 gadi.

10. saime: Sofija Trukšāne Ādama m. – 50 g., dēls Ādams Kaspara d.; meitas: Brigita – 20 g., Aloizija 18 g. – Kaspara meitas.

11. saime: Geronims Trukšāns Jāņa d. – 30 g., kurpnieks; sieva Cecilija Franča m. – 25 g.; meita Izabela – 3 g.; brālis Kajetans – 23 gadi.

12. saime: Vinca Trukšāns Meikula d. – 65 g., sieva Ludvika Dominika m. – 50 g.; dēli: Jānis – 30 g., Meikuls – 19 g. (abi kurpnieki), Apolinārijs – 15 g.; meita Eva – 23 g.; Jāņa sieva Cecilija Laura m. – 30 g., dēls Jāzeps – 6 g.; meita Veronika – 8 gadi.

13. saime: Aleksejs Trukšāns Jāzeps d. – 26 g., māte Elizabete Andreja m. – 60 g.; brālis Dominiks, 39 g., ar ģimeni izbraucis uz Tomskas guberņu; sieva Apolonija Andreja m. – 28 g.; dēls Aleksandrs – 5 g.; meita Virģinija – 3 gadi.

14. saime: Jāzeps Trukšāns Vincas d. – 59 g., sieva Elizabete Matveja m. – 58 g., no Pildas pagasta; dēli: Izidors – 23 g., Salimons – 28 g., Onufrijs – 19 g., Bernards – 16 g., Iljins – 14 g.; meitas: Apaļa – 23 g., Elizabete – 20 g.; māsa Zuzanna – 30 g.; Izidora sieva Cecīlija Franča m. – 30 g., dēls Fabijans – 2 g.; Aneļas vīrs Kazimirs Ulass Antona d. – 21 gads.

15. saime: Laurs Zubkāns Jāņa d. – 65 g., sieva Anastasija Matveja m. – 59 g.; dēls Donats – 39 g., sieva Karina (?) Jāzeps m. – 36 g.; dēls Eduards – 26 g. (tautskola, kurpnieks), sieva Cecīlija Jāzeps m. – 29 g.; dēls Jānis – 19 g. (kurpnieks); Laura mazdēls – Bogdana dēls, 12 gadi.

16. saime: Meikuls Rublāns Matveja d. – 50 g., sieva Justīnija Dominika m. – 40 g.; dēli: Salomons – 9 g., Jānis – 6 g.; meitas: Aloizija – 23 g., Olga – 18 g., Eleonora – 10 g., Dorota – 3 gadi.

17. saime: Antons Rublāns Martina d. – 50 g., sieva Tekla Vincas m. – 42 g.; dēli: Kazimirs – 19 g., Mateušs – 16 g., Klementijs – 14 g.; meitas: Dorota – 25 g., Petrunela – 21 g., Helēna – 9 g., Domicella – 6 g., Agata – 4 g., Anna – 2 gadi.

18. saime: Aleksejs Bārtulāns Izidora d. – 25 g., sieva Jadvīga Paula m. – 24 g.; brāļi: Daniels – 23. g., Florijans – 16 g. – abi izceļoja uz Tomskas guberņu, Antons – 18 g.; māte Margarita Matveja m. – 40 g.; māšas: Salomeja – 15 g., Veronika – 9 gadi.

19. saime: Francis Razumovskis Pētera d. – 39 g., sieva Marcela Laura m. – 36 g., dz. Sprudzāne; dēli: Broņislavs – 10 g., Vladislavs – 6 g.; meitas: Helēna – 14 g., Viktorija – 12 g., G... – 8 g., Emīlija – 6 g.; brālis Florijans – 30 g., viņa sieva Agata Laura m. – 26 g.; dēls Modests – 2 g.; tēvs Pēteris Vincas d. – 70 g.; sievasmāte Viktorija Sprudzāne Jāņa m. – 65 g.; sievas māsa Dorota – 23 g., sievas brālis Antons, 31 g. – šuvējs.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas 7 lielas saimes.

1. saime: Ādams Jāzeps d. miris 1853. g. 36 g. vec.; viņa dēli: Kodars, 7 g. (1850), un Fomins (?), 3 g. (1850) – abi pārcelti uz 7. saimi; Staņislavs Oduma d. miris 1852. g. 60 g. vec.; Teodors Oduma d. miris 1852. g. 51 g. vec., Teodora sieva Roza Meikula m. – 49 g.; dēls Florins – 19 g.; meitas: Benedikta – 26 g., Ilža – 21 g.; radnieks Ādams Jēkaba d. – 48 g., Ādama sieva Anna Jura m. – 40 g.; dēli: Andrejs – 13 g., Vinca – 4 g.; meitas: Agata – 10 g., Zoļa – 5 g., Petrunela – 2 gadi.

2. saime: Andrejs Jāņa d. – 32 g., sieva Boguta Matveja m. – 28 g., dēls Bernards – 7 g., meita Dorota – 4 g.; Andreja brālis Seimaņš, 21 g. (1850) – 1854. g. rekrūšos; brālis Stepans – 25 g.; Meikuls Stepana d. – 56 g., sieva Agata D... m. – 44 g.; Meikula »pleminīki« Jānis Krištofa d. – 28 g., Jāņa sieva Mariana Jāzepa m. – 26 g.; Francis Krištofa d. – 26 g., Franča sieva Agata Franča m. – 21 g.; Meikula radiniece Roža Ādama m. – 65 g., viņas meita Tekla Krištofa m. – 18 gadi.

3. saime: Meikuls Tuma d., 59 g., miris 1859. g.; sieva Iļža Ignata m. – 47 g.; dēli: Andrejs, 28 g., miris 1860. g., Vinca – 21 g., Kaspars – 19 g.; Andreja sieva Roža Jēkaba m. – 26 g.; Tums Jāņa d. – 34 g., sieva Maruļa – 33 g., meita Apaļa – 1 g.; Jezups Jāņa d. – 31 g.; sieva Iļža Jāņa m. – 23 g.; strādnieks Jānis Grigora d. – 53 gadi.

4. saime: Vinca Dominika d. – 38 g., sieva Krise Andreja m. – 36 g.; dēli: Jānis (Jonors) – 16 g., Antons miris 1853. g. 6 g. vec.; meitas: Cecīlija – 14 g., Tekla – 3 g.; Andrejs Jāņa d. – 34 g., viņa māte Avdotja Ādama m. – 59 g.; »doļinīks« Vinca Meikula d., 52 g., miris 1862. g.; Vincas dēls Bernards – 9 g.; meitas: Ksavera – 14 g., Borbula – 5 g.; Kaspars Kaspara d., 41 g., miris 1864. g.; viņa sieva Zoļa – 35 g.; meitas: Rozālija – 3 g., Mora – 1 gads.

5. saime: Jozefs Stepana d. – 49 g.; otrā sieva Kristīne Ādama m. – 30 g.; dēli no 1. sievas: Bernards – 17 g., Elisijs – 15 g., 1865. g. rekrūšos, Krištofs – 10 g.; meita Agata – 12 g.; no 2. sievas dēls Dominiks, 5 g., miris 1862. g.; meita Mara – 1 g.; »doļinīks« Kazimirs Meikula d. – 41 g., sieva Madaļa Kaspara m. – 38 g.; dēli: Francis miris 1851. g. 4 g. vec., Meikuls – 1 g.; otrs »doļinīks« Odums Meikula d., 29 g. (1850), miris 1859. g.; strādnieks Odums Pētera d., 17 g. – 1955. g. rekrūšos; Oduma māte – 58 gadi.

6. saime: Jēkabs Pētera d., 66 g. (1850), miris 1853. g.; sieva Pai... Franča m. – 64 g.; dēli: Filips, 37 g., miris 1864. g., Seimaņš – 33 g.; Filipa sieva Križna Teodora m. – 36 g.; meitas: Mora – 3 g., Justa – 1 g.; Seimaņa sieva Zuzanna – 33 g.; dēls Jānis – 4 g.; meitas: Alžbeta – 9 g., Agata (?) – 2 g.; Jēkaba dēls Laurs – 31 g.; Laura sieva Brigita Jēkaba m. – 30 g.; meita Agata – 7 g.; radiniece Apaļa Filipa m. – 24 g.; gane Anna Andreja m. – 40 gadi.

7. saime: Daniels Matveja d. miris 1855. g. 48 g. vec.; sieva Roža Franča m. – 46 g.; dēli: Silvestrs miris 1852. g. 10 g. vec., Meikuls – 14 g.; meita Tekla – 9 g.; Matveja »pleminīks« Jāzepts Alekseja d., 33 g., miris 1864. g.; sieva Mara Oduma m. – 23 g., dēls Aloizs miris; strādnieks Kodars Jāņa d., 16 g. (1850) – 1854. g. rekrūšos; Laurs Jāņa d., 26 g., pārcelts no Degteriem 1851. g.; Laura sieva Nasta Matveja m. – 19 g.; dēls Dōnats – 1 g.; Ādama dēli: Kodars – 15 g., Felikss – 11 g., meita Z. – 9 g.; strādniece Madaļa Ignata m. – 20 gadi.

MOROZOVKA

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Meikuls Stripkāns (Stripka) Franča d. – 58 g., sieva Viktorija Matveja m. – 43 g.; dēls Mateušs – 13 g.; meitas: Ksavera – 34 g., Franciska – 26 g., Marta – 18 g.; brālis Zigmunds – 43 g., sieva Viktorija Feliksa m. – 40 g. – abi izceļojuši uz Tomskas guberņu.

2. saime: Izidors Stripkāns Franča d. – 50 g.; dēli: Kazimirs – 20 g., Vjačeslavs – 13 g.; meitas: Juzefa – 23 g., Apolonija – 21 g., Franciska – 16 g., Agata – 8 gadi.

3. saime: Bernards Stripkāns Jāzepa d. – 43 g., sieva Valērija Pētera m. – 39 g. (no Kozusolas); dēli: Silvestrs – 8 g., Stepans – 6 g., Juljans – 3 g.; meitas: ... – 17 g., Brigita – 14 g., Franciska – 2 gadi.

4. saime: Albīns Boldāns Franča d. – 33 g., sieva Marija Franča m. – 28 g.; dēls Sebastjans – 5 g.; meitas: Broņislava – 7 g., Ksavera – 1 g.; māsa Sofija – 17 gadi.

5. saime: Jānis Trukšāns Laura d. – 80 g.; dēli: Laurs 42 g., Aleksejs – 34 g.; meita Marija – 26 gadi.

6. saime: Andrejs Stripkāns Jāzepa d. – 37 g.; brālis Francis – 32 g.; māte Marcela Andreja m. – 50 g.; māsa Tekla – 19 gadi.

7. saime: Pēteris Trukšāns Mārtiņa d. – 24 g. (skola); brālis Jānis – 30 g. (skola, rakstvedis Ludzā); māte Margarita Meikula m. – 66 g.; māsa Sofija – 35 gadi.

8. saime: Staņislavs Trukšāns Laura d. – 78 g., sieva Benigna Krištofa m. – 68 g.; dēli: Vinca – 33 g., Bernards – 27 g., Apolinārijs – 23 g.; meitas: Cecīlija – 36 g., Marija – 22 gadi.

9. saime: Bernards Boldāns Teodora d. – 66 g., sieva Paulina Ādama m. – 62 g.; dēls Donats – 21 g.; meitas: Cecīlija – 32 g., Petrunela – 27 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā minētas 3 saimes.

1. saime: Jānis Laura d. – 31 g., sieva Kristina Meikula m. – 30 g., dēls Laurs – 1 g., meita Jūlija – 9 g.; brālis Mārtiņš – 28 g., sieva Maruža Meikula m. – 26 g., meita Agata – 2 gadi; Tims Matveja d., 64 g., miris 1861. g.; audzēknis Jānis Jezupa d., 50 g., miris 1862. g., sieva Zoļa Teodora m. – 52 g.; dēls Staņislavs – 26 g.; Staņislava sieva Geļa Krištofa m. – 22 g.; Jāņa meita Īva – 20 g.; Roža Seimaņa m. – 48 gadi.

2. saime: Teodors Stepāna d., 59 g., miris 1868. g.; sieva Ieva Tuma m. – 53 g.; dēls Jānis(?) – 31 g.; meita Marcela – 6 g.; Teodora mazbērni – Franča bērni: Meikuls – 17 g., Izidors – 15 g., Jānis – 11 g., Z... – 9 g., Eleonora – 12 g.; strādnieks Amoizs Alekseja d., 23 g. (1850), pārcelts 1853. g. uz Seimaņiem; audzēknis Jezups Jāņa d., 36 g., pārcelts 1852. g. no Petrucāniem; sieva Agneta Pētera m. – 36 g.; dēls Bernards – 4 g., meita Mora – 2 gadi.

3. saime: Teodors Tuma d. – 50 g., sieva Marcela Teodora m. – 49 g.; dēli: Bernards – 27 g., Francis – 21 g., meita Agata – 31 g.; Teodora brālis Demjans(?) – 41 g.; sieva Marcela Laura m. – 40 g.; dēli: Izidors – 4 g., Jānis, 2 g., miris 1859. g.; meita Ludvika – 16 gadi.

TUMOVA

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Tumovā (Kupcikos) reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Ignats Trukšāns Donata d. – 35 g.; tēvs Donats Meikula d. – 65 g., māte Monika(?) Teodora m. – 65 g.; brālis Donats – 23 g., māsa Elizabete – 22 g.; Vinca Bogdanovs (no vārda »bog dal«) – 1 gads.

2. saime: Jāzeps Trukšāns Staņislava d. – 31 g., sieva Apolonija Pētera m. – 28 g.; dēls Boļeslavs – 3 g.; meitas: Benigna – 8 g., Virģīnija – 2 g.; tēvs Staņislavs Andreja d. – 60 g., māte Uršula (tēva vārdu nezina) – 55 g.; māsa Veronika – 18 gadi.

3. saime: Antons Trukšāns Feliksa d. – 29 g., sieva Marta Pētera m. – 29 g.; māte Ksavera Tomaša m. – 53 g.; māsa Valērija – 31 g. (slima), Sofija – 26 g., brālis Bernards – 22 g. (dienestā); māsa Jadviga Krole Feliksa m. – 23 g.; Mikalina Krole Jāzeps m. – 0,5 gadi.

4. saime: Valerjans Trukšāns Vincas d. – 21 g.; brāļi: Kazimirs – 23 g. (skola), Aleksandrs – 16 g.; māte Madaļa Ignata m. – 45 g.; māsa Melānija – 10 g.; strādniece Ksaverija Luņšāne Kazimira m. – 24 gadi.

5. saime: Andrejs Trukšāns Dominika (Dementija) d. – 70 g., otrā sieva Rozālija Jēkaba (Jakova) m. – 60 g.; dēli: Jāzeps – 43 g., Ignats – 25 g.; pa-meita Marta Andreja m. – 35 g.; Ksavera Dovidāne Meikula m. – 25 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā bija tikai divas saimes.

1. saime: Martužs Jēkaba d. – miris 1857. g. 62 g. vec.; dēls Dementijs – miris 1854. g. 45 g. vec.; Dementija sieva Amona – 43 g.; meitas: Brigita – 19 g., Rozālija – 16 g., Anna – 14 g., Meikula – 2 g.; dēls Ignats, 37 g. – miris 1869. g.; sieva Anna Jēkaba m. – 36 g.; dēli: Vinca – 11 g., Izidors – 4 g.; meitas: Tekla – 14 g., Albina (Aļubena) – 9 g., Marta – 1 g.; strādnieks Teodors Jēkaba d., 58 g. – miris 1867. g.; »pleminīks« Andrejs Dementija d. – 32 g., sieva Jūlija Laura m. – 33 g., meita Benedikta – 2 g.; dēls Jēkabs – 4 gadi.

2. saime: Andrejs Staņislava d., 61 g. – miris 1867. g.; dēls Jānis (Joniks) – 36 g., Jāņa sieva Anna Alekša m. – 32 g.; dēls Florians, 2 g. – miris 1862. g.; meitas: Agata – 9 g., Razaļa – 4 g.; Andreja meita Marcela – 20 g.; Andreja 2. dēls Staņislavs – 25 g.; Andreja brālis Meikuls Staņislava d. – 56 g., sieva

Avdotja Laura m. – 49 g.; dēls Donats – 25 g., Donata sieva Marija Teodora m. – 26 g.; dēli: Jēkabs, 5 g. – miris 1862. g., Francis, 2 g. – miris 1862. g.; Meikula 2. dēls Felikss – 14 g.; Meikula meita Roža – 13 g.; strādniece – 48 gadi.

KOZLOVSKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 10 saimes.

1. saime: Viktors Kalvāns Meikula d. – 35 g., sieva Veronika Aloiza m. – 30 g.; dēli: Jānis – 3 g., Boļeslavs – 1 gads.

2. saime: Vinca Kalvāns Ludvika d. – 45 g., sieva Zoļa Jāzepa m. – 30 g.; meitas: Rozālija – 12 g., Viktorija – 10 g., Monika – 8 g.; māsa Monika – 40 gadi.

3. saime: Ādams Kalvāns Meikula d. – 30 g.; māte Zoļa Matveja m. – 70 g.; strādnieks Uljans Kazimira d. – 30 g., sieva Tekla Augusta m. – 17 gadi.

4. saime: Jāzeps Kalvāns Jāņa d. – 56 g.; sieva Justa Matveja m. – 45 gadi.

5. saime: Ludvigs Birniks (Birnikovs) Pāvela d. – 49 g.; sieva Justa Bernarda m. – 35 g.; dēli: Vladislavs – 15 g., Donats – 13 g.; meita Kunigunda – 6 gadi.

6. saime: Jānis Birniks Semjona d. – 53 g., sieva Marija Pētera m. – 35 g.; dēls Francis – 7 g.; meitas: Fraņa – 20 g., Hrīse – 18 g., Marija – 15 g., Salomeja – 8 g., Viktorija – 3 g.; māsa Marta – 30 gadi.

7. saime: Dominiks Birniks Meikula d. – 67 g.; dēls Viktors – 40 g., sieva Agata Andreja m. – 39 g.; dēli: Antons – 20 g., Geronims – 15 g., Bernads – 8 g., Albīns – 6 g.; meitas: Veronika – 18 g., Malvīne – 12 g., Leonora – 4 g., Miļa – 1 g.; Dominika 2. dēls Izidors – 30 gadi.

8. saime: Tadeušs Lupšāns Tumaša d. – 73 g., sieva Antoņina Kristofa m. – 67 g.; dēli: Francis – 43 g., Fabijans – 31 g.; meita Leokadija – 27 g.; brālīšs Ādams – 70 gadi.

9. saime: Ludvigs Lupšāns Jāzepa d. – 60 g., sieva Tekla Andreja m. – 56 g.; dēli: Jānis – 36 g., Aloīzs – 28 g., Geronims – 18 g., Jāzeps – 15 g.; Jāņa sieva Izabela Jāņa m. – 25 gadi.

10. saime: Kazimīrs Lupšāns Matveja d. – 56 g., sieva Tekla Ignata m. – 50 g.; dēli: Meikuls – 18 g., Matvejs – 8 g.; meitas: Elizabete – 24 g., Ksaverā – 23 g., Agata – 20 g., Malvīne – 16 g., Petruļa – 13 g., Veronika – 10 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas 3 lielas saimes.

1. saime: Jānis Jāzepa d. – 52 g.; 1. sieva Kristīne Matveja m. – 35 g.; dēls Ludviks, 29 g., miris 1859. g.; 2. sieva Vikta Andreja m. – 28 g.; dēli Vinca – 11 g., Matvejs – 3 g.; meitas: Monika – 6 g., Marcela – 5 g.; Jāņa 2. dēls Jēzups – 16 g.; meita Apaļa – 17 g.; Meikuls Jāzepa d., 36 g., miris 1864. g., sieva Zoļa Matveja m. – 36 g.; dēli: Jānis – 16 g., Dominiks – 10 g., Francis, 2 g. – miris 1862. g.; meitas: Agata – 12 g., Mora – 5 g.; strādnieks Jānis (Jonars) Jāzepa d. – miris 1851. g. 50 g. vec.; »kutnica« Dorta Jāņa m. – 50 gadi.

2. saime: Meikuls Pētera d., 50 g., miris 1856. g.; dēls Pāvels – 33 g.; sieva Dorta Franča m. – 32 g.; dēli: Ludviks – 11 g., Bernards – 7 g.; meita Ma-
daļa – 9 g.; Meikula 2. dēls Dominiks – 29 g., sieva Agata Jāzeps m. – 31 g.;
dēls Vinca – 4 g.; brālis Seimaņš Pētera d. – 40 g.; 1. laulības dēls Jānis – 16 g.;
meita Roža – 6 g.; 2. sieva Roža Jāņa m. – 32 g.; Rožas 1. laulības meita
Margita Teodora m. – 8 g.; abu laulības dēls Lioizs(?), 2 g., miris 1859. g.;
strādniece Anele Seimaņa m. – 20 g.; gane ... – 16 gadi.

3. saime: Florians Jāņa d., 29 g., miris 1860. g.; sieva Anna Jēkaba m. –
30 g.; meita Benedikta – 1 g.; brālis Ludviks – 24 g.; Matvejs Tumaša d., 34 g.
(1850), miris 1853. g.; dēls Kazimirs – 16 g.; Matveja brālis Tadeušs – 32 g.;
sievā Antonela Jāzeps m. – 30 g., dēls Francis – 3 g.; Matveja 2. brālis
Ādams – 28 g.; sieva Zoļa Ādama m. – 25 g.; dēls Vinca, 1 g., miris 1859. g.;
Ignats Bārtuļa d. – 46 g., miris 1864. g.; sieva Marcela Ādama m. – 41 g.;
dēli: Fabijans – 18 g., rekrūtis 1863. g., Silvestris – 14 g., Tonšavs(?) – 4 g.;
meitas: Agata – 10 g., Mara – 2 g.; radniece Amona Ignata m. – 60 gadi.

ZELTEŅI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 17 saimes.

1. saime: Augusts Ulass Alekseja d. – 54 g., sieva Eleonora Pētera m. –
52 g.; dēli: Salimons – 29 g. (skola), Kazimirs – 15 g. (skola), Jānis – 9 g.;
meitas: Tekla – 17 g. (izgāja uz Kozlovskiem), Emīlija – 7 g.; brālis Jānis –
44 g.; sieva Justa Pētera m. – 40 gadi.

2. saime: Izidors Ulass Jezupa d. – 55 g.; sieva Salomeja Jāzeps m. – 52 g.;
dēli: Bernards – 27 g., Jānis – 23 g. (skola); meitas: Marija – 17 g., Zoļa –
14 g., Jevfrosiņa – 12 g., Rozālija – 5 g.; māsa Valeriana – 50 gadi.

3. saime: Seimaņš Ulass Andreja d. – 61 g., sieva Zuzanna Tumaša m. –
56 g.; dēli: Vinca – 30 g., Jānis – 28 g., Bernards – 22 gadi.

4. saime: Voitehs Ulass Dementija d. – 31 g. (kurpnieks); māte Alžbeta
Meikula m. – 54 g.; brāļi: Konstantins – 24 g., Jānis – 23 g., Albins – 18 g.;
māsas: Petruļa – 20 g., Brigita – 9 g.; brālis Kliments – 16 g. (skola).

5. saime: Viktorija Ulase Floriana m. – 30 g., vīrs Silvestris Mārtiņa d. –
30 g.; dēls Donats Izidora d. – 11 gadi.

6. saime: Aleksejs Ulass Teodora d. – 44 g., sieva Agata Paula m. – 35 g.;
dēls Broņislavs – 19 g. (skola); meitas: Salomeja – 18 g., Jezofata – 8 g.,
Emīlija – 2 g., »plemiņki« – Romana Ceiruļa bērni: Aleksejs – 30 g., Al-
berts – 16 g., Rozālija – 22 g., Cecīlija – 17 g.; Rozālijas meita Tekla Bog-
dana m. – 3 mēn.; zaldāts Deņisovs no Kalugas guberņas.

7. saime: Pēteris Ulass Stepāna d. – 57 g.; dēli: Antons – 28 g., Jānis – 26 g.;
meitas: Viktorija – 30 g., Marcela – 16 gadi.

8. saime: Florians Ulass Stepāna d. – 46 g., sieva Rozālija Aleksandra m.

– 40 g.; dēli: Jānis – 11 g., Boļeslavs – 2 g.; meitas: Fraņa – 20 g., Anna – 18 g., Veronika – 7 g.; brālis Ignats – 30 gadi (S. Pēterburgā).

9. saime: Jānis Ulass Mārīņa d. – 48 g.; sieva Agata Jāņa m. – 46 g.; dēls Bronislavs – 13 g.; meitas: Jevfrosiņa – 20 g., Zoļa – 18 g.; brālis Izidors – 30 gadi (S. Pēterburgā).

10. saime: Francis Ceiruļs Ādama d. – 60 g.; meita Tekla – 25 gadi.

11. saime: Dominiks Miklucāns Vincas d. – 24 g., sieva Cecīlija Izidora m. – 20 g.; meita Emīlija – 1 mēn.; pamāte Agata Izidora m. – 30 g.(?); brāļi: Aleksandrs – 22 g., Leons – 10 g., Ludvigs – 5 g.; māsa Rozālija – 13 g.; strādnieks Staņislavs Puncuļs Kazimira d. – 16 gadi.

12. saime: Cecīlija Miklucāne Filipa m. – 35 g.; Bernarda bērni: Meikuls – 18 g., Uljans – 16 g., Zoļa – 21 g., Helēna – 12 gadi.

13. saime: Aleksejs Černomordovs Laura d. – 55 g.; sieva Agata Teodora m. – 55 g.; dēls Jānis – 29 g., sieva Valērija Meikula m. – 27 g.; dēli: Vladislavs – 5 g., Voitehs – 3 g.; meita Malvīne – 1 g.; 2. dēls Eduards – 21 g.; Alekseja meitas: Helēna – 15 g., Ksavera – 13 g., Marija – 11 g.; zaldāts Konstantinovs no Kalugas guberņas.

14. saime: Jānis Ekimāns (Jakimāns) Franča d. – 30 g., sieva Marta Ignata m. – 30 g.; dēli: Daniels – 13 g.(skola), Francis – 10 g.; meitas: Jūlija – 7 g., Marija – 4 g., Leonora – 1 g.; onkulis Jānis Ādama d. – 66 g.; strādniece Agata Lupšāne Kazimira m. – 19 gadi.

15. saime: Donats Zubkāns Krištofa d. – 42 g., sieva Zoļa Franča m. – 40 g.; dēls Boļeslavs – 2 g., meita Agata – 1 g.; māte Agata Andreja m. – 72 gadi.

16. saime: Felikss Mitriāns (varbūt Mjartāns) Jegora d. – 36 g., sieva Dorota Semjona m. – 34 g.; dēli: Geronims – 7 g., Pāvels – 2 g.; māsas: Tekla – 28 g., Apaļa – 20 gadi.

17. saime: Meikuls Barila Augusta d. – 40 g., sieva Apaļa Jāzepa m. – 38 g.; dēls Klimans – 5 g.; meitas: Helēna – 11 g., Tekla – 9 g.; brālis Jānis – 35 g.; brālis Jāzeps – 31 g., sieva Franuse Augusta m. – 30 g., dēls Geronims – 1 g., meita Leonora – 2 g.; māte Jadviga Andreja m. – 60 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas 6 saimes.

1. saime: Juris Dmitrija d. – 54 g., sieva Jūlija Pētera m. – 36 g.; dēli: 1. laulībā Jānis – miris 1851. g. 4 g. v.; 2. laulībā Vinca – 6 g.; meitas: 1. laulībā Mora – 14 g.; 2. laulībā Salomeja – 7 g., Alubena – 3 g., Judīte – 1 g.; Teodors Jāņa d. – 54 g.; dēls Augusts – 28 g.; Augusta sieva Jadviga Andreja m. – 30 g., dēls Meikuls – 4 g.; Teodora 2. dēls Onufrijs – 25 g.; »dolinīks« Pēteris Meikula d. – 45 g., sieva Dorta Dmitrija(?) m. – 44 g.; meitas: Marjana – 10 g., Anna – 2 g.; «dolinīks« Krištofs Meikula d. – 41 g.,

sieva Agata Bārtuļa m. – 34 g.; dēli: Donats – 4 g., Bernards – 1 g.; Jura »pleminiks« Ignats Antona d. – 16 g.; radniece Mora Meikula m. – 54 gadi.

2. saime: Laurs Vincas d. – 41 g., sieva Agata Tumaša m. – 36 g.; dēli: Aloizs – 18 g., Kazimirs miris 1854. g. 10 g. vec., Bernards – 7 g., Jānis – 1 g.; Meikuls Andreja d. – 57 g., sieva Amona Andreja m. – 48 g.; dēls Francis – 34 g., sieva Mora Tuma m. – 28 g., dēls Jezups – 4 g., meita Zoļa – 2 g.; Ādams Andreja d. miris; viņa dēls Ludviks, 29 g., miris 1859. g.; sieva Marcela Matveja m. – 26 g.; dēli: Donats – 4 g., Albins, 1 g., miris 1860. g.; Ādama 2. dēls Jānis – rekrūtis 1855. g., 24 g. v.; Meikula padēls Odums Jēkaba d. – 32 g.; strādniece Ludvika Jēkaba m. – 25 g.; gane Tekla Jāņa m. – 12 gadi.

3. saime: Laurs Pāvela d., 64 g., miris 1864. g.; 1. dēls Aleksejs – 39 g., sieva Mariana Vincas m. – 30 g.; 1. laulības bērni: Augusts – 13 g., Jānis – 6 g.; meitas: Benuļa (?) – 17 g., Rozālija – 15 g.; 2. laulības bērni: Andrejs, 3 g., miris 1860. g., Mora – 1 g.; »doliniks« Andrejs Tuma d., 70 g., miris 1860 g.; dēls Jānis – 29 g., Jāņa sieva Oršula Jāņa m. – 28 g.; strādnieki: Jezups – 42 g., Andrejs Matvejs d. – 37 g., Ieva Meikula m. – 50 gadi.

4. saime: Jāzevs Tuma d. – 45 g., sieva Jadviga Matveja m. – 34 g.; dēli: Kazimirs – 16 g., Izidors – 12 g., Jānis, 3 g., miris 1862. g.; meitas: Rozālija – 18 g., Valerija – 14 g.; Stepans Ādama d. – 48 g., sieva Roža Pētera m. – 38 g.; dēli: Pēteris – 6 g., Izidors, 11 g., miris 1860. g., Vinca, 4 g., miris 1860. g., Florins – 2 g.; Stepana brālis Mārtiņš – 43 g., sieva Ludvika Andreja m. – 35 g., dēls Jānis – 9 g., meita Marta – 12 g.; Seimaņš Andreja d. – 25 g., sieva Zuzanna Tuma m. – 25 g., meita Agata – 1 g.; Dominiks Andreja d. – 18 g.; māte Jadviga Matveja m. – 49 g.; māsa Marcela – 15 gadi.

5. saime: Timofejs Pētera d., 47 g., miris 1860. g.; sieva Kristina Alekseja m. – 40 g., dēls Donats – 10 g.; Matvejs Meikula d. – 32 g., sieva Beņa Jāņa m. – 31 g.; dēls Bernards – 6 g.; meitas: Kunigunda – 4 g., Zoļa – 2 g.; Matveja brālis Jānis – 29 g., sieva Brigita Andreja m. – 28 g.; dēls Vinca – 10 g.; meitas: Benedikta – 5 g., Tekla – 3 g.; Matveja »pleminiks« Teodors Laura d. – 18 g.; strādniece Jūlija Pētera m. – 15 gadi.

6. saime: Pēteris Matveja d., 49 g., miris 1860. g.; sieva Anna Jēkaba m. – 46 g.; dēls Antons – 24 g., viņa sieva Cecīlija Meikula m. – 25 g., meita Cecīla – 4 g.; dēls Jānis, 2 g., miris 1859. g.; Teodors Matveja d. miris 1853. g. 41 g. vec.; sieva Avduļa Bārtuļa m. – 36 g.; dēls Amoizs – 5 g., meita Katre – 17 g.; Teodora »pleminiks« Raimunds Teodora d. – 20 g.; Teodora māsa Īva – 48 g., viņas meita Margita – 17 g.; strādnieks Jānis Meikula d., 49 g., miris 1865. g.; Jāzeva Jāņa d. ģimene pārcelta uz Hmeļnickiem.

GRIBNĪKI (GREBEŽNĪKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos minētas 4 saimes.

1. saime: Tadeušs Ulass Ignata d. – 43 g., sieva Rozālija Kazimira m. – 30 g., dēls Jānis – 7 g., meita Apaļa – 10 g.; brālis Jānis – 40 g. (Smoļenskā); brālis Laurs – 33 g. (Daugavpils apriņķī); sieva pareizticīgā Anna Konstantina m. – 25 g.; dēls Jegors – 8 g.; brālis Jāzeps – 27 gadi.

2. saime: Antons Bārtulāns Andreja d. – 29 g., sieva Jezofata Vincas m. – 26 g.; dēls Andrejs – 6 g.; meitas: Agata – 4 g., Matilde – 1 g.; māsa Veronika – 38 g.; audzēkne Apaļa Kristapa m. – 22 g.; brālis Meikuls – 55 g.; cieņiņš Jānis Pifvics (?) Feliksa d. – 56 gadi.

3. saime: Jānis Salinieks Jegora d. – 52 g., sieva Elizabete Matveja m. – 50 g.; dēli: Aleksandrs – 26 g. (S. Pēterburgā), Andrejs – 22 g., Salimons – 17 g.; meitas: Veronika – 17 g., Jadviga – 15 g., Rozālija – 12 g., Dorota – 10 gadi.

4. saime: Laurs Salinieks Jegora d. – 50 g., sieva Agata Teodora m. – 37 g.; dēli: Antons – 13 g. (skolā), Andrejs – 3 g.; meitas: Viktorija – 10 g., Mihalina – 8 g., Matilde – 5 g.; māte Benedikta Laura m. – 70 g.; brālis Augusts – 40 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā Gribņikos (Grebežņiki, Grebņiki) minētas divas saimes.

1. saime: Raimonds (Raimunds) Teodora d., 17 g. (1850) – rekrūtis 1855. g.; Laurs Jura d., 39 g., miris 1860. g.; sieva Marcela Pētera m. – 33 g.; dēli: Vinca – 13 g., Jezups – 9 g.; meitas: Agnetka – 11 g., Agata – 3 g., Mora – 1,5 g.; Laura brālis Ignats – 28 g., sieva Justa Ignata m. – 30 g., dēls Taduls (vēlāk Ulass) – 1 g.; Laura onkulis Jānis Ādama d. – 55 g., sieva Ieva Ādama m. – 54 g., dēls Flioriks miris 1853. g. 23 g. vec.; brīvlaistais Pēteris Andreja d. – 58 g.; dēli: Kazimirs, 21 g. (1850) – rekrūtis 1855. g., Silvestris – 12 g.; radniece Roža Oduma m. – 60 g.; strādniece Agata – 30 gadi.

2. saime: Jegors Laura d. – 37 g., sieva Benedikta Laura m. – 33 g.; dēli: Jānis – 11 g., Laurs – 8 g., Augusts – 4 g., Amoizs – 1 g., miris 1860. g.; Francis Laura d. – 33 g.; sieva Marcela Matveja m. – 30 g.; meitas: Jugaze – 6 g., Salomeja – 1 g.; Roža Laura m. – 76 g.; strādniece Dorta Matveja m. – 35 g.; vientuļniece Ana Jāņa m. – 60 gadi.

BALALAIKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 11 saimes.

1. saime: Florians Zujs Kazimira d. – 36 g., sieva Rozālija Dominika m. – 25 g.; dēli: Andrejs – 9 g., Jāzeps – 6 gadi.

2. saime: Jānis Zujs Andreja d. – 55 g., sieva Jadviga Frola m. – 35 g.; dēli: Aloizs – 27 g., Staņislavs – 23 g., Antons – 8 g., Andrejs – 6 g.; meitas:

Ieva – 21 g., Veronika – 11 g., Zoļa – 9 g.; māte Marcela Jāņa m. – 85 g.;
ciemiņš Grigors Meikšāns Seimaņa d., 27 g., no Landskoronas pagasta.

3. saime: Donats Puncuļš Silvestra d. – 30 g., sieva Viktorija Franča m. –
25 g.; brāļi: Izidors – 26 g., Alberts – 20 gadi (kučieris).

4. saime: Apaļa Puncule Matveja m. – 40 g., vīrs Jānis Staņislava d. – 45 g.
(atrodas S. Pēterburgā); dēli: Felikss – 22 g. (skola), Izidors – 19 g. (ar tēvu
S. Pēterburgā); māsa Jefrosinja – 23 g. (atrodas citā sādžā); brālis Eduards –
19 g.; atsevišķi saimnieko Jugita Ādama m. – 40 g., meita Tekla – 9 gadi.

5. saime: Jānis Žauners Ādama d. – 70 g.; dēls Geronims – 48 g., sieva
Elizabete Franča m. – 48 g.; dēli: Jānis – 23 g., Bernads – 18 g. (skola); mei-
ta Jezofata – 13 g.; Jāņa meita Marta – 24 gadi.

6. saime: Gajetans Žovners Jāzepa d. – 55 g.; dēli: Aleksandrs – 26 g. (S.
Pēterburgā), Ignats – 22 g. (dienestā), Francis – 18 g.; meita Petruļa – 20 gadi.

7. saime: Laurs Kalvāns Antona d. – 48 g., sieva Adele Ludviga m. – 35 g.;
dēli: Antons – 26 g., Jāzeps – 22 g. (skola), Klimans – 20 g. (skola,
Eversmuižas dzirnavās), Salimons – 15 g. (skola), Vaclavs – 9 g., Ādams – 7
gadi.

8. saime: Bonefs Kalvāns Jāzepa d. – 35 g., sieva Franuse Antona m. – 26 g.,
meita Marija – 2 gadi.

9. Jānis Kalvāns Dominika (Dementija) d. – 50 g., sieva Veronika Mei-
kula m. – 48 g.; dēli: Antons – 25 g., Kazimirs – 20 g. (skola), Viktors – 15 g.
(skola), Matvejs – 10 g., Apolinārijs – 8 g.; meitas: Agata – 22 g., Tekla –
12 gadi.

10. saime: Ignats Kalvāns Dominika (Dementija) d. – 43 g. (skola), sieva
Agata Pētera m. – 40 g.; dēls Donats – 14 g.; meita Rozālija – 4 gadi.

11. saime: Aleksandrs Donskis Gavriļa (?) d. – 50 g.; sieva Marjana Jāņa m.
– 52 g.; meitas: Veronika – 14 g., Rozālija – 11 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā Balalaikos bija 5 saimes.

1. saime: Andrejs Jāņa d. – 40 g., sieva Marcela Andreja m. – 34 g.; dēli:
Jānis – 11 g., Vinca miris 1855. g. 6 g. vec.; Andrejs Matveja d., 59 g., miris
1862. g.; sieva Roža Seimaņa m. – 59 g.; dēls Kazimirs – 28 g.; sieva Jugita
Teodora m. – 26 g.; »plemineica« Dorota Dominika m. – 12 g.; strādniece
Lioze (?) Ādama m. – 28 g.; gans Meikuls Oduma d., 10 g. (1850), pārcelts
1854. g. uz Vacim Dvorim.

2. saime: Pēteris Andreja d., 51 g. (1850), miris 1853. g.; dēls Silvestris –
27 g.; meitas: Cecīlija – 18 g., Marcela – 14 g.; Andrejs Stepāna d. – 29 g.;
»pleminiks« Matvejs Ignata d. – 30 g., viņa māte Zahvija Andreja m. – 46 g.,
sievā Roža Jēkaba m. – 30 g.; meitas: Agata – 4 g., Zoļa – 2 g.; strādnieks

Jānis Tuma d., 24 g. (1850) – rekrūtis 1853.g.; vientuļniece Roža Jēkaba m. – 55 gadi.

3. saime: Ādams Vasilija (?) d., 54 g., miris 1864. g.; sieva Iļža Jāņa m. – 54 g.; dēls Jānis – 30 g.; sieva Terēze Meikula m. – 28 g.; dēls Geronims – 8 g.; meitas: Tekla – 5 g., Alžbeta – 3 g., Valera – 1 g.; Ādama 2. dēls Meikuls – 23 g.; sieva Terēze Jēkaba m. – 25 g., meita Agata – 1 g.; Jānis (Jonars) Vasilija d. – 50 g.; sieva Borbula Kazimira m. – 49 g., dēls Kastans – 16 g.; meita Agata – 5 gadi.

4. saime vēlāk pārgājusi uz Meišiem: Jānis Ignata d. – 36 g.; sieva Agata Ādama m. – 32 g.; dēli: Vinca – 13 g., Jezups – 9 g., Izidors – 3 g. (1850), miris 1855. g., Ignats – 3 g.; meita Aneta – 5 g.; »pleminiks« Meikuls Seimaņa d., 23 g., miris 1864. gadā.

5. saime: Antons Jāzeps d. – 49 g., sieva Mara Jāņa m. – 38 g.; dēls Jāzeps – 25 g., miris 1863. g.; sieva Marta Taduļa m. – 22 g.; meita Zoļa – 1 g.; Antona 2. dēls Laurs – 10 g.; 3. dēls Matvejs, 5 g. (1850), miris 1855. g.; Antona meitas: Veronika – 14 g., Margita – 5 g.; Demjans (?) Jāzeps d. – 42 g.; sieva Marcela Grišas m. – 38 g.; dēli: Jānis – 11 g., Ignats – 3 g.; meita Agata – 5 g.; strādnieks Jānis Jāņa d. – 32 gadi.

BRITIKI (TJAPKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos sādžā reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Jānis Soikāns Pētera d. – 43 g., sieva Rozālija Jegora m. – 40 g.; dēli: Vaclavs – 12 g., Leons – 12 g., Jānis – 11 g., Klimans – 3 g.; meitas: Bogota (?) – 20 g., Tekla – 9 g., Gene – 7 g., Broņislava – 5 gadi.

2. saime: Florians Soikāns Pētera d. – 35 g., sieva Justa Pētera m. – 26 g.; meitas: Jezofata – 7 g., Rozālija – 5 g., Marija – 1 g.; sievasmāte Jekaterina Soikāne Teodora m. – 55 g.; viņas meitas: Petruļa – 20 g., Geļa – 15 gadi.

3. saime: Jāzeps Soikāns Paula d. – 45 g., sieva Zoļa Staņislava m. – 45 g.; dēli: Aleksandrs – 20 g. (mācījies tautskolā), Solomons – 15 g. (tautskola), Jezups – 7 g.; meitas: Felicija – 16 g., Emīlija – 4 g., Genovefa – 1 gads.

4. saime: Krištofs Soikāns Jezupa d. – 70 g., sieva Rozālija Vincas m. – 65 g.; dēli: Donats – 25 g., Antons – 15 g.; meita Adele – 17 gadi.

5. saime: Jānis Čerpaks Staņislava d. – 83 g.; meita Tekla – 50 g.; Franča un Teklas bērni: dēls Eduards – 18 g.; meitas: Viktora – 20 g., Franuse – 14 g., Marta – 12 g., Jezofata – 7 gadi.

6. saime: Jānis Sandaļs Teodora d. – 35 g., sieva Apaļa Alekseja m. – 25 g.; meitas: Felicija – 5 g., Geņa – 4 g., Olga – 1 gads.

7. saime: Aleksejs Bondarāns Jāņa d. – 30 g., māte Katerina Andreja m. – 65 g.; māsa Elizabete – 30 g., māsas dēli: Broņislavs – 15 g., Jānis – 5 g. – abi Bogdana bērni.

8. saime: Vinca Bondarāns Alekseja d. – 45 g., sieva Marija Jāņa m. – 40 g.; dēls Viktors – 1 g.; meitas: Veronika – 15 g., Anele – 13 g., Valērija – 12 g., Apaļa – 8 g., Izabela – 5 g., Agata – 3 g.; māte Rozālija Andreja m. – 70 gadi.

9. saime: Margita Sandale Teodora m. – 36 g.; dēls Vladislavs Bogdana d. – 8 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos bija tikai 3 saimes (vēl bez uzvārdiem).

1. saime: Jezups (vēlāk Soikāni) Meikula d., 61 g. – miris 1859. g.; sieva Dorta Franča m. – 58 g.; dēls Pēteris – 36 g., viņa sieva Zoļa Pētera m. – 34 g.; dēls Jānis (Joniks) – 5 g.; meitas: Zuzanna – 6 g., Alžbeta – 2 g.; Jezupa 2. dēls Pāvels, 32 g. – miris 1859. g.; sieva Marcela Semiona m. – 31 g., dēls Jezups (Juze) – 6 g.; meita Agata – 2 g.; »doļiniks« Pēteris Timofeja d. – 43 g., sieva Agata Staņislava m. – 34 g.; dēli: Odums – 14 g., Ignats – 9 g., Vinca, 3 g. – miris 1860. g.; meita Raena (?) – 11 g.; audzudēls (»skormlennik«) Pēteris Teodora d. – 23 gadi.

2. saime: Felikss Alekseja d., 45 g. (1850) – miris 1852. g.; sieva Anete Černivika(?) m. – 48 g.; dēls Meikuls – 26 g.; viņa sieva Jugita Bārtuļa m. – 38 g.; dēls Bernats – 3 g.; Feliksa 2. dēls Jānis – 20 g.; 3. dēls Jāzeps – 17 gadi.

3. saime pārcelta 1852. gadā no Čivžuļiem: Matvejs Jēkaba d., 58 g. – miris 1864. g.; dēli: Jānis, 39 g., un viņa sieva Zoļa Matveja m. – 38 g.; Hodars, 23 g. – miris 1864. g.; »doļiniks« Pēteris Pētera d., 51 g. (1850) – miris 1851. g.; viņa dēls Jānis – 37 g., Jāņa sieva Katra Andreja m. – 30 g.; dēls Meikuls, 3 g. – miris 1860. g.; meitas: Roža – 14 g., Ksavera – 5 g.; Pētera mazdēls Vinca Alekseja d., 10 g., un mazmeita Mora – 12 gadi.

1851. gadā uz Čivžuļiem pārcelta pareizticīgā Mihaila Mihailova ģimene.

VACĪ DVORI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos minētas 7 saimes.

1. saime: Ludvigs Valters (Valterāns) Seimaņa d. – 60 g., sieva Elizabete Seimaņa m. – 49 g.; dēli: Nikolajs – 10 g., Aleksandrs – 7 g.; meitas: Agata – 11 g., Marjana – 6 g., Apaļa – 2 g.; »pleminiks« Albins Vincas d. – 25 g.; padēls Ādams Usovičs Karpa d. – 20 gadi (pilsētā).

2. saime: Pēteris Valters (Valterāns) Jāņa d. – 42 g., sieva Valērija Laura m. – 41 g.; dēli: Eduards – 17 g., Ādams – 15 g., Staņislavs – 13 g.; meitas: Marta – 19 g., Fraņa – 10 g., Elizabete – 8 g., Marjana – 4 g., Zosja – 1 gads.

3. saime: Izidors Valters (Valterāns) Jāņa d. – 35 g.; sieva Elizabete Jegora m. – 35 g.; dēli: Salimons – 16 g., Donats – 15 g., Aleksandrs – 5 g.; meita Tekla – 12 gadi.

4. saime: Ignats Valters (Valterāns) Jāņa d. – 33 g.; brālis Zigmonds – 29 g. (galdnieks, mūrnieks), brāļa sieva Apaļa Izidora m. – 22 g.; otrs brālis Meikuls – 35 gadi (pilsētā).

5. saime: Antons Belicāns Andreja d. – 22 g.; māte Juļa Oduma m. – 45 g.; patēvs Meikuls Feliksa d. – 40 (?) g.; brālis Jānis – 18 g.; māsas: Ksavera – 22 g., Helēna – 13 gadi.

6. saime: Rozālija Belicāne Ignata m. – 30 g., meita Rozālija Izidora m. – 11 gadi.

7. saime: Aleksejs Šariks Staņislava d. – 47 g.; sieva Elizabete Pētera m. – 45 g.; dēli: Viktors – 20 g., Bernards – 17 g., Klements – 13 g.; meitas: Cecīlija – 15 g., Tekla – 10 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas tikai divas saimes.

1. saime: Semions Matīsa d. – 58 g., sieva Nasta Jāņa m. – 56 g.; dēls Jānis (Joniks) – 30 g., sieva Marcela Meikula m. – 29 g.; dēli: Pēteris – 3 g., Bernads – 1 g.; meita Apaļa – 5 g.; 2. dēls Romualds – 22 g., viņa sieva Kuni-gunda Teodora m. – 22 g.; 3. dēls Ludviks – 16 g.; Vinca Krištofa d., 18 g. (1850) – miris 1856. g.; Ādams Alekseja d., 44 g. (1850) – miris 1852. g., meita Justa – 14 g.; gane Īva Jāņa m. – 12 g.; Ādams Jāņa d., 50 g. (1850) – miris 1852. gadā.

2. saime: Antons Jēkaba d. – 33 g. (ar sievu un bērniem pārcelti no 1. saimes uz 2. saimi); sieva Zoļa Oduma m. – 29 g.; dēls Izidors – 3 g.; meitas: Anuta (?) – 9 g., Rozana – 2 g.; Staņislavs Jēkaba d., 42 g. – miris 1863. g.; sieva Borbula Jēkaba m. – 42 g.; dēli: Aloizs – 4 g., Andrejs – 2 g.; meita Eli-zabete – 11 g.; Pēteris Jēkaba d. miris 1851. g. 1 g. vec.; Jāzeps Nikifora d., 43 g. – pārcelts 1852. g. no Īsiem Kušneriem; strādnieks Jāzeps Staņislava d., 31 g. – pārcelts 1854. g. no Rudušiem; strādnieks Meikuls Oduma d., 18 g. – pārcelts 1857. g. no Balalaikiem; strādniece Nasta Jēkaba m. – 36 gadi.

SEIMĀNI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Seimaņos reģistrētas 10 saimes.

1. saime: Laurs Stirāns (Styvrāns) Pētera d. – 50 g., sieva Ksavera Jāņa m. – 50 g.; dēls Broņislavs – 13 g.; meitas: Valerjana – 18 g., Vera – 16 g., Geļa – 10 g.; māte Rozālija Franča m. – 76 g.; brālis Gastans – 40 g. (ģimene izbraukusi uz Sibīriju), sieva Apaļa Franča m. – 30 g.; meitas: Jadviga – 8 g., Emīlija – 6 g., Veljastina (?) – 4 gadi.

2. saime: Jāzeps Stirāns (Styvrāns) Alekseja d. – 45 g., sieva Barbara Ludvika m. – 40 g.; dēli: Boļeslavs – 10 g., Eduards – 7 g.; meitas: Bernada – 17 g., Leonora – 13 g., Jezofata – 5 g.; brāļi: Antons – 30 g., Geronims – 23 g.; māsa Marija – 27 g., māsas dēls Aleksandrs Bogdana d. – 5 gadi.

3. saime: Francis Stirāns (Styvrāns) Alekseja d. – 38 g., sieva Rozālija Vincas m. – 30 g., dēls Geņs – 4 g., meita Malvīne – 6 gadi.

4. saime: Ludvigs Calmāns Jāzepa d. – 55 g., dēli: Albins – 25 g., Vladislavs – 16 g., Silvestris – 13 g., Salimons – 10 g., Jānis – 8 g.; meitas: Antaļa – 19 g., Valerija – 16 gadi.

5. saime: Ignats Calmāns Pētera d. – 34 g., sieva Veronika Mārtiņa m. – 26 g.; dēli: Pēteris – 6 g., Donats – 1 g.; māte Sofija Jāzepa m. – 60 g.; brālis Geronims – 31 g., sieva Geļa Pētera m. – 19 g.; 2. brālis Jānis – 28 gadi.

6. saime: Vinca Calmāns Jāzepa d. – 65 g., sieva Adele Matveja m. – 60 g.; dēls Bernads – 30 g., sieva Anna Pētera m. – 30 g.; dēls Leons – 3 g.; meitas: Tekla – 9 g., Benigna – 7 g., Marija – 5 gadi.

7. saime: Jānis Molotanovs (Molotāns) Meikula d. – 38 g., sieva Aleksandra Jāņa m. – 23 g.; meita Miļa – 0,5 gadi.

8. saime: Andrejs Molotanovs (Molotāns) Meikula d. – 50 g., sieva Cecīlija Antona m. – 30 g.; dēli: Ignats – 16 g., Jānis – 11 g.; meitas: Geļa – 4 g., Paulina – 1 g.; brālis Pēteris, 30 g. – izceļojis uz Tomskas guberņu; »pleminīks« Izidors Bogdana d. – 18 gadi.

9. saime: Jānis Calmāns Matveja d. – 70 g.; dēls Francis – 30 g., sieva Fraņa Mārtiņa m. – 25 g.; 2. dēls Bernards – 45 g. (ar ģimeni izceļojis uz Tomskas guberņu, Kašinas apvidu), sieva Apaļa Jāņa m. – 40 g.; dēli: Augusts – 22 g., Pēteris – 16 g., Geronims – 14 g., Klimans – 10 g.; meitas: Agata – 22 g., Geļa – 10 gadi.

10. saime: Andrejs Calmāns Matveja d. – 60 g., sieva Marta Jāzepa m. – 60 g.; dēls Izidors – 40 g., sieva Viktorija Jāzepa m. – 30 g.; dēls Boļeslavs – 4 g., meita Geneopata (?) – 2 g.; 2. dēls Silvestris – 38 g., 3. dēls Aleksejs – 30 (?) g., sieva Adele Antona m. – 38 g.; dēls Pēteris – 11 g.; meitas: Veronika – 13 g., Viktora – 5 g.; 4. dēls Aleksandrs – 15 gadi (skolā).

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas trīs lielas saimes.

1. saime: Jēkabs Ādama d., 64 g. – miris 1859. g., sieva Agata Jēkaba m. – 54 g.; brālis Matvejs Ādama d., 58 g. – miris 1860. g., sieva Sofija Alekseja m. – 51 g.; dēls Jānis – 32 g., Jāņa sieva Apaļa Jēkaba m. – 30 g.; dēli: Bernads – 16 g., Izidors, 1 g. – miris 1863. g.; meita Ksavera – 10 g.; Andrejs Matveja d. – 27 g., sieva Margita Jezupa m. – 25 g., dēls Izidors – 1 g., meita Rozālija – 3 g.; strādnieks Francis Jēkaba d., 34 g., pārcelts 1853. g. no Hmeļnickiem; Jezups Stepāna d., 19 g. (1850), pārcelts 1856. g. uz Rudušiem; Mārtiņš Jāzepa d., 45 g. (1850), miris 1852. g.; Mārtiņa dēli: Antons, 9 g. (1850), un Jānis, 5 g. (1850) – abi pārcelti uz L. Trukšāniem; Andrejs Teodora d., 22 g. (1850), pārcelts uz Jaskiem, arī viņa dēls Francis – 2 g. (1850); Jēkabs Andreja d., 21 g. (1850) – rekrūtis 1853. gadā.

2. saime: Jezups (vēlāk Calmāni) Ādama d., 51 g., miris 1863. g., sieva Sofija Jāņa m. – 50 g.; dēls Pēteris – 27 g., sieva Zahvija Jezupa m. – 25 g., meita Zoļa – 1 g.; 2. dēls Francis, 17 g. (1850), pārcelts uz Hmeļnickiem; 3. dēls Vinca – 20 g.; 4. dēls Ludviks – 15 g.; Jezupa meitas: Elubene – 12 g., Jūlija – 9 g.; Teodors Ādama d., 47 g., miris 1859. g., sieva Marcela Oduma m. – 40 g.; dēli: Tumašs – 10 g., Matvejs, 6 g., miris 1860. g.; meitas: Zuzanna – 20 g., Tekla – 2 g.; »pleminīks« Meikuls Teodora d. – 32 g., sieva Marcela Jezupa m. – 32 g.; dēli: Andrejs – 10 g., Jāzevs, 3 g., miris 1860. g.; meita Marta – 2 g.; gans Jānis Pētera d. – 18 gadi.

3. saime 1862. gadā sadalīta divās daļās:

1. daļa. Pēteris Alekseja d., 37 g., ar ģimeni pārcelts 1853. g. no Dekteriem (Dehtereva), sieva Roža Franča m. – 39 g.; dēli: Laurs – 12 g., Kastans – 3 g.; meitas: Alžbeta – 15 g., Juļa – 10 g., Agata – 1 gads.

2. daļa. Pētera brālis Tumašs Alekseja d., 39 g., arī pārcelts 1853. g. no Dekteriem, sieva Krise Bārtuļa m. – 33 g.; dēli: Donats – 11 g., Ksavers miris 1851. g., Bernads – 1 g.; meita Agata – 12 g.; Aloizs Alekseja d., 31 g., ģimene pārcelta 1853. g. no Tumovas, sieva Katra Seimaņa m. – 25 g., dēls Jezups – 3 g.; vientuļniece Katre Pētera m. – 50 gadi.

ČIVŽUĻI

Čivžuļu vārds atrodams 1646. gada valsts muižu inventārā, kad kāds Čivžuļs dzīvojis kaimiņu pagastā. Uzvārds *Čivžuļs* 1772. gadā bija visiem Čivžuļu un Tumovas sādžas iedzīvotājiem.

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 17 saimes.

1. saime: Voitehs Trukšāns Vincas d. – 39 g., sieva Franuse Jāņa m. – 29 g.; dēls Ignats – 2 g.; meitas: Viktorija – 8 g., Agata – 5 g.; māte Terēze Andreja m. – 70 g.; māšas: Salomeja – 34 g., Eva – 24 gadi.

2. saime: Izidors Trukšāns Jezupa d. – 34 g.; brāļi: Andrejs – 27 g., Eduards – 24 g., Bernards – 19 g.; māte Marta Ādama m. – 63 gadi.

3. saime: Meikuls Kozulāns (Kozuls) Meikula d. – 60 g.; dēli: Rūdolfs – 28 g., Aleksis – 25 g., Salimons – 13 g.; meitas: Agata – 19 g., Floriana – 17 g., Valeriana – 16 gadi.

4. saime: Pēteris Kozulāns (Kozuls) Andreja d. – 36 g., sieva Veronika Meikula m. – 30 g.; dēli: Antons – 7 g., Broņislavs – 2 gadi.

5. saime: Staņislavs Birniks (Birnikovs) Mārtiņa d. – 31 g., sieva Aleksandrina Andreja m. – 26 g., meita Adele – 3 g.; brālis Jānis – 27 gadi.

6. saime: Jānis Birniks Jegora d. – 40 g., sieva Jūlija Vincas m. – 30 g.; dēli: Aleksandrs – 10 g., Broņislavs – 1 g.; meita Rozālija – 7 gadi.

7. saime: Aleksejs Birniks Jegora d. – 55 g., sieva Dorota Dominika m. – 48 g.; meitas: Izabela – 28 g., Helēna – 16 gadi.

8. saime: Augusts Birniks Kazimira d. – 45 g., dēls Alberts – 26 g.; meitas: Margarita – 26 g., Veronika – 13 g.; brālis Silvestris – 33 gadi.

9. saime: Francis Birniks Jāņa d. – 50 g., sieva Margarita Mārta m. – 48 g.; dēli: Klimans – 22 g., Meikuls – 19 g., Voiciks – 13 g., Jānis – 10 g.; meitas: Izabela – 24 g., Marjana – 9 g., Malvīne – 3 gadi.

10. saime – pareizticīgie: Ivans Trubočistovs Nikifora d. – 70 g., sieva Marija Jemelija m. – 40 g.; dēls Fedosejs – 35 g., sieva Avdotja – 25 g., meita Dom... – 4 g.; neprecētie dēli: Josifs – 25 g., Mihails – 19 g., Vasiļijs – 16 g., Osips – 13 g., Fjodors – 9 g., Pēteris – 5 g., Aleksandrs – 3 g.; meitas: Kulina – 17 g., Avdotja – 14 gadi.

11. saime – pareizticīgie: Aleksejs Trubočistovs Alekseja d. – 29 g.; brālis Mironis – 25 g.; māsa Marija – 19 g.; tēvs Mitrijs Gavrilas d. – 55 gadi.

12. saime – pareizticīgie: Aleksejs Andrejevs Andreja d. – 48 g.; sieva Matrona Pētera m. – 50 g.; dēls Vasiļijs – 17 g.; meitas: Malaņja – 26 g., Sofija – 24 g., Jevfrosiņa – 20 g., Jekaterina – 18 g., Aleksandra – 14 g., Anafija – 11 g., Marina – 8 gadi.

13. saime – pareizticīgie: Andrejs Vasiļjevs Vasilija d. – 22 g.; brālis Maksims – 17 g.; māšas: Avdotja – 25 g., Teodora – 15 g.; māte Darja – 50 gadi.

14. saime: Felikss Čodors Dementija d. – 28 g.; brālis Jegors – 27 g.; māsa Jadviga – 18 gadi.

15. saime: Pēteris Čodors Meikula d. – 45 g., sieva Terēze Meikula m. – 40 g.; dēli: Vladislavs – 9 g., Salimons – 1 g.; meitas: Agata – 11 g., Franuse – 10 g.; brālis Antons – 28 g.; māte Hri... Jāņa m.: – 80 g.; māšas: Marcela – 27 g., Zoļa – 25 gadi.

16. saime: Konstantins Čodors Matveja d. – 60 g., sieva Avdofja Jāņa m. – 50 g.; dēli: Francis – 24 g., Izidors – 20 g., Alberts – 10 g.; meitas: Cecīlija – 27 g., Veronika – 15 gadi.

17. saime: Jānis Baza Ādama d. – 60 g.; dēli: Antons – 16 g., Donats – 12 g.; meita Izabela – 19 g.; māte Zuzanna Stepāna m. – 80 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā Čivžuļos dzīvoja piecas lielas saimes.

1. saime: Meikuls Matīsa d. – 34 g., sieva Krise Jēkaba m. – 32 g.; dēli: Antons – 9 g., Pēteris – 6 g., Odums miris 1862. g.; māsa Katra – 21 g.; Dominiks Meikula d. – 29 g., sieva Juze Pētera m. – 22 g., meita Ksavera – 1 g.; Dominika brālis Kosta – 19 g.; Andrejs Meikula d. – 48 g.; »pleminiks« Stepāns Jāņa d. miris 1854. g. 52 g. vec., sieva Mora Stepāna m. – 52 g., dēls Stepāns, 14 g., miris 1860. gadā.

2. saime: Andrejs Jēkaba d., 52 g., miris 1863. g.; sieva Amona Andreja m. – 44 g.; dēls Vinca – 28 g., sieva Terēze Jāņa m. – 27 g.; dēls Bernads, 3 g., miris 1865. g.; Andreja 2. dēls Jezups – 18 g., meita Marta – 3 g. (mirusi);

Andreja padēls Odums Stepana d., 21 g., miris 1867. g., sieva Zoļa Bārtuļa m. – 20 g.; Meikuls Jēkaba d., 34 g. (1850), miris 1853. g., sieva Ana Jēkaba m. – 38 g., meita Elubene – 12 g.; Ādams Alekseja d., 23 g., miris 1851. g.; dēli: Jānis – 16 g., Grigors miris 1853. g. 5 g. vec.; audzēknis Jānis Ādama d. – 7 gadi.

3. saime: Teodors Teodora d. miris 1852. g. 33 g. vec.; Antons Teodora d., 36 g., miris 1860. g.; sieva Marcela Teodora m. – 32 g.; meitas: Cecīlija – 5 g., Brigida – 1 g.; Jēkabs Teodora d. miris 1852. g. 27 g. vec.; »doļinīks« Meikuls Meikula d. – 42 g., sieva Marcela Jāņa m. – 38 g.; dēli: Meikuls – 18 g., Jānis miris 1853. g.; strādnieks Matvejs Stepana d., 37 g., pārcelts 1853. g. no Spirkiem, sieva Anna Kodara m. – 33 g.; dēls Jānis (Joniks) – 7 g.; meita Alžbeta – 5 g.; strādniece Cecīlija Alekseja m. – 16 gadi.

4. saime: Jēkabs Pētera d. miris 1855. g. 60 g. vec.; 1. dēls Juris (Jurka) – 41 g., sieva Īva Meikula m. – 38 g.; dēli: Florins miris 1855. g. 13 g. vec., Amoks – 14 g., Meikuls – 12 g., Jānis – 1 g.; meitas: Marcela – 11 g., Alžbeta – 3 g.; Jēkaba 2. dēls Kazimirs – 38 g., sieva Dorota Andreja m. – 34 g.; dēls Augusts – 12 g.; meita Tekla – 3 g.; 3. dēls Jānis miris 1852. g. 26 g. vec.; dēls Francis – 10 g.(?); 4. dēls Vinca miris 1855. g. 26 g. vec.; »doļinīks« Juris Timofeja d., 27 g., pārcelts 1854. g. no Dekteriem; sieva Katra Pētera m. – 24 g.; meita Brigita – 1 g.; no šīs saimes 1852. g. uz Britikiem pārcelti 6 zemnieki un atpakaļ no Britikiem pieņemta pareizticīga saime (nākamā).

5. saime pārcelta no Britikiem: Mihails Mihaila d., 47 g., miris 1862. g.; sieva Darja Matveja m. – 42 g.; dēli: Vasilījs, 20 g., miris 1876. g., Kirila miris 1856. g. 10 g. vec.; Benitons – 10 g.; Vasilija sieva Fiokla Timofeja m. – 20 g.; Mihaila meita Irina – 1 g.; Vaņa Alekseja d. – 19 g., miris 1859. g.; Aleksejs Nikifora d. – 29 g., sieva Irina Pētera m. – 30 g., meita Darja – 19 g.; brālis Ivans – 20 g.; Ivans Staskovs – 40 g., sieva Marjana Afanasija m. – 38 g.; dēli: Aleksejs – 16 g., Vasilījs miris 1854. g. 5 g. vec.; Andrejs Staskovs, 40 g., miris 1858. g., sieva Jefima Vasilija m. – 34 g.; dēli: Aleksejs – 10 g., Kirils – 2 g.; trīs radnieki: 59, 68, 56 g. veci; strādniece Alena Semjona m. – 15 gadi.

HMEĻNICKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos sādžā registrētas 13 saimes.

1. saime: Vinca Šveds Tumaša d. – 37 g., sieva Valerija Andreja m. – 35 g.; dēli: Jānis – 10 g., Germans – 8 g., Vladislavs – 3 g.; meitas: Marija – 14 g., Rozālija – 12 g., Emīlija – 6 gadi.

2. saime: Jānis Šveds Vincas d. – 50 g., sieva Elizabete Jāzepa m. – 45 g.; dēls Jānis – 9 g.; meitas: Helēna – 17 g., Apaļa – 11 gadi.

3. saime: Jēkabs Šveds Jāzepa d. – 28 g.; māsa Apaļa – 33 gadi.

4. saime: Ignats Šveds Izidora d. – 30 g.; māte Agata Ādama m. – 60 g.; māsa Salomeja – 34 g.; brāļi: Florians – 26 g., Pēteris – 28 g. (ar ģimeni izceļojis uz Toboļskas guberņu, Tukanskas apvidu), sieva Iļža – 22 g., meita Barbara – 2 gadi.

5. saime: Kazimīrs Abramāns Andreja d. – 30 g.; māte Justa Ādama m. – 50 g.; brālis Izidors – 28 g., viņa sieva Cecīlija Izidora m. – 30 gadi.

6. saime: Francis Abramāns Ādama d. – 60 g.; dēli: Antons – 30 g., Eduards – 24 g.; meitas: Tekla – 25 g., Franuse – 20 gadi.

7. saime: Gastans Abramāns Staņislava d. – 35 g.; māte Viktorija Ādama m. – 70 g.; māsa Kunigunda (Kuņa) – 30 gadi.

8. saime: Izidors Cīruls (Cīrulāns) Pētera d. – 27 g.; brāļi: Ignats – 32 g., Kazimīrs – 30 g. (S. Pēterburgā), Apolinārijs – 19 g., Aleksandrs – 12 g.; māšas: Agata – 35 g., Monika – 20 gadi.

9. saime: Geronīms Ulass Vikentija d. – 35 g., sieva Ksavera Izidora m. – 30 g.; meitas: Marija – 8 g., Florianā – 2 gadi.

10. saime: Pēteris Ulass Stepana d. – 50 g., sieva Rozālija Meikula m. – 40 g.; dēls Izidors, 30 g., ar sievu Madaļu Mārtiņa m. – 25 g.; 2. dēls Andrejs – 25 g. (armijā), 3. dēls Aleksandrs – 20 g. (skola, tagad S. Pēterburgā); meitas: Adele – 23 g., Zuzanna – 16 gadi.

11. saime: Donats Ulass Alekseja d. – 43 g., sieva Zoļa Jāzeps m. – 39 g.; dēli: Daniels – 18 g., Salimons – 15 g.; meitas: Leonora – 20 g., Fraņa – 12 g., Agata – 6 gadi.

12. saime: Voitāne Jugita Jāzeps m. – 50 g.; Izidora dēli: Voiciks – 16 g., Antons – 12 g., Leons – 10 g.; meitas: Magdalena – 22 g., Anna – 5 g.; vecākais dēls Albīns, 20 g., un sieva Zoļa Pētera m., 19 g., izceļojuši uz Tomskas guberņu, Kanskas apvidu.

13. saime: Silvestris Trukšāns Jāņa d. – 30 g., sieva Tekla Jāzeps m. – 30 g.; dēls Boļeslavs – 4 g.; meitas: Ģertrūde – 7 g., Agata – 1 g.; brālis Kastans – 25 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos minētas 5 saimes.

1. saime: Kazimīrs Kristofa d., 20 g. (1850) – miris 1856. g.; Vinca Kristofa d., 1,5 g. – miris 1852. g.; Aleksejs Jāņa d., 46 g. – miris 1868. g., sieva Ieva Amona m. – 44 g.; dēli: Semions, 18 g. (1850) – rekrūtis 1855. g., Jānis – 19 g.; Jānis (Jonars) Jura d., 54 g. – miris 1862. g., sieva Anna Jezupa m. – 52 g.; Jezups Jezupa d., 23 g. (1850) – rekrūtis 1852. g.; strādnieks Mārtiņš Staņislava d. – 36 g.; gans Meikuls Tuma d., 60 g. – miris 1859. g.; iegātnis Francis Jezupa d., 25 g. – pārcelts 1852. g. no Seimaņiem, sieva Vikta Alekseja m. – 22 g.; strādnieks Geraška (?) Afrema d. – 37 g., viņa sieva Havra Vasilija m.

– 32 g.; dēls Nikita – 16 g.; meitas: Kulina – 10 g., Mora – 5 g. – visi pārcelti 1853. g. no Spirkiem; radniece Domicella Krištofa m. – 19 g.; vientuļniece («bobiļka») – 70 gadi.

2. saime: Dominiks Ādama d., 45 g. – miris 1854. g.; dēls Jāzebs – 28 g., viņa sieva Benedikta Pētera m. – 25 g.; Vinca Matveja d. – 47 g., sieva Zahvija Laura m. – 35 g.; 1. laulības dēls Izidors – 17 g., Jānis – 13 g.; Tumašs Matveja d., 36 g. – miris 1862. g., sieva Anna Jāzeпа m. – 34 g.; dēls Felikss, 2 g. (1850) – miris 1854. g.; Dominika meita Raic – 25 g.; gane Madala Mārtiņa m. – 7 gadi.

3. saime: Timofejs Pāvela d., 45 g. (1850) – miris 1853. g., sieva Anna Jāzeпа m. – 52 g.; dēls Jēkabs, 34 g. – miris 1860. g., sieva Roža Stoņa m. – 30 g.; 1. laulības dēls Jāzebs – 11 g.; meita Alžbeta – 3 g.; 2. dēls Pēteris – 20 g.; Staņislavs Ādama d. – 35 g. (vēlāk Abramāni), sieva Marjana Griškas m. – 32 g.; 1. laulības dēls Andrejs – 14 g., Meikuls, 4 g. – miris 1862. g.; Francis Ādama d. – 27 g. (arī Adamāns), sieva Brigita Jāņa m. – 26 g., meita Cecīlija – 1 g.; Timofeja meitas: Marcela – 20 g., Jadviga – 19 g.; strādnieks Francis Jēkaba d., 26 g. (1850) – pārcelts 1853. g. uz Seimaņiem.

4. saime: Staņislavs Pāvela d., 36 g. – miris 1858. g., sieva Viktorija Ādama m. – 36 g.; dēli: Pēteris – 16 g., Vinca, 13 g. – miris 1868. g.(?), Jānis, 9 g. – rekrūtis 1868. g.; meitas: Ludvika – 18 g., Zoļa – 6 g.; »pleminīks« Amoks Meikula d., 29 g. – miris 1871. g.; viņa māte Mora Oduma m. – 50 g.; sieva Cecīlija Alekseja m. – 28 g.; dēls Donats – 4 g.; meita Valera – 1 g.; »pleminīks« Kazimirs Meikula d. – 26 g., sieva Marcela Matveja m. – 25 g., meita Apaļa – 1 g.; vientuļnieks Jānis Andreja d., 50 g. – miris 1860. g.; strādnieks Izidors Jāņa d., 17 g. – pārcelts 1853. g. no Cīvžuļiem.

5. saime: Jāzebs Jāņa d. – 43 g., sieva Klāra Paula m. – 30 g.; dēli: Aloizs – 12 g., Jāzebs – 11 g., Izidors – 9 g., Bernards – 2 g.; meitas: Agata – 4 g., Adele – 3 g. (visa saime pārcelta 1853. g. no Zeltiņiem).

AIZPŪRES (ZABOLOTJES) MUIŽA

KUŠNERI GARIE

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 11 saimes.

1. saime: Jēkabs Soikāns Alekseja d. – 70 g.; dēls Meikuls – 45 g., sieva Anele Jāņa m. – 35 g.; dēls Teodors – 4 g.; meitas: Veronika – 14 g., Paulina – 11 g., Emīlija – 7 g.; Jēkaba 2. dēls Florians – 38 g., sieva Petrunela Andreja m. – 30 g.; dēli: Modests – 4 g., Ignats – 1 g.; meitas: Benedikta – 9 g., Marija – 7 g.; Jēkaba dēli: Augusts – 31 g., Salimons – 25 g.; meita Petrunela – 21 g.; īrnieks – namdaris no Sebežas apriņķa – 50 g.; otrajā mājā īrnieka ģimene (7 cilvēki) no Krievijas.

2. saime: Jānis Soikāns Seimaņa d. – 60 g., sieva Ieva Jāņa m. – 50 g., dēls Bernards – 26 gadi.

3. saime: Jānis Kovalāns Tumaša d. – 45 g., sieva Brigita Jāņa m. – 45 g.; dēli: Izidors – 26 g., Albins – 18 g. (skola), Bernards – 14 g., Fabijans – 6 g.; meitas: Salomeja – 21 g., Helēna – 17 g., Sofija – 10 g.; sievasbrālis Florians Puncuļš (Puncuļevs) Jāņa d. – 38 gadi.

4. saime: Pēteris Kovalāns Pētera d. – 32 g. (skola), sieva Jozefa Jēkaba m. – 31 g., dēls Jānis – 2 g.; brālis Geronims, 26 g., kritis Mandžūrijā; tēvs Pēteris Bon... – 65 g., māte Jadviga Alekseja m. – 60 gadi.

5. saime: Felikss Kovalāns Pētera d. – 42 g., sieva Valērija Kazimira m. – 42 g.; dēli: Donats – 18 g., Meikuls – 16 g.; meita Magdalena – 4 g.; īrnieks Ignatijs Čudakovs – 50 g., pareizticīgais, no Pasienes pagasta, viņa dēls Osips – 18 gadi.

6. saime: Benedikts Bondarāns Jāzepa d. – 31 g., sieva Marija Jāņa m. – 21 g.; brāļi: Viktors – 19 g., Eduards – 17 g. (skola), Klimans – 14 g.; māsa Franciska – 21 g.; tēvs Jāzeps Matveja d. – 60 g., māte Elizabete Seimaņa m. – 60 gadi.

7. saime: Meikuls Arcilovičs Danieļa d. – 45 g. (zirgu naktssargs), sieva Ieva Matveja m. – 46 g., meita Helēna – 12 g.; padēli: Ignats – 24 g., Meikuls – 22 gadi.

8. saime (pareizticīgie): Ivans Sidorčenko Aleksandra d. – 47 g., sieva Jeļena Mihaila m. – 42 g.; dēli: Ivans – 17 g., Konstantins – 7 g.; meitas: Fekla – 11 g., Feodora – 4 g.; īrnieki – sarga Ignata Rutkeviča ģimene (7 cilvēki) no Drisas apriņķa Osvejas muižas.

9. saime (pareizticīgie): Nikita Sidorčenko Aleksandra d. – 55 g.; dēli: Kirils – 24 g. (skola), Timofejs – 18 g., Jegors – 11 g.; meita Matrjona – 32 gadi.

10. saime (pareizticīgie): Vasilis Sidorčenko Matveja d. – 36 g.; sieva Marja Makara m. – 32 g.; dēli: Aleksejs – 6 g., Pavls – 6 g.; meitas: Irina – 9 g., Vasilisa – 7 g., Marija – 4 g.; māte Jelizaveta Romana m., 80 g., no Drisas apriņķa.

11. saime: Vasilija Sidorčenko otrā mājā ģimene – sulaiņa Feodosija Perfiševa, 38 g., ģimene (6 cilvēki) no Jēkabpils.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kušneru Garo sādžā minētas 4 saimes.

1. saime: Seimaņš (vēlāk Soikāns) Alekša d. – 47 g., sieva Katre Pāvela m. – 46 g.; dēli: Jānis – 18 g., Pīters, 8 g., miris 1878. g.; meita Ilze – 20 g.; Seimaņa brālis Staņislavs – 37 g., sieva Ieva Teodora m. – 36 g., dēls Francis – 3 g.; meitas: Judīte – 17 g., Beņa – 14 g., Zahvija – 8 g.; Seimaņa brālis Jēkabs – 35 g., sieva Terēze Andreja(?) m. – 32 g.; dēli: Meikuls – 5 g., Bernards – 3 g., Florians – 1 g.; Seimaņa svainis Laurs Matveja d., 55 g., miris 1860. g.; viņa dēli: Teodors – 24 g., miris 1860. g., Bārtuļs, 18 g., miris 1861. gadā.

2. saime: Pīters (vēlāk Kovalāns) Bārtuļa d. – 31 g., sieva Jadviga Alekša m. – 28 g.; dēls Felikss – 2 g.; meitas: Cecīlija – 5 g., Ieva – 3 g.; Pītera brālis Tumašs, 33 g., miris 1861. g., sieva Mora Meikula m. – 35 g.; dēli: Jānis – 11 g., Pīters, 5 g., miris 1861. g., Bernards, 1 g., miris 1861. g.; strādnieki: Ādams Andreja d., 28 g. (1850) – rekrūtis 1853. g.; Jāzeps Jēkaba d., 25 g., miris 1874. g.; radniece Marta Kazimira m. – 15 gadi.

3. saime: Jānis (Jonars) Pētera d. miris 1857. g. 60 g. vec., sieva Agata Bārtuļa m. – 50 g.; Matvejs (vēlāk Bondarāns) Jāņa d. miris 1854. g., 47 g., sieva Zoļa Stepuļa m. – 28 g.; dēli: Jānis, 28 g., miris 1866. g., Jāzeps – 16 g.; meita Ieva – 10 g.; strādniece Agafija Jāņa m. – 25 g.; »bobiļka« Agata Meikula m. – 59 gadi.

4. saime (pareizticīgie): Aleksejs Darjaorjeva(?) d. – 47 g., sieva Zah... Ivana m. – 42 g.; dēli: Nikita – 23 g., Vaņka, 16 g., miris 1866. g., Ivans – 14 g., Jegors – 4 g., Terehs – 2 g.; meitas: Agafja – 18 g., Pelageja – 11 g., Fedosja – 9 g.; Alekseja brālis Matvejs – 43 g., sieva Jelizaveta Romana m. – 37 g.; Alekseja brālis Andrejs, 35 g., miris 1865. g., sieva Priņ... – Stepana m. – 28 g., dēls Matvejs – 1 gads.

KUŠNERI ĪSIE (MIURINĪKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Jēkabs Briciks Benedikta d. – 45 g., sieva Elžbeta Jāņa m. – 45 g.; dēli: Donats – 13 g., Leons – 11 g., Voiciks – 5 g.; meitas: Leonora – 18 g., Rozālija – 16 g., Helēna – 8 g.; sievasmāte Jadviga Jāņa m. – 90 gadi.

2. saime: Ādams Briciks Teodora d. – 40 g.; sieva Marija Pētera m. – 40 g.; meitas: Apolonija – 12 g., Veronika – 8 g., Henrieta – 6 g., Tekla – 1 g.; māsa Ieva – 17(?) gadi.

3. saime: Silvestris Briciks Andreja d. – 50 g., sieva Elizabete Mārtiņa m. – 50 g.; dēli: Andrejs – 17 g., Georgs – 15 g., Jānis – 6 g.; meitas: Inna – 23 g., Rozālija – 20 g., Dim... – 8 gadi.

4. saime: Andrejs Briciks Andreja d. – 45 g.; »pleminīki« – Vincas bērni: Konstantins – 19 g., Ādams – 15 g., Gertrūde – 18 g., Helēna – 14 g., Leokadija – 12 g., Rozālija – 10 g., Barbara – 10 g.; māsa (bērnu māte?) Ludviga Anaševa Andreja m. – 43 gadi.

5. saime: Bernards Briciks Matveja d. – 40 g., sieva Nata ... – 40 g.; dēli: Sigismunds – 10 g., Apolinārijs – 2 g.; meitas: Brigita – 19 g., Konstancija – 10 g., Aneļa – 7 g.; »pleminīks« Bernats Ivzāns Dementija d. – 25 gadi.

6. saime: Albins Valters Izidora d. – 30 g.; brāļi: Eduards – 22 g., Salimons – 24 g. (kurpnieks); māte Jūlija Matveja m. – 50 g.; strādniece Agata Zaharāne Filipa m. – 18 gadi.

7. saime: Augusts Kapustāns Pētera d. – 60 g. (dzīvo Zabolotjes muižā); dēls Andrejs – 29 g.; meitas: Antoņina – 20 g., Viktorija – 18 g., Marija – 17 gadi.

8. saime: Izidors Kapustāns Matveja d. – 30 g., sieva Petrunela Alekseja m. – 30 g., dēls Geronims – 3 g.; māte Cecīlija Andreja m. – 55 g.; brālis Aleksandrs – 17 g.; māsa Viktorija – 23 g.; Izidora meita Moņika – 1 mēn.

9. saime: Aleksis Terecāns (Terehs) Ādama d. – 60 g. (rentnieks), sieva Dorota Alekseja m. – 60 g., dēls Francis – 30 g., meita Petrunela – 25 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Miurinīkos minētas 4 saimes.

1. saime: Teodors (vēlāk Briciks) Andreja d. miris 1852. g. 62 g. vec.; sieva Jadvīga Pētera m. – 64 g.; dēls Andrejs – 42 g., sieva Amona Pāvela m. – 44 g.; dēli: Meikuls, 16 g., miris 1865. g., Silvestris – 14 g., Andrejs – 10 g.; meitas: Cecīlija – 18 g., Ludvīga – 6 g.; radnieks Jānis Jura d. miris 1851. g. 52 g. vec.; »doļinīks« Andrejs Timofeja d., 48 g., miris 1868. g., sieva Judīte Jezupa m. – 46 g.; dēls Vinca – 9 g.; meitas: Jugaze – 17 g., Apaļa – 14 gadi.

2. saime: Francis Oduma d., 20 g., miris 1861. g.; Matvejs (vēlāk Briciks) Vincas d. – 42 g., sieva Rozālija Alekseja m. – 38 g.; dēli: Jezups, 18 g., miris 1862. g., Pēteris – 15 g., Donats miris 1853. g.; meitas: Brigita – 13 g., Marita – 3 g.; Matveja brālis Teodors – 41 g.; sieva Marcela Jēkaba m. – 38 g.; dēls Odums – 3 g.; meitas: Elizabete – 12 g., Agata – 10 g., Roža – 5 g.; brālis Benedikts Vincas d. miris 1854. g. 34 g. vec.; viņa dēli: Jēkabs – 9 g., Antons – 5 g.; brālis Pēteris Vincas d., 31 g., miris 1871. g.; sieva Dorta

Aleksa m. – 32 g.; dēls Jānis – 6 g., meita Brigita – 7 g.; sievasmāte (svoha) Avdotja – 71 gads.

3. saime: Pīters Matveja d., 68 g., miris 1860. g., sieva Jadviga Teodora m. – 58 g., dēls Mateušs – 26 g., Mateušs sieva Ilze Jāzepa m. – 25 g.; »doļinīks« Teodors Jāņa d. – 49 g., sieva Roža Andreja m. – 53 g., meita Cecīlija – 6 g., dēls Kastans – 9 g.; padēls Francis Dominika d., 23 g. (1850) – rekrūtis 1854. g.; Ludvigs Kristapa d. – 12 g. vec. pārcelts 1853. g. uz Klešņikiem; »doļinīks« Ignats Jezupa d. – 32 g., sieva Cecīlija Tuma m. – 28 g.; meitas: Mora – 5 g., Adele – 2 g.; Ignata brālis Izidors (vēlāk Valters) – 20 g., pārcelts 1852. g. no Dolgošejiem.

4. saime: Augusts (Augustīns, vēlāk Kapustāns) Pētera d. – 26 g., sieva Zoļa Jāņa m. – 30 g., meita Ieva – 4 g.; Pēteris (vēlāk Kapustāns) Seimaņa d., 28 g., miris 1876. g., Pētera sieva Jadviga – 30 g., meita Alžbeta – 2 g.; Pētera brāļi: Jezups, 12 g. (1850) – rekrūtis 1854. g., Matīss – 16 g.; Aleksejs Jāzepa d. – 48 g., sieva Maruta – 44 g., meita Valera – 10 g.; Krištofs Jāzepa d. – 42 g., viņa sieva Ilža – 38 g.; dēli: Jānis – 12 g., Florīns – 10 g.; Filips Jāņa d. – 43 g., sieva Mala... – 40 g., meita Avdotja(?) – 7 g., dēls Antons – 3 gadi.

ČEVEROVA

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 16 saimes.

1. saime: Antons Zaharāns Mārtiņa d. – 49 g. (lauku stārasts), sieva Brigita Pētera m. – 48 g., no Kušneriem Īsiem; dēli: Francis – 24 g., Salimons (Solomons) – 19 g., Antons – 11 g.; meitas: Veronika – 17 g., Rozālija – 13 g., Petrunela – 8 gadi.

2. saime: Salimons Zaharāns Filipa d. – 24 g.; brāļi: Meikuls – 26 g. (kurpnieks), Jēkabs – 17 g. (Slobodincu muižā), Jānis – 14 g.; māte Franciska Jāņa m. – 48 g.; māsas: Margarita – 21 g., Agata – 19 g., Sofija – 10 gadi.

3. saime: Jānis Zaharāns Jāzepa d. – 56 g., sieva Elžbeta Laura m. – 56 g.; dēli: Kazimīrs – 22 g. (skola), Aleksandrs – 18 g.; meitas: Apolonija – 24 g., Adele – 15 g., Marija – 12 g., Viktorija – 10 g., Dorota – 8 g.; brālēni – Teodora dēli: Izidors – 35 g., Pēteris – 30 g., Floriāns – 24 g. (skola); viņu māte Marija Meikula m. – 80 gadi.

4. saime: Aleksejs Zaharāns Alekseja d. – 48 g., sieva Tekla Matveja m. – 48 g.; dēli: Geronīms – 22 g., Vaclavs – 14 g., Vinca – 13 g., Antons – 11 g., Jāzeps – 5 g.; meitas: Viktorija – 23 g., Helēna – 17 g., Valērija – 7 gadi.

5. saime: Meikuls Zaharāns Alekseja d. – 35 g.; sieva Jadviga Laura m. – 30 g.; dēli: Staņislavs – 10 g., Germāns – 7 g., Aloīzs – 4 g.; meita Marija – 2 gadi.

6. saime: Jāzeps Zaharāns Laura d. – 46 g., sieva Justīne Jāzepa m. – 46 g.; dēli: Aleksandrs – 17 g., Vaclavs – 12 g.; meitas: Franciska – 19 g., Tekla – 1 gads.

7. saime: Aleksis Zaharāns Stepana d. – 38 g., sieva Sofija Pētera m. – 37 g.; dēli: Pēteris – 8 g., Boļeslavs – 4 g.; meitas: Veronika – 6 g., Franciska – 2 g.; padēls Leons Vincas d. – 10 gadi.

8. saime: Vinca Čerpakovs (Čerpaks) Jāņa d. – 50 g., dēli: Edmunds – 24 g. (dienestā), Salimons – 23 g.; meitas: Veronika – 18 g., Leonora – 10 gadi.

9. saime: Vinca Čerpakovs Pētera d. – 36 g.; sieva Elžbeta Ludviga m., 37 g., no Zeltiņiem; dēli: Klimans – 13 g., Antons – 10 g.; māsas: Salomeja – 15 g., Helēna – 8 g., Franciska – 5 g., Emīlija – 1 g.; brālis Jāzeps – 23 gadi.

10. saime: Florians Čerpakovs Meikula d. – 50 g. (stārasts Linejas folvarkā), sieva Salomeja Mārtiņa m. – 47 g.; dēli: Ignats – 28 g., Pāvels – 11 g., Viktors – 9 g.; meitas: Jozefata – 22 g., Sofija – 18 g., Agneta – 7 g.; Ignata sieva Marija Bernarda m. – 27 g., meita Marija – 1 g.; sievasmāte Benedikta Bārtuļa m. – 80 gadi.

11. saime: Daniels Blusovs Andreja d. – 37 g., sieva Petrunela Andreja m. – 26 g., dēls Andrejs – 4 g., meita Sofija – 2 gadi.

12. saime: Antonella Blusova Vincas m. – 33 g., meita Konstance – 8 mēneši.

13. saime (pareizticīgie): Matvejs Bondars Kuzmas d., sieva Domna Grigorija m. – 60 g., dēls Karpis – 22 gadi.

14. saime (pareizticīgie): Danila Bondars Kuzmas d. – 54 g., sieva Irina Osipa m. – 27 g.; dēli: Pjotrs – 14 g., Trofims – 12 g., Nikolajs – 7 g., Ignatijs – 4 g.; meita Marija – 9 gadi.

15. saime (pareizticīgie): Irina Bondare Nikolaja m. – 43 g.; dēli: Lavrentijs – 12 g., Ivans – 10 g.; meita Darja – 15 g.; otrā ģimene: Tarass Kuzmins Matveja d. – 35 g., sieva Franciska Pētera m. – 27 g. (katoliete); meitas: Helēna – 10 g., Vera – 5 gadi.

16. saime: Marfa Bondare Denisa m., 40 g., no Janovoles pagasta; meita Anna Isaka m. – 12 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Čeverovā minētas 4 saimes.

1. saime: Andrejs Jāņa d., 26 g., miris 1855. g.; Leons Pētera d., 38 g., miris 1860. g.; sieva Lucija Meikula m. – 34 g.; dēli: Vinca, 10 g., miris 1888. g.; Jāzeps (Juze) – 6 g.; meitas: Benedikta – 15 g., Cecīlija – 13 g., Ksavera – 4 g.; »doļiņiks« Aleksejs Jāņa d., 45 g., miris 1870. g.; sieva Nasta Andreja m. – 38 g.; dēls Aloizs – 9 g.; meitas: Elžbeta – 15 g., Margita – 6 g.; strādnieks Jāzeps Teodora d., 32 g., pārcelts 1853. g. no Degteriem; »plemineica« Alžbeta Vincas m. – 6 g.; strādnieks Kristaps Pētera d. – 56 g., pārcelts 1853. g. no Jaskiem, miris 1862. g.; »bobiļka« Anna Jāņa m. – 60 gadi.

2. saime: Ignats Ameljāna d., 56 g., miris 1869. g.; dēls Stepanis, 28 g., mi-

ris 1877. g.; dēla sieva Brigita Alekseja m. – 23 g.; meita Marcela – 1 g.; dēls Filips – 15 g.; Teodors Jāzeps d. – 26 g.; Teodora māte Mora Alekseja m. – 54 g.; sieva Mora Jura m. – 22 g.; māsa Jadviga – 16 g.; Mārtiņš Vasilija d. – 36 g., sieva Katre Jāzeps m. – 34 g.; dēls Antons – 11 g.; meitas: Salomeja – 8 g., Margita – 4 g., Rozālija – 2 gadi.

3. saime: Jānis Matveja d. – 35 g., sieva Roža Meikula m. – 38 g., dēls Vinca – 11 g.; Pēteris Matveja d. – 29 g.; sieva Brigita Matveja m. – 27 g.; dēls Ignats, 1 g., miris 1879. g.; Meikuls Jura d., 61 g., miris 1862. g.; sieva Margita Jura m. – 46 g.; dēli: Ignats – 14 g., rekrūtis 1866. g., Florians – 12 g., Kodars miris 1853. g. 3 g. vec.; Karols Krištofa d. – 18 g., sieva Beņa Bārtuļa m. – 20 g.; dēls Albins – 1 g., miris 1861. gadā.

4. saime (pareizticīgie): Maksims Ivana d. – 57 g., sieva Zoļa Ādama m. – 38 g.; dēls Hodars – 16 g.; meitas: Ustina – 18 g., Agafja – 14 g., Justa – 12 g., otrā Agafja – 7 g.; Kuzma Ivana d., 52 g., miris 1874. g.; sieva Mora Jegora m. – 49 g.; dēls Matvejs – 28 g., sieva Domka Uljana(?) m. – 25 g.; meita Marta – 4 g.; Kuzmas 2. dēls Danila, 12 g. – rekrūtis 1870. g.; 3. dēls Ustins – 10 g., miris 1870. gadā.

DOLGOŠEJI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Jāzeps Ļustiks Tumaša d. – 35 g., sieva Franciska Meikula m. – 30 g.; dēls Vaclavs – 6 g.; meitas: Jozefata – 9 g., Tekla – 2 gadi.

2. saime: Vinca Valters Jāņa d. – 55 g. (kalējs), sieva Magdalena Pētera m. – 45 g., dēls Eduards – 19 g. (skola), meita Benigna – 14 gadi.

Vincas otrajā mājā rentnieki: Meikuls Ulass Andreja d. – 40 g., sieva Agata Teodora m. – 37 g.; dēls Francis – 6 g.; meitas: Marija – 12 g., Mihaelina – 9 gadi.

3. saime: Ignats Valters Meikula d. – 24 g., sieva Franciska Laura m. – 22 g.; meita Emīlija – 3 g.; māsa Helēna – 15 g.; māte Marija Andreja m. – 70 gadi.

4. saime: Donats Valters Franča d. – 38 g., sieva Agata Franča m. – 35 g.; dēls Boļeslavs – 12 g.; meitas: Eleonora – 15 g., Veronika – 6 g., Olga – 2 g.; sievas māsa Franciska Franča m. – 22 gadi.

5. saime: Tadeušs Valters Jāzeps d. – 65 g., sieva Cecīlija Laura m. – 50 g.; dēls Francis – 27 g., dēla sieva Veronika – 26 g.; mazdēls K... – 11 g.; Tadeuša dēli: Rūdolfš – 24 g., Teodors – 19 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Dolgošejos minētas divas saimes.

1. saime: Meikuls Jēkaba d. miris 1852. g. 54 g. vec., sieva Krise Jāņa m.

-54 g.; dēls Tumašs - 34 g., Tumaša sieva Marcela Jāņa m. - 32 g.; dēli: Andrejs - 9 g., Izidors - 3 g.; meitas: Justa - 2 g., Marta - 0,5 g.; Meikula dēls Laurs, 26 g., miris 1864. g.; radnieks Vinca Matveja d. miris 1852. g. 34 g. vec.; Vincas sieva Krise Oduma m. - 38 g.; dēls Pēteris, 9 g., miris 1870. g.; meitas: Judīte - 18 g., Zoļa - 16 g., Elubene(?) - 13 g., Apaļa - 4 g., Mora - 1 g.; Pāvels Antona d. miris 1855. g. 29 g. vec.; Pāvela meita Brigita - 17(?) gadi.

2. saime: Jāzepe Matīsa d., 62 g., miris 1869. g.; sieva Anna Meikula m. - 64 g.; dēls Francis, 37 g., miris 1869. g., sieva Mari... Franča m. - 36 g.; dēli: Dominiks - 3 g., Florins - 1 g.; meita Agata - 9 g.; Jāzepe dēls Jānis, 36 g., miris 1868. g., sieva Marcela Matveja m. - 25 g.; Jāņa dēli: 1. laulībā Vinca, 14 g., miris 1865. g., 2. laulībā Bernards, 2 g., miris 1878. g.; Jāņa meitas: 1. laulībā Apaļa - 10 g., 2. laulībā Ksavera - 0,5 g.; Jāzepe dēls Ignats - 24 g. (1850), pārcelts 1852. g. uz Kušneriem Īsiem; dēls Meikuls - 29 g., miris 1873. g., Meikula sieva Mara Andreja m. - 25 g.; dēls Pēteris - 0,5 g., miris 1864. g.; Jāzepe dēls Tadeušs - 25 g.; dēls Izidors, 12 g. (1850), pārcelts 1852. g. uz Kušneriem Īsiem; strādniece Vikta Ādama m. - 26 gadi.

PETRUČONKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 12 saimes.

1. saime: Ignats Kuziks (Kuzikovs) Pāvela d. - 32 g., sieva Helēna Antona m. - 23 g.; dēls Viktors - 10 g., meita Ieva - 3 g.; māte Agata Andreja m. - 65 gadi.

2. saime: Matvejs Kuziks Jēkaba d. - 60 g., sieva Johanna Vincas m. - 60 g.; dēls Meikuls - 35 g., viņa sieva Petrunela Ludvika m. - 19 g.; 2. dēls Aleksejs - 33 g., sieva Natalja Spiridona m. - 35 g. (pareizticīgā); meitas: Anna - 11 g., Ksenija - 9 g., Marija - 2 g.; Matveja dēli: Augusts - 28 g., Florians - 20 g., Antons - 17 g., Meikuls - 13 gadi.

3. saime: Antons Kuziks Jēkaba d. - 47 g., sieva Valērija Alekseja m. - 47 g.; dēli: Donats - 24 g., Aleksis - 16 g., Jēkabs - 13 g., Broņislavs - 11 g.; meita Kondratija - 6 gadi.

4. saime: Jānis Gucāns (Gutsāns) Dominika (Dementija) d. - 45 g., sieva Barbara Vincas m. - 45 g.; dēli: Donats - 10 g., Andrejs - 8 g., Ignats - 6 g.; meitas: Jozefata - 12 g., Benigna - 4 gadi.

5. saime: Dominiks Grišāns Ādama d. - 40 g., sieva Magdalena Dominika m. - 40 g.; dēli: Kazimirs - 12 g., Germans - 7 g.; meitas: Brigita - 17 g., Adele - 14 g., Jadviga - 10 g.; brālis Vinca - 38 g., viņa sieva Elžbeta Pētera m. - 38 g.; dēli: Francis - 19 g., Gastans - 14 g.; meita Marija - 9 gadi.

6. saime: Vinca Garāns Jāzepa d. – 45 g.; dēls Bernards – 25 g., dēla sieva Agata Konstantina m. – 25 g.; dēli: Voiciks – 5 g., Rūdofs – 4 g.; meita Marija – 3 ned.; Vincas meitas: Izabella – 20 g., Anna – 15 gadi.

7. saime: Izidors Garāns Jāzepa d. – 40 g., sieva Johanna Grigora m. – 40 g.; meitas: Emīlija – 4 g., Veronika – 5 mēneši.

8. saime: Krištofs Zarāns Tuma d. – 60 g., otrā sieva Tekla Jāņa m. – 40 g.; dēls Florians – 30 g., viņa sieva Tekla Pāvela m. – 30 g., meita Paulīne – 1 g.; Krištofa 2. dēls Jāzeps – 27 g.; 3. dēls Salimons – 17 g.; meitas: Marta – 20 g., Leonora – 19 g., Petrunela – 13 g., Salomeja – 7 g.; pameita(?) Elžbeta, 12 g., no Mihalovas pagasta.

9. saime: Jānis Zarāns Andreja d. – 50 g.; dēli: Jānis – 17 g., Kazimirs – 13 g., Fabijans – 11 g.; meita Salomeja – 16 gadi.

10. saime: Jānis Tircāns (Tursāns) Fadeja d. – 30 g., sieva Apolonija Jāņa m. – 33 g.; dēli: Konstantīns – 10 g., Kazimirs – 3 g.; meitas: Helēna – 8 g., Anna – 5 g.; brālis Pēteris – 28 g., sieva Salomeja Jēkaba m. – 20 g.; dēli: Klimans – 2 g., Jūlijs – 2 mēneši.

11. saime (pareizticīgie): Nikolajs Rožkovs Fjodora d. – 21 g.; brālis Jegors – 28 g., sieva Olga – 27 g., dēls Timofejs – 5 g., meita Nastasja – 3 g.; 2. brālis Konstantīns – 17 g. (Jegors ar ģimeni un Konstantīns uzturas Sineozerskas pagastā); 3. brālis Vladimirs – 14 gadi.

12. saime (pareizticīgie): Fjodors Petrovs Pjotra d. – 50 g. (iegātnis no Opočkas apriņķa Askanivskas ciema), sieva Jekaterina Pavla m. – 40 g.; dēli: Grigorijs – 13 g., Nikanors – 11 g., Sergejs – 2 g.; meitas: Varvara – 21 g., Hovranja – 17 g., Matrjona – 9 g., Darja – 6 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Petručonkos reģistrētas 4 saimes.

1. saime: Jānis Grigora d., 35 g., miris 1877. g., sieva Zahvija Tuma m. – 34 g., dēls Vinca – 12 g., meita Elubene – 5 g.; Jāņa brālis Ādams – 33 g., sieva Zoļa Tuma m. – 28 g.; dēli: Odums – 10 g., Dominiks – 7 g., Vinca – 3 g.; meita Brigita – 2 g.; strādnieks Jāzeps Jāzepa d., 19 g., pārcelts no Klešņikiem, miris 1875. g.; strādniece Nadežda – 26 gadi.

2. saime: Jānis (Joniks) Matveja d., 58 g., miris 1864. g.; Pēteris Alekseja d. miris 1851. g. 21 g. vec.; Jāņa brālis Jēkabs, 48 g., miris 1874(?) g., sieva Katre Laura m. – 44 g.; dēli: Matvejs – 19 g., Povuls, 14 g., miris 1880. g., Fabians, 12 g., rekrūtis 1869. g., miris 1878. g.; Antons (Ontja) – 5 g., Odums – 2 g., miris 1879. g.; meita Cecīlija – 9 g.; strādnieks Jānis Matveja d. miris 1851. g. 49 g. vec.; svaine Nasta Matīsa m. – 46 g., Krise Z... – 52 g.; strādniece Klāra Jāņa m. – 25 gadi.

3. saime: Jāzeps Jēkaba d. – 44 g., sieva Mora Pāvela m. – 43 g.; dēli: Do-

miniks, 17 g., miris 1859. g., Vinca – 15 g., Felikss – 7 g., Izidors – 3 g.; meita Salomeja – 13 g.; »doļinīki«: Aleksejs Matveja d., 59 g., miris 1866. g.; Andrejs Tuma d. miris 1852. g. 32 g. vec.; sieva Roža Staņislava m. – 34 g.; dēls Jānis – 13 g.; meitas: Ksavera – 11 g., Salomeja – 9 g., Valera – 7 g., Zoļa – 5 g.; »pleminīks« Krištofs Tuma d. – 28 g., sieva Cecīlija Jāzepa m. – 26 g.; meita Johanna(?) – 1 g.; Hodars Jāzepa d. miris 1853. g. 9 g. vec.; strādnieks Jezups Matveja d., 20 g., pārcelts 1854. g. no Bārtuļiem, rekrūtis 1863. g., miris 1875. g.; strādniece Marcela Jāņa m. – 23 gadi.

4. saime: Meikuls Antona d. miris 1852. g. 63 g. vec.; »pleminīks« Dominiks Meikula d. – 45 g., sieva Anna (Ana) Ignata m. – 44 g.; dēli: Jānis – 19 g., Vinca, 13 g., miris 1878. g., Jānis (Joniks – rets gadījums: vienā ģimenē diviem bērniem vienāds vārds); meitas: Madaļa – 10 g., Apaļa – 2 g.; »doļinīks« Andrejs Ignata d., 55 g., miris 1864(?) g.; viņa dēls Pīters – 22 g., rekrūtis 1855. g.; strādnieks Timofejs – 54 g.; strādniece Beņa Pētera m. – 25 g., viņas dēls Jezups Kazimira d., 1 g., miris 1870. g.; »plemineica« Apaļa Andreja m. – 24 g.; iegātnis (primaks) Taduļš Pētera d., 30 g., pārcelts 1854. g. no Trukšāniem; Taduļa sieva Oršula Pētera m. – 22 gadi.

KALVI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Donats Molotanovs (Molotāns) Jāzepa d. – 30 g. (kalējs); brāļi: Onufrijs – 28 g., Jezups – 23 g.; māte Sofija Mārtaņa m. – 50 gadi.

2. saime: Aleksejs Molotanovs (Molotāns) Pētera d. – 47 g., sieva Sofija Staņislava m. – 40 g.; dēli: Germans – 16 g., Antons – 13 g.; meita Tekla – 19 gadi.

3. saime: Jānis Molotanovs Pētera d. – 70 g., sieva Rozālija Teodora m. – 68 g.; dēli: Jānis – 24 g., Donats – 22 g. (kurlmēms), meita Elizabete – 28 g.; mazmeita Paulīne – 8 g., mazdēls Aleksejs Antona d. – 9 gadi.

4. saime: Pēteris Rudusāns Jāņa d. – 35 g., sieva Elizabete Jāzepa m., 28 g., no Pildas pagasta, dēls Sebastjans – 2 g., meita Melentina – 7 g.; brāļi: Ignats – 28 g., Viktors – 26 gadi (skola).

5. saime: Antons Rudusāns Kazimira d. – 48 g., sieva Ieva Pētera m. – 45 g.; dēli: Izidors – 22 g., Vaclavs – 8 g.; meitas: Marija – 18 g., Elžbeta – 15 g., Jozefa – 5 gadi.

6. saime: Bernards Rudusāns Andreja d. – 40 g. (skola), sieva Agata Vincas m. – 33 g.; dēls Vaclavs – 8 g.; meitas: Veronika – 12 g., Helēna – 6 g., Malvīne – 4 g., Viktorija – 1 g.; brāļi: Ādams – 35 g., Vinca – 33 gadi.

7. saime: Salimons Locāns Dementija d. – 26 g.; brāļi: Vinca – 18 g., Leons – 16 g., Konstantīns – 13 g. (skola); māte Ksavera Kazimira m. – 50 g.; māsas: Tekla – 23 g., Franciska – 21 gads.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kaļvos minētas 2 saimes.

1. saime: Jānis Pētera d. – 28 g., sieva Roža Teodora m. 26 g.; meitas: Sabine(?) – 3 g., Viktorija (Vikta) – 1 g.; Jāņa brālis Jezups – 25 g.; Pēteris Andreja d. – 46 g., sieva Roža Meikula m. – 43 g.; dēls Aleksis – 7 g.; meitas: Madaļa – 9 g., Mora – 2 g.; »doļinīks« Pīters Staņislava d., 37 g., miris 1877. g.; viņa dēli: Dominiks – 14 g., Florians – 12 gadi.

2. saime: Pēteris Andreja d., 66 g., miris 1863. g.; dēls Seimaņš – 42 g., Seimaņa sieva Amona Seimaņa m. – 38 g.; Pētera 2. dēls Kazimirs – 36 g., sieva Roža Tuma m. – 36 g.; dēls Antons – 9 g.; meitas: Ksavera – 14 g., Anta (?) – 12 g., Valera – 1 g.; Pētera 3. dēls Andrejs, 32 g., miris 1889. g.; sieva Anna Jēkaba m. – 30 g.; dēli: Bernads – 4 g., Donats – 1 g.; Pētera 4. dēls Jānis – 28 g., sieva Jugita Seimaņa m. – 28 g., dēls Pēteris – 1 g.; Pētera brālis Jāzeps Andreja d. miris 1856. g. 52 g. vec., Jāzepa sieva Roža – 54 g.; strādnieks Matvejs Bārtuļa d. – 24 gadi.

BĀRTUĻI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 19 saimes.

1. saime: Meikuls Trukšāns Ludviga d. – 52 g., sieva Ksavera Pētera m. – 52 g., no Mihalovas pagasta; dēli: Meikuls – 26 g. (skola), Martins – 23 g., Aleksandrs – 17 g. (skola), Jāzeps – 15 g.; strādniece Ksavera Zarāne Andreja m. – 35 gadi.

2. saime: Florians Trukšāns Vincas d. – 30 g., sieva Marta Jāzepa m. – 30 g.; dēli: Vaclavs – 6 g., Martins – 3 gadi.

3. saime: Vinca Trukšāns Pētera d. – 42 g., sieva Helēna Franča m. – 27 g., dēls Konstantins – 4 g., meita Tekla – 5 gadi.

4. saime: Aloizuhs (?) Trukšāns Andreja d. – 43 g., sieva Salomeja Andreja m. – 40 g.; dēls Klimans – 19 g.; meitas: Veronika – 15 g., Marija – 11 g., Agata – 3 g.; māte Magdalena Alekša m. – 60 gadi.

5. saime: Pēteris Dovidāns Jāzepa d. – 37 g. (šuvējs), sieva Agata Jāņa m. – 35 g.; dēls Geronims – 10 g.; meitas: Olga – 6 g., Sofija – 4 g., Marija – 4 gadi.

6. saime: Izidors Dovidāns Jāzepa d. – 47 g., sieva Salimona Bārtuļa(?) m. – 43 g.; dēli: Salimons – 18 g., Fabijans – 16 g., Daniels – 13 g.; meitas: Jadviga – 20 g., Leokadija – 8 g.; māte Zuzanna – 70 gadi.

7. saime: Donats Miklucāns Tumaša d. – 50 g., sieva Agata – 47 g.; dēli: Andrejs – 25 g., Teodors – 21 g., Valērijs – 17 g.; meitas: Apolonija – 14 g., Paulina – 5 gadi.

8. saime: Izidors Pupurāns Kazimira d. – 26 g., sieva Rozālija Timofeja m., 23 g., no Janovoles pagasta, dēls Jānis – 4 g.; māsa Petrunela – 21 g.; māte Anastasija Teodora m. – 80 (?) gadi.

9. saime: Geronims Pupurāns Bernarda d. – 43 g., sieva Rozālija Augustam. – 44 g.; dēli: Eduards – 22 g. (dienestā), Aleksandrs – 19 g. (skola), Klements – 16 g., Donats – 11 g.; meitas: Helēna – 14 g., Agata – 6 g.; sievasmāte Oršula Pētera m. – 70 gadi.

10. saime: Pēteris Pupurāns Bernarda d. – 28 g., sieva Brigita Franča m. – 27 g., dēls Albins – 3 g., meita Olga – 2 g.; tēvs Bernards Jēkaba d. – 80 gadi.

11. saime: Aleksis Pucināns (?) Krištofa d. – 47 g., sieva Marija Matveja m. – 42 g.; meitas: Leonora – 18 g., Monika – 13 g., Viktorija – 8 g., Konstancija – 4 gadi.

12. saime: Vinca Ševkāns Antona d. – 55 g.; znots Bernards Jāzepa d. – 38 g.; meita Cecīlija – 25 g.; mazmeita Viktorija – 7 gadi.

13. saime (pareizticīgie): Dmitrijs Gerasimenoks Jevstafija d. – 40 g., sieva Darja Fjodora m. – 34 g.; dēli: Ivans – 12 g., Nikolajs – 7 g.; meitas: Aņisja – 10 g., Anna – 5 g., Marija – 3 gadi.

14. saime (pareizticīgie): Ivans Gerasimenoks (Gerasimovs) Jevstafija d. – 36 g.; sieva Olga Pētera m. – 29 g.; dēli: Ilja – 5 g., Sergejs – 4 g.; meita Stepanida – 2 g.; brālis Romans – 34 g., brāļa sieva Marfa Martina m., 30 g., no Mihalovas pagasta; dēls Grigorijs – 8 g.; meita Marfa – 3 g.; māsiņa Vera Grigorija m. – 21 gadi.

15. saime (pareizticīgie): Andrejs Svjaščēnoks Antona d. – 50 g., sieva Marija Alekseja m., 42 g., no Sineozerskas pagasta; dēli: Haritons – 10 g., Nikolajs – 7 g.; meitas: Irina – 18 g., Avdotja – 15 g., Aņisja – 13 g., Vera – 6 g., Antoņina – 3 gadi.

16. saime (pareizticīgie): Fjodors Svjaščēnoks Afanasija d. – 25 g.; meita Jevgenija – 7 g.; tēvs Afanasijs Antona d. – 50 g., māte Matrjona – 50 g.; brālis Leons – 15 g.; māšas: Irina – 22 g., Marfa – 18 g.; sievastēvs Vasilijs Svjaščēnoks Savelija d. – 60 gadi.

17. saime (pareizticīgie): Kanons Svjaščēnoks Antona d. – 70 g., dēls Pāvels – 36 g., sieva Uljana Andreja m., 30 g., no Sineozerskas pagasta; mazdēli: Andrejs – 6 g., Lazars – 3 g.; mazmeitas: Tatjana – 9 g., Natalja – 4 g.; Kanona 2. dēls Nikifors – 27 g., sieva Jevgenija Nikitas m., 20 g., no Sineozerskas pag.; mazdēls Ivans – 6 g. (kurlmēms); mazmeita Marfa – 2 g.; Kanona 3. dēls Pēteris – 23 g.; meita Anna – 17 gadi.

18. saime (pareizticīgie): Aleksejs Ševčenko Antona d. – 50 g., sieva Avdotja Paula m. – 30 g., no Janvoles pagasta; dēli: Nikolajs – 22 g., Grigorijs – 15 g., Aleksandrs – 3 g., Andrejs – 6 mēn.; pameita Jeļena Paula m. – 13 g., Aņisja – 8 gadi.

19. saime (pareizticīgie): Nikolajs Ševčenko Antona d. – 48 g., sieva Praskovja Matveja m. – 37 g.; dēls Aleksandrs – 17 g.; meitas: Uljana – 19 g., Irina – 7 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Aleksejs Tumaša d., 29 g. (1850), miris 1855. g.; dēls Antons – 6 g.; meita Elžbeta – 12 g.; brālis Andrejs, 34 g., miris 1867. g. (?), sieva Ma-
daļa Andreja m. – 32 g.; dēls Aloizs – 6 g.; meitas: Apaļa – 4 g., Veronika –
2 g.; strādnieks Andrejs Ignata d., 39 g. (1850), miris 1852. g., Meikuls Jāņa d.
– 20 g.; radniece Krise Adama m. – 56 g.; Alekseja 2. brālis Pīters – 26 g.,
sieva Mora Franča m. – 25 g.; dēls Vinca – 4 g.; strādnieki: Matvejs Jāņa d.,
48 g., pārcelts 1853. g. no Spirkiem, miris 1868. g.; Amona – 20 gadi.

2. saime: Antons Franča d., 48 g., miris 1881. g.; sieva Ana Jezupa m. –
40 g.; dēli: Vinca – 18 g., Aloizs – 10 g., Meikuls, 5 g., miris 1874. g.; meita
Marta – 20 g.; »doļinīki«: Jānis Jāņa d. – 33 g., Meikuls Franča d., 56 g., mi-
ris 1881. g., Leons Teodora d. miris 1851. g. 28 g. vec.; strādnieki: Jānis
Jāzepa d., 59 g., pārcelts 1853. g. no Jaskiem, viņa sieva Krise Jāņa m. – 41 g.;
strādniece Ieva Mārtiņa m. – 38 gadi.

3. saime: Bernards Jēkaba d. – 34 g., sieva Brigita Meikula m. – 32 g.;
dēli: Jānis – 6 g., Gervozs – 4 g.; meitas: Cecīlija – 12 g., Salomeja – 10 g.,
Roža – 1 g.; brālis Vinca, 32 g., miris 1880. g., sieva Margita Ignata m. – 30 g.;
meitas: Anta – 5 g., Justa – 2 g.; Bernarda 2. brālis Kazimirs – 27 g., sieva
Nasta Teodora m. – 25 g., meita Roža – 2 g.; strādnieces: Agata Meikula m.
– 48 g., Terēze Teodora m. – 30 g.; strādnieks Jāzepts Matveja d., 12 g.
(1850), pārcelts 1853. g. uz Petrucāniem

4. saime: Jāzepts Ādama d., 61 g., miris 1863. g.; dēls Jāzepts – 31 g., ve-
dekla Zuzanna Jēkaba m. – 30 g.; mazdēli: Izidors – 6 g., Pīters – 1 g.; mei-
ta Zoļa – 4 g.; »doļinīks« Kristofors Matveja d. – 42 g., miris 1861. g.; sieva
Zuzanna Jāņa m. – 30 g.; dēli: Viktors miris 1854. g., Aloizs – 6 g., Francis
– 4 g.; meita Brigita – 14 g.; gans Vinca Jāzepa d. – 16 g.; strādniece Madala
Andreja m. – 25 g.; »doļinīks« Augusts Jāņa d., 42 g., miris 1879. g., sieva
Oršula Pētera m. – 36 g., meita Roža – 6 g.; strādnieks Staņislavs Matveja d.
– 35 g., pārcelts 1853. g. no Degteriem.

5. saime: Ludvigs Pētera d., 36 g., miris 1877. g.; sieva Marcela Kodara m.
– 34 g.; meitas: Aņuta – 12 g., Adele – 9 g., Agata – 4 g., Ieva – 2 g.; brālis
Aloizs – 26 g., miris 1864. g.; »doļinīks« Jāzepts Teodora d. – 33 g., sieva Bri-
gita Andreja m. – 25 g., dēls Jēkabs – 4 g., meita Justa – 2 g.; strādniece Klāra
Meikula m. – 25 g.; strādnieki: Vinca Pētera d. – 18 g., miris 1881. g., Mei-
kuls Grigora d., 35 g., miris 1865. g.; »bobiļka« Mora Kodara m. – 55 gadi.

6. saime (pareizticīgie): Sergejs Nikifora d. miris 1850. g. 22 g. vec.; Ivans
Nikitas d., 55 g., miris 1876. g., sieva Akulina Lavra m. – 49 g.; dēls Astafijs
– 30 g., dēla sieva Nasta Romana m. – 28 g.; dēls Mitrofans – 1 g., meita
Tatjana – 5 g.; Ivana brālis Timofejs, 51 g., miris 1866. g., sieva Sofija Āda-

ma m. – 44 g.; dēls Kirila – 13 g.; meitas: Marija – 12 g., Akulina – 6 g., Marfa – 2 g.; Pelageja Ivana m. – 34 gadi.

7. saime (pareizticīgie): Kanons Antona d. – 27 g., sieva Mara Ivana vai Jāņa m. – 20 g.; Pāvels Pētera d., 47 g., miris 1863. g.(?), sieva Darja Osipa m. – 48 g.; dēli: Nikolajs – 7 g., Danila – 5 g., Filips; strādnieks Semjons Ādama d. – 52 g., viņa dēls Vasiks – 28 g.; Kanona brāļi: Afanass – 13 g., Andrejs, 10 g., miris 1871. g.; Afanasa māte Katerina Mihaila m. – 49 g.; viņas meitas: Agafja – 18 g., ... – 16 g., Aleksandra – 3 g.; Vasils Vasilija d. miris 1855. g. 31 g. vec., viņa dēls Mitrofans – 5 gadi.

JASKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 17 saimes.

1. saime: Konstantins Andžāns (Andžalāns) Laura d. – 56 g., sieva Brigita Krištofa m. – 50 g.; dēls Rūdolf – 30 g., vedekla Tekla Leona m. – 28 g.; mazdēli: Jāzepe – 5 g., Daniels – 2 g.; mazmeitas: Salomeja – 8 g., Veronika – 3 g.; Konstantina 2. dēls Konstantins – 12 g. (skola); meitas: Rozālija – 19 g., Antoņina – 12 gadi.

2. saime: Jānis Kovalāns Matveja d. – 50 g., sieva Agneta Laura m. – 40 g.; dēli: Jāzepe – 25 g. (dienestā), Antons – 23 g., Salimons – 20 g., Izidors – 15 g.; meitas: Adele – 12 g., Jadviga – 8 gadi.

3. saime: Matvejs Kovalāns Oduma d. – 90 g., sieva Marcela Andreja m. – 80 g.; dēls Ādams – 45 g., vedekla Marija Laura m. – 40 g.; mazdēls Laurs – 4 g.; mazmeitas: Tekla – 17 g., Ksavera – 14 g., Franciska – 12 g., Dorota – 7 g.; otrs dēls Ludvigs – 35 g., viņa sieva Agata Florina m. – 30 g.; mazdēls Jānis – 9 gadi.

4. saime: Teodors Dovidāns Bernarda d. – 42 g., sieva Adele Andreja m. – 35 g.; meitas: Tekla – 13 g., Anna – 9 g., Veronika – 4 g., Broņislava – 1 g.; brāļi: Vinca – 39 g., Jāzepe – 29 g.; māsa Marcela – 30 g.; māte Adele Alekseja m. – 70 gadi.

5. saime: Antons Dovidāns Ādama d. – 45 g., sieva Petrunela Ignata m. – 42 g.; dēli: Jānis – 11 g., Kazimirs – 9 g.; meitas: Ieva – 18 g., Agata – 3 gadi.

6. saime: Francis Dovidāns Feliksa d. – 21 g., brālis Izidors – 10 g.; māte Rozālija Andreja m. – 50 g.; mātes brālis Kazimirs Dačniks Andreja d. – 70 gadi.

7. saime: Meikuls Dovidāns Filipa d. – 50 g., sieva Justina Matveja m. – 45 g.; meitas: Izabella – 19 g., Anele – 17 g., Tekla – 13 g., Viktorija – 11 g.; māsa Domicela – 40 gadi.

8. saime: Meikuls Dovidāns Teodora d. – 55 g., sieva Sofija Matveja m. – 50 g.; dēli: Kazimirs – 18 g., Ignats – 14 g., Staņislavs – 11 g.; meitas: Ksavera – 25 g., Apolonija – 20 gadi.

9. saime: Jāzeps Dovidāns Floriana d. – 43 g., sieva Tekla Jāņa m. – 35 g.; dēli: Eduards – 13 g. (skola), Fabijans – 5 g., Broņislavs – 3 g.; meitas: Elizabete – 11 g., Viktorija – 9 gadi.

10. saime: Jānis Dovidāns Feliksa d. – 38 g., sieva Leonora Pētera m. – 35 g.; dēli: Ignats – 6 g., Klimans – 4 g.; meita Mihalina – 2 ned.; brālis Matvejs – 32 gadi.

11. saime: Donats Dovidāns Jāņa d. – 34 g., sieva Marija Gastona m. – 33 g.; dēli: Antons – 8 g., Aleksandrs – 4 ned.; meitas: Tekla – 5 g., Jozefata – 3 g.; brālis Izidors – 29 gadi.

12. saime: Laurs Dovidāns Laura d. – 26 g., sieva Agata Bernarda m. – 22 g.; dēls Aleksandrs – 3 g.; patēvs Francis Teodora d. – 62 g. (?); māte Tekla Pāvela m. – 75 gadi.

13. saime: Kārlis Gricāns Pētera d. – 55 g., sieva Cecīlija Matveja m. – 50 g., dēls Antons – 25 g.; pameita Apolonija Barilo Onufrija m. – 7 gadi.

14. saime: Jāzeps Gricāns Jāzeps d. – 50 g., sieva Benigna Pētera m. – 45 g.; dēli: Salimons – 22 g., Antons – 14 g., Francis – 12 g.; meitas: Karolina – 18 g., Helēna – 16 gadi.

15. saime: Laurs Gricāns Pētera d. – 70 g., sieva Jūlija Jegora m. – 60 g. (katoliete no Sebežas apriņķa Sineozerskas pagasta Zakrutku sādžas); dēls Pēteris – 40 g., sieva Ludvīga Pētera m. – 30 g.; dēli: Kazimirs – 12 g., Jānis – 6 g.; meitas: Adele – 13 g., Tekla – 8 g., Marija – 4 g.; Laura dēls Jāzeps – 26 gadi (skola).

16. saime: Alfons Sidarāns Alberta d. – 55 g.; sieva Agata Teodora m. – 55 g.; dēli: Jānis – 33 g., Ignats – 23 g., Vinca – 20 g., Jāzeps – 12 g.; meita Alžbeta – 23 gadi.

17. saime: Ludvigs Romancāns Jāzeps d. – 60 g.; dēli: Antons – 27 g., Jēkabs – 20 g.; meitas: Franciska – 30 g., Elžbeta – 17 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Jaskos minētas 7 saimes.

1. saime: Meikuls Jura d. (vēlāk Andžāns), 59 g. – miris 1860. g., sieva Agnetka Tuma m. – 59 g.; Meikula brālis Laurs, 52 g. – miris 1864. g., sieva Katre Vincas m. – 51 g.; dēli: Jānis miris 1853. g. 11 g. vecumā, Kostuss – 13 g.; strādnieks Jānis Matveja d., 50 g. – miris 1859. g.; audzudēls Francis Andreja d., 27 g., pārcelts no Jasku 2. saimes, sieva Jadviga Laura m. – 25 g.; dēli: Vinca – 3 g., Meikuls – 1 g.; strādnieks Aleksis Astafovs, 33 g., pārcelts no Petrucāniem, miris 1870. g.; strādniece Nasta Seimaņa m. – 45 gadi.

2. saime: Matvejs Oduma d. (vēlāk Kovalāns), 33 g. – miris 1877. g., sieva Marcela Jēkaba m. – 32 g.; dēli: Silvestris – 11 g., Jānis – 8 g., Odums – 4 g., Bernards – 3 mēn.; meitas: Justa – 13 g., Roža – 3 mēn.; Francis Andreja d., 19 g. (1850), pārcelts uz Seimaņiem; »plemineica« Ieva Andreja m.

- 15 g.; strādnieks Pāvels Martuževs, 42 g., miris 1872. g., sieva Agneta Oduma m. - 36 g.; »bobiļka« Ana Pētera m. - 51 g.; strādnieks Ādams Ādama d. - 58 g., pārcelts no Petrucāniem 1854. g., miris 1868. gadā.

3. saime: Pēteris Teodora d. - 33 g., sieva Ludvika Bārtuļa m. - 28 g.; Pētera brālis Florins - 29 g., sieva Cecilija Jezupa m. - 25 g.; dēli: Jāzeps - 3 g., Izidors - 1 g.; Pētera 2. brālis Francis, 19 g. (1850) - rekrūtis 1854. g.; Pētera 3. brālis - 20 g.; Pētera māsas: Marcela - 23 g., Agata - 16 g.; Odums Jāņa d., 50 g., miris 1882. g., sieva Zoļa Jēkaba m. - 48 g.; 1. dēls Bernards, 25 g., miris 1878. g., sieva Avduļa Alekseja m. - 24 g., dēls Teodors - 3 g., meita Kunigunda - 1 g.; Oduma 2. dēls Vinca, 5 g. (1850), miris 1853. g.; Antons - 10 g.; Filips Jāņa d. - 43 g., sieva Katre Oduma m. - 38 g.; dēli: Meikuls - 15 g., Aloizs, 1 g., miris 1860. g.; meitas: Agata - 12 g., Elubene - 9 g., Salomeja - 4 g.; »bobiļka« Ana Teodora m. - 54 g.; strādnieks Krištofs Pētera d., 48 g. (1850), pārcelts 1853. g. uz Čeverovu.

4. saime: Laurs Ignata d., 32 g., miris 1874. g., sieva Terēze Oduma m. - 29 g., meita Agata - 9 g.; Laura brālis Jānis (Joniks) - 24 g., sieva Marta Meikula m. - 20 g., meita Mara - 1 g.; strādnieks Jānis Jāzeps d., 43 g. (1850), pārcelts 1853. g. uz Tumovu.; gans Meikuls Matveja d. pārcelts 1854. g. no Spirkiem, miris 1863. g.; »bobiļka« Nasta Bārtuļa m. - 49 g.; gane Levize Pētera m. - 20 gadi.

5. saime: Jānis Antona d., 40 g., miris 1859. g. (?), sieva Īva Tuma m. - 34 g., dēls Odums - 1 g., meita Madaļa - 18 g. (?); Jāņa brālēns Felikss Jēkaba d. - 28 g., sieva Marta Ignata m. - 26 g., dēls Jānis - 1 g.; »doļinīks« Meikuls Jāņa d. - 35 g., sieva Anna Andreja m. - 32 g., dēls Andrejs, 9 g., miris 1880. g.; Meikula māte Sofija - 59 gadi.

6. saime: Bārtuļš Matveja d., 50 g., miris 1860. g., sieva Iļža Franča m. - 48 g.; dēli: Alfons - 16 g., Bernards - 12 g.; meita Petrunela - 14 g.; Bārtuļa »pleminīks« Antons Jāņa (Jonara) d., 38 g., miris 1878. g., dēls Aloizs miris 1853. g. 5 g. vec.; »pleminīks« Ludvigs Jāņa d. - 28 g., sieva Marcela Jezupa m. - 23 g., dēls Vinca - 1 g.; »pleminīki« Aloizs Ādama d. - 23 g., Matīss Pētera d. - 12 g., miris 1866. g.; strādnieces: Oršula Amona m. - 20 g., Katre Jāņa m. - 32 g.; Katres meita Marta Jezupa m. - 5 gadi.

7. saime: Jānis Grigora d., 51 g., miris 1873. g.; sieva Mare Grigora m. - 46 g.; dēli: Jezups - 12 g., Kajetāns - 4 g., miris 1880. g.; meitas: Madaļa - 10 g., Zoļa - 3 g., Jadviga - 1 g.; Matvejs Grigora d. miris 1853. g. 44 g. vec., meita Valerija - 12 g.; dēls Dominīks miris 1853. g. 5 g. vec.; Jānis Grigora d., 31 g. (1850) - rekrūtis 1853. g.; Pēteris Jāņa d. miris 1851. g. 52 g. vec., sieva Margita Elisija m. - 54 g.; dēls Laurs - 25 g., Laura sieva Juļa Ādama m. - 23 g., mirusi 1866. g.; dēls Pēteris - 2 g.; Pētera brālis Kārlis - 15 g.; strādnieks Antons Teodora d., 30 g., pārcelts 1853. g. no Seimaņiem, miris 1872. g., sieva Katre Tuma m. - 31 g.; dēli: Francis - 10 g., Jezups - 1 gads.

RUDUŠI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Gastons Boldāns Andreja d. – 58 g., sieva Ludviga Staņislava m. – 58 g.; dēli: Geronims – 35 g., Teodors – 27 g., Ignats – 22 g.; meitas: Franciska – 25 g., Tekla – 19 g., Apolonija – 15 gadi.

2. saime: Jānis Boldāns Alekseja d. – 60 g.; dēls Pēteris – 40 g., sieva Anna Pētera m. – 30 g.; dēli: Pāvils – 10 g., Jānis – 3 g.; meitas: Jozefata – 8 g., Emīlija – 1 mēn.; Jāņa dēls Izidors – 26 gadi.

3. saime: Bernards Boldāns Jāzepa d. – 36 g., sieva Johanna Jāzepa m. – 40 g.; dēls Aleksandrs – 3 g.; brālis Antons – 22 g. (skola); tēvs Jāzeps Alekseja d. – 55 g., māte Marcela Pētera m. – 55 gadi.

4. saime: Jāzeps Vabalāns Franča d. – 27 g.; māsa Anele – 20 g.; māte Margarita Ādama m. – 80 gadi.

5. saime: Salimons Zilins Franča d. – 24 g., sieva Zuzanna Vincas m. – 18 g.; brālis Eduards – 17 g.; māte Ieva Jāņa m. – 60 gadi.

6. saime: Florianis Zilins Meikula d. – 35 g.; sieva Elžbeta Manerta m. – 30 g.; dēli: Boļeslavs – 10 g., Broņislavs – 1 g.; meitas: Leonora – 12 g., Helēna – 7 g.; tēvs Meikuls Jēkaba d. – 80 g., māte Magdalena Teodora m. – 75 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos ir minētas divas saimes.

1. saime: Bernards Jēkaba d., 36 g., miris 1862. g.; Jadviga Stepana m. – 32 g.; dēls Voiciks – 15 g.; meitas: Kunigunda – 12 g., Ksavera – 9 g., Agata – 1 g.; Bernarda brālis Meikuls – 32 g., sieva Madaļa Teodora m. – 30 g., meita Madaļa – 1 g.; Laurs Meikula d. miris 1854. g. 62 g. vec.; Bernarda »pleminīki«: Francis Dominika d., 14 g., miris 1884. g., Agata Dominika m. – 18 g.; strādnieks Krištofs Ādama d., 34 g. (1850), pārcelts 1853. g. uz Kozusolu; Jānis Teodora d. miris 1851. g. 64 g. vec.; strādnieks Jāzeps Meikula d., 47 g. (1850), pārcelts 1854. g. uz Degteriem; Juris Andreja d., 21 g. – rekrūtis 1853. g.; strādnieks Jānis Stepana d., 27 g., pārcelts 1853. g. no Seimaņiem; strādniece Margita Stepana m. – 27 g.; »kutņica« Katre Andreja m. – 56 gadi.

2. saime: Andrejs Alekseja d., 38 g., miris 1868. g., sieva Madaļa Andreja m. – 36 g.; dēls Kastans – 18 g.; meita Dorta – 15 g.; Andreja brālis Jānis – 29 g., sieva Ludviga Meikula m. – 25 g., dēls Pēteris – 1 g.; Andreja 2. brālis Jāzeps – 20 g.; māsa Madaļa – 21 g.; strādnieks Vinca Jēkaba d. – 24 g.; gane Jūlija Matveja m. – 18 g.; »kutņica« Jadviga Andreja m. – 69 g.; gane Ieva Matveja m. – 6 gadi.

KREŅEVI

Kreņevu sādža atradās Ilžas (Ludzas) upes kreisajā krastā, bet dažas viensētas tika izvietotas arī upes labajā krastā. Salai apkārt atrodas plašas,

pārplūstošas zemiens. Kreņevu sādža sākotnēji piederēja pie Eversmuižas, bet Rozenšildu-Paulinu laikā (ap 1862. gadu) – pie Zabolotjes muižas.

1897. gadā Kreņevos dzīvoja 8 saimes.

1. saime: Aloizs Salinieks Matveja d. – 70 g.; dēls Francis – 47 g., dēla sieva Veronika Dominika (?) m. – 27 g.; dēls Vladislavs – 11 g.; meitas: Sofija – 8 g., Mihalina – 3 gadi.

2. saime: Tadeušs Salinieks Matveja d. – 60 g., sieva Petrunela Bernata (?) m. – 50 g.; dēls Pēteris – 25 g.; meita Monara (?) – 15 gadi (slima).

3. saime: Jānis Salinieks Matveja d. – 45 g., sieva Anna Antona m. – 43 gadi.

4. saime: Benedikts Salinieks Matveja d. – 60 g., sieva Marcela Vincas m. – 50 g.; dēli: Augusts – 28 g. (skola), Jāzeps – 25 g., Grigors – 20 g. (skola), Jegors – 18 g. (skola), Bronislavs – 12 g.; meitas: Elena – 21 g., Salomeja – 19 g., Emīlija – 6 gadi.

5. saime: Ignats Ivulāns Floriana d. – 35 g., sieva Brigita Vincas m. – 25 g.; dēli: Jānis – 9 g., Gervozs – 7 g.; meitas: Klementīna – 4 g., Marija – 1 mēnesis.

6. saime (2 mājas): Augusts Stripkāns Ludviga d. – 50 g., sieva Cecīlija Alekseja m. – 45 g.; dēli: Daniels (?) – 18 g., Klimentijs – 13 g., Izidors – 11 g., Salimons – 9 g.; meitas: Salomeja – 21 g., Sofija – 19 g., Veronika – 5 g. Otrā māja: rentnieks Silvestris Stripkāns Ignata d. – 28 g.; Adele Gastana m. – 24 g.; dēli: Viktors – 5 g., Julians – 3 g.; māsa Monika – 30 gadi.

7. saime: Donats Ivulāns Gastana d. – 28 g.; brāļi: Antons – 25 g. (skola), Vinca – 22 g., Ignats – 14 g., Kazimirs – 12 g.; māte Petrunela Pētera m. – 50 g. (no Mikalovas pag.); tante Terese Stripkāne Semiona m. – 53 gadi.

8. saime: Izidors Calmāns Vincas d. – 45 g., sieva Marta Floriana m. – 40 g.; dēli: Eduards – 18 g. (skola), Stepans – 12 g.; Jekaterina – 8 g.; brāļi: Donats – 32 g., Pēteris – 16 g.; pamāte Ieva Jēkaba m. – 46 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā Kreņevos reģistrētas šādas 3 saimes (uzvārdu vēl nebija):

1. saime: Matvejs Alekseja d. – 61 g., sieva Ana Mārtiņa (?) m.; dēls Aloizs (Amoizs) – 29 g., sieva Ilža Krištopa m. – 28 g., dēls Francis – 8 g., meita Ksavera – 4 g.; dēls Tadeušs – 26 g., sieva Jūlija Alekseja m. – 25 g.; dēli: Benedikts – 17 g., Jānis – 13 g.; meitas: Elizabete – 15 g., Jūlija.

2. saime: Matvejs Jāņa d. – 60 g., sieva Elubena Laura m. – 60 g.; dēls Florians – 34 g. (miris 1870. g.), viņa dēli: Vinca – miris 1853. g. 5 g. vec., Filips – miris 1862. g.; Matveja »pleminiki«: 1) Stepans Matveja d. – miris 1852. g. 38 g. vec., sieva Ana Andreja m. – 38 g.; Stepana dēli: Matvejs, 16 g.

– miris 1880. g., vēl divi dēļņi – 11 g. v.; Matveja meita Vikta – 12 g.; 2) Ludvigs Stepana d., 37 g. – miris 1887. g., sieva Amona Oduma m. – 36 g.; dēli: Francis – 14 g., Augusts – 10 g.; 3) Ignatijs Stepana d., 32 g. – miris 1873. g., sieva Mariska Laura m. – 33 g., meita Marta – 2 g.; Matveja radnieks Odums Jēkaba d. – 20 g.; Matvejs Ignatija d., 61 g. – miris 1860. g.; viņa dēls Jānis, 14 g. (1850) – pārcelts 1850. g. uz Spirkiem.

3. saime: Vinca Oduma d., 32 g. – miris 1878. g., sieva Oršula Martina m. – 30 g.; dēli: Izidors – 6 g., Germans – 4 g., Jāzeps – 2 g.; »doļņiks« Kastans Andreja d. – 36 g., sieva Zoļa Domkas m. – 27 g.; dēli: Florians – 4 g., Aleksejs – 2 g.; Kastana māsa Oršula – 10 g.; otrs »doļņiks« Laurs Alekseja d., 35 g. – miris 1860. g.; Griška Jāņa d., 14 g. (1850) – rekrūtis 1852. g.; Vincas māte Maruža – 54 g.; Vincas radniece Mara Andreja m. – 52 g., viņas meitas: Terēze – 22 g., Petrunela – 18 gadi.

BEREZOVKA

1897. gadā, pēc 40 gadiem, Berezovkā reģistrētas 3 saimes ar 17 iedzīvotājiem, t. sk. 6 vīrieši un 11 sievietes.

1. saime: Konstantīns Loss Ādama d. – 47 gadi, sieva Elizabete – 38 g.; dēls Viktors – 13 g.; meitas: Izabella – 7 g., Mikalina – 10 g., Veronika – 6 g., Marija – 5 gadi.

2. saime: Gervozs Loss Ādama d. – 38 g., sieva Antoņina mirusi – 25 g.; meitas: Helēna – 4 g., Emīlija – 2 g.; aukle Birnika ... – 77 gadi.

3. saime: Jēkabs Loss Ādama d. – 30 g., sieva Sofija Floriana m. – 22 g.; dēli: Donats – 3 g., Andrejs – 1 g.; māte Terēze Seimaņa m. – 70 g.; māsa Cecīlija – 28 gadi.

1858. gadā Berezovkā dzīvoja viena saime (uzvārdu vēl nebija) :

Jāzeps Jāzepa d., 51 gads, miris 1857. gadā, viņa dēls Odums, 27 g., miris 1887. gadā; Oduma dēls Kostja – 1 g.; Jāzepa sieva Madaļa Oduma m.; Oduma sieva Terēze Seimaņa (Semonā) m. – 26 g., viņu meita Ksavera – 3 g.; vēl strādnieks (kalps) Stepans Bārtuļa d. – 1853. gadā pārcelts no Garajiem Kušneriem.

SPIRKI

1897. gadā Spirkos dzīvoja 12 saimes.

1. saime: Mateušs Maklakovs Matveja d. – 60 gadi, sieva Rozālija Kaspera m. – 55 g.; dēls Dementijs – 30 g., meita Valērija – 25 gadi.

2. saime: Salomons Maklakovs Bārtuļa d. – 23 g.; brālis Viktors – 19 g. v., māsa Rozālija – 28 g.; tēvs Bārtulis Dominika d. – 60 g., māte Kristine Matveja m., 50 g., no Pildas pag.

3. saime: Jānis Maklakovs Jāzepa d. – 37 g., sieva Veronika Voicika (?) m., 27 g., no Mihalovas pag.; dēls Rūdofls – 3 gadi.

4. saime: Gajetans Miklucāns Jāņa d. – 35 g.; tēvs Jānis Matveja d. – 88 g., māte Agata Pētera m. – 86 g.; īrnieks Ignatijs Loss Jāņa d. – 29 g., sieva Marija Stepona m. – 28 g.; meitas: Zuzanna – 5 g. v., Helēna – 3 g.; Marijas dēls Knipacāns Jāzepts – 12 gadi.

5. saime: Jāzepts Manukins Pētera d. – 40 g., sieva Marija Bārtuļa m. – 40 g.; dēli: Jānis – 14 g., Donats – 8 g., Ksaverijs – 3 g., Broņislavs – 1 gads.

6. saime: Jānis Manukins Pētera d. – 50 g., sieva Marija Agafona (?) m., 50 g., no Mihalovas pagasta; dēli: Odums – 29 g., Edvards – 21 g.; meitas: Leonora – 21 g., Paulīna – 8 gadi.

7. saime: Jāzepts Kvašnāns Paula d. – 25 g., sieva Pranelda Kazimira m. – 27 g., dēls Andrejs – 1 g., meita Marija – 2 gadi.

8. saime: Francis Klešņiks Jāzepa d. – 40 g., sieva Barbara Andreja m. – 40 g.; dēli: Teodors (1.) – 17 g., Aleksandrs – 12 g., Teodors (2.) – 6 g.; meitas: Veronika – 19 g., Valerija – 15 gadi.

9. saime: Gervozijs (Geronims) Golubovs-Maklakovs Jēkaba d. – 36 g., sieva Sofija Modesta m. – 33 g., meita Veronika – 7 gadi.

10. saime: Izidors Loss Jēkaba d. – 50 g., sieva Ksavera Alekseja m. – 48 g.; dēli: Daniels – 20 g., Apolinārijs – 16 g., Broņislavs – 4 g.; meita Franciska – 10 gadi.

11. saime: Jānis Loss Bārtuļa d. – 65 g., sieva Emīlija – 63 gadi.

12. saime: Vinca Bondarāns Jāņa d. – 40 g., sieva Sofija – 40 g.; meitas: Apolonija – 13 g., Rozālija – 8 g., Veronika – 6 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Spirku sādžā reģistrētas 4 saimes: 51 iedzīvotājs, t. sk. 23 vīrieši un 28 sievietes.

1. Ādams Teodora d. – 53 gadi, miris 1859. gadā; dēli: Jēkabs paņēmts rekrūšos 1851. gadā – 17 g.; Mārtiņš, 5 g., arī rekrūtis; Pīters Meikula d., 38 g. (miris 1876. gadā) – saimnieks; viņa dēli: Jānis – 15 g., Andrejs miris 1854. gadā 6 g. vec., Jāzepts, 4 g., rekrūtis; Ādama padēls Bernats Pāvela d. – 16 g.; »doļiņiks« Pīters Jāzepa d. miris 1851. gadā 52 g. vec., viņa dēls Pīters – rekrūtis cara armijā 1853. gadā, 23 g.; vecpuisis Pētēris Filipa d. – 42 g. (miris 1862. gadā); iegātnis (primaks) Jānis Matveja d. – 22 g. (no Kreņeviem); Ādama 2. sieva Agata Pētera m. – 46 g., viņu meita Jugita – 11 g.; Pītera sieva Krizna (?) Filipa m. – 34 g.; viņa meitas: Vaļera – 13 g., Silomeja – 11 g., Cecīlija – 3 g.; Pītera māsa Avduļa – 30 g.; Jāņa sieva Agata Pētera m. – 20 gadi.

2. Jānis Ādama d. miris 1851. gadā 65 g. vec., dēls Jēkabs – 1853. gadā 32 g., rekrūtis cara armijā; Dominiks Antona d., 51 g. (miris 1859. gadā) – saimnieks; viņa dēli: Jāzepts – 22 g., Bārtulis – 17 g.; Matvejs Antona d., 49 g.

(miris 1882. gadā); viņa dēli: Mateušs – 18 g., Pīters miris 1852. gadā, audzēknis Jānis, 5 g. (miris 1881. gadā); Matvejs Stepona d. – 1850. gadā 29 g., pārcelts uz Čivžuļiem; viņa dēls Jānis miris 1853. gadā, 10 g.; Jēkaba meita Roze – 6 g.; Jāzepa sieva Zoļa Alekseja m. – 20 g.; Matveja sieva Zoļa Odu-ma m. – 44 g.; Matveja pameita Kali... – 17 g.; gane Mara Kristapa m. – 11 gadi.

3. saime: Matvejs Jāzepa d. miris 1853. gadā, 41 g.; dēls Antons, 17 g., mi-ris 1860. gadā; Matveja brālis Pīters, 31 g., miris 1867. gadā; Matvejs Bārtuļa d. – 1850. gadā 20 g., pārcelts uz Kaļviem; strādnieks Teodors (Fe-dors) Jāņa d., 53 g., miris 1860. gadā; viņa dēls Pāvels – 28 g.; »doļinīks« An-drejs Seimona d., 47 g., pārcelts no Verumiem 1853. gadā; Matveja sieva Krise... Seimona m. – 44 g.; viņa meitas: Zahvija – 12 g., Īva – 13 g.; Teodo-ra sieva Margita – 49 g.; Paula sieva Marcela Andreja m. – 25 g., viņa mei-ta Brigita – 2 gadi; Andreja sieva Amona Alekseja m. – 35 g., viņu meita Barbara – 11 gadi.

4. saime: Bārtulis Jāzepa d., 54 g., miris 1878. gadā (šī saime 1853. gadā pārcelta no Berezovkas); dēli: Jēkabs, 29 g., miris 1866. gadā, Francis, 26 g., miris 1863. gadā, Jānis paņemts rekrūšos 1855. gadā – 17 g.; Jēkaba dēls Izi-dors – 6 g.; Bārtuļa sieva Roze Matveja m. – 52 g.; Jēkaba sieva Marcella Jākuba m. – 28 g., viņa meita Agata – 7 g.; Franča sieva Jadviga Laura m. – 25 g.; viņa meita Apaļa – 2,5 g.; Bārtuļa meita Iļža – 15 g.; strādnieks – 40 gadi.

BORTNĪKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Bortnīku sādžā reģistrētas 5 sai-mes: 39 iedzīvotāji, t. sk. 23 vīrieši un 16 sievietes – visi zemnieki.

1. saime: Jākubs Trukšāns Jāzepa d. (rakstīts Osipa d.) – 60 gadi, sieva Valērija Pētera m. – 43 g.; dēli: Izidors – 23 g., Eduards – 21 g.; meita Vikto-rija – 16 gadi.

2. saime: Donats Trukšāns Jāņa d. – 30 g.; brālis Teodors – 22 g.; māsa Salomeja – 18 g.; tēvs Jānis Jāzepa d. – 60 g., māte Marguļa Pētera m. – 50 g.; nomnieks (?) Alberts Trukšāns Andreja d. – 16 g.; viņa brāļi: Viktors – 13 g., Solomons – 7 g.; māsa Izabella – 9 g.; māte Cecīlija Pētera m. – 40 gadi.

3. saime: Ludvigs Trukšāns Iļina d. – 33 g., sieva Salomeja Pētera m. – 25 g.; dēli: Bernards – 5 g., Jānis – 3 g.; brālis Bernards – 30 g.; māsa Tekla Ilina m. – 35 g.; māte Anna Meikula m. – 70 gadi.

4. saime: Teodors Trukšāns Laurentija d. – 40 g., sieva Ksavera Filipa m. – 38 g.; dēli: Klimentijs – 14 g., Boļeslavs – 12 g., Aleksandrs – 10 g., Apo-linārijs – 5 g., Broņislavs – 2 g.; meitas: Marija – 16 g., Viktorija – 13 g., Jo-zefata – 7 g.; māte Apolonija – 28 gadi.

5. saime: Ādams Trukšāns Ilina d. – 38 g., sieva Rozālija Franča m. – 26 g.; dēli: Klimentijs – 12 g., Geronims – 8 g., Ignatijs – 8 g.; meita Jozefa – 5 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas reģistros viena saime – 21 cilvēks, t. sk. 9 vīrieši un 12 sievietes.

Jāzeps Fedora (Teodora) dēls miris 1857. gadā – 48 gadi; viņa dēli: Jēkabs – 18 g., Jānis – 16 g., Pīters – 12 g. (ap 1865. gadu paņēmts rekrūšos), Andrejs – 9 g.; Jāzeps brālis Laurens (Laurs) – 39 g. (miris 1884. gadā), viņa dēli: Alekssis miris 1857. gadā – 5 g., Fedors (jābūt Teodors) – 4 g.; Jāzeps brālis Ilins (Elisijs) – 36 g. (miris 1867. gadā), viņa dēls Odums – 2 g.; strādnieki: Ignats Bārtuļa d. (1831–1884), Filips Jāņa d. 35 gadu vecumā, 1852. gadā, pārcelts uz Īsajiem Kušneriem; Jāzeps sieva Roze Jēkaba m. – 43 g., viņas meita Margita – 11 g.; Lavrena sieva Juljana Alekša m. – 38 g.; viņa meitas: Eļubana – 10 g., Apaļa – 5 g., Agata – 2 g.; Elisija (Ilina) sieva Ana (Anna) Meikula m. – 32 g.; viņu meitas: Salomeja – 9 g., Agata – 4 g., Zakv... – 1,5 g.; divas strādnieces: Ilze Pāvela m., 23 g., un »bobiļka« Nasta Jāzeps m. – 40 gadi.

REČNI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Rečnu sādžā reģistrētas divas saimes – 14 iedzīvotāji, t. sk. 4 vīrieši, 10 sievietes. Četrdesmit gadu laikā pieaugums tikai 3 cilvēki. Abiem Jāņa dēliem bija atsevišķas saimes un jau Andžānu uzvārds. Katrā saimēs bija divi vīrieši un piecas sievietes.

1. saime: Dominiks Andžāns Jāņa d. – 50 gadi, viņa sieva Jugita Alekša m. (dz. Valtere) no Verumiem – 50 g., dēls Jānis – 28 g.; vedekla Ieva Jēkaba m. (dz. Loss) no Spirkiem – 28 g.; Dominika meitas: Viktorija – 24 g., Franciska – 19 g., Sofija – 12 gadi.

2. saime: Marija Andžāne Pētera m. (Meikula atraitle) – 30 g.; viņas dēli: Ignats – 13 g., Broņislavs – 4 g.; meitas: Leonora – 16 g., Veronika – 10 g., Viktorija – 7 g.; Meikula un Dominika māsa Agata – 32 gadi.

1858. gadā Rečnos dzīvoja viena saime – 11 cilvēki. Vecākais ģimenes loceklis Jāzeps Meikula d., 63 gadi, miris 1864. gadā, viņa dēls Jānis miris 1854. gadā – 32 g., otrs Jāzeps dēls Mārtiņš saimniekoja Verumu sādžā. Saimē bija Jāņa sieva Anna – 38 g., dēli Dominiks, 16 g., un Meikuls – 13 gadi. Vēl Jāzeps meita Madaļa, 28 g., ar iegātņi Karolu Oduma d. – 29 g., agri miris – 1863. g., un dēlu Jēkabu – 6 gadi. Vēl Rečnos dzīvoja viens strādnieks (kalps) – Kirila, 64 g., un jauna strādniece Īva – 15 gadi.

VERUMI

1897. gadā Verumos bija 5 saimes – 32 iedzīvotāji, t. sk. 18 vīrieši un 14 sievietes. Cilvēku skaits saimē samazinājās no 14 (1858. gadā) uz 6,4 (1897. gadā). Līdzīgi notika arī citās sādžās.

1. saime: Ādams Andžāns Mārtiņa d. – 60 gadi, sieva (otrā) Ludovika Pētera m. – 35 g.; dēli: Jānis – 12 g., Salimons – 6 g.; meitas: Viktorija – 14 g., Alžbeta – 3 g.; kalps Pēteris Punculis – 45 g., viņa sieva Irina – 21 gads.

2. saime: Donats Andžāns Ādama d. – 32 g., sieva Agata Augusta m. – 30 g.; dēli: Jānis – 7 g., Eduards – 2 g.; brālis Eduards – 21 gads.

3. saime: Donats Valters (Valterāns) Pētera d. – 39 g., sieva Apolonija Pētera m. – 30 g.; dēli: Eduards – 6 g., Aleksandrs – 1 g.; meitas: Franciska – 8 g., Jozefata – 3 g.; brāļi: Bernards – 28 g., Izidors – 26 g.; māsa Izabella – 20 gadi.

4. saime: Mārtiņš Valters (Valterāns) Alekša d. – 38 g., sieva Jūlija Mateuša m. – 35 g.; dēli: Klimentijs – 9 g., Ksaverijs – 2 g.; meita Valērija – 4 gadi.

5. saime: Ādams Mulerāns Laura d. – 60 g. (senāk bijis kalps Andžānu saimē); dēli: Dominiks – 27 g., Eduards – 23 g.; meitas: Elizabete – 25 g., Petrunella – 18 gadi.

6. saime: Albins Valters (Valterāns) Alekša d. – 45 gadi, sieva Magdaleņa Franča m. – 43 g.; dēli: Viktors – 14 g., Salimons – 11 g.; meitas: Helēna – 17 g., Franciska – 1 g.; gans Stripka Augusts Alberta d. – 15 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Verumos reģistrētas divas saimes, 28 iedzīvotāji, t. sk. 10 vīrieši un 18 sievietes.

1. saime: Mārtiņš Jāzeps d. (uzvārda vēl nebija, vēlāk Andžāni) – 44 gadi, miris 1882. gadā, viņa sieva ... – 40 g.; dēli: Odums – 21 g., Vinca – 15 g., miris 1864. gadā; Mārtiņa sieva (?) Makša m. – 40 g.; Oduma sieva Brigita Mārtiņa m. – 24 g.; viņu meita Agata – 1 g.; Mārtiņa meitas: Avdoļka – 17 g., Klāra – 13 gadi; »doļinīks« Francis Demjana (?)d., 37 g., miris 1879. gadā; viņa sieva Roze Meikula m. – 30 g., dēls Ādams, 5 g., miris 1862. gadā, meita Madaļa – 7 g.; neprecēta Agata Oduma m. – 55 g. (laikam Jāzeps māšica); strādnieks (kalps) Jurka Kristofa d. – 1853. gadā rekrūtis, 20 gadu vecumā; strādnieks Andrejs Seimona d. precējies ar Amonu no otras (Valteru) saimes un 1853. gadā pārcelts uz Spirkiem.

2. saime: Aleksis Alekša d. (vēlāk Valters) – 43 g., miris 1872. gadā, viņa sieva Marcella Meikula m. – 35 g.; dēli: Pēteris, 22 g., miris 1882. gadā, Albīns – 6 g., Mārtiņš – 1 g.; meitas: Amona – 25 g., Odīte (laikam Jugīta) – 19 g., Salomeja – 17 g., Anna – 13 g., Cecīlija – 11 g., Ksavera – 9 g., Bri-

gita – 3 g.; Pētera sieva Leonora (Leose) Alekša m. – 20 g.; Alekša brāļa Jāzepa bērni: Mateušs – miris 1853. gadā, 25 g., Pāvels, 27 g., miris 1862. gadā, Orsula – 23 g.; nezināma radniece – 60 g.; strādnieks Andrejs Staņislava d., 25 g., rekrūtis 1855. gadā.

GARŠĀNI

1897. gadā Garšānu sādžā bija 5 saimes.

1. saime: Vinca Krocāns Jēkaba d. – 50 gadi, sieva Jekaterina Semjona m. – 50 g.; dēls Jānis – 26 g., vedekla Ksavērija Florijana m. – 22 g., mazmeita Marija Jāņa m. – 4 g.; dēls Dominiks – 23 g., dēls Viktors – 11 g.; meitas: Elizabete – 23 g., Sofija – 7 gadi.

2. saime: Bārtulis Krocāns Jēkaba d. – 60 g., sieva Leonora Andreja m. – 60 g., dēls Albins – 19 g., meita Helēna – 23 gadi.

3. saime: Antons Krocāns Bārtuļa d. – 35 g., sieva Brigita Alekseja m. – 37 g.; meitas: Bronislava – 4 g., Franciska – 2 gadi.

4. saime: Konstantins Šalamagins (Šalamaks) Jāņa d. – 57 g., sieva Kuni-gunda Mateuša (Matveja) m. – 40 g.; dēli: Ignatijs – 14 g., Aleksandrs – 12 g., Izidors – 10 g., Daniels – 7 g.; meita Antoņina – 2 gadi.

5. saime: Francis Šalamagins Konstantina d. – 32 g., sieva Viktorija Pētera m. – 27 g., dēls Alberts – 1 g., meita Emilija – 4 g.; brālis Ādams – 30 g., brāļa sieva Elizabete Jāņa m. – 20 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijā reģistrēta sādža Garšāni (Goršāni) ar divām saimēm – 25 iedzīvotājiem, t. sk. 13 vīrieši un 12 sievietes.

1. saime: Jēkabs Paula d. (uzvārda vēl nebija, vēlāk Krocāni), 54 gadi, miris 1865. gadā, sieva Kastuļa Meikula m. – 49 gadi; viņu dēli: Bārtulis – 20 g., Vinca – 15 g.; Bārtuļa sieva Eleonora (Leose) Andreja m. – 20 g., viņu meita Marā – 12 g.; Jēkaba meita Agata – 11 g.; Jēkaba brālis Tumašs (Tums) Paula d., 44 g., miris 1878. gadā, Tuma sieva Roze Jāzepa m. – 38 g.; viņu dēli: Pīters – 16 g., Meikuls – 6 g., Vinca, 2 g., miris 1851. gadā; meita Cecilija – 4 gadi.

2. saime: Jānis Mateuša (Matveja) d. – 38 g. (miris 1869. gadā), sieva Nasta Meikula m. – 26 g.; viņu dēli: Kostja – 20 g., Dominiks – 9 g., vēlāk papemts rekrūšos; Kostjas sieva Marcela Matveja m. – 18 g., viņu meita Ksavera – 4 g.(!); »doļinīks« Meikuls Oduma d. – 45 g. (miris 1863. gadā), viņa sieva Īva Oduma m. – 42 g.; viņu dēli: Stepons – 27 g., Pīters – 18 g. (rekrūtis armijā); Teodors Staņislava d. – 25 g. (arī rekrūtis 1854. gadā); Jānis Astafija d. 1853. gadā pārcelts uz Dekteriem; viņa dēli: Kazimirs – 15 g., Augusts – 12 g. (miris 1859. gadā); Pēteris Jēkaba d. miris 1850. gadā – 46 g.; Pēteris Astafija d. – nav datu; vēl divas strādnieces: Oršula Andreja m., 25 g., un Iļža Bārtuļa m. – 30 gadi.

KLEŠNIKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 5 saimes – 35 iedzīvotāji, t. sk. 21 vīrietis un 14 sievietes. Saimes lielums no 29 (1858. gadā) samazinājās uz 7 cilvēkiem (muižā vidēji 6,6).

1. saime: Pēteris Klešniks Teodora d. – 70 gadi, sieva Rozālija Kristofa m. – 70 g.; dēls Jēkabs – 35 g., vedekla Valērija Franča m. – 30 g.; mazdēli: Viktors – 14 g.; Broņislavs – 11 g.; Salimons – 8 g.; mazmeita Jozefa – 7 g.; dēls Jānis – 32 g.; vedekla Boguse Jāņa m. – 26 g.; mazdēli: Apolinārijs – 4 g., Benedikts – 2 gadi.

2. saime: Jānis Klešniks Matveja d. – 55 g., sieva Elizabete Teodora m. – 55 g.; dēli: Geronims – 24 g. (dienestā), Silvestrs – 20 g., Augusts – 16 g., Jānis – 9 g.; meitas: Petrunella – 17 g., Agata – 13 gadi.

3. saime: Vinca Klešniks Dominika d. – 31 g.; Vincas māte Marta Kazimira m. – 50 g.; brāļi: Ignats – 29 g., Antons – 27 g., Francis – 19 g.; māsas: Cecīlija – 33 g., Izabella – 22 g., Petrunella – 16 gadi.

4. saime: Jānis Klešniks Florijana d. – 31 g., sieva Tekla Vincas m. – 25 g.; dēli: Vladislavs – 8 g., Teodors – 6 g., Sigismunds – 3 g.; meita Jadviga – 2 gadi.

5. saime: Bernards Klešniks Florijana d. – 25 g.; māsa Valērija – 18 gadi.

1858. gadā reģistrēta šāda saime (uzvārdu vēl nebija).

I paaudze: Teodors Matveja (Mateuša) d. – 55 gadi, miris 1868. gadā, Teodora sieva Sofija Ignata m. – 54 g.; dēls Jāzeps miris 1851. g. 25 gadu vecumā, Jāzeps sieva Madaļa Jēkaba m. – 30 g.; viņu dēli: Francisks – 6 g., Georgs (saukts Griška) – 2 g.; viņu meitas: Judīte – 9 g.; Karlīna – 4 g.; Teodora dēls Pēteris – 25 g., Pētera sieva Roze (Ruoža) Krištopa m. – 23 g., viņu dēls Jēkabs, 1 g., un meita Mara – 4 g.; Teodora dēli: Florijans, 19 g., Vinca, 15 g. – miris 1865. g.; Teodora meita Agata – 9 gadi.

II paaudze: Mateuša 2. sieva Agafja (?) – 49 g.; dēli: Dominiks – 20 g., Jānis – 15 g., Juris, 11 g., miris 1874. gadā, Meikuls, 11 g., miris 1885. gadā. »Doļinīki«: Andrejs Anaškins miris 1851. g. – 71 g.; viņa znots Maksis Ignata d. – 61 g. (miris 1865. gadā), Makša sieva Anna Jezupa (vai Andreja) m. – 46 g.; viņu dēli: Staņislavs dzīvo citur, Ādams – 27 g., Joniks miris 1857. gadā. Ādama sieva Kasja Jēkaba m. – 25 g.; viņu meitas: Amona – 4 g., Briģita – 1/2 g., Agata (Makša) – 7 gadi.

Teodora brāļa bērni: Teodors Stepona d., 18 g. – rekrūtis 1856. gadā, tagad (1858) armijā; Filips – 20 g.; Jezups Jezupa d., 19 g., 1850. gadā pārcelts uz Petrucāniem; vēl 2 strādnieki (kalpi): Nikifors Matveja d., 33 g., un Ludvīgs Krištopa d., 17 g., 1853. gadā pārcelts no Kušneriem Īsajiem, miris 1876. gadā; viens strādnieks miris 1851. g. 41 g. vecumā.

KOZUSOLA

1897. gadā pirmās Krievijas impērijas tautas skaitīšanas sarakstos Kozusolā reģistrētas 6 saimes ar 35 iedzīvotājiem, t. sk. 21 vīrietis un 14 sievietes. Četrdesmit gados saimes lielums samazinājies no 15 uz 6 cilvēkiem (muižā vidēji uz 6,6).

1. saime: Meikuls Plotkāns Filipa d. – 60 gadi; otrā sieva Inna Antona m. – 40 g.; dēli: Aleksandrs – 8 g., Fabijans – 6 g.; meita Franciska – 10 gadi.

2. saime: Bernards Plotkāns Meikula d. – 25 g., māte Cecīlija mirusi; brāļi: Gajetans – 23 g., Albins – 22 g., Benedikts – 18 g., Donats – 12 g.; māsa Sofija – 16 gadi.

3. saime: Pēteris Plotkāns Filipa d. – 38 g., sieva Tekla Vincas m. – 38 g.; dēli: Staņislavs – 13 g., Ambrozijs – 10 g., Leons – 7 g., Teodors – 4 g.; meita Tekla – 15 gadi.

4. saime: Ādams Sprudzāns Ignatija d. – 40 g., sieva Dorota Mateuša m. – 33 g.; dēli: Viktors – 13 g., Jānis – 9 g., Modests – 5 g.; meitas: Veronika – 11 g., Prakседа – 7 g., Jozefata – 2 gadi.

5. saime: Francis Sprudzāns Ignatija d. – 33 g., sieva Konstancija – 23 g.; meitas: Agata – 3 g., Marija – 5 gadi.

6. saime: Jāzeps Sprudzāns Petera d. – 33 g., sieva Kunigunda Augusta m. – 33 g.; dēli: Geronims – 11 g., Aleksandrs – 6 g., Jānis – 6 g.; meita Albina – 3 gadi.

1858. gadā Kozusolā dzīvoja divas saimes.

1. saime: Jānis Teodora d. (uzvārda vēl nebija – vēlāk Plotkāns) 1854. gadā paņemts rekrūšos, 25 gadi; Aleksis Jezupa d. – 44 g. (miris 1862. gadā), viņa dēls Kazimirs miris 1857. gadā – 15 g., sieva Madaļa Alekseja m. – 43 g.; meitas: Anna – 20 g., Jadviga – 17 g., Mara – 11 g.; Filips Jāzepa d. – 39 g., Filipa sieva Zalvija (?) Ādama m. – 36 g.; viņu dēli: Meikuls – 17 g., Jāzeps miris 1852. gadā – 8 g., Jānis miris 1853. gadā – 5 g., Pīters – 1 g.; meitas: Cecīlija – 7 g., Ādama – 3 g.; Filipa māsa (?) Roze – 28 g.; radnieks (?) Maksis Jāņa d. miris 1851. gadā – 45 g., viņa sieva Jadviga Matveja m. – 52 g.; vēl 3 strādnieki: Andrejs Staņislava d. – 36 g.; Vinca Romana d. paņemts rekrūšos 1854. gadā 25 g.; Krištofs Ādama d. – 42 g., pārcelts no Rudušiēm 1853. gadā; vēl 2 sievietes, liekas, strādnieces.

2. saime: Kuzma Seimona (Seimaņa) d. – 42 g., sieva Amona – 38 g., dēls Felikss – 8 g.; Kuzmas brālis Ignatijs – 34 g., viņa sieva Māra Meikula m. – 32 g.; dēli: Jānis – 4 g., Odums – 3 g.; meitas: Alžbeta – 7 g., Brigita – 1 g.; Kuzmas brālis Pīters – 24 g.; Kuzmas padēls Amoizs (Aloizs) Ignatija d. – 27 g., viņa sieva Vikta – 26 g.; Andrejs Staņislava d. – 36 g.; Amons Andreja d. – 4 g.; divi strādnieki: 40 un 42 g.; strādniece Marta – 20 gadi.

KURJANOVAS MUIŽA

BABRAVA

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Babravā reģistrētas 4 saimes.

1. saime: Augusts Romancāns-Ivzāns Meikula d. – 41 g., sieva Aleksandrina Benedikta m. – 42 g.; dēli: Alberts – 17 g., Eduards – 16 g., Donats – 11 g., Antons – 9 g., Jānis – 6 g., Jāzeps – 1 g.; meita Elizabete – 14 gadi.

2. saime: Pāvels Ivzāns Stepana d. – 37 g. (skola), sieva Valerija Ignata m. – 25 g.; dēli: Jēkabs – 6 g., Sigismunds – 2 g.; meitas: Veronika – 4 g., Elena – 2 g.; māte Karolina Meikula m. – 60 g.; brālis Kazimirs – 30 g., viņa dēls Donats – 2 g.; brālis Geronims – 24 g.; dzīvo Justins Konstantinovs – 50 g., dēli: Kazimirs – 22 g., Antons – 17 g., meita Franuse – 20 gadi.

3. saime: Vinca Ciganskis Stepana d. – 60 g.; dēls Broņislavs – 37 g., viņa sieva Aleksandrina Feliksa m. – 37 g., dēls Pēteris – 8 g.; meitas: Agata – 6 g., Konstancija – 5 g., Broņislava – 2 g.; gans Alberts Doroškina Antona d. – 14 g.; 2. gans Pēteris Ceiruļš Stepana d. – 40 g., sieva Marija – 30 g., dēls Broņislavs – 3 g.; meitas: Helēna – 7 g., Juganna – 5 gadi.

4. saime: Francis Kozlovskis Ādama d. – 28 g.; māte Zuzanna Ignata m. – 50 g.; māsīcas: Leonora Vincas m. – 18 g., Juzefata Vincas m. – 16 g., Adele Vincas m. – 14 g.; vēl bija rentnieka ģimene no Pleskavas guberņas: Petrovs Boriss Pētera d. – 57 g., sieva Jevfrosiņa Marka m. – 48 g.; dēls Fedors – 28 g., sieva Avdotja Jakova m. – 27 g., dēls Vasilijs – 2 g., meita Filipa – 6 g.; dēli: Nikolajs – 26 g., Iljins – 22 g., Stepans – 15 g.; meitas: M... – 12 g., Marija – 10 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Babravā minētas divas saimes.

1. saime: Jāzeps Pētera d., 30 g. (1850) – miris 1853. g.; Pēteris Jāņa (Junuka) d., 57 g. (1850) – miris 1852. g.; dēls Vinca – 10 g. (1850); Jēkabs Andreja d. – 48 g., sieva Agafja Andreja m. – mirusi 1839. g.; Meikuls Andreja d., 44 g. – miris 1879. g., sieva Sofija Ādama m. – 40 g.; meitas: Katrīna – 3 g., Īva – 3 mēn.; dēls Augusts – 4 g.; Antons Ijuneva (?) d. – 32 g., sieva Barbara – 35 g., meita Mora – 5 gadi.

2. saime: Staņislavs Jēkaba d., 52 g. – miris 1864. g.; sieva Roža Junika m.

- 50 g.; dēls Ignats - 30 g., sieva Ana Andreja m. - 32 g.; meitas: Zuze - 7 g., Anuļa - 6 g.; 2. dēls Juniks, 28 g. - miris 1861. g.; 3. dēls Vinca - 26 g., viņa sieva Marija (?) - 25 gadi.

JOSKI (IOSKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Antons Romancāns Franča d. - 32 g., sieva Benigna Dementija m. - 31 g.; dēli: Germans - 14 g., Geronims(?) - 7 g.; meita Adele - 9 g.; sievasmāte Justina Laurāne Antona m. - 60 g.; dēls Bernards Dementija d. - 21 g.; meita Marija Dementija m. - 25 gadi.

2. saime: Dominiks Solodkāns Andreja d. - 70 g., sieva Marcela Jezupa m. - 40 g.; meitas: Juļa - 18 g., Helēna - 14 g., Rozālija - 11 g., Veronika - 5 g., Emīlija - 1 gads.

3. saime: Pāvels Solodkāns Ādama d. - 28 g., sieva Marija - 30 gadi.

4. saime: Vinca Štans (Stanenoks) Jezupa d. - 38 g., sieva Jūlija Dementija m. - 31 g.; dēli: Aleksandrs - 19 g., Donats - 18 g., Viktors - 16 g., Kazimirs - 9 g.; meitas: Valerija - 11 g., Malvine - 3 gadi.

5. saime: Jēkabs Štans Pētera d. - 70 g.; dēls Staņislavs - 35 g., sieva Anele Pētera m. - 26 g.; mazdēli: Sigismunds - 17 g., Aleksandrs - 7 g., Izidors - 3 g.; mazmeitas: Benigna - 5 g., Valerija - 2 g.; Jēkaba 2. dēls Antons - 30 gadi (skola).

6. saime: Meikuls Štans Alekseja d. - 61 g., sieva Helena Matveja m. - 60 g.; dēls Alberts - 14 g.; meitas: Sofija - 20 g., Tekla - 18 gadi.

7. saime: Pēteris Štans Jezupa d. - 43 g., sieva Anna Jāņa m. - 35 g.; dēli, dviņi: Jānis un Bronislavs - 10 g.; meitas: Adele - 14 g., Elizabete - 12 g., Cecīlija - 4 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Joskos minēta tikai viena saime: Ādams Jāņa d., 60 g., miris 1852. g.; dēli: Ludvigs, 20 g., un viņa dēls Jānis - 5 g., Pēteris, 18 g. - visi pārcelti 1852. g. uz Ārmaņiem, Jānis, 12 g., miris 1852. g.; Ādama audzēknis Konstantins Pētera d., 27 g., pārcelts 1853. g. uz Lopstiem; Ādama radnieks Alekss Jēkaba d., ap 44 g. (nav sādžā), sieva Kristina Meikula m. - 46 g.; dēli: Meikuls - 24 g., Dominiks, 22 g., un viņa sieva Justa Antona m. - 18 g.; strādniece Roža Jāzepa m. - 58 g.; Jāzepe Pētera d., 32 g., pārcelts 1853. g. no Ārmaņiem, miris 1864. g., sieva Dorothea Bārtuļa m. - 30 g.; meita Beņa - 11 g.; dēli: Pīters - 5 g., Vinca - 3 g.; saimnieks Jēkabs Pētera d., 28 g., pārcelts 1853. g. no Ārmaņiem, sieva Dorta Jāzepa m. - 22 g., meita Kastuļa - 3 mēn.; Ādams Andreja d., 28 g.,

miris 1884. g., pārcelts 1853. g. no Ārmaņiem, viņa māte Īva, 54 g., un sieva Viktorija Pāvela m. – 23 g.; Dominiks Andreja d., 24 g., pārcelts 1853. g. no Ārmaņiem, sieva Tekla – 25 gadi.

SKINČI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Pāvels Ļagušņiks Matveja d. – 40 g., sieva Apolonija Andreja m. – 30 g.; dēli: Ignats – 15 g., Jānis – 8 g., Donats – 6 g., Silvestris – 3 g.; meita Malvine – 2 g.; »pleminiki« – Dementija bērni: Broņislavs – 17 g., Veronika – 19 gadi.

2. saime: Meikuls Ļagušņiks Andreja d. – 44 g., sieva Sofija Ignata m. – 44 g.; dēli: Antons – 18 g., Viktors – 14 g., Salimons – 3 g.; meita Tekla – 7 g.; brālis Andrejs – 27 g.; māte Aleksandrīna Paula m. – 70 gadi.

3. saime: Vinca Ļagušņiks Ignata d. – 54 g., sieva Margarita Franča m. – 50 g.; dēli: Aleksandrs – 27 g., Geronims – 17 g.; meitas: Franciska – 21 g., Anele – 11 gadi.

4. saime: Kazimirs Ļagušņiks Ignata d. – 49 g., sieva Apolonija Vincas m. – 45 g.; dēli: Izidors – 17 g., Eduards – 14 g., Staņislavs – 11 g.; meita Jozefata – 8 gadi.

5. saime: Bernards Ārmanis Mamerta d. – 28 g., sieva Dorota Jāzepa m. – 26 g.; dēls Sidors – 4 g.; tante Marcela Bārtuļa m. – 50 gadi.

6. saime: Ignats Zvirbuļš Antona d. – 50 g., sieva Sofija Jāņa m. – 35 g.; dēls Albins – 6 gadi.

1858. gada dvēseļu skaitīšanas sarakstos Skinčos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Meikuls Jēkaba d., 61 g., miris 1872. g.; dēls Ignats, 28 g., miris 1877. g., viņa sieva Mora un dēli: Meikuls, 11 g., miris 1868. g., Gustavs miris 1854. g. 9 g. vec., Vinca – 10 g., Kazimirs – 4 g.; Meikula 2. dēls Pāvels, 26 g., un sieva Kristīne Andreja m. – 24 g., dēli: Donats, 6 g., miris 1881. g., Matvejs – 3 g., Stepans, 1 g., māte 1887. g., meita Marcela – 8 g.; Meikula 3. dēls Vinca, 24 g., miris 1860. g., sieva Ursula Jāņa m. – 22 g.; dēli: Andrejs – 3 g., Jānis – 1 g., meita Beņa – 8 g.; Meikula 4. dēls Andrejs, 20 g., miris 1880. g., sieva Aleksandrīna – 20 g., dēls Meikuls – 6 g.; Meikula meita Kristīne – 12 g.; Stepans Jāzepa d., 42 g., miris 1859. g., sieva Jadviga Bārtuļa m. – 45 g.; dēls Jānis – 13 g.; Stepans Pāvela d., 28 g., un Donats Pāvela d. – 14 gadi.

2. saime: Bārtuļš Meikula d., 45 g., miris 1871. g.; meitas: Marcela – 20 g., Dorta – 16 g.; Jānis Meikula d. – 41 g., sieva Mora Pētera m. – 38 g.; meitas: Mora – 6 g., Cecīlija – 3 g.; dēls ..., 18 g., miris 1870. gadā.

PLATPIROVA

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas divas muižas kalpotāju saimes.

1. saime: Vinca Meikula d., 58 g., pārcelts 1851. g. no Kurjanovas muižas, miris 1866. g.; sieva Anna Tuma m. – 45 g.; dēli: Jānis – 10 g., Donats – 3 g.; meitas: Sofija – 20 g., Marcela – 13 g., Vincenta(?) – 5 gadi.

2. saime: Jānis Antona d., 40 g., pārcelts 1851. g. no Kurjanovas muižas; sieva Elžbeta Jāņa m. – 40 g.; dēli: Ignats – 14 g., Jānis – 11 g., Alberts – 5 g.; meita Anna – 18 gadi.

ĻAGUŠNIKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Konstantīns Ciganskis Matveja d. – 44 g., sieva Jekaterina Viktora m. – 28 g., dēls Boļeslavs – 6 g.; meita Jozefata – 2 g.; māte Petrunela Jāņa m. – 80 gadi.

2. saime: Jānis Ciganskis Meikula d. – 70 g.; dēls Bernards – 30 g., sieva Anna Franča m. – 26 g., meita Elžbeta – 2 g.; Jāņa meita Tekla – 30 gadi.

3. saime: Augusts Štans (Štanenoks) Ādama d. – 45 g., sieva Marija Grigora m. – 32 g., dēls Salimons – 15 g., meita Leonora – 2 gadi.

4. saime: Ignats Štans (Štanenoks) Ādama d. – 50 g.; otrā sieva Tekla Jāņa m. – 35 g.; dēli: Ādams – 23 g., Teodors – 12 g., Broņislavs – 3 g.; meitas: Rozālija – 25 g., Leonora – 19 g., Adele – 13 g., Veronika – 10 g., Emīlija – 8 gadi.

5. saime: Meikuls Zvirbulis (Zverbuļ) Andreja d. – 36 g.; sieva Johanna Alekseja m. – 29 g.; dēli: Sigizmunds – 6 g., Klimans – 3 g.; meita Jūlija – 27 gadi.

6. saime: Jānis Zvirbulis Andreja d. – 27 g.; māsas: Rozālija – 19 g., Monika – 18 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Ļagušņikos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Andrejs Pāvella d. – 27 g., Antons Matveja d. – 22 g., sieva Mora Jāzepa m. – 22 g., dēls Kazimīrs – 1 g.; Matvejs Meikula d., 24 g., un dēls Staņislavs – 3 g. (abi prombūtnē); Ādams Jāzepa d. – 32 g., sieva Katra Jāzepa m. – 30 g.; dēli: Martins, 10 g., miris 1877. g., Ignats – 9 g., Augusts – 6 g.; meitas: Katra – 7 g., Juze – 7 g., Brigita – 3 g., Īva – 1 g.; Jānis Antona d., 24 g., pārcelts 1854. g.; Dominiks Staņislava d. – 26 g.; Augusts Jēkaba d. – 25 g., sieva Ilža – 28 g.; Andrejs Ādama d., 20 g., pārcelts 1852. gadā.

2. saime: Matvejs Meikula d., 35 g., pārcelts 1853. g., sieva Petronela – 28 g.; dēli: Staņislavs – 11 g., Jānis – 7 g., Konstantīns – 5 g.; meitas: Juļa(?) – 13 g., Mora – 9 g., J... – 1 g.; Jānis Antona d. – 28 g., sieva Sofija Bārtuļa m. – 26 g.; meitas: Zoļa – 3 g., Leonora – 1 gads.

ĀRMAŅI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Juljans Ārmans Jēkaba d. – 55 g., sieva Margarita Matveja m. – 35 g.; dēli: Jānis – 8 g., Broņislavs – 3 g.; meitas: Agata – 22 g., Helēna – 14 g., Elžbeta – 12 gadi.

2. saime: Marcela Ļagušnika Pāvela m. – 38 g.; dēli: Pēteris – 12 g., Sigismunds – 6 g.; meitas: Marija – 20 g., Valerija – 18 g., Leonora – 14 g., Sofija – 12 g.; vīramāte Brigita Ignata m. – 80 gadi.

3. saime: Aleksandrs Ļagušņiks Alekseja d. – 19 g.; brālis Konstantins – 16 g.; māsas: Petrunela – 21 g., Jekaterina – 13 gadi.

4. saime: Donats Ivzāns Paula d. – 55 g.; dēls Bernards – 25 g.; meitas: Ksavera – 23 g., Izabela – 14 gadi.

5. saime: Leons Staševskis Mamerta d. – 30 g.; brāļi: Pēteris – 25 g., Donats – 23 g.; māsas: Konstance – 17 g., Jadviga – 14 g., Valerija – 12 g.; māte Ieva Ludviga m. – 50 gadi.

6. saime: Marija Strakeva Kaspara m. – 35 g.; māte Sofija Staņislava m. – 70 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Ārmaņos reģistrētas 3 saimes.

1. saime: Bārtuļš Meikula d. – 37 g., Jānis Meikula d. – 33 g., abi pārceļti...; brālis Jēkabs Meikula d., 28 g., miris 1884. g.; Jēkaba dēli: Jānis – 13 g., Vinca, 11 g., miris 1880. g.; meita Katerina – 10 g.; Stepuļš Meikula d. – 24 g., miris 1881. g., sieva Ursula Ādama m. – 24 g., meita Roža – 2 g.; strādnieks Meikulš Jēkaba d. – 31 g.; Jāņa dēli pārceļti 1852. g.: Stepuļš – 24 g., Antons – 20 g., Mateušš – 12 g., Ignats – 8 g.; Antona dēls Alekss – 5 gadi.

2. saime: Antons Jāzepa d., 28 g., miris 1884. g.; sieva Roža Andreja m. – 25 g.; dēli: Aleksejs – 11 g., Konstantins – 7 g.; meita Īva – 10 g.; Stepuļš Jāņa d., 30 g., pārceļts 1852. g. no 1. saimes, miris 1860. g.; sieva Roža Jāzepa m. – 25 g., dēls Andrejs miris 1859. g. 2 g. vec.; audzudēls Stepans Paula d. – 28 g.; audzēkne Uršula Andreja m. – 14 gadi.

3. saime: Ludvigs Ādama d., 26 g., pārceļts 1853. g. no Joskiem, miris 1881. g.; sieva Roža Pētera m. – 24 g.; māte Kātra – 46 g.; dēli: Jānis – 9 g., miris 1870. g., Odums, 5 g., miris 1870. g.; meita Īva – 10 g.; Pīters Ādama d. – 24 g., sieva Borbula Jāņa m. – 20 g.; 1853. g. uz Joskiem pārceļti: Jāzeps Pētera d. – 27 g., Jēkabs Pētera d. – 23 g., Ādams Andreja d. – 29 g., Dominiks Andreja d. – 19 gadi.

ANTONKI (DIERVANIŠI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Francis Čerpakovs (Čerpaks) Jezupa d. – 30 g., sieva Salomeja Getana m. – 28 g.; meitas: Marta – 3 g., Emīlija – 1 mēn.

2. saime: Bernards Čerpakovs Jezupa d. – 42 g., sieva Agata Andreja m. – 30 g.; dēli: Viktors – 18 g., Jānis – 14 g., Konstantins – 11 g., Eduards – 7 g.; meita Valerija – 15 gadi.

3. saime: Antons Kondratovs Seimaņa d. – 60 g., sieva Sofija Teodora m. – 50 g.; dēls Izidors – 23 g., meita Salomeja – 24 gadi.

4. saime: Vinca Kondratovs Seimaņa d. – 39 g., sieva Apaļa Kazimira m. – 37 g.; dēli: Bernards – 11 g., Bronislavs – 9 g.; meitas: Veronika – 13 g., Adele – 6 g., Izabela – 4 gadi.

5. saime: rentnieki no Sineozerskas pagasta (pareizticīgie): Arhips Arhipovs Danila d. – 50 g., sieva Kristina Fjodora m. – 50 g.; dēls Stepan, 30 g., ar sievu Feklu Gavriļa m. – 25 g., Stepana dēls Sergejs – 10 g., meita Praskovja – 6 g.; Arhipa dēli: Andrejs – 26 g., Dementijs – 22 g., Nikolajs – 8 g.; meita Pelageja – 6 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Antonkos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Jezups Jāņa d., 49 g., miris 1873. g.; sieva Roža Andreja m. ar meitu prombūtnē no 1842. g.; Matvejs Andreja d., 62 g., miris 1855. g., sieva Īva Jāzepa m. – 49 g.; dēls Jānis, 24 g., miris 1888. g.; dēla sieva Barbara Matveja m. – 25 g., meita Marcela – 3 g.; Matveja – 2. dēls Benedikts – 5 g.; Jezupa radnieks Stepuļš Staņislava d., 22 g., pārcelts 1852. g. no Ļagušņikiem, miris 1873. g.; viņa māte Roža Matveja m. – 45 g.; Matveja audzēknis Staņislavs Jēkaba d. – 14 gadi.

2. saime: Seimaņš Martina d., 49 g., miris 1868. g.; sieva Dorta Tuma m. – 45 g.; meita Īva – 15 g.; dēls Jānis – 24 g., sieva Edviga Matveja m. – 20 g., meita Ilža – 3 g.; Seimaņa dēli: Jezups Antons – 20 g., Jezups, 18 g., miris 1853. g., Elisijs – 11 gadi.

KUJERCI (DRJUĻI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 11 saimes.

1. saime: Kazimirs Romancāns Franča d. – 49 g., sieva Sofija Andreja m. – 30 g.; dēli: Pēteris – 19 g., Albins – 10 g., Bronislavs – 5 g., Geronims – 2 g.; meitas: Helēna – 15 g., Izabela – 12 g.; brālis Jānis – 36 g., sieva Veronika Andreja m. – 27 g.; dēli: Fabijans – 7 g., Boļeslavs – 2 g.; meita Valerija – 5 g.; māsa Elžbeta – 25 gadi.

2. saime: Jāzepts Romancāns Franča d. – 55 g., sieva Leonora Ādama m. – 55 g.; dēli: Albins – 27 g., Konstantins – 25 g., Francis – 16 g.; meita Cecilija – 18 gadi.

3. saime: Felikss Ļagušņiks Kazimira d. – 30 g.; brālis Geronims – 24 g.; māšas: Agata – 27 g., Jozefata – 20 g., Franciska – 17 g., Anna – 15 g.; māte Justine Matveja m. – 48 gadi.

4. saime: Aleksejs Ļagušņiks Teodora d. – 60 g., sieva Jekaterina Pētera m. – 60 g.; dēli: Jānis – 28 g., Klementijs – 13 g.; meitas: Barbara – 25 g., Jozefata – 22 gadi.

5. saime: Matvejs Ļagušņiks Kaspara d. – 60 g., sieva Terēze Antona m. – 60 g.; pameita Marija Stepana m. – 30 g., ārļaulības dēļs Matvejs – 9 g.; otra pameita Rozālija Stepana m. – 19 g.; radinieks Dominiks Staņislava d. – 70 gadi.

6. saime: Jezups Pokšāns Stepana d. – 50 g., sieva Anna Jegora m. – 47 g.; dēli: Bernards – 26 g. (skola), Sebastjans – 24 g., Alberts – 11 g., Jānis – 9 g.; meitas: Zuzanna – 19 g., Marija – 16 g.; sievas tēvs Jegors Romancāns Paula d. – 80 gadi.

7. saime: Bernards Ivzāns Donata d. – 20 g.; māsa Apolonija – 21 gads.

8. saime: Konstantins Beļavskis Ādama d. – 55 g., sieva Agata Gabriēla m. – 50 g.; dēļs Aleksandrs – 16 g.; meitas: Marija – 25 g., Leonora – 17 gadi.

9. saime: Andrejs Beļavskis Ādama d. – 60 g.; dēļs Fabijans – 30 g., sieva Zuzanna Ignata m. – 22 g., dēļs Boļeslavs – 3 gadi.

10. saime: Klimans Beļavskis Konstantina d. – 41 g., sieva Terēze Franča m. – 41 g.; dēli: Germans – 15 g., Staņislavs – 11 g.; meitas: Adele – 18 g., Veronika – 7 g., Leokadija – 5 g.; brāļi: Jāzeps – 30 g., Rūdolfs – 22 gadi.

11. saime: Florians Dovidāns Teodora d. – 60 g., sieva Cecīlija Alekseja m. – 50 g., dēļs Valerjans – 12 g., meita Apolonija – 18 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Drjuļos jeb Kujercos reģistrētas 2 saimes.

1. saime: Jēkabs Pāvila d., 32 g., miris 1860. g.; Ādams Jēkaba d., 55 g., miris 1855. g., sieva Madaļa Ādama m. – 47 g., dēļs Andrejs – 18 g., viņa sieva ... – 25 g., dēļs Andrejs, 10 g., miris 1860. g.; Ādama dēļs Konstantins – 16 g.; Francis Pāvela d., 33 g. – 1868. g., sieva Īva Oduma m. – 29 g.; meita Tekla – 3 g.; dēli: Jānis – 12 g., Ignats, 11 g., rekrūtis 1866. g., Vinca, 10 g. – rekrūtis 1868. g., Kazimirs – 5 g.; Juris Paula d. – 32 g., sieva Brigita Meikula m. – 30 g.; meitas: Anna – 10 g., Dorta – 4 g.; Benids Paula d., 20 g., pārcelts 1854. g. uz Lopstiem; Antons Paula d., 20 g., rekrūtis 1854. g.; Bārtuļs Jāņa d., 48 g., miris 1868. g., sieva Anna – 47 gadi.

2. saime: Juris Meikula d., 28 g., miris 1867. g., sieva Anna Semena m. – 20 g., dēļs Ignats – 1 g.; Ignats Antona d., 21 g., pārcelts 1853. g. uz Lopstiem; Ādams Jāņa d. – 43 g.; Paula dēli: Jānis – 20 g., Jēkabs – 18 g., abi rekrūši.; Teodors Jēkaba d., 56 g., miris 1866. g., sieva Anna Andreja m. – 57 g.; dēļs Staņislavs – 24 g., sieva Apolonija – 20 g.; dēli: Vinca – 4 g., Francis – 2 g.; Teodora 2. dēļs Alekss(?) – 18 g.; Jezups Tuma d., 41 g., miris 1854. g., sieva Īva Meikula m. – 40 g.; dēli: Kazimirs, 14 g., miris 1881. g., Augusts – 10 gadi.

VACUMNĪKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Vacumnīkos (Vacevņiki) reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Donats Ciganskis Viktora d. – 30 g.; brāļi: Bernards – 24 g.,

Vinca – 19 g., Alberts – 16 g. (skola); māšas: Leonora – 20 g., Zuzanna – 15 g.; pamāte Kunigunda Benedikta m. – 40 gadi.

2. saime: Vinca Ciganskis Andreja d. – 45 g., sieva Magdalena Pāvela m. – 45 g.; dēli: Geronims – 40 g., Klimans – 11 g., Bronislavs – 4 g.; meitas: Helēna – 18 g., Marija – 16 g., Agata – 10 g., Viktorija – 6 gadi.

3. saime: Ignats Ciganskis Matveja d. – 58 g., sieva Leonora Jāņa m. – 40 g.; dēli: Matvejs – 28 g., Aleksandrs – 26 g., Donats – 12 g., Jegors – 10 g.; meitas: Leonora – 17 g., Konstance – 15 g., Genovefa – 3 gadi.

4. saime: Aleksis Ciganskis Ādama d. – 70 g.; dēli: Jānis – 30 g. (skola), Salimons – 23 g., Sigismunds – 17 g.; meitas: Franciska – 22 g., Monika – 19 gadi.

5. saime: Pēteris Ciganskis Alekseja d. – 38 g., sieva Sofija Alekseja m. – 22 g., dēls Vaclavs – 3 g., meita Stefānija – 6 g.; brālis Francis – 26 gadi.

6. saime: Jānis Ciganskis Andreja d. – 35 g., sieva Elžbeta Izidora m. – 29 g.; dēli: Aleksandrs – 10 g., Alberts – 7 g., Donats – 3 g.; brāļi: Aleksejs – 27 g., Silvestris – 21 g., Izidors – 16 g.; māšas: Magdalena – 30 g., Elžbeta – 23 g.; māte Sofija Andreja m. – 60 gadi.

7. saime: Ignats Čižiks Ādama d. – 35 g., sieva Ludviga Viktora m. – 32 g.; meitas: Tekla – 6 g., Veronika – 2 gadi.

8. saime: Jāzepts Cimkāns Modesta d. – 30 g., sieva Magdalena Jāzepa m. – 30 g., dēls Jānis – 6 g.; meita Adele – 3 g.; māte Barbara Matveja m. – 50 g.; brālis Jēkabs – 19 g.; māsa Elžbeta – 15 gadi.

9. saime: Jānis Rublāns Mārtiņa d. – 50 g., sieva Johanna Meikula m. – 40 g., meita Salomeja – 11 g.; sievas māsa Rozālija – 21 gads.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos reģistrētas 3 saimes.

1. saime: Matvejs (Mitvijs) Jezupa d., 28 g., miris 1868. g.; sieva Marcela Matveja m. – 28 g.; dēli: Ignats – 11 g., Augusts – 6 g., miris 1875. g.; meitas: Borbala – 10 g., Justa – 8 g., Beņa – 5 g., Cecīlija – 4 g.; Pāvels Stepana d. prombūtnē; strādnieks Ādams Matveja d., 30 g., miris 1886. gadā.

2. saime: Jēkabs Mārtiņa d., 25 g., nav sādžā; Andrejs Matveja d., 41 g., miris 1867. g., sieva Mora Jāzepa m. – 41 g.; dēli: Pīters, 22 g., miris 1876. g., Pītera sieva Dorta – 25 g.; 2. dēls Vinca – 10 g.; meitas: Tekla – 18 g., Ijuļa – 6 g., Brigita – 6 g.; Francis Matveja d., 33 g., pārcelts 1853. g. uz Lopstiem; Antons Pāvela d., 31 g., pārcelts 1853. g. uz Lopstiem, sieva Sofija Andreja m. – 19 g., dēls Izidors – 1 g.; Andrejs Pāvela d., 16 g., pārcelts 1853. g. no Čižikiem.

3. saime: Ādams Tumaša d., 51 g., miris 1853. g.; sieva Ilža Matveja m. – 53 g., meita Anna – 26 g., dēls Meikuls, 28 g., miris 1878. g.; sieva Sofija

Franča m. – 28 g.; dēli: Vinca, 16 g., miris 1877. g., Eliss – 2 g.; meita Zuzanna – 3 g.; Ādama 2. dēls Aleksejs – 24 g., sieva Marcela »Ijuņeva« m. – 20 g., dēls Pīters – 1 g.; Jezups Tuma d., 47 g., miris 1874. g., meita Katerina – 20 g.; strādnieks Pāvels Jēkaba d., 32 g., miris 1866. g.

LOPSTI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 12 saimes.

1. saime: Tumašs Calmāns Teodora d. – 55 g. (stārasts); dēli: Donats – 25 g., Sigismunds – 23 g., Jānis – 15 g. (skola visiem trim); meitas: Tekla – 14 g., Cecīlija – 11 gadi.

2. saime: Karols Dudars Jāņa d. – 80 g., sieva Jekaterina Ādama m. – 60 g.; dēli: Pēteris – 33 g., Francis – 30 g.; meita Zuzanna – 20 gadi.

3. saime: Ignats Dudars Meikula d. – 50 g., sieva Apolonija Ādama m. – 50 g.; dēls Staņislavs – 30 g., sieva Salomeja Kazimira m. – 26 g.; meitas: Marija – 5 g., Adele – 3 g., Malvīne – 6 mēn.; Ignata meitas: Sofija – 22 g., Paulina – 17 gadi.

4. saime: Francis Dudars Stepana d. – 49 g., sieva Benigna Matveja m. – 49 g.; dēli: Florians – 23 g., Sigismunds – 19 g. (skola), Izidors – 16 g., Alberts – 13 g., Eduards – 10 g.; Franča meitas: Veronika – 24 g., Adele – 7 g., Izabela – 4 gadi.

5. saime: Francis Pokšāns Jēkaba d. – 60 g., sieva Viktorija Antona m. – 50 g.; dēls Jānis – 32 g., sieva Helēna Teodora m. – 26 g.; 2. dēls Meikuls – 26 g.; meitas: Izabela – 17 g., Elžbeta – 11 gadi.

6. saime: Florians Pokšāns Jāņa d. – 43 g., sieva Elžbeta Jēkaba m. – 40 g.; dēli: Ludvigs – 25 g., Jānis – 15 g. (skola); meitas: Rozālija – 11 g., Konstanca – 8 g., Valerija – 6 g., Helēna – 4 g.; sievas māsa Sofija Jēkaba m. – 45 g., viņas dēls Eduards Jāzepa d. – 13 gadi.

7. saime: Matvejs Pokšāns Jāņa d. – 40 g., sieva Juzefata Ādama m. – 40 g.; dēli: Antons – 23 g., Klimans – 11 g., Geronims – 9 g.; meitas: Monika – 25 g., Leonora – 18 g., Anna – 15 g., Salomeja – 6 g., Helēna – 3 gadi.

8. saime: Antons Ciganskis Paula d. – 80 g.; dēls Izidors(?) – 59 g., sieva Cecīlija Bernata m. – 50 g.; dēli: Jānis – 26 g., Albins – 24 g. (skola); meitas: Leonora – 17 g., Jadviga – 15 g., Agata – 11 g., Tekla – 7 gadi.

9. saime: Stepans Ciganskis Floriana d. – 45 g.; sieva Kunigunda Teodora m. – 35 g.; dēli: Vaclavs – 23 g., Albins – 18 g., Viktors – 16 g.; meitas: Veronika – 12 g., Antoņina – 8 g., Emīlija – 2 g.; māre Tekla Borisa m. – 70 gadi.

10. saime: Staņislavs Ļagušņiks Pētera d. – 40 g., sieva Sofija Alekseja m. – 40 g.; dēli: Geronims – 16 g., Andrejs – 6 g.; meitas: Jozefata – 12 g., Ade-

le – 10 g.; brāļi: Silvestris – 28 g., Broņislavs – 24 g.; māšas: Veronika – 18 g., Agata – 16 g.; pamāte Marija Alekseja m. – 50 gadi.

11. saime: Andrejs Laurāns Krištofa d. – 58 g., sieva Dorota Borisa m. – 58 g.; dēls Donats – 26 g.; meitas: Sofija – 24 g., Antonele – 22 g., Tekla – 18 g., Elžbeta – 16 gadi.

12. saime: Jezupa Zaharāna Teodora d. mājā – rentnieku ģimene no Klešniku sādžas: Grigors Klešniks (Klešnikovs) Jāzeps d. – 39 g., sieva Ieva Laura m. – 42 g.; dēls Boļeslavs – 9 g.; meitas: Franciska – 13 g., Tekla – 11 g.; māte Magdalena Jēkaba m. – 85 g.; Meikula Klešnika bērni: Grigora padēls Izidors – 23 g.; pameitas: Jūlija – 25 g., Veronika – 19 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Lopstu sādžā reģistrētas 4 saimes.

1. saime: Antons Pāvela d., 36 g., pārcelts 1853. g. no Vacumnīkiem, sieva Ilža Jāņa m. – 36 g., dēls Izidors – 9 g.; Francis Matveja d., 28 g., miris 1883. g., sieva Tekla Bārtuļa m. – 27 g.; meita Beņa – 5 g.; dēli: Stepuļš – 7 g., Pāvels – 3 g.; Konstantins Pētera d., 24 g., miris 1875. g.; Roža Pētera m. – 16 gadi.

2. saime: Meikuls Ādama d., 42 g., miris 1854. g.; dēli: Stepuļš – 11 g., Andrejs miris; Francis Andreja d., 46 g., miris 1875. g., sieva Roža Pāvela m. – 44 g., meita Margita – 21 g., dēls Andrejs – 18 g.; Meikula audzēknis («vīkormļennik») Andrejs Krištofa d. – 18 g.; Stepans Jāņa (Ijunarovs) d. – 28 g., sieva Borbula Jēkaba m. – 38 g., meita Krise – 6 g., dēls Ignats, 16 g.(!), un viņa sieva Beņa Ādama m. – 16 g., dēls Francis – 10 g.; Jānis (Ijuniks) Jēkaba d., 28 g., miris 1874. g., sieva Katre Jezupa m. – 26 g., meita Rozālija – 1 g.; dēli: Matvejs – 9 g., Grigors – 5 g., Jānis, 3 g., miris 1884. g.; brālis Francis Jēkaba d. – 14 g.; Teodors Meikula d., 31 g., miris 1882. g., sieva Margita un meita Viktorija prombūtnē no 1846. g.; Ignats Antona d. – 26 g., pārcelts 1855. g. no Kujerciem, arī brālis Ādams – 38 g.; Ādama sieva Kristine Andreja m. – 48 g.; Lucija Antona m. – 26 gadi.

3. saime: Jezups (Osips) Jezupa d. pazudis 1842. g., dēls Andrejs pazudis 1847. g.; Benedikts Pāvela d., 24 g., pārcelts 1854. g. no Kujerciem, sieva Marcela Jāņa m. – 21 g.; meitas: Kastuļa – 5 g., S... – 4 g.; dēls Jānis, 3 g., miris 1863. g.; Karols Jāņa d., 18 g., pārcelts 1854. g. no Vacumnīkiem, sieva Katra Ādama m. – 18 g.; dēls Meikuls, 0,5 g., miris 1863. g.; Roža ... – 48 gadi.

4. saime: Jānis Jēkaba d., 46 g., miris 1884. g., sieva Mora Ābrama m. 42 g.; dēli: Ādams – 23 g., Pīters – 18 g., miris 1884. g., D... – 14 g.; meitas: Agafija – 14 g., Lucija – 5 g.; padēls Jānis Jāņa d., 22 g., miris 1852. g.; Ādama sieva Alina Jezupa m. – 23 g.; dēli: Ādams – 4 g., Vinca – 1 g.; meita Apaļa – 5 g.; Pītera sieva Juļa – 18 g., dēls Staņislavs miris.

ČIŽIKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Kazimirs Ļagušņiks Bārtuļa d. – 38 g., sieva Marija Stepana m. – 35 g.; dēls Bronīslavs – 11 g.; meitas: Veronika – 8 g., Jadviga – 6 g., Anna – 2 g.; brāļi: Andrejs – 35 g., Bernards – 27 g.; māsa Elžbeta – 23 g.; māte Darja Jāņa m. – 70 gadi.

2. saime: Francis Ļagušņiks Jāzepa d. – 65 g., sieva Apolonija Ādama m. – 65 g.; dēls Jāzeps – 40 g., sieva Marija Staņislava m. – 30 g., meita Izabela – 1 g.; Franča dēli: Izidors – 24 g., Bernards – 22 g., Izidors II (!) – 18 g.; meita Magdalena – 30 gadi.

3. saime: Jānis Ļagušņiks Jāzepa d. – 70 g.; dēls Leons – 27 g., sieva Salomeja Stepana m. – 27 g.; dēls Sigismunds – 8 g.; meitas: Malvīne – 7 g., Helēna – 5 gadi.

4. saime: Ignats Ļagušņiks Stepana d. – 47 g., sieva Cecīlija Matveja m. – 43 g.; dēls Klimans – 14 g.; meitas: Marija – 17 g., Rozālija – 12 g., Agata – 9 gadi.

5. saime: Stepans Ļagušņiks Jāzepa d. – 90 (?) g., dēls Vinca – 42 g., sieva Salomeja Izidora m. – 28 g.; dēls Donats – 2 g.; meitas: Cecīlija – 5 g., Malvīne – 3 gadi.

6. saime: Ignats Mitriāns Antona d. – 55 g., sieva Brigita Staņislava m. – 54 g.; meita Tekla – 12 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Čižikos reģistrēta viena saime: Jezups Jēkaba d., 50 g., miris 1860. g., sieva Roža Andreja m. – 52 g.; dēls Staņislavs, 32 g., miris 1884. g., sieva Anna Semena m. – 30 g., meita Brigita – 11 g.; Jezupa 2. dēls Stepans – 26 g., sieva Dorota Ādama m. – 25 g.; dēli: Ignats – 6 g., Vinca – 5 g.; meita Mora – 6 mēn.; Jezupa 3. dēls Jānis – 24 g., sieva Urša Stepana m. – 20 g.; dēls Staņislavs, 5 g., miris 1864. g.; Jezupa 4. dēls Bārtuļš – 23 g., sieva Dorta Jāņa m. – 20 g.; dēls Meikuls, 6 g., miris 1864. g.; Jezupa 5. dēls Francis, 20 g. – rekrūtis 1863. g., sieva Apaļa – 18 g., dēls Jānis – 2 g., meita Marcela – 1 g.; strādniece Iļža Antona m. – 50 gadi.

LUCMUIŽA, ROZANOVAS UN FRANOPOLES MUIŽA BIERZINĪKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 10 saimes.

1. saime: Benads Kučinskis Meikula d. – 46 g.; sieva Leose Ignata m. – 40 g.; dēli: Geronims – 18 g., Vaclavs – 16 g., Julians – 15 g., Kazimirs – 10 g., Antons – 4 g., Stepans – 6 mēn.

2. saime: Emīlija Kučinska Kazimira m. – 36 g. (audēja); Jāņa dēli: Aleksandrs – 12 g., Bronislavs – 10 g.; meita Jūlija – 8 gadi.

3. saime: Jāzeps Kučinskis Meikula d. – 33 g. (kurpnieks); māte Marcela Franča m. – 75 g.; māsa Rozālija – 24 gadi.

4. saime: Pāvels Kučinskis Dementija d. – 80 g., sieva Bogumila Vincas m. – 66 g.; dēls Kazimirs – 33 g. (S. Pēterburgā), sieva Rozālija Benada m. – 25 g.; dēls Antons – 5 g., meita Emīlija – 2 g.; Pāvela 2. dēls Jāzeps – 23 gadi (skola).

5. saime: Benads Leščinskis Gavrila d. – 55 g.; sieva Rozālija Krištofa m. – 50 g.; dēli: Izidors – 10 g., Ignats – 8 g., Staņislavs – 3 g., Modests – 1 g.; meita Veronika – 5 gadi.

6. saime: Seimaņš Leščinskis Vincas d. – 49 g., sieva Sofija Franča m. – 49 g.; māte Marta Franča m. – 70 g.; dēli: Viktors – 21 g., Daniels – 16 g. (skola), Eduards – 11 g.; meitas: Veronika – 22 g., Leokadija – 17 g., Helēna – 13 g.; brālis Francis – 47 g., sieva Salomeja Pētera m. – 35 g.; dēls Jānis – 9 mēn.; meitas: Valerija – 7 g., Anna – 3 g.; otrs brālis Meikuls – 35 g., sieva Valerija Alekseja m. – 30 g., dēls Aleksejs – 4 g., meita Leonora – 2 gadi.

7. saime: Dominiks Leščinskis Jāzepa d. – 70 g.; dēli: Aleksandrs – 30 g., Jānis – 22 g.; meita Salomeja – 24 gadi.

8. saime: Aleksejs Leščinskis Jāzepa d. – 68 g.; dēli: Aleksejs – 30 g., Ignats – 29 g., Konstantins – 25 g., Mateušs – 15 g.; meitas: Franciska – 20 g., Darja – 18 g., Marija – 13 gadi.

9. saime: Ignats Leščinskis Pētera d. – 35 g., sieva Marjana Antona m. – 30 g.; dēli: Vladimirs – 7 g., Boļeslavs – 8 mēn.; meita Marjana – 3 gadi.

10. saime: Jānis Leščinskis Andreja d. – 53 g.; sieva Anna Taduļa m. – 40 g.; māte Anna ... – 80 g.; dēli: Andrejs – 9 g., Salimons – 1 g.; meitas: Marija – 12 g., Jūlija – 6 g., Emīlija – 4 gadi.

PIKSTUĻI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 8 saimes.

1. saime: Pēteris Putins Timofeja d. – 60 g. (strādā ekonomijā), sieva Sofija Kaspara m. – 60 g.; dēls Bronislavs – 60 g., meita Darja – 14 gadi.

2. saime: Jāzeps Lavrinovičs (Laurenovičs) Jēkaba d. – 60 g.; dēli: Ludvigs – 25 g. (kurpnieks), Klimans – 22 g. (skola), Jānis – 18 g., Ignats – 14 g., Boļeslavs – 10 g.; meita Franciska – 20 gadi.

3. saime: Pēteris Lavrinovičs Benada d. – 46 g., sieva Margita Semjona m. – 40 g.; dēli: Alberts – 14 g., Martins – 10 g.; meitas: Tereza – 20 g., Bronislava – 18 g., Darja – 12 g., Marija – 6 gadi.

4. saime: Antons Lavrinovičs Jāzepa d. – 75 g.; dēls Staņislavs – 30 g., sieva Ksavera Vincas m. – 30 g.; dēls Donats – 4 g.; meitas: Antoņina – 5 g., Tekla – 1 g.; Antona dēls Vaclavs – 25 gadi.

5. saime: Pēteris Lavrinovičs Vincas d. – 40 g., sieva Cecīlija Feliksa m. – 40 g.; dēli: Pēteris – 21 g., Albins – 12 g., Aloizs – 2 g.; meita Veronika – 16 gadi.

6. saime: Anna Lavrinoviča Vincas m. – 40 g. (audēja); Feliksa dēli: Vinca – 3 g., Donats – 1 mēn.; Feliksa meitas: Salomeja – 15 g., Tekla – 7 g., Helēna – 1 g.; sievasmāte Anna Seimaņa m. – 70 gadi.

7. saime: Gabruss Lavrinovičs Feliksa d. – 70 g.; dēli: Ignats – 40 g., Pēteris – 30 g. (kurpnieks), Gabruss – 25 g., Donats – 18 g. (skola); meita Jadvīga – 20 g., viņas meita Emīlija – 2 gadi.

8. saime: Izidors Lavrinovičs Stepana d. – 50 g., sieva Kristena Jegora m. – 48 g.; dēli: Francis – 30 g., Andrejs – 28 g., Meikuls – 26 g. (galdnieks), Jāzeps – 17 g., Aloizs – 8 g., Florians – 5 g.; meita Prakseda – 12 gadi.

TEIRUMA KOCKI (HOCKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Jāzeps Kučinskis Silvestra d. – 30 g., brālis Jermolajs(?) – 25 g. (abi dzelzceļa kalpotāji); māsas: Ieva – 35 g., Klāra – 25 gadi.

2. saime: Bernards Kučinskis Ādama d. – 30 g.; māte Tekla Andreja m. – 50 g.; brālis Jāzeps – 28 g. (ar ģimeni dzīvo citur), sieva Jūlija Aleksandra m. – 30 g.; dēli: Antons – 3 g., Julians – 1 mēn.; meita Marjana – 1 g.; 2. brālis Pēteris – 18 g.; māsa Zuzanna – 19 gadi.

3. saime: Aleksejs Kučinskis Staņislava d. – 40 g., sieva Helēna Voicika m. – 30 g.; dēli: Albins – 14 g., Julians – 7 g., Modests – 4 g., Ignats – 2 g.; meitas: Bronislava – 18 g., Salomeja – 15 g., Helēna – 12 g., Emīlija – 8 g., Anna – 5 mēneši.

4. saime: Florians Kučinskis Staņislava d. – 28 g., sieva Viktorija Fabija-
na m. – 24 g.; meitas: Mihalina – 2 g., Leokadija – 2 mēn.

5. saime: Konstantins Kozlovskis Jēkaba d. – 35 g., sieva Jozefata Jēkaba m. – 28 g., dēls Vladimirs – 3 g.; tēvs Jēkabs Jēkaba d. – 60 g.; māsas: Ksavera – 38 g., Beņa – 27 gadi.

6. saime: Aleksandrs Kozlovskis Onufrija d. – 45 g., sieva Ieva Ādama m. – 45 g.; dēli: Jānis – 13 g. (zvejnieks), Kazimirs – 10 g., Jāzeps – 5 g., Boļeslavs – 3 g.; meitas: Sofija – 18 g., Anna – 16 gadi.

7. saime: Tekla Kozlovska Bārtuļa m. – 45 g.; māsa Rozālija – 28 gadi (abas dzīvo ekonomijas mājā).

KALVI (KOVĀĻKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 14 saimes.

1. saime: Meikuls Kučinskis Vincas d. – 70 g., dēls Ignats – 25 g., meita Jekaterina – 18 gadi.

2. saime: Pēteris Kučinskis Vincas d. – 50 g., sieva Tekla Jāzepa m. – 45 g.; visi bērni dzīvo Rēzeknes apriņķī: dēls Francis – 35 g., sieva Veronika Laura m. – 30 g.; dēli: Ignats – 18 g., Eduards – 12 g., Julians – 9 g., Vladimirs – 7 g.; Pētera meitas: Adele – 25 g., Marcela – 24 g., Jūlija – 22 g., Jevgēnijs – 14 gadi.

3. saime: Anna Kučinska Jēkaba m. – 60 g.; meitas: Sofija – 32 g., Tekla – 20 g.; vedekla Rozālija Ādama m. – 27 g.; mazdēls Geronims Vaclava d. – 2 gadi.

4. saime: Francis Buliga Timofeja d. – 65 g., sieva Ludviga Kazimira m. – 60 g.; dēli: Stepans – 30 g., Ignats – 21 g., Donats – 14 g.; meitas: Rozālija – 25 g., Paulīna – 18 gadi.

5. saime: Aleksandrs Bivala Pāvela d. – 70 g., sieva Beņa ... – 60 g., dēls Tadeušs – 25 g., meita Apaļa – 30 gadi.

6. saime: Aleksandrs Bivalo Jāzepa d. – 30 g., sieva Antonela Teodora m. – 30 g.; meitas: Broņislava – 7 g., Mihalina – 5 g., Veronika – 2 gadi.

7. saime: Pēteris Bivalo Ādama d. – 70 g., sieva Marjana Antona m. – 70 g.; dēli: Augusts – 40 g., Jānis – 31 g.; meita Ieva – 23 gadi.

8. saime: Semjons Morozs Tumaša d. – 60 g., sieva Anna Tumaša m. – 50 g.; tēvs Tumašs Jāņa d. – 107 g.; dēls Salimons – 30 g., sieva Salomeja Teodora m. – 25 g., dēls Juljans – 1 g., meita Malvīne – 2 g.; Semjona dēli: Francis – 25 g., Geronims – 24 g., Mateušs – 21 g., Vaclavs – 18 g. (skola); meita Ksavera – 20 gadi.

9. saime: Aleksis Laurinovičs Ādama d. – 55 g., sieva Marcela Bārtuļa m. – 30 g.; dēli: Aleksis – 21 g., Juljans – 7 g.; meitas: Broņislava – 5 g., Anna – 1 g., Emīlija – 4 mēn.

10. saime: Salimons Laurinovičs Ustina d. – 32 g., sieva Tekla Pētera m. –

27 g., dēls Leons – 6 g.; meita Marjana – 4 g.; tante Elžbeta Jāzepa m., 70. g., no Meža Kockiem; vēl 2 »īrnieki«: ubags un tirgonis.

11. saime: Ignats Pliskovskis Frola d. – 37 g., sieva Elžbeta Vincas m. – 38 g.; māte Rozālija Pētera m. – 70 g.; dēli: Albins – 6 g., Boļeslavs – 3 g., Klimans – 2 mēn.; meitas: Jadviga – 11 g., Marjana – 8 g.; brāļi: Francis – 28 g., Pēteris – 25 gadi.

12. saime: Bārtuļš Novičenoks Feliksa d. – 30 g., sieva Apaļa Franča m. – 25 g.; meitas: Salomeja – 4 g., Veronika – 2 g., Viktorija – 9 mēn.; brālis Jāzepe – 27 gadi.

13. saime: Bārtuļš Leščinskis Jēkaba d. – 51 g. (zvejnieks), sieva Tekla Jāņa m. – 35 g.; tēvs Jēkabs Jāzepa d. – 84 g.; dēls Francis – 28 g. (skola), sieva Elžbeta ... – 25 g.; dēli: Antons – 2 g., Jāzepe – 8 mēn.; Bārtuļa 2. dēls Antons – 26 g., sieva Agata Ādama m. – 22 g., meita Leose – 11 mēn.; 3. dēls Andrejs – 21 g. (zvejnieks); meitas: Jugaze – 22 g., Helēna – 6 g.; »plemineica« Emīlija Floriana m. – 13 gadi.

14. saime: Antons Katkevičs Stepāna d. – 70 g., sieva Elžbeta Bārtuļa m. – 60 g.; »pleminīki« Jānis Andreja d. – 27 g. (kurpnieks), Ilja – 25 g.; viņu māte Elžbeta – 50 g.; »pleminīks« Jānis Jāzepa d. – 51 g., sieva Zuzanna Jāzepa m. – 50 g.; dēli: Aleksejs – 13 g., Jāzepe – 1 g.; meita Leokadija – 3 g.; īrnieki (uz laiku): 4 vecticībnieki (strādnieki) un 4 luterāņi (grāvrača ģimeņe) – visi no Rēzeknes.

ČERNOMORDI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 5 saimes.

1. saime: Francis Leščinskis Jāņa d. – 30 g.; māte Margita Teodora m. – 60 g.; brālis Vinca – 25 g.; māsa Marjana – 25 g., viņas dēls Jānis – 2 gadi.

2. saime: Pēteris Leščinskis Meikula d. – 55 g., sieva Zuzanna Meikula m. – 50 g.; dēli: Modests – 24 g. (kurpnieks), Grigors – 21 g., Eduards – 15 g.; meita Veronika – 7 gadi.

3. saime: Ādams Leščinskis Ignata d. – 38 g. (skola, dzīvoja Vidros), sieva Elžbeta Staņislava m. – 35 g., dēls Aleksejs – 4 g., meita Broņislava – 10 g.; tēvs Ignats Jāzepa d. – 75 g.; brālis Jāzepe – 40 g.; sieva Ustina Meikula m. – 35 g., dēls Kazimirs – 11 g., meita Marjana – 5 g.; 2. brālis Francis – 30 g.; sieva Levizija Staņislava m. – 26 g.; dēli: Staņislavs – 4 g., Juljans – 3 g., Vaclavs – 8 mēn.

4. saime: Vinca Leščinskis Kazimira d. – 65 g.; dēls Aleksandrs – 33 g., sieva Marija Savelija m., 30 g., no Rēzeknes apriņķa; dēls Aleksandrs – 2 g.; meitas: Helēna – 10 g., Leonora – 8 g., Anna – 5 g.; 2. dēls Donats – 28 g. (skola, atslēdznieks); 3. dēls Antons – 27 gadi.

5. saime: Pēteris Leščinskis Vincas d. – 46 g., sieva Marija Franča m. – 37 g.; dēli: Bronislavs – 15 g., Matvejs – 13 g.; meitas: Emīlija – 10 g., Tekla – 5 g., Jadviga – 2 g., Agata – 2 mēneši.

SEVERKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Kazimirs Pozņaks (Pozņakovs) Staņislava d. – 35 g.; māte Sofija Pētera m. – 55 g.; brāļi: Florians – 26 g., Antons – 25 g., Pēteris – 23 g. (dienestā); māsa Marta – 20 gadi.

2. saime: Kazimirs Pozņaks Franča d. – 49 g., sieva Anna Jēkaba m. – 35 g.; meitas: Bronislava – 11 g., Klāra – 9 g., Helēna – 2 gadi.

3. saime: Vinca Pozņaks Pētera d. – 37 g., sieva Helēna Franča m. – 19 g.; sievas brālis Kastans Briciks Franča d. – 45 g., viņa sieva (saimnieka māsa) Zahvija – 47 g.; dēli: Jānis – 16 g., Ambrozijs – 15 g., Aloizs – 13 g., Aleksejs – 5 g., Eduards – 3 g.; meitas: Franciska – 21 g., Leonora – 19 g., Levīzija – 9 g., Emīlija – 1 g.; sievasmāte Fraksjuta Franča m., 45 g., no Zvirgzdenes pagasta.

4. saime: Pēteris Katkevičs Meikula d. – 58 g., sieva Jadviga Gavrila m. – 50 g.; dēli: Augusts – 21 g., Donats – 20 g.; meitas: Valera – 17 g., Petrunela – 15 g., Aleksandra – 10 gadi.

5. saime: Jāzeps Katkevičs Ādama d. – 43 g.; sieva Marija Vincas m. – 32 g.; dēli: Bronislavs – 17 g., Julians – 12 g., Silvestris – 7 g., Zigmunds – 4 g.; meita Ieva – 1 mēnesis.

6. saime: Jāzeps Trons Vincas d. – 60 g., sieva Rozālija Laura m. – 57 g.; dēls Ignats – 32 g., sieva Rozālija Pētera m. – 37 g.; meitas: Ksavera – 6 g., Ieva – 3 g.; Jāzeps 2. dēls Jāzeps – 35 g.; 3. dēls Antons – 23 g.; meita Cecilija – 18 g.; vecākā meita Jadviga, 20 g., izprecēta uz Pildas pagasta Breidakiem, viņas dēls Antons Meikula d. – 2 mēn.

7. saime: Jēkabs Ševčenoks Franča d. – 38 g., sieva Jūlija Jāņa m. – 40 g.; māte Anna Jegora m. – 62 g.; dēli: Jēkabs – 17 g., Viktors – 16 g., Julians – 4 g.; meitas: Helēna – 12 g., Veronika – 1 g.; māsa Marjana – 20 gadi.

KĻOVI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Ignats Razumovskis Meikula d. – 70 g., sieva Brigita Andreja m. – 65 g.; dēls Jānis – 38 g., dēla sieva Leose Pētera m. – 35 g., dēls Ignats – 8 g., meita Marjana – 11 gadi.

2. saime: Tadeušs Razumovskis Jegora d. – 55 g., sieva Marcela Jāzeps m. – 50 g.; dēli: Donats – 27 g., Apolinārijs – 16 g. (skola), Antons – 11 g.; meitas: Elžbeta – 19 g., Valerija – 14 g.; māsa Agata – 35 g.; ciemiņš no Pildas Antons Greivāns – 27 gadi (kurpnicks).

3. saime: Bernards Razumovskis Krištofa d. – 46 g.; brālis Vaclavs – 32 g.; pamāte Zuzanna Dominika m. – 46 g.; viesis no Rēzeknes aprinča Raģmuižas Staņislavs Berezovskis Jāzeps d. – 23 gadi.

4. saime: Florians Katkevičs Andreja d. – 32 g., sieva Elžbeta Ignata m. – 50 g. (?); brālis Francis – 22 g. (skola); māsa Paulīna – 19 gadi.

5. saime: Felikss Katkevičs Alekseja d. – 19 g.; māte Marcela Seimaņa m. – 47 g.; brāļi: Jānis – 25 g., garīgi slimš, Jāzeps – 12 g. (skola); māsa Jūlija – 15 gadi.

6. saime: Jānis Trons Paula d. – 23 g.; māte Zuzanna Tadeuša m. – 50 gadi.

7. saime: Mateušs Trons Pāvela d. – 30 g.; sieva Levīzija Jāņa m. – 27 gadi.

8. saime: Vinca Trons Franča d. – 41 g., sieva Marcela Bārtuļa m. – 33 g.; dēli: Broņislavs – 3 g., Vladislavs – 1 g.; meitas: Franciska – 8 g., Veronika – 5 g.; māte Petruļa Franča m. – 65 gadi.

9. saime: Pēteris Lavrinovičs Jāņa d. – 70 g.; dēls Ignats – 45 g. (lauku stārasts); sieva Rozālija Vincas m. – 30 g.; dviņņi: Pēteris un Aleksandrs – 8 mēn.; meitas: Emīlija – 7 g., Veronika – 2 g.; vedekla, Aleksandra sieva, Barbara Vaclava m. – 28 g., viņas dēls Francis – 3 g., meita Vanda – 4 gadi.

ZITIŠKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 4 saimes.

1. saime: Kazimirs Čerņavskis Antona d. – 55 g., sieva Magdalena Franča m. – 40 g.; dēli: Pāvels – 14 g., Vladimirs – 7 g., Juliāns – 2 gadi.

2. saime: Jēkabs Čerņavskis Antona d. – 57 g., sieva Petruļa Andreja m. – 57 g.; dēli: Jāzeps – 18 g., Donats – 15 g., Jānis – 12 g.; meitas: Veronika – 20 g., Rozālija – 19 g., Salomeja – 14 gadi.

3. saime: Jānis Čerņavskis Ignata d. – 70 g.; dēls Ignats – 45 g., sieva Rozālija Andreja m. – 37 g.; dēli: Teodors – 11 g., Kazimirs – 9 g., Tadeušs – 7 g., Albins – 2 mēn.; meita Broņislava – 10 g.; Jāņa meitas: Justinija – 36 g., Darja – 27 gadi.

4. saime no Pildas rentē Jāņa Čerņavska māju: Vinca Jeļinskis Jēkaba d. – 50 g., sieva Agata Antona m. – 30 g.; dēls Francis – 2 g.; meitas: Apoloniņa – 12 g., Jūlija – 6 gadi.

VIRPANI (VIRPI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 7 saimes.

1. saime: Jāzeps Pliskovskis Benedikta d. – 33 g., sieva Veronika Jāņa m. – 23 g.; sievasmāte Marija Lavrinoviča Gavriļa m. – 50 g.; meitas: Franciska – 2 g., Leonora – 4 mēn.; sievas māsa Prakseda – 16 gadi.

2. saime: Kazimirs Pliskovskis Benedikta d. – 40 g., sieva Ksaverija Gavriļa m. – 23 g.; dēls Boļeslavs – 1 g.; meitas: Viktorija – 7 g., Leokadija – 3 g.; brālis Andrejs – 34 g. (skola); brāļasieva Zuzanna Jāņa m. – 19 g.; meita Anna – 1 mēn.

3. saime: Teodors Pliskovskis Andreja d. – 80 g.; dēls Bernards – 40 g., sieva Ksavera Gabruša m. – 35 g.; dēli: Juljans – 8 g., Broņislavs – 9 mēn.; meitas: Ieva – 13 g., Marjana – 7 g., Jadviga – 5 g., Jūlija – 2 gadi.

4. saime: Jāzeps Lavrinovičs Teodora d. – 33 g., sieva Anna Jāņa m. – 30 g.; māsa Ksavera – 23 gadi.

5. saime: Vaclavs Leščinskis Pētera d. – 32 g., sieva Sofija Voicika m. – 28 g.; sievasmāte Agata Ravzova Meikula m. – 60 g.; dēls Grigors – 3 g., meita Valērija – 7 mēn.; sievas brāļi un māsas: Geronims – 21 g., Veronika – 23 g., Marjana – 20 g., Apaļa – 18 g., Albins – 15 gadi.

6. saime: Ignats Razumovskis Seimaņa d. – 39 g.; sieva Marjana Aloiza m. – 35 g.; tēvs Seimaņš Franča d. – 78 g., māte Petruļa Ignata m. – 60 g.; dēli: Francis – 15 g., Daniels – 3 g.; meitas: Helēna – 17 g., Valērija – 5 g., Anna – 1 g.; Ignata brālis Francis – 34 g. (skola, muižas pārvaldnieks Čerņigovas guberņas Sosnicas apriņķī), dēls Jānis – 8 g.; Ignata 2. brālis Aleksejs – 33 g., sieva Marija Alekseja m. – 25 gadi.

7. saime: Jāzeps Mičulis (Mičulevs) Krištofa d. – 60 g., sieva Sofija Ādama m. – 47 g.; dēli: Iļa – 18 g., Andrejs – 14 g., Jānis – 4 g.; meita Marcela – 16 gadi.

MUIZINĪKI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 9 saimes.

1. saime: Salimons Timoškāns (Tumoškāns) Matveja d. – 30 g.; māte Magdalena Dominika m. – 65 g.; māsas: Agata – 40 g., Jūlija – 24 gadi.

2. saime: Meikuls Timoškāns Jēkaba d. – 45 g., sieva Margita Vincas m. – 30 g.; dēli: Florians – 18 g. (kurpnieks), Bernards – 8 g., Boļeslavs – 2 g., Daniels – 1 mēn.; meita Franciska – 19 gadi.

3. saime: Pāvels Greitāns Staņislava d. – 39 g., sieva Jūlija Meikula m. – 25 g.; dēli: Francis – 9 g., Grigors – 3 mēn.

4. saime: Jāzeps Binevičs Romana d. – 31 g. (galdnieks), sieva Marija Matveja m. – 37 g.; padēls Viktors Timoškāns Meikula d. – 10 g.; dēls Modests – 5 g.; meitas: Jadviga – 7 g., Julijana – 3 gadi.

5. saime: Jānis Katkevičs Meikula d. – 50 g.; dēls Aloizs – 10 g.; padēls Jānis Timoškāns Bernarda d. – 21 g. (kurpnieks); pameitas (Bernarda Timoškāna meitas): Izabela – 25 g. (vērpēja), Petronela – 22 g. (audēja), Rozālija – 18 gadi (audēja).

6. saime: Vinca Čiževskis Vincas d. – 67 g., sieva Justina Teodora m. – 60 g.; dēls Jānis – 30 g., sieva Sofija Antona m. – 30 g.; dēli: Eduards – 4 g., Modests – 2 g.; Vincas 2. dēls Geronims – 16 gadi.

7. saime: Gabruss Katkevičs Dominika d. – 70 g., sieva Paulīna Savelija m. – 50 g.; dēls Jāzeps – 40 g. (kurpnieks, ģimene Ludzā), sieva Jūlija Jāzepa m. – 30 g.; dēls Aleksandrs – 1 g.; Gabruša 2. dēls Eduards – 26 g. (skola, ar ģimeni Jurizdikā), sieva Jevgenija Paula m. – 22 g. (vienīgā sievietē pagastā

ar baznīcas skolas izglītību, šuvēja), meita Valerija – 1 g.; Gabruša dēli: Jļa – 24 g., Jānis – 18 g.; meitas: Aleksandra – 22 g., Jūlija – 20 g., Cecīlija – 12 g.; padēls Kazimirs Lapušanoks Bārtuļa d. – 31 g. (kurpnieks).

8. saime: Ignats Sidors Pētera d. – 56 g. (namdaris); sieva Veronika Dominika m. – 56 g. (vērēja); dēli: Augusts – 29 g., Tadeušs – 26 g. (skola, dienestā), Kazimirs – 21 g.; meita Jadviga – 19 gadi.

9. saime: Antons Sidors Pētera d. – 60 g., sieva Jadviga Laura m. – 60 g.; dēls Aleksejs – 33 g. (kalējs), sieva Darja Bārtuļa m. – 30 g. (audēja), dēls Antons – 3 g.; meita Helēna – 4 g.; Antona meita Salomeja – 20 gadi (audēja).

KITKOVA

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 10 saimes.

1. saime: Bernards Kitkovskis Andreja d. – 40 g., sieva Jekaterina Dementija m. – 32 g.; dēls Francis – 9 g.; meitas: Anele – 12 g., Mihalina – 3 gadi.

2. saime: Jāzeps Katkevičs Andreja d. – 50 g. (mucinieks), sieva Zoļa Krištofa m. – 40 g.; dēli: Apolinārijs – 17 g., Eduards – 15 g.; meitas: Franciska – 19 g., Anna – 7 gadi.

3. saime: Jāzeps Donskis Pētera d. – 35 g., sieva Cecīlija Dominika m. – 30 g.; meita Tekla – 9 g.; brālis Ādams – 30 gadi (skola).

4. saime: Pēteris Donskis Pētera d. – 20 g.; māte Adele Mor.. m. – 42 g.; brālis Mateušs – 22 g.; māsas: Elizabete – 25 g., Veronika – 19 g., Leose – 17 g., Jadviga – 5 gadi.

5. saime: Jānis Donskis Pētera d. – 41 g., sieva Sofija Dominika m. – 28 g.; meitas: Marjana – 12 g., Valerija – 8 g., Leonora – 1 mēn.

6. saime, bez mājas: Vinca Lankovskis Jāzeps d. – 80 g.; dēli: Laurs – 28 g., Klementijs – 26 g.; brālis Silvestris – 60 g. (kučieris Kārsavā).

7. saime: Jēkabs Lankovskis Vincas d. – 41 g., dēli: Pēteris – 21 g. (kalējs), Boļeslavs – 12 g.; meitas: Helēna – 14 g., Ieva – 8 g.; onkulis Kazimirs Jāzeps d. – 70 g.; sieva Marta – 50 gadi.

8. saime: Jānis Lankovskis Vincas d. – 31 g. (skola), sieva Elžbeta Alekseja m. – 25 g.; dēls Julians – 6 g.; meita Marija – 2 gadi.

9. saime: Jēkabs Savlenkovs Jēkaba d. – 25 g.; meita Paulina – 2 g.; māsas: Prakseda – 19 g., Darja – 16 g., Juzefata – 13 gadi.

10. saime: Mamerts Leščinskis Andreja d. – 34 g., sieva Sofija Laura m. – 24 g.; dēls Broņislavs – 10 gadi.

Vienīgā viensēta pagastā »hutor Pņevka« (starp Kitkovu un Voitiem): Jānis Leščinskis Andreja d. – 42 g., sieva Sofija Pētera m. – 40 g.; tēvs Andrejs Laura d. – 60 g.; dēls Daniels – 12 g., meita Emīlija – 2 g.; māsa Cecīlija – 35 g., viņas meita Aleksandra – 9 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Kitkovā minētas 3 saimes.

1. saime: Meikuls (vēlāk Sloskāns) Jura d., 50 g., miris 1865. g., sieva Kastuļa Andreja m. – 51 g.; dēls Staņislavs, 25 g., miris 1881. g., sieva Rozālija Andreja m. – 30 g., meita Viktorija – 2 g.; 2. dēls Krištofs – 15 g.; Aleksandrs Jāņa d. – 15 g.; Felikss Tuma d. – 33 g., sieva Marule Meikula m. – 33 g., meita Veronika – 2 g.; audzēkne Tekla Antona m. – 11 gadi.

2. saime: Miķelis Jēkaba d., 39 g., miris 1869. g., sieva Ieva Jāzepa m. – 38 g.; Pēteris Jēkaba d. – 36 g., sieva Marcela Jāņa m. – 38 g., meita Ieva – 3 g., dēls Gabruss, 2 g., miris 1860. g.; Andrejs Laura d. – 33 g., sieva Agata ... – 35 g., meita Cecīlija – 5 g., dēls Jānis – 2 g.; Dominiks Jāzepa d., 34 g., miris 1886. g., sieva Petruļa Ādama m. – 28 g., meita Roža – 4 g.; dēli: Kazimirs – 10 g., Meikuls – 0,5 gadi.

3. saime: Jēkabs Seimaņa d. – 35 g., miris 1879. g., sieva Dorta Vincas m. – 33 g.; Andrejs Oduma d., 46 g., miris 1872. g., sieva Roža Matveja m. – 31 g., meita Iļina – 4 g.; dēli: Staņislavs, 16 g., miris 1882. g., Jāzeps – 11 g., Bernards – 2 g.; Laurs Vincas d. – 29 g., sieva Anna Laura m. – 28 g.; Jēkabs Laura d., 10 g., miris 1874. g.; Jēkaba māte Agnetka Oduma m. – 40 g.; audzēkne Sofija Jāņa m. – 18 gadi.

ZUZEIŠI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 12 saimes.

1. saime: Jāzeps Katkevičs Florina d. – 42 g., sieva Sofija Jāzepa m. – 32 g.; dēli: Ignats – 2 g., Ādolfis – 1 mēn.; māsa Jugaze – 45 g.; »uzraugāmās, ārlaulības« (prizrevajemaja) no S. Pēterburgas: Jekaterina Cirvanova – 9 g., māsa Marija – 7 gadi.

2. saime: Krištofs Katkevičs Laura d. – 32 g., sieva Marta Florina m. – 36 g.; dēls Julians – 8 g.; meitas: Anna – 6 g., Leonora – 1 g.; māte Marcela Feliksa m. – 60 g.; māsa Jūlija – 24 gadi.

3. saime: Ādams Pāvilāns Jāzepa d. – 41 g., sieva Tekla Jāzepa m. – 40 g.; dēls Salimons – 11 g.; meitas: Franciska – 19 g., Anna – 14 g., Salomeja – 9 g.; brālis Laurs – 25 gadi.

4. saime: Iļa Pāvilāns Gavrila d. – 33 g.; māte Sofija Vincas m. – 50 g.; brālis Geronims – 27 g.; māsa Klāra – 23 gadi.

5. saime: Antons Pāvilāns Dementija d. – 47 g., sieva Darja Laura m. – 47 g.; dēls Pēteris – 21 g.; meitas: Antoņina – 5 g., Jozefata – 1 gads.

Irnieki – gana saime no Runtortas: Vladimirs Ločovs(?) Meikula d. – 50 g., sieva Elžbeta Franča m. – 30 g.; dēli: Antons – 9 g., Jānis – 2 g.; meitas: Paulīna – 6 g., Anna – 8 mēneši.

6. saime: Aleksejs Putāns Kazimira d. – 45 g., sieva Marta Vincas m. – 36 g.; dēli: Aleksandrs – 8 g., Stepans – 3 g.; brālis Ādams, 38 g., S. Pēterburgā.

7. saime: Cecīlija Putāne Pētera m. – 45 g., meita Valerija – 13 gadi.
8. saime: Antons Čižiks Alekseja d. – 35 g., sieva Salomeja Voicika m. – 27 g.; meita Helēna – 2 g.; māte Helēna Jēkaba m. – 60 g.; brāļi: Jānis, 23 g., dienestā, Eduards – 17 g.; māsas: Levizija – 22 g., Franciska – 19 gadi.
9. saime: Jānis Čižiks Paula d. – 38 g., sieva Valerija Jegora m. – 30 g.; meitas: Vincenta – 5 g., Antoņina – 3 g.; māsa Jadviga – 35 gadi.
10. saime: Sofija Mihailanova(?) Paula m. – 40 g.; dēli: Broņislavs – 18 g., Aleksejs – 7 g.; meitas: Prakseda, 20 g., Ludzā, Juloja – 18 gadi.
11. saime: Semjons Svirskis Krištofa d. – 60 g., sieva Rozālija Pāvela m. – 60 g., dēls Jāzeps – 30 g.; gans Savelijs Zarāns Kristapa d., 16 g., no Zaboltes.
12. saime: Vaclavs Binevičs Romana d., 38 g., ar sievu un bērniem dzīvo Mihalovas pagasta Litavniekos; sieva Eleonora Ignata m. – 40 g.; padēls Matvejs Borzovskis Jēkaba d. – 16 g.; pameitas: Helēna Borzovska Jēkaba m. – 14 g., Barbara Bantrova Stepana m. – 10 g.; meitas: Sofija – 6 g., Veronika – 5 g.; dzīvo Zuzeišos sievasmāsa Franciska Svirska Ignata m. – 20 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Zuzeišos minētas 4 saimes.

1. saime: Pāvels (vēlāk Čižiks) Antipa(?) d., 46 g., miris 1881. g., sieva Roža(?) Ignata m. – 29 g.; meitas: Agata – 12 g., Zahvija – 9 g., Zuzanna – 5 g., Jadviga – 2 g.; Juris Jāņa d. – 42 g., sieva Krise Jēkaba m. – 38 g., meita Ieva – 9 g., dēls Aleksejs, 1 g., miris 1882. g.; Jāzeps Antona d., 26 g., miris 1861. g.; Vinca Meikula d., 63 g., miris 1868. g.; sieva Krise Ignata m. – 53 g.; Pāvela māsa Krise – 26(?) gadi.

2. saime: Dominiks Pāvela d. miris 1854. g. 55 g. vec., dēls Antons – 10 g.; Jāzeps (Josa) Pētera d., 31 g., miris 1870. g., sieva Agata Andreja m. – 30 g.; dēls Odums – 2 g., meita Marta – 1 g.; Tadeušs Pētera d. – 26 g.; Gabruss Pētera d., 16 g., miris 1872. g.; Kristīne Pētera m. – 12 gadi.

3. saime: Ignats Krištofa d., 28 g., miris 1880. g., sieva Krise Seimaņa m. – 28 g., meita Lucija – 1 g.; Seimaņš Krištofa d. – 27 g., sieva Rozālija Pāvela m. – 22 g.; Aleksejs Krištofa d., 23 g., miris 1862.(?)g.; Ignata māte Barbara Vincas m. – 52 g.; audzēknes: Justa Jēkaba m. – 16 g., Tekla Pāvela m. – 6 gadi.

4. saime: Florins Andreja d., 38 g., miris 1860. g., sieva Anna Franča m. – 28 g., meita Jugaze – 6 g., dēls Jāzeps(Juze) – 4 g.; Laurs Andreja d. – 37 g., sieva Marcela Feliksa m. – 30 g., meita Roža – 4 g.; Kazimirs Jāzepa d. – 52 g., sieva Gan... Andreja m. – 40 gadi.

KRĪVENI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 12 saimes.

1. saime: Staņislavs Laizāns Meikula d. – 57 g. (pagasta vecākais), sieva Sofija Tumaša m. – 57 g.; dēli: Francis – 29 g., Daniels – 25 g. (skola), Salimons – 15 g. (skola); meita Veronika – 12 g.; strādniece Franciska Ļustika Matveja m. – 22 gadi.

2. saime: Ādams Laizāns Laura d. – 33 g., sieva Salomeja Jāņa m. – 23 g.; meitas: Anna – 1 g., Veronika – 1 mēn.; māte Elžbeta Pētera m. – 63 g.; brālis Donats – 28 g. (mežsargs Zabolotjes muižā), sieva Sofija Kārļa m. – 23 g., dēls Aleksandrs – 1 g.; Adama 2. brālis Vinca – 22 g.; māšas: Anele – 25 g., Franciska – 18 gadi.

3. saime: Marta Laizāne Matveja m. – 40 g.; meitas: Levizija – 13 g., Anna – 11 gadi.

4. saime: Pēteris Laizāns Vincas d. – 55 g., sieva Rozālija Ādama m. – 50 g.; dēli: Kazimirs – 30 g., Salimons – 26 g. (skola), Voiciks – 23 g. (skola), Kastans – 15 g. (skola); meita Rozālija – 18 gadi.

5. saime: Krištofs Laizāns Vincas d. – 62 g.; dēls Viktors – 36 g., sieva Iza-bela Franča m. – 32 g.; dēli: Ignats – 7 g., Vaclavs – 6 g.; meitas: Salomeja – 4 g., Valerija – 2 g., Marija – 2 mēn.; Krištofa dēli: Jāzeps – 26 g. (Ludzā), Bernards – 24 g. (dienestā), Jegors – 21 g. (skola); meita Sofija – 29 gadi.

6. saime: Seimaņš (Semions) Mičuļš Ignata d. – 50 g., sieva Boguta Ādama m. – 45 g.; dēli: Ādams – 20 g., Bronislavs – 10 g.; meita Agata – 7 g.; »pleminiks« Ilja Mičuļš Jāņa d. – 18 gadi (skola).

7. saime: Ieva Mičule Iljas m. – 33 g.; dēli: Antons Jāzepa d. – 13 g., Vac-lavs – 10 g., Ignats – 6 g.; meitas: Antopina – 3 g., Prakseda – 1 gads.

8. saime dzīvo Franopoles muižā, māja tukša: Jānis Razumovskis Jāzepa d. – 25 g., sieva Sofija Andreja m. – 32 g.; māte Rozālija Kazimira m. – 60 g.; »plemineica« Tekla – 8 gadi.

9. saime: Pēteris Katkevičs Dementija d. – 60 g. (kalējs), sieva Jadviga Kazimira m. – 30(?) g.; dēli: Dominiks – 2 g., Pēteris – 6 mēn.; meitas: Fran-ciska – 18 g., Emīlija – 10 g., Sofija – 3 gadi.

10. saime: Juzefats Katkevičs Dementija d. – 38 gadi.

11. saime: Jāzeps Katkevičs Dementija d. – 57 g.; meita Helēna – 11 gadi.

12. saime: Matvejs Katkevičs Dementija d. – 40 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Krīveņos minētas 4 saimes.

1. saime: Vinca (vēlāk Laizāns) Staņislava d., 40 g., miris 1864. g.; dēli: Krištofs – 25 g., Pēteris – 20 g.; meita Rozālija – 17 g.; Jāzeps Staņislava d. miris 1860. g. 39 g. vec., sieva Elžbeta Pāvela m. – 39 g., dēls Kazimirs, 20 g., miris 1886. g.; meitas: Ieva – 17 g., Zahvija – 15 g., Apolonija – 3 gadi.

2. saime: Miķelis (vēlāk Laizāns) Staņislava d., 34 g., miris 1875. g., sieva Zuzanna Oduma m. – 30 g., meita Margita – 6 g., dēls Staņislavs – 17 g.; Laurs Staņislava d. – 31 g., sieva Elžbeta Pētera m. – 28 g., meita Ksavera – 2 g.; Kazimirs Jāzeps d. miris 1858. g. 40 g. vec., sieva Agata Ādama m. – 38 g.; dēli: Aleksejs – 12 g., Ignats, 8 g., miris 1872. g.; meitas: Agata – 11 g., Elžbeta – 2 g.; Miķeļa māsa Elžbeta – 48 g., meita Aneļa – 18 gadi.

3. saime: Jēkabs Jāzeps d., 41 g., miris 1864. g.; sieva Elžbeta Jāzeps m. – 49 g.; meitas: Aldona(?) – 18 g., Marcela – 14 g.; Ignats Jāzeps d., 39 g., miris 1879. g.; sieva Roža Seimaņa m. – 33 g.; meita Agata – 1 g.; dēli: Seimaņš – 12 g., Jānis, 5 g., miris 1877. g.; Jānis Jāzeps d., 37 g., miris 1884. g.; sieva Amona Jāzeps m. – 28 g.; dēli: Jānis, 16 g., miris 1875. g., Jāzeps – 8 g.; meitas: Judīte – 12 g., Agata – 4 g., Marcela – 6 mēneši.

4. saime: Dominiks (Domka) Pētera d., 57 g., miris 1880. g.; sieva Krise Jāzeps m. – 38 g.; dēli: Antons, 21 g., miris 1882. g., Pēteris – 18 g., Jāzeps, 15 g., rekrūtis 1865. g., Mateušs – 8 g., Jozefats – 3 g.; meitas: Lucija – 19 g., ... – 10 gadi.

VOITI (DUČI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 10 saimes.

1. saime: Jāzeps Katkevičs Stepana d. – 57 g., sieva Bronislava Alekseja m. – 30 g., dēls Francis – 2 gadi.

2. saime: Laurs Katkevičs Jēkaba d. – 56 g., sieva Valerija Jāņa m. – 52 g., dēls Jānis – 18 g., meita Tekla – 19 g.; māsa Ieva – 65 gadi.

3. saime: Francis Katkevičs Jāzeps d. – 45 g., sieva Brigita Pētera m. – 38 g.; meitas: Rozālija – 17 g., Salomeja – 15 g., Bronislava – 10 g., Marjana – 7 g., Elizabete – 4 g., Emīlija – 2 g.; viesis no Nirzas pagasta Ādams Pētera d. – 40 gadi.

4. saime: Aleksejs Katkevičs Jāzeps d. – 65 g., sieva Ieva Jegora m. – 60 g.; dēli: Aleksejs – 26 g. (mucinieks), Salimons – 23 g., Geronims – 16 g., Viktors – 13 g., Jānis – 8 g.; meitas: Sofija – 19 g., Tekla – 18 gadi.

5. saime: Jāzeps Katkevičs Tumaša d. – 45 g., sieva Ieva – 45 g.; dēls Vac-lavs – 11 g.; meitas: Izabela – 8 g., Salomeja – 2 g.; brālis Seimaņš – 40 gadi.

6. saime: Augusts Katkevičs Silvestra d. – 35 g.; māte Elžbeta Antona m. – 60 g.; brāļi: Pēteris – 31 g., Albīns – 25 g., Jāzeps – 21 g.; māšas: Marija – 27 g., Viktorija – 23 gadi.

7. saime: Emīlija Katkeviča Bogumila m. – 30 g. (S. Pēterburgā, virēja), meita Marija Laura m. – 5 g. (S. Pēterburgā); māsa Valerija – 17 gadi.

8. saime: Kazimirs Pozņaks Ignata d. – 60 g., sieva Elžbeta Ādama m. – 55 g.; dēli: Kazimirs – 27 g., Ignats – 22 g., Ādams – 24 g., Ādama sieva Ju-zefata Rūdolda m. – 22 g., dviņi Ignats un Emīlija – 7 mēn.; Kazimira mei-tas: Apolonija – 20 g., Levīzija – 19 gadi.

9. saime: Jānis Nekutka Jēkaba d. – 56 g., sieva Darja Jegora m. – 45 g.; dēli: Meikuls – 26 g., Salimons – 24 g., Daniels – 20 g.; meitas: Justina – 22 g., Franciska – 18 gadi.

10. saime: Jāzeps Marozovs Ignata d. – 67 g. (dārznieks), sieva Marcela Jēkaba m. – 60 g.; dēli: Ignats – 28 g. (skola), Bronislavs – 25 g., Donats – 21 gads (skola).

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Voitos minētas 4 saimes.

1. saime: Jāzeps Jāņa d. miris 1854. g. 34 g. vec.; sieva Roža Ādama m. – 30 g.; dēli: Aleksejs – 15 g., Salimons, 12 g., miris 1881. g., Francis (Františs) – 4 g.; meitas: Marjana – 16 g., Marcela – 11 gadi.

Pārcelti uz Kitkovu: Jēkabs Laura d. miris 1858. g. 52 g. vec.; meita Marcela – 20 g.; dēls Jānis (Joniks) – 33 g.; sieva Marcela Vasilija m. – 33 g.; meita Iļjina – 4 g.; Jāzeps Matveja d., 27 g., miris 1888. g.; iegātnis (primaks) Vinca Jāzeps d. – 36 g., sieva Rozālija Jēkaba m. – 32 g.; dēli: Jēkabs – 4 g., Aloizs – 1 g.; Laurs Jēkaba d. – 17 g.; Silvestris Jāzeps d. – 8 gadi.

2. saime: Jēkabs Jāzeps d., 39 g., miris 1886. g.; sieva Zahvija Jāņa m. – 39 g., dēls Jānis – 14 g.; Jēkaba māsas: Viktorija – 13 g., Dorta – 2 (?) g.; Jēkabs Franča d. miris 1860. g. 30 g. vec.; Dominiks Jāņa d. miris 1857. g. 31 g. vec.; viņa dēls Matvejs – 8 g.; Felikss Ignata d., 36 g., miris 1870. g.; viņa sieva Terese Jāzeps m. – 35 gadi.

3. saime: Stepuļš Jāņa d., 42 g., miris 1875. g.; sieva S... Vincas m. – 36 g.; dēli: Jāzeps – 16 g., Francis, 10 g., miris 1867. g., Silvestris, 8 g., miris 1887. g., Gavriks(!) – 1 g.; meita Beņa – 12 g.; Tumašs Jāņa d. – 55 g., sieva Katerina Jāzeps m. – 48 g.; dēli: Silvestris – 23 g., Jāzeps – 9 g., Seimaņš – 5 g.; meitas: Anna – 20 g., Zahvija – 16 g.; Vinca Jura d., 50 g., miris 1860. g.; sieva Krise Meikula m. – 44 gadi.

4. saime: Vinca Laura d. – 25 g., meita Zosja – 1 g.; Odums Laura d., 41 g., miris 1879. g.; sieva Anna Dovenā(?) m. – 40 g.; meitas: Elžbeta – 16 g., Jūlija – 9 g., Boguta – 5 g.; Aleksejs Feliksa d. – 14 g., rekrūtis 1873. g.; Jānis Andreja d., 51 g., miris 1870. g., sieva Roža Meikula m. – 44 g.; audžumeita («prinjatāja») Marcela Laura m. – 44 gadi.

MEŽA KOCKI (HOCKI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 11 saimes.

1. saime: Bernards Katkevičs Ignata d. – 35 g., sieva Anele Jāņa m. – 35 g.; dēls Jānis – 2 g.; meita Anna – 4 gadi.

2. saime: Francis Katkevičs Ignata d. – 30 g., sieva Levīzija Alekseja m. – 30 g.; dēls Juljans – 4 g., meita Rozālija – 1 g.; māsa Marija – 33 g. (Ludzā), ārļaulības dēls Bronislavs – 4 gadi.

3. saime: Aleksejs Katkevičs Feliksa d. – 50 g.; sieva Marcela Jāzepa m. – 50 g.; dēli: Ignats – 22 g., Geronims – 17 g.; meitas: Marcela – 25 g., Franciska – 12 gadi.

4. saime: Anna Katkeviča Ignata m. – 45 g.; meitas: Ieva – 17 g., Orakse-da – 15 g. (mēma), Jadviga – 12 g.; ārļaulības meita Agata, 21 g., dzīvo Cīrmas folvarkā.

5. saime: Vinca Donskis Ignata d. – 37 g., sieva Valerija Kazimira m. – 25 g.; māte Avdotja Vincas m. – 80 g.; meitas: Salomeja – 5 g., Emīlija – 3 g., Elžbeta – 1 g.; Vincas brālis Ilja – 32 g., sieva Jūlija Kristapa m. – 27 g., meita Broņislava – 1 g.; Vincas māsa Zosja – 28 g.; »pleminiks« Tumašs – 19 gadi.

6. saime: Laurs Dudars Jāzepa d. – 70 g.; sieva Sofija Feliksa m. – 60 g.; dēli: Pēteris – 30 g., Laurs – 25 g., Antons – 21 g., Jānis – 17 g., Izidors – 15 g., meita Elžbeta – 22 g.; viņas meita Marjana 3 gadi.

7. saime: Jāzeps Rimšs Jāzepa d. – 43 g.; sieva Sofija Seimaņa m. – 42 g.; dēli: Pēteris – 21 g., Albins – 1 g.; meitas: Franciska – 17 g., Sofija – 6 g.; brālis Jānis – 40 g.; dēli: Ignats – 13 g., Donats – 9 g., Germans – 7 gadi.

8. saime: Francis Rimšs Jāzepa d. – 37 g., sieva Veronika Broņislava m. – 27 g.; dēls Ambrozijs – 9 mēn.; meitas: Helēna – 5 g., Zuzanna – 3 gadi.

9. saime: Jāzeps Proška Justina d. – 70 g., sieva Kristīne Seimaņa m. – 70 g.; dēls Vaclavs – 40 g., sieva Marija Florina m. – 35 g.; meitas: Veronika – 7 g., Darja – 2 g., Ksavera – 2 mēn.; Jāzepa dēls Seimaņš – 27 g., sieva Darja Pētera m. – 25 g., dēls Antons – 23 g., meita Agata – 19 gadi.

10. saime: Jāzepa Proškas otro māju irē šuvējs no Franopoles: Jāzeps Ladusāns Matveja d. – 32 g., sieva Veronika Jāzepa m. – 25 g.; māte Anna Seimaņa m. – 70 g.; dēli: Aleksandrs – 4 g., Modests – 2 g.; meitas: Jūlija – 7 g., Anna – 5 g., Līna – 1 nedēļa.

11. saime: Pāvels Proška Pētera d. – 25 g., sieva Ieva Kārļa m. – 27 g., dēls Aleksandrs – 1 g., meita Jozefata – 4 g.; māsa Anele – 23 gadi (Ludzā).

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Meža Kockos minētas 5 saimes.

1. saime: Jēkabs Jāzepa d., 64 g., miris 1869. g.; dēls Ignats – 28 g., dēla sieva Katre Pāvela m. – 26 g.; meitas: Marcela – 6 g., Katre – 2 g.; Stepans Andreja d. – 31 g., miris 1886. g.; sieva Roža Jēkaba m. – 28 g., meita ... – 1 g.; Jāzeps Ādama d., 16 g., miris 1882. g.; »prinjataja« Rozālija Jāņa m. – 16 gadi.

2. saime: Justins Antona d., 55 g., miris 1883. g., sieva Anna – 44 g.; dēli: Jāzeps (Jozā) – 25 g., Pīters – 15 g.; Jāzepa sieva Kristīne Seimaņa m. – 20 g., meita Elžbeta – 1 g.; Staņislavs Jāņa d., 41 g., miris 1875. g., sieva Anna Bārtuļa m. – 38 g.; dēli: Matvejs, 16 g., miris 1885. g., Jānis – 12 gadi.

3. saime: Laurs Jāzepa d., 52 g., miris 1877. g.; sieva Madaļa Seimaņa m. –

49 g.; meitas: Agata – 21 g., Zoļa – 10 g.; Jāzeps Stepana d. – 34 g., sieva Margita Laura m. – 31 g.; dēli: Jāzeps – 6 g., Jānis – 4 g.; meita Marcela – 1 g.; Pāvels Oduma d., 54 g., miris 1870. g.; sieva Krise Ādama m. – 42 g., meita Tekla – 5 g., dēls Odums, 13 g., miris 1870. g.; Jānis Meikula d., 47 g., miris 1879. gadā.

4. saime: Jāzeps Vincas d., 55 g., miris 1870. g., sieva Elžbeta Jēkaba m. – 54 g., dēls Laurs – 25 g., meita Rozālija – 23 g.; Laura sieva Zoļa Feliksa m. – 20 g.; Jānis Vincas d., 43 g., miris 1863. g., sieva Magdalena Paula m. – 44 g., meita Valerija – 14 g.; Vinca Oduma d. – 30 g., miris 1873. g., sieva Pali... Vincas m. – 38 gadi.

5. saime: Ignats Jēkaba d. – 28 g., sieva Anuļa Vincas m. – 26 g.; meitas: Leose – 8 g., Agata – 5 g., Sofija – 1 g.; Florians (Floruss) Jēkaba d., 30 g., miris 1864. g., sieva Agata Ignata m. – 26 g.; meitas: Rozālija – 3 g., Marta – 1 g.; Kaspars Franciska d. – 29 g.; Felikss Salimona d. – 13 g.; »prinjataja« Agata Jāņa m. – 19 gadi.

SPEDŽI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos Spedžu (Špegu) sādžā reģistrētas 14 saimes.

1. saime: Vaclavs Sloskāns Staņislava d. – 17 g.; māsa Veronika – 20 g.; tante Darja Jāzeps m. – 60 gadi.

2. saime: Krištofs Sloskāns Meikula d. – 56 g., sieva Agata Pāvela m. – 56 g.; dēls Augusts – 14 g.; meitas: Marjana – 17 g., Franciska – 15 gadi.

3. saime irē Bernarda Sloskāna Seimaņa d. māju: Jēkabs Milasenoks Ādama d. – 60 g. (no Franopoles muižas), sieva Anna Andreja d. – 50 g.; dēli: Eduards – 25 g., Antons – 23 g. (skola), Daniels – 15 g., Staņislavs – 8 g.; meita Helēna – 17 gadi.

4. saime: Izidors Leidums Andreja d. – 60 g., sieva Rozālija Jāzeps m. – 55 g., dēls Donats – 15 g., meita Cecīlija – 30 gadi.

5. saime: Krištofs Mikolanovs Meikula d. – 45 g., sieva Jekaterina Leona m. – 45 g.; dēli: Pēteris – 14 g., Zigmunds – 10 g., Kazimirs – 7 g.; meita Leokadija – 5 gadi.

6. saime: Eduards Katkevičs Jāzeps d. – 33 g., sieva Konstancija Staņislava m. – 27 g.; meitas: Monika – 6 g., Rozālija – 5 g.; tēvs Jāzeps Jāzeps d. – 60 gadi.

7. saime: Ignats Katkevičs Andreja d. – 50 g., sieva Rozālija Vincas m. – 44 g.; dēli: Solomons – 23 g., Albins – 21 g., Donats – 11 g., Tadeušs – 5 g., Andrejs – 2 g.; meita Anele – 14 gadi.

8. saime: Jāzeps Katkevičs Andreja – 56 g., sieva Apolonija – 35 g.; dēli: Aleksandrs – 12 g., Antons – 6 g., Julians – 7 g.; meitas: Klāra – 14 g., Jadviga – 20 g., Anna – 2 gadi.

9. saime: Benedikts Katkevičs Ādama d. – 42 g., sieva Darja Andreja m. – 42 g.;

dēli: Jānis – 10 g., Boļeslavs – 6 g., meitas: Ieva – 14 g., Salomeja – 6 g., Tekla – 2 g.; māsa Ludvika – 38 g.; patēvs Jāzeps Čuļs Jāņa d. – 70 gadi (Ludzā).

10. saime: Florians Katkevičs Ādama d. – 45 g., sieva Viktorija Stepana m. – 40 g.; dēls Kazimirs – 9 g.; meitas: Barbara – 16 g., Aleksandra – 7 g., Valerija – 5 g., Adele – 3 g., Marjana – 1 gads.

11. saime: Aleksis Katkevičs Staņislava d. – 42 g., sieva Elžbeta Tadeuša m. – 32 g.; meitas: Stefānija – 9 g., Paulina – 3 g.; māsa Magdalena – 60 g., meita Izabela Pētera m. – 20 gadi.

12. saime: Tumašs Katkevičs Dominika d. – 44 g., sieva Klāra Jāzeps m. – 40 g.; dēls Mateušs – 14 g., meita Jadviga – 12 g.; »plemineica« Viktorija Justafa (?) m. – 20 gadi.

13. saime: Felikss Katkevičs Tuma d. – 89 g., sieva Marcela Meikula m. – 70 g.; dēls Geronims – 32 g.; meitas: Viktorija – 27 g., Salomeja – 25 gadi.

14. saime: Kaspers Novožilovs Teodora d. – 60 g. (mucinieks); dēli: Antons – 34 g., Ignats – 32 g. (skola), Meikuls – 25 gadi.

Kristīne Gricule Vincas m., 45 g. – bez mājas.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos bija 5 saimes (uzvārdu vēl nebija).

1. saime: Andrejs Jāņa d., 54 g. (vēlāk Leidums) – miris 1863. g., sieva Elžbeta Matveja m. – 47 g., meita Marjana – 23 g., dēls Izidors – 17 g.; Semions Antona d. – 32 g. (vēlāk Sloskāns), sieva Agata Andreja m. – 35 g.; dēli: Ignats, 9 g. – miris 1885. g., Bernards – 1 g.; meitas: Rozālija – 6 g., Tekla – 4 g.; mazdēls Aleksejs Jāzeps d., 15 g. – miris 1883. g.; Pēteris Odu-ma d., 22 g. (1850) – rekrūtis 1855. g., miris 1884. g.; audzēkne Anna Matveja m. – 28 gadi.

2. saime: Ignats Meikula d., 28 g. – miris 1885. g.; sieva Dorta Jāzeps m. – 26 g.; Antons Jura d., 54 g. – miris 1865. g.; dēls Matvejs – 27 g.; Juris Stepana d., 34 g. – miris 1874. g., sieva Anna Dominika m. – 30 g., meita Rozālija – 1 g.; audzēknes Barbara Laura m., 23 g., un Īva Laura m. – 7 g.; Odums Jāzeps d., 57 g. – miris 1884. g.; sieva Barbara Jēkaba m. – 36 g.; meita Elka – 10 gadi.

3. saime: Andrejs Jāzeps d., 46 g. (vēlāk Katkevičs) – miris 1887. g.; sieva Agnetka Feliksa m. – 38 g.; dēli: Jāzeps – 18 g., Ignats – 15 g.; meitas: Agata – 20 g., Petruļa – 12 g., Dorta – 5 g., Rozālija – 2 g.; Jāzeps (Jozā) Jāzeps d. – 27 g. (vēlāk Katkevičs); Vinca Jāzeps d., 40 g. – miris 1879. g., sieva Ieva Jāņa m. – 30 g.; meitas: Marta – 7 g., Tekla – 3 g.; Andreja māte Roža Jāzeps m. – 70 gadi.

4. saime: Odums Vincas d., 29 g. (vēlāk Katkeviči) – miris 1865. g., sieva Rozālija Ignata m. – 28 g.; dēli: Florians – 6 g., Benedikts – 4 g.; meitas:

Marjana – 10 g., Ludvika – 0,5 g.; Meikuls (Nikula) Teodora d., 58 g. – miris 1854. g.; dēls Jāzeps (Joza), 34 g. – miris 1885. g., viņa sieva Anna Andreja m. – 33 g.; Odums Pētera d., 26 g. – miris 1879. g., sieva Ilina Vincas m. – 35 g., dēls Jāzeps, 2 g. – miris 1859. g.; audzēknis (»prinjatij«) Krištofs Vincas d. – 6 g.; Jāzeps Jāņa d. – 17 g.; audzēkne Ieva Oduma m. – 30 gadi.

5. saime: Dominiks (vēlāk Katkevičs) Staņislava d., 34 g. – miris 1862. g.; sieva Marcela Ignata m. – 38 g.; dēls Tumašs – 6 g.; meitas: Venera – 16 g., Zuzanna – 9 g., Agata – 2 g.; Staņislavs (vēlāk Katkevičs) Jāzepa d., 52 g. – miris 1866. g., sieva Benedikta Staņislava m. – 38 g., meita Magdalena – 20 g., dēls Amoksa – 5 g.; Francis Staņislava d., 34 g. – miris 1880. g.; Pēteris Staņislava d., 29 g. – miris 1877. gadā.

MAZIE TRUKŠĀNI

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 6 saimes.

1. saime: Ilja Viškera Tumaša d. – 40 g., sieva Beņa Pētera m. – 40 g.; dēli: Stepanš – 20 g., Tumašs – 11 g. (skola), Ignats – 9 g.; meitas: Margita – 18 g., Viktorija – 16 g., Helēna – 6 g., Veronika – 4 gadi.

2. saime: Francis Lipskis Ignata d. – 38 g., sieva Marjana Jāzepa m. – 25(?) g.; dēli: Jānis – 14 g., Albins – 11 g., Mateušs – 3 g.; meita Tekla – 10 mēn.; brālis Geronims – 29 gadi.

3. saime: Jāzeps Jankalāns Jāņa d. – 38 g., sieva Jadviga Meikula m. – 40 g.; dēls Jāzeps – 14 g.; meitas: Ieva – 16 g., Aleksandra – 8 g., Filmonija – 6 gadi.

4. saime: Jānis Novickis Pētera d. – 24 g.; māšas: Anna – 20 g., Valerija – 17 gadi.

5. saime: Zahvija Katkeviča Laura m. – 50 g.; dēli: Francis – 22 g., Aloizs – 13 g.; meita Sofija – 15 gadi.

6. saime (pareizticīgie, no Opočkas apriņķa): Antons Loginovs – 45 g., sieva Olga Danila m. – 45 g.; dēli: Andrejs – 15 g., Timofejs – 12 g., Ivans – 1 g.; meitas: Stefanida – 14 g., Marija – 6 g.; Sofija – 3 g., brālis Fjodors – 35 g., sieva Darja Sidora m. – 32 g.; dēli: Jegors – 6 g., Jakovs – 2 g.; meitas: Malanija – 11 g., Anna – 9 g., Marfa – 4 mēneši.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Maztrukšānos minētas 2 saimes.

1. saime: Seimaņš (Semens) Jāņa d. – 57 g., sieva Agata Staņislava m. – 57 g.; Laurs Jāņa d., 52 g. – miris 1868. g., sieva Brigita Laura m. – 50 g., dēls Jānis – 31 g., miris 1879. g.; sieva Anna Ādama m. – 28 g., dēls Joza – 1 g.; Pēteris Jāņa d. – 14 g.; audzēknis (vskormļennik) Ignats Jura d., 44 g., miris 1875. g., sieva Anna Jāņa m. – 40 g.; Jānis Andreja d. – miris 1870. g.;

Matvejs Andreja d., 33 g., miris 1879. g.; sieva Anna Seimaņa m. – 28 g.; meitas: Zoļa – 7 g., Agata – 1 gads.

2. saime: Tumašs Dominika d., 38 g., miris 1870.(?) g.; sieva Petruļa Tađuļa m. – 33 g.; meitas: Ksavera – 12 g., Barbara – 11 g., Dorta – 6 g.; Staņislavs Dominika d., 36 g., miris 1885. g., sieva Brigita Meikula m. – 25 g., meita Brigita – 6 g.; Vinca Matveja d. – 18 g.; Jāņa sieva Zoļa Laura m. – 28 g.; meitas: Monika – 9 g., Agata – 1 g.; Tumaša māte Roža Jāņa m. – 59 gadi.

BLEIVI (BLEIVIŠI)

1897. gada tautas skaitīšanas sarakstos reģistrētas 8 saimes.

1. saime: Geronims Pozņaks Gavrila d. – 60 g., sieva Marija Jēkaba m. – 40 g.; dēli: Francis – 31 g., Aleksandrs – 26 g. (skola), Staņislavs – 23 g., Vaclavs – 17 g., Dominiks – 12 g., Jānis – 10 g.; meita Marjana – 5 g.; strādniece Cecīlija Puncule Alekseja m. – 20 gadi.

2. saime: Jānis Pozņaks Gavrila d. – 55 g.; dēli: Jāzeps – 35 g. (skola), Bernards – 25 g. (skola); meitas: Bronislava – 18 g., Franciska – 17 gadi.

3. saime: Jāzeps Rimšs Jāņa d. – 32 g.; māsa Cecīlija – 27 gadi.

4. saime: Elijats Laizāns Pētera d. – 55 g., sieva Anna Matveja m. – 37 g.; dēli: Aleksejs – 7 g., Alberts – 5 g., Daniels – 2 g.; meitas: Jūlija – 10 g., Elžbeta – 1 gads.

5. saime: Pēteris Laizāns Jāņa d. – 24 g. (skola); brālis Andrejs – 20 g.; māsas: Veronika – 33 g., Tekla – 23 gadi.

6. saime: Donats Putāns Vincas d. – 33 g., sieva Franciska Pētera m. – 27 g.; meita Emīlija – 1 g.; brālis Izidors – 28 g. (namdaris); māsa Helēna – 25 gadi.

7. saime: Marta Golubovska Ādama m. – 36 g., dēls Bonifacijs Ignata d. – 14 gadi.

8. saime: Francis Golubovskis Dominika d. 36 g., sieva Marija Matveja m. – 36 g.; māte Barbara Staņislava m. – 70 g.; sievasmāte Rozālija Kaspara m. – 70 g.; dēli: Francis – 15 g., Antons – 7 g.; meita Mihalina – 10 g.; māsa Anele – 22 gadi.

1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstos Bleivos minētas 3 saimes.

1. saime: Gabruss Kazimira d., 43 g., miris 1885. g., sieva Krise Ignata m. – 42 g.; meitas: Zoļa – 16 g., Mora – 13 g.; dēli: Gabruss – 14 g., Jānis – 12 g., Ignats, 6 g., miris 1870. g.; Gabruss Jēkaba d., 46 g., miris 1879. g., sieva Krise Ādama m. – 49 g., meita Elžbeta – 14 g.; Kazimirs Ignata d. – 17 g.; Antons Pāvela d., rekrūtis 1853. g., 24 g.; »pleminīks« Bernards Ādama d. – 7 gadi.

2. saime: Krištofs Laura d., 49 g., miris 1863. g., sieva Agata Andreja m. – 47 g.; meitas: Agafija – 16 g., Ksavera – 14 g., Zoļa – 12 g., Rozālija – 6 g.; Matvejs Pētera d., 43 g., miris 1871. g., sieva Agata Jāņa m. – 41 g.; meitas: Anna – 16 g., Marta – 6 g.; dēls Matvejs, 25 g., miris 1874. g.; Jelisijs Pētera d. – 15 g.; Jānis Pētera d., 32 g., miris 1882. g., sieva Agata Krištofa m. – 20 g., meita Luiza – 1 g.; Jēkabs Meikula d., 59 g., miris 1860. gadā.

3. saime: Jāņa Oduma dēla dēls Dominiks, 29 g., miris 1884. g., sieva Borbula Jāņa m. – 25 g., dēls Donats, 1 g., miris 1873. g.; Antons, 26 g., miris 1862. g., sieva Tekla Františeka m. – 26 g.; »prinjtāja« Ieva Pētera m. – 12 gadi.

VIETVĀRDI

Katrai vietai dabā bija savi nosaukumi. Vissenākie mēdz būt hidronīmi – ezeru un upju vārdi. Muižām, sādžām, upītēm, strautiem, kalniem, mežiem, purviem vārdi doti ļoti sen, domājams, poļu laikos. Viensētu laikos bija māju vārdi, katram ceļam, tīrumam, meža stūrim un kalniņam, pļaviņai, purvājam savs latviskais mīļvārdiņš. Tieši sīkie vietvārdi ātrāk izzūd no cilvēku atmiņas, sevišķi – kad bijušās viensētas tiek atstātas un iedzīvotāji izklist tālumā. Tie vietvārdi būtu pierakstāmi un saglabājami. Seno muižu lauku vietvārdus ir grūtāk izskaidrot, tie galvenokārt nākuši no poļu valodas. Šeit mēģināts daļēji izskaidrot iespējamo vietvārdu izcelsmi. Pieņemums tāds, ka poļu muižnieki pēc sava prāta, neprasot padomu neizglītotajiem zemniekiem, devuši vārdus sādžām, vadoties no tur redzētajiem augiem (bērziem, kļavām), zvēriem (kazām, briežiem, vardēm), kā arī zemnieku amatiem (kalēji, ādu apstrādātāji, mucinieki), pirmā saimnieka vārda (Bārtuļs, Seimaņs) un vēsturiskiem apstākļiem (kapulauki, kulta vietas vai baznīcas). Daudziem vietvārdiem nav izdevies atrast nekādu izskaidrojumu. Grāmatā sastopamie vietvārdi sakārtoti pa muižām. Poliskie sādžu nosaukumi doti pēc 1772. gada sarakstiem, kad Latgale tika iekļauta Krievijas impērijā. Vārdu skaidrojums atkarīgs no pieejamās vārdnīcas, senlaiku vārdi jaunākos izdevumos nav atrodam. Iespējami arī pavisam citādi vietvārdu skaidrojuma varianti – katram jādomā pašam.

OZUPINES (FELICIANOVAS) MUIŽA

Anči – Pustoši: sādža radusies 1913. gadā starp Vabaļu–Barisu ceļu un Vabaļu strautu, izdalot no Nierzās pagasta Barisu sādžas zemes gabalu. 1937. gadā bija 6 viensētas.

Azupina jeb Vaizuļi – sādža muižai pretējā ezeriņa krastā.

Balceru folvarks 1894. gadā atdalīts no Ozupines muižas un pārdots. Atrodās uz D no Cegeļņas folvarka.

Bobeiši, Bobiši (poliski *bobik* – vīķi; *bobek* – kazu un zaķu spiras) – Ozupines muižas sādža pie Ludzas–Zilupes šosejas.

Ceģelnīki, poliski *Cegielniki* (ceģļa – ķieģelis) – sādža uz D no Marienpoles, vēlāk pārveidota par folvarku, labas māla atradnes.

Čakši, poliski *Czakšy* – likvidētā sādža.

Degliši, poliski *Deglisze* – likvidētā sādža.

Dirvani, Dervani jeb Jaškova, poliski *Dyrwany*, – sādža Ilžas upes tuvumā.

Felicianova – līdz 1877. gadam Ozupines muižas folvarks ar koka ēkām un »pie akām«, nevis pie upes. Pēc 1877. gada Plenu ģimenes īpašums, kurā uzcelta muiža ar plašiem rūpniecības uzņēmumiem. 1772. gadā Ozupines muižas īpašnieks bija Felicijans Zaremba no Kalinovciem (Felicijan z Kalinowcy Zaremba), kuram par godu droši vien nosaukts folvarks (Felicianova: *nova* – jaunā).

Gvelova, poliski *Gwelowo*.

Jaņčeva folvarks jeb Jansonu mājas – 1899. gadā izdalīts no muižas un pārdots. Atradās uz R no Vabaliem, tuvu Ludzas–Zilupes šosejai.

Jurāni, poliski *Jurany* (*jurni* – karsts, temperamentīgs), Ozupines (Felicianovas) muižas sādža, spriežot pēc teikas, sādža nosaukta muižas dārznieka vārdā.

Kaļveiši (Ozupines un Felicianovas Kaļvi), poliski *Kowale* – sādža likvidēta laikā no 1784. līdz 1816. gadam un atkal atjaunota 1835. gadā. Robežojās ar Marienpoles viensētām pa Kačupi.

Kaši, poliski arī *Kaši* – sādža Cīvlas upītes kreisajā krastā.

Kondrāti, poliski *Kondraty* (*konny* – zirgu...).

Liflandca–Pipero zemes gabals ap 107 ha atradās uz A no Bobeišu un Dervu folvarka, uz D no Bobeišu sādžas un uz Z no Ļadino (Ljadino) upītes, Ciblas pagasta robežās.

Meisāni, Meišonki, poliski *Meiŝonki* – likvidētā sādža.

Mjaiši, Meiši, Mekši, poliski *Meiŝe* (*miŝ* – lācis) – sādža Cīvlas upītes kreisajā krastā. Uz Cīvlas upītes bija aizsprosts un dzirnavas ar vienu dzirnakmeni. 1926. gadā viensētās sadalāmo zemes gabalu pagaidu nosaukumi (vēlāk doti citi māju vārdi): Priseloks (sādžas A malā) – Antona Mjartāna viensēta (v. s.); Kačupe (uz A no ceļa Eversmuiža–Ozupine) – Čiputa u. c. viensētas; Magazinas kalns (pie lielceļa un ceļa uz Ūdeņiem) – Mosejevu viensēta; Kruces kolns – Genovefas Krocānes v. s.; Avots – Antona Timoškāna viensēta.

Mogiļņiks un Peski – zemes gabals 1913. gadā atdalīts no Nierzas pagasta Barisu sādžas, uz R no Barisu un Greču sādžas. Vietas nosaukums Mogiļņiks liek domāt par iespējamiem senkapiem, arī mūsdienās tur ir kapšēta, bez tam atsevišķu zemes gabalu sauca *Nemeckij*, kā arī agrārās reformas laikos (1926. g.), arot staigno un krūmaino purvu, atrastas dažas vecas monētas un brieža rags.

Mosejeva, poliski *Mosiejowo* – likvidētā sādža, uzvārds saglabājies.

Onzuļi, Ondzuļi, poliski *Onzule* (*ondulacja* – matu cirtošana) – sādža 1772. gadā, vēlāk likvidēta. Iespējams, bijis saimnieks ar cirtainiem matiem.

Ozupine, Azupine, Uzupine (*ozuc*, *ozuwac* – apaut; *uzupełnić* – papildināt) – varbūt papildplatība vai piegriezums kādai muižai. Sena muiža un pagasts pie bezvārda ezeriņa (1784. g.) Latgales augstienes nolaidumā uz Zilupes ieleju un purvaino zemieni.

Pekševa, poliski *Piekszewa*, Peisova (*pejsi*, *pejsaty* – peisus nēsājošs) – Istalsnas muižas sādža. Nenopietni sakot: Peksis nēsāja peisainus matus. Latgalē par peisu sauca šauru, astes veida pļavas vai krūmāja stūri.

Plindzi, Plindži, poliski *Plindzi* – sādža bezvārda strauta labajā krastā, pie Ludzas–Zilupes ceļa.

Podplinžu un Aizboru zemes gabals, bijušie Ozupines muižas folvarki – »zastenki«, atradās pie Ozupines–Marienpoles–Istalsnas ceļa, uz D no Marienpoles.

Poguļankas folvarks bija atdalīts 1894. gadā no Ozupines muižas un 1905. gadā pārdots. Atradās Ozupines–Vabaļu ceļa kreisajā pusē.

Porečki – folvarks, vēlāk 6 viensētas Ozupines DA pie Brīgu ceļa un pie Greču upītes, daļa »priselok Rudiši« – laikam likvidētā sādža Rudiši.

Rekku folvarks atradās uz ZR no Vabaļiem.

Rudziši, Rudiši, poliski *Rudzisz* – sādža Civlas upītes kreisajā krastā, Brīgu ceļa tuvumā.

Skobuleva, poliski *Skobulovo* (*skobel*, *skobla* – durvju skava) – sādža 1772. gadā, vēlāk likvidēta.

Teverismuiža, *Tewerismuyza* (*twierdza* – cietoksnis) – varētu būt domāts Ciblas pilskalns un teritorija līdz Ilžas vecajai upei. Kopā ar Ozupini 1690. gada jūlija »dūmu sarakstā« minēta Stepana Bugvecka valdījumā. Karņicku gūsta laikā Bugveckis bija sagrābis viņu zemes, arī Istras (Franopoles) muižu. 1690. gada martā sagrābtās muižas atdotas Karņickiem un noteikta robeža starp Bugvecka un Karņicka zemēm, tikai konflikti nebeidzās, un 1695. gadā Bugveckis izraidīts no Ozupines.

Tridņa, folvarks Fridni, krogs Cibla (Cyblanska) – nosaukumam divi skaidrojumi: 1) tautā runāja, ka dzeršana turpinājās trīs dienas pēc kārtas; 2) varētu būt trīs kļaušu dienas nedēļā.

Ūdeņi, Udini, Udino, poliski *Udynie*, *Udiny* – sādža (1772. gada sarakstos viena sādža, bet 1784. gadā divas: *Udiny Boļšija* un *Udiny Malyja*). Lielie Ūdeņi atradās bezvārda strauta labajā krastā, bet Mazie Ūdeņi »pie akām«. Nosaukums varētu būt atvasināts gan no ūdeņiem, gan no odiem.

Vabaļi, Vabuļi, poliski *Vabule* – sādža šosejas Ludza–Zilupe tuvumā.

Ozupines muižas divas sādžas (Bobeiši un Vabaļi) atradās uz D, un pārējās – uz Z no Ozupines, vidū bija daudzie folvarki.

Voloji, Valuji, poliski *Wołue* (*wolowy* – liellopu) – sādža atradās starp Ozupini un Felicianovu, iespējams, bijusi vēršu audzētava.

Žerebjatnika folvarks, būtībā Ozupines muižas centrs, kas palika Zarembu īpašumā pēc Felicianovas folvarka un visu sādžu pārdošanas Plenu ģimenei, respektīvi, Felicianovas muižai.

EVERSMUIŽA

Abramiši, poliski *Obromisze* (*obronny* – aizsardzības), iespējams, nosaukti: 1) saimnieka, kāda Ābrama vārdā; 2) varbūt kādā sakarā ar Silenes (Degteru) pilskalnu. Sādža atradās Ilžas kreisajā krastā pie Eversmuižas.

Balalaiki, poliski *Bałałayki*, *Belomoiki* (*bal* – ķīpa, balķis; balalaikas spēlmanis; *biel* – balts; *bielawa* – pārpurvota pļava; *balata* – augs; *bielikrasa* – cūkauši; *bielik* – baltastes ērglis u. c.). Sādža atradās Ciblas kalna Z nogāzē, kur robežojās ar starpgabaliem: Lendžovku, Priedītēm, Zimniku un starpgabalu Cjapki.

Bondari (mucinieka mājas) – sādža ar 3 saimēm, 1784. gadā uz Z no Zeltiņiem.

Bondarovkas folvarks izveidots Bondaru sādžas vietā, paplašinot saimniecību un pārceļot zemniekus.

Bricovščizna (*bridzowy* – bridžs), var jau būt, ka muiža vinnēta vai paspēlēta kārtīs, poļu muižnieki bija azartiski.

Britiki, poliski *Brycyki*, Tjapki, Cjapki – Eversmuižas sādža – Ilžas vecās gultnes kreisajā un jaunās gultnes labajā krastā, neliela sala starp purviem (ap 100 ha).

Cibla, *Cybla* (poliski iespējams variants *cibora* – augi: 1) zemes mandeles – *Cyperus esculentus*; 2) dižmeldri – *Cyperus L.*) – šķiet, ka Ciblas vārds būs senāks par poļu laikiem.

Ciblanska (poliski) – 1772. gadā minēts Ozupines muižas krogs-viesnīca (tagadējā Tridņa), kas atradās pie svarīgā ziemas ceļa (zimnika) uz Ludzu un vasaras ceļu krustojumā. Šis ir senākais rakstos minētais Ciblas vārds.

Cyvla – upīte, kas iztecēja no Ozupines ezera, augštecē saukta par Greču upīti, lejtecē gar Ciblas kalna A malu paralēli tagadējam Ciblas–Aizpūres ceļam, pirms Hmeļnickiem pagriežoties pa kreisi, Vacūs Dvoru tuvumā ietecēja Ilžas vecajā gultnē. Iespējams, ka Cīvlas vietā vajadzētu rakstīt – Cibla. Upīte bija Ozupines un Kurjanovas muižas robeža.

Čerepu pļavas minētas agrārās reformas dokumentos. Uz turieni no Zeltiņiem gāja divi ceļi: gar Ilžas labo krastu un gar Ilžas vecās gultnes

kreiso krastu Britiku (Tjapku) sādžas virzienā. Vēlreiz Čerepu un Čeverovas Čerepu pļavas minētas Čivžuļu sādžas 4 pļavu gabalu sadalē viensētās 1929. gadā. Šis Čerepu pļavu gabals atradās Ilžas vecās gultnes labajā krastā, no trim pusēm norobežotā vecupes likumā, nepilnu kilometru no Vacim Dvorim Kreņevu virzienā (starp Hmeļnicku un Seimaņu pļavām), tas iedalīts Čivžuļu sādžas saimniekam Voicikam Trukšānam Vincas dēlam. Iespējams, ka Čerepu nosaukums radies no 9.–12. gs. Britiku (Tjapku) senkapiem vai straumes izskalotiem kaulu atradumiem.

Čivilši, poliski *Czywłisz* – sādža pēc 1772. gada likvidēta, atradās Civžuļu sādžas tuvumā. Iespējams, bija ienācēji no Kurzemes vai Vidzemes.

Čivžuļi, poliski *Cziwżuli* (zemnieka uzvārds 1646. gadā) – sādža Ciblas-Aizpūres ceļa labajā pusē. Vietvārdi: Kasagors (kalns sādžas malā pie Čeverovas un Īso Kušneru malām); pļavu gabali pie Ilžas vecās gultnes – Olkšna, Čerepi, Golinja un Ludzenka.

Dekteri, Degteri (*deka* – desmit, *diak* – baznīcas amatpersona) – varbūt: 1) desmit zemes iecirkņu sādža; 2) baznīcas zeme; 3) deguta ražošana; 4) tā kā arī Zaļmuižā bija Dekteru sādža, tad iespējama saistība ar Rozenšildu-Paulīnu valdīšanas laiku. 1929. gadā viensētās sadalāmo zemes gabalu pagaidu nosaukumi, vēlāk doti citi māju vārdi: Krūtaines kaktis (pie Lukašovkas) – Izidora Bārtulāna viensēta (v. s.); Vonogu sola (pie Ilžas upes) – Staņislava Boldāna v. s.; Dērvas (pie Voītiem) – Albina Duncāna v. s.; Pirmās diervas (pie Voītiem) – Vincas Sprudzāna v. s. (Varbūt domāti vissenākie tīrumi?); Ploskija siliņi – Jāņa Bārtulāna v. s.; Silagols – Meikula nu Vaclava Trukšānu v. s.; Stenderovka – Donata Duncāna v. s.; Soldonie purviņi (pie Tumovas pļavām) – Izidora Boldāna v. s.; Aciņas vieta – Zigmunda Zaharāna v. s.; Kokli (pie Trukšānu pļavām) – Modesta Jekimāna v. s.; Pēdējie elkšņi – Antona Aleksāna v. s.; Žūga pļova – Donata Aleksāna v. s.; Riuča (Ruča) gols (pie Voītiem) – Antona Sprudzāna v. s.; Riuča pļava (pie Voītiem); Sika kolns (pie Voītiem) – Vladislava Boldāna v. s.; Valatine (pie Voītiem) – Jozefatas Duncānes v. s.; Smilkšu kolns – Modesta Trukšāna v. s.; Kozla purvs (Degteru D daļā) un Aizupes pļaviņas – Izidora un Uljana Aleksānu v. s.; Vušku dōrzs – Jāņa un Franča Aleksānu viensēta.

Denaburgas pļavas – bīskapa jurisdikcijā Ilžas kreisajā krastā, ap 21 ha. Liču pļavas gar Veco un Jauno Ilžu bija arī Lucmuižas, Rozenovas (11 ha), Kurjanovas (27 ha) un Ozupines (3 ha) muižai.

Djatlovka (dzeņi) – senais Eversmuižas krogs pie ceļu krustojuma uz Kurjanovas muižu un Zabolotjes muižu un tālāk uz Opočkas apriņķi.

Gribniki, Grebežniki (*grabarz* – kapu racēji) – sādža atradās Ciblas-uzkalniņu kapulauka un Eversmuižas (Lobordeņas) kapsētas tuvumā.

Grobļa – dambis, aizsprosts.

Hmeļnicki, poliski *Chmielnickie* (apīņi, kurus audzēja daudz, 1765. gadā bija naturālā rente: 10 mārciņas apīņu no katriem četriem saimniekiem gadā). Pļavu gabali: Sola (mežā pie Djatlovkas), Luksti (gar Ilžas veco gultni pie Vacim Dvorim), Golidņa un laipas (starp mežu un Čivžuļu pļavām), Ludziņa (pie Britiku sādžas); Akašu pūrs (blakus pļavu gabalam Sola – Ciblas ceļa labajā pusē); Peiseņš – sādžas D mala Jasencu meža virzienā; Grantas dūbes (sādžas Z malā pie Čivžuļu celiņa); Pūreņš (sādžas ZR stūris pie Seimaņiem); Bierzeņi (meža mala starp Ciblas un Babravas ceļu). (Vietvārdi pēc Alfona Šveda datiem).

Ilža (upe), arī Ilza – plaši izplatīts upju un ezeru nosaukums Latgalē un Vidzemē, visur – kur senāk dzīvojuši latgaļi. Mazais Ludzas ezers 1599. gada Inflantu revīzijā saukts par Ilžas ezeru, Ilžas vārdu nesa arī divas upes: tagadējā Pildas upe, kas ietek Lielajā Ludzas ezerā (1599. gadā poliski – Lucen), un no tā iztekošā tagadējā Ludzas upe. Ilžas (Ludzas) upe poļu un krievu laiku dokumentos, sākot ar 1599. gada Inflantu revīziju, saukta par Lužu (peļķi?), un Lielais Ludzas ezers par Lielo Lužu (*Boļšaja Luža*). Ilžas upes lejtece krievu apdzīvotajā teritorijā saucas *Lža*, domājams, tas pats Ilžas vārds, tikai bez pirmā burta. Poļu valodā *lža* – asara, *lžej* – vieglāk: diez vai būtu ticams skaidrojums.

Kozlovski, poliski *Kozłowski*, Kazlava (*koziol* – kazu buks; *koza* – tup-tūzis; *kozlek* – valerians). Vietvārdi – 1931. gada nosaukumi: Stūrītis (DA stūris pie Kondrātiem) – Jezupa Lupšāna viensēta (v. s.); Lodordeņa – J. Kapustāna un F. Lupšāna v. s.; Leja – Cecīlijas un Jāņa Lupšānu v. s.; Laiviņa – Eduarda Bokiša v. s.; Puriņš – Ontona Birņika viensēta.

Kupciki, Tumova (*kupiec* – kupcis, tirgotājs) – maza sādža Ilžas kreisajā krastā, pretī Felicianovas muižai. Kupciki bija tautas dots nosaukums, jo stāvajā krasta nogāzē, ceļa asajā likumā uz Felicianovas dzirnavu tiltu atrodās bode.

Lukašovka (*luk* – loks, pusloks, izliekums) – 9455 ha liels purvainu mežu masīvs kā dabiska robeža starp Ciblas (Eversmuižas) un Mērdzenes (Mihalovas) pagastu. Līdz agrārajai reformai piederēja valstij un nebija ierakstīta zemes grāmatā.

Luža (Vecā Luža un Jaunā Luža) jeb Ilžas upe posmā no Eversmuižas līdz Kreņevu sādžai, minēta 1784. gada muižu aprakstos. Palu straume, domājams, 1709. gada pavasarī, kad visā Latvijā bija sevišķi lieli plūdi, bija izrāvusi jaunu gultni no Eversmuižas līdz Kreņeviem. Jezuītu dokumentos teikts, ka 1709. gadā »Daugava... šogad tā izplūda kā Nīla un kā rijējs aizrāva sev līdzī visu«, bet 1729. gadā plūdu laikā Daugavpils esot atgādinājusi

Venēciju. Plūdu radītā jaunā gultne varētu būt 1,5 km gara: līdz Saltupes ietekai un tālāk līdz Kreņeviem pa Saltupes veco gultni. Vecā gultne (Vecā Luža) gar Bondarovku, Balalaikiem, Vacim Dvorim pamazām aizauga, līdz ar to arī Lobardeņas (Kondrātu straute) un Civlas upītes gultne, kuras ietecēja »vecajā« Ilžā. Britiku (Cjapku) sādža no upes kreisā krasta nejausi nokļuva tās labajā krastā. 1784. gadā abu gultņu platums bija 10 metri, dziļums – virs metra. Līdzās zivīm upē dzīvoja arī vēži.

Morozovka (*moroszka* – avenes, kazenes, lācenes, kaulenes) – Eversmuižas sādža Ilžas kreisajā krastā. 1784. gadā pie Morozovkas minētas ūdensdzirnavas ar 2 dzirnakmeņiem.

Saltupe – Ilžas (Ludzas) kreisā pieteka, Eversmuižas un Franopoles muižas robeža. Upīte 1784. gadā bija 1,5 aršinas (ap 1 metru) plata, 3 »verški« dziļa, un to apdzīvoja raudas un grūduli.

Seimaņi, poliski *Sieymany* – domājams, ka no pirmā saimnieka vārda. Sādža atradās pie Ciblas–Aizpūres ceļa, uz Seimaņu kalna. Vietvārdi 1925. gadā: Linu mārkli (sādžas kopīpašums Z malā), Lielais līcis (vecās Ilžas upes labajā krastā).

Sprudži, Sprudina (*spruč* – sašūt, izārdīt) 1784. gadā atradās Saltupītes labajā krastā.

Strugovinka (upīte) – Eversmuiža.

Tjapki, Tjabki, Cjapki, Britiki, poliski *Brycyki* (*czapki* – cepure) – Eversmuižas sādžas sala purvu vidū varēja atgādināt cepuri.

Trukšāni Lielie, poliski *Truhszyny* (*trucht* – rikšiem). Trukšānu vārds ir sens, 1599. gada Inflantu revīzijā Ludzas pils folvarkā minēti »padotie Trukšāns ar Mārtiņu« (Truxanz z Marcinem).

Tumova, Kupciki (*tum, tumu* – katedrāle, baznīca; *tumak* – meža cauna vai tās kažoks) – sādžas nosaukums nav devis līdzīgu uzvārdu, 1772. gadā Tumovā dzīvoja saimnieki ar uzvārdiem – Čivžuļi. Iespējams, ka Tumovas nosaukums cēlies no Baznīcas (Geļas) kalna, kas atrodas mežā, uz R no Tumovas, un varētu būt Ciblas pilskalnam atbilstoša kulta vieta 2 km attālumā. Tādas vietas sauktas arī par baznīcām. Baznīcas kalns atrodas Ilžas upes kreisajā krastā, HES ūdenskrātuves malā, augstums 152,9 m vjl., salīdzinājumam – Ciblas pilskalns–Kapukalns 143 m vjl. Tumovas otrā pusē, kur kalnu grēdas A gals pienāk pie upes (120,1 m vjl.), atrodas liels akmens ar garenu iedobi, kas varētu būt upurakmens. Ilžas upes otrā, labajā, krastā atradās Ciblas pilskalns, un kalnu grēda (kaupre) turpinās A virzienā – Ciblas kalns, kurā uzkalniņu kapulauks un grēda nolaižas zemāk Kurjanovas ezera Z krastā.

Vaci Dvori, poliski *Starodworskie* – pēc nostāstiem, karos un epidēmijās vienīgā saglabājusies zemnieku māja, ko apstiprina 1690. gada muižu

»dūmu sarakstā« Krištofam Karņickim piederošā viena māja (Brycovščiznā) un Janam Karņickim 4 mājas (Živultovščiznā un Brycovščiznā), Kurjanovas muižā bija 2 dūmi.

Zelteņi, poliski *Zieltyny* – sādža Ilžas upes, Eversmuižai pretējā, labajā krastā, pie Ciblas pilskalna (var droši teikt, ka sādžas vietai ir sena vēsture, jo šeit atrasts Eversmuižas depozīts). Muižai nozīmīga sādža: tajā atradās ūdens dzirnavas, krogs, vēlāk pamatskola. Vietvārdi – 1930. gadā viensētās sadalāmo zemes gabalu pagaidu nosaukumi, vēlāk doti citi māju vārdi: Skarba dierva – Bernata Ulasa viensēta (v. s.); Kopu Lobordiņa – Leona Miklucāna viensēta; Lopu kapi – Donata Ulasa v. s.; Lukstu mala – Klimana Ulasa v. s.; Akmeņa pļava – Justas Ulases v. s.; Atvariņš – Ludvika Miklucāna v. s.; Dārziņa mājas – uz R no Atvariņa; Priedītes – starpgabals gar Balalaiku malu; Sētas vietas – Jāņa Ulasa v. s.; Luksti – Franča Ekimana v. s.; Alūksna – Antona Zubkāna v. s.; Alūksnas otrs gals – Meikula Barilo v. s.; Auzaitē – pļava gar Britiku ceļu; Ezeriņš – Uliana Miklucāna v. s.; Raudu salas pļavas, Lukstu pļavas, Ludzenkas pļavas abos Ilžas krastos.

AIZPŪRES (ZABOLOTJES) MUIŽA

Bārtuļi, poliski *Bartule* – laikam saimnieka vārdā. Sādža pie muižas, sādžai piederēja zvejas tiesības Zabolotjes ezera daļā. Pūstoška – Peiteļa purva mala gar sādžas zemi.

Berezovka, poliski *Bierozowka* – sādža atradās bērzu birzī Ilžas (Ludzas) upes labajā krastā, un Berezovkas krogs – pie ceļa pār upi uz Mihalovas muižu.

Bobovka (*bobkowy* – laurs; *bobownik, bobrek* – augs) – Zabolotjes muižas rentes mājas 1897. gadā. Līdzīgas rentes mājas, piemēram, Ozupīnes muižā sauktas par folvarkiem.

Bortniķi, Serguṣonki (*bartnik* – bitenieks, bišu koku kāpējs). 1772. gadā minētajā Serguṣonku sādžā bija divas saimes ar uzvārdu »Bortniķis« – daļēji lietots agrārās reformas laikos, tad izzudis.

Brukuši (*brukiew* – kāposti, rapši, kāļi; *brukotluk* – slaists, klaidonis). Brukušu pļavas ir Ciblas novada tālākais Z stūris, guberņu laikos tur atradies mazs krodziņš pie »zimņika«.

Čeverova, Čeveri, poliski *Czewerowo* – liela sādža pie Ļebedinca purva.

Daļkas ezers, 1784. gadā saukts per *Saluṣenik*, tagad Škinču vai Ārmaņu ezers. Daļkas vārds – no kāda tur dzīvojoša vientuļnieka.

Dolgošeji, poliski – *Dowhoszeja*, krieviski – *derevņa Dolgaše* (parādnieki muižai?; doļāč – samelot, piemelot). Sādža atradās Ļebedinca purva malā.

Gluhari (medņi, nomaļa vieta) – muižas rentes mājas 1897. gadā.

Gribkovka (saistība ar sēņu vietām) – muižas mežsarga mājas novada ziemeļos.

Jaski, poliski *Jaškiny*, Jaskina, Jaskineva (*jaskier* – augs, gundega; *jaskinia* – ala, midzenis) – iespējams, arī no pirmā saimnieka vārda – Ješkas (midzenis – ?).

Kaļvi (Zabolotjes), poliski *Kowale* – kalēju sādža.

Klešniki, poliski *Kleczniki*, Klečniki (*kleszcz* – ērce; *kleszczak*, krieviski *kleščik* – putns; *kleszcze* – spiles, knaibles) – vairāk ticams, ka no ērces vai auga nosaukuma. Zabolotjes muižas sādža uz nelielas salas Ponizoves purvu vidū.

Kosovka, poliski *Kosowka* (*kosowaty* – sirpjveida): Ilžas upē tieši apkārt šīm mājām met pusapļa līkumu. 1784. gadā skaitījās sādža, bet tīrumu trūkuma dēļ palika par mežsargmājām.

Kozusola – rets, latgaliskais sādžas nosaukums. 1772. gadā sādžas vēl nebija, 1784. gadā tā minēta, bet 1857. gadā pēdējā Pupuru sādžas saime pārceļta uz Kozusolu. Jāpiezīmē, ka Kozusola un Pupuri atradās uz vienas, palielas, salas purvu vidū.

Kreņevi, Kreņeva, poliski *Kreniowo* (*kraniec* – robeža; *kromka* – mala, gals). Varbūt muižas zemju robeža – dažreiz Eversmuižas, citreiz Zabolotjes muižas sastāvā, kā arī pie Mihalovas muižas robežām. 1930. gada nosaukumi: Osinovka – Antona Calmāna viensēta, Sola – Izidora Stripkāna viensēta.

Krokņevka, Bobovka (*krok* – solis: 0,81 m) – 1897. gadā muižas rentes mājas Ilžas upes labajā krastā – starp Spirkiem un Bortņikiem.

Kušneri Garie, poliski *Kusznierzy Dowhie* (*kušnierki* – kažokādu meistars; *kusznierczyk* – ādu meistara strādnieks). Sādža pie ceļu krustojuma (pie Īsajiem Kušneriem) no Eversmuižas uz Zabolotjes muižu un uz Slobodinciem un Opočku. 1897. gadā bijis krogs, kuru tradicionāli rentēja ebreju ģimene.

Kušneri Īsie, poliski *Kusznierow Korotkie*, Miuriniki – laikam dzīvoja mūrnieks un atradās sena mūra kūts, kas nojaukta vēl muižas laikos.

Lineja, poliski *Linieja* (*linia* – svītra, robeža, josla: *linja separacyjna* – robežlīnija): Livonijas laikos aiz Ilžas (Ludzas) upes ap šo vietu sākās Rīgas virsbīskapa valsts, un šai pusē beidzās Latgales augstienes stūris, un arī Ordeņa valsts, jo Ponizoves meži un purvi tad vēl nebija apdzīvoti.

Loča dierva (Medvežja Poļana) – muižas rentes mājas 1897. gadā Verumu sādžas R malā, vēlāk jaunsaimniecība.

Loseva (*los* – alnis) – muižas rentes māja 1784. gadā Ilžas upes labajā krastā, uz leju no Bortņikiem.

Peiteļs (ezers), poliski *Pythel*, Pitels, Piteļevas ezers – sens vārds, minēts 1599. gada Inflantu revīzijā.

Peiteļneica, Pitelka – maza upīte 1784. gada muižu ģenerālās mērīšanas

aprakstā, iztecēja no Peiteļa ezera un ietecēja Ilžas (Ludzas) upē pie pašreizējās valsts robežas, tagad saglabājies tikai lejasgals.

Peski (smilšaine) – muižas mežsarga mājas 1897. gadā.

Petručonki, Petrucāni, poliski *Pietruszonki* – domājams, pirmā saimnieka Pētera vārdā. Sādža atradās starp muižu un Peiteļa ezeru. Muižai tuvākā sādža, kurā dzīvoja daudzi muižas kalpotāji.

Petručonku vietvārdi (pēc Jāņa Kuzika datiem): Akmiņš – liels akmens Peiteļa ezera Z malā, pie valsts robežas; Akači – purva daļa Peiteļa ezera ZR; Augsts beregs – Peiteļa pilskalniņš (Purva saliņa); Nikandras (Likandrys) kanava – ezera krasts uz D no Purva saliņas; Zimniķis – ezera DR krastā senais, guberņu laiku, ziemas ceļš no Petručonkiem pāri aizsalušajam ezeram uz bijušām Krievijas »derevņām«: Dolgu, Oļhovku, Tatarinovu u. c.; Sileņš (Boroks) – ezera D krasts Latvijas pusē; Ušmalovka – mežs ezera Z krastā Krievijas pusē; Dolgu mežs – ezera ZA krasts; Orlovka, Dolgu kapi, Strelkis – uz D no Dolgu meža; Popa pļova, Popa pļintovka un Bereznīks – Gorku a. v. no lielceļa uz ezera pusi; Groblis – purvājs starp Petručonkiem un Gorkiem; Pļass – Ļebedincas (Gulbju) purva Z mala; Kordons – 20. gs. 30. gadu beigās uzceltais robezsargu kordons, nodezīnāts kara laikā, atradās pie lielceļa Petručonku A galā; Sileņš (Boroks) – mežs starp kordonu un ezeru; Rusaki – muižas laiku rentes mājas pašos Petručonku A; Styureits – mežmala pie Rusakiem; Jākova dierveņa – mežmala uz R no Rusakiem; Pūstoška – Peiteļa (Klešņiku) purva mala pie Bārtuļiem; Kuziku saleņa – Pūstoškas daļa; Prīdeites – Pūstoškas mala pie Petručonkiem; Lošu mūrki – līnu mērcējamie dīķi (mārki); Lelais bārzs un Greiveņa – Pūstoškas mala iepretī Dolgošeju ceļa krustojumam; Olūteņš – avota vieta sādžas kalniņa D nogāzē; Leventares pūreņš un Lindanka (Ļadanka) – mežmala uz Z no pareizticīgo kapsētas; Krievu kapi – bijušās pareizticīgo Slobodincu draudzes kapsēta silā, Dolgošeju ceļa malā (guberņas laikos Ludzas–Opočkas lielceļš), blakus bijuši vecie katoļu kapi; Bierze, Rezi, Mozō puseite, Volakivietas: Dolgošeju–Petručonku (Ludzas–Opočkas) lielceļa malā gar Ļebedincu (Gulbju) purvu; Izdagas – mežmala pie minētā lielceļa sila Daugušeju malā; Likņa – sila mala uz D no Aizpūres baznīcas; Granta dūbes – karjers uz A no baznīcas; Majaks – robežas novērošanas torņa vieta uz Z no baznīcas; Aerodroms – islaicīgs lauka lidlauks ZD virzienā, paralēli Aizpūres (Zabolotjes) muižas–Ciblas (Eversmuižas) lielceļam, starp Garo Kušneru un Īso Kušneru sādžu; Vēja patmales – vējdzirnavu vieta tagadējā Līvānu māju rajonā; Muiža – bijušās Zabolotjes muižas centrs (saglabājies parks un dažas mūru paliekas), arī kolhoza »Lidumnieki« centrs un Lidumnieku pagasta centrs.

Platoniks (*platcan* – plato; *pļat* – josla, ieloks, gabaliņš) – Peiteļa (Klešņiku) purva augstākā, kokiem apaugusī daļa gar purva malu.

Ponizove (*poniz, poniż* – zemāk, zemiene; *ponizac, ponizyc* – pazemot) – tautā lietotais pagasta Z stūra jeb Līdumnieku stūra nosaukums, kas nav minēts dokumentos. Jāpiezīmē, ka Eversmuižas iedzīvotāji visus aizpūriešus, sākot ar Hmeļnickiem, sauca par ponizoviešiem.

Potaši, poliski *Potasz*, Garšāni (*potaż* – ķīmiska viela kālijs, kuru ieguva, vārot lapu koku pelnus, un izmantoja kā mazgāšanas līdzekli). 1772. gadā Potašu sādžā bija 2 saimes: senākā Potašu un daudz lielākā Garšānu saime, kuras vārdu ieguva sādža.

Priedulāji – neesošs zemes gabals Zabolotjes muižā 200 ha platībā, kurš pārdots vairākas reizes un ieķīlāts un kura atrašanās vieta no 1878. gada līdz 1930. gadam netika atrasta (skat. Mērnīeku laiki (Muižu laiku beigās), Zabolotjes muiža).

Pupuri, Pupori, poliski *Pupury* – 1857. gadā pēdējā saime pārcelta uz Kozusolu. Viensētu laikos Pupuri bija Kozusolas stūris, jo atradās uz vienas purvu salas.

Rečni, Rečnaja, poliski *Rzeczna* – »upesciems«. Zabolotjes muižā un pagastā mazākā un uz Z tālākā sādža.

Ruduši, poliski *Ruduszy* (*rudosc* – ruds, rūsgans) – sādža Ilžas upes tuvumā.

Rusalka – muižas rentes mājas 1897. gadā, iespējamā atrašanās vieta Rečnu sādžas tuvumā, varbūt Buzinkā.

Russaki (*ruski, rusek* – krievu) – muižas rentes mājas 1897. gadā pie Peiteļa ezera un Petručonku sādžas.

Selezņi (pīļtēviņi) – muižas rentes mājas 1897. gadā Ilžas upes malā, uz leju no Bortņikiem.

Sergušonki, poliski *Sierguszonki* – sādža pēc 1772. gada likvidēta vai pārsaukta par Bortņikiem, jo divu saimju uzvārds (1772. gadā) bija Bortņiks, tulkojumā – bitenieks.

Slobodinci (sloboda – brīvo cilvēku miests) uz mazas purvu saliņas Peiteļa ezera DA krastā. Sausāku salu virknes dēļ pāri purviem šeit gāja stratēģiski svarīgs ceļš Opočkas virzienā, kurš pirmoreiz minēts 1599. gada Inflanšu revīzijā kā »iemītā taka«, kuru uzmanīja Ludzas pils sargi. Pirmoreiz Slobodinci minēti sakarā ar Pasienes dominikāņu kapličas celšanu ap 1697. gadu; vēlāk uzcelta baznīca, kuras draudze dzīvoja Zabolotjes muižā. Slobodincu baznīca pēc 1920. gada nošķirta no Latvijas un nojaukta.

Spirki, Špyrki, poliski *Szpirki* (*szperka* – »škvarkas«, kūpināts speķis, skopulis). Sādžas sala atradās starp purvu un Ilžas upi, interesanti, ka līdzīgi sauca Kurjanovas ezera R līci – peldvietu.

Verumi, poliski *Wiarymy* (*wiara, wiary* – ticība, *wor, woru* – maiss). Varbūt šajā salā karu un mēra laikos dzīvojis kāds ticīgais – vientuļnieks, vēlāk tur ierīkota kapsēta.

Voronovka – muižas rentes »Vārnū« mājas 1897. gadā nezināmā vietā.
Zabolotjes ezers 1784. gadā vēl bija bezvārda, tad ieguva muižas vārdu, bet agrārās reformas laikā nepatiesi lietots arī Mazā Peiteļa nosaukums.
Zaiceva – 1897. gadā mežsargmājas Spirku purva pussalā, Linejas malā, vēlāk Baranovka, Barkāni.

KURJANOVAS MUIŽA

Antonki – laikam saimnieka Antona vārdā nosaukta sādža ezera austrumu krastā.

Ārmaņi, Armana (*jar* – grava; *armenski* – armēņu; *armata* – lielgabals) – sādža Škinču ezera D krastā.

Babrava (*bobrowy* – bebru; *bobrek trojlistni* – krūms, tautā saukts »babrs«) – varētu būt gan bebris, gan babrs (krūms): devuši vārdu sādžai ZR no Kurjanovas ezera.

Čiziki (*ciżemki* – kurpītes, puszābaki; *czyzyk* – čivināt) – sādža Kurjanovas ezera R krastā, sādžas vārds varētu būt no kurpnieka amata.

Jasenci (*jasienec* – augi, norgalvītes; *jaseņ* – osis) – Kurjanovas muižas folvarks, izveidots ap 1862. gadu, kad atdalīts Kurjanovas muižas vienīgais folvarks »Platpirova«.

Joski, Ioski, (*jasiek* – lielo pupiņu šķirne).

Kujerci, Drjuļi (*kuje, kujesz* – kalt, apkalt zirgu; *dryl* – nūjas jeb prūšu disciplīna). Domājams, ka 1784. gadā minētā sādža *Rūļi* ir šī pati sādža, jo Kujerci toreiz vēl nebija.

Kurjanova (*kurhan* – kapulauks, uzkalniņu kaps) – sens vārds, minēts 1599. gadā, domājams, saistībā ar tuvumā esošo Ciblas kalna uzkalniņu kapulauku.

Kurjanovas vietvārdi (pēc Jāņa Romancāna datiem): Cibla (pļavas) – uz D no Djatlovkas, bijušās Cīvlas upītes krastu pļavas; Čižiku peiss – Kurjanovas ezera ar krūmiem aizaugušais bijušais R līcis; Čižiku lekmenis (ļekmiņš) – peisam piegulošā ezera mala, kura aizaug; Špirka – peldvieta ezera ZR daļā, tai pretī, 200 m attālumā, ezerā neliela saliņa. Celiņš no Babravas gājis pāri Garajam kalnam un bijušai pussaliņai (starp Čižiku peisu un ezeru); Garais kalns – Kurjanovas ezera Z krasta kalns (Djatlovkas pusē pie Babravas ceļa, 130,5 m vjl., pret Špirku – 139,0 un pie Jasencu (Kurjanovas) kapsētas – 137 m vjl.). Kalnu grēda ar stāvām nogāzēm (kaupre) turpinās uz R, gar Ciblu, līdz Šelupinkiem. Greizais kalns – Djatlovkas–Babravas ceļa posms, šķērsojot Garā kalna R galu; Kapu ceļš – tagad nelietots celiņš pa Garo kalnu, sākot no Greizā kalna, līdz kapsētai un Jasencu malai. Domājams, ka to izmantoja Čiziki, Lopsti un Vacumniki līdz kapsētai.

Krievu ceļš – ziemas ceļš paralēli Kapu ceļam, Garā kalna Jasencu pusē, kuru izmantoja Krivandas puses zemnieki braucienam uz Ludzu ziemā, saīsinot vasaras ceļu caur Babravu. Guberņu laikos ziemas ceļā to vārēja izmantot arī Krievijas iedzīvotāji ceļam uz Ludzu; Izbiras – ezerā nobrūkošs krasts Garā kalna augstākajā posmā; Jasencu (Kurjanovas) kapsēta atrodas minētās (L. Ludzas ezers – Kurjanovas ezers) kaupres A galā, ezera malu sauca – Kopu mola, bet visu apaugušo kalnu par – Sylu. Vapneicas kalns – ezera ZA aizaugušā liča (tagadējās Kurjankas upītes izteka) malā atradās kaļķu dedzinātava. Izejviela, šķiet, bijusi zilie māli. Smoļenka – lieliska peldvieta ezera ZA malā pie Antonkiem. Kujercu mala – ezera mala pie sādžas; Trešā peldvieta bijusi pie Čižiku lekmeņa.

Lopsti (*lopata* – lāpsta, aļņa rags; *lopian* – dadži) – sādža starp Kurjanovu un Ozupīni. Vietvārdi (1927. gada nosaukumi): Cibla (stūris Djatlovkas virzienā, pie bijušās Civlas upītes) – Daniela Pokšāna u. c. viensētas (v. s.); Velna kalns (D malā, uz A no Vacumnīku ceļa); »Pie lielā akmeņa uz Čižikiem« (Čižiku malā); Garās šņores – ļoti šaurs un garš gabals; Magazīnas klēts vieta (ZA malā) – Donata Laurāna v. s.; Birze (Vacumnīku malā) – Anufrija Bokiša v. s.; Akmešteja (pie Ozupīnes zemes) – Antona Ciganska v. s.; Eglīte (citu v. s. vidū) – Jāņa Dudarova v. s.; Plintavceņa (vidū) – Geronima Ļagušņika viensēta.

Ļagušņiki (laikam vārdes un cilvēki dzīvoja blakus) – sādža uz A no Škinču (Daļkas) ezera un pie Ļebedinca purva. 1931. gadā minēti tikai 2 nosacīti viensētu nosaukumi: Pie vecās upes (laikam Kurjankas upes vecā gultne) – Bernarda Ciganska v. s.; otrā – Sila mala.

Petrikova – Kurjanovas muižas sādža 1784. gadā, atrašanās vieta nav zināma, minēta starp Babravu un Ārmaņiem.

Platpirova, Pļapori (*platean* – plato; *plāt* – josla, ieloks, gabaliņš) – 1784. gadā minētā sādža atradās pašā nomalē pie Ļebedinca purva, vēlākos gados folvarks ar koka ēkām, 1862. gadā atdalīts no Kurjanovas līdz ar Ļagušņiku sādžu un atradās Kurjanovas muižas īpašnieka Ignatija Sokolovska brāļa Jozefa valdījumā, kurš bija gados vecs un godāts par sīkīpašnieku, ar vienas sādžas 12 vīriešiem un 7 kalpotājiem savu muižu neuzcēla.

Ruļi – sādža 1784. gadā atradusies ezera krasta pie muižas, nosaukums mainīts uz Druļi, tad Kujerci.

Salušaniks (1784. g.), vēlāk – Daļkas ezers (pie ezera dzīvojis kāds Daļka), Škinču (Ārmaņu) ezers.

Škinči, Skingi – sādža pie Zabolotjes muižas teritorijas, ZR no Daļkas ezera.

ISTALSNAS MUIŽA

Bati (*bat* – pātaga) – sādža »pie akām«. Bati līdz ar Bokiem atradās pie Ozupīnes (Felicianovas) muižas zemes.

Blini (*blin* – bliņas). Sādžas »Blini« un »Turaki« atradās Lidenkas upītes labajā krastā. Blini, Masteri un Turaki atradās blakus un 11 km no Ludzas.

Boki (*bokowy* – malējais; *bok* – sāns, mala) – malējā muižas sādža(?).

Činkuri, Čunčuri, poliski *Czynhury* (*czyn* – darbība; *czynic* – taisīt; *hura* – urā; *humor* – humors), varētu būt lieli jokotāji.

Čiputi, Čeputi, poliski *Czyputowo* – sādža ar vienu saimi (1784. g.).

Dervu »zastenoks« atradās uz D no Ludzas–Zilupes šosejas un Turaku sādžas, uz DR no Bobeišu sādžas.

Diervaniši, poliski *Dzierwanieny*, Diervīši, Derviši (*derwisz* – dervišs) – sādža pie Kubulovas, iespējams, ka tiek jauktas dažādas sādžas.

Garā Purva (Dolgoje Boloto) – strauts, ietek Istalsnas ezerā, no D – Istalsnas muižas un Ciblas pagasta pirmskara robeža.

Grabeži – 1784. gadā sādža ar 2 saimēm. Grabeži, Žagari un Čiputi atradās vienādā attālumā no Ludzas, ap 10 km. Interesanta ir līdzība ar Grebežņiku (Gribņiku) sādžas vārdu Eversmuižā, kur tas skaidrots kā – kapu racēji.

Greibi (skat. Preivi) – 1784. gadā sādžā bija 2 saimes, un tā atradās pie Lielā Ludzas ezera starp Istasnas ieteku un Ilžas (Ludzas) izteku, blakus Nagļu sādžai.

Fortunopoles muiža (tagad Kreiči) atradās starp Lielo Ludzas ezeru, Pildas (Ilžas) upi, Ludzas–Zilupes šoseju un Vidriu muižīņu.

Istalsnas vietvārdi: agrārās reformas dokumentos Veržbutes upe saukta par Veržbovku, posmā pie Ludzas–Zilupes šosejas, un lejtecē pie Nagļu sādžas – par Mazo Lužu (tagad Istalsnas upe). Ilžas upe, kuras izteka ir 1,5 km attālumā, līdz Latvijas neatkarības gadiem saukta par Lužu. 1922. gada viensētu zemes gabalu nosaukumi: Vilimari, Siliņi, Rubeņi, Zeltiņi, Baznīca, Mežciemi, Strēlnieki, Cīruļi, Pērkoni, Ziedoņi, Vizuļi, Kraukļi, Kīļi, Sulubērzi, Robežnieki, Pumpuri, Purmaļi, Asari (zivkopības saimniecība), kā arī »zastenoks Pušpickijs«, folvarki – Berezovka, Opuļi, Dērvas un Zilimani.

Kubulova, Kubilova, Kobilova (*kobyła* – ķēve) – Istalsnas muižas sādža, domājams, bijusi zirgu audzētava, līdzīgi kā Žerebjatņiks pie Ozupines.

Kubulovas jeb Boguslovas folvarks 1903. gadā izdalīts no Istalsnas muižas.

Lozdu folvarks atradās Ludzas–Zilupes šosejas kreisajā pusē starp Plindziem un Vabaļiem.

Masteri (*majster* – meistars) – sādža, kuras iedzīvotāji, šķiet, bijuši labi meistari.

Nagļi (*nagl* – kails, neapgērbts; *nagle* – pēkšņums, steiga; *nagietek* – klinģerītes) atradās Veržbutes (tagad Istalsnas) upes labajā krastā. 1772.

gadā kādu 60-gadīgu saimnieku sauca Joņs Naglis (poliski Jons Nagly). Vietvārdi: Kristceļa pļavas, Ciniņums.

Preivi, poliski *Prewy* – sādža 1772. gadā ar 2 saimēm: Preivu un Greivu, varbūt tāpēc 1784. gadā Preivu sādžas vietā minēta Greibu sādža. Ludzai tuvākā sādža, Nagļu tuvumā pie ezera.

Rusina, Risina – 1784. gadā sādža atradās starp Zambaru un Suharu sādžu. Rusinu folvarks atradās uz D no Suhariem un bezvārda strauta, uz Z no Istalsnas muižas, uz R no Činkuriem.

Sloboda, Slobodka – 1772. gadā sādža ar 5 saimēm, vēlāk tās vietā folvarks, atradās starp Batu, Boku, Ūdeņu sādžu un Marienpoli bezvārda strauta labajā krastā.

Stocinova – (*stocze* – krauja, nogāze) – Istalsnas muižas sādža pie Felicjanovas, iespējams, galotne – *nova* nozīmē – jaunā.

Suhari, poliski *Suchadary* (*sucho* – sauss, sausmīlis) – Istalsnas muižas sādža.

Tribukova, Trebuhova – sādža atradās blakus Nagļu sādžai, un 1784. gadā bija viena saime.

Turaki, poliski *Turyki* (*turowka* – augs: mārsmilgas) – sādža starp Ludzas – Zilupes šoseju un Vorkaļu (tagad Istalsnas) upi, Istalsnas ezera tuvumā.

Varkaļi, Vorkaļi, poliski *Workale* – 1784. gadā bija divas sādžas: Lielie Vorkaļi ar 2 saimēm (tuvāk Ludzai) un Mazie Vorkaļi ar 6 saimēm (kāpēc lielāko sādžu nosauca par »mazo«?). Vorkaļu amata nosaukums un atrašanās vieta pie ezerā ietekošās Vorkaļu upes liek domāt par apdzīvotības senumu, varbūt pat sākot ar dzelzs laikmetu, jo Istalsnas upe savienoja ar Lielā Ludzas ezera apmetnēm Kreičos, Budjankā u. c. Sādžas un pagasta robeža gāja pa Garā Purva (Dolgija Bolota) upīti, kas ietek Istalsnas ezerā no dienvidiem.

Veržbute (upe 1784. gadā), Veržbovka un Mazā Luža (1922. g.) – tagad saucas Istalsnas upe.

Vidri, Iudri – sādža pie Istalsnas upes ietekas Lielajā Ludzas ezerā piederēja Istalsnas, vēlāk Vidru muižai. Vidru muiža, izdalīta no Istalsnas muižas, atradās Lielā Ludzas ezera DA galā abpus Istalsnas upei.

Zagari, Žigari, poliski *Zagary* – 1784. gadā sādža tikai ar vienu saimi.

Zambari, Zanderi – muižai tuvākā sādža pie Ludzas–Zilupes šosejas.

LUCMUIŽA, ROZANOVAS (RAŽENOVAS, ROŽANOVAS) UN FRANOPOLES MUIŽA

Bierziniķi, Berezniki, Berzjņiki (*brzozowy* – bērzu) – sādža uz ziemeļiem no Lucmuižas.

Bleivi, Bleiviši (*blejwais* – svina baltums; *blekot* – augs, suņu pētersīļi, *Acthusa cunapinum*) – Franopoles muižas sādža Ilžas kreisajā krastā.

Budjankas apmetne (*badian* – augs *Illicium*) – Lielā Ludzas ezera pus-sala A krastā.

Černomordi (*czern* – melns) – iespējams, ka vasaras saulē ļaudis bija vairāk iedeguši par bālajiem kaimiņiem. Uzvārds *Černomordovs* vēl bija sa-glabājies Latvijas neatkarības gados Eversmuižas pusē.

Čerpaki – 1784. gadā sādža (2 saimes) atradās Lucmuižas un Rozanovas muižas teritorijā, 6 km no Ludzas, starp Zitišķiem un Zujiem. Iespējams, ka Čerpaku un Zuju vietā radusies 1897. gadā minētā Severku sādža.

Franopoles vietvārdi – 1922. gada viensētās sadalāmo zemes gabalu no-saukumi: Olūts – atdalīts zemes gabals (7 ha); Lāgeri (pie Ludzas ceļa, eze-ra un Pikstuļu virzienā); Velna ezeriņš (blakus, ceļa labajā pusē); Baronu kapi (Ludzas ceļa labajā pusē); Gailīši, Dzeniši, Lukstiņi, Ceļmalas, Ezeriņi (uz Z no Baronu kapiem līdz Miltukolna ceļam); Pļaviņas, Kalniņi, Ul-maniši, Zujeva krogs, Čerpaki, Līdumnieki, Jaunās mājas (uz DA līdz Cib-las ceļam un Kitkovas robežām).

Hocki, Kocki, Hatki (*hocki* – fokusi, jociņi; *hocki-klocki* – plāpāšana) – iespējams, bijuši jautri ļaudis. Bija divi: Tīrums Kocki (Hotki Polnyja) pie Lucmuižas un Meža Kocki (Hotki Ļesnija) pie Eversmuižas robežas.

Istra – ezers un muižas teritorija (Živultovščizna jeb Istra), tagad Frano-poles ezers un muiža.

Istrica – neliela upīte, kas iztecēja no toreizējā Istras ezera un ietecēja Čodorānu (Dzeņa) upē. Upītes dziļums 1784. gadā 2–3 sprīži, tajā bija līda-kas, asari, raudas un vēži.

Kaļvi (Franpole) – sādža Lielā Ludzas ezera krastā. No Ilžas upes abu krastu sādžām, gubernu laikos arī no Krievijas, caur Rozanovu, Kaļviem un pāri ezeram gāja svarīgs »zimmīks«. Stāvais ezera krasts zirgam ar smagu ve-zumu bija grūti izbraucams.

Kitkova, Kitkovskaja, Kitki (*kita* – lapsas u. c. aste, spalvu pušķis) – Fra-nopoles muižas sādža pie Eversmuižas ceļa.

Kļovi, Kliovi – sādža starp Franopoli un Kubulovas dzirnavām, domāta kļava vai knābis (?).

Krīveņi, Krivina – Franopoles muižas sādža Lukašovkas purvainā mežu masīva malā.

Lucmuižas vietvārdi: Mazie Bleivi, Kalna mājas, Sila mājas (visas mājas abpus Bierzinīku ceļam). Līdzīgi vietvārdi sastopami pretējās muižas malās. Bleivu sādža atradās 5–6 km uz DA, tāpat Meža Kocki – 5 km no Tīrums Kockiem uz austrumiem.

Mazie Trukšāni (Franopoles muižā) atradās blakus Lielajiem Trukšāniem (Eversmuižā), tās šķīra Saltupīte, domājams, abas radušās tālā

poļu laiku sākumā, dalot bijušās muižas – Živultovščizna un Bricovščizna – starp mantiniekiem.

Miltukolns: 1784. gadā Rozanovas muižas sādžā dzīvoja 5 saimes, vēlāk sādžas vietā uzcelts Miltukolna folvarks. Miltukolna nosaukums cēlies no ūdensdzirnavām.

Muiziniki, Muizeniki – varbūt muižas kalpotāju sādža Franopoles ezera DA krastā.

Pikstuļi – sādža starp Lucmuižu un Franopoles muižu. Varbūt grāvju dūņās bijis daudz pikstuļu(?).

Putini – 1784. gadā liela sādža (9 saimnieki), vieta nav zināma, bet ar Zuzeišiem atradās vienādā attālumā no Ludzas – 7 km.

Rozanovas vietvārdi – 1922. gada viensētu gabalu nosaukumi: Mežvidi, Riekstiņi, Brīvzemnieki, Celmiņi, Bērzieši, Ceļmalnieki, Rudova, Ščuki, Salenieki, Laizāni, Miltukolns, Blaževiča dzirnavas, Zelči, Čižiki, Migliniki, Upmalnieki, Dārzsaimniecība, Kaļķi, Krievmala, Kamorņiki, Guitāni, Ruduši, Lielās mājas.

Romani (romāņi, čigāni, romantika) – Lucmuižas un Rozanovas muižas neliela sādža ar 2 saimēm, atradās starp Kaļviem un Černomordiem.

Severki (*siew* – sēja) – Franopoles muižas sādža 1897. gadā, 1784. gada sarakstos nav, starplaika datu arī nav, iespējams, ka radusies Zuju un Čerpaku vietā.

Spedži, Špegi (*špiewaki* – dziedātāji; *spiece* – izcepts, apdedzināts) – sādža 3 km no Franopoles muižas, iespējams, podnieku ceplī.

Šelupinki – Franopoles muižas sādža, 1784. gadā 3 saimes, Lielā Ludzas ezera A krastā. Blakus atradās Šelupinku (Ķišukalna) pilskalns. Šelupinku folvarks 1878. gadā atdalīts no Franopoles muižas un pārdots Mihailam Plenam Aleksandra dēlam.

Ustje – Franopoles muižas sādža pie Ilžas iztekas no ezera, kreisajā krastā (sādžas nosaukumā izmantots ģeogrāfiskais aspekts). Ustjes jeb Ameljanovas folvarks no bijušās Luicmuižas, Rozanovas un Franopoles muižas teritorijas 1878. gadā atdalīts un pārdots Plenu ģimenei.

Veserova – sādžas vietā pēc 1784. gada uzceltas Franopoles muižas ēkas.

Virpāni, Virpi, Virva (*wir* – virpulis, *wyrwa* – sprauga, piltuve zemē) – Franopoles muižas sādža ezera A krastā, 1 km attālumā.

Voiti, Duči (*wojt* – voita amats; *woj* – karotājs) – sādža pie Eversmuižas ceļa, 4 km no Franopoles, kurā dzīvojis stārasts jeb voits.

Zitiški, Žitiški – sādža 2,5 km DA no Franopoles muižas.

Zuji, Zui – Lucmuižas un Rozanovas muižas sādža 1784. gadā, Franopoles muižas laikos likvidēta vai, drīzāk, pārdēvēta. 1897. gadā minēta jaunā sādža *Severki*, kura varētu būt Zuju un Čerpaku vietā.

Zuzeiši, Zuzi, Zjuzi, poliski *Ziuziejszy* (*zuzula* – dzeguze) – sādža atradās ZA no Franopoles muižas (2,5 km).

NELIELA STATISTIKA

SAIMES UN ĢIMENES

Muižnieki bija ieinteresēti veidot lielas saimes. Tās varēja veikt smagus darbus (līdumu līšanu), vieglāka bija darbu dalīšana vīriešu, sieviešu un bērnu darbos, pietika ar mazāku inventāra daudzumu, no lielām saimēm dabūja vairāk rekrūšu, vieglāk bija izdalīt cilvēkus peļņā iešanai. Vajadzēja arī palielināt saimju skaitu, bet tad vajadzēja arvien vairāk zemes – un tāpēc, ja nevarēja apgūt jaunus līdumus, bieži saimes lietoja nepilnu zemes iecirkni («učastku»), sevišķi, ja bija mazāka saime. 19. gs. 40.–50. gados Latgalē, pēc L. Jefremovas pētījuma⁵, tikai 67% saimju izmantoja pilnu iecirkņa platību: 20–25 desetīnas (Eversmuižas pagastā – 22), pusi iecirkņa – 10%. Biežāk tomēr mazo saimi papildināja ar »doļinīka« saimi un neprecētiem strādniekiem. Par saimnieku iecēla un atcēla muižnieks pēc sava prāta. Pirms brīvlaišanas muižnieki centās padzīt zemniekus un paplašināt muižas laukus, tāpēc steidzās pārcelt uz citām sādžām.

Pēc brīvlaišanas (1861) muižnieks vairs nedrīkstēja pārcelt cilvēkus, arī zeme kļuva sādžas kopīpašums, un zemnieki kļuva patstāvīgāki. Patstāvību gribēja arī precēto bērnu ģimenes – un lielās saimes sāka dalīties. Nomalēs ilgāk saglabājās lielās saimes. Preču–naudas attiecībām attīstoties, arī no mazas zemes platības varēja iegūt lielus ienākumus. Saime sastāvēja no dažādu radnieku un svešinieku kopuma (kopīpašums, kopdarbs, kopdzīve, koppatēriņš), kurus muižnieki salika vienā mājā. Arī tautas dziesmās ir tikai saimes jēdziens, ģimenes veidojās vēlāk, saimēm daloties.

1816. gadā lielākā Ozupīnes muižas saime bija Kondrātu sādžā, kurā ietilpa triju precēto dēlu ģimenes un viena strādnieka ģimene: kopā 17 cilvēki. Par citām muižām 1816. gada datu nav. 1850. gadā Bobeišu sādžā bija Meisānu saime – 18 cilvēki, bet 16 gados (1834–1850) bija zaudēti vēl 18 cilvēki, t. sk. 8 miruši, 6 pārcelti uz citurieni, 2 izbēguši un 2 paņemti rekrūšos. 1850. gadā Vabaļu sādžas Stepona Rikuma saimes sastāvs (1834–1850) raksturīgs tam laikam: dēla ģimene (sieva, 3 dēli, 2 meitas), 2 »pleminīki«, 1 »audzēknis«, »doļinīks« ar dēlu un otrs neprecēts – vēlāk rekrūtis, 2 strādnieku ģimenes (nelielas), 1 strādnieks, kāds Grečs ar pusgadīgu dēlu, vēl kāds Tums ar dēlu. Lielo ģimeņu mainību raksturo 1858. gada Josku

sādžas vienīgā »kombinētā« saime: ģimenei, kurai tēvs aizbēdzis, pievienoja 4 dažādas ģimenes, bet vienu pārcēla uz citu sādžu. Saimi veidoja daudzas ģimenes, piemēram, 1858. gadā Čižiku vienīgajā saimē, vēlāk ar Ļagušniku uzvārdu, dzīvoja 5 precētie dēli ar ģimenēm, 2 neprecēti dēli (iespējams, ka drīz arī apprecējās) un 1 strādniece. Tomēr lielāka saime 1858. gadā dzīvoja tālajā Klešniku sādžā – 29 cilvēki, kas sastāvēja no 6 ģimenēm. Pēc brīvlaišanas saimes saira atsevišķās ģimenēs, tomēr 1897. gadā Vabaļu sādžā vēl bija pagastā vienīgā lielā Teodora Bimbiruļa saime – 22 cilvēki, kurā bez saimnieka 10 ģimenes locekļiem bija kāda veca, iespējams, radnieka sieva, meita un divu precēto dēlu ģimenes. Tie ir tikai daži neparastākie piemēri.

UZVĀRDI

1897. gada tautas skaitīšanas dati sniedz ziņas par plašākām dzimtām (pēc uzvārdiem) un par izglītību. Uzvārds gan negarantēja radniecību, piemēram, visi Trukšāni noteikti nav radnieki. Plašāk izplatīts Trukšānu uzvārds – 39 saimes, 132 vīrieši, 124 sievietes; otrā vieta Katkeviči – 34 saimes, 93 vīrieši, 94 sievietes; trešā – Leščinski: 14 saimes, 64 vīrieši, 57 sievietes; Ulasi – 13 saimes, 47 vīrieši, 46 sievietes. Toties Felicianovas (bijušajās Ozupines) muižas sādžās ļoti mazas dzimtas un daudz uzvārdu. Kondrātos uz 16 saimēm 12 uzvārdi, Volojos uz 19 – 13, Ūdeņos uz 23 – 13 uzvārdi. Tikai Ivuļi ir 5 saimes, un Lebeds – 6 saimes. Eversmuižas pagastā virs 10 saimēm Franopoles muižā bija 4 dzimtas, Eversmuižā, Kurjanovas un Zabolotjes muižā pa 2 dzimtām.

Uzvārdi pa muižām sadalās šādi: Eversmuižā pirmā vietā Trukšāni: 29 saimes, 92 vīrieši, 94 sievietes; otrā – Ulasi: 13, 47, 46; trešā – Boldini: 9 saimes, 22 vīrieši un 29 sievietes; tad Birniki: 8 – 26 – 27; Kalvāni: 8 – 23 – 17; Calmāni: 5 – 28 – 20; Aleksāni: 5 – 22 – 17; Soikāni: 4 – 13 – 19.

Franopoles muižā: Katkeviči – 34 saimes, 93 vīrieši, 94 sievietes; Leščinski: 14 – 64 – 57; Kučinski: 11 – 35 – 35; Laizāni: 7 – 26 – 24; Lavrinoviči: 11 – 29 – 29; Razumovski: 5 – 17 – 17; Pozņaki: 6 – 26 – 20.

Istalsnas muiža: tautas skaitīšanas sarakstu nav (1897).

Felicianovas muiža: Lebeds: 6 – 15 – 14; Ivuļš 5 – 16 – 10.

Kurjanovas muiža: Ļagušniks: 15 – 55 – 57; Ciganskis: 11 – 45 – 43; Romancāns: 4 – 22 – 16; Pokšāns: 4 – 17 – 19; Štans: 4 – 16 – 13.

Zabolotjes muiža: Dovidāns – 11 saimes, 35 vīrieši, 38 sievietes; Trukšāns: 10 – 40 – 30; Zaharāns: 7 – 32 – 27; Valters: 7 – 21 – 21; Klešniks: 6 – 26 – 17; Kovalāns: 5 – 23 – 18; Briciks: 5 – 17 – 24; Andžāns: 5 – 18 – 21; Loss: 5 – 11 – 14.

Samērā daudz uzvārdu ir putnu un zvēru vārdos: Putins, Soikāns (*soika* –

silis), Ceiruļš (Ceirulāns), Lebedš. Soroka un Žogota, Golubovš (Golubāns, Golubovskis), Kozulš (Kozulāns, Kozlovskis), Locāns, Loss, Ļagušnikš, Auza.

LAULĪBAS

Dzimtbūšanas laikos zemnieku laulībām vajadzēja muižnieka piekrišanu, kurš vadījās tikai pēc saimnieciskām interesēm. Būtībā precēties drīkstēja viena muižnieka ļaudis, dažādu īpašnieku (arī valsts muižu) ļaudīm tas bija ļoti sarežģīti. Bez atļaujas Baznīca nelaulāja. Tam laikam raksturīgas agras laulības: zēniem – 16 gadi, meitenēm – 14 gadi. 1830. gada likums aizliedza precēties puišiem līdz 18 gadiem, meitenēm – 16 gadiem. Agrās laulības izskaidrojamas ar saimniecisko aprēķinu, pēc laulībām saimē ienāca vedekla kā darbspēks, kuram nevajadzēja maksāt algu. Visi precētie dēli palika dzīvot tēva saimē. Dažreiz gan muižnieks tos pārcēla uz citu, vājāku, saimi.

Precēšanās vidējais vecums latgaliešiem, izpētot 3363 vīriešu un 3633 sievietes laulības⁶, bija šāds: 16–20 gadu vecumā precējās 46% sievietes un tikai 20% vīriešu; 21–26 gadu – 40% sievietes, 42% vīriešu; 27–32 gadu – 12% sievietes un 26% vīriešu; vīrs 45 gadiem neviena sieviete, bet 10 vīrieši (0,3%). Agrās laulības Eversmuižas pagastā reģistrētas tikai Ozupines muižā 1816. gadā, bet nav saglabājušies citu muižu reģistri līdz 1830. gadam (aizliegumam). Ar zemkopību nesaistītie iedzīvotāji (muižas kalpotāji, amatnieki) nesteidzās precēties tik ļoti, kā zemnieki.

Laulāto vecuma starpība bija šāda: vīrs vecāks par sievu 1–5 gadi – 51% ģimeņu, 6–10 gadi – 21%, viengadnieki – 9%, 11–15 gadi – 7%, vīrs 20 gadiem – 1% jeb 36 ģimenes (no pētītajam 3095 ģimenēm); sieva vecāka par vīru 1–5 gadi bija 216 ģimenēs (6,4%), 6–10 gadi – 57, 11–15 gadi – 13 un 16–20 gadi – 3 ģimenēs. Kopā 289 ģimenēs sieva vecāka par vīru, tas izskaidrojams ar to, ka vājā saimē, pietrūkstot darba rokām, centās apprecināt jaunus dēlus ar vecākām sievietēm, kuras uzreiz bija pilnvērtīgas strādnieces.

Bieži vien smagie dzīves apstākļi, sevišķi bezzemniekiem, neļāva izveidot ģimeni. Vai arī saimnieks nedevis savu piekrišanu kādam saimes loceklim precēties, ja tas pasliktināja sadzīves apstākļus pārapdzīvotajā mājā, bet atdalīt ģimeni varēja tikai ar muižnieka ziņu. Tā uz minēto ģimeņu skaitu bija 640 neprecētas sievietes, kurām bija 144 ārļaulības bērni. Par Eversmuižas pagastu ir tikai jaunāki, 1897. gada, dati: Eversmuižā – 4 ārļaulības bērni, Franopoles – 3, Felicianovas (agrākā Ozupines) – 4 bērni.

Saimes struktūras stabilitāte radās pēc kara ar Napoleonu, ilgajā miera periodā līdz Pasaules karam (1914), jo karš parasti rada vīriešu deficītu.

Pēc brīvīšanas (1861) uzlabojās laulības iespējas: nevajadzēja

muižnieka atļaujas, varēja precēties dažādu muižu un pagastu ļaudis, kas samazināja asinsradniecību, radās iespēja iet peļņas darbos. Tomēr preču-naudas attiecību attīstība un privātīpašums spieda uz aprēķina laulībām, materiālo faktoru nevarēja ignorēt.

IZGLĪTĪBA

Tautskola Eversmuižā atvērta pirms 30 gadiem (1865), un 1897. gadā jau varēja spriest par izglītības līmeni. Vairāk skoloto reģistrēts Eversmuižas tuvumā, un tikai vīrieši. Pa muižām ņemot: Eversmuižā – 29 skoloti vīrieši (nav neviena skolota Kozlovskos, Čivžuļos, Vacūs Dvorūs), Franopoles muižā – 24 vīrieši un vienīgā sieviete Jevgenija Katkeviča no Muiziniku sādžas beigusi baznīcas skolu (nav neviena no Tīruma un Meža Hockiem (Kockiem), Kitkovas, Voitiem, Virpāniem, Zuzeišiem, Zitišķiem, Severkiem). Istalsnas muižas datu atkal nav. Felicianovas muižā 16 skoloti vīri, vairums no Mjaišiem un Jurāniem, bet neviena no Bobeišiem, Vabaļiem, Kondrātiem, Ūdeņiem. Kurjanovas muižā – 9 vīrieši, vairāk no Lopstiem, vēl no Babravas, Vacumnīkiem, Joskiem, un viss. Zabolotjes muižā 13 skoloti vīrieši, t. sk. tālajā Ponizovē tikai 5 skoloti vīrieši, bet 8 sādžās nebija neviena skolnieka, jo līdz skolai bija līdz 20 km.

Šie dati attiecas tikai uz tautskolas »absolventiem«, pagastā pavisam 91 skolā mācījies, bet daudzi mācīti mājās un pratuši lasīt un rakstīt – lielākoties krieviski. Cara laikos izglītotie latgalieši agrārās reformas dokumentos mācēja parakstīties tikai krieviski. Izglītotākās (nosacīti) dzimtas bija: Kalvāni – 6 no 23 vīriešiem (visi 6 no Balalaikiem), Laizāni – 6 no 26, Ulaši – 6 no 47, Leščinski – 6 no 47 vīriešiem.

NOSLĒGUMS

Ciblas dzimtu raksti noderīgi ne tikai sava dzimtas koka zīmēšanai, ne tikai Ciblas novadniekiem, bet arī visas Latgales senču likteņu pētīšanai pirms 150–200 gadiem, sevišķi pēc 1646. gada Ozupines pagasta saimnieku saraksta un Ozupines muižas dvēseļu revīzijas sarakstiem (1772., 1816., 1834., 1850. g.), kuri ir vienīgie Latvijas Valsts Vēstures arhīvā atrodami XIX gs. sākuma Latgales iedzīvotāju saraksti. Arī 1858. gada dvēseļu revīzijas sarakstu arhīvā par Latgales muižām ir pavisam maz, tikai par visām Ciblas novada muižām un dažām muižām Daugavpils apriņķī. Līdz ar to Ciblas dzimtu raksti, un sevišķi Ozupines muižas (muižnieku Zarembu dzimta) dvēseļu saraksti, ir nozīmīgi visas Latgales vēsturē.

ATSAUCES

¹ LVVA. — 2706. f., 1. apr, 128., 129. l.: 1897. gada Viskrievijas tautas skaitīšanas saraksti.

² LVVA. — 1881. f., 1. apr., 2. l.: 1858. gada dvēseļu revīzija. Eversmuiža; 4. l.: Istalsnas muiža; 5. l.: Kurjanovas muiža, Vidri; 6. l.: Rozanovas muiža.

³ LVVA. — 1881. f., 1. apr., 7. l.: 1816., 1834., 1850., 1858. gada dvēseļu revīziju saraksti.

⁴ LVVA. — 713. f., 2. apr., 1. l.: Ludzas apriņķa iedzīvotāju saraksti, 1772. g.

⁵ Jefremova L. Latiškaja krestjanskaja semja v Latgalii 1860–1939. — Rīga, 1982.

⁶ Turpat.

SATURS

CIBLAS NOVADA VĒSTURE

Ozupines muiža	5
Eversmuiža – nocietināta muiža	15
Pirmais pasaules karš	23
Latvijas neatkarības gadi	32
Otrais pasaules karš	107
Pēckara teritoriālās izmaiņas	126
Rozanova Kondrātu ģimenes atmiņas	128

CIBLAS DZIMTU RAKSTI

Mums katram senču saknes jāatrod!	159
Ozupines (Felicianovas) muiža	168
Eversmuiža	203
Aizpūres (Zabolotjes) muiža	227
Kurjanovas muiža	252
Lucmuiža, Rozanovas un Franopoles muiža	263
Vietvārdi	282
Neliela statistika	299
Noslēgums	303

Formāts 60x84¹/₁₆, 17,1 nosacītās iespiedloksnes. Ofsetpapīrs, 70 g/m². »Dutch TL Baltic« garnitūra. Metiens 600 eks.
Iespēcista SIA »Latgales Druka« tipogrāfijā, Baznīcas ielā 28, Rēzeknē, LV-4601. Pas. Nr. 335.

Latgales Kultūras centra izdevniecība, 16. a. k., Rēzeknē, LV-4601. Tālrunis 4622298.

Izdevējdarbības reģistrācijas apliecība Nr. 2-0131.

Izdevniecības vadītājs J. Elksnis

**OBLIGĀTĀIS
EKSEMPLĀRS**

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0304052510

99-3
L 614

Valentins Edmunds Klešniks

ISBN 9984-29-069-7

9 789984 290690